

MANUSCRISELE SLAVE

DIN BIBLIOTECA ACADEMIEI R.P.R.

VOL. I

MANUSCRISELE SLAVE
DIŢ BIBLIOTECA ACADEMIEI R. P. R.
Vol. I

P. P. PANAITESCU

MANUSCRISELE SLAVE
DIN BIBLIOTECA ACADEMIEI R P R

Vol. I

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMINE
1959

www.dacoromanica.ro

INTRODUCERE

Colecția de manuscrise slave a Academiei R.P.R. cuprinde pînă azi 730 de manuscrise. Catalogul care descrie aceste manuscrise este proiectat în trei volume, ultimul cuprinzînd și indicii.

Pe lîngă un mic număr de manuscrise redactate în limbile slave moderne: rusă, polonă, sîrbă, bulgară și ucraineană, marea majoritate a acestor manuscrise sînt în limba slavă bisericească (veche bulgară) în diferite redacții (adică versiunile limbii slave bisericești scrise sub influența unora din limbile slave vii din epoca redactării sau copierii manuscrisului respectiv): redacția medio-bulgară, cea mai folosită pentru textele scrise în țara noastră, redacțiile sîrbești, ruse și ucrainiene (n-am folosit termenii de medio-sîrbă sau medio-rusă, deoarece între limba sîrbă și rusă din secolele XIV—XV și cea de azi nu sînt adîncile deosebiri gramaticale, pe care le întîlnim între limba bulgară din aceste veacuri și cea modernă).

Deoarece cea mai mare parte a acestor manuscrise sînt scrise chiar pe teritoriul țării noastre, ele constituie un izvor intern al vechii culturii romînești, anterior mărturiilor scrise în limba poporului. Deși scrise într-o limbă străină, limba slavă fiind limba culturii clasei suprapuse și a statului, și reproducînd în cele mai multe cazuri texte traduse și redactate în țări străine, prin folosirea lor în țara noastră, prin preocupările și nevoile de cultură la care răspund, studiul lor face parte integrantă din studiul izvoarelor vechii noastre culturi. Chiar acele manuscrise care au fost aduse în secolele trecute din țări slave, pentru a fi folosite în țările romîne, sînt o mărturie a relațiilor de cultură între aceste țări și țara noastră.

Cîteva texte religioase, textele istorice de cronici ale țărilor romîne și mai ales însemnările cu caracter istoric ale copiștilor și cititorilor, acestea foarte numeroase, completează și măresc valoarea izvoarelor interne a colecției de manuscrise slave din Biblioteca Academiei R.P.R.

Pentru istoria popoarelor slave vecine și în special a culturii lor, aceste manuscrise sînt de asemenea de o mare importanță, cuprinzînd elemente prețioase din istoria culturii în țările slave: Ucraina Polonia, Bulgaria și Serbia.

De aceea, se impunea publicarea de către Academia R.P.R. a unui catalog al manuscriselor slave din biblioteca ei, care pînă acum lipsea. Catalogul lui Al. Iațimirski, *Славянскія и Русскія рукописи румынскихъ библиотекъ в Сборникъ отдѣленія русскаго языка и словесности имп. Академіи Наукъ*, tom. 79, St. Petersburg 1905, care privește în genere fondurile de manuscrise slave din țara noastră prezintă o descriere sumară și nesistematică a unui număr relativ redus de manuscrise, descriere ce cuprinde foarte numeroase omisiuni și greșeli, așa că nu mai corespunde nevoilor științifice.

FORMAREA FONDULUI DE MANUSCRISE AL ACADEMIEI

Fondul de manuscrise slave al Academiei R.P.R. constituie cel mai important și mai numeros fond de manuscrise slave din țara noastră. Acest fond s-a format treptat prin reunirea unui număr de fonduri de proveniență diversă. Cele mai multe manuscrise slave provin din colecțiile mănăstirilor, care aveau și au încă în parte biblioteci de manuscrise religioase și chiar profane din timpurile cele mai vechi, ele constituind cele mai vechi biblioteci din țară. Prin anume măsuri administrative, aceste biblioteci au fost ridicate de la mănăstiri și depuse în biblioteca Academiei, sau au ajuns la Academie pe o cale indirectă, adică au fost depuse întâi la Muzeul de antichități și la Casa bisericii, de unde au ajuns apoi la biblioteca Academiei R.P.R.

Aceste colecții nu mai formează un fond distinct, de cele mai multe ori nici nu mai posedăm informații despre biblioteca de mănăstire de la care provin, afară de cazul cînd însemnările cititorilor aflate pe paginile manuscrisului ne dau indicații în acest sens.

Dintre fondurile mari de manuscrise slave de la Biblioteca Academiei R.P.R. provenite de la diferite mănăstiri și biserici din Țara Românească și Moldova, adunate de stat și apoi depuse la Academie, cele mai importante sînt fondul donat de Ministerul Instrucțiunii Publice la 1895 (vezi în prezentul catalog nr. 516 — 527) și fondul trecut la Academie de la Muzeul de antichități la 1908 (nr. 171—409), de la Ministerul Cultelor în anii 1904—1907 (nr. 490, 530—507, 509—510, 515—527) și de la Seminarul central (nr. 454—481).

Cea mai importantă colecție de manuscrise slave de la mănăstiri, care a intrat în fondul Academiei, este cea de la mănăstirea Neamțului, unde fînța biblioteca din prima jumătate a secolului al XV-lea cu un mare număr de manuscrise prețioase, în special din literatura patristică. Acest fond fusese descris încă de cînd se afla la mănăstire, întâi de episcopul Melhisedec¹⁾, apoi de Al. Iațimirski²⁾, dar cu totul incomplet. Pe lîngă biblioteca medievală în limba slavă, biblioteca de la Neamț cuprindea și biblioteca de traduceri în limba slavă (de redacție ucrainiană) a starețului rus Paisie Velicikovski și a elevilor săi (de la sfîrșitul secolului al

¹⁾ Episcop Melhisedec, *Catalog de cărțile sîrbești și rusești vechi ce se află în biblioteca sîntei mănăstiri Neamțului*, în „Revista pentru istorie, filologie și arheologie”, III (1884), p. 129—143.

²⁾ Al. Iațimirski, *op. cit.*, p. 513—797.

XVIII-lea), care de asemenea a intrat în parte în colecția Academiei R.P.R. Fondul de la mănăstirea Neamț e cuprins, în genere, între numerele 84—169 din prezentul catalog. Alte biblioteci de mănăstiri cu manuscrise slave, care au intrat în colecția Academiei, sînt acelea de la mănăstirea Dobrovăț din Moldova (nr. 535—552), care cuprinde și ea un număr de manuscrise slave din veacul al XV-lea și cele de la mănăstirile Vorona (nr. 553—612, 617) și Coșula (nr. 628—631), cu fonduri mai noi. Din Țara Românească, biblioteca cu cele mai multe manuscrise prețioase din secolul al XVI-lea, care a fost înglobată în Biblioteca Academiei, este cea de la mănăstirea Bistrița din Oltenia. Această bibliotecă, descrisă parțial de Al. Odobescu ¹⁾, a intrat la Academie trecînd întîi pe la Muzeul de anti-chități, unde a rămas un mic număr de manuscrise de la această mănăstire.

Dintre colecțiile particulare de manuscrise slave donate sau lăsate prin moștenire Academiei, cele mai însemnate sînt : Biblioteca episcopului de Huși, apoi de Roman, Melhisedec, donată Academiei, care cuprinde și un număr de manuscrise rusești achiziționate de episcopul Melhisedec în timpul studiilor pe care le-a făcut la Kiev (nr. 424—436); apoi bibliotecile Gr. Tocilescu (nr. 410—418), N. Docan (nr. 664—674), D. A. Sturdza (nr. 50—58, 62—64), acestea din urmă cu un bogat fond de manuscrise slave bisericești începînd din veacul al XV-lea, episcop Ghenadie Enăceanu (nr. 482—490), episcop Dionisie de Buzău (nr. 437—446). Fonduri mai mici de manuscrise slave intrate mai recent la Academie sînt cele de la Casa bisericii și de la Institutul de istorie al Academiei R.P.R. (din anul 1954, nr. 712—722). Pe lîngă aceste fonduri de manuscrise, un număr de manuscrise slave din colecția Academiei R.P.R. provin din achiziții de la diferite persoane, precum și din cîteva donații. Dată fiind originea fondului de manuscrise slave, este firesc ca el să nu constituie o colecție unitară, ci dimpotrivă aceste manuscrise sînt diferite ca limbă, ca proveniență, se întind pe un spațiu de mai multe secole și au conținut foarte diferit.

VI. CHIMEA MANUSCRISELOR

Cel mai vechi manuscris datat din colecția manuscriselor slave ale Academiei R.P.R. este manuscrisul nr. 205, care datează din anul 1346. Totuși, dintre manuscrisele nedatate cu o însemnare a scriitorului sînt unele și mai vechi, cum se poate stabili după datele paleografice și lingvistice. Din secolul al XIII-lea datează Apostolul slav de sub nr. 20, Octoihul de la nr. 450 (de la Caransebeș, sec. XIII—XIV), fragmentul de Evangheliar de la Rîșnov (sec. XIII—XIV) nr. 613, Mineiul de la Neamț nr. 682, toate pe pergament. Din secolul al XIV-lea sînt : ms. miscelaneu nr. 72, Apocalipsul cu tîlcuire (nr. 100) datat după semnătura lui Sava II, patriarhul sîrbilor (1399—1420), fragmentul din Vechiul Testament de la Rîșnov, nr. 677, toate pe pergament.

Una din problemele care rămîn deschise este locul unde au fost scrise aceste manuscrise. Afară de ms. amintit mai sus sub nr. 100 și poate și

¹⁾ Al. Odobescu, *Despre unele manuscrise și cărți tipărite aflate la mănăstirea Bistrița (Vilcea)*, în „Revista romînă”, I, 1861, p. 703—741.

nr. 72 scrise în Serbia, nu se poate stabili pe bază de criterii paleografice sigure locul unde au fost scrise aceste manuscrise, cele mai vechi ale colecției Academiei R.P.R. Unele din ele se apropie ca scris mai mult de manuscrisele scrise mai târziu în Țara Românească și Moldova și nu se pot lega cu siguranță de vreo școală străină. Deosebit de interesante sînt în această privință manuscrisele și fragmentele de manuscrise găsite în Transilvania și în Banat, amintite mai sus (nr. 450, 613, 677), care par a aparține unei școli de scriitori locali de manuscrise. Un studiu mai amănunțit al acestor manuscrise ne va arăta dacă, în adevăr, se poate vorbi de o școală de copişti și deci de circulația unor manuscrise slave păstrate pînă astăzi în țara noastră dinainte de întemeierea statelor feudale ale Țării Românești și Moldovei.

Manuscrisele slave din veacul al XV-lea formează partea cea mai interesantă a colecției. Aceste manuscrise cuprind, între altele, grupul de texte, în general miscelane de vieți de sfinți și de opere ale părinților bisericii copiate de diacul Gavril de la mănăstirea Neamț (1439—1447), dintre care unele au valoare și de izvoare istorice pentru secolele XIII—XIV, ca operele patriarhului Euthimie de Tîrnova (ms. nr. 164, 165, 151, 152, 302 și altele)¹, precum și ale lui Grigore Țamblac, mitropolit de Kiev, care a stat și în Moldova (ms. nr. 164, 309)². Un grup interesant de manuscrise slave moldovenesti din această epocă sînt manuscrisele din domnia lui Ștefan cel Mare, pe care marele domn a pus să fie scrise și copiate pentru mănăstirile și bisericile domnești din țara lui (nr. 93, 547, 548 etc.)³. Un număr de Pravile (vezi mai jos), Pomelnicul de la Bistrița (nr. 78), precum și un număr de manuscrise slave din acest veac din Țara Românească, de proveniență felurită, cuprinzînd pravile și texte ale părinților bisericii, completează grupul de manuscrise slave din veacul al XV-lea.

Manuscrisele din veacurile următoare sînt în majoritatea cazurilor cărți de cult bisericesc: Psaltiri, Tetravanghele, Liturghiere, Tipicoane etc.; totuși, din veacul al XVI-lea, avem un număr de Pravile (în special Pravila de la Neamț, în versiunile de la 1512 — copie fotografică — și cea din 1557, care cuprinde și opere istorice, ms. nr. 636).

Deși la sfîrșitul veacului al XVII-lea limba poporului înlocuiește, în cultura noastră, limba slavă bisericească, totuși folosirea limbii slave în Transilvania continuă în biserica ortodoxă a romînilor din această provincie, fiind definitiv înlocuită cu cea romînească abia în a doua jumătate a veacului al XVIII-lea. Biblioteca Academiei R.P.R. posedă texte liturgice slave din Transilvania și Maramureș din secolul al XVIII-lea (d. e. nr. 445) cu interesante date despre începuturile traducerilor acestor texte în romînește.

¹) Emil Kaluzniacki, *Werke des Patriarchen von Bulgarien Euthimius*, Viena, 1901, și E. Turdeanu, *Opera patriarhului Eftimie al Tîrnovei în literatura slavo-romînă*, în „Cercetări literare”, vol. VI.

²) A. I. Iașimirski, *Grigori Țamblak*, (în l. rusă), St. Petersburg, 1904, E. Turdeanu, *Grégoire Camblak, faux arguments d'une biographie*, în „Revue des études slaves”, 22 (1946), p. 46—81.

³) E. Turdeanu, *Manuscrisele slave din timpul lui Ștefan cel Mare*, în „Cercetări literare”, 5 (1943), p. 99—240.

În genere, se poate spune că în colecția de manuscrise slave a Academiei R.P.R. se află texte, care acoperă întreaga perioadă a vieții de stat din epoca feudală la români și din toate regiunile, care formează teritoriul Republicii Populare Române.

MANUSCRISELE SLAVE DIN ȚĂRILE SLAVE VECINE. CIRCULAȚIA LOR

Manuscrisele slave se pot împărți în : *a*) texte interne, scrise pe teritoriul țării noastre, care fac parte din literatura țării noastre, și *b*) texte străine, scrise în țările slave : Rusia, Bulgaria, Serbia, Ucraina, Polonia, care au ajuns în țara noastră pe diferite căi. Numai un foarte mic număr din aceste manuscrise redactate în țările vecine au fost achiziționate sau donate Academiei, din aceste țări, în vremea noastră ; cele mai multe sînt rezultatul circulației manuscriselor slave între țările care foloseau limba slavă ca limbă de cultură, în epoca sec. XIV—XVIII. Așa dar, aceste manuscrise slave scrise în țările vecine au fost aduse la noi în veacurile trecute, pentru a fi folosite în bisericile românești sau citite de oamenii culti care știau slavonește. Ele sînt o mărturie a circulației manuscriselor, deci a circulației elementelor de cultură, între țările române și Rusia, Bulgaria, Serbia și celelalte țări slave.

Astfel, în privința circulației manuscriselor slave din Ucraina în țările noastre, semnalăm de exemplu ms. nr. 4, scris în Ucraina în secolul al XIII-lea și ms. nr. 5 cu o însemnare arătînd că acest manuscris, scris în Ucraina, a fost cumpărat în 1673, la Suceava, în timpul războiului turco-polon, la care luau parte și trupe căzăcești ; în veacul al XVIII-lea, acest manuscris a ajuns în Transilvania. Evanghelia din 1668, scrisă la Șargorod, oraș din Ucraina, care avea multe relații comerciale cu Moldova ¹⁾, a fost copiată de un oarecare Enache și dăruită unei biserici din această din urmă țară. În genere, două sînt principalele epoci de mare circulație a manuscriselor rusești și în special a manuscriselor ucrainiene în țările române : secolul al XVII-lea (vezi, de exemplu, manuscrisele nr. 17, 25, 76. 102, 268, 356, 418, 456, 697, 714) și secolul al XVIII-lea, epoca intensei activități de traduceri în bisericile române sub egida starețului rus Paisie Velicikovski (biografia lui în ms. nr. 350). Atunci se transcriu în țările române operele unor scriitori ruși, care au jucat un rol însemnat în cultura religioasă rusă și pentru despărțirea acestei culturi de bizantinism, ca de exemplu Simion Poloțki (ms. 378, 389, 583), Teofan Prokopovici (care a avut legături cu Dimitrie și Antioh Cantemir, autorul Satirelor) (ms. nr. 70), Dimitrie de Rostov (mr. nr. 163, 448). Acești scriitori sînt considerați ca premergătorii și colaboratorii lui Petru cel Mare pe tărîmul bisericesc.

În afară de aceste două perioade de mare intensitate a circulației manuscriselor slave din Rusia și Ucraina în spre țările române, avem și o serie de alte manuscrise din Ucraina care au ajuns încă din vremea alcătuirii lor în Moldova, Țara Românească și Transilvania. Astfel, însemnările scriitorilor manuscriselor și ale cititorilor arată că o serie de manuscrise

¹⁾ C. Stoide, *Negustorii din Șargorod în Moldova*, în „Revista istorică romină”, 5—6 (1935—1936), p. 382—387.

au trecut în țările romine și în secolul al XVI-lea (de ex. ms. nr. 18, 344, 460 — din anul 1551 — 655, 671).

Circulația manuscriselor din Serbia în Țara Românească și în Moldova se poate urmări în colecția de manuscrise a Academiei R.P.R. încă din veacul al XIV-lea (ms. nr. 205, Psaltire scrisă în Serbia la 1346, ms. 100 fost al lui Sava II, patriarhul sîrbilor (1399—1420), ms. nr. 135 din sec. XV, cu viețile regilor sîrbi etc.).

În ce privește Bulgaria, pe lângă un număr de manuscrise mai noi din secolele XVIII—XIX, este demn de semnalat ms. nr. 176, Tetravanghelul din 1503, scris la mănăstirea Rilo de monahul Spiridon.

Cele cîteva manuscrise polone ale colecției nu provin dintr-o veche circulație a manuscriselor, ci din achiziții recente.

LIMBA ȘI PALEOGRAFIA

Un studiu al limbii și paleografiei textelor slave din colecția Academiei R.P.R. nu-și are locul în această prezentare sumară a acestui fond de manuscrise. E destul să spunem că acele manuscrise care sînt redactate sau copiate în țările slave vecine se pot recunoaște prin particularitățile de limbă, ortografie și paleografie din epoca și țara respectivă. Deși limba slavă a bisericii și a statului era în țările romine o limbă străină, prin scrierea și folosirea ei îndelungată în aceste țări, s-a ajuns la formarea unui tip de limbă și mai ales de paleografie slavă scris pe teritoriul țării noastre, pe care l-am putea numi slavo-romin. La baza acestui tip, care, după cum vom vedea, se subîmparte în subtipuri (moldovenesc, muntenesc și transilvănean) stă redacția medio-bulgară a limbii slave bisericești.

Se știe că limba slavă bisericească, folosită în biserică și actele de stat în țările slave ortodoxe, este limba slavă macedoneană, numită de lingviști și veche bulgară, folosită în Macedonia (regiunea Salonic) în veacurile IX—X, limbă în care apostolii slavilor Metodie și Ciril cu ucenicii lor au tradus din grecește textele bisericești. Această limbă a rămas limba oficială a bisericii slave ortodoxe ¹⁾, dar textele traduse și copiate în veacurile următoare și în țări diferite au suferit influența limbilor vii vorbite în acele țări. Astfel s-a format o *redacție medio-bulgară* a limbii slave bisericești (adică o redacție care stă sub influența limbii bulgare vorbite în veacurile XII—XV), o *redacție sîrbească* și o *redacție rusească* (și ucrainiană).

Limba medio-bulgară folosită în țările romine (în textele religioase numai ca o influență asupra textelor vechi scrise în limba slavă bisericească) se deosebește de limba slavă bisericească sau veche bulgară prin aceea că nazalele ꙗ și ꙗ încep să fie înlocuite cu ѣ și respectiv cu ꙗ, deci se pronunță î și ea, prin dispariția dualului, apariția cazului general la declinări și confuzia între desinențele cazuale. Textele manuscriselor din țările romine șovăie între slavă bisericească și medio-bulgară, de aceea le putem denumi slave bisericești de redacție medio-bulgară. Această limbă este folosită, atît în Țara Românească, cît și în Moldova și în Transilvania.

În Țara Românească, un număr de manuscrise sînt scrise într-o limbă care denotă influențe sîrbești (în special ꙗ în loc de ꙗ, folosirea unui singur

¹⁾ V. Jagić, *Entstehungsgeschichte der kirchenslavischen Sprache*, Berlin, 1913.

ier **к**, și dispariția lui **ѣ**, precum și a lui **ѧ**, fără a vorbi și de anume influențe lexicale), dar numărul manuscriselor slave cu influențe sîrbești, cel puțin în colecția Academiei R.P.R., este net inferior celor de redacție medio-bulgară.

Influențele limbii ucrainiene se simt în textele scrise sau copiate în nordul Transilvaniei, Maramureș și Moldova (înlocuirea lui **ѣ** din textele slave bisericești cu **ѣ**; **ѣ** înlocuiește pe **ѧ** care dispare, iar **ѧ** este înlocuit cu **ѣ**, limba rusă nu cunoaște nazalele, **ѣ** interior înlocuit cu **ѣ**, **ѧ** înlocuit cu **ѣ**, în forme ca velikogo, gorod, și nu velikog și grad etc.).

O observație interesantă se poate face în privința manuscriselor care reprezintă o tradiție mai strictă a limbii în comparație cu textele diplomatice (urice, zapise etc., în limba slavonă) din Moldova. Pe cînd în actele de cancelarie în slavonește din Moldova, influența rusă și ucrainiană este vădită și aproape generală, în textele de manuscrise și în special în cele bisericești și juridice, predomină redacția medio-bulgară a limbii slave bisericești, iar influența rusă este foarte slabă, de cele mai multe ori total absentă. Aceasta se explică, credem, prin aceea că textele de manuscrise erau scrise, nu de gramaticii de cancelarie, ci în mănăstiri, de clerici, care păstrau limba modelelor copiate și tradiția străveche de origine bulgară din ortodoxia din Moldova.

Alături de acest aspect al limbii manuscriselor slave, care nu poate fi considerat specific pentru manuscrisele copiate în țările romîne, sînt o serie de particularități paleografice (forma dată unor litere, ornamentele inițialelor ornate, mărimea și lățimea literelor), care se întîlnesc numai în țările romîne și îngăduie identificarea manuscriselor care au fost scrise pe teritoriul R.P.R. și chiar datarea lor pe secole și pe regiuni. Lunga practică a scrierii slave în țările noastre a avut, firește, ca rezultat crearea unui meșteșug special al grămăticilor de manuscris, care se deosebește prin nuanțe de acela al grămăticilor străini.

În Moldova se remarcă, în secolul al XV-lea, semiunciala minusculă, scrisă foarte regulat cu o cerneală ușor cafenie, scriere care își are centrul în școala de la mănăstirea Neamțului. În veacul al XVI-lea, în Moldova, avem o scriere foarte dreaptă și mai mare, tot semiuncială.

În Țara Romînească, scrisul este ceva mai neregulat și chiar în textele scrise cu cea mai mare îngrijire, se constată ușoare influențe de cursivă, care merg accentuîndu-se în veacurile mai apropiate de vremea noastră.

Scrisul manuscriselor în limba slavă din Transilvania este mai apropiat ca formă de cel din Țara Romînească, decît cel moldovenesc. Se observă însă că aceste manuscrise ardeleni, fiind scrise de scriitori din sate, într-o provincie unde nu se află o curte domnească cu cancelarie slavonă, nici mari și bogate mănăstiri cu veche tradiție literară slavonă, au un scris mai puțin caligrafic, mai puțin regulat decît cel din Țara Romînească și din Moldova.

Din aceste scurte considerații, rezultă că a existat o școală de caligrafi și de scriitori de manuscrise slave în țara noastră, o școală internă, care se deosebește de școlile scriitorilor slavi din țările slave. Această școală romîno-slavă se subîmparte în trei: moldovenească, munteană și transilvană (cu Banatul și Maramureșul).

În textele scrise în limba slavă s-au intercalat uneori titluri, pasaje, extrase sau adaosuri în limba romînă. Aceste texte romînești cuprinse în

manuscrisele slave sînt de o deosebită importanță, în primul rînd prin vechimea lor (cele mai multe datează din veacul al XVI-lea), apoi, prin aceea că, fiind traducerea sau complementul unor texte slave din manuscrisul respectiv, ne îngăduie să urmărim procedeul traducerilor și în genere tehnica introducerii limbii romîne în textele de cultură în locul celor slavone.

Astfel, ms. nr. 117, un Antologhion din Țara Romînească din secolul al XVI-lea, are la sfîrșit o serie de orații, adresate domnului, doamnei, țării, voinicilor (soldaților) etc., cu titluri romînești din veacul respectiv (din nefericire, o parte din foi au fost smulse și nu putem afla aceste titluri, decît din catalogul lui Iașimirski). Ms. nr. 692 este o Pravilă moldovenească, scrisă la 1581 de Lucaci „ritorul”, care cuprinde o traducere interliniară a textelor slavone de pravilă, și alte texte romînești ale Pravilelor. În Transilvania ms. 41 din secolul al XVII-lea are titlurile rugăciunilor din Octoih în romînește, deși textele rămîn în slavonește. De asemenea, Octoihul de la nr. 445 cuprinde texte traduse în romînește, alături de cele slave. Această traducere, care datează din secolul al XVIII-lea, se datorește unui diac de sat, Toader din Ibașfalău.

CUPRINSUL MANUSCRISELOR. LITERATURA RELIGIOASĂ

O mare parte din manuscrisele slave din colecția Academiei R.P.R. cuprind texte liturgice ca : Liturghierul, Psaltirea, Apostol, Tetravanghele, Tipicoane etc., precum și un mic număr de texte din Vechiul Testament. Aceste texte interesante pentru studiul liturgiciei în trecutul nostru, prezintă date interesante și pentru cercetarea răspîndirii textelor slave în diferite epoci și în diferite regiuni ale țării. În această privință, ele pot servi ca obiect de studiu al unei probleme foarte puțin cunoscută de cercetători, răspîndirea slavonismului în Transilvania, cu aceeași limbă slavă ca și în Țara Romînească și în Moldova. Alături de străvechile manuscrise slave din Banat și de la Rîșnov, din secolele XIII — XIV, despre care am vorbit mai sus, sînt de semnalat manuscrisele nr. 41 din Transilvania de la Rîbna Mare, scris în secolul al XVII-lea, Mineele din „Margine”, ms. nr. 252 și 255, Calendarul bisericesc, ms. nr. 274, scris în Banat în secolul al XVI-lea, cu însemnare despre domnia lui Soliman II Magnificul, precum și manuscrisele nr. 411, 501, 632, 634, 657, 662. Scrise din porunca juzilor de sat, de diacii locali de slovenie, ele dezvăluie existența unei culturi slavo-romîne cu caracter sătesc în Transilvania, cultură care n-a fost încă studiată.

Literatura religioasă în limba slavă, așa cum apare în manuscrisele slave ale Academiei R.P.R., este interesantă și prin alte laturi. Cele mai multe din textele religioase sînt copii după traduceri ale textelor grecești bizantine, traduceri executate în țările slave : Bulgaria, Serbia, Rusia. Pentru noi, aceste texte copiate nu au valoare decît ca mărturii a ceea ce se citea din literatura religioasă și care laturi dintr-însa au circulat la noi.

Sînt totuși cîteva excepții, adică texte slave care au fost redactate în țara noastră de scriitori romîni știutori de slavonește. Astfel sînt „Pri-pealele” în cinstea Maicii Domnului, redactate în slavonește de fostul logofăt al lui Mircea cel Bătrîn, călugărit sub numele de Filotei (ms. 209,

277, manuscris din 1493, 724). De asemenea, ms. nr. 278 din secolul al XVI-lea din Țara Românească, care cuprinde slujba sfântului Mihai Mărturisitorul, are o cântare de laudă pentru acest sfânt, datorită lui Simon Dédulovici vistierul.

Molitvelnicele (cărți liturgice cu slujbe și rugăciuni) dezvoltă prin cuprinsul lor anume laturi ale vechii vieți sociale și ale culturii materiale românești în evul mediu, prin folosirea unor rugăciuni speciale la culesul viilor, la secerat, la adunarea poamelor, pentru ritualul înfrățirii, rugăciune de apărare la năvăliri barbare (de ex. ms. nr. 421 din secolul al XVI-lea și ms. nr. 34 din secolul al XVII-lea).

Literatura patristică, operele teologice ale părinților bisericii, în special cuvântări, traduse din grecește, formează un capitol bogat al literaturii bizantine, care a fost făcută cunoscută cercurilor culte ale societății feudale românești, în haină slavonă.

Nu numai scrierile care erau foarte răspândite în toate țările ortodoxe, ale lui Ioan Gură de Aur, Vasile cel Mare, Isac și Efrem Sirul, Teofilact de Ohrida, se regăsesc într-un mare număr de manuscrise slave miscelane din colecția Academiei R.P.R., dar și scrieri relativ rare și cu o haină filozofică teologică grea au fost copiate în țările noastre și au avut deci o răspândire între cititorii de aici. Astfel : Cuvântările lui Iosif Bryennios rostite la curtea imperială bizantină după conciliul de la Florența (1439) (ms. nr. 147 din sec. XV—XVI), operele lui Damaschin Studitul (ms. nr. 146), Grigore Palamas, mitropolitul din Thessalonic din sec. XIV, sprijinitorul Hesihaștilor, (ms. 153 din sec. XV), Învățăturile lui Dionisie Areopagit (ms. nr. 290). Toate aceste scrieri au o înaltă ținută filozofică, scrise într-un stil retoric greu de înțeles, ceea ce denotă că cunoașterea limbii slave la români, în special în secolul al XV-lea, de când datează cele mai multe manuscrise de acest fel, nu se mărginea la înțelegerea slujbei bisericești, ci se ridicase la înțelegerea subtilităților limbii retorice cu cunoașterea adâncită a unui lexic bogat și a formelor sintaxei retorice.

De remarcat ca un text rar al literaturii teologico-istorice ms. nr. 296, care cuprinde epistole și decrete ale teologilor bizantini adresate țarului bulgarilor și căpeteniilor altor biserici ortodoxe în sec. IX și următoarele, manuscris scris în Moldova în sec. XV.

Viețile de sfinți ale lui Evtimie de Tîrnova și Grigore Țamblac cuprind date istorice despre Bulgaria, Serbia și țările noastre; ele sînt copiate în țara noastră încă din veacul al XV-lea (vezi mai sus p. VI).

LITERATURA ISTORICĂ

Literatura istorică în limba slavă este reprezentată, în colecția de manuscrise a Academiei R.P.R., de un număr relativ redus de manuscrise în comparație cu cele de conținut religios, dar aceste texte sînt din cele mai importante, în special ca izvoare ale istoriei R. P. R.

Manuscrisul nr. 649, fost la clubul bulgar de la Tulcea, cuprinde într-o copie din veacul al XVI-lea *Letopisețul zis de la Bistrița*, cea mai veche cronică internă a Moldovei. Același manuscris cuprinde și cronică bizantină a lui Constantin Manasses din secolul al XII-lea, cu adaose

extrase din alți scriitori privitoare la istoria Bulgariei, traduse în medio-bulgară pe la 1350 (pentru ediții vezi nr. respectiv din catalog).

O a doua cronică slavă, privitoare la Moldova, este așa-numita (de editorul I. Bogdan) Cronică sîrbo-moldovenească, păstrată în două versiuni ; în versiunea sa din 1557, ea se află cuprinsă în ms. nr. 637.

Pomelnicul de la mănăstirea Bistrița din Moldova (ms. nr. 78) este cel mai vechi pomelnic al domnilor și boierilor, precum și al multor persoane din popor, al oștenilor căzuți în luptele cu turcii din Moldova, din vremea lui Ștefan cel Mare.

Alături de acest pomelnic, colecția cuprinde și alte pomelnice slave mai noi : Pomelnicul mănăstirii Tismana, în Țara Romînească (sec. XVIII), ms. nr. 463, cel de la Neamț (sec. XIX) ms. nr. 168, precum și unele manuscrise de la mănăstiri dinafara hotarelor țării, dar care privesc istoria noastră : Pomelnicele de la Schitul Mare din Galiția (ms. nr. 78 și 500, ambele din veacul al XVII-lea), cu numeroși donatori pomeniți în text, boieri din Moldova și mai ales orășeni din Suceava. Din Epir sînt două pomelnice, acel al mănăstirii din Pogonia (1692), ms. nr. 529 și cel al mănăstirii Driano (1705), ms. nr. 530, care și ele cuprind nume de donatori romîni.

Cronicile scurte ale țării noastre sînt reprezentate printr-un text aflător în ms. 280 (f. 100), Cronică slavă pe scurt a Moldovei în sec. XV, și un alt text tot privitor la Moldova în veacul al XV-lea, în ms. nr. 90 (foaie azi dispărută, descrisă după catalogul lui Iațimirski).

Manuscrisul nr. 434 cuprinde, în legătură și ca reparații ale foilor rupte, mici fragmente dintr-o cronică a Transilvaniei în limba romînă, redactată, se pare, în secolul al XVII-lea.

O traducere în rusește din limba romînă este textul ms. nr. 577, povestirea mitropolitului Gheorghe al Moldovei, pe la 1710, despre vizita împăratului Ioan VIII Paleolog în Moldova la 1424 și întîlnirea lui cu Alexandru cel Bun (ms. din 1794).

Viața sîntului Ioan de la Suceava, scrisă la 1402 de Grigore Țamblac, păstrată într-o copie a lui Gavril de la Neamț din 1439 (ms. nr. 164), cuprinde amănunte despre viața economică și socială la Marea Neagră în secolul al XIV-lea, iar Biografia starețului Paisie Velicikovski de la sfîrșitul veacului al XVIII-lea (ms. nr. 350) cuprinde date despre viața bisericască în țările romîne în această epocă.

Dintre cronicile străine, menționăm în primul rînd traducerea în slavă a cronicii bizantine a lui Gheorghe Monahul (Hamartolos), cuprinsă în trei versiuni, în trei manuscrise (ms. nr. 320, sec. XVI ; ms. nr. 321, sfîrșitul sec. XV ; ms. nr. 330, sec. XV).

Dintre cronicile sîrbești, în afară de viețile regilor sîrbi (ms. nr. 134, 135, 306), de care am pomenit mai sus, semnalăm Letopisețul Tronski (copie din veacul al XVIII-lea), ms. nr. 77, iar dintre cele bulgare, Istoria slaviano-bulgară a lui Paisie de la Hilandar, alcătuită în 1762, păstrată într-o copie din 1781 de la Cotel, necunoscută editorului bulgar al acestei cronică, Iordan Ivanov (ms. nr. 438).

Cronicile polone sînt reprezentate prin ms. nr. 637 și 638, ambele privitoare la interregnul din Polonia în 1572, prima cuprinzînd și o scrisoare a lui Ioan-vodă cel Cumplit, domnul Moldovei, și nr. nr. 722, anale ale Poloniei în limba ucraniană (sec. XVI).

În privința textelor istorice rusești, ms. nr. 478 cuprinde o adunare de documente copiate de un contemporan, privitoare la expediția din Ucraina a lui Petru cel Mare împotriva regelui Suediei Carol XII și a hatmanului Mazeppa al cazacilor în anii 1708 și 1709, iar ms. 639 este o descriere a Chinei și o istorie a ei, cu un capitol despre Coreea, scrisă de un călător rus de la începutul secolului al XVIII-lea, întemeiată pe cercetările anterioare ale lui Nicolae Milescu.

Un număr de manuscrise slave cuprind, alături de texte religioase, și documente slave în copie, privitoare la istoria țării noastre; astfel, epistolarul de la începutul veacului al XVII-lea cu scrisori privitoare la epoca lui Ieremia Movilă din Moldova (ms. nr. 94) și scrisorile, în parte apocrife, privitoare la istoria Moldovei în secolul al XVI-lea (ms. nr. 8).

LITERATURA JURIDICĂ

Colecția de pravile și nomocanoane din Biblioteca Academiei R.P.R. este de o valoare unică; ele stau la temelia studiului începuturilor dreptului scris în țările noastre. Până astăzi, ele au fost prea puțin sau de loc studiate. Se poate spune că toate reprezintă traduceri după textele juridice bizantine, bazate pe legiuirile sinoadelor și începînd cu legiuirea lui Justinian. O comparație cu aceste texte bizantine ar aduce poate surprize neașteptate.

Cel mai vechi manuscris de pravilă slavonă cunoscut ca fiind scris în Moldova este pravila copiată de Ghervasie la 1472 după traducerea slavă medievală a celei bizantine a lui Matei Vlastares (ms. nr. 131).

Pravilele slavo-sîrbești, traduse din grecește, folosite în țara noastră, unde au fost transcrise mai ales în secolul al XVI-lea, sînt reprezentate prin ms. nr. 285 (care cuprinde și postfața traducerii slave din Serbia din 1295), 636 (din 1557 de la mănăstirea Neamțului), 340 (Nomocanon din Țara Romînească din veacul al XV-lea), 461 (de la mănăstirea Bistrița din Țara Romînească, copiat de ierodiaconul Efrem la 1651) și 286 (dăruit aceleiași mănăstiri Bistrița din Oltenia de Despina, doamna lui Neagoe Basarab, studiat apoi, în secolul al XVII-lea, de învățatul Udriște Năsturel, care a lăsat însemnări marginale pe acest text).

De un deosebit interes este manuscrisul de pravilă nr. 692, scris în Moldova la 1581 de un Lucaci, care se intitulează *ritor* și care cuprinde, cum am spus, traducerea unor texte juridice în limba romînă, traducere datorită probabil tot copistului textului slav, Lucaci „ritorul”.

De remarcat și manuscrisul nr. 334, un fragment de pravilă populară romînească din secolul al XVIII-lea.

LITERATURA DE LEGENDE ȘI BELETRISTICA

Sub egida bisericii au apărut cărți care, în aparență, sînt de caracter moral bisericesc, dar care, în realitate, pot fi socotite de caracter lumesc. Ele reprezintă literatura care se citea în țările romîne de cei ce știau limba cultă a slavoniei. Astfel sînt așa-numitele „cărți populare”. Între acestea, numărăm romanul Varlaam și Ioasaf, care are la bază legenda indiană a lui Buddha, înfățișat de ms. nr. 132 (din Moldova, secolul al XV-lea) și

(158 din același secol, scris la Muntele Athos). De asemenea, viața legendară a lui Alexandru cel Mare, Alexandria, în ms. nr. 357, text slav deosebit întrucâtva de cel ce a servit la traducerea românească a Alexandriei ¹⁾).

Ms. 678 cuprinde legenda lui Afrodițian persul, necunoscută cercetătorilor acestui text ²⁾).

Literatura apocrifă și eretică este reprezentată de mai multe manuscrise slave, ea reprezintă o reacție populară împotriva bisericii feudale, a stăpînirii feudale susținută de această biserică. Ms. nr. 298 și 447 cuprind Vedenia lui Isaia proorocul (ambele copii din secolul al XVI-lea), scriere bogomilică; ms. 133 cuprinde legenda despre vămile văzduhului; ms. 414 are de asemenea în cuprinsul său o serie de scrieri apocrife copiate în veacul al XVII-lea.

Mai amintim ms. nr. 117, de care am vorbit mai sus, care are la sfîrșit orații pentru domn, doamnă, voinici etc. și care datează din veacul al XVI-lea (cu titluri românești).

Manuscrisele cu caracter lexicografic și retoric sînt toate dintr-o epocă mai nouă; un număr de gramatici ale limbii slave bisericești sînt toate scrise în Rusia în veacul al XVIII-lea (nr. 386, 402, 576, 662); de asemenea și retorica limbii ruse din ms. nr. 324.

Ca dicționare avem ms. nr. 709, latin-slav, redactat în 1723 și vocabularul romîn-rus, redactat în tinerețe de B. P. Hașdeu (ms. nr. 728).

În privința scrierilor filozofice, în afară de considerațiile filozofice din lucrările părinților bisericii îmbinate cu teologie, amintite mai sus, merită o mențiune specială ms. nr. 72, scris în Serbia în secolul al XIV-lea. El constituie un *sbornic* de extrase din lucrări teologice, dar și din filozofii antici (Aristotel, etc.), precum și de probleme filozofice asupra sufletului, a soartei omului, probleme de logică, precum și informații diverse asupra munților, rîurilor, pămîntului, organelor omului.

Dintre manuscrisele cu cuprins felurit, toate mai noi, menționăm numai ms. rusec (nr. 325), scris în prima jumătate a secolului al XIX-lea, despre minele de sare din Țara Românească, cu date foarte interesante asupra străvechii exploatare a sării în această țară.

RELAȚIILE ROMÎNO-RUSE

Numeroase sînt manuscrisele din colecția Academiei care privesc istoria relațiilor ruso-romîne. Nu numai influențele limbii ruse și ucrainiene, de care am vorbit, asupra scrierilor slave religioase și de altă natură, sau circulația manuscriselor scrise în Rusia și aduse în Moldova, Țara Românească și Transilvania, oglindesc aceste relații și sînt izvoare pentru studiul lor, dar o serie de manuscrise privesc direct aceste relații.

Ms. nr. 362 este o listă de subscripție, alcătuită la 1762 la Kiev, pentru refacerea mănăstirii Cozia. Ms. nr. 268 poartă o însemnare, care arată că a fost copiat tocmai la Marele Novgorod și adus în Moldova (Minei din secolul al XVI-lea).

¹⁾ N. Cartoian, *Alexandria în literatura romînească*, Buc., 1910; idem, *Noi Contribuții*, Buc., 1922; nu a cunoscut acest text.

²⁾ Dan Simonescu, *Legenda lui Afrodițian*, Buc., 1942, studiu și text.

Am amintit mai sus de operele scriitorilor ruși, Simion Poloțki, Theofan Prokopovici, Dimitrie de Rostov etc., din veacurile al XVII—XVIII-lea, copiate pentru a fi citite și în țările române.

De remarcat este ms. nr. 76, care este scris în secolul al XVII-lea la colegiul de la Kiev, școala superioară a ortodoxilor din Ucraina. La sfârșitul acestui manuscris, se află un cuvânt de laudă, păstrat numai într-un fragment, scris în limba ucraineană în cinstea lui Petru Movilă, mitropolitul român al Kievului, de către elevii săi.

INSEMNĂRILE

Manuscrisele slave din colecția Academiei R.P.R. nu sînt interesante numai prin conținutul lor inițial. Diferiți cititori au scris pe marginile foilor însemnări în decursul vremurilor, care urmas să păstreze amintirea unor fapte istorice sau personale ale căror martori au fost. Pe lângă conținutul acestor însemnări, ele sînt interesante ca dovadă a cercului de cititori romîni a manuscriselor slave și a gradului de răspîndire a culturii slavone în țările noastre.

O parte mai nouă a acestor însemnări este scrisă însă în limba romînă, deși prezența lor pe niște manuscrise în limba slavă este un indiciu că scriitorii care le-au alcătuit cunoșteau limba slavă, măcar să o citească.

Pe lângă aceste însemnări ale cititorilor, sînt de remarcat și însemnările datorite chiar scriitorului manuscrisului respectiv, gramatic sau diac, care arată în ce împrejurări a scris manuscrisul, din porunca cui, adesea cuprinzînd și prețul de cumpărare, ceea ce ne îngăduie să cunoaștem prețul, adesea foarte ridicat, al cărților în evul mediu în țările noastre.

Aproape toate manuscrisele slave poartă însemnări din diferite epoci, care constituie cronici scurte ale unor anume vremi. Această bogăție de însemnări pe manuscrisele slave le distinge de cele romînești, mult mai sărace în această privință.

În prezentul catalog, toate însemnările de pe manuscrise, care prezintă cît de cît vreo însemnătate, au fost reproduse în întregime. Vom spicui în această prezentare numai cîteva exemple de mai mare importanță :

Pe un manuscris al cuvîntărilor lui Ioan Gură de Aur, scris în Moldova în veacul al XV-lea, s-a păstrat însemnarea despre tăierea capului domnului Moldovei Ștefan, fiul lui Alexandru cel Bun, la 1443 (ms. nr. 136).

Din secolul al XVI-lea, semnalăm importanta însemnare din 1551 pe un Triod (ms. 535), în care un cleric arată că atunci a venit „ceasul negru”, cînd din porunca lui Iliș-voievod, pentru întîia oară mănăstirile din Moldova au fost supuse la bir, informație interesantă pentru istoria dizolvării imunităților în Moldova, în secolul al XVI-lea. Din Țara Romînească avem o însemnare din anii 1534—1536, privitoare la schimbările de domnie din această țară și la boierii din acea vreme (ms. nr. 266, Minei). Pe un Minei moldovenesc din secolul al XVI-lea (ms. nr. 124), se află o interesantă însemnare despre Ioan-vodă cel Cîmplit și luptele lui cu turcii în 1574.

Trecînd la veacul al XVII-lea, un Minei din Moldova (ms. nr. 49) cuprinde o însemnare despre prada turcilor lui Schender pașa în Moldova (lupta de la Țuțora, 1620, între turci și poloni). Pentru istoria apăsării

fiscale exercitată asupra țăranilor în secolul al XVII-lea și cuprinzând știri necunoscute altor izvoare istorice, sînt însemnările din 1667 (Minei din Țara Romînească, ms. nr. 255) despre scrierea dăjdiei de către Radu Leon-voievod și cea din 1693 (pe o Psaltire slavă din Moldova din 1583, ms. nr. 217), despre cele 70 de „orînduieli” (impozite), ridicate din țară de Constantin Cantemir, în anul morții sale și despre scoaterea „hîrtilor” pe țară, pentru impuneri : „într-această pomană s-au pristăvit și măria sa”.

Din însemnările manuscriselor slave copiate și folosite în bisericile ortodoxe din Transilvania, amintim pe cea din 1614, privitoare la expediția lui Sigismund Forgach din Maramureș (ms. nr. 673, Triod înflorit) și mai ales cea din 1628 (un Octoih, ms. nr. 657), din care se vede vechea organizație sătească romînească din părțile Bistriței ardelenene cu un pîrcălab, un jude și un diac (scriitor de sat). În genere, însemnările de pe manuscrisele slave ardelenene sînt un izvor rar despre viața internă a satelor romînești din această provincie.

Din secolul al XVIII-lea, vom aminti numai însemnarea autografă a domnului Moldovei Mihai Racoviță pe un Liturghier la 1717 (ms. nr. 29), cu blesteme împotriva boierilor necredincioși, care au pricinuit aducerea tătarilor în țară.

În genere, se poate spune că aceste însemnări, prea puțin cunoscute pînă acum, reprezintă un izvor interesant al istoriei țării noastre.

METODA FOLOSITĂ ÎN ALCĂȚUREA CATALOGULUI

Descrierea manuscriselor s-a făcut după metoda folosită în cele mai bune cataloage de manuscrise din U.R.S.S. și din alte țări din Europa și, în genere, după metoda folosită pentru celelalte cataloage de manuscrise ale Bibliotecii Academiei R.P.R., cu deosebiri necesare pentru particularitățile fondului de manuscrise slave.

Numărul din fruntea descrierii fiecărui manuscris este numărul de ordine al manuscrisului din depozitul Bibliotecii Academiei R.P.R. și totdeodată și cota lui.

Descrierea fiecărui manuscris se compune din trei părți : prima parte cuprinde *identificarea manuscrisului*, anume : *a*) data. Cînd această dată se poate preciza cu anul scrierii, s-a pus între paranteze foaia manuscrisului la care se află acest an. În caz cînd o asemenea dată lipsește, datarea s-a făcut pe secole sau pe început și sfîrșit de secole. Această datare s-a stabilit, în genere, după următoarele elemente : filigrana, paleografia, anume aspecte ale limbii, compararea cu alte manuscrise scrise de același diac sau de diaci din aceeași școală, ale căror copii de manuscrise se pot data ; *b*) dacă este scris pe hîrtie sau pergament ; *c*) numărul foilor (se indică și numerotația veche, dacă este cazul) ; *d*) formatul în centimetri și jumătăți de centimetri (a foilor, nu a copertei) ; *e*) lacune în manuscrise, omisiuni și greșeli la numerotare, lipsa începutului sau sfîrșitului manuscrisului. S-a adăugat și la acele manuscrise, care sînt descrise în catalogul cel mare al lui Al. Iațimirski, numărul de ordine din acest catalog și datarea lui Iațimirski, în cazul cînd ea diferă de cea propusă de noi.

Partea a doua a descrierii este *descrierea conținutului manuscrisului*. Aici se pune la început titlul manuscrisului. Cînd nu este un titlu dat de autor sau de copist, s-a pus un titlu, între paranteze, care se datorește

autorului catalogului. Când într-un manuscris sînt mai multe lucrări, fiecare lucrare este numerotată și i se dă un titlu separat, indicîndu-se foile de început și sfîrșit a fiecărei lucrări. Manuscrisul este lăsat să vorbească, în sensul că se redau întocmai titlurile și subtitlurile din textul slavon, urmate de traducerea lor în romînește, și foile pentru textul la care se referă titlul respectiv. Unele titluri care se repetă (de pildă numele aceluiași autor, înlocuit cu mențiunea „același”) au fost prescurtate, indicîndu-se aceasta prin puncte. Textele slavone au fost reproduse întocmai fără corectări, dar prescurtările au fost completate în mod tacit, literale aruncate deasupra rîndului au fost coborîte în text, s-a introdus o punctuație modernă, majuscule la începutul frazelor și la numele proprii. Desinențele substantivale și adjectivale, cînd lipsesc, nu au fost completate, ținînd seama de confuzia cazurilor și a existenței cazului general în limba medio-bulgară. Numai acolo unde este evident, de pildă în textele rusești, că vocala ultimă a fost omisă din cauza aruncării ultimei consoane deasupra rîndului, această vocală a fost adăugată. Bine înțeles că aceeași metodă a fost folosită și la reproducerea textelor slave ale însemnărilor. Incipituri s-au dat numai la textele patristice, istorice, literare etc., nu și la cele liturgice, unde am socotit că aceasta este inutil, din cauză că aceste indicații se dau numai pentru recunoașterea textelor. Pentru textele istorice și literare de oarecare importanță ca izvoare, s-a dat indicația unde au fost publicate sau descrise pe larg. Nu s-a dat însă literatura și publicațiile textelor religioase, ceea ce ar fi cerut o confruntare cu literatura bizantină, și ar fi încărcat prea mult catalogul, cu riscul unor lipsuri însemnate.

Unii domnitori, fețe bisericești, personaje istorice străine, citați în catalog, au fost identificați în note.

La sfîrșitul descrierii, și ca o parte integrantă a ei, s-au trecut *însemnările de pe manuscrise*. Aceste însemnări s-au așezat în ordinea următoare : la început, s-a dat însemnarea sau însemnările scriitorului manuscrisului, cu indicarea împrejurărilor în care a fost scris manuscrisul, după aceea ale cititorilor, acestea în ordinea paginilor din manuscris. Nu s-au pus în catalog însemnările cu totul lipsite de importanță, ca cele cu caracter religios, încercările de condei, etc. În dreptul fiecărei însemnări, s-a indicat foaia pe care se află. Toate însemnările în slavonește sau eventual în alte limbi străine au fost însoțite de traduceri în romînește.

Partea a treia a descrierii cuprinde *descrierea bibliografică a fiecărui manuscris* și anume : *a*) existența inițialelor și titlurilor în culori, a inițialelor ornate ; *e*) ornamente în text, miniaturi, cu indicarea paginilor la care se află fiecare ; *c*) filigrane, cu o scurtă descriere verbală ; *d*) dacă manuscrisul a fost scris de mai multe mîini, în acest caz, se indică prin numere romane fiecare mîină și foaia de la care începe și cea cu care se termină ; *e*) numărul rîndurilor pe pagină ; *f*) caracterul scrisului : semiuncială, cursivă ; *g*) legătura nouă sau veche și felul ei ; *h*) stabilirea regiunii în care a fost scris manuscrisul : această stabilire s-a făcut pe baza indicațiilor date de manuscrisul însuși, însemnările copiștilor manuscrisului, limbă, caractere paleografice, ornamente, cînd alte date mai precise lipsesc ; *i*) limba și redacția limbii slave bisericești în care este scris fiecare manuscris : *j*) proveniența manuscrisului la intrarea lui în colecția Academiei R.P.R.

Am folosit la redactarea acestui catalog, ca elemente ajutătoare, notele sumare de descriere ale manuscriselor slave ale Academiei R.P.R., făcute în limba germană în 1917 de I. Bogdan și păstrate în această bibliotecă, care sînt prețioase mai ales pentru datarea unor manuscrise. De asemenea, am avut la îndemîină descrierea unui mic număr de texte liturgice (Evangheliile și Apostol), rămase în manuscris dintr-un început de catalog, datorit tov. prof. Damian Bogdan, fost custode al secției de manuscrise. Tov. prof. Al. Elian a revăzut întreg textul catalogului în comparație cu textele manuscriselor și lui i se datoresc o sumă de corectări ale traducerilor și lecturilor, precum și o serie de prețioase indicații.

Nădăjduim că prezentul catalog va putea fi un instrument de lucru pentru cunoașterea și folosirea acestui important fond de izvoare ale istoriei noastre politice și culturale, precum și pentru cercetătorii străini în domeniul slav.

DESCRIEREA MANUSCRISELOR

1.

Sec. XVI. Pergament. 219 f. Numerația veche 203 f. cu omisiuni de numere (corespunde cu f. 3—178), restul nenumerotat. Lipsesc ultimele foi.

Iațimirski nr. 1.

1. <Psaltire> f. 1—186^v.

f. 1—24. Rugăciune înainte de cetirea Psaltirei : inc. **Снѣ починаем Псалтирь** (Așa începem Psaltirea).

f. 3—3^v au fost albe ; pe ele s-a adăugat în sec. XVII o rugăciune în slavonește ; inc. **Благословенъ еси Христе боже наши**.

f. 4—178^v. Textul Psalmilor ; inc. **Давида пророка и царя ꙗко каѡнсма ѡ ѱалмъ ѡ**. (Cântările lui David prooroc și împărat, cathisma 1, psalmul 1).

Fiecare psalm cu titlu deosebit. La f. 98 **ка<ѡнсма> ѡ**.

Psalmul 77. Titlu mare cu ehenar :

f. 178^v. **Син ѱалмъ особ писан ест Давидъ и вънѣ числа рн ѱалмъ, егда единъ бра съ Голѡѡмъ** (Ăcest Psalm l-a scris David în deosebi și în afară numărului de 150 de psalmi, cînd singur s-a luptat cu Goliath). Psalmul scris cu literă mai mică.

f. 179—186^v. Cîntările scripturare ce urmează după Psaltire ; inc. **ꙗко м ꙗсѡва къ исхѡдъ**. (Cîntecul lui Moisi la Ieșire).

2. f. 187—207. **Е ꙗѡток ѣ недеѡкъ пост вечеръ выкаетъ слоужба ꙗкоѡистоу ꙗрѡкъстыжъ Богородицъ** (*Vineri, în a cincea săptămîină a postului, seara se ține slujba Acatistului preacuratei Născătoare de Dumnezeu*). Cu indicații de slujbă.

3. f. 207—214^v. **Чъстнынъ Параклисъ ꙗрѡкъсѡтъѡнъ владичице нашии Богородице** (*Cinstitul Paraclis al prea sfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu*). Cu indicații pentru liturghie.

4. <Rugăciuni>. f. 214—218.

f. 214^v—215. **Егда хоцетъ кто спати длъженъ естъ глаголати сѡѡ молиткы** (Cînd vrea cineva să doarmă, este dator să spună această rugăciune).

f. 215—215^v. *Моленіе къ своемуу ангелуу*. (Rugăciune către îngerul său).
f. 215^v. *Моленіе Богородици* (Rugăciunea Născătoarei de Dumnezeu).
f. 215^v—216^v. *Таже в избранон воеводѣ* (De asemenea la voevodul ales).

f. 216^v—217^v: *Свѣтаго великаго свѣтителника Іоанна Златаустаго, молитвы моленныя в число два десѣтим и четирем часам нош единьствіа дньки* (Ale sfântului marelui ierarh Ioan Gură de Aur : rugăciuni cu rugă în număr de două zeci și patru pentru ceasurile nopții și cel dintâi ceas al zilei).

f. 217^v—218. *Молитвы ношны* (Rugăciuni de noapte).

5. f. 218. *Рѣчи избранны от свѣтлыѣ писаніи зѣло полезни* (*Cuvinte alese din sfintele scripturi, foarte folositoare*).

6. f. 218—218^v. *Начало полоунощницы, вѣставше от сѣна, помолит сѣ къ иконѣ Господа нашего Исуса Христа, глагола снце* (*Începutul mezonopticeii. Sculîndu-te din somn să te rogi la icoana Domnului nostru Iisus Hristos, spunînd astfel* :).

7. f. 218^v. *Молитва къ прѣчиствѣ Богородици* (Rugăciune către preacurata Născătoare de Dumnezeu). Sfirșitul lipsește.

f. 219—219^v lăsate albe, pe care s-au făcut câteva însemnări din sec. XVIII, fără importanță.

Însemnări.

f. 32. Semnătura lui G. Seulescu, cu data 1850, august 5.

f. 187. Semnătura lui „Ion dascal”. (sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Litere ornate la începutul Psalmilor și Cîntărilor. Ornamente geometrice în roșu la f. 4, 38, 179, 187; 17 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. A fost la 1850 a profesorului G. Săulescu din Iași

2.

Sec. XVI. Hirtie. 49 f. 19 × 13 cm. Rupt, lipsește numeroase foi la început și sfirșit, precum și foi după f. 4^v, 12^v, 25^v, 32^v, 47^v.

Iașimirski nr. 2.

<Psaltire>.

F. 1 începe cu mijlocul Psalmului 36; înc. *Будеть непостыдет се къ крѣме*.

f. 4 Psalmul 39, greșit numerotat în text : 29.

După f. 4, lacună : lipsește sfirșitul Psalmului 39 și începutul Psalmului 40.

După f. 12 lacună : lipsește începutul Psalmului 50.

După f. 19 lacună : lipsește sfirșitul Psalmului 60, Psalmul 61 și începutul Psalmului 62.

După f. 25 lacună : lipsește sfirșitul Psalmului 68, Psalmul 69.

După f. 32 lacună : lipsește sfârșitul Psalmului 75, Psalmul 76 și începutul Psalmului 77.

După f. 47 lacună : lipsește sfârșitul Psalmului 89, Psalmul 90 și începutul Psalmului 91.

Textul se termină la f. 49 la Psalmul 98, din care s-a păstrat numai începutul.

Pe partea interioară a copertelor câteva însemnări românești din sec. XVIII, fără importanță.

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale împodobite. 21 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

3.

1565 (f. 341). Pergament. 341 f. (20 × 15,5 cm). Lipsesc primele 6 foi, din care s-au păstrat mici fragmente.

Iațimirski nr. 3 (socoate textul din sec. XV, dar însemnarea din 1565 de la sfârșit e scrisă de aceeași mână ca și textul întregului manuscris).

1. <Psaltire>. f. 1—176.

Textul Psalmilor. Titlu : Давида пророка и царѣ ꙗко, каѡнѣма ѧ, џа-лѡм ѧ (Cântările lui David prooroc și împărat, cathisma 1, Psalmul 1).

Sub primii 137 psalmi, s-au adăugat în sec. XVII—XVIII în slavonește tâlcuri scurte ale Psalmilor. Aceste tâlcuiri sînt publicate de Al. Iațimirski în Известия отделения русскаго языка и словесности Академии Наукъ IV—2, 1899, p. 441—447.

f. 175^v. Сѧ џа-лѡм особѣ писанѣ ест Давидъ и вѣнѣ ꙗко ꙗко џа-лѡмъ егда едни бра сѧ съ Голѧѡмъ (Acest psalm este scris deosebit de David, în afară de numărul celor 150 de psalmi, cînd singur s-a luptat cu Goliath).

f. 176—191^v. Cîntările scripturare care urmează după psalmi.

2. <Ceaslov> f. 192—340^v.

Часословецъ имѣѡ ноцножѡ и днѡвнѡ слѡужѡ по оуставѡу прѣподѡб-наго отца нашего Сѧки (Ceasosloveț cuprinzînd slujba de noapte și de zi după orînduiala preacuviosului părintelui nostru Sava).

f. 229. Тропарѣ вѣскрѣсеннѣ съ Богородичнами и съ ѡпакви ѡсмѡмъ гла-совѡмъ (Troparele Învierii, cu cele ale Născătoarei de Dumnezeu și cu iracoii pe cele opt glasuri).

f. 236—236^v. Albe.

f. 237. Зачѡло пѡвѣчерницѡ велѡкѡи (Începutul pavecerniței celei mari).

f. 251^v. A fost albă, s-a scris pe ea o rugăciune slavă, sec. XVIII.

f. 255—332. Calendarul bisericesc (Measețoslov). Înc. мѣсѡца сѧп-терѡе имѡт дѡнѡ ѧ, днѡ имѡт часъ кѡ, а ноцѡ кѡ. (Luna septembrie are 30 zile, ziua are 12 ceasuri, iar noaptea 12).

f. 332^v—340^v. ЧѢСТНЫИ ПАРАКЛИС ПРѢЧИСТЫЕ БОГОРОДИЦЕ (Cinstitul Paracelis al preacuratei Născătoare de Dumnezeu).

f. 341—342^v. Albă cu înscmnări.

Însemnări

f. 341. Înşemnarea scriitorului manuscrisului. ПОНОВИ СИН ПСАЛТИРЬ И ЧАСОСЛОВЕЦЪ РАБОУ БОЖІЮ ДАДОУЛЪ ЗА ДѢША РАБИ БСЖІИ СТОИКА, ЯНЦЖ, ВЛАД, БИША, МАРІЖ, ДОУМИТРЪ, МАРІНА, ВѢЧНИКИ ИХ ПАМАТ. К ДНИ БЛАГОЧЕСТИВАГО И ХРИСТОУЛКБИВАГО ГОСПОДИНЬ НАШЕМС ІУН ПЕТРЪ КОЕКОДА КЪ ЛѢТЪ, X ЗОГ, МОНАХ ЕРОДІАКОН СІМЕОН РАСОДІРЪ. (A înnoit această Psaltire și Ceaslov robul lui Dumnezeu, Dadul, pentru sufletul robilor lui Dumnezeu : Stoica, Anița, Vlad, Vișa, Maria, Dumitru, Marina, veșnica lor pomenire. În zilele bine cinstitorului și de Hristos iubitorul domnului nostru, Ion Petru voevod¹⁾, în anul 7073 (1565). Monah erodiacon Simeon rasofor).

Titluri în roșu. Litere ornamentate la începutul fiecărui psalm și a tuturor cântărilor. Ornament în roșu, verde și negru la f. 1. 19 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Țara Românească. Slava bisericească de redacție medio-bulgară. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

4.

Sec. XIII. Pergament. 53 f. 28 × 22 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul și foi după f. 1. Iațimirski nr. 4.

<Evangheliar>

F. 1--1^v. Lista pasagiilor din Evanghelie și din Apostol așezate în ordinea liturgică; după f. 1, lacună.

f. 2—33. Textele evanghelice după ordinea liturgică, titlu : К КТО-
<РИН>К СВѢТЛОЮ НЕДѢЛѢ ІЕУАГГЕЛІА УТ ІУАНА (marți în săptămâna luminată, Evanghelia de la Ioan).

Ultimul titlu f. 53 (greșit 27): К ПАТРОКЪ КІ НЕД. ІЕУАГГЕЛІА УТ
МАРКА (vineri în a 12 săptămână, Evanghelia de la Marcu).

Însemnări

f. 2^v. Această evanghelie este sîrbească tiparnică. Întru început cuvîntul și cuvîntul era Dumnezeu. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornamentate la începutul fiecărei pericope. Scris pe două coloane, cu cîte 25 de rinduri pe coloană. Uncială. Legătură modernă în carton și piele. Scris probabil în Ucraina. Slava bisericească de redacție rusă apuseană Proveniența necunoscută.

¹⁾ Petru cel Tânăr, domnul Țării Românești (1559—1568).

5.

Sec. XVI. Pergament. 296 f. 29 × 22 cm. Lipsește începutul și o foaie după f. 166. Iațimirski nr. 5.

<Evangheliar>. f. 1—296.

Textul Evangheliarului în ordinea textelor ce se citesc la liturghie. Începe cu textul duminicii din a doua săptămână a anului.

La f. 1^v în primul titlu: К ПОНЕДЕЛНИКЪ БЪ НЕДЕЛАЪ ЕВАНГЕЛІА УТ ИВАН, ГЛАВЪ АІ (luni în a doua săptămână, Evanghelia de la Ioan, capul 11).

Însemnări

F. 38: КЪ ЛѢТО ×ЗРКА× В ДЪНИ БЛАГОЧЪСТИВАГО Господина Іу ЦЕФАН КОЕКОДА СІА БАНГЕЛІА (În anul 7121 /1613/, în zilele binecinstitorului domn Io Ștefan voevod ¹⁾), această Evanghelie).

f. 111^v. Însemnare în ungurește: Anno 1741 die 20 X-bris. Volt Kezemben ezen Istenes Könyv. Hósmezey Szaar Pergelly. (Anul 1741 în ziua de 20 decembrie, a fost în mâna mea această dumnezeiască carte. Szaar Pergelly de Hosmezey).

Virtute duce comite, fortuna.

1741 de la nașterea lui Hristos.

f. 112. Изколеніемъ О҃тца и съспшениемъ Сына и съврѣшеніемъ Свѣтлаго Д҃сха, сѣа Третоѣ евангеліе исхр҃н попъ Басиліѣ утъ трѣхъ Свѣтлехъ утъ Бѣскресеніѣ (Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh, această Tetro-Evanghelie a răscumpărat-o popa Vasile din Țîrgul Sucevii de la <biserica> Învierii) de la un leah ce l-au chemat Petre și unul Vasilie și Rozmisclo. Și au dat prie aiastă svintă Evanghelie 16 lei bătuți, cînd au venit leșii la Suceava, cînd au bătut leșii tabăra cea turcească la Hotin în zilele lui Ștefan voevod sin Petriceico, cînd au venit 12 hatmani leșești în țară și au adus pe Costantin vod la Suceava să-l pue domnu în Țara Muntenească, să să știe — К ЛѢТО ×ЗРКА МѢСАЦА НОЕВРІА Д ДЪНИ, А УТ ХРИСТА, × АЛОГ, КРЪГ ЛДНИ НІ, СЛѢЦЪ (În anul 7182, luna noembrie 4 zile, iar de la Hristos 1673, crugul lunii 18, al soarelui) Și am scris eu diaconul ot Arhanghel ot Țîrg Suceavschii.

Această carte o au luat în 12 zloți și o au adus din Moldova și o am cumpărat eu popa ot Hălmezău. (Sec. XVII).

Titluri cu roșu. Inițialele ornamentate în roșu și albastru. F. 296 scrisă de altă mână în sec. XVI, în Moldova. Scris pe două coloane, 21 rinduri pe coloană. Uncială. Legătură modernă în pînză și piele. Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească, ortografie novgorodeană Dăruit Academiei de preotul Z. Papu din Huzmezău.

¹⁾ Ștefan Tomșa, domnul Moldovei, în prima domnie (1611—1616).

6.

Sec. XV. Hîrtie. 265 f. 21,5 × 14 cm. Lipsește începutul.

Iațimirski nr. 6.

<Evangheliar>. f. 1—265.

Textele evanghelice după ordinea liturgică; înc. оумерь но аце Хоцѣ да н то прнбывають.

f. 1. Євѣнгеліє на воскресеніє Господине на лютогнн вт Иоанна (Evanghelia de la învierea Domnului la liturghia de la Ioan).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornamentate. Filigrane: tiară, sabie, cap de bour. 18 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în piele și pinză. Scris probabil în Moldova sau în Ucraina. Slavă bisericească de redacție rusă apuseană. Proveniența necunoscută.

7.

Sec. XVI. Hîrtie. 244 f. 26 × 19 cm. Lipsește începutul și foi după f. 1^v, f. 240^v și probabil o foaie sau două la sfârșit.

Iațimirski nr. 7 (o socoate scrisă în Moldova în sec. XV, dar filigranele și scrisul sînt din sec. XVI-lea).

<Tetrevanghel>. f. 1—4.

f. 4^v—6^v. Θεωφιλακτα αρχιεπισκοπα Οχριδского прѣдисловіє Євѣнгеліа єже вт Матθεα (Predoslovie lui Theofilact, arhiepiscop de Ohrida la Evanghelia de la Matei).

f. 7—71^v. Єже вт Матθεα свѣтос Благовѣстіє (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 71^v—72^v. Главкы Євѣнгеліа вт Марка (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 72^v—73^v. Прѣдословіє єже вт Марка свѣтатого Євѣнгеліа (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 74—117. Єже вт Марка свѣтос Євѣнгеліє (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 117—118^v. Єже вт Лска свѣтатого Євѣнгеліа главкы (Capetele sfîntei Evanghelii de la Luca).

118^v—119. Прѣдословіє вт Лскы свѣтатого Євѣнгеліа (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 119^v. Albă.

f. 120—189^v. Єже вт Лскы свѣтос Євѣнгеліє (Sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 189^v—190. Главкы Євѣнгеліа єже вт Иоанна (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 190—191^v. Прѣдословіє єже вт Иоанна свѣтатого Євѣнгеліє (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 192—244^v. **ЄЖЕ УТ ІВАННА СВѢТОЄ ЄВАНГЕЛІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 240. Smulsă; se vede un fragment.

f. 242—244^v. **СЪБОРНІКЪ СЪ БОГОМЪ ВІ МѢСАЦАМЪ ПОКАЗОВА ГЛАВЫ КОЕМЪЖДО ЄВАНГЕЛІЮ ИЗБРАННЫМЪ СВѢТЫМЪ И ПРАЗНИКОМЪ ВЛАДИЧНЫМЪ** (Sinaxar cu Dumnezeu, al celor 12 luni, arătând capetele fiecărei evanghelii, la sfinții aleși și la praznice împărătești).

Pe marginea paginilor, câteva însemnări din Evanghelie în românește, sec. XIX.

Titluri și inițiale cu roșu și în mai multe culori. Inițiale ornate. Ornamente în culori la f. 7, 74, 120, 192. Filigrane : ancoră, două săgeți încruciate. 22 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice (deteriorată). Scris în Transilvania. Slavă bisericească de ortografie medio-bulgară. De la biserica din Singeorgiu din nordul Transilvaniei.

8.

1515 [f. 92]. Hirtie. 208 f. 30 × 21 cm. Lipsește începutul și foi după f. 2^v, 8^v, 157^v. Iașimirski, nr. 8.

<Tetrevanghel>.

f. 1—1^v. Capetele Evangheliei de la Matei. Titlu : **ЄЖЕ УТ МАΘ<ЕΑ> СВѢТАГО БЛАГОКѢСТВОКАНІА** (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 1^v—2^v. **ПРѢДОСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ МАΘЕА СВѢТАГО ЄВАНГЕЛІА ТВОРЕНІЄ ΘΕΩ-ΦΙΛΑΚΤΑ ПАТРИАРХА БЪЛГАРСКАГО АРХІЕПИСКОПА** (Predoslovie a sfintei Evanghelii de la Matei, opera lui Theofilact patriarh arhiepiscop al Bulgariei). După f. 2, lipsește o foaie cu începutul Evangheliei de la Matei.

f. 3—19^v. <Începînd cu cap. 2) Evanghelia de la Matei.

f. 50—50^v. **ГЛАВЫ ЄЖЕ УТ МАРКА СВѢТОЄ ЄВАНГЕЛІА**, (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 50^v—51^v. **ПРѢДОСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ МАРКА СВѢТОЄ ЄВАНГЕЛІЄ** (Predoslovie la Evanghelia de la Marcu).

f. 52—90. **ЄЖЕ УТ МАРКА СВѢТАГО ЄВАНГЕЛІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 90^v—91^v. **ЄЖЕ УТ ЛУКА СВѢТОЄ ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 91^v—92. **ПРѢДОСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ ЛУКА СВѢТОЄ ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la Evangheliei de la Luca).

f. 92^v. Însemnarea scriitorului manuscrisului.

f. 93—155^v. **ЄЖЕ УТ ЛУКА СВѢТОЄ БЛАГОКѢСТВОКАНІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 156^v. **ГЛАВЫ ЄЖЕ УТ ІВАННА СВѢТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 156—157^v. Прѣдословіе еже въ Іоанна свѣтаго Евангеліе (Predoslovenia sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 158—202^v. Eвангеліа de la Ioan (de la mijlocul versetului 2).

f. 159^v. Lăsată albă, cu o însemnare ulterioară (v. la sfârșit).

f. 195^v. Lăsată albă, cu însemnări ulterioare (v. la sfârșit).

f. 202^v—204. Lista pasagiilor din Eвангеліе în ordinea calendarului liturgic cu o explicație. Сказаніе прѣемлащѣе къ сего лѣта число евангелское и евангелістом прѣкатіе въ каждоу начинатъ и до гдѣ стажатъ (Spunere cuprinzând pe tot anul numărul evangheliei și ordinea evangheliștilor de cînd se începe și pînă unde se oprese).

f. 204—207. Сѣборникъ с Богомъ ꙗко мѣсцемъ показѣа главы ко емоуждо евангеліоу избранымъ свѣтымъ и празникымъ владичнымъ (Sinaxar cu Dumnezeu, pe 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii și ale sfinților aleși și ale praznicelor împărătești).

f. 207—208. Оуказъ гласовымъ евангеліамъ въскресенымъ и апостолъ і Евангеліе (Arătarea glasurilor evangheliilor Învierii și Apostolului și Eвангеліе).

f. 208^v. Albă cu încercări de condei.

Însemnări ale scriitorului mss-ului și ale altora

f. 49^v. (Sfârșitul Eвангеліе de la Matei): Сѣверши сѣ стѣпль свѣтамъ евангеліста Матѣа, мѣсца декевріе ѣ днь и поче сѣ Марко тогожде днь (S-a isprăvit stîlpul sfintului evanghelist Matei, luna decembrie 5 zile și s-a început Marco în aceeași zi).

f. 90. (Sfârșitul Eвангеліе de la Marcu): Сѣверши сѣ стѣпль свѣтаго апостола евангеліста Марка генсар ѣ днь и поче сѣ кожесткнаѣа лска того днь (S-a sfârșit stîlpul sfintului apostol evanghelist Marcu, ianuarie 5 zile și s-a început cea dumnezeiască de la Luca, în aceeași zi).

f. 155^v. (Sfârșitul Eвангеліе de la Luca): ꙗ сѣверши сѣ стѣпль свѣтаго евангеліста лска, мѣсца мартіе ѿ днь до ꙗ мсченикы (Și s-a sfârșit stîlpul sfintului evanghelist Luca, luna martie 9 zile, la 40 Mucenici).

f. 159^v. Scrisoarea apocrifă în limba slavă adresată lui Petru voevod domnul Moldovei, cu data de 4 Iunie 7022 (1514), înc. : Сѣтломъ великъз-мождомъ и самод жарномъ еже съ више вкничи вкнчаномъ и прѣвкрашеномъ господинь нашемъ Іо Петра ко евода, Божію милостію господаръ земли Молдавскон (Luminatului mult puternicului și singur stăpînitorului cel încununat de sus cu cunună și preainfrumusețatului domnului nostru, Io Petru voevod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei). Publicată de St. Nicolaescu, *Doc. slavo-romîne*, p. 150—152, de Melhisedec, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, V. p. 143—144 și de I. Bogdan în „Buletinul Comisiunii istorice”, 1915, p. 124—125.

f. 92. Іо Іанкѣа ко евод Божію милостію господаръ земли Молдавскон и пишемъ поклонны много, к лѣтоу хзпѿ мѣсца ген. (Io Iancul voevod, din

mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei și scriem închinare multă în anul 7089 (1581) luna ianuarie).

Dedesubi: copia scrisorii în limba slavă a lui Gheorghe cel bătrîn fost logofăt către Petrașco stolnic din Ivănești; înc.: Старше Гевргіе еписхен логѣѣт поклон и много здравіе (Bătrînul Gheorghie fost logofăt închinare și multă sănătate). Publicată de I. Bogdan, „Buletinul Comisiunei istorice”, I, 1915, p. 126.

f. 92^v: Изволеніем ѿтца и поспѣшеніем Свѣтаго Дсха създа сѣ и съкрѣши сѣ сіа книга зовемыи Тетроеванггелъ в днь благочыстивома и Христѣлюбивома господнѣа нашема Іоан Богдан коевода господарѣ земли Молдавскон. Сіа книга исписах діак грѣшнн Гаврил, сін книгѣа писах за кѣи злат; азъ писах въ тѣснотѣа многа и в челѣдѣи и къ тѣшкон работѣа братѣа моєма милома и дрѣгомѣа пона Старѣшинѣа ѿт Сърѣчинеци чини молебѣа себе и скон попадію и скон сынїи, за дѣша его и за дѣша родителѣа его и за братїа его и за вѣсѣлмѣа родим скним, сіа книга писах, четети исправити, а не каннѣте мѣа, ѿтци, попоки и чирноризци и діаци, четите а не каннѣте мѣа, прости мѣа грѣшнаго, да есдѣши потекниѣа кѣи час дњи и поци, прости мѣа грѣшнаго в лѣто × зкг. (Cu voia Tatălui și săvîrșirea Sfintului Duh, s-a făcut și s-a sfîrșit această carte numită Tetroevanghel în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorul domnului nostru, Ion Bogdan voevod, domn al țării Moldovei. Această carte a scris-o păcătosul diacon Gavril. Această carte am scris-o pentru 12 zloți. Eu am scris cu mare strîmtoare și supărare și cu grea muncă fratelui meu iubit și prieten popă Streașină din Șărăcinești, făcînd rugăciune pentru dînsul și pentru preoteasa lui și pentru fii, pentru sufletul lui și pentru sufletul părinților lui și pentru frații lui și pentru tot neamul lui. Această carte am scris: cetiți, îndreptați și nu mă blestemați, părinți, popi și călugări și dieci, cetiți și nu mă blestemați, iertați-mă pe mine, păcătosul, să fiți pomeniți 12 ceasuri ziua și noaptea, iertați-mă pe mine, păcătosul, în anul 7023 /1515/).

La urmă, încercări de condei cu titlul lui Bogdan voevod și începutul formularului uricelor acestui domn.

f. 208. Scrisoarea apocrifă, fără dată, slavonă, a lui Petru domnul Moldovei către Petru domnul Țării Romînești. înc.: Съ милостию Божїи господарѣ Петр коевода земли Молдавскон, пишѣма живот добро и здравіе (Cu mila lui Dumnezeu, domnul Petru voevod al țării Moldovei scriem viață bună și sănătate). (Scriere din sec. XVI). (Publicată de St. Nicolaescu, *Doc. Slavo-romîne*, p. 160—161 și I. Bogdan, „Buletinul Comisiunei istorice”, I, 1917, p. 127.

f. 208^v. Исписах Тетраванггел... Стрѣшинѣа ѿт Сърѣчинеци... <въ> дњи Петра коевода господарѣ земли Молдавскон <и въ дњи> епископа Макаріи ѿт Романа... Э... и ꙗ лѣта мѣсаца іюл... днь (Am scris Tetravanghelul... Streașină din Șărăcinești... în zilele lui Petru voevod domnul țării

Moldovei¹⁾ <și în zilele> episcopului chir Macarie de la Roman²⁾, în anul 70...3, luna iulie...zile).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu și negru la f. 52, 93. Filigran : ancoră. 22—24 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție rusă apuseană. Dăruit de D. A. Sturdza.

9.

C. 1579—1582. Hirtie. 261 f. 32 × 20 cm. Lipsește începutul și foi după f. 4^v și 211^v. Iațimirski nr. 9 (cu data 1589).

<Tetravanghel>

f. 1. Pagină. dintr-o Cazanie românească (Moldova), tipărită (sec. XVIII).

f. 2. Pagină adăugată din alt ms. slav de Evangheliar, tot din sec. XVI, din Evanghelia de la Matei.

f. 3—4. Capetele Evangheliei de la Matei (începutul lipsește).

f. 4—4^v. ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΒΥΛΓΑΡΣΚΑΓΟ ΠΡΟΚΛΟΣΙΕ ΕΞΕ ΩΤ ΜΑΤΘΕΑ ΣΚΑΤΟΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovakia lui Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfânta Evanghelie de la Matei).

f. 5—70^v. ΕΞΕ ΩΤ ΜΑΤΘΕΙΑ ΣΚΑΤΑΓΟ ΒΛΑΓΟΚΚΣΤΟΚΑΝΙΕ (De la Matei sfânta Evanghelie).

f. 7. Adăugată în locul unei foi lipsă, scrisă în sec. XVIII.

f. 70^v—71^v. ΓΛΑΚΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΩΤ ΜΑ<ρ>ΚΑ (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 71^v—72^v. ΠΡΟΚΛΟΣΙΕ ΕΞΕ ΩΤ ΜΑΡΚΑ ΣΚΑΤΑΓΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovakia sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 73—114. ΕΞΕ ΩΤ ΜΑΡΚΑ ΣΚΑΤΟΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΕ (Sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 114^v—115^v. Capetele Evangheliei de la Luca.

f. 115^v—116. ΠΡΟΚΛΟΣΙΕ ΕΞΕ ΩΤ ΛΣΚΥ ΣΚΑΤΑΓΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovakia la sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 116. Însemnarea scriitorului manuscrisului (v. mai jos).

f. 117—189^v. Titlu : ΕΞΕ ΩΤ ΛΣΚΑ ΣΚΑΤΟΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΕ (Sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 189^v. ΓΛΑΚΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΕΞΕ ΩΤ ΙΩΑΝ (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 189^v—191. ΠΡΟΚΛΟΣΙΕ ΕΞΕ ΩΤ ΙΩΑΝΝΑ ΣΚΑΤΑΓΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovakia la sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 190^v. Albă, cu o însemnare religioasă adăugată mai târziu.

¹⁾ Petru Rareș (1527—1538, 1541—1546).

²⁾ Macarie. episcop de Roman (1531—1550).

f. 192--242^v. **ЄЖЕ УТ ІВАННА СКАТОЄ ЄУАГГЕЛІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 212. Adăugată în sec. XVIII în locul unei foi lipsă.

f. 232--246. Scrise în sec. XVIII.

f. 243--259^v. Scris în sec. XVIII. **СКАЗАНИЕ ЄЖЕ НА КЪСЪКЪ ДЪНЬ** (Spunere pentru fiecare zi) dator iaste a grăi evangheliei duminicile în tot anul în svânta și marea duminică a Paștilor.

f. 247--251. Tipărite, extrase dintr-un Tetravanghel tipărit în Rusia, sec. XVIII.

f. 252--259. <evanghelii pentru diferite nevoi > sec. XVIII.

f. 260 - 261. Scoase dintr-alt manuscris slav, sec. XVI, tot Tetravanghel.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului :

f. 116^v : **Іа дѣлѣ Стефан писа попоу Івашкоу ут Берледеши за кол. Бог дан ємоу на отпѣщеніе грѣхѣв и с подроужіем єго и з богоданными чады єго за дѣша утца ского Симиѡна и за дѣша матере єго Оулиана и за брат сконѣ дѣша и за чада скоѣ и за дѣша скоѣ и дѣша подроужіа єго Настасіа и сынѣ Григоріи и Манѡи и Тодик и дѣцери: Манка. Помѡни Господи Гервасіа что оутоноуѣ, помѡни Господи Гаврила. Ѳ Хто сѣѣ книги имѡл бы скрати, а ѡн да быдѣ проклатъ свѣтымъ утци т̄ и н̄и иже ко Никѣи заповѣда з соборъ бжди проклатъ ако и анаѣема къ сѣи кѣкк <и> къ бждѣшци. Ѳ при дрѣжакѣ Іѡна дѣнѣкѣѣ вѣдѣж и вѣ лѣт, × аѳпѣ рок. Ѳ ѡ дѣлѣ Стефан писъ скатѡе Єуаггеліе. Ино утци чѣстнии,читите и спракланите и мѣ грѣшнаго не кланите, але благословите, а васъ Богъ благословитъ в сѣи кѣкк и вѣ бждѣшци. Ѳмин, амин, амин.**

(Eu, diacul Ștefan, am scris pentru popa Ivașcu din Berledești pentru un bou. Dumnezeu să-i dea iertarea păcatelor și cu soția lui și cu copiii lui dăruiți de Dumnezeu, pentru sufletul tatălui său, Simion și pentru sufletul mamei lui Uliana și pentru sufletul fraților săi și al copiilor săi și pentru sufletul său și sufletul soției sale Nastasia și al fiilor, Grigorie și Manoil și Todică și fiica : Maica. Pomenește, Doamne, pe Ghervasie, care s-a înecat, pomenește, Doamne, pe Gavril. Iar cine ar fura această carte, el să fie blestemat de sfinții 318 părinți cei de la Nicea, să fie blestemat de învățătura celor 7 soboare, precum și anathema, în acest veac și în cel viitor. Și în domnia lui Ion Iancul vodă și în anul 1589 an ¹⁾). Iar eu, diacul Ștefan, am scris sfinta Evanghelie. Deci, einștiți părinți, citiți și îndreptați și pe mine păcătosul nu mă blestemați, ci binecuvîntați, iar pe voi să vă binecuvînteze Dumnezeu în acest veac și în cel viitor. Amin, amin, amin).

¹⁾ Data este greșită ; în 1589 nu domnea Iancu-vodă Sasul, care domnește între 1579—1582. Probabil diacul, neobișnuit cu datele erei noastre, care nu se foloseau pe atunci, a greșit cifra zecilor, și trebuie citit 1579.

Însemnări posterioare : f. 7^v. Această sfântă Ivanghilie am dat eu Sandul Bosie biv vătav dimpreună cu soțul meu Sanda sfintii biserici de la Moreni pentru suflitele noastre, să fie a bisericii neclătită.

f. 85^v—95^v. (Pe marginea de jos a foilor) : **ИЗКОЛЕНІЕМ СЪТЦА И СЪ ПОСПЕШЕНІЕМ СЫНА И СЪВРЪШЕНІЕ СКАТАГО ДЪХА** (Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh). Această carte ce se cheamă Ivanghelie au legat și ou noit popa Lazor den sat, den Crețești și cu preuteasa lui Cutora și cu feciorii lor ca să le fie lor pomană în veci de veci. Iar după moartea mea sau a preuteasei mele sau a feciorilor mii, cine va vrea să ia să o vîndză sau să o fure, acela om să fie trecleat și procleat de trei sute și optusprădzeace de părenți cei în vă Nechei și 4 evanghilești și să fie negru ca dracul și afuresit ca Iuda și să fie neertat în veci de veci. Si s-au legat întru dzilele lui Vasilie voevoda v leato 7146 (1637) mesița noevrii 27.

f. 116^v. Tănasia gramatic nepot lu pope lu Ivașco ot Bîr(1)ădești.

f. 259^v. Această sfântă Evanghelie fiind stricată și lipsind cîteva frundze și rămasă de la săhastrul Neculaiu, monahul de pe Valca Urlaților, după ce l-au omorât cei lepădați de Hristos tălhari, iar soru-sa, a lui Neculaiu săhastrul, anume Sofronia Blehăneasa, s-au rugat să o prohodesc și să-i slujesc să o pomenescu la sfîntul jărtăvnic, fiindi-mi fiică de ispo<ve>-danie, me-au dăruit-o mie, preotul Apostol Șerban ot Novaci ; iar eu am sc<r>is cît trebuia și am legat-o pe cum ne-au fostu putința, mesița februarie 29 v leat 7233 (1725) **ВЪ ДЪНИ** (în zilele lui) Ioan Mihaiu voev<o>da ¹⁾).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale împodobite Ornamente la f. 5, 73, 117 și 192. Filigran : mistreț. 22 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

10.

Sec. XV (a doua jumătate). Pergament. 207 f. 32,5 × 23,5 cm. Lipsește începutul și o foaie după f. 151.

Iațimirski nr. 10 (fl datează de la începutul sec. XVI, dar recunoaște că e produs de școala de caligrafi din vremea lui Ștefan cel Mare).

< *Tetrevanghel* >

f. 1—30. Evanghelia lui Matei, începe cu zaciala 75.

f. 30^v. Albă.

f. 31—31^v. **ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТОЄ ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu). <Pe două coloane>.

f. 31^v—32^v. **ПРѢДУСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovia sfintei Evanghelii de la Marcu).

¹⁾ Mihai Racoviță, domnul Moldovei, în a treia domnie (1716—1726).

f. 33—75^v. **ΕΞΕ УТ ΜΑΡΚΑ ΣΒΑΤΟΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΕ** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 76—77. **ΕΞΕ УТ ΛΣΚΥ ΣΒΑΤΑГО ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca). <Pe două coloane>.

f. 77—77^v. **ΠΡΕΔΟΣΛΟΓΙΕ ΕΞΕ УТ ΛΣΚΥ ΣΒΑΤΑГО ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ** (Predoslovia sfintei Evanghelii de la Luca). <Pe două coloane>.

f. 78—149^v. **ΕΞΕ ΟΤ ΛΣΚΥ ΣΒΑΤΟΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΕ** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 150. **ΕΞΕ УТ ΙΩΑΝΝΑ ΣΒΑΤΑГО ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan). <Pe două coloane>.

f. 150—151^v. **ΠΡΕΔΟΣΛΟΓΙΕ ΕΞΕ УТ ΙΩΑΝΝΑ ΣΒΑΤΑГО ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ** (Predoslovia sfintei Evanghelii de la Ioan). (Pe două coloane).

După f. 151^v, lipsește o pagină cu începutul Evangheliei de la Ioan.

f. 152—207^v. Evanghelia de la Ioan. Lipsește începutul; începe cu cap. 2.

Titluri și inițiale cu aur, puncte de aur în text. Litere inițiale ornamentate. Ornamente frumoase în mai multe culori la f. 31, 33, 76, 78, 150; 20 de rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în carton. Scris în Moldova. Prin comparație cu manuscrisele nr. 33 din aceeași colecție și alte două manuscrise de la Ștefan Cel Mare (München, 1493, Tetravanghel și Muzeul Rumianțev, Moscova, 1498, Tetravanghel), E. Turdeanu, în *Manuscrise slave din timpul lui Ștefan cel Mare* („Cercetări literare”, V, 1943, p. 189), socoate acest manuscris, copiat de diacul Teodor Mărășescu, care lucrează între 1493 — 1500. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

11.

Sec. XVI. Hirtie. 237 f. 28 × 19 cm. Lipsesc începutul și foi după f. 3^v, 28^v, 112^v. Jumătate din f. 60 ruptă.

Iațimirski nr. 11 (și datează din sec. XV, dar filigrana este din sec. XVI).

<*Tetravanghel*>

f. 1—1^v. Sfirșitul cuprinsului evangheliei de la Matei.

f. 1^v—3. (Pe două coloane). **ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΕΧΡΙΔΥΣΚΑГО ΠΡΕΔΟΣΛΟΓΙΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΕΞΕ УТ ΜΑΘΕΑ** (Predoslovia lui Theofilact, arhiepiscop de Ohrida, la Evanghelia de la Matei).

f. 3^v. Albă

f. 4—66^v. Evanghelia de la Matei de la zaceala 2.

f. 67—67^v. Titlu: **ΓΛΑΚΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΕΞΕ УТ ΜΑΡΚΑ** (Capetele Evangheliei de la Marcu). <Pe două coloane>.

f. 67^v—68^v. **ΠΡΕΔΟΣΛΟΓΙΕ ΕΞΕ УТ ΜΑΡΚΑ ΣΒΑΤΑГО ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ** (Predoslovia sfintei Evanghelii de la Marcu). <Pe două coloane>.

f. 69—111. **ΕΞΕ УТ ΜΑΡΚΑ ΣΒΑΤΟΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 111—112. **ΕΞΕ УТ ΛΟΥΚΥ ΣΒΑΤΑГО ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΓΛΑΚΥ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca). <Pe două coloane>.

f. 112--112^v. Прѣдословіе еже ут Луки скатаго Еуангеліа (Predoslovia sfintei Evanghelii de la Luca).

După f. 112, lipsește o f. cu începutul textului Evangheliei de la Luca.

f. 113--186. Еуангеліа де ла Лука (de la cap. 2).

f. 186. Главкы Еуангеліа еже ут Іоанна (Capetele Evangheliei de la Ioan). <Pe două coloane>.

f. 186--187^v. Прѣдословіе еже ут Іоанна скатаго Іуангеліа (Predoslovia sfintei Evanghelii de la Ioan). <Pe două coloane>.

f. 188--238^v. Еже ут Іоанна скатос Еуангеліе (Sfinta Evanghelie de la Ioan). Sfirșitul Evangheliei de la Ioan lipsește, textul păstrat se oprește la cap. 60).

Însemnări

f. 68^v: Сіа книга рекомн Тетрокангел покснп Іоан за дшше его и за дшше вацом его Дръгънла и за дшше <мати> го Фръсина и за подрже го Настасіе и за чад его Касіліе и Сава и Костатин и Тоадер, да бждет емс памет в вѣккы к скатимъ цръккамъ. ꙗ аще кто продадет, да бждет проклетъ за т и нѣ утць нже к Никіе (Această carte numită Tetravanghel a cumpărat-o Ion pentru sufletul său și pentru sufletul tatălui său Drăgăilă și pentru sufletul <mamei> sale, Frăsina și pentru soția sa Nastasia și pentru copiii săi, Vasile și Sava și Costatin și Toader, să-i fie lui pomenirea în veci în sfintele biserici. Iar dacă cineva o va vinde, să fie blestemat de 318 părinți, cei de la Niceia). (Însemnare din sec. XVII).

f. 112^v: Язкъ много грешнии иеромонахъ Селевестръ од манастира общежителнаго Креѣлока Рижкекѣць к дньи благочестиваго госпрдара Нванъ Мѣган Ракокѣца вокода, рокс Божна, аѣд мѣсеца Іюніа (Eu, mult păcătosul ieromonah Selevestru de la mănăstirea cu viață de obște Crehov Rijchevici. În zilele binecinstitorului domn Ioan Mihai Racovița voevod anul Domnului 1704, luna iunie).

f. 187^v. К лѣт × зри (În anul 7118 (1710)).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 69, 188. Filigran : ancora. Scris de două mâini (I, f. 1--66^v, 69--111, II, 67--68^v, 111--112) 22 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Din biblioteca lui D. A. Sturdza.

12.

Sec. XVI, a doua jumătate. Hirtie. 326 f. 29 × 30 cm. Lipsesc începutul și sfirșitul și toi după f. 7^v.

Iațimirski nr. 12

<Tetravanghel>

f. 1--4^v. Еуангелістар. Lipsește începutul.

f. 4^v--5^v. Еже ут Матѣа Главкы (Capetele <Evangheliei> de la Matei).

f. 5^v—7^v. Θεωφιλακτα архієпископа Охридскаго (sic) прѣдъсловіе Євангеліа еже вт Матѳеа (Predoslovie lui Theofilact, arhiepiscopul Ohridei, la Evangelhia de la Matei). Lipsește sfârșitul.

f. 8—88. Євангеліа де ла Матеі. Lipsește începutul cap. 1.

f. 88—89^v. Єже вт Марка свѣтаго Євангеліа главы (Capetele sfintei Evangelhii de la Marcu).

f. 89^v—91^v. Прѣдъсловіе еже вт Марка свѣтаго Євангеліа (Predoslovie la sfinta Evangelhie de la Marcu).

f. 92—146. Єже вт Марка свѣтаго Благовѣстіе (Sfinta Evangelhie de la Marcu).

f. 146—147^v. Єже вт Лѹкы свѣтаго Євангеліа главы (Capetele sfintei Evangelhii de la Luca).

f. 148. Прѣдъсловіе еже вт Лѹкы свѣтаго Євангеліа (Predoslovie la sfinta Evangelhie de la Luca).

f. 149^v—240. Єже вт Лѹкы свѣтаго Євангеліе (Sfinta Evangelhie de la Luca).

f. 240—240^v. Главы Ієвангеліа еже вт Іоанна (Capetele Evangelhiei de la Ioan).

f. 240^v—242^v. Прѣдъсловіе еже вт Іоанна свѣтаго Євангеліа (Predoslovie la sfinta Evangelhie de la Ioan).

f. 243—314. Єже вт Іоанна свѣтаго Євангеліе (Sfinta Evangelhie de la Ioan).

f. 314^v. Albă.

f. 315—325. Сѣборникъ съ Богом ѿ-тнмъ мѣсяцьмѣ показоуѡ главы комоужьдо євангелію, избраннымъ свѣтымъ и праздникомъ владычнымъ (Sinaxar cu Dumnezeu a celor 12 luni, ce arată capitolele fiecărei evangelhii pentru sfinții aleși și pentru praznicele împărătești).

f. 326. Evangelhii diferite pentru orice trebuință. Lipsește sfârșitul.

Însemnări

f. 2^v. Sfârșitul unei însemnări : † К лкт × зрѳ а вт рок Божін, × аѳѳа (În anul 7179, iar anul lui Dumnezeu 1671) au cumpărat.

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornamente în roșu la f. 92, 149, 243. Filigran : mistreț. 19 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche, artistică, în piele și lemn cu ferecături de aramă. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit de Alexandru Pop din Năsăud, Singiorgiu, în august 1884.

13.

1643 (f. 298^v). Hârtie. 317 f. 31 × 20 cm.

Iațimirski nr. 13.

< *Tetrevanghel* >

f. 1—2^v. Єже вт Матѳеа свѣтаго Євангеліа главы (Capetele sfintei Evangelhii de la Matei).

f. 3—5^v. Θειωφιλакта архієпископа Българскаго прѣдсловіє еже ут Матѳеа святаго Евангеліа (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 6. Albă.

f. 6^v. Miniatură : Matei evanghelistul.

f. 7—85. ЕЖЕ УТ МАТѲЕА СКАТОС ЕВАНГЕЛІЕ (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 85^v. Albă.

f. 86—87. ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІЕ ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 87^v—89. Прѣдсловіє еже ут Марка святаго Евангеліе (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 89^v. Miniatură : Marcu evanghelistul.

f. 90—140^v. ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТОС ЕВАНГЕЛІЕ (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 141—143. ЕЖЕ УТ ЛСКЫ СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 143—143^v. Прѣдсловіє еже ут ЛСКЫ СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 144. Albă.

f. 144^v. Miniatură : Luca evanghelistul.

f. 145—230. ЕЖЕ ОТ ЛСКЫ СКАТОС ЕВАНГЕЛІЕ (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 230^v. Albă.

f. 231—231^v. ЕЖЕ УТ ІВАННА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 231^v—233^v. Прѣдсловіє еже ут ІВАННА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 234. Albă.

f. 234^v. Miniatură : Ioan evanghelistul.

f. 235—296^v. ЕЖЕ УТ ІВАННА СКАТОС ЕВАНГЕЛІЕ (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 297 și 299—304^v. Сказаніє прѣемлащєє въсєго лѣта число евангелієскоє и евангелієстѡм (Spunere cuprinzînd numărul evangheliilor și a evangheliștilor pe tot anul).

f. 298. Похвала чьстномуу кръстоу (Lauda cinstitei cruci).

f. 298^v. Însemnarea scriitorului (v. mai jos.)

f. 299—304. Сказаніє еже на въсѣкъ днь дльжно глаголѣти сѧ евангеліє в неделѣмъ въсєго лѣта (Spunere pentru fiecare zi ce evanghelie trebuie spusă în săptămînile de peste tot anul).

f. 305—315. Съборникъ вѣ-мь мѣсѧцємь показоуж главы коємоуждо евангелію избраннѣмь свѧтымь и праздникомь владычнѣмь (Sinaxar al celor 12

luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii a sfinților aleși și a sărbătorilor împărătești).

f. 315^v -- 317. Albe.

Studiat de I. Barnea. *Tetравангелул de la Căldărușani*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”. XXXVII, p. 58—68 cu reproduceri ale miniaturilor.

Însemnări

Insemnarea scriitorului manuscrisului

f. 298^v. Богоу прѣблагому въсѣдръжителю и въсѣвидцоу даждомоу въсѣккомоу доброму дѣлоу иже о немѣ начинаемоу начало положити и конецъ съврѣшити, томоу слава и дръжава в бесконечныи кѣкы. Ямин. Понеже иже въ Тронци покланѣмыи Богъ благоизволи црѣквѣь скож исплѣнити скатыми книгами въ словословіе и ползж прочитающим, изволеніем ѿтца и с поспѣшеніем Сына и съврѣшеніем Скатаго Духа, въсѣвидцъ и прѣблагому Богоу, слава и величію и въ бесконечнїи кѣкы. Яминь.

Благочестивомъ и Христѣлюбивомъ и вът вышнѣго промысла дарованномъ и Богом Хранимомъ и вът скатаго царѣ небеснаго вѣанномъ съ царскимъ кѣнцемъ кѣнчанномъ, иже слѣнца оком сѣажцомъ и православнымъ и непорочнымъ Христѣанскимъ вѣры скѣтломъ скѣптрѣь и по божественыхъ црѣквахъ стѣлпъ недвижимъ подоба сѣ второмъ Константинъ скатыхъ великихъ царей Новаго Рима, снрымъ и нищїимъ теплїи застѣпникъ, скѣтломъ и прѣмилостивомъ и велевъзможномъ господарю въсѣблагочестивїи и великомъ господарю и Христѣлюбивїи Іванъ Матѣи Бъсѣравъ великаго воеводѣ, Божїєю милостїю господарь земли Оугрорвладїискон, благоволи господства си и написа сѣ съ скатаго ѿуаггелїе. Сега радї възрѣкновахъ вът оусердїа доушевнаго и положихъ въ срдци своемъ Христоу рабъ и слоужтелю Христовъ и прѣмилостивомъ еже и далъ его къ новосъзданна своа монастыръ Кълдъръшанї, идеже естъ храмъ скатаго и слакнаго и мїроточиваго великомъченика Димитрія, къ задоушїе и в памѣтъ себѣ и господжди его Ёлина и родителемъ его и Богоданнымъ сыновомъ ил. Я кто възметъжъ вът скатла монастыръ либо нѣкоужъ потрѣбъ или съ благословенїемъ съвѣра или безъ благословенїа, а не пакы вънесетъ жъ въ монастыръ, таковы да вждетъ проклатъ вът Господа Бога и вът прѣчистаа прїенодѣкаа Христовъжъ матеръ и вът скатыхъ врѣховныхъ апостоль Петра и Павла и вът скатыхъ четырьехъ ѿуаггелистъ: Матѣи, Марко, Лука, Іванн и вът въсѣхъ скатыхъ и вът скатыхъ тнї вътцъ иже к Никен събравшихъ сѣ прѣвѣе на проклатїе безоумнаго Ярїа и иже съ нимъ. Къ лѣто × 391а, съ благословенїемъ и съ повелѣнїемъ прѣмилостивомъ и прѣвѣсвѣщеннаго вътца нашего архїепископъ и митрополитъ кѣр ѿвѣфилъ въсенъ земли Оугрорвладїискон. И съврѣши сѣ въ мѣсѣць маи дї дньи, в прѣвыи 18мѣнъ ермонахъ Барлаамъ. Язъ грѣшнїи и меншїи къ инщѣхъ недостоннїи Христоу рабъ монахъ Мардарїе писалъ.

(Prea bunului Dumnezeu, atotțiitorului și atotvăzătorului, care a dat oricărei fapte bune ce s-a început întru dînsul să se așeze întru început

și să ia sfârșit, acestuia slavă și stăpînire în veacurile fără sfârșit, amin. Fiindcă cel închinat într-o Treime Dumnezeu a binevoit să umple biserica sa cu cărți sfinte pentru laudă și folosul cititorilor, prin voia Tatălui, cu ajutorul Fiului și prin săvîrșirea Sfîntului Duh atotvăzătorului și preabunului Dumnezeu, slavă și mărire și în veacurile fără sfârșit, amin. Binecinstitorul și de Hristos iubitorul și din cugetul de sus dăruit și de Dumnezeu păzitul, luminatul de sfîntul împărat ceresc, încununat cu împărătească cunună, care este luminat cu ochiul soarelui și a credinței creștinești pravoslavnice și neprihănite cu sceptru luminat și stîlp neclintit al dumnezeștilor biserici, fiind asemenea unui al doilea Constantin din sfinții mari împărați ai Romei Nouă, celor nevoiași și săraci cald ajutător, luminatul și prea milostivul și întru totul puternicul domn, atotbinecinstitorul și marele domn și de Hristos iubitorul Io Matei Băsărab mare voevod, din mila lui Dumnezeu domn al țării Ungrovlahiei, a binevoit domnia mea și s-a scris această sfîntă evanghelie. De aceia am rîvnit din osirdia sufletului și am așezat-o la inima mea, rob lui Hristos și slujitor al lui Hristos și prea milostiv, pe care am și dat-o în mănăstirea mea nou zidită Căldărușani, unde este hramul sfîntului, slăvitului și izvorîtorului de mir, marele mucenic Dimitrie, pentru pomenirea și pentru sufletul meu și al doamnei mele Elina și a părinților și a fiilor lor de Dumnezeu dăruți.

Iar cine o va lua de la sfînta mănăstire, fie pentru vreo trebuință, sau cu binecuvîntare ori fără binecuvîntarea soborului, și nu o va aduce înași în mănăstire, unul ca acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu și preacurata și pururea fecioară maică a lui Hristos și de sfinții apostoli de frunte Petre și Pavel și de patru sfinți evangheliști Matei, Marcu, Luca, Ioan și de toți sfinții și de 318 sfinți părinți de la Niceia, care s-au adunat întîia oară pentru blestemul lui Arie cel fără minte și a celor cu el. În anul 7151 (1643). Cu binecuvîntarea și cu porunca preamilostivului și a preasfințitului părintelui nostru arhiepiscop și mitropolit chir Teofil a toată țara Ungrovlahiei. Și s-a sfârșit în luna mai 14 zile, în vremea celui dintîi egumen, ieromonah Varlaam. Eu păcătosul și cel mai mic dintre călugări, nevrednicul rob al lui Hristos, monahul Mardarie, am scris).

Titluri și inițiale cu aur. Inițiale ornate. Foarte frumoase miniaturi lucrate de popa Vlaicul zugrav la f. 6^v, 89^v, 144^v, 234^v, 298^v. Ornamente în culori la f. 24^v, 90, 91 și 110, 20 și 21 rinduri pe pagină. Semiuncială Legătură în catifea verde și lemn, ferecată în argint cu icoanele înălțării și ale celor patru evangheliști. Scris în Țara Romînească la mănăstirea Căldărușani de călugărul Mardarie. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit de Ministerul Instrucțiunii Publice.

14.

1668. (f. 68) Hirtie. 183 f. 28,5 × 19,5 cm. Cu multe foi rupte. Numeroase foi lipsesc după f. 178^v.

Iațimîrski nr. 14.

<Tetrevanghel>

f. 1—2. ЄЖЕ УТ МАТӨКІА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 2^v. Albă.

f. 3—5^v. ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣΚΑГО ПРѢДСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ МАТКІА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 6—65. ЄЖЕ УТ МАТӨКІА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 65^v—66^v. ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 66^v—68. ПРѢДСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ МАРКА <СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА> (Predoslovie <la sfinta Evanghelie> de la Marcu).

f. 68^v. Însemnare. (v. mai jos).

f. 69—106. Evanghelia de la Marcu. Din prima foaie s-a păstrat numai o parte.

f. 106^v—107. Albe.

f. 107^v—109^v. ЄЖЕ УТ ЛУКА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 109^v—110. ПРѢДСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ ЛУКА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 110^v. Albă.

f. 111—174^v. ЄЖЕ УТ ЛУКА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА ГЛАВЫ (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 175. ЄЖЕ УТ ІВАННА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 175^v—177. ПРѢДСЛОВІЕ ЄЖЕ ІВАННА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 177^v. Albă.

f. 178—183^v. ЄЖЕ УТ ІВАННА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА (Sfinta Evanghelie de la Ioan). S-au păstrat numai cap. 1—8; începutul cap. 11 și 12.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 68. : Сіе ЄУАГГЕЛІЕ СЪТВОРИ ПАН ЄНАКІЕ ШАРХОРОДСКЫ И СЪ ЖИТЕАНИЦА ЕГО МАРІА И ДАДЕ А СКАТЕН ЦРЪККЕ ИДЕЖЕ ЕСТ ХРАМ РОЖДЕСТВО ПРѢСКАТЕН ВЛАДЫЧИЦИ НАШЕН БОГОРОДИЦИ И ПРИСОДЪКЕН МАРІИ, ДА БЪДЕТ ЕМЪ ПАМЕТ И РОДИТЕЛЕМ ЕГО В КЪККИ. ЯМИН. БЪ ДЪНЫ БЛАГОЧИСТИВАГО И ХРИСТОЛЮБИВАГО ГОСПОДИНА НАШЕГО ИВ ДЪКА КОВЕОДА И ПРИ ДЪНЫ АРХІЕПІСКОПА ГЕДЕВНА МИТРОПОЛИТА СЪЧАРСКЫ. И АЦЕ КТО СЪ ПОКСЕНТ КЪЗЪКТИ ИЛИ ИНАКО ПРОМЕНЪКТИ СІЕ МАЛОЕ НАШЕ ДАНИЕ, А УН ДА БЪДЕТ ПРОКАЪТ И ТРЪКАЪТ УТ ГОСПОДА БОГА И УТ ПРѢЧИСТІИ ЕГО МАТЕРИ И УТ ТІИ СКАТЫХ УТЬЦЪ ИЖЕ В НИКЕН И УТ Д̄ ЄУАГГЕЛИСТИ И УТ ВІ СКАТЫХ АПОСТОЛЪ И УТ ВЪСКЪ СКАТЫХ, ЯМИН. К̄ ЛКТО × ЗРОС̄ МК-

сѣца юнїа ѿ днѣ и въ днѣ ѱерѣ Гѣоргіа Кицескѣла тогожда Храма кѣкѣ
кѣѣкви к квоѣ × їѣла (=попа Иоаким писал) мѣсѣца юлі їк.

(† Această Evanghelie a făcut-o pan Enachie de Șarhorod ¹⁾ și soția lui Maria și au dat-o sfintei biserici unde este hramul nașterii prea-sfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria să-i fie lui pomenire și părinților lui în veci, amin, în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului nostru domn Io Duca voevod și în zilele arhiepiscopului Ghedeon, mitropolit al Sucevii. Și dacă cineva va îndrăzni să o ia sau să schimbe altfel această mică danie a noastră, iar el să fie blestemat și de trei ori blestemat de Domnul Dumnezeu și de preacurata lui Maică și de 318 sfinți părinți cei de la Niceia și de 4 evangheliști și de 12 sfinți apostoli și de toți sfinții, amin. În anul 7176 (1668) în luna iunie 19 zile; și în zilele preotului Gheorghe Chițescu de la aceeași biserică, *a scris popa Ioachim*²⁾ 7176 (1668) luna iulie 12). Și cumpărătură au fost depreună cu Lefteru și giupîneasa dumisali Maria, ca să le fie lor pomană în veci și părinților lor. Amin.)

СЛАВА ДАКШОМО ПО ЗАЧАЛЪ И КОНЕЦ (Slavă celui care a dat după început și sfîrșitul).

Titluri și inițiale cu roșu. 20 de rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente artistice (deteriorată), bătută în ținte de aramă. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

15.

Sec. XVII (prima jumătate). Hirtie 234 f. Hirtie. 21 19,5 cm. Lipsește o foaie de la început.

Iațimirski nr. 15.

<*Tetravanghel*>

f. 1—1^v. Din evanghelistar.

f. 1^v—2^v. **ѢЖЕ УТ МАТѢА СКАТАГО ѢУАНГѢЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 3—5. **ФѢУФІЛАКТА АРХІЕПИСКОПА БѢЛГАРСКАГО ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАТѢА СКАТАГО ѢУАНГѢЛІА** (Predosloviea lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 5—63^v. **ѢУТ МАТѢА СКАТОЕ БЛАГОВѢСТОВАНІЕ** (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 63^v—64^v. **ѢЖЕ УТ МАРКА СКАТКОГО ѢУАНГѢЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

¹⁾ Șargorod în R. S. S. Ucraineană.

²⁾ Textul în cursive, în criptogramă.

f. 64^v—65^v. Прѣдисловіе еже wt Марка свѣтаго Евангеліа Благорѣчіе
<Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu>.

f. 66—104^v. Ѡт Марка свѣтаго Благорѣчѣствованіе (Sfinta Evanghelie
de la Marcu).

f. 105—106^v. Еже wt <Л>уки свѣтаго Евангеліа главы (Capetele
sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 106^v—107. Прѣдисловіе еже wt Луки свѣтаго Евангеліе < (Predoslo-
vie la sfinta Evangh<elie> de la Luca)>.

f. 107—172. Ѡт Луки свѣтаго Благорѣчѣствованіе (Sfinta Evanghelie
de la Luca).

f. 172—172^v. Еже wt Іоанна свѣтаго Евангеліа главы (Capetele
sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 172^v—174^v. Прѣдисловіе еже wt Іоанна свѣтаго Евангеліе (Predo-
slovie de la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 174^v—224. Ѡт Іоанна свѣтаго Благорѣчѣствованіе (Sfinta Evanghelie
de la Ioan).

f. 224^v—230. Minologhiul.

f. 230—234. Evanghelistarul.

f. 234^v. Inițial albă, apoi cu o însemnare (v. mai jos).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 234. Слава тебѣ, Христе Боже, кот многа трѣда испочинѣ благодарѣ
тъ чловѣкъколюбецѣ Христе, по зачалѣ конецъ, яко радъ заѣцѣ провѣже, тако
радъ писецъ исконча послѣднѣа строкѣ, але ми съа к... wX, wX, еще wX...
(Mărire ție Hristoase Dumnezeule, iată multă muncă am înfrînt ; îți mulțu-
mese Hristoase, iubitor de oameni, după început și sfîrșit, după cum e
bucuros iepurele care a fugit, tot așa e bucuros scriitorul carele a sfîrșit
cel din urmă rînd însă... vai, vai, încă vai...).

Alte însemnări.

Pe marginile de jos ale f. 172^v—175 : † Сн Третовангел кѣнна рак
Божію ерен поп Дѣмитрѣс н съ подрѣжіа его Гафта н дада съ чад нѣ Ми-
Халчѣ wt Деренеѣ до свѣтаа монастѣр называемаго Съксл надеже Храм свѣ-
таго Іоанна Прѣдтеча, за дѣшж своего н за дѣшж родьтелим н дѣдом его н
чадом его. Я кто съ пѣсѣсит продаті а, а он да ест треклѣт н проклѣт wt
Господа Бога нже сътвѣршаго небо [небо] н земан н прѣчистѣа матир н
wt тнѣ wtѣцѣ нже въ Никіе н wt въскѣ свѣтнѣ Богѣс сгождшнѣ. Ямин.
(† Acest Tetravanghel l-a cumpărat robul lui Dumnezeu, preotul popa
Dumitru și soția sa Gafta și l-a dat copilul lor, Mihalcea din Dereneu, la
sfînta mănăstire numită Săcul, unde este hramul sfîntului Ioan Inainte
Mergătorul, pentru sufletul său și pentru sufletul părinților și al bunicilor
lui și al copiilor lui. Iar cine va îndrăzni să-l vîndă, acela să fie de trei ori
blestemat și blestemat de Domnul Dumnezeu care a făcut cerul și pămîntul

și de preacurata Maică și de 318 părinți cei de la Niceia și de toți sfinții care au plăcut lui Dumnezeu, amin). (Sec. XVII).

Pe f. 234^v: 1. (Sec. XVII): † Яз поп Иван вт Тузара кспил сју книгъ рекомни Тетравангел и деде ен кж Храмс оуспеніе прѣсвятѣи Богородици и деде ен за душа своа и за дѣтен своихъ. Я по его животѣ кто съхочеть ен продати или вт датен его или вт непоток его [или оуспчатъ его] или бсди кто от родъ его <repetat> да бждет проклат вт тѣи вткъцъ иже в Никеи мжничевшихъ сѣ. Бог с вами и с нами, амин, арип. Слава съвершителию Богъ по зачалъ давъшомъ конецъ († Eu popa Ion din Tuzara am cumpărat această carte numită Tetravanghel și am dat-o la hramul Adormirii preasfintei Născătoare de Dumnezeu și am dat-o pentru sufletul meu și pentru al copiilor mei. Iar după viața lui, cine va vrea s-o vîndă, sau dintre copiii lui, sau dintre nepoții lui, sau fie oricine din neamul lui, să fie blestemat de 318 părinți care s-au trudit la Niceia, Dumnezeu cu voi și cu noi, amin, arip. Slavă săvîrșitorului Dumnezeu, care după început a dat sfîrșit).

2. Din sec. XVIII (încep.): † Тоадегъ Шчиупул от П<а>трушени; Зелинко; † Еремія от Пăтрушени шкрани 6 кнени (au furat 6 iepe) și le-au cumpărat Vasile sini Doadei от Văratec si sini Lamba зѣт его по нѣт талер (ginerile său, pe 5 taleri).

f. 104^v: † Адеcă eu Mirăуță Hranețu am învățat tot Tretiivanghelul la Ghervasie ermonah (sec. XVIII).

Pe verso f. lipită pe scoarța de la sfîrșit se distinge în parte, restul fiind rupt:

1. Милостію господаръ земли Молда(вскон) Сафта вт Белград издавно а кж такожде дал емъ тѣхъ пинѣзи и присига сѣи люди добри вт Белград (. . . din mila <lui Dumnezeu>, domn al Moldovei Safta de la Cetatea-Albă.¹⁾ de demult, iar Chiaj deasemeni i-a dat lui acei bani și a jurat cu 12 oameni buni de la Cetatea-Albă).¹⁾ (sec. XVIII).

2. Пан Храницъ вт Корнива сынъ Нѣврѣнъскскл <пр>ѣ(а) нами и казал такоже по имѣ Миръсцъ и вт рѣк по Трифан вт Кочкодани († Pan Hraniță din Coriniva, fiul lui Năvră-păscul înaintea noastră și a spus tot așa anume Mirăuțu și din ,mîna popei Trifan de la Coci-codani) (sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane: mistreț și stemă, 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit de D. A. Sturdza în 1885.

¹⁾ În textul slav Belgrad.

16.

Sec. XVII (inceput). Hirtie. 129 f 31 × 20 cm. Lipsesc inceputul și sfârșitul și foi după f. 8^v, 12^v, 16^v, 36^v, 50^v, 53^v. Fragment prost păstrat

Iașimirski nr. 16.

<Tetraraughel>

f. 1—4^v. Evanghelistarul. Lipsește începutul.

f. 4^v—5^v. **ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 5^v—8. **ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΝΑ ΒΥΛΓΑΡСКАГО, ΠΡΟΚΔΙΣΛΟΚІЄ ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfânta Evanghelie de la Matei).

f. 8^v. Albă, apoi completată cu o notă (v. mai jos).

f. 9—53^v. Evanghelia de la Matei. Lipsesc : cap. 1, începutul cap. 2, cap. 9—14, începutul cap. 15, cap. 21—23, începutul cap. 24, sfârșitul cap. 25, cap. 26—39, începutul cap. 40, sfârșitul cap. 81, cap. 82—86, sfârșitul cap. 109, cap. 110—112, începutul cap. 113, sfârșitul cap. 115 și cap. 116.

f. 54 ruptă, numai un fragment.

f. 55. **ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА ГЛАШ** (sic). (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 56—57. **ΠΡΟΚΔΙΣΛΟΚІЄ ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА** (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 57^v. Rugăciune, scrisă ulterior.

f. 58—88. **ЄУТ МАРКА СКАТОЄ БЛАГОУКТЕІЄ** (Sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 88—89^v. **ЄЖЕ УТ ΛΣΚΥ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 89^v—90. **ΠΡΟΚΔΙΣΛΟΚІЄ ЄЖЕ УТ ΛΣΚΥ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА** (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Luca)

f. 90—129^v. **ЄУТ ΛΣΚΥ СКАТАГО БЛАГОУКТЕІА** (Sfânta Evanghelie de la Luca). Lipsesc sfârșitul; de la sfârșitul cap. 71.

Insemnări

f. 9^v. : † Сїа книга рекомїи Тетрѣвангел кспил еа рае божїи Трифан съ жителница єго Настасїа и с сыном своим Матθен и дѣщи єго Йθанїє и синѣ єго Гордїи и Лазор шѣц єго Іωн и мати Гапка и брат єго Бранл и днда єго Лазор и съ подрѣжїє си и Несаа Крецса, Яндра, Илака, Марка, Янна, Ярманка, Драгина, Настаска, Драгна, Съхика, Ирїна, Нелюбѣ и всего родѣ єго. И дал за нєи Трифан съ подрѣжїа си Настасїа¹⁾ шєст талєрїн. И кспил єи за дѣшѣ ро ителєи сконїх кыше писаниїх. Я ели єа которомѣ свєщенїкѣс праклєчїт вни-кнѣсти в сїю кнїгѣ читати або дїаконѣс або причєтцѣс црѣковномѣс, они имаюч

1) Ultimele patru cuvinte sînt tăiate cu cerneală de aceeași mînă.

ЧИТАТИ И СПРАВНИКТИ СЛОВО БОЖІЕ, а за НИХ БОГА ПРОСИТИ. Я ХТО СЕ ИЗВЕРЕТ УТ
ИХ РОДЪ И ПОКСИЕТ СІЯ ЕИ [ИИ] ПРОДАТИ, УИ ДА БЪДЕТ ПРОКЛЕТ И ТРИКЛЕТ УТ
ТЪ УТЬЦЪ НІ НЖЕ В НИКІИ, ЕСЛИ ЕИ ПРОДАСТ БЕЗ ВЕЛИКОИ НЕКОЛИ. И Трифан КЪПИИ
ЕИ САМ ЗА СЪ ТАИЕР КИТИХ, БЕЗ ЖОНИ СКОИ.

(† Această carte numită Tetravanghel a cumpărat-o robul lui Dumnezeu Trifan cu soția lui Nastasia și cu fiul său Matei și fiica lui Athanie și fiul său Gordie și Lazăr, tatăl său Ion și maica Gapca și fratele său Brail și bunicul său Lazăr și cu soția lui și Isaia Crețul, Andria, Plea, Marca, Ana, Armanca, Draghina, Nastasca, Dragna, Săhica, Irina, Neliuba și tot neamul lui. Și a dat pentru ea Trifan cu soția sa Nastasca șase taleri. Și a cumpărat-o pentru sufletul părinților săi mai sus scriși. Iar dacă vre-unui preot sau diacon sau citeț bisericesc i se va întâmpla a pătrunde în această carte spre a o citi, ei să citească și să îndrepte cuvîntul lui Dumnezeu și să roage pe Dumnezeu pentru ei. Iar cine se va alege din neamul lor și va îndrăzni a o vinde, acela să fie blestemat și de trei ori blestemat de 318 părinți de la Niceia, dacă o va vinde, fără a avea nevoie mare. Și Trifan a cumpărat-o singur cu 6 taleri bătuți, fără soția lui). (Sec. XVII).

106^v : Іа былъ во монастыре в Проботѣ узналъ господина архимандрита Писцѣа что а задалю го владыкою. И. П. (Am fost eu la mănăstire la Probota și am aflat pe dumnealui arhimandritul Paisie, ca să-l fac vlădică. I.P.). (Sec. XVIII).

Pe coperta din urmă : Să să știe de când era vălet cel mare 7228 și ce<l> mic 1720.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 22, 23 și 25 de rânduri pe pagină. Semiuncială legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice (deteriorată). Scris în Moldova. Slavă biscriccască de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Probota (1881).

17.

1604. (f. 20—20^v). Hirtie. 258 f. 28 × 18 cm. Foile de la sfârșit sînt legate greșit ; după f. 241^v urmează f. 247—251^v, după acestea — 247, iar după f. 246^v, f. 257.

Iațimirski nr. 17.

<Tetravanghel>.

f. 1—3. Оѡφилакта архієпископа Българскаго, предословіе еже ут Матѣа скѣтаго Єуѡγγелиѡ (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 3^v—11. Євѡγγелистар.

f. 11—12^v. Главы еже ут Матѣа скѣтаго Єуѡγγелиѡ [главы] (Capetele sfîntei Євѡγγелии de la Matei).

f. 13. Albă.

- f. 13^v. Gravură înfățișînd pe evanghelistul Matei.
- f. 14—73. **ЄЖЕ УТ МА<ΘΕΣΑ> СКАТАГО БЛАГОКЪКЕТВОКАНІЄ** (Sfînta Evanghelie de la Matei).
- f. 73^v—74. **ЄΥΑΓΓΕ<ΛΙΕ> ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ГЛАВЫ** (Capetele sfîntei Evanghelii de la Marcu).
- f. 74—75^v. **ПРЕДИСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛΙΑ** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).
- f. 76. Albă. Însemnare (v. mai jos).
- f. 76^v. Gravură înfățișînd pe evanghelistul Marcu.
- f. 77—114. **ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛΙΑ** (Sfînta Evanghelie de la Marcu).
- f. 114^v—116. **ЄЖЕ УТ ЛУКИ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛΙΑ** (Capetele sfîntei Evanghelii de la Luca).
- f. 116—116^v. **ПРЕДИСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ ЛУКИ СКАТОЄ ЄΥΑΓΓΕΛІЄ** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).
- f. 117. Albă.
- f. 117^v. Gravură înfățișînd pe evanghelistul Luca.
- f. 118—190. **ЄЖЕ УТ ЛУКИ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛΙΑ** (Sfînta Evanghelie de la Luca).
- f. 190^v. Albă.
- f. 191. **ЄЖЕ УТ ІВАННА СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛΙΑ** (Capetele sfîntei Evanghelii de la Ioan).
- f. 191^v—193^v. **ПРЕДИСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ ІВАННА СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛΙΑ** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).
- f. 194. Albă.
- f. 194^v. Gravură înfățișînd pe evanghelistul Ioan).
- f. 195—244^v și 247—251. **ЄЖЕ УТ ІВАННА СКАТАГО БЛАГОКЪКЕТВОКАНІЄ** (Sfînta Evanghelie de la Ioan).
- f. 251^v—256^v, 245—246 și 257—258. Minologhiu.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 14—22. Pe marginea de jos : Милостию Божию, молитвами пресвятыхъ владычица наша Богородица и присно дѣвы Марія, Господа нашего Ісуса Христа, сына книга именемъ Єυαγγελιε ксплена до села до Нестеровецъ ѿ имѣны пана коведы Любенского, за помочию Божию кспилъ ен Карпъ рабъ Божи и з братомъ своимъ Семивномъ и з женами своимъ и с Татианкою и с Каскою и з сынами своимъ Григориемъ и Панкратемъ и з Михаиломъ и Синовъ сыны: Илатомъ и з Іакокомъ. И придали ен до престола и до Храма собора архангела Христова Михаила ѿ селѣ Нестеровецѣхъ. Я хто бы сию книгу мѣла издаати, именемъ Єυαγγелие, из той церкви скатонъ анѣ сынъ анѣ ладны приатеа инѣ склиценикъ и если бы мѣла издаати или тоа с нимъ судъ бсдѣ имѣти предъ судициемъ Христовымъ коли самъ Христосъ придеетъ живыхъ и мертвыхъ (ссдити).

И кѣни ѡ свѣщенника именемъ Андреа с Подтелица родичомъ Прокоповича, рокѡ
Божи тисащнаго шест сот Ѣ. И если сѣа вамъ итцекѣ придастъ читати, чтѣте,
исправляйте и мене грѣшнаго не кленѣте, а за Карпа и за Сеня просѣте
Господа Бога и за жонку нѣхъ и за дѣти нѣхъ и за приятели нѣхъ. Я намъ всѣмъ
Боже даи многа лѣта. Амин.

(Din mila lui Dumnezeu, cu rugăciunile preasfintei stăpînei noastre
Născătoare de Dumnezeu și pturirea fecioarei Maria, a Domnului nostru
Isus Hristos, această carte cu numele Evanghelie s-a cumpărat pentru
satul Nesteroveț, la moșia panului voevod de Lublin, cu ajutorul lui
Dumnezeu a cumpărat-o Carp, robul lui Dumnezeu, cu fratele său Simeon,
cu soțiile lor : cu Tatiana și cu Casca, cu fiii săi : Griegorie, și Pancrate și
Mihail și cu fiii lui Senie : Pilat și Iacov. Și au dat-o la prestolul și la
hramul soborului arhanghelului lui Hristos, Mihail, în satul Nesterovți.
Iar cine va îndepărta această carte cu numele Evanghelie din acea sfîntă
biserică, nici fecior, nici prieten și nici preot, dacă o va îndepărta, apoi
cu el voiu avea judecată înaintea judecății lui Hristos, cînd Hristos însuși
va veni să judece viii și morții. Și a cumpărat-o de la preotul cu numele
Andrei din Podtelici, din neamul Procopovici, în anul lui Dumnezeu
o mie șase sute patru. Și dacă vouă, părinți, vi se va da aceasta s-o citiți,
citiți-o și îndreptați-o și pe mine păcătosul nu mă blestemați ; iar pentru
Carp și pentru Senia rugați pe Domnul Dumnezeu și pentru soțiile lor și
pentru copiii lor și pentru prietenii lor. Iar nouă tuturor dă-ne Doamne
mulți ani, amin).

Alte însemnări.

f. 76. † Astă Ivenghelie este a dumisale a medelnicerului Iordache
ot Pășcani și au dat-o la sfînta beserecă ot Cîrligi la pomana dumisalia.
Iar cine s-ar ispiti să o înstrăineze dela ace sfîntă beserecă unde au dat-o
titorii, să fie afurisitu și anathima și aranathima și blăstămat de Tatăl
și de Fiul și Duhul Sfintu și d<e> toate cetile îngerești și de trei sute
și opt oteți carii sintu la Nechidie și de sfînții Vasili cel Mare, Gligorie
Bogoslovu și Ion Zlataust și de toți sfînți. Oricine s-ar greși să o e
dela beserică, ori călugăru, sau preut, sau diacu, sau alții din prostime,
și dacă va înțelege scriptora și n-o va băga samă, să o ducă de unde poron-
cește scriptora, să fie afurisito de Dumnezeu și de noi caria am scris aice.

(Mai urmează text, însă a fost tăiat la legătura manuscrisului).

f. 12^v. Să să știe că această Ivanghelie este a dumisale giupînului
Iordachie Cantacuzinu medelnicer ot Pășcani.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu și negru la f. 1, 14, 77, 118, 195. Figurile celor
patru evangheliști la f. 13^v, 76^v, 117^v, 194^v, luate dintr-o carte rusească tipărită în sec. XVI.
19 și 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în piele și carton. Scris în Ucraina.
Slavă bisericească de redacție medio-bulgară, cu influențe rusești. După Iațimirski, ar fi o copie
după un original scris în Moldova. Din biblioteca D. A. Sturdza.

18.

Sec. XVI. Hirtie. 265 f 27,5 × 20 cm.

Iațimirski nr. 18 (il socoate din sec. XV, filigranele și scrisul sint din sec. XVI)

< *Tetravanghel* >

f. 12. **ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 2—5. **ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΒΥΛΓΑΡСКАГО ПРИДСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ МАТΘΙΑ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfinta Evanghelie a lui Matei).

f. 5^v—69^v. **ЄУТ МАΘΕΑ СКАТОЄ БЛАГОУКЄСТУОКАНІА** (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 69^v—70^v. **ЄΛЄ УТ ΜΑΡΚΑ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 70^v—71^v. **ΠΡЄДСЛОВІЄ ЄЖЕ ОТ ΜΑΡΚΑ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА** (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Marcu). (Sfârșitul lipsește).

f. 72, nouă, înlocuiește o foaie lipsă (scrisă în sec. XVIII).

f. 72^v—111^v. **ЄЖЕ УТ ΜΑΡΚΑ СКАТОЄ ЄΥΑΓΓΕΛІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 112—113^v. **ЄЖЕ УТ ΛΟΥΚΥ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 114—115^v. **ΠΡЄДСЛОВІЄ ЄЖЕ ОТ ΛΟΥΚΥ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА** (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 116—193. **ЄУТ ΛΟΥΚΥ СКАТОЄ БЛАГОУКЄСТУОКАНІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 194. **ЄЖЕ УТ ΙΩΑΝΝΑ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 194^v—196. **ΠΡЄДСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ ΙΩΑΝΝΑ СКАТОЄ ЄΥΑΓΓΕΛІА** (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 196^v. Albă.

f. 197—249. **ЄУТ ΙΩΑΝΝΑ СКАТОЄ БЛАГОУКЄСТУОКАНІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 248. Ruptă pe jumătate și completată în sec. XVIII.

f. 249^v. A fost albă, pe ea o însemnare (v. mai jos); probabil mai lipsește o foaie pe care se continuă însemnarea.

f. 250—262. **СЪБОРНІКЪ КІ МЄСАЦЕМЪ СКАЗАЖ ГЛАВЫ КОЕМОУЖДО ЄΥΑΓΓΕΛІΟΥ ИЗБРАННЫМЪ СКАТЫМЪ И ПРАЗНИКОМЪ** (Adunare a 12 luni, arătând capetele fiecărei evanghelii la sfinții aleși și la sărbători).

f. 257 și 262. Scrise ulterior (sec. XVIII), în locul unor foi ce lipsesc.

Însemnări.

f. 249^v: **СНА КНИГА РЕКОМН ТЕТРИАГГЕЛЬ КЄПНА ЕГО РАВЪ БОЖІН МНОГОУКЄШНИ ФЕДКО И С ПОДРЄЖИЕМЪ СКОМН СООНА И ДАЛИ ЕН ЗА УТДАНІЄ ГРЄКОВ**

сконѣ з дщирѣ своѣмъ Юрїїѣмъ и сынѣ его Васко и сынѣ Домъша и Катерина Хвѣгѣина и Тетьѣана и Богъданъ и Тетьѣана и Ъѣана и Фѣдора и Арѣміѣа и Симѣонъ и тиж Арѣміѣа и Банько и Яна и Тоадѣрь и Юрашько и Настаска и Басѣтъка и Магда и Марика и Домша и Ънъ и Фѣдора и протоже кто метъ пѣти с неѣмъ и ме прочитати, ви да знаете аже естъ дана за дѣднѣиѣ до Храма свѣтїѣмъ владичице нашѣмъ Богородице оу Лѣбока а Хѣлѣбока а естъ дана за дѣша Симїона Бабнча и Юрїїи сынѣ Юрїїїи, Анггелина и Матрена и Фѣдора и Ълѣкса и Козма, Мѣша. Я ви ерееке и дїѣкони поминантѣ снѣ дѣди, Богъ ѡтдастъ скъргшенїе вашѣ прѣдъ Богомъ, благословете, кас Богъ благословитъ и процантъ и кас Богъ проститъ. Я если...

(Această carte numită Tetravanghel a cumpărat-o robul lui Dumnezeu mult păcătosul Fedco și cu soția lui Sofia și a dat-o pentru iertarea păcatelor lor, cu fiica lor Orinia și fiul lor Vasco și fiul Domșa și Caterina Hogafia și Tetiana și Bogdan și Tatiana și Uleana și Fedora și Ieremii și Simeon și iarăși Ieremia și Vanco și Ana și Toader și Iurașco și Nastasca și Vasutca și Magda și Marica și Domșa și Onu și Fedora. Și de aceea, cine va cînta pe ea și o va citi, iar voi să știți că este dată de moștenire la hramul sfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu la Luboca și Hluboca, este dată pentru sufletul lui Simion Babici și Iurii, fiul Oriniei, Anghelina și Matrena și Fedora și Olexa și Cozma, Mușa. Iar voi, preoți și diaconi, pomeniți pe acești moși <și> Dumnezeu va ierta păcatele voastre; înaintea lui Dumnezeu binecuvîntați, Dumnezeu vă va binecuvînta și iertați, Dumnezeu vă va ierta, Iar dacă . . .). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente la f. 112, 116, 194, 197. Filigian : cap de zimbriu. 22 de rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură în lemn și catifea de la începutul secolului al XIX-lea. Scris probabil în Ucraina. Slavă bisericească de redacție rusească-apuseană. Din biblioteca lui D. A. Sturdza.

19.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hftie. 340 f. 33 × 22 cm. Lipsește începutul și foi după f. 6^v. f. 7—10 sînt legate greșit, locul lor este la început înainte de f 2 f. 115—148 rupte. Iațimirski nr. 19 (îl datează din sec XV—XVII).

<Tetravanghel>

f. 1. Albă, adăugată la legat.

f. 2, 7—10. <Predoslovia lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la Evanghelia de la Matei>. Lipsește începutul.

f. 2^v—4^v. Сказаніе прїемлѣщїе въ сего лѣта число еуѣнгелское, іеуѣнгелїстѣом прїатїе ѡт кждѣу начинѣтъ и до гдѣ стѣжтъ (Spunere cuprinzînd numărul evangheliilor pe tot anul, a folosirii evangheliștilor, de unde încep și unde se opresc.

f. 4^v—6^v. **ЄЖЕ ОУ МАΘΘΕΑ СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА ГЛАКЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei). Lipsește sfirșitul.

f. 10^v. Albă.

f. 11. S-a încercat a se scrie începutul Evangheliei de la Marcu; s-au scris trei cuvinte din titlu și apoi s-a lăsat loc alb.

f. 11^v. Albă.

f. 12—112^v. **ЄУ МАТΘΕΑ СКАТОЄ БЛАГОКЄСТРОКАНІЄ** (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 113—114^v. **ЄЖЕ УУТ МАРКА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА ГЛАКЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 114^v—116^v. **ПРЄДІСЛОВІЄ ЄЖЕ УУТ МАРКА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА** (Predoslovia la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 117—149^v. **ЄУТ МАРКА СКАТОЄ БЛАГОКЄСТРОКАНІЄ** (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 149^v—152. **ЄЖ: УУТ ЛУКЫ СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА ГЛАКЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 152—152^v. **ПРЄДІСЛОВІЄ ЄЖЕ УУТ ЛУКЫ СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА** (Predoslovia la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 153—247. **ЄУТ ЛУКЫ СКАТОЄ БЛАГОКЄСТРОКАНІЄ** (Sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 247—247^v. **ГЛАКЫ ЄУАГГЕЛІА ЄЖЕ УУТ ІУАНА** (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 247^v—250. **ПРЄДІСЛОВІЄ ЄЖ: УУТ ІУАНА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА** (Predoslovia la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 250^v. Albă.

f. 251—315. **ЄЖЕ УУТ ІУАНА СКАТОЄ ЄУАГГЕЛІЄ** (Sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 315^v. Albă.

f. 316. Albă.

f. 317—329^v. **СКАЗАНІЄ ЄЖЕ НА ВЄСЄКЄ ДЕНЬ ДЛЄЖНОЄ ЄСТ ГЛАГОЛАТИ СЯ ЄУАГГЕЛІЄ НЕДЕЛЄМЪ ВЄСЄГО ЛЄТА** (Spunere despre evanghelia care trebuie spusă în fiecare zi, a săptămînilor din tot anul).

f. 329^v—339. **СЪВОРНІКЪ КІ ТЪМ МЄСЯЦЕМ** (Sinaxar al celor 12 luni).

f. 339^v—340. Albe.

Însemnări

f. 315. **П<исал> г<рамаѣнк> р<абъ> Б<ожїи м<ного г<рѣшнїи> Іуи** (A scris grămăticul robul lui Dumnezeu, mult păcătosul Ioan).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu la f. 251, 317, 328^v. Filigran : mistreț. Scris de două mâini (I, f. 2—197^v, II, f. 198—339). 17 și 18 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit de D. A. Sturdza la 1881.

20.

Sec. XIII. Pergament. 215 f. 22 × 17,5 cm. Lipsește sfârșitul. Multe foi rupte și tărate părți din ele; s-au decupat inițialele de pe f. 7 și 8, jumătate din f. 38, o coloană din f. 107 și 109, parte dintr-o coloană a f. 108 și 113, rupte 5 rinduri de jos din f. 187, între f. 191 și 192 a existat o foaie din care nu mai este decât o bucățiță la cotor. Cîteva foi au marginea deteriorată din pricina umezelii. Mai multe foi de la început s-au legat greșit; astfel sînt f. 1—9 a căror ordine exactă e următoarea: 1, 3, 5, 4, 7, 6, 8, 2 și 9; f. 214 urmează corect după f. 208. f. 168—173 s-au legat invers.

Iațimirski nr. 20 (il socoate din sec. XII—XIII).

1. <Apostol>

f. 1—181. <Epistolele apostolilor>. Titlul neciteț.

2. f. 181—215^v. Minologhiu. (Calendar bisericesc). Înc. *мѣсѣца септембѣра* (Luna septembrie).

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 127. *Стефанъ писца* (A scris Ștefan).

f. 136. *Стефанъ и Драготѣ въ сѣдѣ* (Ștefan și Dragotă despre judecată).

f. 165^v. *Стефанъ* (Ștefan).

Titluri și inițiale cu roșu, mițiale cu ornamentație zoomorfă la f. 3^v și 68^v, unele cu roșu și albastru. Ornamente în roșu și negru la f. 1, 41^v, 101. Scris de trei mîni (I, f. 1—70^v, II, f. 71—173 și III, f. 174—215^v). Pe două coloane, 21—24 rinduri pe coloană. Semiuncială. Legătură modernă în piele și pînză. Scris probabil într-o regiune romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară și la a treia mînă, cu influențe rusești-apusene. Proveniența necunoscută.

21.

1528 (f. lipită pe scoarța din urină) 227 f. 28 × 20,5 cm. Lipsește începutul și foi după f. 5^v, 23^v, 176^v. Între f. 63—64 au existat 2 foi a căror urme se văd la cotor. f. 277 s-a adăugat posterior.

Iațimirski nr. 21 și un facsimil planșa 20 după f. 692 a acestui ms.

<Apostol>

f. 1—63. Faptele apostolilor. Începutul lipsește. Titlul deasupra paginilor: *Дѣянія*, înc.: *...Бѣсѣди и силѣни сѣ въс домъ*.

f. 63—251. Epistolele apostolilor, înc.: *Сказаніе Іаковѣлкъ посланіа* (Spunere despre epistola lui Iacov).

Fiecare epistolă e precedată de o introducere.

f. 251—263^v. *Сказаніе извѣстно иже на всѣ дѣни главамъ дѣяній Апостолоу* (Spunere pentru știință a capetelor Apostolului în fiecare zi).

f. 263^v—274^v. *Съборникъ въ мѣсѣцѣмъ сказанымъ главамъ Апостолоу* (Sinaxar al celor 12 luni, spunerea capetelor Apostolului).

f. 274^v. Ини Апостоли различни (Alte capete din Apostol diferite).

f. 274^v—275^v. Прокимени въскръсны і алаѣлїаре осмиимъ гласовимъ (Prochimenele învierii și aleluieare pe opt glasuri).

f. 275^v—276^v. Ини прокимени и алаѣлїаре ката дънекини (Alte prochimene și aleluieare zilnice).

f. 276^v. Апостоли в оуспшнїхъ презъ въсю седмицѣ (Apostoli pentru cei adormiți — pe întreaga săptămână). Urmează două însemnări (v. mai jos).

2. f. 277. Антифони по въсѣ дъни (Antifoane zilnice).

f. 277^v. Însemnare (v. mai jos).

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

Pe f. lipită în interiorul primei scoarțe: † Изволенїемъ Оубаца и съ поспѣшенїемъ Сына и съкръшенїемъ Свѣтотоу Духа написа сѣ сїа книга во земаа Праксеѣ монаха Евлогїа и създа въ Храмъ чисненїа Успенїе свѣтотоу монастирѣ Сѣлъцанскон, къ дъни благочестиваго и Христѣлюбиваго господина нашего Іоу Петрѣ во воевода, сына стараго Стефана во воеводѣ, при епископѣ митрополитѣ кире Каллистратѣ. И тиже даде га в молбѣ сѣбѣ и родителїи свои въ црѣковъ иде же више писано Оуспенїе прѣсвѣтѣи Богородици. Я кто сѣ покснитъ порѣшити или распахти нашего даанїа и оубѣврѣженїа (и)ли оукрадетъ или продастъ, да бѣдетъ прокѣтъ отъ Бога иже сътворїи небо и зѣмлю и отъ прѣчистѣи его матери и отъ врѣховниѣхъ вї апостолъ и отъ тнїхъ шѣцѣхъ иже сътъ в Нѣкии и да естъ емѣ почина с Нюда и съ анаѣма и да же (к)рѣв Божїи на нїхъ, анѣ да вкрѣпнтъ, вѣтъ Бога прощенъ бѣдетъ. То мѣ слава въ вѣки. Амин. Къ <лѣто> × зѣлѣ¹⁾ мѣсѣца маїа кѣ дъни.

(† Cu voia Tatălui, cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfântului Duh, s-a scris această carte numită Praxiu de monahul Evloghie; și a făcut-o în biserica cinstitei Adormiri a sfintei mănăstiri Sălăgeni, în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului nostru domn Io Petru voevod, fiul lui Ștefan voevod cel Bătrîn, sub episcopul chir Calistrat mitropolit. Și de asemeni a dat-o pentru ruga sa și a părinților săi în biserica în care s-a scris mai sus: Adormirea preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Iar cine ar îndrăzni să strice sau să risipească dania și întărirea noastră, sau o va fura, ori o va vinde, să fie blestemat de Dumnezeu care a făcut cerul și pământul și de preacurata lui maică și de 12 apostoli de frunte și de 318 părinți care sînt în Niceia. Și să-i fie lui soarta cu Iuda și cu anatema și sîngele lui Dumnezeu asupra lor; iar dacă o va întări va fi iertat de Dumnezeu, căruia slavă în veți, amin. În anul 7<036> (15<28> luna mai 25 zile).

¹⁾ Data întregită după însemnarea următoare.

f. 276^v. 1). † Изколеніем ѿтца и поспѣшеніем Сына и съвѣршеніем Свѣтаго Духа, написа съ сѣа книга зовемаа Пракскоу монаха Евлогіа и създа в Храм и чиснѣ еж Оуспеніе скѣтѣмоу мнѣстир Сѣлъчанскон к дѣны благо-чѣстиваго и Христоулюбиваго господина нашего Івана Петра коєкода сына стараго Стефана коєкода, при епископѣ митрополита Калестратѣ.

(† Cu voia Tatălui, cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfintului Duh, s-a scris această carte numită Praxiu, de monahul Evloghie și s-a făcut în biserica einstitei Adormiri a sfintei mănăstiri Sălăgeni în zilele bine-cinstitorului și de Hristos iubitorului nostru domn, Io Petru voevod, fiul lui Ștefan voevod cel Bătrîn, sub episcopul chir Calistrat, mitropolit). (Sec. XVI).

2). К ѡкто × $\overline{\text{ЗЛС}}$ † и тижє даде зи къ молѣбж сєбє и родїдел сконѣ къ црѣков єдеже више писанно Оуспеніє прѣскѣтнн Богородици. Я кто сѣ по-коуситї порѣшитї или расїпати нашего даанїє и стрѣжденїє или крадет или продаст, да єст прокѣт вт Бога сътворшаго небо и землє и вт прѣчи- <с>тїи єго матере и вт свѣтилѣ крѣхѣвннѣ $\overline{\text{БІ}}$ апостола и вт тнї втѣца єже в Никєи и да єст емѣ почина съ Ноуѣа и с анаѣма єдеже крѣк Божїи на ннѣ, анѣ да вкрѣпит и вт Бога прощен вѣдет, томѣ слава в вѣкы, ѡмнн.

(În anul 7036 (1528) † Și de asemeni a dat-o pentru ruga sa și a părinților săi în biserica unde s-a scris mai sus, Adormirea preasfintei născătoare de Dumnezeu. Iar cine va îndrăzni să o strice sau va risipi dania și întărirea noastră, sau o va fura, ori o va vinde, să fie blestemat de Dumnezeu, făcătorul cerului și pământului, și de preacurata lui maică și de cei 12 sfinți apostoli de frunte și de 318 părinți care sînt la Niceia și să-i fie soarta cu Iuda și cu anatema și sîngele lui Dumnezeu asupra lui. Iar dacă o va întări, să fie iertat și de Dumnezeu, căruia slavă în veci, amin).

Alte însemnări

f. 68^v. Să să știe de cînd am scris eu Toader к лет × $\overline{\text{ЗСН}}$ март... днє смєрєи сѣ и покланнн сѣ аз Тоадєр (în anul 7268 (1760) mart ... zile mă smeresc și mă închin, eu Toader).

f. 277^v. † Să să știe de cînd s-au prostit mitropolitul Iacob, în dzilili prelu <mi>natului domni Ion Ftiodur voevod și au dat cîrjă preosfin-țitului mitropolit Ga <v>rili брат Іоана Божїю <милостїю> сєн Фтодора кода в ѡкто (fratele lui Ioan vodă, fiul lui Teodor <din mila> lui Dumnezeu în anul) 7268 (1760) fivruar 26 den. Я <з> Тоадєр с н ѡнарїан дїакѣна лнсак (Eu Toader, fiul lui Andrian diacon, am scris).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : ancoră. 22 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătura veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de călugărul Evloghie la mănăstirca Sălăgeni. Slavă bisericcesă de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de Ministerul cultelor.

1609 (f. 7, 342). Hîrtic. 343 f. 25,5 × 23 cm. f. 90 lipsește partea de jos.
Iațimirski nr. 22; un facsimil după f. 242^v.

<Apostol>

f. 1. Сказаніе дѣяній апостольскыхъ написаныхъ Лукою евангелистомъ по лѣтѣхъ мнѣшѣхъ страсти Господнѣ (Spunerea Faptelor Apostolilor scrise de evanghelistul Luca, după mulți ani de la pătimirea Domnului).

f. 2—89^v. Дѣянія свѣтыхъ апостолѣ (Faptele sfinților apostoli).

f. 90—326^v. Epistolele apostolilor. înc. : Сказаніе Іакѡвѣ посланіе (Spunerea despre epistola lui Iacov).

f. 327—334. Сказаніе известно иже на всѣхъ дѣни главамъ дѣяній апостолѣ (Spunere spre știință pentru capetele din toate zilele ale Faptelor apostolilor).

f. 334—341. Сѣборникъ вѣ мѣсецѣмъ (Sinaxar al celor 12 luni).

f. 341. Инии апостоли разнчии (Diferiți alți apostoli).

f. 341—341^v. Прокимени въскрѣсны и аллелуіарѣ осемимъ гласѣмъ (Prochimenele Învierii și aleluie pe opt glasuri).

f. 341^v—342. Прокимени въскрѣсны и аллелуіарѣ ката дѣнекии (Alte prochimene și aleluie zilnice).

f. 342^v. Указъ гласѣмъ и : евангеліамъ въскрѣснымъ и лѣтѣсрѣи апостолѣ съ евангеліи (Arătarea glasurilor și evangheliilor învierii și liturgiile Apostolului cu Evangelia).

f. 343—343^v. Albă.

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 2—7. Сін свѣтыхъ апостолѣ сътвори и шкова смѣренныи архієпископъ Анастасіе Кримковичъ митрополитъ Сучавскыи въ памѣт доуша своего и рѣдителии своимъ, Іванъ Кримка и Кръстина. И даде и въ новосъзданныи свои монастырь Драгомирна— идеже ест Храмъ съшествіе прѣсвѣтаго и животворѣщаго доуша, въ дѣни благочистаго господина Іоу Константина Могыла коевѣда господарь земли Молдавскон и съ прѣкъзлюбленою своимъ маматеріеж Іелисавѣи, госпожда поконнаго Іоу Іереміа Могыла коевѣда и съ прѣкъзлюбленными емоу своимъ братіа Ілеѣандръ и Богдана коевѣда. И аще кто Хоцет покѣсенти и възати шт свѣтаго монастырѣ безъ благословенія, да имае съперникъ самъ Господь нашъ Ісѣсъ Христосъ и прѣчистѣя его матерь и всѣхъ свѣтыхъ на страшнѣмъ сѣдници. Аминъ. В лѣтѣхъ × зрѣи мѣсѣца септѣрїа дѣнь вѣ. (Acest sfînt Apostol l-a făcut și l-a ferecat smeritul arhiepiscop Anastasie Crimcovici, mitropolit al Sucevii, întru pomenirea sufletului său și a părinților săi : Ioan Crimea și Cîrstina. Și l-a dat în mănăstirea sa nou zidită, Dragomirna, unde este hramul coborîrea preasfîntului și de viață făcătorului Duh, în zilele binecinstitorului domn Io Costantin Movilă voevod,

domn al țării Moldovei, și cu prea iubita sa maică Ielisaveta, doamna răposatului Io Ieremia Movilă voevod, și cu prea iubiții lui frați : Alexandru și Bogdan voevod. Iar dacă cineva va îndrăzni să-l ia dela sfînta mănăstire fără binecuvîntare, să aibă pîriș la cumplita judecată pe însuși Domnul nostru Isus Hristos și pe preacurata lui maică și pe toți sfinții, amin. În anul 7118 (1609), luna septembrie a 18-a zi).

f. 342. ПОВЕЛЕНІЕМЪ ВЪСЕ СВЯТЪКИШАГО АРХІЕПИСКОПА КЪР Анастасіа Кримковича и митрополита СѢЧУВСКАГО, рѣкож грѣшнаго Дмитріа діака БѢЛНІСКИИ, съписа сѣ в лѣто × 7118. (Din porunca preasfințitului arhiepiscop chir Anastasie Crimecovici și mitropolit al Sucevii, s-a scris în anul 7118 (1609), cu mîna păcătoșului diac Dimitrie Belinski).

Titluri și inițiale cu roșu și cu aur. Inițiale ornate. Ornamente în mai multe culori și cu aur la f. 1, 2, 90, 91, 100, 101, 110, 111, 119, 128, 129, 130^v, 131, 132^v, 133^v, 136^v, 139^v, 173^v, 175^v, 209^v, 231, 242^v, 261, 269, 276, 291, 303, 304, 327. Miniaturi la f. 100^v, 116^v, 118^v, 127^v, 128^v, 130, 132, 133, 136, 175, 209, 230^v, 260^v, 268^v și 280. Filigran : stemă cu ancoră și stea. 19 rînduri pe pagină, iar de la f. 327 pînă la sfîrșit, 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente florale. Scris în Moldova de diacul Dimitrie Belinski. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

23.

Sec. XVI. Hîrtie. 185 f. 30 × 20 cm. Foarte rupt și putred, lipsesc pagini la început și sfîrșit. f. 1, 166—171 rupte, numai fragmente.

Iațimirski nr. 23.

<Tipic>

f. 1. Foarte ruptă, numai un fragment.

f. 2. ОУКАЗЪ в еже въ Минен въображенным (Arătare despre cele cuprinse în Minei).

f. 4—5^v. Типикъ црѣквенѣки слоужбѣк иже <в> Иерусалимѣ святые лавры прѣподобного и Богоносного отца нашего > Савы (Tipic al slujbei bisericești de la sfînta lavră din Ierusalim a preacuviosului și părintelui nostru purtător de Dumnezeu, Sava).

f. 6—6^v. <Г>лавижны еже въ настоящи кнзѣк (Capitole care se află în cartea de față).

f. 6—32^v. Indicații de tipic.

f. 32^v—143. Послѣдованіе црѣковнаго пѣнія и събраніа въселѣтнаго, начеше от мѣсеца септемвриа до мѣсеца августа († Rînduiala cîntării bisericești și sinaxar pe tot anul, începînd din luna septembrie pînă în luna august).

f. 143. Служба святые и великые м — нице (Slujba sfîntului și marelui post).

f. 166—171. Rupte.

Însemnări

Pe partea interioară a copertei : † Să știi acesta răvaș al meu, multă sănă<tate>.

Scris-am eu pînă la Radul.

† Исписалъ ДѢМИТРОС (Am scris Dumitru).

† jupan Popa vel vornic.

† Scris-am eu, Ursu pînă la t<ine>.

† Scris-am eu, Radul, pînă la mu...

† Scris-am eu, Dumitru, acesta al meu zăpis ca să hie de mare credință.

† Ис гра<ма>ТИК (a scris gra<ma>ticul) pînă la tine.

f. 54. † Милостію Божію Ио Ливн конкодъ (Din mila lui Dumnezeu, Io Lion voivod).

Toate însemnările scrise sunt muntenești, sec. XVII.

Inițiale și titluri cu roșu. Ornamente în roșu și negru la f. 4, 6, 32^v. Filigran : două săgeți încrucișate. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în pînă și lemn (deteriorată), cu ornamente geometrice. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. Dăruit de Ministerul Cultelor la 1885.

24.

Sec. XVI. Hirtie. 289 f. 19 × 29 cm. Lipsesc începutul.

Îațimirski nr. 24.

<Tipic>.

f. 1—2^v. Sfirșitul cuprinsului. Titlul capitolului se vede la f.^v 2 : Конецъ главѣзнамъ роксѣцими сказывъ настоици сѣ книзѣ (Sfirșitul capitolelor arătatelor cuprinse în această carte de față).

f. 3—50. Уставъ црковнѣи сажбѣи нже въ Иерусалимѣ святыхъ лавры преподобнаго и богоугоднаго отца нашего Савы (Tipicul slujbei bisericești de la sfînta lavră de la Ierusalim a preacuviosului și părintelui nostru purtător de Dumnezeu, Sava).

f. 51—193^v. Последованіе церковнаго пѣнія нже събраніа всего лѣта въ мѣсца септембрѣа до мѣсца августѣа (Rînduiala cîntării bisericești care cuprinde tot anul de la luna septembrie pînă la luna august).

f. 194—272^v. Последованіе святыхъ великаа четыры десѣтница (Rînduiala sfîntului marelui post).

f. 273—275^v. Titlu separat : Зачало свѣтаго поста по закѣпанію святыхъ апостолѣа (Începutul sfîntului post după învățătura sfîntilor apostoli).

f. 275^v—281^v. Указъ уставшимъ Ипостолѣамъ Иевангеліамъ на празноуемъи святыхъ (Rînduiala Apostolului și Evangheliilor la sfînții cu praznic).

f. 281^v—285. Тропарѣ къскръсьнына, осемь глас (Troparele învierii pe opt glasuri).

f. 285—287. Тропари през Неделю и квиндакы (Tropare pe săptămîină și condace).

f. 287—288. Богородични і кресто Богородичны, пѣкаемыя противкоу тропарем на кожоу (sic) днь на вечерни и на заутрни противко гласѣ тропара скатомоу (Cîntările născătoarei de Dumnezeu și ale crucii născătoarei, ce se cîntă după troparul fiecărei zile seara și dimineața după glasul sfîntului tropar)

f. 288^v—289. Антифон еже поят сѧ по къс дньи (Antifon care se cîntă în fiecare zi).

f. 289^v. A fost albă; pe ea s-au adăugat cu scriere din sec. XVII însemnări din zodiac și gromovnic.

Însemnări

f. 4^v. Estip au nisu fe<v>r. — 11 dni vă leat 1733 (1625) și n-au făcutu epurii urmă nemică.

f. 6. Aceste cărți sînt ale mele, az Barbul Pipătruș copil.

f. 151. Exercițiu de stil epistolar, romînesc, sec. XVII, înc.: al miu cinstitu și prea iupit părinte...

f. 239: Stroe logofăt 7074 (1566).

† Să se știe cîndu au luat domnie lui Alicesandru voivodă, feciorul Radului vodă¹⁾, în luna lu ohtovrie 5 zile și au purcesu în 8 la Țarigradu și au fostu văletu 7136 (1627).

† Și au venitu Alicesandru vodă, feciorul lu Ilieșu vodă, în luna lu Ghinarie 28 dni (zile).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente geometrice stilizate în roșu la f. 2^v, 3, 50^v, 51. Filigran: stemă cu spade încrucișate la mijloc. 25 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice, în parte deteriorată. Scris probabil în Rusia. Slavă bisericească, redacție rusească. Dăruit Academiei de Ministerul cultelor în 1885.

25.

1611 (f. 275). Hîrtie. 277 f. 20 × 30 cm. Lipsește o f. după f. 5^v.

Iațimirski nr. 25.

<Tipic>

f. 1—2^v. Прѣдисловіе къ настоіацію книгу (Predoslovie la cartea de față).

f. 2—4^v. Главизни сѣци сказы къ настоіащен сѧ к<инзѣ> (Capetele lucrurilor care sînt în cartea de față).

²⁾ Alexandru Coconul, fiul lui Radu Mihnea.

f. 5—43^v. *Жставаъ црѣковнѣи славѣе иже к Іерусалимѣ святыхъ лавры прѣподобнаго отца нашего Савы* (Tipicul slujbei bisericești de la sfinta lavră din Ierusalim a preacuviosului părintelui nostru Sava).

f. 44—44^v. Albă.

f. 45—249. *Послѣдованіе црѣковнаго събраніа вселѣтнаго от мѣсца септемврія до мѣсца августа* (Slujbele bisericești, adunate pe tot anul, de la luna lui septembrie pînă în luna august). Titluri separate pentru fiecare lună.

f. 190^v. Albă.

f. 191—249. *Послѣдованіе святыхъ великіа мѣнница неделя к нѣже поет сѧ божественная притча еѡангелская в мытарн и фарисей* (Slujba sfintului, marelui post. Duminica în care se cîntă dumnezeiasca pildă evanghelică a vameșului și fariseului).

f. 196. *Начало святаго великаго поста* (Începutul sfintului, marelui post).

f. 224. *К свѣтшю великшю неделю Пасхы* (În sfinta mare săptămină a Paștilor).

f. 249^v—252^v. *Начало святаго поста свѣтхъ апостолъ и по закѣцанію свѣтхъ апостолъ* (Începutul sfintului post al sfinților apostoli și învățăturile sfinților apostoli).

f. 253—233^v. *От закѣцаніи божественныхъ апостол и от жителства свѣтхъ отць преданіе, како подобаетъ инокомъ і Христіаномъ жити.*

(Datina din învățăturile dumnezeestilor apostoli și din viața sfinților părinți : cum se cuvine să trăiască călugării și creștinii).

f. 264—267. *Тропарн къ въскресены и богородичнии и ипакон весним гласоком* (Troparele la înviere și ale Maicii Domnului, ipacoi pe opt glasuri).

f. 267^v—269. *Жказ встакшимъ апостоломъ, еѡангеліамъ праздншымъ свѣтхъ* (Arătarea Apostolului și evangheliilor la sfintele sărbători).

f. 269^v—271. *Апостолы еѡангеліа дневныи к понеделы бес плотнымъ* (Apostolul și Evanghelia zilei în luna puterilor celor fără de trup).

f. 271. *Жказ гласокомъ еѡангеліамъ въскрѣснымъ і апостолъ і еѡангеліамъ* (Arătare pe glasuri a evangheliilor învierii și a Apostolului și evangheliilor).

f. 272—276. Calendarul bisericesc pe 19 ani (Pashalie).

f. 274. Crugul lunii și al soarelui. (Mîna lui Damaschin).

f. 275. Pe calendarul bisericesc însemnarea anului 1611, care este probabil data scrierii manuscrisului.

f. 276^v. Lăsată albă cu însemnări.

Însemnări

Pe foaia de gardă : Acest tipicon este a lu sfintei mitropolii Tîrgoviște ; și am scris eu cel mai jos iscălit ; și cine va citi, mă va pomeni. 1812 mart. 14, Vasilie logofăt.

f. 5^v—9. (Deasupra paginilor): Изколеніемъ ѿтца и поспѣшеніемъ Сына и съкрѣшеніемъ Свѣтаго Дѣха, кспнх сїю книгоу Лаврентїн, на имѣ Оустакъ за сына имѣа Іакока небожника за . Шеекое его спасенїе, а свое телесное здравїе и за отпущенїе...¹⁾ шнен. До а кѡтврѣн имѣл ен ѡтдалнѣн, пѡп, и дїакъ или мѣн причетник села Пѡдбужа ѡт тои свѣтѡи црѣккѣ внше помѣнен м, да къди проклѣт свѣтѡми ѡтци тнї анаѣма и маранаѣа дѣклѡс, рѡкс Господѣ, × дѣкї, мѣсѣца септемврїа ѡ днїа, на свѣтѡи Семїѡна Стѡлпника, а кспнл ен на имѣа Гвасилїа на тои час бѣдѣн къ градѣ Дрѣгѡвнчн. (Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfintului Duh, am cumpărat această carte anume Tipic, Lavrentie, pentru fiul anume Iacob răposatul, pentru mîntuirea sufletului lui și pentru sănătatea mea tru-pească și pentru iertarea . . .¹⁾ Și iar cine ar îndepărta-o, popă sau diac, sau vreunul din ceata satului Podbuja, de la această sfință biserică mai sus pomenită, să fie blestemat de 318 sfinți părinți, anathema și maranatha de două ori. Anul Domnului 1612, luna septembrie 1 zi, la sfintul Semion Stîlpnicul. Și a cumpărat-o anume dela Gvasilie, care pe atunci era în orașul Drogobici.²⁾

f. 276^v. Această carte, Tipic, iaste a popei lui Gheorghie clis <iarh > ot București; deci carele o va fura sau o va ascunde sau va rumpe foaia de hîrtie aceasta cu legătură, să fie anathema și afurisit de vlădica Isus Hristos și de 318 ѡтци иже сѣт к Никен (părinți care sînt în Niceia) și să fie afurisit și de mine, de preoția noastră, popei lui Gheorghie clis <iarh > carele nu o va vădi, amin † Pop Gheorghie eclisiarhul ot București. (cu roșu) † Să se știe că iaste acest Tipicar al sfintei mitropolii ot București лѣто Господнѡ (anul Domnului) 1680.

Alte încercări de condei, fără însemnătate.

Pe coperta din urmă, partea interioară: Tipicon, al mitropoliei. Tîrgoviște <1>808, ghenaria 1, Azaria iscal (a iscălit).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornamente în culori la f. 1, 3, 5, 45, 70^v, 81^v, 114, 131^v, 142, 158^v, 163, 170^v, 175, 181^v, 191. Filigran: stemă. 30 de rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele cu icoana Maicii Domnului pe copertă, desen de tip apusean. Scris în Ucraina. Slavă bisericească de redacție rusă apuseană. Dăruit de Ministerul cultelor la 1885.

26.

Sec. XVI. Hîrtie. 97 f. 20,5 × 16 cm. Lipsește începutul (toată liturghia sf. Vasile cel Mare, afară de o singură foaie), lipsesc foi după f. 1^v, 4^v, 6^v, 16^v, 81^v și 82^v; f. 2 trebuie așezată după f. 67^v. f. 9 urmează între f. 6—7.

Iațimirski nr. 26.

¹⁾ Lipsește o foaie și se întrerupe textul.

²⁾ Drogobici în R.S.S. Ucraineană.

1. <Liturghier>. f. 1—82^v.

f. 1—1^v. (Sfârșitul liturghiei sf. Vasile), începutul lipsește, înc. :
Иако благослови са и прослави са прѣчьстѣи великокопное има твое.

f. 3—71^v. <Liturghia sf. Ioan Gură de Aur>. Lipsește numai titlul pe pagina anterioară pierdută, apoi foi în interior. La f. 21 pomenirea patriarhului de Tîrnova.

f. 72—81^v. Божественна служба прѣжде свѣщеннаа скатаго и великаго Василиа (Dumnezeiasca slujbă a celor înainte sfințite, a sfântului și marelui Vasilie), sfârșitul lipsește.

2. <Tipic>. f. 82—82^v.

Foaie izolată; înc. : Слова съ невидимо един ест...

3. <Molitvelnic>. f. 83—97^v.

Începutul lipsește; înc. : Прѣдвѣдиче мѣздѣ прѣдвѣдичѣ.

f. 89—95. Чинъ на скатое Богоявленіе (Rînduiala la sfînta Bobotează).

f. 95^v—97. Молитвы литины (Rugăciunile litiei).

f. 97^v. Молитва исповѣданію къ Господоу нашего Исуса Христа (Rugăciunea la spovedanie către Domnul nostru Isus Hristos).

Însemnări

f. 54^v. Să <să> știe a cu<i> este, a popii lui Vasilie sin Ojog. (Sec. XVIII).

f. 59. Келет × зєлѣ <în anul 7232—1724>

f. 59^v. Из много грешни еромонахъ Доситѣи (Eu, mult păcătosul ieromonah Dositei). (Sec. XVIII).

f. 62^v. Cu plecăciune mă închin dum<nitale>, părinte Ghervasie. (Sec. XIX).

f. 71. Să se știe de cînd au botezat părintele Gherasim un copil let 7227 (1719).

f. 97. Să se știe de cînd au fost cutremur mare și au căzut trula Golii, s-au crăpat pămîntul la Eși, ș-au eșit apă și năsip. Și alte bisărici și curți s-au smintit în zilele lui Grigorie voevod, leat 7246 (1738) mai 31. Și mănăstirea Răchitoasa s-au răsipit, tot la acel cutremur.

Pe coperta din urmă, partea interioară : Să se știe de cîndu m-am războlit, eu Dosithei, la picior, în dzilele lui Mihai vodă ¹⁾, să se știe v. let 7228 (1720). Изъ много грѣшнаго пвп Григѣре въ Дєдз въ землє Ардєлскѣи, × зєндѣ, априлѣ з̄ (Eu, mult păcătosul popa Grigore din Dej, din țara Ardealului, 7254 (1746) april 7).

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de trei mîini (I, f. 1—81, II, f. 82—82^v, III, f. 83—97^v), 15, 25, 29 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Probota (Moldova).

¹⁾ Mihai Racoviță, domnul Moldovei, în a treia domnie (1716—1726).

1618. (f. 94). Hirtie. 94 f. 21 × 14,5 cm. Foarte rupt, lipsese începutul și sfîrșitul. Iațimirski, nr. 27.

<Liturghier>.

f. 1—7^v. Slujba diaconului. Începutul lipsește. înc.: ...шногоу славащю: твоемоу и бескръвнѣж жрѣтвѣж съкръшати.

f. 8—33. Божественна служба иже въ скатыхъ отца нашего Іоанна <З>латаоустаго (Dumnezeiasca slujbă a sfințului părintelui nostru, Ioan Gură de Aur). După f. 30 o f. lipsă.

f. 33—53^v. Божественна служба иже въ скатыхъ отца нашего Васіліа Великаго (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți părintele nostru Vasilie cel Mare).

f. 53^v—71. Божественна служба прѣжде свѣщенна Васіліа Великаго (Dumnezeiasca slujbă a lui Vasile cel Mare înainte sfințită).

f. 71—74^v. Чинъ на литіи (Rînduiala la litie).

f. 75. Adăugată mai târziu cu completare de altă mînă.

f. 76—77. Мѣсеца того ѣ скатаго прѣвѣраженіа Господа и Бога и Спаса нашего Ісуса Христа на малѣи вечерніи (A acestei luni, ziua 6, la sfînta Schimbare la Față a Domnului și Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos la vecernia mică).

f. 77—93^v. На велицѣи вечерніи (La Vecernia Mare).

Însemnări

f. 94. ...Книга... и далъ в црѣковъ в сило... смо паметъ за свое <здравіе> родителе скон и за дѣше <на>ше и жина свое им... да бѣдетъ емо памѣтъ, котори чловѣкъ иже <с>нитъ книгу от црѣковъ и прода ингда, а ин да вѣдетъ прокѣтъ за вси скат<нѣ>. Писалъ в лѣтъ, × арксъ мѣсеце мартіе дѣ. (...cartea... și a dat-o la biserică în satul... pomenire pentru părinții săi și pentru sufletul nostru și a soției sale, anume... să fie lui pomenire. Care om va lua cartea de la biserică și o va vinde aiurea, acela să fie blestemat de toți sfinții. Am scris în anul 7126 (1618) luna martie 14).

Scrisul este probabil al scriitorului manuscrisului.

f. 8. Помѣни Господи дѣшжъ ра<ба> Божіе попъ Николаю и пападнѣ скоу Тодосіа и ч днѣ его в царствонъ небесны въсигда ниниѣ просимъ (Pomenește Doamne sufletul robului lui Dumnezeu, popa Neculai și al preotesii lui, Todossia și al copiilor lui în împărăția cerească, întotdeauna și acum, te rugăm). (Scris sec. XVII).

f. 17. Помѣни Господи дѣшжъ рака Божіа попъ Гіоргіе... и мати его... (Pomenește Doamne sufletul robului lui Dumnezeu, popa Ghiorghie... și mama lui...). (Scris sec. XVII).

f. 26^v. Cîteva nume scrise pe locul alb, fără însemnătate.

f. 69^v. Изволеніемъ Господа Бога и Спаса нашего Ісуса Христа и сіа книга рекомо дитѣргіе кспилъ съ призкитеръ Гевргіе отъ Дръгшани и пападїа его

МШША и дадеа с злат како да бѣдет мшала своего дшше и за пападїе его и чадѣх его и родителе его до црѣков ѡт Дрѣгшани своего Храма святаго архїестратиг Мнѣлана. И по сиѣ кто избереѣт ѡт нашего племеник, что продадн или кснитѣ, да бѣдет прокляѣт и трикляѣт ѡт Бога и пркчистїа его матери и аї апостоля и д евангелест и т и нї ѡтци еже къ Н. кїе и въскх скатыѣ и да бѣдет анаѣема, анаѣема, анаѣема.

(Cu voia Domnului Dumnezeu și Mîntuitorul nostru Iisus Hristos și această carte numită Liturghie a cumpărat-o preotul Gheorghie din Drăgușani și preoteasa lui, Mușă, și a dat 6 zloți ca să-i fie rugăciune sufletului său și pentru preoteasa lui și copiii lui și părinților lui, la biserica din Drăgușani, hramul său sfîntul arhanghel Mihail. Și, după acestea, cine se va alege din rudele noastre, care ar vinde și ar cumpăra, să fie blestemat și de trei ori blestemat de Dumnezeu și de preacurata lui Maică și de 11 (sic) apostoli și 4 evangheliști și 318 părinți cei dela Nicheia și de toți sfinții și să fie anatema, anatema, anatema). (Scris sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 33 și 76. 20 rînduri pe pagină. Semnucială. Legătură modernă în pînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară Din comuna Drăgușani, în Moldova.

28.

Sec. XVI. Hirtie. 87 f. 13 × 15 cm. Lipsește sfîrșitul și o foaie după f. 78^v. Iațimirski nr. 28.

<Liturghier>.

f. 1—17^v. Божественна служба нже в скатыѣ ѡтца нашего Іванна Златау҃стаго (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru, Ioan Gură de Aur).

f. 17—47. Ѡт сждоу прѣиди къ службѣ Василиа (De aici treci la slujba lui Vasilie cel Mare).

f. 47^v. Albă.

<Pînă aici a ținut partea comună a celor două liturghii. Cea a sf. Vasilie cel Mare de la f. 48 începe cu o altă formă a rugăciunii pentru catehumeni, înainte de sfînta înălțare, care, în liturghia sf. Ioan Gură de Aur, se află la f. 17—18>.

f. 47—79. Божественна служба нже къ скатыѣ ѡтца нашего Василиа Великаго (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru, Vasile cel Mare).

f. 79^v—84. Молитва литєйнаа (Rugăciunea la litie).

f. 84—85. Молитва над коутїѡмъ скатом (Rugăciune la coliva sfîntului).

f. 85—86^v. Ѡтпоусты на къждо день (Otpusturi pentru fiecare zi).

f. 86^v—87^v. <Отпусты> на всѣхъ празднигы (Otpusturi la toate sărbătorile). Sfirșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. 16 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de Ministerul cultelor în 1885.

29.

Sec. XVII. Hirtie. 100 f. 28 × 21 cm.

Iațimirski nr. 29.

<Liturghier >

f. 1—5. **Ѹставъ божественїа слѣжбы в неже и діаконїства** (Rînduiala slujbei dumnezeiești în care și partea diaconului).

f. 5. Albă cu însemnare (v. mai jos).

f. 6—36^v. **Божественна слѣжба иже къ свѣтлыѹ отца нашего Іоанъ Златоустаро** (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru, Ioan Gură de Aur).

f. 37—63^v. **Божественна слѣжба иже в свѣтлыѹ отца нашего Василиа Кел по всѣхъ Іоанновѣхъ лѹт(срѣи) по редѣ до моленїа иже о оглашенны** (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru, Vasile cel Mare; cîntă toată rînduiala liturghiei lui Ioan pînă la rugăciunea pentru catehumeni).

f. 64—76^v. **Божественна слѣжба прѣжде свѣщенїа** (Dumnezeiasca slujbă a celor înainte sfințite).

f. 77—87^v. **Діаконїк на велицѣхъ вечерни** (Diaconicon la vecernia cea mare).

f. 88—89. **Молитвѣ над коутїемъ scopшнм** (Rugăciune la coliva celor adormiți).

f. 89^v—93. **Молитва еже глаголетъ архїерей или дїховникъ прощенїа на грѣхы всѣхъ вольныхъ же и невольныхъ и всѣхъ клѣтвѣхъ и заклинанїе и вънегда причащати сѣ тѣани** (Rugăciunea pe care o spune arhiereul sau duhovnicul pentru iertarea tuturor păcatelor, celor cu voie și fără voie, și de toate blestemele și afurisenii și cînd se împărtășește cu preacuratele taine).

f. 93^v. Albă.

f. 94—98^v. **Чинъ быкаемы на поставленїе свѣщенїосца и дїпотахъ** (Rînduiala ce se obișnuiește la așezarea celor ce poartă luminile și a dipoților).

f. 98^v—100^v. **Чинъ быкаемїи на поставленїе свѣщенїка сир'чъ попа, діаконъ къ имѣи** (Rînduiala ce se obișnuiește la așezarea preoților, adică a celor numiți popi și diaconi).

Însemnărik f. 5^v.

Iscălitura lui Theodosie arhiepiscop și mitropolit al Ungrovlahiei.
Pe marginea de jos a f. 6—22 :

Θεωδοσίε αρχιεπίσκοπъ и митрополитъ даа сѣа лѹтср҃гѣа скатѣи шен-
тели Богданаскон идеж: ест Храма съшествіе: Скатаго Дѣла, да бѣдетъ емѣ
вѣчнаа памат. ꙗ кто са покѣситъ скрати или вѣзѣти а да бѣдетъ проклетъ.
Ѳмин. Актъ × зрѣдъ, мѣсѣца септемврѣи а дѣнь. (Theodosie arhiepiscop și
mitropolit a dat această liturghie sfântului locaș de la Bogdana, unde
este hramul coboririi Sfântului Duh, să-i fie lui veșnică pomenire. Iar
cine s-ar încumeta s-o fure sau s-o ia, să fie blestemat. Amin. Anul
7184 (1675) luna septembrie 1 zi).

f. 23—57. Pe marginea de jos :

Ion Mihai Racoviță voevod, dămu știre pentru această sfântă
Liturghie, precum am cumpărat-o dela tătari, cîntu au prădatu tătarii
țara din fapta unui bețivu blestematu de un ficior, anume Dumitrașco
logofăt din neamul Ceauresc, cu anume Vasile, ce au fostu și stolnic,
care pradă și robie ce au făcut de cîndu-i Moldova pîn acmu, nu au fostu.
Trebue a-i zice toți fiiul pierzării ; ce or care preot ar cînta sfînta leturghie
pre această sfîntă carte, să aibă a-l blestema la toate leturghiile, să
n-aibă parte cu Hristos, ce cu Iuda și cu trecletul Arie și cu toți lepădații
de Hristos. Și am dat-o la biserica domnii mele din tîrgul din Eși, ce este
făcută la vamă, unde-i hramul înviere sfîntului și dreptului Lazar, ca
să fie acolo, păn să va așeza lucrurile. Și așezîndu-să, iar să mergă, unde
au fostu mai înainte, la mănăstirea Bogdăanii, l<eat> 7225 (1717) februarie
14 dni (zile).

f. 85^v—87. Pe marginea de jos a filelor :

Această sfântă și dumnezească Liturghie este a sfintei mănăstiri
Bogdaniei și cine s-ar ispiti să o fure, să-l lovască bubele lui Ghiez și cutre-
murul lui Cain și am scris eu, cutare, la let 1785.

Titluri cu aur și roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 1, 6, 37, 64. Inițiale cu aur
și alte culori. 17 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în piele și carton. Scris în
Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

30.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hîrtie. 153 f. 20 × 14 cm.

Iațimirski nr. 30 (il socoate din sec. XVII, dar avem o însemnare din vremea lui Mihai
Viteazul).

<Liturghier>.

f. 1—12. Titlu : Филоѳеѣа патриарха Костантина града ткорѣніе (Fa-
cerea lui Filotei, patriarh de Constantinopol).

f. 12. A fost albă ; apoi s-a scris o rugăciune la sfîrșitul sec. XVII.

f. 13—66. Божественна служба иже къ свѣтотоу отцу нашему Іоанна Златаустаго архиепископа Костаньтина града (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintelui nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol).

f. 66^v. A fost albă, însemnare (vezi mai jos).

f. 67—100^v. Божественна служба иже къ свѣтотоу отцу нашему Василию Великому (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasilie cel Mare).

f. 101—129. Божественна служба прѣдсвѣщеннаго свѣтотоу Великому Василию (Dumnezeiasca slujbă a celor înainte sfințițe a sfântului Vasilie cel Mare).

f. 129^v. Albă cu însemnări (v. mai jos).

f. 130—146^v. Чинъ къзглашеніемъ оутрѣнимъ по великимъ діаконьствіамъ (Rînduiala celor ce se spun la utrenie după ecteniile diaconesți cela mari).

Însemnări :

† f. 66^v : Cu dobîndă, cu izbîndă la celu dom<n> la Mihai v. vodă. Zisă dom<n> Mihai v. vodă : ale bun de mîină mi-ați fost.

f. 129^v. Язъ Дмитръ попъ отъ Къкъчѣннъ зѣтъ попъ Гидионъ отъ тамъ, пишемъ жикъ и много здаріе брато моему любезнишому (Eu Dumitru popa din Căcăceni, ginerele popei Ghidion de acolo, scriem viață și multă sănătate, fratelui meu cel prea iubit). (Scris sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. f. 147—152 și pe partea internă a copertei din urmă, scrise la sfîrșitul sec. XVII, altă mîină în locul foilor lipsă. 14 rînduri pe pagină. Semi-uncială. Legătură veche în piele și lemn (deteriorată). Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară, cu influențe rusești. Proveniența necunoscută.

31.

1860 (f. 133). Hirtie. 137 f. 17 × 10.5 cm. Paginația originală 137 f. (f. 5 sărită, ultima f. nenumerotată).

Iațimirski nr. 31.

1. <Liturghier>. f. 1—134.

f. 1. Книга глаголемаа архіеренскін Службеникъ ѡбдержитъ же оубѡ в себе црѣковныи чинъ и свѣтителъское служеніе, писанныи и написанныи законы, понеже оубѡ она свѣтаа собѡрнѡе и апостольскаа черкки не ѡтлащѣтъ свѣщенныи и не писанныи законъ, наипаче тѣми оукрашаѣтъ сѡ (Cartea numită Slujebnic arhieresc : cuprinde deci într-însa rînduiala bisericească și slujba arhierescă, legile scrise și nescrise, pentru că sfînta sobornicească și apostolească biserică nu se leapădă de legile preoțești și de cele nescrise, ci dimpotrivă se împodobește cu ele).

f. 1^v—8. Titlu deasupra paginilor : Чинъ вечерни (Rînduiala vecerniei).

f. 8^v—12^v. Titlu deasupra paginilor : *чинъ оутрени* (Rînduiala utreniei).

f. 13—134. <Liturghia sf. Ioan Gură de Aur :> *Чинъ божественнаго литургии свѣтительской егда самъ свѣтитель со всѣмъ црковнымъ причтомъ совершаетъ божественно службѣ иже во свѣтлыѣхъ мѣстахъ нашего Іоанна Златоустаго Константинаграда Новаго Рима вселенскаго патриарха.* (Rînduiala dumnezeeșteii liturghii arhieriești, cînd însuși arhierul cu tot clerul bisericesc săvîrșește dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părințele nostru Ioan Gură de Aur, patriarh ecumenic al Constantinopolului, Roma Nouă).

f. 2. 134^v. *Болшон оустакъ* (Tipicul cel mare).

3. f. 135—135^v. Din cartea sfintului Simeon de Tessalonic. <Despre binecuvîntarea arhierescă cu dicherul și tricherul >.

4. f. 136—137^v. *Къ лѣто × 331 индикта г҃і мѣсѣца декабря* (În anul 7017 (1508) indiction 13 luna decembrie). *Hotărîre a arhieriscopului rus Iosif de Chiev și a altor episcopi pentru cele două agnețuri.*

Însemnări

f. 133. Însemnarea scriitorului : *Написа сѧ × 3781-го лѣто* (S-a scris în anul 7368 (1860)).

Titluri și inițiale cu roșu. 17 rinduri pe pagină. Semiuncială cu amestec de cursivă. Legătură veche în catifea. Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească Din biblioteca episcopului Melhisedec, a fost a episcopului rascolnic de Ismail.

32.

Sec. XVI. Hîrtie. 212 f. 20 × 13 cm. Lipsește începutul și sfîrșitul și foi după 18^v. Iațimirski nr. 32.

<*Molitvenic*>.

f. 1—7^v. Sfințirea apei la Bobotează. Începutul cu titlul, lipsește ; *іис. Остакитъ нечѣстивыи пѣт.*

f. 8—15^v. *Служба на освѣщеніе водѣ егда хоцеша наливше сжежд и поставит к папрѣтѣк и творит юрен благословеніе* (Slujba la sfințirea apei, cînd va să umpli vasul și să-l așezi în pronaos și face preotul binecuvîntarea).

f. 16—21^v. *Чинъ в третын днь женѣ егда раждаетъ отрочѧ* (Rînduiala la a treia zi pentru femeia care a născut copil). După f. 18 lipsește o foaie).

f. 21^v—39. *Чинъ крещеніа дѣтен* (Rînduiala botezului copiilor).

f. 39—46. *Чин како подобает пріемати иже от еретик къ свѣтѣи съборнѣи и апостолѣстѣи цркви приходящѣмъ къ православию крѣж* (Rînduială, cum trebuie să se primească cei care trec de la eretici la sfînta

sobornicească și apostolească biserică, către credința ortodoxă). (Un pasaj deosebit pentru conversiunea armenilor, f. 42).

f. 46^v—56^v. Служба кнчанію (Slujba nunții).

f. 56^v—60^v. Чин братотвореніѣ (Rînduiala înfrățirii).

f. 61—73. Чин испокѣданіѣ како подобаетъ пріемати хоташжа покаати сѧ и испокѣдати своѧ грѣхы (Rînduiala spovedaniei. cum trebuie primit cel ce vrea să se pocăiască și să-și mărturisească păcatele sale).

f. 73—79. Чин бываемыи на разлжченіѣ душии отъ тѣла (Rînduiala ce se face la despărțirea sufletului de trup).

f. 79—106^v. Чин погребаніѣ надъ крѣткымъ челоукомъ мирскимъ (Rînduiala înmormintării pentru toți mireni).

f. 85. Scrisă posterior în sec. XVIII, în locul unei foi care lipsește.

f. 106—108^v. Жказъ на основаніѣ цркви (Arătarea pentru întemeierea bisericii).

f. 109—124. Чинъ на освященіѣ цркви егда хошетъ быти троніазмо (Rînduială la sfințirea bisericii, cînd va fi tîrnosită).

f. 124—131. Чинъ бываемыи на освященіѣ цркви и сжшн къ ней трапезѣ прѣжде даже не пріндеѣ патриархъ къ хоташжа сѧ освятити цркву (Rînduială ce se face la sfințirea bisericii, cînd este în ea sfînta masă, mai înainte ca să vie patriarhul care va sfinți biserica).

f. 131—133. Чинъ бываемыи надъ поколѣбавшжа сѧ скатжа трапезѣ кѣнегда хошетъ поколѣбавшїа сѧ скатыѣ божїѣ цркве трапезѣ оутрѣдити сѧ (Rînduiala care se face la clătinarea sfîntei mese. Cînd se va întări sfînta dumnezeiasca masă a bisericii, care se clatină).

f. 133^v—134^v. Дршгыи чинъ бываемыи надъ поколѣбавшжа сѧ скатжа трапезѣ (Altă rînduială care se face la clintirea sfîntei mese).

f. 134^v—140. Канонъ мольбенъ къ Господоу нашему Исусу Христу пѣкаемъ къ общенждіѣ, къ бездѣждіѣ и неблагоприятствованіѣ крѣменъ и къ противленіѣ кѣтримъ и къ нашествіѣ варварское... къ Богородичнѣ же Филофеево (Canon de rugăciune către Domnul nostru Iisus Hristos, care se cîntă la nevoie obștească, la lipsă de ploaie și vremuri neroditoare și la vînturi potrivnice și la năvălirea varvarilor... dintre troparele Maicii Domnului ale lui Filotei).

f. 140—142. Тогожде къръ Филофеѣ молитва глаголема къ бездѣждіѣ и неблагоприятствованіѣ крѣменъ и къ противленіѣ кѣтримъ и къ нашествіѣ варварское (Ale aceluiași Filotei. Rugăciune care se spune la lipsă de ploaie și la vremuri neașezate și la vînturi potrivnice și la năvăliri barbare).

f. 142—144. Молитва дршга тогожде глаголема въ страшна и напрасна смрътъ (Altă rugăciune a aceluiași care se rostește la moartea cumplită și năpraznică).

f. 144—144^v. Молитва на основаніѣ црковъ (Rugăciune la temelia bisericilor).

f. 145—146. Молитка всѣкомоу аще въпадаетъ что скръвно в съсѣдъ, въ вино и въ елен или въ кладенець или въ точто (Rugăciunea fiecăruia, dacă cade ceva necurat în vas, în vin și în ulei, sau în fântână, sau în orice).

f. 146—146^v. Молитка поганоу въ падшоу въ стоуденеца (Rugăciunea pentru ceva necurat care a căzut în puț).

f. 146^v—147. Молитка над нокѣмъ кладенцемъ (Rugăciunea la fântâna cea nouă).

f. 147—147^v. Молитка на основаніе домоу (Rugăciunea la temelia casei).

f. 147^v—148. Молитка на благословеніе домоу и Храмоу (Rugăciunea la binecuvîntarea casei și a căminului).

f. 148—149. Молитка Христїанноу прѣлѣстившѣа в азычское прѣлѣщеніе и пакы възрашшомоу сѣ въ црѣкви Божїи (Rugăciunile creștinului care a fost înșelat în înșelăciunile păgînești și iarăși se întoarce la biserica lui Dumnezeu).

f. 149^v. Молитка над агньцемъ на Пасхѣ (Rugăciunea la agnețul de Paște).

f. 149^v—151^v. Молитка въ свѣтѣ патина десѣтницѣ над колѣкомъ (Rugăciune la sfintele Rusalii, pe colivă).

f. 151^v—152. Молитка над виномъ благословити (Rugăciunea pentru binecuvîntarea vinului).

f. 152. Молитка благословити сѣла на трапезѣ (Rugăciunea binecuvîntării sării pe masă).

f. 152—152^v. Молитка на заколеніе колоу и окноу (Rugăciune la tăierea boului și a berbecului).

f. 152^v—153^v. Благодареніе над колѣкомъ на трапезѣ (Mulțumire pentru colivă la masă).

f. 154—157^v. Припѣла на въскрѣсїи владичныхъ и богородичныхъ празник и въскрѣсїи прѣподобныхъ шцемъ великомъ и свѣтымъ великомъ избраннымъ мженикомъ и въскрѣсїи нарочитимъ свѣтымъ и припѣващїа сѣ с избраннымъ ѡлаумъ егда поетъ сѣ по полїелеу начкнше ѡт ѡсмаго днѣ, септєврїа месеца, творенїе куръ Фїлофеа мѡнаха, логофѣта бывшаго Мирна (sic) коеводы, на рождество прѣсвѣтыхъ Богородицѣ поетъ сѣ сіе.

(Pripeale la toate praznicile împărătești și ale Maicii Domnului și la toți prea cuvioșii părinți cei mari și la sfinții mari, aleși mucenici și la toți sfinții de seamă și care se cîntă cu psalmi aleși, cînd se cîntă polieleul, care se începe în ziua a opta, luna septembrie; compunerea lui chir Filotei monahul, fostul logofăt al lui Mircea voevod, la nașterea preasfintei Născătoare de Dumnezeu, se cîntă aceasta).

f. 158—187^v. Чинъ бываемыи на ѡскащенїе маслоу егда съберѣтъ сѣ ѡ поповѣ (Rînduiala ce se urmează la sfințirea untului de lemn, cînd se adună 7 popi).

f. 188—212^v. Чин на погребаніе свѣщенника (Rînduiala la îngroparea preotului). (Sfîrşitul lipseşte).

Însemnări

Pe partea de jos a f. 40^v—47 : Съи Молитъвникъ съи рабъ Божіи Іакимъ и съ жителница его Тебла за дъ златы оугорскыи и даде ѿ въ свѣтлыи цръкви въ идеже ест храмъ свѣтаго архіерарха и чудотворца Христова скоро помощника Николае, за дшжъ свожъ и за родителенъ сконхъ. Яце кто съ поксентъ съ възати или продати, да бждетъ проклѣтъ и непрощенъ отъ Господа Бога сътворшаго небо и земля и отъ прѣчистѣа его матерѣ и да имаетъ съперникъ свѣтлыи Николае, в лѣто × зрмгъ декерѣи к̄.

(Acest Molitvenic l-a cumpărat robul lui Dumnezeu, Iachim cu soția lui Tecla, pentru 4 zloți ungurești și l-a dat la sfînta biserică, unde este hramul sfîntului arhierarh și făcător de minuni al lui Hristos, repede ajutător, Nicolae, pentru sufletul său și al părinților săi. Dacă cineva s-ar încumeta să-l ia sau să-l vîndă, să fie blestemat și neiertat de Domnul Dumnezeu, făcătorul cerului și al pămîntului și de preacurata lui Maică și să aibă pîriș pe sfîntul Nicolae. În anul 7143 (1634) decembrie 2).

Titluri și inițiale cu roșu. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Fost într-o biserică din Moldova, apoi la biserica din Sîngiorgiu, în Transilvania.

33.

Sec. XVI. Hirtie. 220 f. 15 × 10 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul, mai multe foi putrede și rupte. Lipsesc foi după f. 30^v; f. 106—109 rupte, se păstrează fragmente.

Iațimirski, nr. 33.

< *Molitvenic* >.

f. 1—10^v. Canonul spovedaniei (lipsește începutul cu titlul).

f. 10—12^v. На исходъ дшши (La ieșirea sufletului).

f. 12^v—37^v. Єгда кто отъ Христіанъ изыде къ Богу (Cînd cineva dintre creștini se duce către Dumnezeu).

f. 37^v—38^v. Канонъ оуспошнѣ, твореніе Теофанова (Canonul la cei adormiți, facerea lui Theofan).

f. 39—95. Rînduiala îngropării mirenilor (lipsește începutul cu titlul).

f. 95—111. Ѹказъ како подобаетъ пѣти въ пѣтокъ вечерѣ надъ кстіжъ оуспошнѣ (Arătare cum trebuie cîntat vineri seara la coliva răposaiților).

f. 110—111^v. Scrise sec. XVII, altă mînă, în romînește.

f. 112—130^v. Молитвы на въскресыи погрѣкы (Rugăciuni la toate nevoile).

f. 131—131^v. Albe.

f. 132—161^v. Чинъ крещенію вътрочати (Rînduiala botezului copiilor).

f. 161^v—163^v. Чинъ върженію юнотѣ и дѣвци (Rînduiala logodnei tinerilor și fecioarelor).

f. 164—194. Чинъ вѣнчанію по съвершени божественыхъ литургій (Rînduiala nunții după săvîrșirea dumnezeieștii liturghii).

f. 194^v—202^v. Молитвы на всякъхъ потребахъ (Rugăciuni pentru orice nevoi).

f. 202^v—216. Чинъ исповѣданія Великаго Василиа (Rînduiala spovedaniei, a sfîntului Vasile cel Mare).

f. 216^v—220^v. Чинъ проводникъ надъ оумръшимъ младнцемъ (Rînduiala prohodului pentru morții tineri). Sfirșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. 15 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (deterioartă). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

34.

1635 (f. 281). Hîrtie 364 f. 20 × 15 cm. Lipsește sfirșitul și foi după f. 207^v.

Iațimirski nr. 34.

<Molitvenic>.

f. 1. Titlu : Съ Богомъ починаемъ Молитвенникъ (Cu Dumnezeu, începem Molitvenicul).

f. 1—16. Чинъ на сватое Богозакленіе (Rînduiala sfintei Bobotezi).

f. 16—35^v. Чинъ на освещеніе водѣ (Rînduiala la sfințirea apei).

f. 35^v—37^v. Чинъ въ третій днь женѣ по рождени отрочаті (Rînduiala femeii, la a treia zi după nașterea copilului).

f. 38—44. Чинъ на венчаніе отрочаті в ѳ днь (Rînduiala la înoirea copilului la a 8-a zi).

f. 44—69. Чинъ крещеніа дѣтей (Rînduiala botezului copiilor).

f. 63—64. Intercalate în text, scrise romînește, sec. XIX. Titlu : De einu postului.

f. 69—75^v. Чинъ како подобаетъ пріимати ина отъ еретикъ къ сватки съборни и апостольскѣи цркви приходящѣхъ в православиѣхъ вѣрѣ (Rînduiala cum se cuvine să fie primiți în sfînta, sobornicească și apostolească biserică, cei dintreeretici care trec la credința ortodoxă). (Pasaj special pentru armeni la f. 72^v).

f. 76—78^v. Чинъ на возвращеніе брака (Rînduiala la logodnă).

f. 78^v—92^v. Служба вѣнчаніа по сканчани литургій (Slujba nunții după terminarea liturghiei).

f. 92^v—100. Чинъ исповѣданіа (Rînduiala spovedaniei).

f. 100—109^v. Канонъ на исхвд души твореніе курь Андреа архіепископа Критскаго (Canon la ieșirea sufletului, facerea lui Andrei, arhiepiscop al Cretei).

f. 109^v—154^v. Чинъ погребалнѣ надъ вѣсѣкымъ чьловѣкомъ мирьскимъ (Rînduiala îngropării pentru toți oamenii mireni).

f. 154^v—163^v. Послѣдованіе надъ кѣтіа (Slujbă la colivă).

f. 163^v—207^v. Чинъ бывающіи осектити масло да съберѣтъ съ седмь поповъ (Rînduiala ce se face la sfințirea untului de lemn, cînd se adună 7 popi). Sfirșitul lipsește.

f. 208—212. Rugăciune pentru iertarea păcatelor. Titlul lipsește.

f. 212—212^v. Молитва ѣ причастити съ хотѣщомъ святыхъ тани (Rugăciunea 2-a a celor ce vreau să se împărtășească cu sfintele taine).

f. 212^v—214^v. Молитва вѣсъ комоу аще вѣпадетъ что скверънно вѣ съждѣ, въ вино или въ елен или вѣ кладенець или вѣ ино что (Rugăciunea fiecăruia, dacă cade ceva necurat în vas, în vin sau în ulei, sau în fîntînă, sau în altceva).

f. 214^v—215^v. Молитва поганоу вѣпадшѣ вѣ стоуденець (Rugăciunea pentru ceva necurat care a căzut în puț).

f. 215^v—217. Молитва отъ вѣсѣкомъ скверън (Rugăciunea pentru toată necurățenia).

f. 217—217^v. Молитва надъ новоу кладенцемъ (Rugăciunea pentru fîntîna cea nouă).

f. 217^v—218. Молитва на основаніе домоу (Rugăciunea la temelia casei).

f. 218^v—219. Молитва благословеніе домоу и Храму (Rugăciunea la binecuvîntarea casei și căminului).

f. 219—220. Молитва Христїанноу прѣклѣстившоу съ вѣ лзычьское прѣклѣщеніе и пакы вѣзвращшоу съ къ цркви. (Rugăciunea pentru creștinul care s-a înșelat în înșelăciunile păgînești și iarăși s-a întors la biserică).

f. 220^v—221. Молитва клѣншѣ съ дрѣзостіжъ напрасно (Rugăciunea pentru cel care a jurat cu voință în deșert).

f. 221—222. Молитва раздрѣшити вѣскжъ клѣтѣжъ (Rugăciunea pentru spălarea de orice blestem).

f. 222—222^v. Молитва на агнецьемъ на ПасХж (Rugăciunea la agnețul de Paște).

f. 222^v—223^v. Молитва въ святѣжъ пѣтїдесѣтницѣ надъ колнѣкомъ (Rugăciunea la sfintele Rusalii, pe colivă).

f. 223^v—224. Молитва на господскыя празднигы надъ колнѣкомъ (Rugăciunea la praznicile domnești, la colivă).

f. 224—225. Молитва надъ коутїемъ святыхъ памѣтї (Rugăciunea pe colivă întru pomenirea sfinților).

f. 225—226. Молитва надъ винѣмъ благословити (Rugăciunea la binecuvîntarea vinului).

f. 226—226^v. Молитва на заколєніе волѣ и оушѣ (Rugăciunea la tăierea bouului și a berbecului).

f. 226^v—228. Благодареніе над коливом на трапезѣ (Mulțumire pentru colivă, la masă).

f. 228—232^v. Указъ на основаніе црѣкви (Arătare pentru înoirea bisericii).

f. 232^v—264^v. Чинъ на вселеніе црѣкви егда Хощетъ быти троніазмо (Rînduiala la sfințirea bisericii, cînd va fi tîrnosită).

f. 264^v—268^v. Чинъ бываемыи над поколѣбавшѣа съ скатѣа трапеза кънегда Хощетъ поколѣбавшѣа съ скатѣа Божіѣ црѣкви трапезѣ оутвердити съ (Rînduiala ce se face cînd s-a clintit sfînta masă, cînd se clintesc sfintele biserici ale lui Dumnezeu, se întărește masa).

f. 269—274^v. Чинъ братотвореніа (Rînduiala înfrățirii).

f. 275—284^v. Канонъ молебень къ Господоу нашему Іесусу Христу ꙗже ꙗже въ общіе нѣждіе въ бездѣждіе и неблагоораствореніе врѣмень и въ противленіе вѣтрѣмъ и въ нашестіе варварское... къ Богородичнѣѣ же Филоѣоко. (Canon de rugăciune către Domnul nostru Iisus Hristos, cîntat la nevoie obștească, la lipsă de ploaie și vremuri neașezate și la vînturi potrivnice și la năvăliri barbare, în cîntările Maicii Domnului, ale lui Filotei).

f. 284^v—287^v. Тогожде курь Филоѣа молитва глаголема въ бездѣждіе и нерастореніи врѣмень и въ противленіе вѣтрѣмъ и въ нашестіе варварское (Ale aceluiași Filotei, rugăciune care se rostеше la lipsă de ploaie și vremuri neașezate și la vînturi potrivnice și la năvăliri barbare).

f. 287^v—290^v. Молитва дроуга тогожде глаголема въ страшнѣа и на праснѣа съмрът (Altă rugăciune a aceluiași care se rostеше moarte cumplită și năpraznică).

f. 291—364^v. Чинъ на погребаніе свѣщенника (Rînduiala la îngroparea preotului) (Sfîrșitul lipsește).

Însemnări

Pe partea de jos a f. 275—281: Изколеніемъ ѿца и съ послѣшеніемъ Сина и съ съвршеніемъ Свѣтаго Дѣла сіа книга рекоміе Молитвенникъ сътвори рабъ Божій Стефанъ Моимѣскѣа бие велъ армашъ и кнѣгинѣа еѣо Ирина и подастъ ѣ къ свои црѣковѣ къ славѣ Крѣкѣтѣни и де же естъ храмъ свѣтѣхъ архистратѣиши Михаилъ и Гаврила коѣкоши чиноѣе анѣелскимъ, в лѣто × зрѣмъ мѣсѣаца мартѣа 1 дѣни (Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfîntului Duh, această carte numită Molitvenic a făcut-o robul lui Dumnezeu Ștefan Moimăscul fost mare armaș și cneaghina lui Irina și a dat-o la biserica sa, în satul Cucuteni, unde este hramul sfinților arhistrategi Mihail și Gavril, voevozii cetelor înțerești, în anul 7143 (1635), luna martie 10 zile).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în culori la f. 1. 17 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ferecături de aramă. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la biserica din Cucuteni. (Pecetie: Pădurea Hadîrului. T. G.).

35.

Sec. XVII. Hîrtie. 149 f. 19 × 16 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și o f. după f. 17; f. 21—22 rupte (fragmente).

Iațimirski nr. 35.

< *Molitvenic monahal* >.

f. 1—26. **ПОСЛАВДОВАНИЕ ВЕЛИКАГО АГГЕЛЬСКАГО ОБРАЗА** (Rînduiala îmbrăcării marelui chip îngeresc).

f. 26—27. **МОЛИТВА НА СНАТІЕ КСКСЛА** (Rugăciunea la punerea culionului).

f. 27—52^v. **ПОСЛАВДОВАНИЕ ПРОВОДЖ ИНОКОМЪ** (Rînduiala prohodului călugărilor).

f. 53—99^v. **ПОСЛАВДОВАНИЕ СВЯТАГО ЕЛЕА СИРЪЧЪ МАСЛОСВЩЕНІА** (Slujba sfîntului maslu, adică sfințirea untdelemnului).

f. 100—112. **КАНОНЪ НА ИСХОД ДЪШН, ТВОРЕНИЕ КИРЪ ІНДРЕА АРХІЕПИСКОПА КРИТСКАГО** (Canon la ieșirea sufletului, facerea lui Andrei, arhiepiscop de Creta).

f. 112—125. **ЧИНЪ СВЩЕНІЕ КОДЪ, МЪСАЦА АГОУСТА А ДЕНЬ** (Rînduiala sfințirii apei, luna august 1 zi).

f. 125—140^v. **ПОСЛАВДОВАНИЕ ПРОСВЩЕНІА СВЯТЫХЪ БОГОСЛАВЕНІИ** (Slujba sărbătorii sfintei Bobotezi).

f. 141—149^v. **ЧИНЪ ИСПОВЪДАНИЮ** (Rînduiala spovedaniei). Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente geometrice în negru și roșu la f. 1, 26, 53, 141. Fili-gran: cetate. 17 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură nouă în pînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție rusească. Din biblioteca episcopului Melhusedec.

36.

Sec. XVIII. Hîrtie. 94 f. 15 × 9.5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

Iațimirski nr. 36.

< *Trebnic mic* >

f. 1—17. **ЧИНЪ КОДОСВЩЕНІЕ** (Rînduiala sfințirii apelor). Începutul lipsește. Titlul deasupra paginilor, repetat.

f. 17—35. **ЧИН ИСПОВЪДАНИЮ** (Rînduiala spovedaniei).

f. 35^v—36. Însemnări de rugăciuni în grecește cu litere cirilice (începutul sec. XIX).

f. 36^v—38^v. Încercări de condei în rusește.

f. 39—77. < Rînduiala la alungarea duhurilor necurate. > (Începutul și titlul lipsește).

f. 77^v. Albă.

f. 78—79^v. Молитва скатыл седми штроков на немощнаго и неспашаго (Rugăciunea celor 7 sfinți copii pentru cel neputincios și cel bolnav). Sfirșitul lipsește.

f. 80—85^v. Text adaus în limba română, sec. XVIII. *O orație a petitorilor*. înc. : Bună dimineața, bună dimineața boeri dumnaostră ; v-am întrebat dumnaostră de trai, de viață, iar dumnaostră viețuiți bini din mila lui Dumnezeu.

f. 86—93^v. *Orație la masă în limba română, sec. XVIII* : înc. Masă frumoasă, meseți dumnavostră și lîngă masă tocemiți . . .

f. 94. Ruptă, cu cîteva încercări de condei.

Ornament în negru la f. 17. Scris de mai multe mîini (I, f. 1—22^v, II, f. 23—35, III, 35^v—38^v, IV, f. 39—50^v, V, f. 50—52, VI, f. 52—79^v, VII, f. 80—93^v). Semiuncială și cursivă (cursiva, mina III și VII). 16 rînduri pe pagină. Legătură veche în piele și lemn cu icoana răstignirii. Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească. Dăruit Academiei de G. Gr. Bălianu.

37.

Sec. XVII. Hîrtie. 126 f. 20 × 13 cm. Lipsește o f. după f. 17^v. Numerotația originală 1. 227—243, 110—226.

Iațimirski nr. 37.

< Minei pe mai >.

f. 1—11. Мѣсѣца маѣ дѣ, намѣт скѣтаго Сидора оуроднаго Христа радѣ, наричаемаго твердн слова Ростовскаго чудоткорца (Luna mai 14. Pomenirea sfințului Isidor cel nebun pentru Hristos, poreclit „cuvînt . tare”, de la Rostov, făcător de minuni).

f. 11—17^v. Мѣсѣца маѣа ѣи и прѣподобнаго штца Пахома Великаго в тонже день иже во скѣтыл штца нашего Исана епископа Ростовскаго чудоткорца (Luna mai 15. Preacuviosul părinte Pahomie cel Mare ; în aceeași zi cel întru sfinți, părintele nostru Isaia episcop de Rostov, făcătorul de minuni). După f. 17 o lacună.

f. 18—19^v. <17 mai, sf. Andrenie >. Lipsește începutul.

f. 19—25^v. Мѣсѣца тогоже нѣ, скѣтаго мѣченика Феодота иже въ Анкѣрѣк и скѣтыл мѣченикъ Петра и Дѣонисѣа и иже с нимъ (Luna aceeași, 18, și sfințitul mucenic Theodot cel din Anchira și a sfinților mucenici Petru și Dionisie și cei cu dînșii).

f. 25^v—31. Мѣсѣца того же ѡі, скѣщенно мѣченика Патрикѣа и иже с ним (luna aceeași, 19, sfințitul mucenic Patrichie și cei cu dînșul).

f. 31—49. Мѣсѣца тогоже ѣ, скѣтаго мѣченика Талалѣа, в тонже день обрѣтениѣ чѣстныл мощен иже къ скѣтыл штца нашего Ялѣгѣа митрополита (Luna aceeași, 20, sfințitul mucenic Thalaleu. În aceeași zi, aflarea cinstitelor moaște ale celui între sfinți, părintele nostru Alexie mitropolitul).

f. 49—54^v. Мѣсца тогоже к̄а, свѣтлѣхъ великѣхъ царен и равно апостола Константина и Елены (Luna aceeași, 21 sfinții mari împărați și asemenea apostolilor, Constantin și Elena).

f. 54^v—58. Мѣсца тогоже к̄в, свѣтаго мѣченика Василиска (Luna aceeași, 22, sfântul mucenic Vasilise).

fi. 58—70. Мѣсца тогоже к̄г, прѣподобнаго отца нашего Михаила Синадскаго, в тоуже днь вѣрѣтеніе чьстнаго телеси нже к̄ свѣтлѣхъ отца нашего Левнѣтіа епископа Ростовскаго † (Luna aceeași, 23 preacuviosul părintele nostru Mihail al Sinadelor. În aceeași zi, aflarea cinstitului trup al celui între sfinți, părintele nostru Leontie, episcopul de Rostov).

f. 70—76. Мѣсца тогоже к̄д, прѣподобнаго отца нашего Сүмевна Стальника нже на дикнѣ горѣ (Luna aceeași 24, preacuviosul părintele nostru, Simion Stilnicul, cel dela muntele minunat).

f. 76—84. Мѣсца тогоже к̄е, третіе вѣрѣтеніе главы Івана Прѣдвѣтнча (Luna aceeași, 25, a treia aflare a capului lui Ioan Înaintemergătorul).

f. 84—87^v. Мѣсца тогоже к̄с, свѣтаго апостола Карпа единого от ѿ старѣхъ (Luna aceeași, 26, sfântul apostol Carp, unul din cei 70 de bătrâni).

f. 87^v—91^v. Мѣсца тогоже к̄з, свѣтаго свѣщенно мѣченика Терапонта (Luna aceeași, 27, sfântul sfințit mucenic Therapont).

f. 91^v—100. Мѣсца тогоже к̄и, прѣподобнаго отца нашего Никѣты архіепископа Халкидонскаго. К тоуже днь памѣт свѣтаго Игнатіа епископа Ростовскаго (Luna aceeași, 28, preacuviosul părintele nostru Nichita, arhiepiscop de Halchidon. În aceeași zi, pomenirea sfântului Ignatie, episcop de Rostov).

f. 100—104^v. Мѣсца того же к̄ѳ, свѣтлѣ прѣподобно мѣченици Тѳеодосіи (Luna aceeași, 29, sfânta preacuvioasa muceniță Theodosia).

f. 104^v—107^v. Мѣсца тогоже л̄, прѣподобнаго отца нашего Исакіа Далматскаго (Luna aceeași, 30, preacuviosul părintele nostru, Isachie Dalmatul).

f. 107^v—112. Мѣсца тогоже л̄а, свѣтаго мѣченика Ереміа (Luna aceeași, 31, sfântul mucenic Eremia).

f. 112—120^v. Мѣсца того же в̄, пренесеніе мощень свѣтлѣхъ мученикоу Бориса и Хрѣба к̄ свѣтлѣхъ крещеніи наречени Романъ и Давидъ (Luna aceeași, 2. Aducerea moaștelor sfinților mucenici Boris și Hleb¹, numiți Roman și David după sfântul botez).

f. 120^v—126^v. Мѣсца майа к̄г, прѣподобнаго отца нашего Никиты столпника Переяславскаго чудотворца (Luna mai, 25, preacuviosul părintele nostru Nichita Stilnicul dela Pereiaslav, făcătorul de minuni). Sfirșitul lipsește.

¹) în loc de Gleb.

f. 126. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu. 25 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

38.

Sec. XVIII. Hirtie. 80 f. 16,5 × 10,5 cm.

Iașimirski nr. 38.

1 — f. 1—9^v. Копросы и штектн в тріех добродѣтелехъ богослук. *Întrebări și răspunsuri despre cele trei virtuți teologale*). înc. в вкрн. Копросъ.

2 — f. 9^v—10. Ѡт Старчества шт келенномъ правилѣ и в молнтвѣхъ юже предаде аггелъ Господннхъ великомъ Пахомію (*Din Pateric. Despre pravila pustnicului și despre rugăciunea pe care a dat-o îngerul Domnului lui Pahomie cel Mare*). înc. Братъ копроси старца.

3 — f. 10—10^v. Правила еже даде аггелъ Господннхъ великомъ Пахомію (*Pravila pe care a dat-o îngerul Domnului lui Pahomie cel Mare*). înc. Начало сице: Трисказоє.

4 — f. 11—14. Ѡт Главы к̄а Исаака Суріанина (*Din capitolul 21 al lui Isaac Siriul*). înc. Копрос. Кто ест крѣпкн.

5 — f. 14^v—29. Копроси и штектн свѣтыхъ и прѣподобныхъ штець нашихъ о молнтвѣхъ и о трезвеніи оума како подобаетъ инокоу сѣдѣти въ келн (*Întrebări și răspunsuri ale sfinților preacuvioșilor părinților noștri despre rugăciune și despre mintea trează cu care se cuvine călugărului să șeadă în chilie*). înc. како должно ест.

6 — f. 29—49^v. Молнтвы по каѳисмахъ (*Rugăciuni după catisme*) înc. Блаженства и доброчестіа.

7 — f. 50—53. Служба преподобныхъ штець нашихъ Барлаама и Иоасафа въ постѣ проснѣвшихъ въ величен земли Индинстен (*Slujba preacuvioșilor părinților noștri, Varlaam și Ioasaf, care au strălucit în pustie, în marea țară a Indiei*). înc. Ѡт коренѣ царска.

8 — f. 53—58. *Mai multe rugăciuni fără titlu.*

f. 58^v—61^v. Albe.

9. — f. 62—64. <Texte privitoare la Psaltire> Баснаіа Великаго (din Vasile cel Mare) глаголаніа Іерусалима оучителѣ въ прологѣ ѱалтири и иныхъ в силѣхъ ѱалмак (Cuvintele lui Augustin Învățătorul în prologul Psaltirii și ale altora despre puterea psalmilor); înc. Никѣа же до иныхъ.

10 — f. 64^v—73. Чинъ како пѣти вѣ ѱалмак въ штець (*Rînduiala cum se cîntă 12 psalmi îndeosebi*). înc. Ѡныхъ же воспоминает са.

11 — f. 73—75. Молнтви Манассѣи царѣ Иудейска (*Rugăciunea lui Manasie împăratul Iudeilor*).

12 — f. 75—76. МОЛНТКА СКАТАГО ЄУСТРАГІА (*Rugăciunea sfântului Eustratie*). Înc. ВЕЛНЧАА ВЕЛНЧАЮ ТА.

13 — f. 76^v—79^v. <Din *Octoih*, titlul românesc, textul slav>. Înc. : Începutul Osmoglasnicului.

f. 80. Albă.

Însemnare

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 49^v. СПИСАТЕЛЬ СЕА КНИЖНИЦЫ МНОГОРЪКШНИИ ІЕРОДІАКОН ПАХОМІН (Scriitorul acestei cărțului; mult păcătosul ierodiacon Pahomie).

Titluri și inițiale cu roșu. La f. 1 un ornament tăiat dintr-o carte tipărită. Scris de trei mimi (I, f. 1—49^v, 2—76, II, f. 50—61^v, III, f. 76—79^v). 24 rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură nouă în mușama. Scris în Ucraina. Slavă bisericească de redacție rusă-apuseană. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

39.

<1595—1606> (f. 213^v). Hirtie. 212 f. (numerotate de la 2—211, f. 1 lipsește). Între f. 81—82, o f. nenumerotată. 28 × 20,5 cm.

Iațimirski nr. 39 (îl socotește din Țara Românească din sec. XV, dar scrisul este din sec. XVI).

<Octoih>.

f. 2—42^v. Glasul 1. Înc. : К СЖБОТА ВЕЧЕРЬ... ГЛАС А (sîmbătă seara, glasul 1).

f. 43—54. Glasul 2. Înc. : К СЖБОТА ВЕЧЕРЬ... ГЛАС В (sîmbătă seara, glasul 2).

f. 54^v. Albă.

f. 55—63. Glasul 3. Înc. : НА ВЕЛНЧКІ ВЕЧЕРНИИ... ГЛАС Г (La vecernia mare, glasul 3).

f. 63—72. Glasul 4. Înc. : НА ВЕЛНЧКІ ВЕЧЕРНИИ... ГЛАС Д (La vecernia mare, glasul 4).

f. 73—128. Glasul 5. Înc. : К СЖБОТА ВЕЧЕРИ... ГЛАС Е (sîmbătă seara, glasul 5).

f. 128^v—188. Glasul 6. Înc. : К СЖБОТА ВЕЧЕР... ГЛАС З (sîmbătă seara, glasul 6).

f. 188^v. Lăsată albă, cu însemnări (vezi la sfîrșit).

f. 189—197^v. Glasul 7. Înc. : К СЖБОТА ВЕЧЕР... ГЛАС И (sîmbătă seara, glasul 7).

f. 197^v—207. Glasul 8. Înc. : К СЖБОТА ВЕЧЕРЬ... ГЛАС И (sîmbătă seara, glasul 8).

f. 207—211^v. Свѣтълны съ еуангелскани самогласны една на десѣтими, твореніа куръ Лѣва прмждраго (Svetilnele cu idiomelele evanghelice, unsprezece, opera lui chir Leon cel Preaînțelept).

211^v—213. Тронны космогласника (Troparele sf. Treimi din Octoih). f. 213—214 cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări :

f. 188^v. **Ѣто аз пан Ѳлѣксандръ діакъ въ дъни Ню Милан Раковницъ коедъ к лѣт × зскс** (Iată eu, pan Alexandru diac, în zilele lui Mihai Racovița voevod, în anul 7226 (1718)) februarie 21. Această carte iaste anume Ohtai, scris-am eu Tănase diiacu zet (ginererele) popii lui Constantin v let 7264 (1756).

Ѣто аз пан аз Тоадеръ діакъ отъ землѣ Молдавскн к лѣт × зскс мѣсѣцъ 18ліе кѣ дъни (Iată eu pan, Toader diac din țara Moldovei, în anul 7226 (1718) luna iulie 25 zile).

f. 213^v. (Însemnare românească, cca 1595—1606, a celor pentru care s-a scris manuscrisul).

Această carte o u copărat Iva<n> cu 9 tal tal<eri>; șe o u dat pomană derept sofletol său șe o părețelor sei, Mihail i Fodora și a frațelor sei Sava i Ștefan; șe șe o u dat pomană în Căpologo la sfînta beserecă. Cela ce u va loa să u vă<n>ză sau dzălogească, să fie proclēt șe treclet de 318 otți (părinți) ce au lăsat lege pre pămî<n>t. Șe o u copă<rat> în zilele loi Eremie vodă¹⁾.

Alte însemnări, sec. XVIII :

Să să știe de cându s-au legat acest Ohto<ih> cu cheltuiala lui Erimii pentru sufletul părinților lui și pentru sufletul lui, Dumnezău să-l erte, v leat 7235 (1727) mesița iulie 5 dni (zile) . . . к лѣт × зрлі (în anul 7111 (1703)). Theodosie diacul. Cela ce va străca acest ispisoc să fie proclēt de 318 отци еже въ Неки (părinți cei de la Nicheia).

f. 214^v. Să să știe de cînd s-au tocmit acest Ohtai în dzilele lui Mihai voevod, cînd au adus stălpul cel de piatră în Cîmpul Lungu, ca să știe și cine au tocmit-o : Nechita Mircăș cu cheltuiala lui, ca să-i fie pomană părinților, Dumnezău să-i erte × зскс мѣсѣца 18ліе сї дъны скѣцѣна мѣченик Ѳнѳимігена, списъ рабъ Божїи Тоадеръ д<іак> (<în anul>7226 (1718), luna iunie 16 zile la sfîntul mucenic Antinoghen. A scris robul lui Dumnezeu Toader d<iac>).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament grosolan în roșu la f. 2. Filigran : balanță în stenă. 30 rînduri pe pagină. Semnucială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Provine dintr-o biserică din Cîmpu-Lung-Moldova

¹⁾ Ieremia Movilă (1595—1606).

40.

Sec. XV. Hirtie. 128 f. 28 × 18 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul, multe foi rupte; lipsesc foi după f. 2^v, 4^v, 14^v, 21^v, 25^v, 53^v. Se văd resturile unor foi de la început și la sfârșit. Iațimirski nr. 40.

<Octoih, partea I-a>.

f. 1—25^v. Glasul 1. Începutul lipsește; înc. : ... ствою въ истиннѣ оудивншѣ яко на сѣдницѣ стажждещѣ.

f. 26—53^v. Glasul 2. Începutul lipsește; înc. : стражіе Господи днес проиде из гроба и глаголаахъ.

f. 54—94^v. Glasul 3. Începutul lipsește; înc. : началнѣиши тѣ скѣтъ еже съгласно поем.

f. 95—128^v. Glasul 4. înc. : въ сѣботѣ вечерѣ стѣхларыхъ къскрѣсны глас $\bar{д}$ (sîmbătă seara. Stiharii Învierii, glasul 4). Lipsește sfârșitul glasului 4 și glasurile 5—8).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : cerc dublu cu două flori stilizate la mijloc. 25 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris probabil în nordul Transilvaniei. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Alexandru Pop din Năsăud, fost la biserica din Singeorgiu.

41.

Sec. XVII. Hirtie. 148 f. 29 × 19 cm. Lipsesc foi în interior (după f. 1, 8, 29, 45, 48, 117) și la sfârșit.

Iațimirski nr. 41 (îl datează din sec. XVI, dar scrisul este din veacul următor).

<Octoih>.

f. 1—14. Glasul 1. înc. : Съ Богомъ починаетъ сѣ ѿсмогласникъ, твореніе прѣподобнаго оца нашего Іоанъ Дамаскина. На сѣботѣ вечерѣ (Cu Dumnezeu se începe Octoihul, opera preacuviosului părintelui nostru Ioan Damascin. Sîmbătă seara).

f. 14^{1v}—27. Glasul 2; înc. : въ сѣботѣ вечерѣ, глас $\bar{в}$ (sîmbătă seara, glasul 2).

f. 27—42^v. Glasul 3; înc. : въ сѣботѣ вечерѣ, глас $\bar{г}$ (sîmbătă seara, glasul 3).

f. 42^v—59. Glasul 4; înc. : въ сѣботѣ вечерѣ, глас $\bar{д}$ (sîmbătă seara, glasul 4).

f. 59—71^v. Glasul 5; înc. : въ сѣботѣ вечерѣ на маленъ вечерни глас $\bar{е}$ (sîmbătă seara la vecernia mică, glasul 5).

f. 71^v—82. Glasul 6; înc. : въ сѣботѣ вечерѣ на маленъ вечерни, аще изколитъ ѿгшмени или попъ, аще ли ні, поемъ великю вечерникъ... глас $\bar{с}$ (sîmbătă seara la vecernia mică, dacă vor egumenii sau popa, dacă nu, cîntăm vecernia mare, glasul 6).

f. 82^v—93^b. Glasul 7; înc. : *къ сѣботѣ вечері... глас ѣ* (sîmbătă seara, glasul 7).

f. 93^v—147^v. Glasul 8; înc. : *къ сѣботѣ вечере, ... глас ѥ* (sîmbătă seara, glasul 8).

f. 133—143^v și 147—147^v. Scrise de altă mînă mai tîrziu, adăugate în locul foilor lipsă.

La f. 143^v o rugăciune în romînește. înc. : Prea blagoslovitî ești a Domnului ...

f. 147^v. Însemnări de rugăciuni în romînește (sec. XVII) : începe : Luaș păcatele lumii, primeaște răutăciune noastră; ce ședzi dea dirapta Tatălui, miluește pre noi ...

f. 148. Lipit un fragment de calendar liturgic.

Însemnări

Pe prima copertă, pe fața interioară : Acestu Oftai iaste a lui Niculai a Curi și cu a soțu so a Iustin și l-au dat de l-am legat eu, Ion diacu din Răbra Mare să <să> știa anu Domnului 1727 în 1<un>a lui iunii în 8 dzile, deci să știe că cu <m>părătură a dumisele a Curi; să n-aibă nime trebă a-l vinde.

f. 154. Scris-am eu popa Ion ot Sibiu aceste văscresne cumu amu aflat, să amu greșit, voi împleți, Amin. (Scris sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 1. Filigran : stemă. 26 rînduri pe pagină. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Transilvania. Slavă bisericască de redacție medio-bulgară. Provine din Transilvania.

42.

Sec. XVII (început). Hîrtie. 353 f. 19,5 × 14 cm. Lipsește începutul.

Iațimirski nr. 42 (l datează din sec. XVII; filigrana aceeași ca a ms. nr. 25, care este din 1611).

Octoih, partea I-a, 4 glasuri >.

f. 1—82. Glasul 1. Lipsește începutul; înc. : *познаем Господа по кѣни*.

f. 82—166^v. Glasul 2; înc. : *к сѣботи вечеръ на мален вечернѣн, глас ѣ* (sîmbătă seara, la vecernia mică, glasul 2).

f. 167—250^v. Glasul 3; înc. : *к соубота вечеръ на малон вечерни, глас ѣ*. (sîmbătă seara la vecernia mică, glasul 3).

f. 250^v—338. Glasul 4; înc. : *к сѣботѣ кечер на мален вечерни, глас д*. (sîmbătă seara la vecernia mică, glasul 4).

f. 338^v—340. *Светиланы дневны на всю седмицу* (Svetilnele zilnice pe toată săptămîna).

f. 340—348^v. *Светиланы въскресны*. (Svetilnele Invierii).

f. 348^v—349^v. Припѣла Григоріа Синаита, пѣваемы по всѣмъ воскресѣніа по тронцномъ канонѣ. (Pripelele lui Grigore Sinaitul, care se cîntă în fiecare duminică la canonul sfintei Treimi). înc. Достойно естъ возглаголюемо.

f. 349^v—351^v. Titlu : Молитва склѣтен и живоначални Тронцы, творение Марка инока. (Rugăciunea sfintei și încerпătoarei de viaпă Treimi, opera lui Marcu călugărul). înc. Все могошамъ.

f. 352—353^v. Оуказъ въ дни седмици како поютъ сѣ каноны по Ѡхтан с Минтѣмъ. (Arătare pe zilele săptămîinii, cum se cîntă canoanele după Octoih cu Mineiul).

Titluri și iniпїale cu roșu Filigran : stemă. 20 rinduti pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție rusească. Provenienпă necunoscută.

43.

1624 (f. 1^v). Pergament 1 foaie 28 × 16 cm.

Iaпimirski nr. 43.

<Octoih>. (Fragment).

f. 1. Fragment din Octoih, înc. : Сътъ крѣкъ океанныи вѣдѣмъ сѣ яко кѣскѣ прѣтѣжаѣ иже ненавидѣтъ Богъ.

Insemnări

f. 1^v. Însemnarea episcopului Efrem, scrisă de scriitorul manuscrisului : Изколеніемъ Ѡтца и поспѣшеніемъ Сына и съкрѣщеніемъ Свѣтотоу Духа. Се азъ рабъ Господа Бога моего Ѡфремъ епископъ Радовскыи, благозволѣхмо и желателно вътъ всѣмъ сръдѣца кѣждѣлѣхмо и дадохмо вътъ праваго стажаніа моего написати сѣ сынъ Ангелисъ иже и пакѣ прѣдлежитъ зрѣцимъ на на мнѣ въ молѣбѣ и родителемъ моимъ, дадохмо его свѣтотоу монастырю Молдавици ижежъ естъ Храмъ Благочѣщеніе пречистыа владичица нашѣ Богородици и приснодѣквы Маріа. Ищели кто пакѣтомъ діаволскымъ покоушитъ сѣ къзати сѣ книга вътъ свѣтотоу Храму сего кыше писаннаго, тѣ да бѣдетъ проклатъ вътъ Господа Бога сътворшаго неко и земля и вътъ прѣчистыа его Богоматере и вътъ свѣтѣхъ вътѣць тѣи и вътъ кѣскѣхъ свѣтѣхъ и вътъ мене смѣреннаго да бѣдетъ непрощень и да имаеть оучастіе съ Іоудомъ Скарпѣтскымъ кѣ безконечнымъ вѣккы. Иминъ. Бѣ дѣни благочѣстиваго и Христолюбиваго господина нашего Іоу Радоула коекодоу, Божіею милостію, господарѣ Молдавсконъ в лѣтѣ × зрѣлѣ мѣсѣца септемвѣи кѣ дѣнь.

(Cu voia Tatăului și cu ajutorul Fiului și săvîrșirea Sfintului Duh. Iată eu, robul Domnului Dumnezeuului meu, Efrem episcop de Rădăuți, am binevoit și am dorit ca dornic din toată inima și am dat din agonisita mea dreaptă, ca să se scrie acest Anghelis care stă de față celor ce-l privesc, ca rugăciune a mea pentru mine și părinții mei; și l-am dat

sfinței mănăstiri Moldavița, unde este hramul Bunavestire a preacuratei stăpînei noastre, Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria. Dacă cineva, din îndemn diavolesc, s-ar încumeta să ia această carte dela această biserică mai sus scrisă, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, făcătorul cerului și al pămîntului și de preacurata lui Maică a lui Dumnezeu și de sfinții 318 părinți și de toți sfinții; și de mine smeritul să fie neiertat; și să aibă parte cu Iuda Iscarioteanul în veacurile cele fără de sfîrșit, amin. În zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului domnului nostru, Io Radul voevod, ¹⁾ din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei, în anul 7133 (1624), luna septembrie 22 zile). Dedesubt, semnătura monogramatică cu litere de aur: Efrem episcop.

Însemnarea episcopului Efrem într-un chenar împodobit cu diferite culori, între care și aur. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Scris în Moldova Slavă bisericească de redacție mediodulgară. Dăruit de E. Barsov, profesor din Moscova. În coperta manuscrisului se află scrisoarea lui E. Barsov către Academia Română, în limba franceză, din 10 februarie 1878.

44.

1640 (f. 56). Hîrtie. 174 f. 42,5 × 28,5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după f. 100. Iașimirski nr. 44.

<Octoih, partea I-a pe 4 glasuri >

f. 1—55. Glasul 1. Lipsește începutul; înc.: *стнаа. Пѣс г̄ ҃рмос. Ѡднѣ съ вѣды чѣлокѣчьскаго сщ҃ества ва неможнѣ.*

f. 55^v—100. Glasul 2; înc.: *к сжѣоты вечер на малѣн вечерни . . .* глас *Ѡ* (sîmbătă seara, la vecernia mică, glasul 2). Sfîrșitul lipsește.

f. 56^v. Însemnarea scriitorului (v. mai jos).

f. 100. Ruptă (lipsește o parte).

f. 101—149^v. Glasul 3. Începutul lipsește; înc.: *. . . жетѡ поемъ къ всѡ вѣкы пророченїа пророчскаа.*

f. 150—174^v. Glasul 4; înc.: *к сжѣоты вечерь на малѣн вечерни . . .* глас *Ѡ* (sîmbătă seara, la vecernia mică, glasul 4). Sfîrșitul glasului 4 lipsește.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 56^v. † *Ѡ имѣ Ѡтца и Сына и Свѣтаго Духа. Сїа свѣтаа книга глаго-
лемаа Ѡн҃гелес прѣквын, сътвори отъ своегѡ пракаго стѣжанїа пан Георгїе вел
чашник и кнѣгинѣ его Ѡнна и даде ѡ въ скон новосызданныи свѣтын мо-
настир зовемын под горїе Пешн, да бѡдетъ имѣ вѣчнаа памѡт и родителем
нѣхъ и сътвори сѡ сїа свѣтаа книга въ дѣни Іу Каснлне воєкодъ в лѣт
× зрми, мѣсѡца генарїи Ѡ.*

¹⁾ Radu Mihnea, domn al Moldovei, în a doua domnie (1623—1626).

(În numele Tatălui și Fiului și Sfintului Duh. Această sfântă carte numită Angheles <partea> întâi, a făcut-o din dreapta lui agonisită pan Gheorghie mare ceașnic și cneaghina lui, Ana; și au dat-o mănăstirii sale nou întemeiate numită „Sub muntele Peon”, să le fie lor veșnică pomenire și părinților lor. Si s-a făcut această sfântă carte în zilele lui Io Vasilie voevod ¹⁾, în anul 7148 (1640) luna ianuarie 8).

Alte însemnări

f. 8. Pe marginea de jos a paginei : Scris-am eu Diia ot Ceahlău. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă, 32 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Din biblioteca lui D. A. Sturza.

45.

Sec. XVIII. Hîrtie. 127 f. 13,5 × 9,5 cm. La început multe foi rupte, sfîrșitul lipsește. Iațimirski nr. 45 (îl datează din sec. XVII. Scrierea este evident din al XVIII-lea).

1 — <Ocoiĥ>. f. 1—64.

f. 1—10^v. Glasul 1; înc. : на велницѣн вечерни... (La vecernia mare...). Restul titlului rupt.

f. 10^v—20. Glasul 2; înc. : на велницѣн вечерни... глас Ѣ (La vecernia mare, glasul 2).

f. 20—29. Glasul 3, fără titlul zilei; înc. : твоѣ крѣстом спасе...

f. 29—38. Glasul 4; înc. : на велницѣн вечерни... глас Д (La vecernia mare..., glasul 4).

f. 38—48^v. Glasul 5; înc. : на велницѣн вечерни... глас Е (La vecernia mare..., glasul 5).

f. 48^v—57. Glasul 6; înc. : на велницѣ... глас С (La <vecernia> mare, glasul 6).

f. 57—64^v. Glasul 7, fără titlul zilei; înc. : приидите къзрадем съ Господомъ.

Glasul 8 lipsește.

2—<Rugăciuni și cîntări>. f. 64^v—127^v.

f. 64^v—71^v. Вечернїе песнь (Cîntările vecerniei).

f. 72—98^v. Diferite rugăciuni și cîntări. înc. : слава свѣтом архангела, ѣ глас З (Salvă sfintului arhanghel, glasul 6). cuprinde cîntări și rugăciuni pentru diferiți sfinți).

f. 100. Versificare în romînește; înc. : Straje nu-i lipsești, domnul întărești, crai și-mpărăței...

¹⁾ Vasile Lupu, domnul Moldovei (1634—1653).

f. 100^v. Rugăciune românească; înc. : Curățește-mă mîntuitoriule că mi-s multe fără legile și dintr-adîncul ră<u>țăților scoate-mă.

f. 101—187^v. Continuă rugăciunile și cîntările în slavonește, înc. : *ПРІНАДКТЕ ЛЮДІЕ.*

Însemnări

Pe marginea f. 26^a—29^v. Să să știe că am cumpărat eu Ion această carte mie și am dat-o-ou Predeliței mucinic.

f. 48^v. Silvestru ot Voroneț.

f. 49. Silvestru ot Slatina.

f. 71^v. Izvod de rămășiță... (Urmează socoteli fără însemnătate.)

f. 86^v—87. Dat-am zapisul meu la mîna părintelui Nechifor egumen sfintei mă<năs>t<iri> Vizantii.

Titluri și inițiale în roșu și verde. Ornamente grosolane în roșu sau în negru la f. 1, 10^v. 20, 29, 48^v. 57. 17 și 18 rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată, Scris în Moldova. Slavă bisericască de redacție medio-bulgară. Din biblioteca episcopului Melhi-sedec.

46.

Sec XVI. Hirtic. 222 f. 22 × 16 cm. Lipsește începutul și foi după f. 46, 65, 85^v, 103^v.

Îațimirski și inventarul manuscriselor Academiei indică prima f. a acestui mss. ca fiind adausă dintr-un manuscris pe pergament sec. XIII—XV; ea astăzi lipsește.

Îațimirski nr. 46 (socoate manuscrisul scris în sec. XV și XVI. Filigranele și însemnările arată sec. XVI).

<Minei pentru sărbători>.

f. 1. Începe cu data de 15 august; înc. : *мѣсѣца тогѣжде ꙗ́и: Оꙋспеніе прѣсвятѣа владичицѣ нашѣ Богородицѣ (Aceiași lună, 15 : Adormirea preasfintei stăpînei noastre, Născătoarea de Dumnezeu).*

Cuprinde slujbele la sfintele sărbători și viețile sfinților.

f. 15—46, cele din luna septembrie.

După f. 46, lipsesc mai multe foi.

f. 46—65^v. Luna octombrie; lipsesc apoi numeroase foi.

f. 66 este un fragment din alt mss. din Octoih sec. XVI, începutul glasului 6.

f. 67—91^v. Luna decembrie.

f. 91^v—100^v. Luna ianuarie.

f. 100^v—136^v. Luna februarie.

După f. 103 lipsesc mai multe foi.

f. 136^v—143. Luna martie.

f. 143^v—195^v. Luna aprilie.

f. 195^v—201. Luna mai-iunie.

f. 201^v—209. Luna iulie.

f. 209^v. Rugăciuni slave scrise în sec. XVII din Octoih.

f. 210—222. Luna august (Schimbarea la Față).

f. 222^v. Albă, cu însemnări.

Însemnări

f. 1^v—2^v. Сѣа книга рекомѣн Минин, а поп Тоадер ѡт села Бжргл Кише, агост 1 днь, × $\overline{\text{дѣг}}$ (Această carte numită Minei, iar popa Teodor din satul Bîrgău de Sus, august 10 zile, 1703).

f. 176 : грѣшнѣи дѣакъ Григоріе сынъ Гаврилокъ ѡт Аскакѣцъ, та еѡс поихал ѡтець до Угор и згнѣ (Păcătoșul diac Grigorie, fiul lui Gavriilo din Lucavăț; apoi s-a dus părintele în Ungaria, și a pierit).

Mai jos, începutul unei porunci domnești a lui Constantin Movilă (1607—1611) : Іѡ Костѣнтин Могѣла воевода Божію мѣлостію господарь земли Молдавскон. Далесм(ъ) господства ми молебникѡ нашеѡмѡ Анастасіе владѣка, на то скѣтѣни си да ест моцѣн (Io Costantin Moghila voevod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei, am dat domnia mea rugătorului nostru, Anastasie vladica, să fie sfinția sa puternic...).

f. 203^v—204 : 7 ai аему, Илѣа проорок, писал дѣак Тоадерь (Ilie prooroc, a scris diacul Toader). (Sec. XVII).

f. 222. Исписа си сѣа книга наменем Мѣнеа ржкож многогрѣшнаго попа Матеѡ (S-a scris această carte anume Minei cu mîna mult păcătoșului popa Matei).

f. 222^v. Сѣе писал Иванко ѡт Аѣдѣскон земли въ лѣт × $\overline{\text{ѡѡ}}$, къ дни благочѣстиваго и Христолюбиваго Иѡн Богдан воевода (Aceasta a scris-o Ivanco din Țara Leșească, în anul 7071 (1563), în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului Ion Bogdan voevod.¹⁾ Însemnarea e apoi repetată.

Pe coperta de la sfîrșit, fața interioară : месѣца агоста кѡ днь по-падѣл моѡ оумерѣл (Luna august 21 zile a murit preoteasa mea). (Scris din sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu Ornamente grosolane, în roșu și verde sau numai în roșu la f. 100, 143, 162, 210. Filigrane : cîine, cap de zimbriu, șarpe și cruce. 23 de rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară cu influențe rusești. Proveniența necunoscută

47.

Sec. XVI. Hîrtie. 299 f 26 × 18 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după f. 255. Iațmirski, nr. 47.

< Minei pentru sărbători. Martie-august >

f. 1—60. Luna martie, începutul lipsește. înc. : Дѣнца Хотѡ видѣти ССМѣшне прѣкрѣрѣшенѡго.

¹⁾ Data greșită, Bogdan-vodă Lăpușneanu domnește între anii 1568—1572.

f. 61—86^v. Luna aprilie.
f. 86^v—119^v. Luna mai.
f. 121—168^v. Luna iunie.
f. 169—244^v. Luna iulie.
f. 245^v—299^v. Luna august.
După f. 255 o foaie lipsă.

Cuprinde slujbele sărbătorilor și extrase din viețile sfinților.

Însemnări

f. 168^v: СЪРЪТНИЦИ АГГЕЛОВА, БЛАГОСЛОВИТЕ УТЦИ СВЪТЪИ ИСПРАВЕНОЕ И ПРОСТИТИ ГРЪШЕНОЕ. (Cei ce vă întreceți cu îngerii, binecuvîntați, sfinți părinți, cele îndreptate și iertați cele greșite). (Sec. XVI).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 19 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

48.

Sec. XVII Hirtic. 332 l. 19 × 14,5 cm.

Iațimirski nr 48.

<Minei pentru sărbători>

Cuprinde slujbele tuturor sărbătorilor sfinților și mucenicilor, cu extrase din Octoih. Nu este împărțit pe luni. După Iațimirski (p. 165), textul este o copie după ediția Mineiului tipărit la Moscova în anul 1600 din porunca țarului Boris Gudunov. Înc. : на мален вечеръ стихарки апостолом, глас ... (rupt) господина сѣдше, пѣлатъ. (La vecernia mică stiharii apostolilor, glasul... pe domnul, la judecată, se cîntă).

f. 332—332^v. Albe.

Însemnări

f. 331^v: СЛАКА ѠГЦС НЕРОЖДЕНС, СЛАКА СЫНС ЕДИНРОДНС, СЛАКА ПРЪСВЪТОМС НЕХОДИТЕЛНОМС ДЪХС В КСНѢ СЛАКИМОМС В ТРОИЦЫ ЕДИНОМС БОГС, ДАЖЕМС СЮ СВЪТЮ (КНИГС МИНЕЮ) ОБЩЮ НАЧАТИ (И ПЕЧАТАТИ И) СПОДОБЪШЕМСЮ (И СОКЕРШИ)ТИ МАСТЕРСТВОМЪ И ТРЪДЫ МНОГОГРЪШНАГО И НЕКЛЮЧИМАГО РАБА АНДРОНИКА ТИМОФѢКА СЫНА И ПРОЧИХЪ ТРОУДИВЪШИХЪ СЯ.

(Slavă Tatălui celui nenăscut, slavă Fiului unul născut, slavă prea Sfințului Duh, celui purces, împreună slăviți în Treimea unuia Dumnezeu, care a îngăduit ca această sfîntă <carte Minei> de obște să se înceapă <și să se tipărească> și <să se săvîrșească> cu truda de meșter a mult păcătoșului și netrebnicului rob Andronic, fiul lui Timotei și a celorlalți care s-au trudit). Acest text reproduce post-fața Mineiului tipărit la Moscova în 1600.

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de două mîini (I, f. 1—104^v, II, 105—331^v). 21 (prima mină) și 23 (a doua mină) rînduri pe pagină. Semiuncială cu elemente de cursivă. Legătură veche în piele și lemn cu cataramе și ornamente în flori stilizate. Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusă. Proveniența necunoscută.

49.

Sec. XVI. Hirtie. 248 f. 33 × 21 cm. Sfirșitul lipsește.

Iațimirski nr. 49 (îl socoate din sec. XVII, scrisul și filigranul sint însă mai vechi, din secolul precedent).

<Minei de sărbători. Martie-septembrie>

f. 1—20^v. Luna martie; înc. Мѣсеца марта въ а̄, прѣподобен . . .

(rupt) Евдокіа (luna martie 1, prea cuvioasa... (rupt) Evdochia).

f. 20^v—38. Luna aprilie.

f. 38—67^v. Luna mai.

f. 67^v—107^v. Luna iunie.

f. 108—151. Luna iulie.

f. 151—217. Luna august.

f. 218—220^v. Служба отца нашего Іоанна Апостолника (Slujba părintelui nostru Ioan Scărariul).

f. 221—248^v. Сіа книга глаголемаа Минела пѣваемаа въѣцимъ скатыи кскѣмъ, пророкъ единомъ и прочимъ мученикомъ и мученицамъ и апостоломъ и преподобнымъ и священно свѣтителемъ. (Această carte numită Minei, pentru cîntarea îndeobște a tuturor sfinților, a unui prooroc și a tuturor mucenicilor și mucenițelor și apostolilor și preacuvioșilor și sfinților ierarhi). (Cuprinde diferite slujbe ale sfinților).

Însemnări

f. 105^v—107. Jos, scris pe dos față de text: Să să știe de cîndu sîntu <la> biserică la Măr<ă>ști în zilele preluminatului domn Ion Neculai voevod, cînd era 2 dumni frați și 2 domnii v leat 7254 (1746).¹⁾

f. 157^v—160. Сіа скатаа книга рекома Минейо кспна рѣе Божио Апкач срикар и съ жителница его Мърника из рѣка поганіи Ягарѣни, когда пѣкниша землен Апшескои съ Скандир пашѣ съ Галга солтан и дади еа въ скатаа монастир назекаемого Кизантиа къ за дшше иѣ и къ за дшше родителемъ имъ, да бѣдетъ имъ паметъ непоршшеа николиже ѡ вѣкни къ скатаа монастир. Ище кто отъ родѣ нашъ или отъ нашего пѣкменичѣмъ смншатъ сѣ възѣтъ или продати изъ ската монастир, тотъ да бѣдетъ трѣклетъ и проклетъ и анаѣма и да имаеѣтъ счастіи съ Исдо и Яреа и съ некрѣніми жидове отъ Господа Бога, кръкъ его на иѣ и на чѣдѣи иѣ. И азъ самъ Апквчъ срикаръ написаѣ летъ × зрѣѣ новемберіе

¹⁾ Ioan Mavrocordat în Moldova (1743—1747) și Constantin Mavrocordat în Țara Românească (1744—1748).

КѢ КЪ ДЪННІ БЛАГОЧЕСТІВАГО ІУ АЛЕЃАНДРЪ КОЕВОДІ СЫНЪ ЄЛИШАШ ВОДІ, ГОСПОДННЪ
ЗЕМЛИ МОЛДАКСКОИ.

(Această sfințită carte numită Minei, a cumpărat-o robul lui Dumnezeu
Lucaci uricar și cu soția lui Mărica din mîinile păgîinilor agareni ¹⁾ cînd
au prădat Țara Leșească cu Schindir pașa, cu Galga-sultanul. Și am
dat-o la sfința mănăstire numită Vizantia, pentru sufletul lor și pentru
sufletul părinților lor, să le fie pomână neclintită, niciodată în veci în
sfința mănăstire. Dacă cineva din neamul nostru sau din rudele noastre
se amestecă să ia sau să o vîndă din sfința mănăstire, acela să fie de
trei ori blestemat și anathema și să aibă parte cu Iuda și Arie,
cu necredincioșii jidovi dela Domnul Dumnezeu, sîngele lui asupra lor și
asupra copiilor lor. Și eu singur, Lucoci ²⁾ uricar am scris în anul 7129
(1620) noembrie 25, în zilele binecinstitorului Io Alexandru voevod, fiul
lui Eliaș vodă, domnul țării Moldovei).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 32 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură
veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție
medio-bulgară. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

50.

1644. (f. 229^v). Hirtie. 229 f. (30 × 20,5 cm.).

Iațimirski nr. 50.

<Triod de post >

f. 1. Inc. : Трѣпѣснецъ си Богом начинаем. (Începem Triodul cu
Dumnezeu).

Urmează cîntările postului mare; inc. НЕДѢЛѢ ТАЗЕ У МЫТАРИ
И ФАРИСЕИ. (Duminica Vameșului și a Fariseului).

Fiecare zi separat cu titlul în roșu. Textul se termină la f. 229 cu
însemnarea donatorului.

Însemnări

f. 229^v. КЪ ИМѢ ОУЦА И СЫНА И СВѢТОГО ДСХА. СЕ АЗЪ РАВЪ ВЛАДЫКИ
МОЕГО ІЕССА ХРИСТА ПАН ГЕВРГІЕ ВЕЛ ЧАШНИК И КНѢГИИКЪ ЕГО МАРІА ПРОМИСЛИ
ВЛАГЪ ПОМЫСЛЬ СЪТВОРИТИ СІА СВѢТАА КНІГА ГЛАГОЛЕМАА ТРІОДА МЫТАРИ И ФАРИ-
СЕИ УТ СВОЕГО ДОБРАГО СТѢЖАНІА СВѢТОМЪ ХРАМЪ ИДЕЖЕ ИМЕНУЕТ СЯ СЪШЕСТ-
ВІЕ СВѢТАГО ДСХА КЪ СКОИ НОВОСЪЗДАНЫИ СВѢТЫИ МОНАСТІР ЗОВЕМЫИ ПОД
ГОРІЕ ПЕВНИ НАРИЧАЕМЫИ СКИТЪ КЪ ЗАДЪШНЕ СЕБѢ И РОДИТЕЛИИ НХ СВѢТОПОЧИВШИИ
И СЪТКОРІ А КЪ ДЪНИ БЛАГОЧЕСТІВАГО И ХРИСТОУЛЮБИВАГО ГОСПОДИНА НАШЕГО
ІУ БАСИЛИЕ КОЕВОДА ГОСПОДАР ЗЕМЛИ МОЛДАКСКОИ, В ЛѢТЪ × ЗРНѢ, МѢСЯЦА МАИ АИ
МАЖИИ ДАШКОВИЧ ПИСА.

¹⁾ Turci.

²⁾ Lucoci, așa în text, mai sus : Lucaci.

(În numele Tatălui și Fiului și Sfintului Duh. Iată eu, robul stăpînului meu Iisus Hristos, pan Gheorghie mare ceașnic și cneaghina lui, Maria, am cugetat gînd bun, să facem această sfîntă carte numită Triodul vameșului și fariseului, din buna noastră agonisită, pentru sfîntul hram, care se numește Coborîrea sfîntului duh, la sfînta sa mănăstire nou întemeiată, numită „Sub muntele Peon” zisă Schit, pentru sufletul lor și al părinților lor, sfintrăposați. Și a făcut-o în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului domnului nostru, Io Vasile voevod, domnul țării Moldovei, în anul 7152 (1644), luna mai 11. Maxim Lașcovici a scris).

Pe coperta din față partea interioară : Această carte este a mănăstirii Schitului ; și am dat la Durău, leat 7281 (1773) mesița februarie >13.

Pe coperta din urmă partea interioară : Ermonah Serapion ot Neamțu v leat 7251 (1743).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 1. Filigran : trifoi. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza, la 1885.

51.

Sec. XVII (cca. 1640). Hîrtie 183 f. 30 × 21 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Iațmirski nr. 51.

< *Triod* >

Începutul lipsește.

f. 1. Inc. : въ ѿщѣе въскресеніе родоу чьловѣчьскомуу въспрїемнн.

Începe cu duminica din săptămîna a treia a postului ; apoi urmează cu subtitluri cîntările din zilele următoare pînă vineri din a șasea săptămîna a postului, la utrenie. Primul subtitlu : f. 9^v. Въ тѣже неделѣ вечер на Господи възкаѣ, постаки стнѣ і и поем ѡ, покаани гласъ таже Триѡд глас ѡ. (În aceeași, duminică seara, la „Doamne strigat-am”, am pus stihuri 10 și cîntări 4, cele cu glas de umilință, apoi ale Triodului, glasul 8).

f. 168. Сѣдалины ѡт Ѡсмогласніка еже поем на прѣвмѣх стнѣоловгїѣх свѣтмѣ ѡ-цѣ (Sedilniile din Octoih, pe care le cîntăm la cele dîntii stiho-loghii ale sfîntului mare post).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : două flori stilizate într-o stemă. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Scrisul este de aceeași mină cu manuscrisul nr. 50. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza la 1885.

52.

Sec. XVII. Hîrtie. 28 f. 30 × 19 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după f. 23, 26, 27 Este numai un fragment.

Iațmirski nr. 52.

<Triod>

f. 1. Începe cu cîntările de la Marțea Mare. (Subtitlu вь скатыи Великіи Боторокъ вечер (în sfînta Marțea Mare seara). Merge numai pînă la Vinerea Mare.

La f. 28^v. Служба скатыѣ страсти Господа Бога и Спаса нашего Исуса Христа клепаем в ѣ час ноци и събрашии сѧ братіамъ вь цркви (Slujba sfintelor patimi ale Domnului Dumnezeu și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos cu toacă la al 2-lea ceas al nopții și adunîndu-ne frații în biserică).

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Монахъ До(ро)ѡии wt Побрата лѣтѣ × ѡскѣ. (Monahul Do(ro)tei de la Pobrata anul 7225 (1717). Să să știe de cînd am scris eu, Constantin.

— Помене Господи[и]ѡ монахъ Пѣтрашкѣ (Pomenește Doamne pe monahul Pătrașcu).

Pe coperta din urmă, partea interioară : Недостоини во иночествѣ еромонахъ Селевестрѣ (Nevrednicul în călugărie, ieromonahul Selevestru).

† Să să știe de cînd au bătut nemții pe tor<ci> în zilele lui Mihai voevod. v leat 7225 (1717). (Data scrisă de altă mînă).

† Ermonah v. leat 7231 (1723).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă. 30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legat în piele și lemn, cu ornamente geometrice Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească. De la mănăstirea Probota-Moldova.

53.

Sec. XVII Hirtie. 171 l. 41.5 × 29 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Iațimirski nr. 53.

<Minei pe luna septembrie>

f. 1. Începe cu ziua de 3 septembrie, sfîntul mucenic Anthim, episcop din Nicomedia ; începutul lipsește. înc. : ѡче наш Ѳнѡиѡе, пѣсѣ ѡ ѳромос Ѳ wt Ісѡен.

Primul subtitlu la f. 3 : Мѣсѡца тогожде ѡ день, скатыго скѡщенно мѡченика Навила и пророка Моусѡа Боговидца (Luna aceeași, ziua 4, a sfîntului preot mucenic Vavila și a prorocului Moisi, cel care a văzut pe Dumnezeu). Urmează pe rînd toate zilele lunii septembrie cu sfînții respectivi și slujbele lor, pînă la ziua 30 ; se termină la f. 139^v.

f. 140—171^v. Viețile sfînților pe scurt ale căror slujbe se află în partea 1-a a manuscrisului : Прологъ събранны ѡ скатыѣ вьсѡего лѣта wt гѡдеже и къждо изыде и гѡде роди сѧ и кыми лѣты или мѡчениѡа или пощеніѡа дѣлѣ како конждо вѣнець прилѡѣ ест. Мѣсѡца сѡптеврїѡе иматъ дѡни ѡ, дѡнь

имат час кѣ, а ноцѣ кѣ (Prolog ales al sfinților întregului an, fiecare de unde s-a ivit și unde s-a născut și în ce an și fiecare, sau prin mucenicie, sau prin fapte evlavioase, cum a primit cununa. Luna septembrie are 30 de zile, ziua are 12 ceasuri și noaptea 12).

Începe cu lămurirea indictionului, apoi cu sfinții și sărbătorile din luna septembrie pînă la 21 septembrie. Sfirșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în patru culori la f. 140. Filigran : floare de crin 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit de D. A. Sturza în 1885.

54.

Sec. XVII. (cca. 1640). Hirtie. 324 f. 30,5 × 21 cm. Lipsește începutul. Iațimirski nr. 54.

<Minei pe octombrie >

Începe slujba sf. Roman Melodul, începutul lipsește; f. 1 înc. . . .
вѣа чѣвница божественнаго дѣла славыи цюурѣ божественныхъ пѣснѣи.

Primul titlu : f. 6 мѣсѣца октоврѣа ѣ, свѣтаго апостола ѡнанѣж (Luna octombrie 1, a sfintului apostol Anania).

Urmează slujbele tuturor sfinților pe rînd din zilele lunii octombrie, cu scurte sinaxare pînă la 31 octombrie inclusiv pînă la f. 323^v.

f. 131—138. Slujba sfintei Paraschiva, fără textul vieții.

De observat la f. 190—195^v viața sfintului Ioan de Rilo din Bulgaria. (rezumat după scrierea lui Evtimie de Tirnova. (Publicată de E. Kaluzniacki, *Werke des Patriarchen von Bulgarien Euthimius*, Viena, 1901, p. 5—26).

Titlu : Кѣ тѣжѣ дѣнь памѣт прѣподобнаго оуца нашего ѡванна Рылскаго. (În aceeași zi, pomenirea preacuviosului părintelui nostru Ioan de Rilo). (19 octombrie).

f. 324. Ruptă, se păstrează un fragment. Pe ea se află însemnarea donatorului.

Însemnări

f. 324. Însemnarea donatorului : † Нѣволоеніемъ оуца <и съ поспешеніемъ сына и съвършеніемъ свѣтаго дѣла>, сѣа свѣта книга глаголема мѣсѣц октоврѣе сътвори пан <Георгіе вел чашник и кнѣгинѣ> его ѡнна <и даде сѣ> въ новосѣзданонъ свѣтын монастыр зовемы <под>горіе Песен да> небесном иде же проклѣт и съвърши <сѣ> милост <іж божіеж> . . .

(† Cu voia Tatălui <și cu ajutorul Fiului și cu > săvîrșirea Sfintului Duh această sfintă carte numită Minei pe luna octombrie > a făcut-o pan <Gheorghie mare ceășnic și cneaghină > lui Ana <și au dat-o > în mănăs-

tirea nou întemeiată numită Sub muntele Peon ... cerești ... unde ... blestemat .. și s-a sfârșit ... din mila <lui Dumnezeu>).¹⁾

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : trei semilune. 24 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de aceeași mină ca manuscrisele nr. 50 și 51. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară Dăruit de D. A. Sturdza la 1885.

55.

Sec. XVII. Hirtie. 345 f. 30 × 19 cm. Lipsște începutul și foi după f. 1. Iațimirski nr. 55.

<Minei pe noembrie>

Începutul lipsește. Începe cu slujba sfinților Cozma și Damian (1 noembrie) la f. 5^v, primul subtitlu : *Мѣсѣца ноємвріе имат днѣи л, днѣи имат час ѣ а ноць гѣ, къ прѣвѣ, памѣт свѣтѣхъ бесрерѣтнѣхъ Козмы и Даміана* (Luna noembrie are zile 30, ziua are 10 ceasuri, iar noaptea 13 (sic.) În ziua întâi pomenirea sfinților cei fără de arginți, Cozma și Damian). Urmează viața lor.

Slujbele sunt urmate de sinaxarele canoanelor.

De observat la f. 339—340^v viața apostolului Andrei (30 noembrie), în care se spune că a propovăduit în Tracia, Macedonia „pînă la părțile Istrului”.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 345^v. *Слава съвършителю Богоу, по зачала и конецъ* (Slavă împinitorului Dumnezeu, după început și sfârșit).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : cap de zimbru într-o stemă. 22 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente de flori stilizate. Scris în Moldova Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza

56.

Sec. XVII. Hirtie. 381 f. 31 × 20 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul ; f. 176, 177 mutilate. Iațimirski nr. 56 (il datează cca. 1625 pentru motive neîntemeiate. El descrie manuscrisul ca fiind pe lunile august—decembrie)

<Minei pe decembrie>

Partea întâi f. 1—287 cuprinde slujbele sfinților din luna decembrie.

f. 1—2^v. Slujba sf. Naum (1 decembrie) începutul lipsește. înc. :
... нѣа провъзвѣстнѣ еси Божіѣ слѣи проавлѣж.

¹⁾ Textul rupt completat după însemnările acelorași donatori din anul 1640, manuscrisele slave nr. 44 și 50, descrise mai sus, și nr. 57 de mai jos.

Primul titlu la f. 2^v: *Мѣсѣца тогѡжде ѿ, свѣтаго пророка Иакоума* (luna aceeași, 2, a sfintului prooroc Avacum).

f. 287^v. Chenar ce urma, se pare, să înconjure însemnarea donatorului, lăsată în alb.

f. 288—381^v. Partea a doua cuprinde sinaxarele canoanelor pe decembrie; înc.: *Мѣсѣца декемвриа а днь, свѣтаго пророка Наоума* (luna decembrie, 1 zi, a sfintului prooroc Naum). Urmează toți sfinții lunii decembrie pînă la 31, ultimele pagini lipsesc.

Însemnări

Pe prima copertă interioară: Ștefan.

Pe coperta din urmă, partea interioară: Lupul diacul Todosie.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente: la f. 287^v, chenar în roșu; ornament în 5 culori la f. 288. 23 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente de flori stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza.

57.

1647 (f. 202, azi lipsă). Hirtie. 201 f. 31.5 × 19.5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Se văd resturi de foi la cotor, la început.

Iațimirski nr. 57.

<Minei pe februarie>

Partea I cuprinde slujbele sfinților din luna februarie. f. 1—150^v începe cu slujba sfintului Trifon (1 februarie). Începutul lipsește; înc.:
... не ранами волѡзнен кжпѣ сѧ...

— Primul subtitlu la f. 5: *Мѣсѣца тогѡ ѿ, срѣтєнне Господа нашегѡ Исѣа Христа* (Aceeași lună în 2, întîmpinarea Domnului nostru Iisus Hristos).

Partea a II-a cuprinde sinaxarele canoanelor din aceeași lună. (f. 151—210^v). Inc. *Мѣсѣца фебрѡарь имѧт дньи ѿ, днь имѧт час ѿ, а ноць ѿ* (Luna februarie are 28 de zile, ziua 11 ceasuri, iar noaptea 13).

Însemnări

Insemnarea scriitorului manuscrisului

În Catalogul Iațimirski se reproduce însemnarea donatorului acestui manuscris pe f. 202^v. Azi această foaie lipsește, a fost smulsă din manuscris; reproducem însemnarea după Iațimirski: *Еъ имѧ ѿца и Сына и свѣтаго дсха, азъ ракъ владикы моего Исуса Христа, пан Гевргіе вел чашник и кнѣгинѣ его Маріа сътвориѧ сѧ свѣтаа книга зовемаа мѧсець фебрѡар ѡт своего праваго стѣжаніа за свое ѡтпущеніе грѣхов и родителен нѣтъ и даде ѧ въ свои новосъзданныи свѣтын монастыр зовемы под горѣе Пеон идеже ест храмъ съшествіе свѣтаго дсха. И съвршии сѧ сѧ свѣтаа книга въ дньи Іу Касиліе ковода, господарь земли Молдавскон в лѣт × зрне мѣсѣца агоуста а*

(În numele Tatălui și al Fiului și al Sântului Duh. Eu robul stăpînului meu Iisus Hristos, pan Gheorghie mare ceașnic și cneaghina lui Maria, am făcut această sfîntă carte numită : Luna februarie, din dreapta lor agonisită, pentru iertarea păcatelor lor și ale părinților lor ; și au dat-o la mănăstirea lor nou întemeiată, numită : Sub muntele Peon, unde este hramul Coborîrea Sfîntului Duh. Și s-a sfîrșit această sfîntă carte în zilele lui Io Vasilie voevod, domn al țării Moldovei, în anul 7155 (1647) luna august 1).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă. 29 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza în 1885.

58.

Sec. XVII. Hirtic. 238 f. 31 × 20,5 cm.
Iațimirski nr. 58.

1. <Minei pe aprilie>. f. 1—235^v și 236^v—238^v.

Începe cu slujba sfintei Maria Egipteanca (1 aprilie). Începutul lipsește ; înc. : Поустыня къса наполни еси... Primul subtitlu la f. 3^v : Мѣсѧца апрѧліе имѧи ѧ дѧнѧи, дѧнѧ имѧт час Ꙗ и ношь ѧ. Къ ѧ памѧт прѧподѧбныхъ Марѧѧ Егѧптѧннѧхъ. (Luna aprilie are 30 de zile, ziua are 13 ceasuri, și noaptea 11. La 1, pomenirea preacuvioasei Maria Egipteanca). Urmează viața sfintei Maria Egipteanca.

Textul cuprinde slujbele fiecărui sfînt din luna aprilie în ordinea zilelor, urmat de sinaxarele canoanelor, pînă la 30 aprilie inclusiv.

2. f. 235^v—236^v. Иже къ свѧтѧхъ ѡтца нашего Ефрема, поученіе ѡ съдѧловани блѧгынѧ дѧлъ и еже жданіѧ Божіѧ. (A celui între sfinți, părințele nostru Efrem. învățătură despre făptuirea faptelor bune și despre răbdarea lui Dumnezeu). înc. : Се крѧма нас приводитъ.

Titluri și inițiale roșu. Filigran : trei semilune. 24 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente în flori stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza în 1885.

59.

Sec. XVI. Hirtic. 66 f. 31 × 21 cm. Lipsește aproape jumătate din manuscris la început. Iațimirski nr. 59 (socoate că scrisul este molodvenesc).

<Minei pe aprilie>

Începe cu ziua de 12 aprilie f. 1. Titlu : Мѣсѧца тогоже ѧ, свѧтаго ѡтца Епифаніѧ и Германа (Aceeși lună, 12, a sfîntului părinte Epifanie și German). Urmează slujbele sfinților din luna aprilie, pînă la 30 inclusiv. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

Însemnări

Pe coperta din urmă, partea interioară : Acesta este al mitropolii ot Tîrgoviște.

Ștefan mitropolit Ungrovlahiischih. ¹⁾

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 29 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în epiele și lemn cu ornamente geometrice (s-a păstrat numai coperta de la urmă). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de Ministerul instrucțiunii 1885.

60.

Sec. XVI. 126 f. 31 × 21,5 cm Lipseste începutul și foi după f. 39^v și 103^b.
Iatimirski nr. 60.

<Minei pe iunie>

Începe cu ziua de 4 iunie, slujba sfintului Mitrofan Începutul lipsește; înc. : сръдца источникъ еси напакъ дшж.

Primul subtitlu la f. 5. : Месеца тогожде ѣ, святаго свѣщенно мшченика Доротеа епископа Тирска (luna aceeași, ѡ, a sfintului, sfințitului mucenic Dorotei, episcop de Tir).

Urmează slujbele sfinților din luna iunie.

După f. 39^v, lacună în mss.; lipsesc slujbele sfinților dintre 12—22 iunie.

f. 40—90^v. Slujbele sfinților dintre 23—30 iunie.

f. 91—114. Sinaxarele canoanelor din luna iunie. înc. : мѣсѣць існїе иматъ дьнїи ѡ, дьнѣ час иматъ ѣ а ноць ѡ (Luna iunie are 30 zile, ziua are 15 ceasuri, iar noaptea 9).

După f. 103 lacună; lipsesc sinaxarele sfinților dintre 10—19 iunie.

La urmă, f. 114—126^v, slujba sfintului Nicolae (6 decembrie).

Însemnări

f. 90^v. † Изволенїем Ѡтца и съ поспѣшенїем Сына и съкрѣшенїем святаго дшжа. Сїа книжица рекомїи юнїи мѣсѣць скспїи еи Глигорчк и даде ѡ въ молежъ секк и подрѣжїам его и чадъ ихъ, идеже естъ храмъ святаго и славнаго пророка и предитича Іована въ трѣгъ въ Ссчакѣ и аще кто покснитъ сѧ порѣшати или къзати ѡт святаго Храма сего, а ѡн да дастъ ѡтѣктъ прѣд Богомъ въ дьнѣ сжднїи. Ѳмин. К лѣтъ × зоз при ери Петрѣ рекомїи Стигѣк.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfintului Duh. Această cârticică numită luna iunie, am răscumpărat-o Gligorcea și am dat-o pentru rugăciunea sa și a soției lui și a copiilor lor, unde este hramul sfintului și slăvitului prooroc și înainte mergător Ioan în târgul Suceava. Și dacă cineva se încumetă s-o clintească sau s-o ia de la această sfință

¹⁾ Ștefan mitropolit al Ungrovlahiei (1648—1668).

biserică, el să dea răspuns lui Dumnezeu în ziua judecății. Amin. În anul 7077 (1569) în vremea preotului numit Stiglea).

La f. 126^v : † Сѣн Мѣнен мѣсѣца юнѣн свѣза и повоки второе раз днакон Тоадѣр сынъ поп Іоанашко протопоп от свѣтаа митрополіе къ дѣни благочестиваго господинк нашего Іо Іліашъ Ялѣѣандрѣ коевод, господарь земли Молдавскон, при дѣни архіепископъ кѣр Гедевн митрополит Сѣчакскон, в лѣто × 370^е мѣсеца маи 15 дѣни.

(Acest Minei al lunii iunie l-a legat și l-a înorit a doua oară diaconul Toader, fiul popei Ionașco protopop de la sfânta mitropolie, în zilele binecinstiului domnului nostru Io Iiaș Alexandru voevod domn al țării Moldovei, în zilele arhiepiscopului Ghedeon mitropolit de Suceava, în anul 7175 (1667), luna mai 15 zile).

Pe coperta din față, partea interioară : Erodiacon Theodor. (Scris sec. XVII).

Tot acolo criptogramă : † Θγ. звѣзкр ѡт ѣк кѣл-лѣкѣк.

Pe coperta din urmă, criptogramă : † Θγ. ѣнрѣлцъ скѣп.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț 27 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice, deteriorată. Scris în Moldova Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Probota.

61.

1641 (f. 219^v). Hirtie. 249 f 31 × 21 cm.

Iașimirski nr. 61.

<Minei pe luna iunie>

f. 1—191^v. Partea I-a, slujbele sfinților din luna iunie, începe cu primul subtitlu : мѣсѣца юнна д. Свѣтаго мѣченика Іустїна филосѡфа и иже съ ним. (Luna iunie 1, a sfântului mucenic Iustin filozoful și cei cu dînsul). Urmează slujbele tuturor sfinților din luna iunie, pînă la 30 iunie inclusiv.

f. 192—249. Sinaxarele canoanelor din luna iunie. înc. : мѣсѣца 18нїе имат дѣнии а, дѣнь имат час 15, ноцкѣ 9 (Luna iunie are 30 de zile, ziua are 15 ceasuri, iar noaptea 9).

f. 249^v. Cu însemnarea donatorului.

Însemnări

Însemnarea donatorului

f. 249^v : Ъкъ имѣ Ѡтца и Сына и Свѣтаго Дсха, се азъ рабъ владыкы моего Исуса Христа, пан Гевургїе вел чашник и кнѣгинѣ Марїѣа промисли благо помыслъ сътворити сїа свѣтаа книга глаголема Мѣнен мѣсѣца юнѣн ѡт своего добраго стежанїа и дадохъ жъ въ свои новосъзданныи свѣткыи монастыръ зокемкыи лѣдъ горїе Певнѣ, иде же естъ Храмъ съшествїе Свѣтаго Дсха къ задшїе себѣ

и родителем нхъ свѣтопочившихъ. И сътвори ѿ въ дѣни благочыстиваго и Христосуевикаго господина нашего Іоу Василіе кождо Божію милостію господарь земли Молдавскон, в летъ × зрѣѣ, мѣсѣца септемврѣи кѣ, Мадим Лашкович писал.

(În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Iată eu, robul stăpînului meu, Iisus Hristos, pan Gheorghie mare ceășnic și cneaghina lui, Maria, au cugetat gînd bun, să facă această sfîntă carte numită Minei al lunii iunie, din agonisita lor bună și au dat-o la sfînta lor mănăstire numită Sub muntele Peon, unde este hramul Coborîrea Sfîntului Duh, pentru sufletul lor și al părinților lor sfînt răposați. Și a făcut-o în zilele binecinstului și de Hristos iubitorului domnului nostru Io Vasilie voevod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei, în anul 7153 (1644) luna septembrie 20. Maxim Lașcovici a scris).

Alte însemnări

f. 191^v. Ermonah Serafim Baronce egumen ot Bisericani, 7232 (1724).

Pe coperta din Țață, partea interioară: Тронче свѣтаа едностышна и неразделнаа, к лѣто × зрѣѣ. (Treime sfîntă de o ființă și nedespărțită, în anul 7170 (1662)).

Pe coperta din urmă, partea interioară: Ермонахъ Ифтимии въ Скит писъ къ лѣто × зрѣѣ при егѣмене Феодосіе и вистъ тогда Евстратіе кождо Давижь. (Ieromonahul Iftimie de la Schit, a scris în anul 7170 (1662) în vremea egumenului Theodosie și era atunci Eustratie voevod Dabija).

Ермонахъ Серафимъ егѣменъ въ Бисерикани. (Ermonahul Serafim, egumenul de la Bisericani).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 1. Filigran: trei semilune. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de Maxim Lașcovici. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

62.

1646 (f. 228^v). 228 f. 19 × 31 cm.

Iatmirski nr. 62 (cu data 1647).

<Minei pe luna iulie>

f. 1—186^v. Partea I: Slujbele sfinților din luna iulie de la 1 la 31 înc. cu subtitlul: мѣсѣца іуліа а, свѣтыхъ чудотворецъ Козмы и Даміана всребрънници иже въ Римѣ пострадавшихъ. (Luna iulie 1, a sfinților făcători de minuni Cozma și Damian cei fără de arginți, care au pătimit la Roma).

f. 187—228^v. Partea a II-a. Sinaxarele capoanelor din luna iulie de la 1 la 31, f. 187; înc.: мѣсѣца іуліа а, памѣт свѣтыхъ мученикъ и всребрънникъ Козмы и Даміана иже въ Римѣ (Luna iulie, 1, pomenirea sfinților mucenici și fără de arginți, Cozma și Damian cei de la Roma).

Însemnări

Însemnarea donatorului

f. 228^v. Въ имя О҃тца и Сына и С҃катаго Д҃с҃ха, сѣа с҃катаа книга глаголема мѣсѣцъ юль сѣтвори въ своего пракаго стѣжаніа панъ Георгіе велчашиникъ и кнѣгинѣ еѣо Марїа за свое въпоущеніе грѣхѣвъ и даде ѣа въ свои нокосъзданыи с҃катыи монастыръ зовемии подъ горѣ Пешн нарицаемми С҃китъ, идеже естъ Храма съшествіе С҃катаго Д҃с҃ха, да бѣдетъ имъ вѣчнаа памѣтъ и родителемъ ихъ. И сѣтвори сѣа сѣа с҃катаа книга въ дѣни Іу Василіе воевода в лѣтъ × зрнѣ мѣсѣца декеврисѣ кѣ. Маѣимъ Лашковичъ писалъ.

(În numele Tatălui și al Fiului și al Sfintului Duh. Această sfântă carte numită „luna iulie” a făcut-o din dreapta sa agonisită pan Gheorghie mare ceașnic și sneaghina lui Maria, pentru iertarea păcatelor lor și au dat-o în sfînta lor mănăstire nou întemeiată Sub muntele Peon, numită Schit, unde este hramul Coborîrea Sfintului Duh, să le fie lor veșnică pomemire și părinților lor. Și s-a făcut această sfîntă carte în zilele lui Io Vasilie voevod, în anul 7155 (1646), luna decembrie 23. Maxim Lașcovici a scris).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 1. Filigran : stemă 29 rinduri pe pagină. Semnuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Seris în Moldova de Maxim Lașcovici Slavă bisericască de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza.

63.

Sec. XVI. Hirtic. 262 f. (numerotate 1—89, 100—139, 150—189, 200—292), paginația veche 2—264 (cu cirilică), după f. 154 o f. nenumerotată). 29,5 × 19 cm. Lipsește sfîrșitul și 2 foi după f. 253^v.

Itimirski nr. 63.

<Minei pe luna august>

f. 1—236^v. Partea I, slujbele sfinților din luna august. f. 1 înc. : мѣсѣца ауг҃вста в ѣ дѣнь, пронехож(д)еніе чьстнаго и животворѣщаго крѣста и с҃катыхъ мѣченик седми Маккаеи и оучители ихъ Соломонїи (Luna august în ziua 1, scoaterea cinstitiei și de viață făcătoarei cruci și <pomenirea> sfinților șapte mucenici Macabei și învățătorul lor Eleazar și mama lor, Solomonia).

f. 237—292^v. Partea a II-a. Viețile sfinților din luna august. Titlu : мѣсѣца ауг҃вста иматъ дѣнии ѣа, дѣнь иматъ часъ гї, а ноць аї. (Luna august are 31 de zile, ziua are 13 ceasuri, iar noaptea 11).

Cuprinde sinaxarele canoanelor de la 1 pînă la 31 august. Sfîrșitul textului zilei de 31 august. (Așezarea brîului Maicii Domnului la Vlaherne) lipsește.

Însemnări

f. 4—5. Pe marginea de jos : Filoteiiu Șoldan ot Voroneț. (Scris sec. XVIII).

f. 188^v. Pe marginea de jos : До зде написал сѣи Минеи еродіакон Ивнѣ Побрѣтсконъ свѣтели (Pînă aici a scris acest Minei erodiaconul Ioil din mănăstirea Pobrata).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu și negru la f. 1 și 237. Filigran : mistreț. Scris de mai multe mâini : f. 1—2^v, 8—9^v adause în sec. XVII în locul celor ce lipseau ; f. 3—7^v, 10—188^v scrise de Ioil de la Probota ; f. 189—292 scrise de altă mînă, tot în sec. XVI. 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova la mănăstirea Probota. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit de D. A. Studza la 1883.

64.

Sec. XVII. Hîrtie 262 f. 30,5 × 21 cm. Sîrșitul lipsește. f. 55—55^v lipsă : f. 99—100 mutilate.

Iațimirski nr. 64 (il datează · 1640—1648)

<Minei pe luna august>

f. 1—201. Partea I, slujbele tuturor sfinților din luna august. înc. мѣсѣца августѣ дѣ, свѣтѣхъ зѣ Макакен и оучителѣхъ нѣхъ Елеазара и матере нѣхъ Солѣмоннѣхъ. (Luna august 1, a sfinților 7 Macavei și a învățătorului lor Eleazar și a mamei lor Solomonia).

Urmează slujbele tuturor sfinților lunii pînă la 31 august inclusiv.

f. 201^v—262^v. Partea a II-a, sinaxarele canoanelor din luna august. înc. : мѣсѣца августѣ имѣтъ дѣннѣ дѣдѣ, дѣннѣ имѣтъ часъ глѣ, нощѣ дѣ. (Luna august are 31 zile, ziua are 13 ceasuri, iar noaptea 11).

Urmează viețile tuturor sfinților pînă la 31 august inclusiv (Aducerea briului Maicii Domnului), din care lipsește o foaie.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 1. Filigrane : trei semilune, mistreț. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza la 1885.

65.

1828 (f. 85^v) Hîrtie 133 f. 32,5 × 21,5 cm.

Iațimirski nr. 65

1. f. 1—48. <Cîntările pentru utrenie și vecernie> ; înc. : внилю, на полнощницѣ поемъ (Vigilia, cîntăm la slujba dela miezul nopții).

f. 48^v. Albă.

2. f. 49—84. Cîntările liturghiei ; înc. : Начало божественна литургия иже во свѣтѣхъ шѣца нашего Иоанна архієпископа Константина града Злато-

оучаго. (Începutul dumnezeeştii liturghii a celui între sfinţi, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol.

În prima şi a doua parte, fiecare rînd de text are deasupra un rînd de note muzicale (notaţia kriuki).

f. 84^v—85. Albe.

3. f. 85^v—132. <Manual de învăţatură notelor muzicale bisericeşti în notaţia kriuki>. înc. : Реченіе оучителеко ко оученикомъ (Cuvîntul învăţătorului către elev).

f. 132^v—133^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 85^v. Яще и мнози ко оучаници пооучают сѧ, малнже от нихъ навикновенн вбретают сѧ, понеже лкности и нерадни в дѣле семъ являют сѧ. Написа сѧ сѧ пѣкчѧ азеска, (urmează criptogram) : к бакіеръ нкмс чы петсю гирацю моца Чолѧ многочмѣ в пачо Ексекіа Кагина къ лѣто × этлѧ генкарѧ ̅ годна (Deşi mulţi învaţă în şcoală, însă puţini dintre dînşii se află învăţaţi, pentru că se iveşte lenea şi neplăcerea pentru acest lucru. S-a scris acest abecedar de cîntări în anul 7336 (1828), ianuarie ziua 9).

Urmează în criptogramă : *Cu silinţa şi munca nevrednicului rob al lui Dumnezeu, mult păcătosul*¹⁾ Eusebie Vaghin.

Pe coperta din urmă, partea interioară : 26-го февраля 1842 года Измаил сѧ книга глголемая обыходникъ купца Измаильскаго Никиты Бѣльева. (26 februarie, anul 1842 Ismail. Această carte numită Obhodnic este a negustorului din Ismail, Nichita Bielaev).

Titluri şi iniţiale cu 10şu. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele şi lemn cu ornamente geometrice. Scris în Rusia la Ismail de E. Vaghin. Slavă bisericească de redacţie rusească. Din biblioteca episcopului Melhisedec

66.

Sec. XVIII. Hîrtie 289 f. 18 × 14.5 cm. Sfirşitul lipseşte.

Iaţimirski nr. 67.

<Psaltichie>

f. 1—10^v. Cîntările vecerniei şi utreniei. Titlu : Бденіе напѣс Кіевскаго (priveghiere, cîntarea de Kiev).

f. 11—289^v. Cîntările din Octoih pe opt glasuri, fiecare glas cu titlu deosebit.

f. 54^v, 91^v, 122^v, 235^v. Albe.

Însemnări

f. 20 (în l. rusă) : Иеродиакона Севастиана книга (A ierodiaconului Sevastian această carte). Scris sec. XVIII).

¹⁾ Rezolvarea criptogramei după Iaţimirski catalog, p. 183.

f. 102—104. Pe marginea de jos (în limba polonă): Sy Irmolay raba bozya Yvana Wiszewskago obywatela Ywankowieckiego. (Acest Irmoloi (Psaltichie) este al robului lui Dumnezeu Ivan Wiszewski, locuitor din Iwankowiec). (Scris sfârșitul sec. XVIII).

Pe alte pagini, pe margine, câteva cuvinte în limba polonă, fără însemnătate.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în negru la f. 1, 11, 92, 123, 173, 192, 221 și 237. 18 rinduri pe pagină. Cursivă. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris în Ucraina. Slavă bisericească de redacție rusă apuseană. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

67.

Sec. XIX. Hirtie. 244 f. 22 × 16 cm. Sfârșitul lipsește.
Iațimirski nr. 68.

<Psaltichie >

f. 1—1^v. Tabla de materii.

f. 2. Cântările liturghiei pe opt glasuri. înc. На литургии святаго Касііа Великаго (La liturghia sfântului Vasile cel Mare).

f. 16. Subtitlu: Печерское (Cântarea de la mănăstirea Pecerska).

f. 219—220^v. Albe.

f. 221. Titlu: Ко сватско великско четридесатницѣ (În sfântul marele post de patruzeci de zile).

f. 235 și 235 bis (nenumerotată). Albe.

f. 244. Cu însemnări posterioare.

f. 244^v. Albă.

Pe fiecare pagină, portativ cu note muzicale și dedesupt textul cântărilor.

Însemnări

f. 1: Сеи Ирмолой принадлежить Рошканско жителю Григорию Димковѣ купденъ отъ монаха Серапиюна, марта 12 числа, 1825 лѣт, цѣною за двадцать левовѣ. (Acest Irmoloi aparține lui Grigore Dimcov locuitor din Roșcani, cumpărat de la monahul Serapion, martie în 12, anul 1825, preț de doisprezece lei).

f. 244. Aceasta carti este a lui Dinco dila Roșcani și nu poti nimini a îndrăzni a o lua, că a lui esti; anaftima să fie celu ce va adauge o vorbă mai mult spri luari cărțuia aștia. 1833 dichemvrie 20.

Petra Dinco Grigorovici.

Unele titluri și inițiale cu roșu. 16 rinduri pe pagină. Semiuncială mică. Nelegat. Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească. Din biblioteca episcopului Melhisedec. La 1882, era la Piatra Neamțului.

Sec. XV. Hîrtic. 145 f. 26 × 19 cm. Lipsesc citeva foi după f. 5^a, 16^v. Iațimirski nr. 69. (Dă numai titlul primei lucrări).

f. 1. Lăsată albă, cu însemnări posterioare.

1. <Leastvița lui Ioan Scăvariul> f. 1^v—107^v.

f. 1^v—9^v. Predoslovie. Начело съ Богъмъ книги глаголеменъ дѣствница къ скатыхъ шца нашего Іванъ игоумени Ирантѣскаго, прѣдословіе (Începutul, cu Dumnezeu, a cărții numită Leastvița a celuiia întru sfinți, părintele nostru Ioan, egumenul de la Raithu. Predoslovie). înc. : Понеже къ книзѣ сѣи...

f. 4^v—5^x. Житіе в кратцѣ къ скатыхъ шца нашего Іванъ игомена скатые горы Синаискыя нарицаемаго Схолостика въ скатыхъ по истинѣ. (Viața pe scurt a celui între sfinți, părintele nostru Ioan egumenul sfîntului munte Sinai, numit Sholasticul, în adevăr între sfinți). înc. : еже кто приживы сего.

f. 6—107^v. Textul (începutul lipsește). înc. : Къ мирнагоже поклоніенія...

2. f. 108—111. Петра Дамаскына. Слова дшепользна (A lui Petre Damaschin. Cuvinte folositoare pentru suflet); înc. : Мали сѣтъ спасаемни, глаголюеть Господе...

3. f. 111—113^v. Прѣподобнаго и Богоноснаго шца (на)шего Макариа Игуптѣнина слово (Cuvînt al părintelui nostru, preacuviosul și purtătorul de Dumnezeu Macarie Egipteanul); înc. : Егда прѣклониши колѣнкѣ скон.

4. f. 113^v—114^v. Тогожде скатаго Макариа слово (Cuvîntul aceluiași sfînt Macarie); înc. : Глаголетъ Господе въ Еѡаггелии.

5. f. 114^v—119^v. Слово скатаго Филмона шшелника (Cuvîntul sfîntului părinte Filimon pustnicul); înc. : Глаголахъ ш шци Филмонѣ...

6. f. 119^v—120^v. Ъ томъ како подобаетъ пѣти (Despre aceia cum trebuie să cînti); înc. : Ъвы сео мало глаголюеть.

7. f. 120^v—121^v. Ъ томъ како подобаетъ питати се (Despre aceia cum trebuie să te hrănești); înc. : Ъ стробѣже что рекъ чарни.

8. f. 121^v—123^v. О прѣкл(ь)щеніи въ нїемже и ш многыхъ кецехъ (Despre înșelăciune, în care și despre multe lucruri); înc. : Зриже пакъ хоцште извѣстно вѣдѣти ш прѣласти.

9. f. 123^v—124. <Întrebări și răspunsuri despre rugăciune>; înc. Бъпросъ, како можетъ штв всегда молити се.

10. f. 124—125^v. Скатаго Симеона Нокаго Богослова ш молиткѣ (Ale sfîntului Simeon cel Nou Bogoslovul : despre rugăciune); înc. : въходъ шбрѣте дншкоть.

11. f. 125^v—129. Тогожде ш молиткѣ (Ale aceluiași, Despre rugăciune); înc. : Трин сѣтъ въниманія...

12. f. 129. **Ѡ** томъ како подобаетъ сѣдѣти въ безмолвнн (*Despre aceea cum se cuvine să șezi în tăcere*); înc. : Сицѣ рѣше шци...

13. f. 129—129^v. **Ѡ** томъ како подобаетъ глаголѣти молитвѣс (*Despre aceea cum trebuie spusă rugăciunea*).

14. f. 129^v—130. **Ѡ** томъ како подобаетъ дрѣжати сѣмь (*Despre aceea cum se cuvine să-ți stăpînești gîndul*); înc. : разсѣмѣи ꙗко никтоже...

15. f. 130—131^v. **Ѡ**т дагласкина ш штриченѣмь дшнн (*Din Damascin : despre renunțarea sufletului*); înc. : Кѣдомо бсди.

16. f. 131^v. **Ѡ**т Патерника шчѣскш. Рече старѣцъ, вѣра надежда. (*Din Patericul părinților. Spune un bătrîn despre credință și nădejde*); înc. : Снн мнѣ посченинн.

17. f. 131^v—132^v. Свѣтаго шциа Макарина реч свѣтш (*Al sfîntului părinte Macarie, cuvînt sfînt*); înc. : Рече свѣтш Макарина.

18. f. 132^v—133^v. Снмешнн Новаго Богослова (*Ale lui Simeon cel Nou Bogoslovul*); înc. : Не имоще вѣст к нынѣшѣ.

19. f. 133^v—139^v. Старѣца велика (*Din cartea cea mare a stareților*); înc. : Не глаголы ꙗко спасит се.

20. f. 139^v—145^v. Повѣстш свѣтшл шциѣ (*Povestiri ale sfinților părinți*); înc. : Повѣлаше нѣтко...

Însemnări

f. 1. Прѣвскѣцкшеномѣ митрополит кир Θεοφιλ, писал аз многогрѣшне граматик Иван шт свѣтаа митрополиѣ (Preasfințitul mitropolit chir Teofil.¹⁾ Am scris eu mult păcătosul gramatic Ivan dela sfînta mitropolie). (Scris sec. XVII).

† Scris-am eu logofăt Radu dăn Latine : Mușu popo, să faci bine, să înveți și prea mine păîntru să te spăsească Dumnezeu (scris sec. XVII).

† Scris-am eu, popa Ion ot sfînta mitropolie, chir arhiepiscop ot Rimnic. (Sec. XVII).

f. 145^v. Милостію Божію прѣвскѣцкшеном митрополит кир Θεοφил (*Din mila lui Dumnezeu, preasfințitul mitropolit, Theofil*). (Sec. XVII).

† Ștefan arhiepiscop și mitropolit.²⁾

† Scris-am eu în zilele Io Matei Basarab voevod și zilele vlădică Theofil v leat 7157 (1649).

Pe coperta din urmă, partea interioară : Scris-am eu gramatic Ștefan ot sfînta mitropolie v leato 7155 (1647).

Почтенномѣ правітелю сію книги повеленіе господства ми (Cinstitului dregător, această carte, porunca domniei mele). Ca să fie volnecu cu carta dumnei méle.

¹⁾ Teofil al Ungrovlahiei (1637—1648).

²⁾ Ștefan al Ungrovlahiei (1648—1668).

† Scris-am eu gramaticul Encul ot Ludește и снш его (și fiul lui) Vaselie pînă la tine, frate. (Sec. XVII).

Милостію Божію Івн Махтею воевод (Din mila lui Dumnezeu, Ion Mahteu vovod).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu și albastru la f. 1^v. Filigrane : amforă ; stemă cu cruce la mijloc. 30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente de flori stilizate (deteriorată). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbă. Dăruit Academiei de Ministerul instrucțiunii în 1895.

69.

Sec. XVIII. Hîrtie. 126 f. 16,5 × 11 cm.

Iațimirski nr. 70 (11 socoate din sec. XVII ; scrisul este însă din veacul următor).

f. 1, 3. Începutul unor fraze neterminate, cu caracter religios, scrise posterior față de restul manuscrisului.

f. 1^v, 2, 2^v, 3^v. Albe.

1. <Nil dela Sorsca : despre rînduiala vieții călugărești > f. 4—124.

f. 4—9. Блаженнаго Нила Сорскаго пѣстинника. Предословіе ко свою емѣ книгѣ въ немже оглавлаетъ всѣ еже вът кінхъ рече сѣ омысленномъ дѣланіи и какъ хоцемъ семѣ насчитти сѣ. (A fericitului Nil de la Sorsca pustnicul. Predoslovie la cartea lui, în care se arată pe scurt despre care lucruri se vorbește, despre lucrarea minții și cum vom învăța aceasta). înc. : Понеже мнози.

f. 9—112^v. Lucrarea lui Nil împărțită în 20 de cuvîntări.

f. 112^v—124. Titlu : Тогожде Нила Сорскаго, преданіе сконмъ его оученикамъ (A aceluiași Nil de la Sorsca. Învățătură lăsată ucenicilor săi). înc. : Вседѣнствіемъ Господа Бога.

2. f. 124^v. <Fragment din *Leastvița lui Ioan Scărariul*>. înc. : Еже оубодикити сѣ . . .

f. 125—126. Albe cu unele însemnări.

Însemnări.

f. 124^v. Іеромонаха Θεωδοσία въ Мотрѣ (A ieromonahului Theodosie de la Motru). (Sec. XVIII).

f. 125^v, 1808. нвемкрна 30 пристаки сѣ старницъ іеросхимонахъ Θεωδοcіи Жанки (1808 noembrie 30. A murit starețul ieroshimonah Theodosie Janchi).

Titluri și inițiale cu roșu. Litere inițiale împodobite. 17 rînduri pe pagină. Semiuncială mică. Legătură veche în piele. Scris în Ucraina. Limbă slavă bisericească de redacție rusă apuseană. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

70.

1750 (f. 2). Hirtie. 76 f. 16 × 10 cm.

Iațimirski nr. 71.

La început 6 foi liminare nenumerotate, albe.

f. 1. Cu o indicație despre purcederea Sfântului Duh. în: . Иако Духъ свягый от самага Отца исходитъ, зри соборъ Константинопольскій II. (Cum Duhul Sfint purcede numai de la Tatăl; vezi soborul al II-lea de la Constantinopol).

f. 1^v. Albă.

<Theofan Procopovici. Mărturisirea credinței >

f. 2. Преосвященнейшаго и словесцейшаго господина Феофана Прокоповича, защищение веры въ коемъ отвесуется на писание некихъ премудрых лутеранъ ко отцу Михаилу и схимнику монаху Печерскому из Регюмонга присланное въ неизже они ответствуютъ на его писание позывателное къ нимъ первее подавное о истинней веры восточныхъ греко-российскія апостолскія церкве.

(A preasfințitului și preaelocventului domn Theofan Procopovici, Apărarea credinței, în care se răspunde la scrisoarea unor învățați luterani către părintele Mihail, shimonah dela Pecersca, trimisă din Königsberg, în care ei răspund la scrisoarea lui de chemare trimisă mai întâi către dînșii, despre adevărata credință a bisericii apostolice răsăritene greco-rusești).

f. 2^v. Albă.

f. 3—61^v. Textul lucrării lui Theofan Procopovici.

f. 62—76. Albe.

Însemnări

f. 2. Sub titlul scrierii: Препшцахъ лѣта 1750 мая в Шопроне (Am transcriș în anul 1750 mai, la Șopron).

23 rinduri pe pagină. Cursivă. Legătură veche în piele. Scris la Șopron în Ungaria, rusește. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

71.

Sec. XVIII. Hirtie. 210 f. 30,5 × 19 cm.

Iațimirski nr. 72.

f. 1. Царскій путь креста Господина вводящий в животь вечный. трудомъ и изждивениемъ яснаго в Богу преосвященнаго его милость Господина отца Иоанна Максимовича архиепископа Черниговскаго, Новгородскаго и всего Севереа, написанный тип<ографии> святемъ Троеци Илдинскаго Чернѣгове изданныи при всечесному господину

отцу Варлааму Васильевичу архимандрите тойже обители, року от Рождества Христова 1709 декемвриа 1.

(Calea împărătească a crucii Domnului care duce la viața veșnică, scrisă cu munca și cheltuiala luminatului întru Dumnezeu preasfințitul, milostivirea sa domnul părinte Ioan Maximovici, arhiepiscop de Cernigov, de Novgorod și de toată Severia. Publicată în tipografia Sfintei Troițe Ilinska din Cernigov, în vremea a tot cinstitului domnului părinte Varlaam Vasilievici arhimandrit al acestui locaș, în anul dela nașterea lui Hristos, 1709, decembrie 1).

f. 1^v—11^v. Dedicajia autorului către țarul Petre cel Mare.

f. 12—13. Versuri intitulate : СЛОВИ КО ЧИТАТЕЛЕМЪ (Stihuri către cititor).

f. 13—209^v. Textul lucrării, în parte în versuri.

f. 210—211^v. Albe.

Însemnări

f. 211^v: Изъ числа книгъ перомонаха Аѳанія Медега 1864-го мая 20 дня (Din numărul cărților ieromonahului Anania Melega, 1864, mai 20 zile).

25 de rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură în piele și lemn cu icoana Bunei Vestiri în aur. Scris în Rusia. Rusă apuseană. Din biblioteca episcopului Melhisedec

72.

Sec. XIV (inceput). Pergament. 245 f 31.5 × 23.5 cm. Lipsesc inceputul și sfârșitul. Iațimirski nr. 73.

Manuscris miscelaneu compus dintr-un foarte mare număr de mici fragmente, adesea câteva rânduri, extrase din scrierile părinților bisericii : Anastasie, Chiril de Ierusalim, Climent (Stromatele), Diadoh, Dionisi de Alexandria, Dorotei, Epifanie din Panarion, Eusebie al Pamfiliei, Gheorghe Hurov, Grigore Dialogul, Grigore Nissis, Hypolit, Ioan Gură de Aur, Ioan Scărariul, Isidor de Pelusion, extrase din Limonarion, Maxim, Metodie de Philippi, Neumesia episcop de Emessa, Nichifor patriarh de Constantinopol, Nil, Origene, Paladie, Theodor prezviter de Niceia, Theodor, Zaharia.

De asemenea, diferite scurte fragmente din Vechiul și Noul testament și din Faptele apostolilor cu tălcuiuri. Cîteva fragmente din filozofii profani : Aristotel (f. 48^v), Apollonie de Rodos (f. 47^v).

Un mic număr de extrase din pravile (f. 166, 188^v, 204^v), chestiuni de morală : iubirea de arginți, cum nu trebuie să judeci.

1) Data nu este a scrierii manuscrisului, ci a editiei tipărite din Cernigov, care este copiată în întregime, cu titlu cu tot

La f. 226—233^v definiții din logică : ο ιεστκκ (despre ființă), ο οβκ-
сткк (despre substanță), в линче (despre aspect), в различни (despre dis-
tinție), в количесткк и в м'рнмкк (despre cantitate și despre măsuri)
etc., fără nume de autor.

Pe lângă acestea, o sumă de chestiuni diverse : numele riuilor și a
munților mari (f. 154^v—155), originea numelui Samarinenilor (fig. 175).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 21^v. Прости ме си кози вк и там встакенан, оубогак се оубо (Ier-
tați-mă, așa a fost și am lăsat <scrisul> acolo, căci m-am temut). Se
referă la pagina care a fost lăsată pe jumătate albă.

Alte însemnări

f. 236^v. Semnătură în grecește : Ιαάνη λογοφθοу Κω... (Ale lui
Ioan logofătul Co ...). (Sec. XVII).

Mai jos : Constandin. (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. 25 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură nouă în carton.
Scriș probabil în Serbia. Slavă bisericească de redacție sîrbească. Dăruit Academiei de Gr. N.
Manu la 1897.

73.

Sec. XV. Hirtie. 241 f. 26 × 19 cm. Lipsește sfrșitul.

Iațimirski nr. 74.

1. f. 1—3^v. Иже вк свѣтылхъ втца нашего Іуанна архієпіскопа Кон-
стантинѣграда Златаоустаго. Бесѣда в молитвѣк и в мытари и фарицен. (A celui
între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantino-
polului : Cuvîntare despre rugăciune și despre vameșul și fariseul); înc. :
Іако господаже оуныка.

2. f. 3—10^v. Иже в свѣтылхъ втца нашего архієпископа Кесаріа Каппа-
докіинскыа Касіліа великааго. Бесѣда о смѣрено мѣдрін. (A celui între sfinți,
părintele nostru Vasile cel Mare arhiepiscopul Chesareii Cappadociei : Cu-
vîntare despre smerita înțelepciune); înc. длѣженъ вк чьловѣккъ.

3. f. 10^v—14. Иже вк свѣтылхъ втца нашего Іѡ архієпископа Констан-
тинѣграда Златаоустаго. Слово о мытари и фарицен. (Al celui între sfinți
părintele nostru Io <an> Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cu-
vînt despre vameșul și fariseul); înc. Чьловѣка два вѣзвѣдвста вк црьквкк...

4. f. 14—21. Іуанна архієпископа Кѡнстантинѣграда Златаоустаго. Слово
в блѣданѣм сынѣ. (Al lui Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constanti-
nopol : Cuvînt despre fiul risipitor); înc. присно оубо чьловѣккѡлюбіє.

5. f. 21—28. Каліста архієпископа Константинѣграда. Бесѣда в блѣ-
днѣмъ сынѣ. (Al lui Calist, arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt
despre fiul risipitor); înc. Благъ оубо Богъ...

6. f. 28—38^v. Иже в свѣтъхъ отца нашего Іоанна архієпископа Константинограда Златоустаго. ѿ блаженѣмъ и в дрѣвѣхъ еже вѣдѣти добро и зло и о разбоинѣхъ. (*A celui dintre sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Despre fiul risipitor și despre copacul cunoașterii binelui și răului și despre tâlhar*); ꙗко. прѣжде намъ братіе великое и благолѣпное...

7. f. 38^v—42. Тогожде Іоу Златоустаго, въ еже от Луки Евангеліе, о драхмѣхъ и въ еже чловѣкъ нѣкъи имааше два сына. (*Ale aceluiași Io <an> Gură de Aur : Despre drahmă și despre un om oarecare care avea doi fii, din Evanghelia de la Luca*); ꙗко. : Паки нѣдра Христова...

8. f. 42—51. Иже въ свѣтъхъ отца нашего Іоанна архієпископа Константинограда Златоустаго. Слово в оуспошнѣхъ и богатыхъ и нищнѣхъ. (*A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre cei adormiți și despre cei bogați și săraci*); ꙗко. принес и днес паче прѣвнѣхъ.

9. f. 51—66. Иже в свѣтъхъ отца нашего Андреа архієпископа критскаго Іеросолимаѣнина, в чловѣчѣствѣмъ житіи и о смершнѣхъ. (*A celui între sfinți părintele nostru Andrei, arhiepiscop de Creta, Ierosolimitanul : Despre viața omenească și despre cei morți*); ꙗко. Ничтоже тако въ истинѣхъ.

10. f. 66^v—78^v. Іоана мниха Дамаскина, в иже въ вѣрѣ оуспошнѣхъ тако же в ниѣ бываемыя слоужбы и благогворенія полсоужтъ ихъ. (*A lui Ioan Damaschin călugărul : Despre cei adormiți întru credință, cum că slujbele și binefacerile făcute pentru ei sînt de folos*); ꙗко. иже от сънѣден.

11. f. 78^v—88^v. Иже въ свѣтъхъ отца нашего Ефрема Сиріина. Слово в трѣпѣннѣхъ и в скончани вѣка и в вѣторѣмъ Господни пришествіи... (*Al celui întru sfinți, părintele nostru Efrem Sirul : Cuvînt despre răbdare, despre sfîrșitul lumii și despre a doua venire a Domnului*); ꙗко. свѣтау житіе пражедныѣхъ.

12. f. 88^v—97. Иже въ свѣтъхъ отца нашего Іоу архієпископа Константинограда Златоустаго. Слово в апостолскомъ реченіи, тако вѣси прѣдстанемъ съ нишоу Христоваго, да пріиметь къждо таже съ теломъ съдѣа и в съдѣа. (*A celui întru sfinți părintele nostru Io <an> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre spusa apostolului, că toți vom sta în fața judecării lui Hristos, ca să primească osîndă, fiecare după ce a făcutuit cu trupul, și despre judecată*); ꙗко. нещевалаѣхъ велика.

13. f. 97—107. Иже въ свѣтъхъ отца нашего Іоу архієпископа Константинограда Златоустаго. Бесѣда в трѣпѣннѣхъ и оумлени и желаніи бѣдѣщнѣхъ благъ и в вѣторѣмъ пришествіи Господа нашего Іесца Христа. (*A celui întru sfinți părintele nostru Io <an> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre răbdare și umilință și despre dorința bunurilor viitoare și despre a doua venire a Domnului nostru Iisus Hristos*); ꙗко. мола вас братіе.

14. f. 107—114^v. Иже въ свѣтѣхъ шца нашего Іу архіепископа Кѡн-
стантинѣграда Златоустааго. Бѣ еже егдаже пріидеть скнѣ чьлокѣ чьскын
въ слак ꙗ шца своего и къси свѣтѣн аггелн съ нимъ тогда сѣдет на прѣ-
столаꙗ славы своеж и разлжит шца шт козлищѣ... (*A celui întru sfinți*
părintele nostru Io <an>, Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Când
va veni Fiul Omului în slava Tatălui său și toți sfinții îngeri cu dînsul,
atunci va ședea pe tronul slavei sale și va despărți oile de capre); ꙗс. Иръскченіа сеж сладости.

15. f. 114^v—123^v. Иже въ свѣтѣхъ шца нашего Іу архіепископа
Кѡнстантинѣграда Златоустааго. Бѣ еже о лѣтохъ же и врѣменѣхъ братіе не
трѣбѣк ест писати сѣ камѣ, сами бо извѣстно кѣсте ꙗко днѣхъ Господнѣхъ
ꙗкоже татѣ въ ноци, тако пріидеть (*A celui întru sfinți părintele nostru*
Io <an> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol, la aceia: Fraților nu
e nevoie să vă scriu de ani și de vremuri, căci singuri știți că ziua Dom-
nului, ca tâlharul noaptea, așa va veni); ꙗс. Ничтоже тако много
испытать.

16. f. 123^v—140^v. Иппоуѣта блаженнѣишаго и мѣченика папы Римскаго.
Слово о скончани мира и ш Антихрѣстѣ и вторѣмъ пришестѣн Господина
нашего Ісѣса Христа (*A fericitului Ipolit mucenicul, papa Romei: Cuvînt*
despre sfîrșitul lumii și despre Antihrist și a doua venire a Domnului
nostru Iisus Hristos); ꙗс. Понеже оубо блаженн.

17. f. 140^v—149. Иже въ свѣтѣхъ шца нашего Васнаіа архіепископа
Кесаріѣ Каппадокіискыа. Слово ш еже въниман себѣ (*A celui între sfinți, pă-*
rintele nostru Vasile, arhiepiscopul Chesariei Cappadociei: Cuvînt la „Ia
seama la tine însuți”); ꙗс. слова потрѣбѣ даст намъ...

f. 149^v. Albă, cu însemnare posterioară.

18. f. 150—158. Иже въ свѣтѣхъ шца нашего архіепископа Кесаріѣ
Каппадокіискыа Васнаіа Келнкааго. Бесѣда ш благодареніи (*Al celui întru*
sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare arhiepiscopul Chesariei Capadociei:
Cuvînt despre recunoștință); ꙗс. Слышасте ли глаголы апостола.

19. f. 158—166. Иже въ свѣтѣхъ шца нашего Григоріа Нусскаго, къ
началш свѣтѣхъ постѣ (*A celui întru sfinți, părintele nostru, Grigorie de*
Nissis, la începutul sfîntului post); ꙗс. Съчетанно животно чьлокѣкѣ.

20. f. 166^v—175^v. Иже въ свѣтѣхъ шца нашего Іу архіепископа
Кѡнстантинѣграда Златоустааго. Бесѣда о пророцѣ Іонѣ и Даніилѣ и трѣхъ
отрокохъ и ш покаани речена же быст въ ходѣ свѣтѣхъ пост (*Al celui întru*
sfinți, părintele nostru Io <an> Gură de Aur, arhiepiscop de Constanti-
nopol: Cuvînt despre prorocii Iona și Daniil și despre cei trei copii și
despre pocăință; a fost rostită la intrarea în sfîntul post); ꙗс. Скрѣло днес
наше трѣжьство...

21. f. 175^v—184. Иже въ свѣтѣхъ шца нашего архіепископа Кесаріѣ
Каппадокіискыа Васнаіа Келнкааго. Слово о постѣ (*Al celui întru sfinți, părin-*

tele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Chesariei Capadociei : Cuvînt despre post); înc. Къстрженте речена.

22. f. 184—196^v. Анастасіа мниѡа Синанскыѡ горы. Беседа реченаа w шестомъ ѡлаамѣ къ кълодѣ свѣтъ пост (*Al lui Anastasie, călugărul de la muntele Sinai : Cuvînt despre psalmul al șaselea, la intrarea în sfîntul post*); înc. Подоважщєе постомъ началлw.

23. f. 196^v—202^v. Иже в свѣтыѡхъ wтца нашего арХієпископа Кесаріѡ Каппадокіискыѡ Каслаіа Келікаго. Слово w постѣ (*Al celui întru sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Chesariei Capadociei : Cuvînt despre post*); înc. Молите рече свѣщенникwмъ.

24. 202^v—204. Тогожде, w постничествѣ и како подобает оукрашенѣ быти инокоу (*A aceluiași : Despre postire și cum se cuvine să fie podoaba călugărului*); înc. Достонтъ инокоу прѣжде къскѡ.

25. f. 204—207. Прѣподобнаго wтца нашего Доротеа. Слово о постѣ (*Al preacuviosului părintelui nostru Dorotei : Cuvînt despre post*); înc. къ законѣ покелѣ Богъ.

26. f. 207^v—211^v. Прѣподобнаго и Богоноснаго wтца нашего Ефрема Суріна. Слово w отцѣхъ скончавшійхъ сѡ (*Al preacuviosului părintelui nostru, purtător de Dumnezeu, Efreim Sirul Cuvînt despre părinții care s-au săvârșit*); înc. къ сін днь прѣквн.

27. f. 211^v—214^v. Тогожде, w отцѣхъ скончавшійхъ сѡ (*A aceluiași : Despre părinții care s-au săvârșit*). înc. : жтровоѡ моѡж.

28. f. 214^v—231. Иже въ свѣтыѡхъ wтца нашего Іw Златооустааго. Слово поученіе нмѡж о постѣ и w прѣстѡплени Іадамовѣ и w лѡкавнѡхъ и блажннѡхъ женаѡ (*Al celui întru sfinți, părintele nostru Io <an> Gură de Aur : Cuvînt cuprinzînd învățătura despre post și despre neascultarea lui Adam și despre femeile înșelătoare și adultere*); înc. прѣдлжитъ намъ къзлюблєннѡ.

29. f. 231—240^v. Иже въ свѣтыѡхъ wтца нашего Іw арХієпископа Константінѡграда Златооустааго. Ѣ сѡзданнѡ и изгнаннѡ Іадамовѣ (*A celui întru sfinți, părintelui nostru Io <an> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Despre zidirea și alungarea lui Adam*); înc. принеси пакы да коснєм сѡ.

30. f. 240^v—241^v. Иже въ свѣтыѡхъ wтца нашего Григоріа арХієпископа Константінѡграда Богослова. Ѣ пѡзвѣ града (*A celui întru sfinți, părintele nostru Grigore Bogoslavul arhiepiscop de Constantinopol : Despre pierirea cetății*). Cu explicații marginale. înc. Чтo разарѣте чиннъ.

Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

f. 128. (În limba polonă): Mnie wielce miloscivie panu y kochany bracie, Anatoly, litero moi podle zasylam. (Al meu mult milostiv domn și iubit frate, Anatolie, îți trimit scrisoarea mea). (Sec. XVII).

f. 149. O amar monahului care nu ține sama pre vățător. (Sec. XVII).

f. 183^v. Ca folos este omului de meșteșugul lui, dacă n-are minte. (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în negru și roșu la f. 1. Filigran : ornament cu trei trifoi. 27 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente florale, deteriorată. Scris probabil în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de Gr. N. Manu în 1897.

74.

Sec. XV. Hirtie. 101 f. 27 × 18 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul și foi după f. 20^v, 40^v, 48^v, 55^v, 94^v, 95^v, 97^v.

Iațimirski nr. 75.

1. <Fragments din Paterio> f. 1—26.

f. 1—2^v. <Reguli ale vieții călugărești>; înc. Кроткостіж и смкрениемь срѣца.

f. 2^v—4. Înc. Ѡтцъ Памво посла оученика своего къ градъ Александріж (Părintele Pamvo a trimis pe un ucenic al său în cetatea Alexandria)

f. 4—5. Ѡ свѣтъмь послушаніи скоро сѣло полезно (Despre sfânta ascultare, cuvînt foarte folositor); înc. покѣда намь нѣкыи...

f. 5—7. Покѣсти свѣтыѣ мжжін (Poveste despre sfinții bărbați); înc. Къ единь вт днїи...

f. 7—26^v. Ѡ отци Пиноуфїи (Despre părintele Pinufie); înc. Много же нѣкогого вт втцѣ.

2. f. 26^v. Молитка (Rugăciune); înc. Боже, моли сѣ.

3. f. 27—28. Свѣтыѣ старець, въпроси и втѣкти сѣло полезни. (Întrebări și răspunsuri ale sfinților stareți, foarte folositoare); înc. Въпроси како подобаеть инокоу.

4. f. 28—29^v. Въпроси и втѣкти прѣподобныхъ втцѣ, о молиткѣ и трѣзвени оума, како подобаеть безмѣвникоу сѣдѣти въ келїи (Întrebări și răspunsuri ale preacuvioșilor părinți, despre rugăciune și minte trează și cum se cuvine sihastrului să șeadă în chilie); înc. Како подобаеть безмѣствокати.

5. f. 29^v. Свѣтаго Макарія Келникаго (Ale sfântului Macarie cel Mare); înc. Подобаеть оубо втрекшомоу мира...

6. f. 30—40^v. Житїе и жизнь прѣподобнаго втца нашего Варвара муроточца пѣдвисакшаго сѣ въ Пелагонскыѣ гвралъ. (Viața și petrecerea preacuviosului părintelui nostru Varvara izvoritorul de mir, care s-a nevoit în munții Pelagoniei); înc. Добро и благославно еже вт подвигѣ.

După f. 40^v numeroase foi lipsesc.

7. <Din Pateric >

f. 41—47^v. Покръсть скатаго отца нашего Исаїж (Povestea sfintului părintelui nostru Isaia); înc. Ътць Исаїа покръда намь.

f. 48—49. Скатаго отца нашего Макариа... (Ale sfintului părintelui nostru Macarie) și altele din Pateric; înc. Яце кто изъшед от сконл.

8. f. 49—49^v. Иже в скатылх отца нашего Нила. Бескъда къ мнлхум (Al celui între sfinți, părintele nostru Nil: Cuvînt către călugări) înc. Не къздръжаніе брашенъ.

9. f. 49^v—51^v. Ът житіа скатаго Пахѡміа (Din viața sfîntului Pahomie); înc. Помолн сѡ иногда великыи отць нашъ Пахѡміе.

10. f. 51^v—52. Ът отьцьскыи хъ словес (Din cuvintele părinților); înc. Глаголаше нѣккыи от отць... .

11. f. 52. Скатаго Ёфрема Сурна (Ale sfîntului Efrem Sirul); înc. Трѣбе знаменуѡщи коннство.

12. f. 52—53. Скатаго Макариа. Како пѡдобает быти инокоѡ (Ale sfîntului Macarie: Cum trebuie să fie călugărul); înc. Помышѣж оубо чѡда по моемоѡ пракс.

13. f. 53^v—55^v. Ът пощеніа кнїгъ прѣподобнаго отца нашего Сїмѡна Новаго Богослава и нгоѡмена бывшаго мѡнастырѣ вграды, скатаго Маманта къ ноконачалныи мнлхѡм (Din învățătura cărții preacuviosului părintelui nostru Simeon cel Nou Bogoslovul și fost egumen al mănăstirii Grădiniîi sfîntului Mamant, către călugării începători); înc. Братіа и отци... .

14. f. 55^v. Къ братѣ къпадшѣ къ длѣгж волѣзнь и прѣтѣсновеніа различна (Către fratele care a căzut în boală lungă și în diferite supărări); înc. молѡ тѡ, чѡдо.

15. f. 56—59^v. Иже къ скатылх отца нашего ирѣподобнаго Макариа Великааго, слово стѣло полезно (Al celui între sfinți, preacuviosul părintele nostru Macarie cel Mare, cuvînt foarte folositor); înc. Хотѡи пристѣпннн.

16. f. 60—62. Смѣрено мѡдростнн (Despre smerenie); înc. Яква Ян-Дроніе.

17. f. 62—65^v. Ъ трѣпѣнн (Despre răbdare); înc. глаголѣлх, о отци.

18. f. 65^v—79. Ъ оумилени (Despre umilință); înc. Глаголѣлх в отци Ярсенін.

19. f. 79—85^v. Иако неподобаетъ весждати съгрѣшащнхъ (Că nu trebuie să osîndească pe cei ce greșesc); înc. Съгрѣшъ брат отѡлченъ... .

20. f. 85^v. О страѣ Божїи, глава а (Despre teama de Dumnezeu, capul 1); înc. Блаженъ оубо ест чѡловѣкъ.

21. f. 85^v—86. О бестрашнн, глава б (Despre cei ce nu se tem <de Dumnezeu> capul 2); înc. немѣкнж страѡ.

22. f. 86—87. О любкн, глава в (Despre dragoste, capul 3); înc. Блаженъ мѡжѣ.

23. f. 87—87^v. О немлашихъ любке, глака \bar{d} (*Despre cei ce n-au dragoste, capul 4*); inc. wkaанъже и страстень...

24. f. 87^v. О даѣготрѣпкнии, глака \bar{e} (*Despre îndelungă răbdare, capul 5*); inc. Блаженъ по истинк.

25. f. 87^v—88. Ѡ немлашии трѣпкниа. глака \bar{s} (*Despre cei ce n-au răbdare, capul 6*); inc. Немѣжи даѣготрѣпкниа.

26. f. 88—88^v. Ѡ трѣпкнии, глака \bar{z} (*Despre răbdare, capul 7*); inc. Блаженъ братіе...

27. f. 88^v—89. Ѡ немлашии трѣпкниа, глака \bar{n} (*Despre cei ce n-au răbdare, capul 8*); inc. Ѡкаанъ же и страстень.

28. f. 89—89^v. Ѡ безгнѣки, глака θ . (*Despre nemîniere, capul 9*); inc. Блаженъ чѣловѣкъ.

29. f. 89^v—90. О нагло дѣши, рекше о гнѣкѣ, глака \bar{i} (*Despre iuțime, adică despre mînie, capul 10*); inc. наглодѣшемъже wдрѣжимъки.

30. f. 90—90^v. Ѡ кривости, глака \bar{a} (*Despre blîndețe capul 11*); inc. блаженъ и трѣблаженъ.

31. f. 90^v—91^v. Ѡ лжкавѣсткѣ, глака \bar{k} (*Despre înșelăciune, capul 12*); inc. рыдати оубо.

32. f. 91^v. Ѡ истинкѣ, глака \bar{f} (*Despre adevăr, capul 13*); inc. Блаженъ иже къ истинѣ.

33. f. 91^v—92. Ѡ лѣжаѣкъ, глака \bar{d} (*Despre minciuni, capul 14*); inc. wkaаненьже и страстень.

34. f. 92—92^v. О посланиани, глака \bar{i} (*Despre supunere, capul 15*); inc. блаженъ иже стѣжа себѣ.

35. f. 92^v—93^v. О непокорствѣ и рѣптани, глака \bar{z} (*Despre nesupunere și murturare, capul 16*); inc. проклатъ и wkaанень...

36. f. 93^v—94. Ѡ иже нематъ зависти и ревности, глака \bar{z} (*Despre a ceea, să nu aveți rîznă și poftă, capul 17*); inc. Блаженъ иже зависти.

37. f. 94^v—95^v. Ѡ зависти и ревности, глака \bar{n} (*Despre rîznă și poftă, capul 18*); inc. вѣсиѣже себе оуязкивыи.

38. f. 96—101^v. <Învățăturile unui stareț către călugări> începutul lipsește; inc. : инаа мнѣжаншаа сказоуешими.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Ѡрмонахъ Мардаріе пѣкец (Ieromonah Mardarie, cîntăreț).

Pe coperta din urmă, partea interioară : Только марторисим, даем ти знати инако не от ништа. † Исц Данила дѣакъ wt земли Ѡгорскон (Atîta mărturisim, îți dăm de știre, altfel nu, de nimic. + A scris Daniil diac din țara Ungurească).

Исц ерѣменъ Писцие w склѣтаго монастырѣ Поврата (A scris Paisie egumenul de la sfînta mănăstire Pobrata) (sec. XVII).

Петръ воевода (Petru vovod). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : foarfece. Seris de două mîni (I. f. 1—95^v și II, f. 96—101^v). 20, 25, 27 rinduri pe pagină. Semuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice și florale. Seris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Probota.

75.

Sec. XVI (sfîrșit). Hîrtie 180 f 32 × 20.5 cm Lipsesc începutul și sfîrșitul.
Iașimirski nr. 76 (datează : sec. XVII).

<Evanghelie cu învățăături>

f. 1—3. Evanghelie cu învățătură la duminica a 4-a după Paști. Începutul lipsește ; înc. Здрака а ктoмoу не ськьркъшан.

f. 3—7^v. НЕДЕЛЪ Е ПО ПАСЦЕ, У САМАРЯНИНЪКЪ, ЕВАНГЕЛІЕ ІВАНА, ГЛАВА КІ. (duminica a 5-a după Paști despre samariteancă, Evanghelia de la Ioan, capul 12).

f. 8—12. НЕДЕЛЪ С ПО ПАСЦЪКЪ, У СЪЖНОМЪ, ЕВАНГЕЛІЕ ІВАНА, ГЛАВА Л̄. (duminica a 6-a după Paști, a Orbului, Evanghelia de la Ioan, capul 34).

f. 12—15^v. НЕДЕЛЪ З ПО ПАСЦЪКЪ, СЪЖТЪКЪ УТЕЦЪ, ЕВАНГЕЛІЕ УТ ІВАНА ГЛАВА НС̄ (duminica a 7-a după Paști a sfinților părinți, Evanghelia de la Ioan, capul 56).

f. 15^v—18^v. НЕДЕЛЪ И ПО ПАСЦЪКЪ, ЕЖЕ ЕСТ СЪЖТАГО ДУХА, ЕВАНГЕЛІЕ ІВАНА, ГЛАВА ЪЗ̄. (duminica a 8-a după Paști, cea a Sfîntului Duh, Evanghelia de la Ioan, capul 27).

f. 19—22. НЕДЕЛЪ КЪСЪКЪ СЪЖТЪКЪ, ЕВАНГЕЛІЕ УТ МАТФЕА, ГЛАВА ЛН̄ (duminica tuturor sfinților, Evanghelia de la Matei, capul 38).

f. 22—24^v. НЕДЕЛЪ Ъ ПО КЪСЪКЪ СЪЖТЪКЪ, ЕВАНГЕЛІЕ УТ МАТРЕА, ГЛАВА Ө̄ (duminica a 2-a după a tuturor sfinților, Evanghelia de la Matei, capul 9).

f. 25—28^v. НЕДЕЛЪ Г̄ ПО КЪСЪКЪ СЪЖТЪКЪ, ЕВАНГЕЛІЕ УТ МАТФЕА, ГЛАВА НІ̄ (duminica a 3-a după a tuturor sfinților, Evanghelia de la Matei, capul 18).

f. 28^v—31^v. НЕДЕЛЪ Д̄ ПО КЪСЪКЪ СЪЖТЪКЪ. ЕВАНГЕЛІЕ УТ МАТФЕА, ГЛАВА ІЕ̄ (duminica a 4-a după a tuturor sfinților, Evanghelia de la Matei capul 15).

f. 31^v—34^v. НЕДЕЛЪ І̄ ПО КЪСЪКЪ СЪЖТЪКЪ, ГЛАВА КН̄, ЕВАНГЕЛІЕ СЧИТЕЛЬНОЕ (duminica a 5-a după a tuturor sfinților, capul 28, Evanghelie cu învățătură).

f. 34^v—36^v. НЕДЕЛЪ С̄ ПО КЪСЪКЪ СЪЖТЪКЪ, ЕВАНГЕЛІЕ УТ МАТӨЕА, ГЛАВА ӨӨ̄ (duminica a 6-a după a tuturor sfinților, Evanghelia de la Matei, capul 29).

f. 36^v—39^v. НЕДЕЛЪ З̄. ЕВАНГЕЛІЕ УТ МАТӨЕА. ПОСЪЧЕНІЕ МИРОУ (duminica a 7-a, Evanghelia de la Matei, învățătură lumii). Marginal : ГЛАВА ЛГ̄ МАТӨЕН (Matei, capul 33).

f. 40—42^v. НЕДЕЛЪ Н̄ ПО КЪСЪКЪ СЪЖТЪКЪ, ЕВАНГЕЛІЕ УТ МАТӨЕА, ГЛАВА НН̄ (duminica a 8-a, după a tuturor sfinților, Evanghelia de la Matei, capul 58).

f. 42^v—45^v. НЕДЕЛК Ѡ, ЄУАГГЕЛІЄ УТ МАТѠЕА, ПОУЧЕНІЄ МИРѠ (duminica a 9-a, Evangelhia de la Matei, învățătură lumii). Marginal: МАТѠЕИ, зачало нѠ (Matei, capul 59).

f. 45^v—49. НЕДЕЛК І, ЄУАГГЕЛІЄ УТ МАТѠЕА, ПОУЧЕНІЄ МИРОУ (duminica a 10-a, Evangelhia de la Matei, învățătură lumii). Marginal: МАТѠЕИ зачало ѠБ (Matei, capul 72).

f. 49—52^v. НЕДЕЛК АІ, ЄУАГГЕЛІЄ УТ МАТѠЕА, ГЛАКА ѠЗ, НАОУКА ХРЕСТІАНОМ (duminica a 11-a, Evangelhia de la Matei, capul 77, învățătură creștinilor).

f. 53.—55^v. НЕДЕЛК ІІ, ЄУАГГЕЛІЄ УТ МАТѠЕА, ГЛАКА ѠѠ, НАОУКА ХРЕСТІАНОМ (duminica a 12-a, Evangelhia de la Matei, capul 79, învățătură creștinilor).

f. 56—60. НЕДЕЛК ГІ ПО КЪСКЪ СКАТЫХ, ЄУАГГЕЛІЄ УТ МАТѠЕА, ГЛАКА ѠЗ (duminica a 13-a, după a tuturor sfinților, Evangelhia de la Matei, capul 77). (cap. 77 greșit, în loc de 80).

f. 60—64^v. НЕДЕЛК АІ, ЄУАГГЕЛІЄ УТ МАТѠЕА, ГЛАКА ПѠ (duminica a 14-a, Evangelhia de la Matei, capul 89).

f. 64^v—68. НЕДЕЛК ІІ, ЄУАГГЕЛІЄ УТ МАТѠЕА, ГЛАКА ЧК (duminica a 15-a, Evangelhia de la Matei, capul 92).

f. 68—71^v. НЕДЕЛК СІ, ЄУАГГЕЛІЄ, УТ МАТѠЕА, НАОУКА ХРЕСТІАНОМ (duminica a 16-a, Evangelhia de la Matei, învățătură creștinilor). Marginal: зачало рѠ (capul 105).

f. 71^v—75. НЕДЕЛК ЗІ, ЄУАГГЕЛІЄ УТ МАТѠЕА, ГЛАКА ЗБ, НАОУКА ХРЕСТІАНОМ (duminica a 17-a, Evangelhia de la Matei, capul 62, învățătură creștinilor).

f. 75—78^v. НЕДЕЛК А ЕЖЕ УТ ЛСКИ ЄУАГГЕЛІЄ, зачало ЗІ (duminica 1, Evangelhia de la Luca, capul 17).

f. 78^v—82. НЕДЕЛК Б, ЄУАГГЕЛІЄ УТ ЛОУКИ, ГЛАКА КЗ, НАОУКА ХРЕСТІАНОМ (duminica a 2-a, Evangelhia de la Luca, capul 26, învățătură creștinilor).

f. 82^v—86. НЕДЕЛК Г, ЄУАГГЕЛІЄ УТ ЛСКИ, зачало Л, НАОУКА ХРЕСТІАНОМ. (duminica a 3-a, Evangelhia de la Luca, capul 30, învățătură creștinilor). Marginal: глака З (capul 7).

f. 86^v—90^v. НЕДЕЛК Д, ЄУАГГЕЛІЄ УТ ЛОУКИ, ГЛАКА ЛЕ (duminica a 4-a, Evangelhia de la Luca, capul 35).

f. 90^v—94. НЕДЕЛК Е, ЄУАГГЕЛІЄ УТ ЛОУКИ. ГЛАКА... НАОУКА ХРЕСТІАНОМ (duminica a 5-a, Evangelhia de la Luca, capul... învățătură creștinilor).

f. 94^v—97^v. НЕДЕЛК З, ЄУАГГЕНІЄ УТ ЛОУКИ, ГЛАКА АН, НАОУКА ПРАВОСЛАВНЫМ КРЕСТІАНОМ (duminica a 6-a, Evangelhia de la Luca, capul 38, învățătură ortodoxilor creștini).

f. 97^v—101^v. НЕДЕЛК З, ЄУАГГЕЛІЄ УТ ЛУКИ, ГЛАКА ЛѠ (duminica a 7-a, Evangelhia de la Luca, capul 39).

f. 101^v—104^v. Неделѣ ѿ, Євѣнгеліе ѿт Лѹки, зачало ѿг, наука Хрестіаном (duminica a 8-a, Evanghelia de la Luca, capul 53, învățătură creștinilor).

f. 104^v—106^v. Неделѣ ѿ, Євѣнгеліе ѿт Лѹки, зачало ѿс (duminica a 9-a, Evanghelia de la Luca, capul 66).

f. 106^v—110. Неделѣ ѿ Євѣнгеліе ѿт Лѹки, зачало ѿд, наука Хрестіаном (duminica a 10-a, Evanghelia de la Luca, capul 71, învățătură creștinilor).

f. 110—114. Неделѣ ѿ, Євѣнгеліе ѿт Лѹки, зачало ѿз, наука Хрестіаном (duminica a 11-a, Evanghelia de la Luca, capul 76, învățătură creștinilor).

f. 114—117^v. Неделѣ ѿ, Євѣнгеліе ѿт Лѹки, зачало ѿе, наука Хрестіаном (duminica a 12-a, Evanghelia de la Luca, capul 85, învățătură creștinilor).

f. 118—121. Неделѣ ѿ, Євѣнгеліе ѿт Лѹки, зачало ѿа, наука Хрестіаном (duminica a 13-a, Evanghelia de la Luca, capul 91, învățătură creștinilor).

f. 121—123^v. Неделѣ ѿ, ѿт Лѹки, Євѣнгеліе, зачало ѿг, наука Хрестіаном (duminica a 14-a, Evanghelia de la Luca, capul 93, învățătură creștinilor).

f. 124—127. Неделѣ ѿ, ѿт Лѹки, Євѣнгеліе... наука Хрестіаном (duminica a 15-a, Evanghelia de la Luca... învățătură creștinilor).

f. 127—129^v. Неделѣ ѿ, ѿ мѣтарѣ и фарисеѣ, Євѣнгеліе ѿт Матѣеѣ... наука православным Хрестіаном (duminica a 16-a, despre vameș și fariseu, Evanghelia de la Matei... învățătură ortodoxilor creștini).

f. 129^v—135^v. Неделѣ ѿ, ѿ блѹдном... Євѣнгеліе ѿт Лѹки, зачало ѿѿ, наука Хрестіаномъ (duminica a 17-a, despre fiul risipitor, Evanghelia de la Luca, capul 79, învățătură creștinilor).

f. 135^v—138. Неделѣ ѿ сыропоусна, Євѣнгеліе ѿт Матѣеѣ, глава ѿѿ, наука Хрестіаном (duminica lăsatului de brînză, Evanghelia de la Matei, capul 17, învățătură creștinilor).

f. 138—140^v. Неделѣ ѿ поста, Іѡанъ глава ѿ, Євѣнгеліе оучителное православнымъ Хрестіаномъ (duminica 1 din post, Ioan, capul 5, Evanghelia cu învățătură ortodoxilor creștini).

f. 140^v—143. Неделѣ ѿ поста. Євѣнгеліе ѿт Марка, глава ѿз, наука Хрестіаном (duminica a 2-a din post, Evanghelia de la Marcu, capul 7, învățătură creștinilor).

f. 143—144^v. Неделѣ ѿ поста. Свѣтаго Євѣнгеліе ѿт Марка, глава ѿз (duminica a 3-a din post, sfînta Evanghelie de la Marcu, capul 37).

f. 144^v—146. Неделѣ ѿ поста, Євѣнгеліе ѿт Марка, глава ѿм (duminica a 4-a din post, evanghelia de la Marcu, capul 40).

f. 146^v—148. Неделѣ ѿ поста, свѣтаго Марка. глава ѿз, Євѣнгеліе оучителное (duminica a 5-a din post, a sfîntului Marcu, capul 47; Evanghelie cu învățătură).

f. 148—150. В НЕДЕЛЮ ЦВѢТНОЮ, ПОУЧЕНІЕ МИРОУ (În duminica Floriilor, învățătură lumii).

f. 150^v. Albă.

f. 151—154. СЛОВО НА ВЪЗНЕСЕНІЕ Господа нашего Иисуса Христа, наука православным Христианомъ (Cuvînt la înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos, învățătură creștinilor ortodoxi).

f. 154—157. ПОУЧЕНІЕ МИРОУ ОТЪ ЕВАНГЕЛІА наука православным Христианомъ на святаго апостола Петра и Павла (Învățătură lumii din Evangelhie, învățătură creștinilor ortodoxi la sfinții apostoli Petru și Pavel).

f. 157—159^v. СЛОВО НА СВАТАГО ПРОРОКА ИЛИИ, ЧУДО ЕГДА ЗАКЛЮЧИ НЕБО ТРИ ЛѢТА НЕ БЫСТ ДОЖДА ПО ВЪСЕ ЗЕМЛИ (Cuvînt la sfințul profet Ilie; minune cînd a închis cerul trei ani de n-a fost ploaie pe întreg pămîntul).

f. 159^v—162. СЛОВО НА ПРЕВРАЖЕНІЕ Господа нашего Исуса Христа ОТЪ ЕВАНГЕЛІА МАТФЕЯ (Cuvînt la schimbarea la față a Domnului nostru Iisus Hristos, din Evangelhia lui Matei).

f. 162—164^v. СЛОВО НА ОУСЕНІЕ ПРѢСВАТЫА БОГОРОДИЦЕ ВЪЛОЖЕНО ЕВАНГЕЛИСТОМЪ ІОАНОМЪ (Cuvînt la adormirea preasfintei Născătoare de Dumnezeu, alcătuită de evanghelistul Ioan).

f. 164^v—168. СЛОВО НА РОЖДЕСТВО ПРѢСВАТЫА БОГОРОДИЦЕ, ПОУЧЕНІЕ МИРОУ (Cuvînt la nașterea preasfintei Născătoare de Dumnezeu, învățătură lumii).

f. 168—171^v. СЛОВО О ВЪЗДВИЖЕНІИ ЧЕСТНАГО И ЖИВОТВОРАЩЕГО ДУХА, ВЪЛОЖЕНО ЕВАНГЕЛИСТОМЪ ІОАНОМЪ. (Cuvînt despre înălțarea cinstitului și de viață făcătorului Duh, alcătuit de evanghelistul Ioan).

f. 171^v—173. СЛОВО О ПОКРОВѢ СВАТЫА БОГОРОДИЦА, наука православным Христианомъ (Cuvînt despre acoperămîntul Născătoarei de Dumnezeu, învățătură creștinilor ortodoxi).

f. 173—174^v. СЛОВО НА ОУКЕДЕНІЕ ПРѢСВАТЫА БОГОРОДИЦА ПРИСНО ДѢВЫ МАРІА, наука православным Христианомъ (Cuvînt la intrarea în biserică a preasfintei Născătoare de Dumnezeu, pururea fecioarei Maria, învățătură creștinilor ortodoxi).

f. 174^v—176. СЛОВО ПРЕПОДОБНОМЪ ПАРАСКОВИИ ІАКО МОУЧЕНІЕ ПРІАМА (Cuvîntul preacuvioasei Paraschiva, cînd a primit pătimirea).

f. 176^v—178. СЛОВО НА СОБОРЪ СВАТАГО АРХИСТРАТИГА МИХАИЛА (Cuvînt la soborul sfîntului arhistratig Mihail).

f. 178—179^v. СЛОВО НА СОБОРЪ ПРѢСВАТЫА БОГОРОДИЦА (Cuvînt la soborul preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 179^v—180^v. ЕВАНГЕЛІЕ ВЪКЛАДНОЕ НА ВЕРЪЗАНІЕ ГОСПОДНЕ (Evangelhia cu învățătură la tăierea împrejur a Domnului).

Lipsește sfîrșitul.

Însemnări

Coperta din urmă, partea interioară : † **Ѳ**з **НЕБОЖАТКО** **ЛОГОФЕТ** († **Еу** **Nebojateco** **logofăt**). **Ѳ**з **МѲРѲН** **БАН** († **Еу**, **Miron** **ban**).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă. Scris de două mâini (I, f. 1—123^v, II, f. 124—180^v). 23 (mîna I-a) și 32 (mîna II-a) rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Ucraina. Slavă bisericească de redacție ucraineană cu influențe medio-bulgare. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza la 1885.

76.

Sec. XVII (sfîrșit). Hîrtie. 111 f. 30 × 19 cm. Lipsește sfîrșitul. Iațimirski nr. 77.

1. f. 1—7^v. **КАЗАННІА** **НА** **РАЗЛИЧНЫХ** **ПРАЗДНИКН** **И** **НЕДЕЛѢ**. **ПЕРКОЕ** **НА** **КОС-**
КРЕСЕНІЕ **ГОСПОДННЕ** (*Cuvîntări la diferite sărbători și dumineci. Întîi la*
Învierea Domnului); înc. **СЕН** **ДНЬ** **ЕГОЖЕ** **СОТВОРН** **ГОСПОДЬ** ...

2. f. 7^v—11. **СЛОВО** **ВТОРОЕ** **В** **НЕДЕЛЮ** **ТОМИНС** (*Cuvîntul al doilea la*
duminica Tomei); înc. **МѲРЪ** **КАМЪ**. **І** **ВАННЪ** **ГЛ.** **К.**

3. f. 11—14^v. **СЛОВО** **Г** **В** **НЕДЕЛЮ** **МИРОНОСЦЪ** (*Cuvîntul al treilea la*
duminica Mironosițelor); înc. **ДОСТОННЪ** **ПОХВАЛЫ**.

4. f. 14^v—18. **СЛОВО** **Д** **К** **НЕДЕЛЮ** **РАСЛАБЛЕННАГО** (*Cuvîntul al patrulea*
la duminica Slăbănogului); înc. **СЕ** **ЗДРАКЪ** **ВЫСТЬ**.

5. f. 18—22. **СЛОВО** **В** **НЕДЕЛЮ** **САМАРАНИНЮ** (*Cuvînt în duminica Sama-*
rinencii); înc. **БСАК** **ПІАН** **УТ** **КОДЫ** **СЕА**.

6. f. 22—26^v. **СЛОВО** **Е** **В** **НЕДЕЛЮ** **САТѢПАГО** (*Cuvîntul al cincilea la du-*
minica Orbului); înc. **МНѢ** **ПОДОБАЕТЪ** **ДѢЛО**.

7. f. 26^v—32. **СЛОВО** **В** **НЕДЕЛЮ** **Ъ**, **САТЫХЪ** **УТТЦЪ** (*Cuvînt în duminica*
a 7-a a sfinților părinți); înc. **СЕ** **ЕСТЪ** **ЖИКОТЪ** **ВКЧНІН**.

8. f. 32—36^v. **СЛОВО** **В** **НЕДЕЛЮ** **А** **ВСѢХЪ** **САТЫХЪ** (*Cuvînt în duminica*
întîi a tuturor sfinților); înc. **БОГЪ** **СОЗДАТЕЛЬ** **НАШЪ**.

9. f. 36^v—41. **СЛОВО** **В** **НЕДЕЛЮ** **Б** **ПО** **СОШЕСТІЕ** **САТАГО** **ДСХА** (*Cuvînt*
în duminica a 2-a după coborîrea Sfîntului Duh); înc. **ГРАДѢТЕ** **ПО** **МНѢ** ...

10. f. 41—45^v. **СЛОВО** **НА** **СОВЕРШЕНІЕ** **ЗНАМЦІИ** (*Cuvînt la terminarea*
școalei); înc. **КОЗДАДѢМЪ** **БЛАГОДАРЕНІЕ**.

11. f. 45^v—57. **СЛОВО** **НА** **БОГОЖВЛЕНІЕ** **ГОСПОДНЕ** (*Cuvînt la Botezul*
Domnului); înc. **МОРЕ** **ВНДѢ** **И** **ПОВѢЖЕ** ...

12. f. 57—68^v. **СЛОВО** **В** **ПАТОК** **НА** **СТРАСТИ** **ГОСПОДНИ** (*Cuvînt, vineri la*
patimile Domnului); înc. **ХРИСТОС** **ПОСТРАДА** **ПО** **НАМЪ** ...

13. f. 68^v—70. **ОРАЦІА** **БЛАГОДАРЕТЪВЮЩАА** **НА** **САТЫН** **ГАНТЬ** (*Orație*
de mulțumire la sfînta rasă); înc. **ГОСПОДЬ** **НАШЪ** **І** **СХС** **ХРИСТОС**.

14. f. 70—74. **СЛОВО** **НА** **КОСКРЕСЕНІЕ** **ЛАЗАРЕВО** (*Cuvînt la învierea lui*
Lazăr); înc. **ЛАЗАРЪ** **ДРЪГ** **НАШЪ** **З** **СЕНЕ** ...

15. f. 74—80. СЛОВО К НЕДЕЛЮ ЦЕЛТОНОСІА (*Cuvînt la duminica Floriilor*); ѲС. РЦѢТЕ ДЕЦЕРИ СІУОНОВЪ . . .

16. f. 80—89^v. СЛОВО НА ПРЕНЕСЕНІЕ МОЩЕН СВАТИТЕЛА ХРИСТОВА НИКОЛАА (*Cuvînt la aducerea moaștelor ierarhului lui Hristos, Nicolae*); ѲС.

17. f. 89^v—95. КАЗАНІЕ НА КОСКРЕСЕНІЕ ХРИСТОВА (*Cuvînt la Învierea lui Hristos*); ѲС. ГРАДИН НА СТРАДАНИЕ КОЛНОЕ.

18. f. 95^v—100^v. КАЗАНІЕ НА СТРАСТИ ХРИСТОВЫ (*Cuvînt la patimile lui Hristos*); ѲС. СОСДАЪ ИЗБРАННЫХ ХРИСТОВЪ.

19. f. 100^v—105. СЛОВО ПОХВАЛНОЕ НА БОВЕДЕНІЕ ПРѢЧНЫХЪ БОГОРОДИЦЫ (*Cuvînt de laudă la Intrarea în biserică a preacuratei Născătoare de Dumnezeu*); ѲС. КОЗДОЖДЪ ВЪЩНЕМЪШ ВЪ КЪТЫ ТЪМА.

20. f. 105—110^v. СЛОВО НА ПАМАТЬ ИЖЕ ВО СВАТЫХЪ ШТАЦА НАШЕГО НИКОЛАА ЧСДОТВОРЦА (*Cuvînt la pomenirea celui între sfinți, părintele nostru Nicolae, făcătorul de minuni*); ѲС. КСЕЛЕНСКИЙ СЧИТЕАЪ СВАТЫН ІУАННЪ ЗЛАТОУСТИН.

21. f. 110^v. СЛОВО ПОХВАЛНОЕ ПАСНЕ ВЪ БОГЪШ ПРѢСВАЩЕННОМЪШ ЕГУ МНОСТЫ ГОСПОДИНЪШ ШТАЦЪ ПЕТРЪШ МОГНАКЪ ПО СМЕРТЫ ДОРОЧНОЮ ПАМАТІЮ ПОЧИТАЕМАГО К КОЛЕГІСМЪ БРАТСКОМ КІЕВСКОМ (*Cuvînt de laudă pentru strălucitul întru Dumnezeu preasfințitul, milostivirea sa, domnul părinte Petru Movilă, la pomenirea anuală după moarte, citită în colegiul Frăției din Chiev.*) Exordium.

Din cuvîntarea în cinstea lui Petru Movilă nu s-au păstrat decît 7 rînduri, restul lipsește; ѲС. : Exordium. НЕ ШТНИДЕТЪ ПАМАТЬ ЕГО . . .

f. 111—111^v. Albe.

Însemnări

f. 111. БЕСИ КНИГѢ ЛИСТОКЪ 110, А АРКШЕКЪШ БЪДЕТ 55, КАЖДОН АРКШЪШ ПО ТРИ ПАРЫ, ТО БЪДЕТЪ ДЕНЕГЪ ЧЕТЫРИ ЛЕКА, КРОМѢ ОПРАККИ И БЪМАГИ (Toată cartea, foi 110, iar coli vor fi 55; fiecare coală cite trei parale, vor fi banii patru lei, afară de legătură și hîrtie). (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă. 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele. Scris în Ucraina, probabil la Chiev. Limbă ucraineană literară. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

77.

1796 (f. 74). Hîrtie. 75 f. 21,5 × 17,5 cm.

Iațimirski nr. 78.

<Letopiseț sîrbesc — Letopisețul Tronschi >

Pe foaia liminară nenumerotată dedicația lui C. Mijatović, istoric sîrb, către P. Balș, în limba franceză, din 1882.

f. 1. : РОДОСЛОВЕ СЕРБСКОЕ ИЛИ ИЛІРИЧЕСКОЕ (Rodoslovie <genealogie> sîrbească sau ilirică); ѲС. ПОНЕЖЕ МНОЗИ ИЗКОЛНША ШПИСИКАТИ РОДОСЛОВІЕ . . .

Numele unor crai sîrbi sînt scrise pe margine de sus în jos, de asemenea și numele unor mănăstirii pomenite în text.

Textul letopiseșului — f. 1—73^v — cuprinde istoria Serbiei pînă la începutul secolului XVI, fără subtitluri.

f. 74. Însemnarea scriitorului manuscrisului.

f. 74^v—75^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 74. Сїа исторїа въ сербскихъ царѣхъ и краляхъ юже преписахъ дѣлкѣ Николае Глигорекничъ изъ села Белотица. Темже молю вы, штицы и братїа въ погрешенїи, аще негда въбращете, прочитающе или преписающе сїа тетрадинцы, неправлїанте и мене прощенїю сподоблїанте, понеже нею писменахъ есть весьма грѣбо, ачае ко словахъ есть жалостно и замано можетъ, бо изъ каменїхъ сердцѣхъ слезы пролихти сѧ, понеже и во мнѣ бѣ сердцѣхъ затверждено ачае преписаючи и чтечи много горкихъ сѣза (sic) проливахъ, такъ и ты любезнїи читателю с оусердїемъ сїа прочтан и бѣдеш слези проливати. Отъ рождества Христова × аѳсѣдъ лѣта Господня надстомянїемъ, месеца марта ѣ дне 8 селѣ Белотичѣ, протоереемъ Георгїемъ Беричемъ. Конецъ.

(Această istorie despre țarii și craii sîrbi, am transcris-o diacul Nicolae Gligorevici din satul Belotici. De aceea, vă rog, părinți și frați, dacă veți afla vreo greșală, citind sau copiind aceste caiete, îndreptați și pe mine binevoși să mă iertați, pentru că și în scrieri este foarte greu, căci în cuvinte este jale și cutremurare și pot să scoată lacrimi și din inimile de piatră, și pentru că și în mine a fost inima învirtoșată, dar scriind și citind am vărsat multe lacrimi amare. Așa și tu, iubite cititorule, citește aceasta cu silință, vei vărsa lacrimi. De la nașterea lui Hristos, anul Domnului 1796 luna martie 7 zile în satul Belotici, fiind protopop Gheorghe Berici. Sfirșit).

Titluri și prima inițială cu roșu. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și iemn, cu ornamente geometrice și icoana răstignirii. Scris în Serbia, limbă sîrbească. Dăruit Academiei de Panaiot Balș la 1882.

78.

Sec. XV (a doua jumătate) cu adaose, sec. XVI—XVII (în vremea lui Ștefan cel Mare s-a copiat și s-a continuat textul vechi început la 1407 (f. 1). Pergament. 53 f. 21 × 16 cm. Lipsesc foi la sfîrșit; în unele locuri textul răzuit, ilizibil și completat cu nume adause posterior. Iațimirski nr. 79.

< *Pomelnicul mănăstirii Bistrița (Moldova)* >

f. 1—2^v. Изколенїемъ Отца и съзоспшшенїемъ Сына и съвршшенїемъ Свѣтѣа ДСХа нача сѧ си помѣникъ въ лѣто, × сѣцї, ендиктїонїи ѣ, кржгъ сльнцоу кѣ, лѣны нї, въ Храмахъ Оуспенїа прѣкчнстѣа владичнцѣ нашѣа Богороднцѣ

и приснодѣквы Марїа иже на Бистрици (Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh, s-a început acest Pomelnic în anul 6915 (1407), îndictionul 15, crugul soarelui 27, al lunii 18, în lăcașul Adormirii preacuratei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și purarea fecioară Maria, cel de la Bistrița).

Textul împărțit în capitole.

f. 2^v—4^v. ЗДЕ ПОМИНАЖТ СѦ БЛАГОЧЪСТНИКІИ ГОСПОДАРИЕ ЗЕМЛИ МОЛДОВЛАХИНСКЫѦ ИЖЕ СЖТЪ СИ (Aici se pomenesc binecinstitorii domni ai țării Moldovlahiei, care sînt aceștia). Sînt trecuți domnii Moldovei de la Bogdan (1359) pînă la Ștefan Rareș (1550—1552), împreună cu doamnele, membrii familiei, marii cnezi ai Moscovei cu familia lor și unii domni munteni, precum și rudenile dela Mangop ale lui Ștefan cel Mare.

f. 5. ЗДЕ ПОМИНАЖТ СѦ АРХІЕРЕН ; ПОМѢНИ ГОСПОДИ ВЪ БЛАЖЕНОМ КОНЧИНѢ ПРѢСТАВЛЪШИИ СѦ МИТРОПОЛИТИ (Aici se pomenesc arhieriei. Pomenește, Doamne, pe mitropoliții care s-au sfîrșit cu moarte fericită). Începe cu Iosif și se termină cu Pahomie.

f. 5—5^v. ЗДЕ ПОМИНАЕТ СѦ АРХИМАНДРИТИ (Aici se pomenesc arhimandriții). Începe cu Dionisie, se termină cu monahul Gheorghe de la Tazlău.

f. 5—15^v. ЗДЕ ПОМИНАЕТ СѦ ИНИКЫИ ЧИН (Aici se pomenește cinul călugărilor).

f. 15. Titlu marginal : ЗДЕ ПОМИНАЮТ СѦ АРХІЕПИСКОПЪ ПРЪВЫѦ ІОУСТИНИАНІА ИЖЕ ЕСТ ОХРИД (Aici se pomenesc arhiepiscopii Iustinianei Prime, care este Ohrida). Începe cu Prohor, urmează apoi iarăși numele monahilor.

f. 16—18^v. ЗДЕ ПОМИНАЖ СѦ ИНОКЫИѦ (Aici se pomenesc călugărițele).

f. 19—23. ЗДЕ ПОМИНАЖТ СѦ БОЛЪРЕ ЗЕМЛИ МОЛДОВЛАХИНСКЫѦ (Aici se pomenesc boierii țării Moldovlahiei).

f. 23^v. ЗДЕ ПОМИНАЕТ СѦ МШТЪНЕ УТ КЕЛЕѦ (Aici se pomenesc muntenii dela Chilia).

f. 24. ЗДЕ ПОМИНАЕТ СѦ ПАМѢИ НѢКОРЕСЛОВА (Aici se pomenește neamul lui Necorescul).

f. 24—26^v. Diferite nume fără titlu.

f. 27—38. ЗДЕ ПОМИНАЖТ СѦ ВЪ ОУМЕРШИИИ ПРАВОСЛАВНИИ ХРИСТИАНЕ (Aici se pomenesc drept credincioșii creștini dintre cei morți).

f. 38^v. СІИ ОУ РАЗВОИ ТОУРСКО ОУМРЪША ПАНОВЕ (Aceștia sînt boierii morți în războiul cu turcii).

f. 39—53^v. Urmează nume fără titlu separat.

Întreg textul manuscrisului cu traducere romînească editat de Damian P. Bogdan, *Pomelnicul mănăstirii Bistrița*, București, 1941.

Titluri, mai multe rinduri întregi, nume în text, cu roșu, altele cu albastru. Scris de mai multe mîini, adăugîndu-se mereu nume noi la textul vechi. Scris în secolul al XV-lea. Între 16—21 rinduri pe pagină. Semiuncială, unele adausuri tîrzii cu cursivă. Legătură nouă pînă. Scris la mănăstirea Bistrița-Moldova. Limbă slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Bistrița.

Sec. XVII cu adause din sec. XVIII—XIX. Hirtie. 138 f. 27 × 19,5 cm.
Iașimirski nr. 80.

< *Pomelnicul mănăstirii Schitul Mare (Galiția Orientală)* >

f. 1—2. **Єктенїа за оуспошнїхъ** (Ectenii pentru răposați).

f. 2. **Помѣникъ преподобнаго ѡтца нашего сѣмонаха Іѡва кспноже и сѣмонахъ Данїила, родителїи и съ род нїхъ** (Pomelnicul preacuviosului părintelui nostru schimnic Iov, împreună și cu shimonahul Daniil, părinții și neamul lor). < E vorba de întemeietorul mănăstirii >

f. 2^v—48. Urmează pomelnicile călugărilor și egumenilor de la Schit, începînd cu egumenul Theodosie.

f. 48^v. Albă.

f. 49—77^v. Continuă pomelnicul ieromonahilor și monahilor. La f. 55, cu un titlu deosebit: **Помѣникъ монаха Пахомїа Търкѣла** (Pomelnicul monahului Pahomie Turcul). Urmează apoi iar pomelnicile călugărilor, la margine, cu locul originii și date din sec. XVII și XVIII.

f. 71^v. Albă.

f. 78. **Помѣни Господи дѣша преставлєшнїхъ сѣ рабовъ своихъ** (Pomenește, Doamne, sulfe ele răposaiților robilor tăi). Începe cu mitropolitul Gheodeon (al Liovului), apoi ieromonahi și preoți).

f. 78^v. Albă.

f. 79—90^v. Pomelnicul a diferite persoane, între care cei mai mulți călugări.

Dela f. 83 text pe două coloane.

f. 86. Albă.

f. 91—94. Albe.

f. 95. **Архимандрити** (Arhimandriții), iar pe coloana a doua mitropoliții de Chiev.

f. 95^v. Albă, urmează o lacună.

f. 96—136. Listă cu date ale fraților morți, începe cu nr. 19; înc. **Б тоже днь такоже прачастї сѣ брат нашъ Іларїонъ в годннѣ ѿ ноцѣ предаст дѣхъ и ѡба в четвѣрток погребѡша сѣ единою рокѣ × алкк мѣсѣца іюнїа ѿ.** (În aceeași zi de asemenea a murit fratele nostru Ilarion la ceasurile 2 din noapte și și-a dat sufletul și amîndoi au fost îngropați împreună, în anul 1622 luna iunie 7).

f. 100. **Рокѣ × алкк мѣсѣца іюла ка дньа почало сѣ повѣтрее през которе преставили сѣ братїа наша** (În anul 1652 a început ciurma, în timpul căreia au murit frații noștri), urmează 160 de nume. După aceea continuă cu morții anilor 1653—1676.

La f. 106. **Рокѣ × алос мѣсѣца септєврїа ѿ дньа тѣрки монастыр наш врснѡвали** (în anul 1676, luna septembrie 6 zile, turcii au dărîmat

mănăstirea noastră); urmează lista călugărilor care au pierit cu acest prilej. Urmează apoi lista călugărilor morți pînă la 1719.

f. 114. Рок × аѳѳі мѣсѣца вктокріа дѣна ѳ почало са покѣтра мора которе (În anul 1719 luna octombrie ziua 9, a început a doua epidemie de ciumă).

La f. 136 termină lista călugărilor morți cu anul 1803.

f. 136^v. Albă.

f. 137. Памент Савина бана к лѣто вт здані мира × всаі юлиа ѱ, по фторіе създаніе церкви, а вт създаніе церкви лѣто × зрпн (Pomenirea lui Savin banul, în anul de la facerea lumii 7211 (1703) Iulie 8, după a doua clădire a bisericii, iar de la clădirea bisericii 7188 (1680); înc. Помннаніе п. Савина бана великаго земли Молдавскон. Помани Господи благороднаго раба своего Савина бана и княгиню его Еленѣ (Pomenirea banului Savin, marele ban al țării Moldovei. Pomeneste, Doamne pe nobilul, rob al tău, Savin banul și pe cneaghina lui, Elena). Urmează alte nume de boieri moldoveni.

f. 137^v. Albă.

f. 138. Însemnare ruptă, în limba polonă, de diferite nume proprii. Foaie mică separată cu rugăciuni pentru morți, nenumerotată.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu și negru la f. 1, 2, 55, 80. Miniaturi la f. 2, 97 (aceasta din urmă în peniță reprezintă moartea egumenului Theodosie, cu data 1630). Filigran: stemă. Scris succesiv de mai multe mâini, pe măsură ce se adaugă nume la pomelnicul inițial. Numărul rîndurilor pe pagină variază între 12—32. Semiuncială și cursivă. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris la mănăstirea Schitul Mare (Ucraina) limbă ucraineană. Proveniența necunoscută.

80.

Sec. XIX. Hirtie. 343 f. 34 × 21 cm.

Iațimirski nr. 81.

f. 1. albă.

f. 1^v. Extrase din Apostol.

1. <Dogmele bisericii ortodoxe>. f. 2. Titlul lucrării: Обозрение догматов, преданіи и обычаевъ нововнесениныхъ бывшемъ Никономъ, патриархомъ съ последующими архипастырьми въ велико россійстеп ните госпѣдствующей церкви (Privire asupra dogmelor, tradițiilor și obiceiurilor de curînd introduse de Nikon ¹⁾, fost patriarh, împreună cu arhipăstorii următori, în biserica mare rusă acum conducătoare).

f. 2—10^v. Predoslovia.

¹⁾ Nikon, patriarh al Rusiei (1655—1666, † 1681).

f. 11—12^v. Tabla de materii.

f. 13—329^v. Textul.

2. f. 330—337. Каталогъ древле православныхъ все россійскихъ иерархове какъ то митрополитове киевскихъ и цѣтомъ московскихъ и патриарховъ московскихъ и вся Россiя отъ леть равноапостольнаго князя Владимира и до Никона патриарха (Cata'og al ierarhilor cei vechi, ortodoxi a toată Rusia, ca mitropolii de Chiev și după aceea ai Moscovei și patriarhii de Moscova și a toată Rusia, din anii cneazului Vladimir, cel de o potrivă cu apostolii, pînă la patriarhul Nikon).

f. 337^v—343^v. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu. Ilustrații (mîini cu părți din veșminte în diferite culori) pe numeroase pagini, în margine, 58 și între 83^v—108^v. 27 rinduri pe pagină. Semiuncială mică. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente florale. Scris în Rusia. Limbă rusească. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

81.

Sec. XVI. Hirtie. 259 f. 27 × 18 cm. Stirșitul lipsește. Foile 1—3 rupte pe margină; o f. lipsă după f. 4; f. 259 ruptă.

Iațimirski nr. 82.

< *Tipic* >

f. 1—2^v. Cuprinsul: Главныи сщчимъ оуказнымъ къ настоашен сѣи кни(зѣ) (Capetele ce se arată în cartea aceasta de față).

f. 3—51^v. Оустанъ црѣковни сажжекъ иже къ Иероусалимѣ святыхъ великихъ Лавры прѣподобнаго отца нашего Савы; се въслѣдоданіе выкаетъ и къ прочіимъ Иерусалимскимъ свителемъ (Rînduiala slujbei bisericesti care se face după urmarea celei din Marea Lavră din Ierusalim a prea cuviosului părintelui nostru Sava. Această slujbă se face și în celelalte locașuri din Ierusalim).

f. 52—179^v. Послѣдоданіе црѣковнаго пѣнія иже събраніа въсего лѣта въ мѣсѣца септеврiа до мѣсеца августа. (Rînduiala cîntării bisericesti adunată pe tot anul, din luna septembrie pînă în luna august).

f. 180—259^v. Послѣдоданіе святыхъ великіа мѣ-тница неделя къ иже поетъ съ божественна притча еуаγγελскаа о мытарн и о фарисен. (Rînduiala sfîntului marelui post de 40 de zile. Săptămîna în care se cîntă dumnezeiasca pildă a vameșului și fariseului).

f. 259. Ruptă, se păstrează numai un fragment.

Însemnări

La f. 3—11 însemnare slavonă în mare parte ruptă prin tăierea marginii de jos a paginilor, pe care e scrisă; se poate descifra începutul: рока × аѣс (anul 1606) și blestemul pentru cine va lua cartea.

Pe forzațul din urmă : Пис Киѳо дѣлѣк ѡт Загра, сынѣк попа Ыѣсию (Am scris Chifo diac, din Zagra, fiul popei Văsiu).

Titluri și inițiale cu roșu. Litere ornate. Ornamente în 3 culori la f. 1, 3, 52, și în 4 culori la p. 180). Filigran : stemă cu cruce la mijloc. 30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Limbă slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de Alex. Pop din Singiorgiu Năsăud.

82.

Sec. XVII. Hîrtie. 179 f. 28,5 × 20 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Numerotația cirilică a foilor 47—74, restul nenumerotat.

Îașimirski nr. 83 (îl datează din sec. XVI, dar filigrana și scrisul sînt din veacul următor).

<Ceaslov>

f. 1—4^v. Cîntările ceasului al 5-lea. Începutul lipsește ; înc. Хранихъ пѣти жѣстѡкы.

f. 5^v—9. Час с : прѣд те поклоним сѧ трици (Ceasul al 6-lea : înaintea ta ne închinăm de trei ori).

f. 16^v—21. Час ѿ, царю небеснымъ три свѣтосе Господи помилоуи вѣ. прѣд те поклоним сѧ трици (Ceasul al 9-lea, împăratului ceresc de trei ori sfînt, Doamne miluește de 12 ori, ne închinăm înaintea ta de trei ori).

f. 21—27. Начало вечерни, прѣидѣте, поклоним сѧ (Începutul vecerniei, veniți să ne închinăm).

f. 27^v—61. Начало великонъ павечерници (Începutul vecerniei celei mari).

f. 62—163^v. Послѣдованіе црѣковнаго пѣніа и събраніа късе лѣтнаго наченше ѡт мѣсѣца септєврѣа до мѣсѣца августѣа прѣнимѧ тропарѣи и кондаке празникѡмъ нарѡчитымъ свѣтлымъ (Rînduiala cîntării bisericești și adunare pe tot anul începînd de la luna septembrie pînă la luna august, cuprinzînd troparele și condacele sărbătorilor și ale sfinților consacrați).

f. 164—176^v Тропарѣ, кондаци великыѧ мѣцѣ, къ неделѣ иже ѡ мытари и фарисеи (Troparele și condacele postului mare de 40 de zile, în săptămîna vameșului și fariseului).

f. 177—179^v. Тропарѣ къскрѣснымъ (Troparele învierii).

Însemnări

f. 111^v—112. Pe marginea de jos a foilor : Acest Ceaslov alu nostru, anume Chripriiano monah de la schitul Hangului.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 62. Filigran : trei semilune. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură nouă în pînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească, redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

Sec. XVIII (inceput). Hirtie. 160 f. 19 × 15 cm.

Jaşimirski nr. 84 (il datează din sec. XVII, dar scrisul și desemele sînt de la începutul veacului următor).

1. <Cîntări bisericești

f. 1—8^v. Къ неделя на полсноцины канонъ скатыи жиконачалнѣи Троицы, твореніе Митрофана патріархи Царьграда... глас а̄ (duminică la slujba mezonopticeii. Canonul sfintei Treimi de viață începătoare, opera lui Mitrofan, patriarhul Țarigradului. Glasul 1).

Urmează cîntările celorlalte glasuri cu titluri asemănătoare :

f. 9—16. Glasul II.

f. 16^v. Albă.

f. 17—23. Glasul III.

f. 23^v—30. Glasul IV.

f. 31—37. Glasul V.

f. 37^v. Albă.

f. 38—44. Glasul VI.

f. 44^v—50^v. Glasul VII.

f. 51—58^v. Glasul VIII.

f. 59—62. Припѣля Троицы, твореніе с Григоріа Синаита (Pripelele Treimei, opera sfintului Grigore Sinaitul)

f. 62^v—64^v. Albă.

f. 65—70^v. Канонъ ко скатомъ аггелъ хранителю своему (Canon către sfîntul înger păzitor).

f. 71—77. Правило къ скатомъ Іоаннѣ Предитичи (Pravilă către sfîntul Ioan Înaintemergătorul).

f. 77^v. Albă.

f. 78—87. Всечестныи параклисъ прѣскатѣи владичице нашеи Богородици (Preacinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu).

f. 87^v—95^v. Канонъ скатителю Христу и чсдотворцу Николаю (Canonul ierarhului lui Hristos, Nicolae, făcătorul de minuni).

f. 96—101^v. Канонъ чьстномъ и жикотворщемъ кръсть Господню (Canonul cinstitiei și de viață făcătoarei cruci a Domnului).

f. 102—102^v. Albe.

f. 103—114. Канонъ къ всѣмъ скатымъ (Canon către toți sfînții).

f. 114^v. Albă.

f. 115—124^v. Канонъ иноческин (Canonul călugărilor).

f. 125—125^v. Albe.

2. f. 126—131^v. Страсти Господа нашего Іесца Христа (Patimile Domnului nostru Iisus Hristos).

3. f. 132—143^v. Благодарное страданіи Христовыхъ размышленіе (Meditație recunoscătoare pentru patimile lui Hristos).

f. 144—144^v. Albe.

4. f. 145—153. Чинъ бываемыи на понахидѣ всечестныхъ архимандритовъ Печерскихъ (Rînduiala ce se obișnuiește la panahida atotcinstiților arhimandriți ai Pecerschii).

Pe f. 145^v în text: Господс помолим сѧ во встакленіи грѣховъ къ блаженнои памѧти преставльшаго сѧ раба Божіа превскащеннаго мѧтрополита кѧевскаго и архимандрита Печерскаго Петра Могилы (Domnului ne rugăm pentru iertarea păcatelor celui întru fericire răposat, robul lui Dumnezeu, preasfințitul mitropolit al Chievului și arhimandrit de Pecersca, Petru Moghilă).

f. 153^v. Ocupată toată cu un lavis reprezentînd învierea lui Hristos.

f. 154—159^v. Чинъ бываемыи на понахидѣ блаженныхъ и присно поминаемыхъ ктиторовъ свѧтыа обители Печерскіа кѧевскіа (Rînduiala ce se face la panahida fericitilor și în veci pomeniților ctitori ai sfîntului lăcaș al Pecerschii din Chiev).

f. 160—160^v. Albe.

Titluri și inițiale cu roșu. Desene în peniță și lavis-uri imitînd ilustrațiile cărților tipărite, unele reprezentînd pe sfinții Lavrei Pecersca de la Chiev și cuprinzînd și cite o pagină întregă la f. 1, 9, 17, 24^v, 38, 41^v, 51, 59, 65, 71, 78, 87^v, 96, 103, 115, 126, 132, 145, 153 și 154. 17 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Ucraina-probabil la Chiev. Slavă bisericească de redacție ucraineană. Proveniența necunoscută.

84.

Sec. XVI Hirtie. 325 f. 20 × 31 cm Lipsesc foi după f. 12^v. După f. 153 o foaie nenumerotată.

Iațimirski 1 (M-reă Neamț) (il datează din sec. XV, însă filigranul și scrisul sînt din veacul următor: (în descrierea lui Iațimirski se indică ca fiind lipite pe copertele manuscrisului două foi de pergament ale unui manuscris slav sec. XIII—XIV. Ele formează azi ms. slav nr. 682).

<Cărțile proorocilor și tîlcuirea lor>. Titlu pe cotor: Книга ꙗпокалипсисъ толкованіи болгарская с пророчествіаи (Cartea tîlcuirii Apocalipsului în bulgărește cu prorocirile).

f. 1—60. Din Apocalipsul sf. Ioan și tîlcuirea lui, fără titlu; înc. Господиноу моему братоу и причестникоу.

f. 24^v și 60^v. Albe.

f. 61—69^v. Titlu: Сіе пророчество свѧтаго пророка Ѡсие (Aceasta e prorocirea sfîntului proroc Osie).

f. 69^v—73. Пророчество Іовлеко (Prorocirea lui Ioil).

f. 73—79^v. Пророчество Ямоше (Prorocirea lui Amos).

f. 79^v—81^v. Сказаніе пророчества Яквнина (Spunerea prorocirii lui Avdia).

f. 81^v—84. Пророчество Івни пророка (Prorocirea proorocului Iona).
f. 84—90^v. Пророчество Михеико (Prorocirea lui Mihei).
f. 90^v—93. Пророчество Наоумліе (Prorocirea lui Naum).
f. 93—97. Пророчество Яввакоумліе (Prorocirea lui Avacum).
f. 97—100. Пророчество Софонино (Prorocirea lui Sofonie).
f. 100—102^v. Пророчество Ягген пророка (Prorocirea proorocului Agheu).

f. 102^v—114^v. Пророчество Захаріе пророка (Prorocirea proorocului Zaharia).

f. 114^v—118. Пророчество Малахино... Prorocirea lui Malahia).

f. 118—183^v. Пророчество Исаіе пророка сына Аммоша (Prorocirea lui Isaia prorocul, fiul lui Amos).

f. 183—184. Свѣтаго Епифаніа епископа Купрьскаго в именихъ пророческихъ и въ коуда быше сами и како оумръкъше и гдѣ лежатъ мощи ихъ. (Ale sfintului Epifanie, episcop de Cipru : Despre numele prorocilor și de unde au fost ei și cum au murit și unde zac moaștele lor) ; înc. Исаіа бѣ въ Иерусалима.

f. 184—185^v. Θεωдорита епископа купрьскаго, сказаніе в пророчестве Іезекіилеке (al lui Theodorit, episcopul de Cipru : Cuvînt despre prorocirea lui Iezechil) ; înc. Къложихъ пророкъ пророчества.

f. 185^v—253. Пророчество Іезекіила пророка (Prorocirea proorocului Iezechil).

f. 253—259. Din prorocirea lui Ieremia (fără titlu).

f. 259—260. Сказаніе пророчества Езекилека (Spunerea prorocirii lui Ezechil).

f. 260—296^v. Пророчество Іереміинн (Prorocirea lui Ieremia).

f. 297—323^v. Пророчество Данилоко (Prorocirea lui Daniel).

f. 324—325^v. Albe cu însemnări.

Însemnări

f. 324. Помени Господи До(ви)да цара Морескаго (Pomeneste, Doamne, pe David împăratul Moreii). (Sec. XVI).

f. 325^v. Въ лето × зѣкъ снѣ писа Димітръ кнѣзекъ кнскъ Іандвкъ сынъ, мѣсѣца марта 61 днь, кого быше жито килѡ пѡ 6 аспри, къ веки кекѡм. Ямин. (În anul 7092 (1584) a scris aceasta Dimitrie, nepot de sneaz, fiul lui Andrei ¹⁾, în luna martie 12 zile, cînd a fost grîul chilul pe 20 аспри, în vecii vecilor. Amin).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 1 și 61. Filigran : două săgeți încrucișate. 20 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ferecături metalice și ornamente geometrice. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească și influențe medio-bulgare. De la mănăstirea Neamțului.

¹⁾ În text „Iandov”.

Sec. XV. Hirtie. 279 f. 31 × 21,5 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul și foi după 176^v. Iașimirski nr. 2 (m-rea Neamț).

<Vechiul Testament>

Începutul lipsește; f. 1 începe cu povestirea despre Iosif. înc.;
-тоѣ принесохомъ съ собожъ коупити пищжъ.

f. 1—7^v. <Facerea, cartea I-a>

f. 8—43. Книгы втора Мѡyseвъ, Исходныя (Cartea doua a lui Moisi, Ieșirea).

f. 43—63^v. Книгы третїж Мѡyseвъ, Левитикы службенытелены рекше служн (Cartea treia a lui Moisi Leviticul, adică slujitorii care fac slujba).

f. 64—94. Книгы четвртыж Мѡyseвъ, числа сынны Иаквль (Cartea patra a lui Moisi. Numerile fiilor lui Iacov).

f. 94—126^v. Книгы Мѡyseвъ пятыхъ, 5-го закона (Cartea cincea a lui Moisi: despre a doua lege).

f. 126^v—150^v. Книгы Иссыovy сына Навїнна шестыхъ (Cartea șasea a lui Iisus, fiul lui Navi).

f. 150^v—173. Книгы сждїн Исранлевѣхъ седмыхъ (Cartea a șaptea a judecătorilor israeliților).

f. 173^v—176^v. Книгы Рѡины осмыж (Cartea a opta a lui Ruth).

După f. 176 lipsesc foi.

f. 177—200^v. <Cartea întâia a regilor>. Lipsesc începutul, înc. И да прѣбждетъ днес и слышанити сѧ.

f. 200^v—228^v. Царьство второе (A doua împărăție).

f. 228^v—264^v. Царьство третїе (A treia împărăție).

f. 264^v—279^v. Царьство четвртые (A patra împărăție).

Sfârșitul cărții lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 8, 43, 64, 94, 200^v, 228^v. Fili-gran: mină cu stea pe un deget. 32 rânduri de pagină. Semiuncială. Legătură nouă în pînză (cu un fragment din veche legătură în piele cu ornamente stilizate). Scris în Moldova, școala de copişti a lui Gavril diacul dela mănăstirea Neamț. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XVI. Hirtie. 490 f. 21,5 × 16 cm. F. 1 ruptă în parte. Iașimirski nr. 3. (M-rea Neamț).

<Vechiul Testament>

f. 1—2^v. <Introducere la Paralipomene>; înc.: <На>чинаетъ предословїе свѣтаго Герасима къ кни<ги> иже естъ Паралипомени иже мы глаголахъти.

(rupt). (Începe predoslovia sfintului Gherasim la cartea care este Paralipomene, pe care noi o numim... (rupt).

f. 2^v—4^v. Пақы ины пролог (Iarăși alt prolog).

f. 4^v—50. **Начинаетъ** първаа кнѣга даяре аминъ¹⁾ таже ест Паралипоменинъ (Începe prima carte a Cronicelor care este Paralipomenele).

f. 50^v—109^v. **Начинает** кнѣга даяре аминъ¹⁾ или паралипоменинъ кнѣга ѡ (Începe cartea Cronicelor sau a Paralipomenilor, cartea 2).

f. 110—112. **Начинает** предословие Божественнаго Герасима презвитеръ на кнѣгъ Ездри (Începe predoslovia dumnezeescului Gherasim prezviterul la cartea Ezdrei).

f. 112—127. <Cartea Ezdrei>. Fără titlu.

f. 127^v—151. **Начинает** сѧ кнѣга Ездри втораа (Începe cartea a doua a Ezdrei).

f. 176—222^v. **Начинает** сѧ кнѣга Ездри третиа (Începe cartea a treia a Ezdrei).

f. 223—223^v. **Починаетъ** прологъ блаженнаго Герасѣма презвитера на кнѣгъ Товѣѡ (Începe prologul fericitului Gherasim la cartea lui Tobie).

f. 224—241^v. **Начинает** кнѣгъ Товѣю (Începe cartea lui Tobie).

f. 242—264^v. **Начинаетъ** кнѣгъ Юдиѡ (Începe cartea Iuditei).

f. 265—287. **Кнѣга** глаголемаа Естеръ (Cartea numită Estera).

f. 287^v. **Начинает** пролог на кнѣгъ премъдрости (Începe prologul la cartea Înțelepciunii).

f. 288—319^v. **Начинает** кнѣга премъдрости (Începe cartea Înțelepciunii).

f. 320—320^v. **Albe.**

f. 321—321^v. **Пролог** на кнѣги Маковеѣскѣа (Prolog la cartea Macabeilor).

f. 321^v—382^v. **Начинает** кнѣга а-ва Маковеѡмък (Începe cartea întâi a Macabeilor).

f. 383—424. **Начинает** кнѣга ѡ Маковеѣска (Începe cartea doua a Macabeilor).

f. 424^v. **Albă.**

f. 425—489. **Начинает** Иеремѣа пророкъ (Începe prorocul Ieremia).

f. 489^v. **Albă.**

f. 490—490^v. **Cu însemnări** (v. mai jos).

Pe marginea foilor și dedesupt explicații ale cuvintelor. Numărul mare de cuvinte latinești, explicate în note, arată că aceste părți din Vechiul Testament au fost traduse în slavonește din latină.

Însemnări

Însemnări ale scriitorului manuscrisului.

¹⁾ În ebraică : dibré haggamin : anale cronici.

f. 109^v. Скончаает молитка Манасіа царя іудіна а гдѣ бѣдетъ шпис, а тѣхъ Христа дла, испрак собою (Se termină rugăciunea lui Manasia, împăratul iudeilor, iar unde va fi greșeală, iar tu, pentru Hristos, îndreaptă-mă).

f. 264^v. Скончаает книга Юдитѣ къ хвалѣ Божь, емѣ же ест чьсть и слава в вѣки вѣкомъ. Амин. (Se termină cartea Iuditei, spre lauda lui Dumnezeu, căruia îi este cinstea și slava în vecii vecilor. Amin).

Alte însemnări.

f. 490 : Această carte ce se cheamă Ezdroa au petrecut ermonah Veniamin eclisiarhu, ficior lui Dumitru ot Magoșești мѣсѣца вѣкторіа лѣ дѣни лѣт × зрѣд; скончаает сѣ въ дѣни Константин Кантемир воевода (Luna octombrie 31 zile, anul 7194 (1685); s-a terminat în zilele lui Constantin Cantemir vovod).

f. 490^v. Книга реторская погшленіе оумоу (Cartea retorică, pierderea minții).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 1 și 4^v. Filigrane : cap de zimbbru, șarpe încolăcit pe o cruce. 22 rînduri pe pagină. Semiunică. Legătură veche în piele și lemn frunos ornamentată. Scris probabil în Ucraina. Slavă bisericească de redacție ucraineană. De la mănăstirea Neamț.

87.

Sec. XVI. Hîrtie. 172 f. 24,5 × 16 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

Iațimirski nr. 4 (m-rea Neamț). (El datează de la sfîrșitul veacului al XV-lea, dar scrisul este din al XVI-lea.

1. <Psaltirea> f. 1—153^v.

f. 1. Ordinea cîntărilor Psalmilor în slujbele de peste an. Titlul lipsește.

f. 1^v—142. Давида пророка и царѣ, пѣсѣ Псаломъ (Ale lui David proroc și împărat, cîntările Psalmilor).

f. 142—142^v. Сѣи псаломъ о собоу писанъ ест Давидъ и вѣнѣк числа рѣи псаломъ, егда едино братствока съ Голіаѣомъ (Acest psalm este scris deosebit de David, în afara numărului celor 150 de psalmi, cînd s-a luptat singur cu Goliath).

f. 143—154^v. <Cîntările scriptuare ce urmează după psalmi>. înc. Пѣснь Моусѣва въ исходѣ (Cîntarea lui Moisi la „ieșire”).

2. <Din Triod> f. 154—165.

f. 154—158. Въ свѣтъхъ и великъхъ сѣбѣте вечер (În sfînta și marea sîmbătă seara).

f. 158—164^v. Въ свѣтъхъ великаа неделѣ Пасхы (În sfînta mare duminică a Paștilor).

3. f. 165—172^v. ЧѢСТНЫИ ПАРАКЛИС ПРѢСВѢТѢИ ВЛАДИЧИЦИ НАШЕ БОГОРОДНИЦИ (*Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre, Născătoare de Dumnezeu*).

Sfârșitul lipsește.

Însemnări

Pe coperta din iață, partea interioară: ПЕТРЪ КОЕКОДА (Petre voevod). Sec. XVI).

f. 1 jos: Irodiacon Afănasie. (Sec. XVII).

f. 159^v. КЪ ЛѢТО, × ЗНА (În anul 7056 = 1548).

Pe coperta din urmă, partea interioară: ЯЗ МНОГО ГРѢШНИИ ИОННИ ДІАКОН (Eu mult păcătosul Iftimie diacon). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori, naive, la f. 1^v, 66, 143, 165. 22 rînduri pe pagină. Semiunică. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț

88.

Sec. XV. Hîrtic. 281 f. 29×21 cm. Începutul lipsește.

Iațmirski nr. 6 (m-rea Neamț).

< *Tetravanghel* >

f. 1—62^v. Evanghelia de la Matei, lipsește începutul (începe cu sfârșitul zăcialei 15).

f. 63—64. ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТОГО ЄУАГГЕЛІА ГЛАВЫ. (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 64—65. ПРѢДІСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТОГО ЄУАГГЕЛІА. (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 66—114^v. ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТОЕ ЄУАГГЕЛІЕ. (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 115—117. ЄЖЕ УТ ЛУКА СКАТОГО ЄУАГГЕЛІА ГЛАВЫ. (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 117—117^v. ПРѢДІСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ ЛУКА СКАТОГО ЄУАГГЕЛІА. (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 118—201^v. ЄЖЕ УТ ЛУКА СКАТОЕ ЄУАГГЕЛІЕ. (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 202—202^v. ГЛАВЫ ЄЖЕ УТ ІУАННА СКАТОГО ЄУАГГЕЛІА. (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 202^v—204^v. ПРѢДІСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ ІУАНА СКАТОГО ЄУАГГЕЛІА. (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 205—264^v. ЄЖЕ УТ ІУАНА СКАТОЕ ЄУАГГЕЛІЕ. (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 265—265^v. СКАЗАНИЕ ПРѢКЛАДЦЕЕ ВЪСЕГО ЛѢТА ЧИСЛО ЄУАГГЕЛСКОЕ И ЄУАГГЕЛНСТВОМ ПРѢКЛѢТІЕ УТ КЖДОУ НАЧИНАЖТЬ И ДО ГДЕ СТАЖТЬ. (Spunere

cuprinzînd numărul eveangheliilor pe tot anul și folosirea evangheliștilor de la fiecare de unde începe și pînă unde se oprește).

f. 265^v—271. СКАЗАНИЕ ЕЖЕ НА КЪСЪКЪ ДЪНЬ ДЪЛЖНОЕ ГЛАГОЛИТИ СЪ ЕВАНГЕЛІЕ НЕДЕЛКИ КЪСЕГО ЛЕТА. (Spunere a evangheliei ce trebuie spusă în fiecare zi a săptămînilor din tot anul).

f. 271^v—280^v. СЪБВОРНІКЪ СЪ БОГОМ БІ-МЪ МѢСАЦЕМ ПОКАЗУЖ ГЛАВЫ КОЕМОУЖДО ЕВАНГЕЛІЮ ИЗБРАННЫМ СКАТЫМ И ПРАЗДНИКЪМ ВЛАДИЧНЫМ. (Sinaxar, cu Dumnezeu, a celor 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii, la sfinții aleși și la praznicele împărătești).

f. 281—281^v. И СЕ: КАКО ЧЪТЕТ СЪ КЕС ТЕТРАЕВАНГЕЛЬ КЕЛІЖ НЕДЕЛНА ЧАСЪКЪ. (Iar aceasta; cum se citește întreg Tetravanghelul în Săptămîna mare, la ceasuri).

Însemnări

f. 281^v. ѠТ НѢМЦЪ, ЕРОДИАКОНЪ НИКАНОР. (De la Neamț, ierodiaconul Nicanor). (Sec. XVII).

Pe coperta de la urmă, partea interioară: Іеродіакон Никанор ѡт ската мнѣштур ѡт Нѣмцъ къ дъни благочыстиваго и Христолюбиваго господара нашего Іо Геворгіе воевода Стефан вода. (Ierodiacon Nicanor de la sfînta mănăstire Neamț în zilele bine cinstitorului și de Hristos iubitorului domnului nostru, Io Gheorghie vovod Ștefan vodă (sic)¹).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în cerneală neagră la f. 63, 66, 115, 118, 205 21 rînduri pe pagină. Semiunicală. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară De la mănăstirea Neamț.

89.

Sec. XVI. Hirtie 296 f. 28 × 20 5 cm. Lipsște ultima filă.

Iațimirski nr. 8 (m-rea Neamț). (Îl datează din sec. XV, dar filigrana și scrisul sînt din al XVI-lea).

<Tetravanghel>

f. 1—2^v. ЕЖЕ ѡТ МАТӨЕА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ. (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 2^v—4^v. ФЕѠФИЛАКТА АРХІЕПИСКОПА БЪЛГАРСКАГО, ПРѢДОСЛОВІЕ ЕЖЕ ѡТ МАТӨЕА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА. (Predosloviea lui Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la Evanghelia de la Matei).

f. 5—81. ЕЖЕ ѡТ МАТӨЕА СКАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ. (sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 81^v—82^v. ЕЖЕ ѡТ МАРКА СКАТОЕ ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ. (capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

¹) Gheorghie Ștefan, domnul Moldovei (1653—1658).

f. 83—84^v. Прѣдисловіе еже ут Марка свѣтаго Єуаггеліа. (Predoslovie la Evangelhia de la Marcu).

f. 85—131^v. Єже ут Марка свѣтаго Єуаггеліе. (Sfînta Evangelhie de la Marcu).

f. 132—133^v. Єже ут Лски свѣтаго Єуаггеліа главы. (Capetele sfintei Evangelhii de la Luca).

f. 134—134^v. Прѣдисловіе еже ут Лски свѣтаго Єуаггеліа. (Predoslovie la sfînta Evangelhie de la Luca).

f. 135—218. Єже ут Лски свѣтаго Єуаггеліе. (Sfînta Evangelhie de la Luca).

f. 218^v—219. Главы еже ут Іуанна свѣтаго Єуаггеліа. (Capetele sfintei Evangelhii de la Ioan).

f. 219—221^v. Прѣдисловіе еже ут Іуана свѣтаго Єуаггеліа. (Predoslovie la sfînta Evangelhie de la Ioan).

f. 222—281. Єже ут Іуанна свѣтаго Єуаггеліе. (Sfînta Evangelhie de la Ioan).

f. 281^v—282. Сказаніе прѣемлаще въсего лѣта число єуаггелскоє и єуаггелнстом прѣкатіе ут кждѣ начинахть и до гдѣ стажть. (Spunere cuprinzînd numărul evangheliilor pe tot anul și folosirea evangheliștilor de cînd începe și pînă unde se oprește).

f. 282—287. Сказаніе еже на въсѣкъ днь должно глаголати сѧ єуаггеліе неделѣмъ въсего лѣта. (Spunere a evangheliei care trebuie spusă în fiecare zi a săptămînilor din tot anul).

f. 287^v—296. Сѣверникъ съ Богомъ бѣ-мъ мѣсѣцемъ показѣ главы коємъждо єуаггелію избранымъ свѣтымъ и празникымъ владычнымъ. (Sinaxar, cu Dumnezeu, a celor 12 luni arătînd capetele fiecărei evanghelii la sfinți aleși și la praznice împăratești).

f. 296^v. Я се како чьтет сѧ кесъ Тетраєуаггелѣ келіж неделѣ на часѣ (Iar aceasta : cum se citește tot Tetraevanghelul în Săptămîna mare la ceasuri).

Însemnări

f. 293^v—294 : Tot cine va citi să pomenească erei Panteleimon, papadie¹. Marie и чадъ ихъ (și copiii lor) ermonah Ghedeon. (Sec. XVII).

Pe coperta din urmă, partea interioară : Această svîntă Evangelhie iaste a svîntei mănăstiri Niamțului ; și am scris eu smeritul Ghedon Dinga egumenul Niamțului, leat 7256 (1747) octombrie 29, Ghedeon egumen Neamțului.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu la f. 1, 5, 81^v, 85, 132, 135, 218^v, 222, 287^v. Filigran : ancoră. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

¹) preoteasă.

Sec. XVI. Hirtie, 194 f. 27×19 cm. Lipsește începutul și două foi după f. 60^v, 75, 101^v, 103^v, 153^v; f. 155 lipsește jumătate. Numeroase foi rupte.

Iațimirski nr. 9 (m-rea Neamț). (Îi socoate din sec. XV; după scris este însă din veacul următor).

<Tetravanghel>

f. 1—59. <Evanghelia de la Matei>. Lipsește începutul; începe cu sfârșitul cap. 7.

f. 59^v—60^v. ГЛАВЫ ЄУАГГЕЛІА ЕЖЕ УТ МАРКА. (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 61—62. ПРѢДОСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СВЯТАГО ЄУАГГЕЛІЕ. (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 62^v. Albă.

f. 63—98^v. <Evanghelia de la Marcu>. Lipsește începutul; începe cu sfârșitul cap. 2.

f. 99—100^v. ЄЖЕ УТ ЛУКА СВЯТАГО ЄУАГГЕЛІА ГЛАВЫ. (capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 100^v—101. ПРѢДОСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛУКА СВЯТАГО ЄУАГГЕЛІЕ. (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 102—152^v. <Evanghelia de la Luca>. Lipsește începutul; începe cu sfârșitul cap. 1.

f. 153—153^v. ГЛАВЫ ЄУАГГЕЛІА ЕЖЕ УТ ІОАННА. (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 153^v. ПРѢДОСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІОАННА СВЯТАГО ЄУАГГЕЛІЕ. (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 154 — . <Evanghelia de la Ioan>. Lipsește începutul; începe cu cap. 34.

f. 182. Albă.

f. 183 — 192. СЪБОРНИКЪ СЪ БОГОМЪ КІ МѢСЯЦЕМЪ ПОКАЗУЖЪ ГЛАВЫ КОЕМОУЖДО ЄУАГГЕЛІЮ ИЗБРАННЫМЪ СВЯТЫМЪ И ПРАЗНИКЪМЪ ВЛАДИЧНЫМЪ. (Sinaxar, cu Dumnezeu, pe 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii, la sfinți aleși și la praznicile împărăteș i).

f. 192^v—194^v. Albe cu însemnare (v. mai jos).

Însemnări

f. 193. Acest Tretiovanghel l-au tocmit și l-au înnoit Costin Păcuroiul drept sufletul seu și a părinților lui, ca să-i fie pomeană în veci. Amin. Къ дѣни Іо Василіе коевода господаръ земли Молдав(скон), в лѣт × зрнѣ, (în zilele lui Io Vasilie voevod, domn al țării Moldovei, în anul 7152 (1644)). Urmează o criptogramă: ИХЪ ЗЦФЛЦВЧ Ѡ ЗѠПЧКѠ ФЧНѠПГРѠККѠ (Eu Grigorie am scris acest zapis). (După rezolvarea lui Iațimirski).

În Catalogul Iațimirski p. 631 se mai indică următoarea însemnare de cronică pe o foaie, care azi lipsește: Къ лѣтѠ × СІЦКА ПЛЕХАНДРЪ КВЕ-

код Мѡладѡскаго ста на господство и господствока лѣтъ лѣ и мѣсѡци ѿ. Въ лѣтъ x сѡцѡ прѡят Баизит царь град Кнѡлѡж и Бѣлградъ, ѿ-го лѣта царства его (în anul 6921 (1413) Alexandru voevod al Moldovei a venit la domnie și a domnit ani 32 și luni 8. În anul 6989 (1481) a luat Baiazid împăratul cetatea Chilia și Cetatea Albă, în al 3-lea an al împărăției lui).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 92. Filigrane : două mâini și stemă. 22 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț

91.

Sec. XVI. Hirtie. 327 f. 31 × 20 cm. Lipsește o foaie după f. 240 ; f. 112 s-a legat greșit, căci ea urmează după f. 113, iar f. 319 urmează după f. 321.

Iațimirski ur. 12 (M-rea Neamț).

< *Tetrevanghel* >

f. 1—2. **ѢЖЕ УТ МАТѢА СВѢТАГО ѢУАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 2^v—5^v. **ФЕУФИЛАКТА АРХІЕПИСКОПА БѢЛГРАДСКАГО, ПРѢДИСЛОВІЕ ѢУАНГЕЛІА ѢЖЕ УТ МАТѢА.** (Predosloviea lui Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la Evanghelia de la Matei).

f. 6—6^v. Albă.

f. 7—92. **ѢЖЕ УТ МАТѢА СВѢТОЕ ѢУАНГЕЛІЕ.** (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 92^v—93^v. **ѢЖЕ УТ МАРКА СВѢТАГО ѢУАНГЕЛІА.** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 94—95^v. **ПРѢДИСЛОВІЕ ѢЖЕ УТ МАРКА СВѢТАГО ѢУАНГЕЛІА.** (Predosloviea la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 96—148^v. **ѢЖЕ УТ МАРКА СВѢТОГО ѢУАНГЕЛІЕ.** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 149—151. **ѢЖЕ УТ ЛУКА СВѢТАГО ѢУАНГЕЛІА ГЛАВЫ.** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 151^v—152^v. **ПРѢДИСЛОВІЕ ѢЖЕ УТ ЛУКА СВѢТАГО ѢУАНГЕЛІА** (Predosloviea la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 153—236^v. **ѢЖЕ УТ ЛУКА СВѢТОЕ ѢУАНГЕЛІЕ.** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 237—237^v. **ГЛАВЫ УТ ІУАННА СВѢТАГО ѢУАНГЕЛІА.** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 237^v—240. **ПРѢДИСЛОВІЕ ѢЖЕ УТ ІУАННА СВѢТАГО ѢУАНГЕЛІА.** (Predosloviea la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 240^v. Albă.

f. 241—306^v. <Evanghelia de la Ioan>. Începutul (o foaie) lipsește.

f. 307—312. Сказаніе прѣмлащѣе къ сего лѣто число еѳангелское. (Spunere cuprinzînd numărul evangheliilor pe tot anul).

f. 312—312^v. Еѳангеліа скатыѣ страстен. (Evanghelia sfintelor patimi).

f. 312^v—313. Еѳангеліа скатыѣ великыѣ м-цѣ. (Evanghelia sfintului marelui post).

f. 313—320^v. Сѣверникъ съ Богомъ вѣ-мѣ мѣсяцемъ показѣа главы ко емждо еѳангелію избраннымъ скатымъ и праздникомъ владичнымъ. (Sinaxar cu Dumnezeu a celor 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii, la sfinții aleși și la praznicile împărătești).

f. 320^v—321. Еѳангеліи различниѣ къскѣхъ погрѣкѣхъ. (Evangheliile diferite pentru toate trebuințele). (f. 319 urmează după f. 321).

f. 321^v. Оуказъ гласовкомъ и еѳангеліамъ къскѣхърскимъ и апостоламъ и еѳангеліамъ. (Arătare a glasurilor evangheliilor Invierii și ale apostolului și evangheliilor).

f. 323—323^v. Albe.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 7, 96, 153. Filigran : ancoră în cerc. 20 rînduri pe pagină. Tabla capetelor și prefața Evangheliei dela Matei sînt scrise pe două coloane. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericască de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamt.

92.

Sec XVI (a doua jumătate). Hirtie. 270 f 31.5×21 cm Lipsesc începutul și sfîrșitul, lipsește o f după 115 .

Iațimrski nr. 13 (m-rea Neamț).

<Tetravanghel>

f. 1—62^v. Еже въ Матѳеа скатое Еѳангеліе (sic) (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 63—64. Еже въ Марка скатого Еѳангеліа глакы. (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 64—65^v. Прѣдисловіе еже въ Марка скатого Еѳангеліа. (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 66—112. Еже въ Марка скатое Еѳангеліе. (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 112^v—114. Еже въ Луки скатого Еѳангеліа глакы. (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 114^v—115. Прѣдисловіе еже въ Луки скатого Еѳангеліа. (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 115^v. Тропаръ апостола скатын. (Troparul sfintului Apostol) <Тропаръ la evangelistul Luca>.

f. După f. 115^v, lipsește o foaie.

f. 116—194^v. <Evanghelia de la Luca>. Lipsește începutul; începe cu cap. 2.

f. 195. ГЛАВЫ ЕЖЕ УТ ІВАННА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 195—197^v. ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІВАННА СКАТАГО ЄУАГГЕЛІА. (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 197^v. Тропар глас ѿ, кондак глас ѿ. (Tropar <pentru evanghelistul Ioan>, glasul 2; condac, glasul 2).

f. 198—256^v. ЄЖЕ УТ ІВАННА СКАТОЄ ЄУАГГЕЛІЕ (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 257—257^v. СКАЗАНИЕ ПРѢМЛАЩЕЕ ВЪСЕГО ЛѢТА ЧИСЛО ЄУАГГЕЛСКОЕ И ЄУАГГЕЛІСТВУ ПРѢДТІЕ УТ КЖДЪ НАЧНАТЪЖТЬ И ДО ГДЕ СТАЖТ (Spunere cuprinzînd numărul evangheliilor pe tot anul și folosirea evangheliștilor de unde începe și pînă unde se oprește).

f. 257^v—262. СКАЗАНИЕ ЕЖЕ НА ВЪСѢКЪ ДЕНЬ ДЛЪЖНОЕ ГЛАГОЛѢТИ СЯ ЄУАГГЕЛІЕ НЕДЕЛѢМЪ ВЪСЕГО ЛѢТА. (Spunere care evanghelie trebuie spusă în fiecare zi, în săptămînile din tot anul).

f. 262^v—270. СЪВѢРНИКЪ СЪ БОГОМЪ ЪІ-МЪ МѢСАЦЕМЪ, ПОКАЗУА ГЛАВЫ КОЕМЪЖДО ЄУАГГЕЛІЮ ИЗБРАННЫМЪ СКАТЫМЪ И ПРАЗДНИКЪМЪ ВЛАДНИЧНЫМЪ. (Sinaxar cu Dumnezeu, al celor 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii, ale sfinților aleși și ale praznicelor împărătești).

f. 270^v. Я СЕ, КАКО ЧЪТЕТ СЯ ВЪСЪ ТЕТРАЄУАГГЕЛЪ КЕЛІЖ НЕДЕЛѢ НА ЧАСѢХЪ. (Iar aceasta, cum se citește tot Tetravanghelul în Săptămîna mare, la ceasuri).

f. 270^v. СКАЗАНИЕ КАКО ПОДОКАДЕТЬ ОБРѢТАТИ ПО ВЪСЕ ДЪНЕКНА ЄУАГГЕЛІЕ. (Spunere cum se poate găsi evanghelia fiecărei zile) Sfirșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 1, 66, 198. Filigran: mistreț, 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătura veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

93.

1500 (f. 284). Hirlic. 298 f. 26×23 cm. Lipsesc toi după f. 284, 290, 291. Iațimirski nr. 15 (m-rea Neamț).

<Apostol>

f. 1—76. ДѢАНИЯ СКАТЫХЪ АПОСТОЛЪ. (Faptele sfinților apostoli).

f. 76^v—284. <Epistolele apostolilor.> ; înc. СКАЗАНИЕ ІАКВЛАКЪ ПОСЛАНИЯ. (Spunere despre epistolia lui Iacov). Fiecare epistolă este precedată de o introducere.

f. 77^v. Albă.

f. 284^v. Însemnarea scriitorului (v. mai jos).

f. 285^v—290^v. Tipicul Apostolului .Lipsește începutul.

f. 291—296^v. Minologhiu.

Lipsește începutul pînă la 9 septembrie.

f. 297. Ини апостоли различни. (Diferiți alți apostoli).

f. 297—298. Прокүмни въскрѣсни и алауларе осмым гласовымъ.
(Prochimene ale învierii și aleluie pe opt glasuri).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 284^v. Într-un chenar lucrat în aur și alte culori: † Изколеніем
Сѣтца и съ поспѣшеніем Сына и съвършеніем Свѣтотоу Дуѣха, Іоу Стефан
воевода Божією милостію господаръ земли Молдавскон сынъ Богдана воеводѣ
даде и исписа съ сыни Пракѣис и даде его въ молебъ себѣ и господи своемъ
Ма ии и дѣтемъ ихъ въ црѣквѣ Немецьскаго монастырѣ, идеже ест Храмъ свѣ-
таго Бѣзвѣсненія Господа Бога и спаса нашего Исуса Христа, в лѣто × 7008, а с
всего господства лета м̄ и на четвъртъи текжще, и съвърши сѣ мѣсѣца існїа
дѣ днь и потрѣжденіемъ много грѣшнѣго Ѳеодора.

(† Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfintului
Duh, Io Ștefan voevod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei,
fiul lui Bogdan voevod, a dat de s-a scris acest Praxiu și l-a dat pentru
ruga sa și a doamnei sale Maria și a copiilor lor, în biserica mănăstirii
Neamț, unde este hramul sfintei Înălțări a Domnului Dumnezeu și Mîn-
țitorului nostru Isus Hristos, în anul 7008 (1500), iar a domniei lui anul 44
curgător; și s-a sfîrșit în luna iunie a 14-a zi și prin truda prea păcătosului
Teodor).

Alte însemnări

Sub textul de pe f. 298 :

1. В лѣто × 7070 (1562) сѣ м̄ понови сѣ сѣмъ книгѣ глаголемѣмъ <П>рак<сїс> монахъ
Іоасафъ. (În anul 7070 (1562) s-a înnoit această carte numită Praxiu
de către monahul Ioasaf).

2. † Сѣ үбо азъ многогрѣшнѣи и Х҃дъ еродіаконъ Исана ѡтъ монастырѣ Не-
мецкоі-жалнѣ... ¹⁾ ти-сѣ и свѣза сѣмъ книга глаголемаго Пракѣисъ вторни кратъ
понови къ дѣ <ни Іоу Миронъ> Барновскн воевода, при ер҃сменѣ ѡтцѣ нашему
ермонахъ Іоан(на) и парамонаръ Іоанъ къ лѣто × 7137, мѣсѣца нунїа 5 днь(и).

(† Iată deci eu mult păcătosul și micul ierodiacon Isaia dela mă-
năstirea Neamț... ¹⁾ și am legat această carte numită Praxiu a doua
oară, am înnoit-o în zilele lui <Io Miron> Barnovschi voevod, sub egu-
menul, părintele nostru eromonah Ioan și a paramonarului Ioil, în anul
7137 (1629) luna iunie 6 zile).

V. E. Turdeanu, *Manuscrisele slave din timpul lui Ștefan cel Mare*
(Cercetări literare, V, 1943), p. 188.

¹⁾ rupt.

Titluri și inițiale cu roșu, altele în aur. Frumoase ornamentate în diferite culori și cu aur la f. 1, 76^v, 284^v. Inițiale ornate. 20 rinduri pe pagină. Semiunicală. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente de flori stilizate (deteriorată). Scris în Moldova de diacul Teodor Mărășescu. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

94.

Sec. XVII. Hîrtie. 219 f. 31×19 cm. F. 1. ruptă.

Iațimîrski nr. 16 (m-rea Neamț).

1. <Apostol>

f. 1—49. Дѣніа свѣтѣхъ апостолѣ съписани свѣтымъ апостолоумъ ѡубо же і еуангеліа (Faptele sfinților apostoli scrise de sfîntul apostol Luca evanghelistul).

f. 49—186. <Epistolele apostolilor>; înc. Сказаніа Іакѡвлѣ посланіа (Spunere despre epistola lui Iacob). Fiecare epistolă e precedată de o introducere.

f. 186^v—196. Сказаніе извѣстно нже на всѣа дньи главамъ Дѣніа апостолѣ въ неделѣ Пасхы (Spunere spre știință a capetelor Faptelor apostolilor în fiecare zi, în săptămîna Paștilor) și în celelalte zile, pînă la duminica a 36-a după Rusalii).

f. 196—197^v. Начало свѣтѣи и величїи четырѣдесѣтницѣ (Începerea sfîntului și marelui post).

f. 197^v—208^v. Съворникѣ вѣмѣ мѣсѣцемъ сказоуж главы Апостолоу (Sinaxar al celor 12 luni, în care se spun capetele Apostolului).

f. 209. Albă.

2. <Predosloviile la evangheliile>

f. 209^v—211. Оеѡѡноакта архїепископа Българскаго, прѣдисловіе еже въ Матѣа свѣто Еуангеліа (Predoslovia lui Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 211—212. Прѣдисловіе еже въ Марка свѣтаго Еуангеліе (Predoslovia la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 212—212^v. Прѣдисловіе еже въ Луку свѣтаго Еуангеліе (Predoslovia sfîntei Evanghelii de la Luca).

f. 212^v—214. Прѣдисловіе еже въ Іѡанна свѣтаго Еуангеліа (Predoslovia sfîntei Evanghelii de la Ioan).

3. <Modele epistolare pentru scrișori>

f. 214—216^v. a) Către patriarh (f. 214),

b) către episcop (f. 214),

c) către duhovnic (f. 214^v),

d) frate către frate (f. 214^v),

e) Къ великымъ вѣцемъ нже къ пѣстини живїщїхъ (Către marii părinți ce trăiesc în pustie),

- f) către boieri (f. 215),
 g) către egumen (f. 215),
 h) către domn (f. 215^v),

i) scriere a unui călugăr (un diac, fost la mănăstirea Putna, care a scris Apostolul, îl dăruiește mănăstirii Neamț, când era domn Eremia Movilă voevod și doamna Elisabeta și mitropolit al Sucevii Theofan),

j) scrisoare a egumenului dela Neamț (f. 216),

k) *Нѣцимъ происходникъ* (a unui om de jos). <Un ieromonah dela Probota care scrie un manuscris> (f. 216),

l) scrisoare a egumenului și soborului dela mănăstirea Rîșca (f. 216^v).

Editate de Iațimirski, *Мелкие тексты и заметки* Nr. XXXIX), în *Извѣстія отдѣленія русскаго языка и словѣсности Академіи Наукъ* 7 (1902) p. 95—136, St. Petersburg.

f. 217—219. *Свѣтаго Епифанія епископа Кипрѣска оу скатыхъ апостолѣхъ, гдѣ кѣжде нѣ проповѣда и како и гдѣ кончашъ сѧ и свѣтаа тѣлеса лежатъ и въ коихъ мѣстѣхъ.* (Ale sfintului Eripanie, episcop de Cipru : despre sfinții apostoli, unde a propovăduit fiecare dintre ei și cum și unde s-a sfârșit și unde și în ce locuri zac sfințele lor trupuri); înc. *Сѣмьмъ Петръ вѣрховный апостоломъ.*

f. 218^v. Albă, apoi textul continuă.

f. 219^v. Rugăciune sec. XVII (scris cursiv).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 208^v. *Простите грѣшнаго Захаріе* (Iertați pe păcătosul Zaharia).

Alte însemnări

Pe coperta din urmă, partea interioară: *л сребръникъ, рп аспри, ε талантъ × ав аспри, в талантъ чк аспри, а талантъ, тѣ аспри і талантъ × гл аспри д талантъ × агм аспри, сединмъ крат седмъ десѧтъ ест ѳч* (30 arginți 180 aspri, 5 talanți 1800 aspri, 2 talanți 720 aspri, 1 talant 360 aspri, 10 talanți 3600 aspri, 4 talanți 1440 aspri, de șapte ori șaptezeci este 490). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche artistică în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție mediodulgară. De la mănăstirea Neamț.

95.

Sec. XV și XVI. Hîrtie. 166 f. 32 × 22 cm. Lipsesc începutul și toi după f. 159^v, 165^v. Iațimirski nr. 17 (m-rea Neamț).

<*Apostol*>

f. 1—74. <Faptele apostolilor>; înc. . . . *жїе Галиленстин что стонте* Lipsesc începutul cap. 1.

f. 74^v. Albă.

f. 75—145. <Epistolele apostolilor>, înc. Сказаніе Іаковѣ съборнаго посланіа прѣваго (Spunere despre epistola sobornicească cea dintâi a lui Iacov).

f. 83. Albă.

f. 145^v. Greșit scrisă și apoi anulată de scriitor cu cerneală roșie.

f. 146—153^v. Сказаніе извѣстно иже на въсѣ дни главамъ Дѣваніи апостоль. (Spunere spre știință a capetelor Faptelor apostolilor pentru toate zilele).

f. 154—165^v. Сборникъ вѣ мѣсцемъ сказаа главы апостольскъ (Sinaxar pe 12 luni, spunînd capetele Apostolului).

f. 165^v. Ини апостоли разлчни (Diferiți alți Apostoli).

f. 165^v. Прокѣмни въскрѣсни і аллилуаре весмымъ гласомъ (Prochimene ale învierii și aliluiare pe opt glasuri). Numai începutul titlului.

f. 166. cap. 131 din Epistolele apostolilor. Scris în sec. XVII.

f. 166^v. Albă.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

În capul vignetei de pe f. 75 : Помани раба Божіа Я... (Pomenește pe robul lui Dumnezeu V ...).

Coperta din față, partea interioară : Помани Господи дѣша раба Божіею ере(и) по Фолтѣ что писалъ <сѣа книга> по (и)мѣ Праксіс (Pomenește Doamne sufletul robului lui Dumnezeu, preotul popa Foltea care a scris <această carte> anume Praxiu). (Sec. XVI).

Alte însemnări

f. 166 : † Сѣа книга рекъмѣ Праксоу сетвори ервдіаконъ Панкратіе, копѣ с писѣ Филмонъ въ Кінджсані что далъ ѡ(и) а кѡн, за дѣше его ѡ за дѣше Іѡнъ и подръжіе его и чадіо его, ѡ Господи. Яминъ. (Această carte numită Praxiu a făcut-o ierodiaconul Pancratie, a cumpărat-o popa Filimon din Vindăuani, pe care a dat el un cal, pentru sufletul său și pentru sufletul lui Ion și al soției lui și a copiilor lui, întru Domnul, amin). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în mai multe culori la f. 75. Filigran : ancoră în cerc și două săgeți (în textul scris în veacul al XV-lea). Scris de două mîni (I, f. 84—153. 160—165^v, în sec. XV. II, f. 1—83. 154—159^v, 166 sec. XVI). 19, 20 și 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

96.

1503 (f. 278^v). Hirtie. 278 f. 30,5 × 21 5 cm.

Iașimirski nr. 19 (m-rea Neamț).

<Catenă la Iov>

Titlu (mai nou pe cotor în romînește) : A fericitului Olimpiodor, diaconul Alexandriei, spunerea pentru Iov.

f. 1—8^v. Съ Богом починаем книги Іовъкы съ такованіемъ : Златостъ тлъкъ. (Cu Dumnezeu, începem cartea lui Iov cu tâlcuire; tâlcuirea lui Gură de Aur).

În text sînt indicate în dreptul fiecărui pasaj și alte tâlcuiri, afară de cea pomenită în titlu (Ioan Gură de Aur), anume : Polihronie, Dydim, Olimpiodor, Climent, Iulian, Evagrie, Apolinarie, Origen, Seviros arhi-episcop de Antiohia, Nil, Theofil, Methodie, Theodotian, Chiril al Alexandriei, etc. înc. Чьлокъкъ вѣ нѣкыи вѣ странѣ Іевидетѣи. Тьлк : зри прѣкъое похваленіе.

f. 134^v, 137^v. Albe.

Însemnări

f. 278^v. Исписа сѧ сіа книга Іовъ ржкож Кисаріѡна зченика Ѳеѡктиста митрополита СѢчавскаго, повелѣніемъ свѣтѣишаго митрополита тогожде града кѣр Гевргіа, вѣ свѣтѣи Гврѣ Іѡвна вѣ монастыри Зѡграфскѡм в лѣтѣ × 311, ѡт извода сръбскаго, того радѣ простите недостатѣчна.

(S-a scris această carte, Iov, cu mîna lui Visarion, ucenicul lui Theoctist mitropolitul Sucevii, din porunca preasfințitului mitropolit al aceleiași cetăți, chir Gheorghie, în sfîntul munte Athos, în mănăstirea Zografi, în anul 7011 (1503) după izvodul sîrbesc. De aceea iertați cele nedesăvîrșite).

Text grecesc asemănător în Catena lui Iov a lui Nicetas, episcop de Serrae, publicat de Migne P. G. 93 col. 115 și urm. sub numele lui Olimpiodor Alexandrinul. O descriere a manuscrisului la V. E. Turdeanu, *Manuscrisele slave din timpul lui Ștefan cel Mare*, Cercetări literare, V, p. 198.

Titluri și inițiale cu roșu și albastru. Filigran : mină cu stea. 28 rînduri pe pagină. Semiunicială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente artistice animale și florale. Scris la mănăstirea Zografi (Athos), de diacul Visarion. Slavă bisericească de redacție mediodulgară. De la mănăstirea Neamț.

97.

1520—1535 (f. 376). Hîrtie. 376 f 28×20,5 cm.

Iațimirski nr. 20 (m-rea Neamț); il socioate de la începutul sec. XV, Ștefan despot pomenit în notă este însă Ștefan Berislavi (+ 1535), nu Ștefan Lazarevici (1389—1427). Scrisul e din sec. XVI).

<Tîlcuirea Evangheliei de la Matei >

f. 1—9. Иже вѣ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іѡнна архіепископа Константін града Златѡустааго, повѣданіе ѡ Ѳѡаггеліи свѣтаго Матѡеа Ѳѡаггеліиста (A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Spunere despre Evanghelia sfîntului Matei evanghelistul ; înc. Подѡбаше ѡубѡ намъ нетрѣбѡвати.

f. 9—15. Блаженаго Ѳеѡфілакта архіепископа Българскаго ѡ Ѳѡаггеліи Матѡеѡ вѣ сказаніиѣ вѣ кратцѣ ѡт Златѡустѡва сказанія (A fericitului

Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei : Despre Evanghelia lui Matei ; spusere pe scurt după tilcuirea lui Gură de Aur), înc. *Почто оуеко не резрѣниѣ.*

f. 15—25. *Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Іоанна архіепископа Кѡнстантинаграда Златооустаго. Слово въ Матѳеѣ еѡангелиста. Книга рѡдства Ісуса Христа сына Давидова, сына Іѡраамла (Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de aur arhiepiscop de Constantinopol. Cuvînt despre Matei evangelistul. Cartea nașterii lui Iisus Hristos, fiul lui David, fiul lui Avraam). înc. Бѣпросити васъ нинѣ прилождоу.*

f. 25^v—40^v. *Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Іоанна архіепископа Кѡнстантинаграда Златооустаго. Слово въ Матѳеѣ свѣтаго Еѡангелиѣ Ісуса Христова же : Рождество сице быст (A celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt din sfînta Evanghelie de la Matei : Nașterea lui Hristos astfel a fost). înc. Которое Рождение глаголюши...*

f. 40^v—358. *Блаженаго архіепископа Българскаго Θεωφιλάкта, тѣлководіе еже въ Матѳеѣ свѣтаго Еѡангелиѣ (A fericitului arhiepiscop al Bulgariei, Theofilact : Tilcuire din sfînta Evanghelie de la Matei), înc. име Ісусъ нѣстъ Єллинско.*

La f. 60 este în textul lui Theofilact o polemică împotriva Maniheilor, înc. : *Манихен же глаголю яко тѣло свое Ісусъ встакниль ѣстъ въ Іорданни (Maniheii spun că Iisus și-a lăsat trupul său în Iordan). Pe margine : Єретици (Ereticii).*

f. 358^v. Albă.

f. 359—376. *Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Іоанна архіепископа Солонскаго, тако ни едино разнѣство ни свпротикство въ еѡангелистѣхъ о въскресени (Al celui între sfinți, părintele nostru, Ioan, arhiepiscop de Salonic. Cum că despre înviere nu este la evangheliști nici o singură deosebire, nici contrazicere); înc. якъ же въмѣсти се спокѣдаломъ...*

f. 376^v—377. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 376. *Сѣѣ книга благочѣстнаго господина деспота Стефана (Această carte este a binecinstitorului domn despot Ștefan¹).*

Mai jos altă mînă : *и приложи се въ свѣтихъ мѣнѣстир глаголимъ сѣ ѡннохъ имеи ѡнтель свѣти Γεωργіе (Și s-a dăruit la sfînta mănăstire numită Xenof²), numele locașului, sfîntul Gheorghe).*

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în trei culori la f. 1. Filigran : floare stilizată, potcoavă cu o pană. 20 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Ungaria. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară cu influențe sîrbești. De la mănăstirea Neamț.

¹) Ștefan Berislavi (1520—1535), fratele vitreg al doamnei Elena a lui Petru Rareș.

²) Mănăstirea Xenofon de la Muntele Athos

98.

Sec. XVI. Hirtie. 105 f. 21 × 14,5 cm. Sfirșitul lipsește.

Iațimirski nr. 21 (M-rea Neamț). (Îl scoate din veacul XV. Însă scrisul este din veacul XVI).

1. <Evanghelia de la Marcu cu țile>

f. 1—1^v. ГЛАВЫ ЄВАНГЕЛІА ЄЖЕ УТ МАРКА (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 2—3. ПРѢДСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО БЛАГОКЪКСТІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 3—99^v. ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО БЛАГОКЪКСТІА (Sfînta Evanghelie de la Marcu). Fiecare pasaj este urmat de țilcul lui. Însemnare pe margine : ТЛ (țile).

2. <Pravila sf. Apostoli>

f. 100—105^v. ПРАВІЛА СКАТЫХ АПОСТОЛЪ (Pravila sfinților apostoli). Sfirșitul lipsește.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : <Citește frate cu usirdie > ¹⁾ O minunat, minunat lucru scrie aici pentru călugări; fraților, fericit fratele cela carele a pute fi următor acestor așăzate docme călugărești; cu adevărat acela să vă spăsi, fraților. Ieromonah Lazar ot Neamț. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu și negru, grosolane la f. 1, 2, 3, 100. 30 rinduri pe pagină. Semiuncială cu elemente de cursivă. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

99.

Sec. XV—XVI. Hirtie. 381 f. 22 × 14 cm Sfirșitul lipsește.

Iațimirski nr. 22 (m-rea Neamț). (Îl datează din sec. XV).

<Țilcuirea Evangheliei de la Ioan, de Theofilact, arhiepiscop al Bulgariei >

f. 1—381. ТЛЪКОВАНІЕ БЛАЖЕНАГО ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ АРХІЕПІСКОПА БЪЛГАРСКАГО ЄЖЕ УТ ІВАННА СКАТОМОУ БЛАГОКЪКСТКОВАНІЮ, ПРѢДСЛОВІЕ (Țilcuirea fericitului Theofilact, arhiepiscop al Bulgariei, a sfîntei Evanghelii a lui Ioan. Predoslovie). După o scurtă predoslovie (f. 1—2^v) urmează fără titlu separat, pasajele din Evanghelie, urmate fiecare de țilcuirea lor. Sfirșitul lipsește.

Însemnări

f. 1. Sus : МОНАСТІРА ЃѢНОФА (A mănăstirii Xenof) ²⁾. (Sec. XVII).

¹⁾ Cuvintele între paranteze se află sub eticheta Bibliotecii Academiei; sint reproduce după Catalogul lui Iațimirski.

²⁾ Mănăstirea Xenofon de la muntele Athos.

Jos : **Шо даде поп Јакок митрополини** (Pe care a dat-o pora Iacob mitropoliei). (Sec. XVIII).

f. 1^v. Sus : **Сја книга манастира Ђенофа, које изнесе изъ манастира, проклет коуде** (Această carte este a mănăstirii Xenof; cine o va lua de la mănăstire, va fi blestemat).

f. 381^v. **Сја книга манастира Ђенофа** (Această carte este a mănăstirii Xenof ...).

Titluri și inițiale cu roșu Ornament în trei culori la f. 1. 27 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Seris probabil la muntele Athos. Slavă bisericească de redacție sârbească. De la mănăstirea Neamț.

100.

1399—1420 (f. 121^v) Hirtie. 124 f. 29,5×19,5 cm. Lipsesc începutul și foi după f. 2 și f. 100; f. 61 trebuie deplasată după f. 123, formînd începutul caietului 16.

Іаѣимирски нр 23 (m-rea Neamț). (Îl datează din sec. XIV).

<Apocalipsul cu tâlcuire>

f. 1—124^v. Textele Apocalipsului; fiecare pasaj urmat de tâlcuirea lui Andrei de Alexandria. Titlul lipsește, înc. **Накодниміе рани на кончинноу.**

Însemnări

f. 3—24. Pe marginile de jos :

<În numele Tatălui și al Fiului> și a Sfântului Duh și ruga Maică Precistei svînta feciōra Maria, cădem cu plecată smerenie nește păcătoși<i>, aducîndu-ne <aminte> de munca vecinică, cădem cu plecată smerenie la cinstit și dumnedzeescu părinte egumen Sofronie dela svînta dumnedzâiască casă dela Schit cel Mare den Țara Leșască. Vădzându noi numit svîntu săbor și vinindu cu blagoslovenie svințiilor voastre acești doi părinți, iermonah Ignatie i monah Ar<se>nie, dat-am această svîntă cartea svîntului săbor, să cetiți<i>, să vă mângîiați și pre nește păcătoși să pomeniți : părinții noștri : Artemie i Chelsiia și eu nedestonecu și multu păcătoș ierei Ion i papadie ego (preoteasa lui) Maria, leat 7205 (1697) meseța ghenarie 17.

f. 25. **Лѣт × ѿсѣд мѣсѣца генаріи** (Anul 7204 (1696) luna ianuarie).

f. 124. Și eu mă rog svințiilor voastre, părinți, pomeniți pre nește păcătoși : Dimitrașco, Gligorașco, Arsenie, Nastasie.

f. 124^v. Cu litere unciale în roșu (contemporan cu scrierea textului manuscrisului) : **Сава в патриархъ сръблем и грквм** (Sava al doilea, patriarh al sîrbilor și grecilor ¹).

¹) Sava II, patriarhul sîrbilor 1399—1420. Însemnarea de mai sus este monograma patriarhului, scrisă probabil de mîna lui. Vezi C. Jirecek, *Staat u. Gesellschaft im mittelalterlichen Serbien*. IV (Denkschriften der Akademie der Wissenschaften in Wien, Phil-hist. Klasse 64—2, 1919).

Dedesubt : Сію книга склѣтомъ монастыра Главачьг, въчнаа мѣ памѣт (Această carte este a sfintei mănăstiri Glavaciog. Veşnica lui pomenire). (Sec. XV—XVI).

(În limba polonă) : Pzydzie panie, zagineę. (Vino, Doamne, că pier).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane : cerc, trident, furcă cu două cercuri la capete. 20 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Serbia. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la mănăstirea Neamț.

101.

1523 (f. 286^v). Hirtie. 328 f. 22,5×19,5 cm. Lipsesc începutul și o foaie după f. 286^v. Iațimirski nr. 24 (M-rea Neamț)

<Tipic>

f. 1—5. <Tabla de materii>, începutul lipsește.

f. 5^v. Albă.

f. 6—38^v. Titlu : Типикъ църковнѣи слоужбѣ нже въ Иеросалимѣ склѣтъмъ Лавры прѣподѣльнаго и Богоноснаго отца нашего Савы, сіе послѣдованіе выкает и въ прѣчинѣ Иеросалимскыѣ склѣтъмъ шенѣклан (Tipicul slujbei bisericești de la sfinta lavră a preacuviosului și de Dumnezeu purtătorul, părintelui nostru Sava din Ierusalim. Această slujbă se face și în celelalte sfinte locașuri din Ierusalim).

f. 39—201^v. Последоканіе црковнаго пѣнія и събраніи късе лѣтнаго, начыше от мѣсѣца септемврія до мѣсѣца августѣ (Rînduiala cîntării bisericești și sinaxar pe tot anul, începînd din luna septembrie pînă în luna august).

f. 202—268. Служба склѣтъмъ и велнкыѣ мѣ-цѣ (Slujba sfintului marului post de 40 de zile).

f. 268^v. Єѡангеліа оутреніамъ къскръсна (Evanghelia utreniei de duminică).

f. 269. Яказ гласокымъ Єѡангеліамъ къскръснымъ и апостолымъ и антѣргіамъ (Arătarea glasurilor Evangheliilor de duminică și apostolilor și liturghiilor).

f. 269^v—286^v. Припѣла на къскръныѣ владичныѣ и Богвордичныѣ празникѣ и къскл прѣподѣвныѣмъ отцемъ велнкыѣмъ и склѣтъмъ и велнкыѣмъ избранныѣмъ мѣченикымъ и къскл нарвчнтнымъ склѣтъмъ (Pripeale la toate sărbătorile împărătești și ale Maicii Domnului și ale tuturor preacuviosilor părinți mari și ale sfinților și marilor și aleșilor muceniei și tuturor sfinților însemnați).

f. 286^v. Însemnare (v. mai jos).

f. 287—327. Правило Паскаліи ржкъ нашѣ (Pravila Pascaliei, mîna noastră). Începe cu anul 7027 (1519), merge pînă la anul 7448 (1940).

f. 307^v. Albă; apoi continuă textul Pascaliei.

f. 327. Însemnare (v. mai jos).

f. 327^v. Rugăciune slavă. (Sec. XVII).

f. 328—328^v. Albe.

Însemnări

f. 286^v. Изколеніем ѿтца и поспѣшеніем Сына и съвършеніем Свѣтаго ДСХа, исписа сѧ сін Типик данніем и повелѣніем митрополита кір Θεоктиста ржкож архімандрита кир Слѧана ПѢтенскаго и дадоше его въ чѣстно си Храм свѣтаго Христова Къзнесеніа иже ѿт НѢмец, да ест въ памѧт и молебъ дакшомс его и исписакшомс его и рѡднтелем нѢ прі ирѡменк Макарін в лѣт × 328, ветѣхн же монастырскін прѣнесѡхѡмъ въ митрополін.

(Cu voia Tatălui și ajutorul Fiului și săvîrșirea Sfintului Duh, s-a scris acest Tipic cu dania și porunca mitropolitului chir Theoctist, cu mîna arhimandritului chir Siluan dela Putna și l-a dat cinstitului acestui locaș al sfintei înălțări a lui Hristos dela Neamț, să fie pentru pomenirea și rugăciunea celui care l-a dat și a celui care l-a scris și a părinților lor, în vremea egumenului Macarie, în anul 7031 (1523); cele vechi ale mănăstirii le-am adus la mitropolie).

f. 327. Această sfîntă carte ce să chiamă Tipic o am dat de o au legat, că era răsipită, smeritul ermonah Isaiia egumen ot Nemțu; noi am nevoit de s-au toemit, iar cheltuiala au fost a svintei mănăstiri, în dzilele domnului Ioan Neculae Alecsandru voevoda ¹⁾ leat 7218 (1710) mesița mai 25 dni.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu la f. 6, 89, 202. 27 rinduri pe pagină. Semnucială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

102.

Sec. XVII (cu adause posteriore). 191 f. 14,5 × 9,5 cm.

Iațimirski nr. 29 (m-rea Neamț).

< Trebnie >

f. 1—2^v. Au fost albe, s-au adăugat cîteva indicații liturgice sec. XVIII și o însemnare (v. mai jos).

f. 3—40^v. <Послѣдованіе> къ божьственіе причащеніе (Slujba dumnezeștii cuminecături).

f. 40^v—53. Чѣстныи Параклис прѣскятѣи кладнични нашии Богородници (Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu).

f. 53—56^v. Молитвы женѣ родникю (Rugăciunile femeii care a născut).

¹⁾ Nicolae Mavrocordat. în prima domnie în Moldova (1709—1710).

- f. 56^v—69^v. Чинъ крещенію (Rînduiala botezului).
- f. 69^v—72. Чинъ обрѣченію (Rînduiala logodnei).
- f. 72—82^v. Чинъ вѣнчанію (Rînduiala nunții).
- f. 82^v—87^v. Чинъ вѣнчанію второбрачнымъ (Rînduiala la nunțile celor ce se căsătoresc a doua oară).
- f. 87^v—93^v. Чинъ исповѣди (Rînduiala spovedaniei).
- f. 93^v—96. Чинъ егда ключитъ сѧ вѣскорѣ велими болномъ дати причастіе (Rînduiala cînd se întîmplă să se dea cuminecătura în grabă celui greu bolnav).
- f. 96—113^v. Послѣдованіе погребанію мирскимъ чьлоукомъ (Slujba înmormîntării mirenilor).
- f. 113^v—117^v. Чинъ погребанію младенческомъ (Rînduiala îngropării tînărului).
- f. 118—133^v. Послѣдованіе молитвамъ на всякіа различныя потребности (Rînduiala rugăciunilor la toate nevoile deosebite).
- f. 134—172^v. Послѣдованіе скатаго елеѧ сирѣчь масло скъщенія, вѣсѣцаемаго въ 7 скъщенниковъ (Rînduiala sfintului untdelemn, sau maslul sfîntit de 7 preoți).
- f. 173—173^v. Psalmul 31 (adaos de altă mînă, mai tîrziu).
- f. 174—179. Соборникъ дванадцатемъ мѣсѣцемъ (Sinaxarul celor douăsprezece luni). Lipsește sfîrșitul; sînt numai lunile septembrie-martie.
- f. 180—180^v. Чинъ благослоуенія и оскъщенія иконы Спасителя или въ праздникоу господскихъ (Rînduiala binecuvîntării și sfîntirii icoanei Mîntuitorului sau ale praznicelor împăratești). Text adăugat în sec. XVIII.
- f. 181—190^v. Indicații pentru evangheliile și psaltirea ce se citesc la sărbători, cu date 1782—1785.
- f. 191. Însemnări, sec. XIX.

Însemnări

f. 1. Сина книжицѧ, Трѣбникъ Матѳеѧ Баницкоу... (Această carte, Trebnic, este a lui Matei Banițchi...), (Sec. XVIII).

f. 191. Această carte nu trebuiește, fiindcă-i vécă, singur nu știi ce să faci. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Ucraina. Slavă bisericească de redacție ucraineană. De la mănăstirea Neamț.

103.

1579 (f. 50). Hirtie. 179 f. 28×19 cm. Lipsesc o foaie la sfîrșit și foi după f. 179^v. Iațimirski nr. 31 (m-rea Neamț).

<Psaltire>

f. 1. Rugăciune: Егда начинаеш правила своѳо, прѣжде помолн сѧ сице. (Cînd începi pravila ta, mai întîi roagă-te așa).

f. 1^v—2^v. Сице начинаем ѷсалтирь (Aşa începem Psaltirea).
f. 3—122. Дакнда пророка и царѣ, пѣснь а каѳисма прѣвѣла, ѷгаломь а.
(A lui David proroc și împărat, cîntarea 1, catisma 1, psalmul 1). Urmează toți Psalmii pe rînd. Fiecare catismă are titlu deosebit.

f. 122^v. Albă cu însemnări (v. mai jos).

f. 123—133^v. <Cîntările scriptuare>.

f. 134—137^v. Чѣстнн Параклис прѣсвятки Богородици (Cinstitul Paraclis al preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 138—141. Чѣстнн Параклис прѣподобнѣи матери нашеи Параскеви.
(Cinstitul Paraclis al preacuvioasei maicii noastre Paraschiva).

f. 141^v—145. Чѣстннн Параклис святы архистратигомъ Михаилѣ и Гавриилѣ.
(Cinstitul Paraclis al sfinților arhîngheii Mihail și Gavriil).

f. 145^v—148. Канонъ молебеньъ обще Троици, архангелѣ, Прѣдितिци, Николѣ и Богородици.
(Canon de rugăciune împreună a Treimii, arhangelului, Înainte mergătorului, lui Nicolae și Născătoarei de Dumnezeu).

f. 148—150. Канонъ молебеньъ чѣстномъ Прѣдितिци.
(Canon de rugăciune, cinstitului Înainte mergător).

f. 150—152^v. Канонъ чѣстномъ животворящемоу кръстѣ.
(Canon la cinstita și de viață făcătoarea cruce).

f. 152^v—157^v. Чѣстннн Параклисъ иже въ святыхъ отца нашего Николы.
(Cinstitul Paraclis al celui între sfinți părintele nostru Nicolae).

f. 158—161. Чѣстннн Параклисъ святомъ велико мученикоу Георгиоу.
(Cinstitul Paraclis al sfîntului mare mucenic Gheorghe).

f. 161^v—170^v. Чѣстннн Параклисъ святомъ великомъченикѣ Прокопию.
(Cinstitul Paraclis al sfîntului mare mucenic Procopie).

f. 171—171^v. Катакасиа възнесеніе Господне.
(Catavasie la înălțarea Domnului).

f. 171^v—172. Катакасиа на съшествіе Святаго Духа.
(Catavasie la coborîrea Sfîntului Duh).

f. 172—173. Катакасиа на спеніе Богородици.
(Catavasie la adormirea Născătoarei de Dumnezeu).

f. 173—174^v. Канонъ чѣстномъ кръстѣ.
(Canon al cinstitei cruci).

După f. 174, lipsă o foaie.

f. 175—179^v. Calendar bisericesc; lipsesc începutul și sfîrșitul.

Însemnări

Însemnarea donatorului

f. 50. Изволениемъ Ѳтца и съ поспѣшеніемъ Сына и съкръшеніемъ Святаго Духа. Се азъ многогрѣшныи и послѣдныи въ инѡцѣхъ монахъ Мисанъ желалъ отъ всего сердца моего напаати сѣ книжъ сиѣхъ и самъ азъ къспилъмо сѣ книжъ рекомаа ѷсалтирь и съ иныи прилаггы многы на мѡнн прѣкинъ инѣси и дадохъ я въ монастыръ въ Нѣмецкомъ, идеже естъ храмъ шьытѣли Пандократорѣ,

въ задѣшіе и въ памат себе и родителем моимъ. И по смърти моеи, кто поксентъ сѣ да дрѣзнетъ извадити изъ отъ сего монастырѣ или прѣдати га инде, или творити себе быти, а онъ да бѣдетъ проклатъ отъ Тѣи отца иже въ Никен и да бѣдетъ оучастіе съ Іоудож и съ Іоудене иже възъпиша : възми, възми, распини его и кръвъ его на нилъ и да вѣращетъ сѣ на сѣдѣ съ трѣклатни и съ Яриа и Евноміе и Диоскора и Севира безглавнаго и да станетъ на страшнѣмъ сѣдници Христовѣ съ инѣми на шѣи иже речетъ имъ Господь : отидѣте отъ мене проклатни въ огнь вѣчныхъ оуготованыи диаволѣ и аггеламъ его. И да бѣдетъ непрощенъ отъ насъ въ вѣкы. Аминъ. Къ лѣто × 735 текжѣ на дрѣгое при нѣсментѣ . . . Кресарична, въ дѣни благочестиваго Петра воевода.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfintului Duh. Iată, eu mult păcătosul și ultimul dintre călugări, monahul Misail, am dorit din toată inima mea să mă adăp din cartea aceasta și însumi eu am cumpărat această carte numită Psaltire și cu alte adausuri multe, pe banii mei drepti și am dat-o la mănăstire, la Neamț, unde este hramul locașului Pantocratorul, pentru sufletul și pentru pomenirea mea și a părinților mei. Iar după moartea mea, cine se va încumeta să îndrăznească să o ia dela această mănăstire sau s-o vîndă în altă parte sau s-o facă să fie a sa, acela să fie blestemat de 318 părinți cei din Niceia și să fie la un loc cu Iuda și cu iudeii care au strigat : ia-l, ia-l, răstignește-l și sîngele lui asupra lor ; și să se afle la judecată cu cel de trei ori blestemat cu Arie și Evnomie și Dioscor și Sevir cel fără cap ¹⁾ și să stea la cumplita judecată a lui Hristos de gît cu cei cărora le spune Domnul : plecați dela mine, blestemaților în focul veșnic pregătit diavolului și îngerilor lui și să fie neiertat de noi, în veci, amin. În anul 7087 (1579) curgător, adică sub egumenul . . . ²⁾ Visarion în zilele binecinstitorului Petru voevod ³⁾).

f. 1^v. Să să știe cînd am venit la mănăstire Neamțului, eu Amvrosie la sveti Gheorghie lest 7267 (1759) și m-am călugărit august 15 la sintă Mărie ce mare.

f. 18^v. Scris-am eu erodiacon Filaret, luna martie 9 zile ve let 7232 (1724).

f. 105. Să să știe de cînd au murit părintele eroischimnic Mardarie de la Pocrov, starețul, 7243 (1735) отъ рондестка Ісца Христока (de la nașterea lui Iisus Hristos) 1<735>.

f. 122. Să să știe de cînde au prădat tătarăi țară Moldovii în dzilile lui Mihai voevod ⁴⁾ în domnie a 3-a (repetat pe verso).

¹⁾ Sever de Antiohia, patriarh monofizit (512—518), în jurul căruia s-au grupat euty-chienii despărțiți de Petrus Mongus în 482 și rămași citva timp fără conducător. Din această pricină au primit numele de ἀκέφαλοι (fără cap), epitet care aci este pus pe seama lui Sever.

²⁾ Nume răzuit.

³⁾ Petru Schiopul (1574—1579, 1582—1591).

⁴⁾ Mihai Racoviță (1715—1726).

f. 122^v. Să să știe de cînd s-au bătut niamțul cu brandiburdu, 7242 (1734) și l-au învins pe niamț.

f. 132^v. Многo грѣшнн мѡнахъ Ѳмбрѡсїе ѡт Нѡмцѡ летъ x зсѣз (Mult păcătosul monah Ambrosie de la Neamț, anul 7267 (1759)). Numele din botez Avraam.

f. 143^v. Многo грѣшнн Ѳмбрѡсїе параклиснѡрхъ ѡт Нѡмцѡ, летъ x зсo (Mult păcătosul Ambrosie paraclisiarh dela Neamțu, anul 7270 (1762)).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1, 3, 7^v, 92^v, 19, 25, 30^v, 38, 44^v, 50^v, 56^v, 63, 71, 77^v, 83, 88, 93^v, 98, 105^v, 110^v, 117, 123. Filigran: mistreț. La început 2 foi și la sfîrșit o foaie tipărită din slujba Acatistului în romnește, sec. XVIII. 22 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

104.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hîrtie. 146 f. 21 × 16 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după f. 1^v, 3^v, 5^v, 11^v.

Iațimirski nr. 32 (m-rea Neamț).

1. f. 1—78^v.

<Psaltirea >

Începe cu Psalmul 13; după f. 1^v lipsește o foaie cu Psalmii 15—17, apoi după f. 3 cu Psalmii 19—20, după f. 5 Psalmii 23—50, după f. 11 Psalmii 61—78.

f. 79—96^v. Къ пѡтѣкъ вечернѣ ѣ недѣла поста, бываеть слоужба Ѳкаѳїстоу прѣсвѣтѡу Бѡгороднїцѣ (Vineri seara, săptămîna 5 a postului se face slujba. Acatistului preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

2. f. 97—100^v. Канѡнъ молебень прѣсвѣтѣнѣ Бѡгороднїцѣ (Canon de rugăciune la preasfînta Născătoare de Dumnezeu).

3. f. 100^v—110^v. Канѡнъ молебенъ къ Господоу нашему Исусу Христосу (Canon de rugăciune către Domnul nostru Iisus Hristos).

4. f. 111—146^v. Часословець нѡмѣжъ нощнїкѡ и днѣвнїкѡ слоужба по оустѡкоу прѣпѡдобнаго ѡтѣца нашего Савы (Ceaslov mic cuprinzînd slujba de noapte și de zi, după rînduiala preacuviosului părintelui nostru Sava). Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

f. 2. Pingărați leat 7225 (1717) iunie 22.

f. 5^v. Această Psaltire s-au legat în zilele lui igumen . . .

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornamente în culori la f. 12, 111. Filigran: mistreț. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

105.

Sec. XV. Hîrtie. 228 f. 28×19,5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după 166^v. Iașimirski nr. 33 (m-rea Neamț).

<Octoih, partea I-a, glasurile I—IV>

f. 1—55^v. Octoihul glasul 1; lipsește sîmbăta și începutul utreniei de duminică, glasul 1; înc. <чълoкѣ>колюбецъ царъ сынъ небс.

f. 56—107^v. Glasul II.

f. 108—166^v. Glasul III.

f. 167—228^v. Glasul IV. Începutul lipsește, precum și sfîrșitul.

Însemnări

Pe coperta din urmă, partea interioară : Писанъ днакоу Симоу отъ святаго монастиря Немецкомъ, вѣкѣ х̄ зрѣс̄ (Am scris eu, diaconul Simon de la sfînta mănăstire Neamț, în anul 7166 (1658).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 56. 108. Filigran : foarfecă. 29 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

106.

Sec. XV. Hîrtie. 258 f. 28×30 cm. Sfîrșitul lipsește. Iașimirski nr. 34 (m-rea Neamț).

<Octoih, partea II-a, glasurile V—VIII>

f. 1—62^v. Glasul 5; înc. Къ събота вечер, на малки вечерни... глас ѿ (Sîmbătă seara, la vecernia mică... glasul 5).

f. 63—123. Glasul 6.

f. 123—183. Glasul 7.

f. 183—249. Glasul 8.

f. 249—250^v. Свѣтъланы съ еуаггелсканы самогласныи аи, творение киръ Льва Прѣмудраго (Svetilnele cu cele 11 samoglasnice evanghelice : opera lui chir Leon cel Preaînțelept). Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

f. 23. Cinstite și al nostru întru Hristos frate, Ioanichie egumene ot Neamțu.

f. 46—47. Pe marginea de jos a paginilor : Această sîntă carte este a sfintei mănăstiri a Neamțului anume Octoic, let 7253 (1745) april 21, în 21 (sic), Ghedeon ot Pocrov am scris aice în Octoic.

f. 94—101. Pe marginea de sus a paginilor : Pe această carte am învățat eu, Necolae și cu Andrii la părintele Mihail la mănăstirea Neamțului, în zilele mării sale Io Ioan Nicolae vovoda și mitropolit era în Eși mitropolitul Nechifor. Și învățăm noi la glasul 7 la sedelni ; și umbla vă leato 7255 (1746) noem <brie> mesița 20 dni și era egumen [și era egumen i i

părint] părintele Ghedeon întiiu la mănăstire, această, ca să s<ă> știe, de cînd s-au scris aice.

f. 159^v. v leat 7252 (1744).

Pe coperta de la urmă, partea interioară: Иродиакон Иѡнн ѡт Намцо клѣт × зрѣмѣ (Irodiakon Ioil de la Neamț, în anul 7144 (1636)).

Mai sînt pe diferite pagini cîteva iscălituri ale călugărilor, fără importanță.

Titluri și inițiale cu roșu [Ornamente în culori la f. 63, 64, 123, 183, 184, 249. Filigran : cerc cu balanță. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamțul.

107.

Sec. XVI. Hirtie. 244 f. 26 × 19 cm.

Iațimirski' nr. 37 (m-rea Neamț). (Îl datează din sec. XV).

<Octoih, partea a II-a, glasurile V—VIII >

f. 1—64. Glasul 5; înc. Къ сѣботѣ вечер на малѣи вечерни... глас ѣ (Sîmbătă seara, la vecernia mică ... glasul 15).

f. 64—124. Glasul 6.

f. 124—179. Glasul 7.

f. 179—240. Glasul 8.

f. 240—244^v. Скѣтнани съ еѡангелскани самогласными ѣ; твореніе кир Лѣка Прѣмъдраго (Svetilnele cu samoglasnicele evanghelice 11, opera lui chir Leon ce Preaînțelept).

Însemnări

f. 244^v. Къ има Ѡтца и Сына и Свѣтаго Дѡха. Язѣ іерен Филимон и попадаіа еѡ Кръстина съ чѡди си Яндоніе и Настѣ коупил сіѣ книгѣ Янгирест ѣ, къ молебѣ и памѣт сѣбѣ и родітели и чѡдом нашим и дадоуѡм еѡ къ Храму архістратига Миѡанна и Гавриила въ село Бынѡвни и аще кто покѣсит сѣ еѣ къзѣт или продати кромѣ чѡд и сѣрѡдинѣ монѣ, да бѣдет проклѣт и триклѣт ѡт свѣтѣхъ апостолѣ и ѡт ти и і Богоноснѣхъ свѣтѣхъ ѡтѣцѣ иже къ Никѣи и ѡт спаса Христа. Сіѣ книга скѣзал и спрѣкиа и оуѣраси азѣ сам, діѣк Иѡн ѡт Угоуѣрсѡн землѣ, блѣнѣ град Сѣвѣнскѡн и платил іерѣѣ Лѣзарѣ и съ попадаіѣ еѡ Настасіѣ, вѣск іерен Филимон ѡт тогожде села Бынѡвни, къ лѣт × зрѣн, мѣсѣць іюлю кѣ дѣни, при дѣни Іѡан Касиліе конѡда господар землѣ Молѡдѣскѡн.

(În numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh, eu erei Filimon și preoteasa lui, Cîrstina, cu copiii lor, Andonie și Nastea am cumpărat această carte, Anghirest 5, să fie pentru rugăciunea și pomenirea noastră și a părinților și a copiilor noștri; și am dat-o la biserica vóevozilor Mihail

și Gavriil din satul Vindeoni. Și dacă cineva s-ar încumeta să o ia sau s-o vîndă, în afară de copiii și de rudele mele, să fie blestemat și de trei ori blestemat de sfinții apostoli și de 300 și 18 sfinți părinți purtători de Dumnezeu, cei dela Nicheia și de mîntuitorul Hristos. Această carte am legat-o și am îndreptat-o și am înfrumusețat-o, eu singur, diacul Ion din Țara Ungurească, lingă cetatea Sibiului și a plătit popa Lazăr și cu preoteasa lui, Nastasia, nepotul lui popa Filimon, din același sat Vindeoni, în anul 7150 (1642), luna iulie 12 zile, în zilele lui Ioan Vasilie voevod, domn al țării Moldovei).

Titlul și inițialele cu roșu. Ornament în trei culori la f. 1. Filigran : potcoavă cu cruce. 24—29 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

108.

Sec. XVI. Hîrtie. 207 f. 27,5×20 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc, precum și foi după f. 35^v, 90^v, 148^v.

Iațimirski nr. 37 (m-rea Neamț).

<Octoih prescurtat >

f. 1—28. Glasul 1 (lipsește începutul), începe cu glasul 1, Vecernia Mare de sîmbătă, înc. Кражи разршникши съмнрение.

Textul cuprinde cîntări alese din cele opt glasuri, care nu sînt așezate în ordinea lor numerică.

f. 198. Свѣтлнны Сѳаггеаскои и стнхирнх осмым гласомь (Svetilnele Evangheliei și stihirile celor 8 glasuri).

Însemnări

f. 35^v. † Изколѣніе Ѡтца и съ поспѣшеніе Сына, съврѣшеніе Свѣтаго ДѢха, съм кнѣга чтѣс копна попъ Пѣтръ отъ Крѣломънѣри ради ѡ златъ тѣтарскнх, за дѣше ское и за жина его и за чѣдѣх его.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului, săvîrșirea Sfîntului Duh, această carte pe care a cumpărat-o popa Pătru din Cîrlomănești pentru 50 de zloți tătărești pentru sufletul său și al soției lui și al copiilor lui). (Sec. XVII).

† Изколѣніе Ѡтца и съ поспѣшеніе Сына, съврѣшеніе Свѣтаго ДѢха, съм кнѣга чтѣс копна Итатор отъ Хрѣбор ради ѡ златъ татарскнх за дѣше ское и за жина его и за чѣдѣх его и даднті въ црѣкви отъ Крѣломънѣри.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfîntului Duh, această carte pe care a cumpărat-o Itator < sic > dela Hribor pentru 30 de zloți tătărești, pentru sufletul său și al soției lui și al copiilor lui și a dat-o în biserica dela Cîrlomănești).

(Urmează fragmente de rugăciuni de aceeași mină). Sec. XVII.

f. 36^v—37. Изволеніе ѿтца и съ поспѣшеніе и Сына и съвършеніе и Свѣтаго Дѣла, сіа книга именованна Янгереѣ нескѣпна поп Пѣтрѣ ѿт Кръломънице и вадитъ емѣ ѿ златъ татарскій за дѣша скож и попадіа Пѣраскан и чадіе еѣо.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și săvârșirea Sfintului Duh, această carte anume Angheres, a răscumpărat-o popa Pătru din Cîrlo-mănești și a plătit-o 30 de zloți tătărești pentru sufletul său și al preotesii Părasca și al copiilor lui). (Sec. XVII).

f. 98. В лѣтѣ × зрѣдн (în anul 7118 (1610)).

f. 105. Această să să știe : de cînd am scris eu, Necu<la>i diac pe această carte ce era carte a bisericii ot Timișești, adecă eu sînt diac ot Cîrstești, let 7256 (1748) mai 2, Naculai diac.

f. 203^v—205. Această sîntă carte ce să camă Ofoic, dată în sama lui Ichim, să învețe pe dînsa, să să știe. (Sec. XVIII început).

Pe coperta din urmă, partea interioară :

Erodiaccon Tofil ot Neamțu.

Să să știe de cînd au venit nemții în cetate, 7225 (1717).

Să să știe de cînd m-am călugărit eu, Tofil ot Neamț v leat 7213 (1705).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : potcoavă înică. Scris de mai multe mîini (I, f. 1—40^v, II, 41—88^v, III, f. 89—90^v, IV, 91—207^v). 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

109.

Sec. XVIII. Hirtie. 136 f. 14×9 cm.

Îațimirski nr. 38 (m-rea Neamț). Îl datează din secolele XVII—XVIII)

<Octoih>

f. 1—16. Glasul 1, înc. На велицѣхъ вечерныхъ, гласъ ѿ (La Vecernia Mare, glasul 1).

f. 1^v. Albă cu fragmente de rugăciune, scrise posterior.

f. 16—28. Glasul 2.

f. 29—42. Glasul 3.

f. 43—59. Glasul 4.

f. 59^v—74^v. Glasul 5.

f. 74^v—88. Glasul 6.

f. 88—101^v. Glasul 7.

f. 102—116^v. Glasul 8.

Octoihul conține numai cîntările unei singure vecernii mari pe fiecare glas.

f. 116^v—134. СВѢТИЛНЫ И СТИХИРЫѦ ЕВАНГЕЛЬСКИ ВСЕМЫМ ГЛАСОМ, ТВО-
рениѦ ЛЖКА ПРѢМЖДАГО (Svetilnele și stihirile Evangheliei; facerea lui
Leon cel Prea Înțelept).

f. 134^v. Fragment din viețile sfinților, înc. Іа вистѣр КостантинѦ
царѣо (Eu, vistierul împăratului Constantin).

f. 135. Rugăciune în românește (adaos sec. XVIII).

f. 135^v—136. Rugăciune în l. slavă.

f. 136^v. Cu însemnări.

Însemnări

f. 136^v. Acest Osmoglasneciu este diaconului Vasi<lie> dila Thoader
Podornic. (Sec. XVIII).

Pe coperta din urmă, partea interioară. Ca să s<ă> știe : acest Oso-
moglasnic că l-am dat fiiul-mieu, lui Vasilie, ca să-mi fie mie pomană
după săvârșitul meu, leat 7234 (1726), februarie 27. Az <eu> Toader
dascăl.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu și negru lemn, cu ornamente stilizate.
Cursivă. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bise-
ricească de redacție medio-bulgară De la mănăstirea Neamț.

110.

Sec. XVIII (inceputu). Hirtie. 71 f. 15 × 9,5 cm.

Iațimirski nr. 39 (m-rea Neamț).

<Octoih>

f. 1. Înc. : СѢ БОГОМ ПОЧИНАЕМ ѦСМОГЛАСНИК (Cu Dumnezeu, începem
Osmoglasnicul). Deasupra : <Глас> пѣ(р)кѣи (Glasul întâi) și dedesupt romî-
nește, scris, se pare, de scriitorul manuscrisului : Cu ajutorul lui Dum-
nedzău.

f. 1—10. Glasul 1.

f. 10^v—19. Glasul 2.

f. 19—27. Glasul 3.

f. 27^v—35^v. Glasul 4.

f. 35^v—44^v. Glasul 5.

f. 44^v—51^v. Glasul 6.

f. 52—58^v. Glasul 7.

f. 58^v—65. Glasul 8.

Octoihul cuprinde numai o vecernie mare pentru fiecare glas.

f. 65^v—69^v. Titlu romînesc, textul slav : Podobiile pe opt gla-
suri ; înc. Глас перкѣи.

f. 70—71^v. Albe.

Însemnări

f. 1. Această car<te> esti a părintelui Dimitriia.

Inițiale cu roșu. Ornament grosolan la f. 1. 16 rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură veche în piele. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

111.

Sec. XVI. Hirtie. 346 f. 32×20 cm.

Iațimirski nr. 40 (m-rea Neamț).

<Triod al Postului>

f. 1. Titlu : Тръпѣкснецъ съ Богомъ начинаемъ, неделя же ѡ мѣтарни и Фарисей (Triodul, începem cu Dumnezeu, duminica vameșului și fariseului).

(Urmează cîntările pe toate săptămînile postului mare f. 1—330).

f. 330—344. Сѣднаны ѡт Осмогласника же поемъ на прѣвкыхъ стихологіяхъ свѣтѣжъ мѣцѣж (Sedilnele din Osmoglasnic, care le cîntăm la primele stihologii ale postului de 40 de zile).

f. 344^v—346. Пѣнія тронична, иже поемъ въ келкынъ постъ (Cîntările Treimei, pe care le cîntăm în postul mare).

f. 346^v. Albă cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 346^v. Изъ грѣшныи Никола црѣковника ѡт трѣга Іаскаго по срѣдѣ трѣга Господарскыхъ црѣковъ, исписаль Трида рекомынъ Митарь Фарисей. Оци и братія моа, прочитате и благословите, а не клѣнките и прости ма грѣшнаго. Амин.

(Eu, păcătosul Nicolae țircovnic din târgul Iași, al bisericelor domnești din mijlocul târgului, am scris Triodul numit Vameș-Fariseu. Părinți și frații mei, citiți și binecuvîntați, iar nu blestemați și iertați-mă pe mine, păcătosul, amin). (Sec. XVI).

Mai jos, pe aceeași pagină :

Сіа книга рекоміе Митар-Фарисей платил монахъ Іоанкиѣ Скутар, запокри ради дѣше свое и за дѣше родители его, в лѣто × зрѣмѣ, мѣсѣца мартъ ка дѣны.

(Această carte numită Vameș-Fariseu a plătit-o monahul Ioanichie Scutar, să fie legată, pentru sufletul său și pentru sufletul părinților lui, în anul 7145 (1637) luna martie 21 zile).

Titluri și inițiale în roșu. Ornament în roșu la f. 1. Filigran : mistreț. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate și icoana răstignirii gravată. După Iațimirski, în legătură s-ar fi aflat câteva file dintr-un manuscris slav pe pergament din sec. XIII—XIV; azi aceste file lipsesc. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

112.

Sec. XVI (inceput). Hirtie. 266 f. 26,5×18 cm. Lipsește începutul.

Iațimirski nr. 41 (m-rea Neamț). Îl datează din sec. XV; scrisul este mai probabil din sec. XVI la început).

<Triod-Penticostar >

Începutul lipsește; înc **ГѢТЬЧЪ ТРОИ ЗАКЛАТ ТА ПРѢЖДЕ КОНЧИНЫ СВОЕА** (Începe cu Vecernia mică din simbăta lui Lazăr).

Textul urmează neîntrerupt pînă la duminica Tuturor Sfinților (f. 1—266).

f. 266^v. Cu însemnări.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

Cu roșu la sfîrșitul textului.

Язъ Братѣи мново грѣшныи (Eu Bratei mult păcătosul).

f. 266^v. **Сіа книга венови сѧ въ лѣтѣ × зпа Парѡніем еромонахом къ мѣсѧць генѡсаріе и платил ест монахъ Ѳеодоръ за свое правое стѣжаніе, да бждет емѡ памѧт и родителем его.**

(Această carte s-a înnoit în anul 7081 (1573) de Partenie eromonah în luna ianuarie și a plătit monahul Theodor din dreapta lui agonisită, să-i fie lui pomană și părinților lui).

† **Сіа книга венови сѧ лѣтѣ × зрпѣ Ифросини ѡт Доврокец еромонахом къ мѣсѧць март и платил ест ерен Ивнашкѡ за свое правое стѣжаніе, да бждет емѡ памѧт и родителем его.**

(Această carte a înnoit-o în anul 7185 (1677) Ifrosin de la Dobrovăț ieromonah, în luna martie și a plătit preotul Ionașcu din dreapta lui agonisită, să-i fie lui pomană și părinților lui).

Pe coperta din urmă, partea interioară :

Să să știe că aceste 2 Trioade Țviatnaia i Postna s-au fost dat la Nicolae sulger la Uricheni de 12 ani, de s-au ținut și l-au străcat de tot și ei n-au dat nimic la mănăstire, să aibă plată.

Pahomie episcop (ss) (încep. sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: inimă cu săgeată. 30 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova Slavă biseri-cească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

113.

Sec. XVI. Hirtie. 332 f. 30,5×20,5 cm.

Iațimirski nr. 42 (m-rea Neamț).

<Penticostar >

Înc. : **Ѣ ПАТЕКЪ С НЕДЕЛѢ ПОСТА КЕЛКАГО** (Vineri în a 6-a săptămînă a postului mare).

Urmează textul pînă la sfîrșit cu cîntările pe fiecare zi; duminicile cu titluri în roșu cu litere mai mari, pînă la a 8-a duminică după Paști (dumineca Tuturor Sfinților), pînă la sfîrșitul volumului.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: Θεωφιλ επισκωπ ρομανικησ η ΓΑΛΑΔΣΚΙΗ (Theofil episcop de Roman și de Galați¹).

Să să știe de cînd au șezut părinte Ionichie episcop la Roman leat 7255 (1746), septembrie 15 și șoltuz ... (*ilizibil*). (Cuvintele „și șoltuz ...” șterse cu cerneală neagră).

Să să știe de cînd s-au pus preosfințitul svinție sa părintele Ionichie episcop Romanului, leat 7255 (1746) septembrie 15 εγο εγραψε (eu am scris).

f. 332^v. Acest Penticostar l-am legat eu, ermonah Agathon ot Agapia, cu cheltuiala lui Ghedeon elisiaș ot Neamțu în dzilele lui Grigorie vodă Ghica leat 7239 (1731) mai 26 dni și iaste a svintei mănăstiri a Neamțului.

Acest Triod este legat de Gheorghie cu cheltueala mănăstiri, cu osteneala Isaiei igumen ... Leat 7225 (1717) mai 22.

Să se știe de cînd am început a spune pe această carte.

Coperta din urmă, partea interioară: Въ ДЪНИ (În zilele lui) Ioan Gligori Ghica voevod, a cincilea an a domniei sale, am scris, meseța anuar 9.

Să să știe, cînd am prohtit eu aice pe ceastă svîntă carte canonul Floriilor, la let 7255 (1747) april 12.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: mistreț. 29 rinduri pe pagină. Semiuncială, Legătură veche în piele și lemn cu icoana Mintuitorului gravată. Scris în Moldova. Slavă bisericască de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

114.

Sec. XVI. Hîrtie. 247 f. 21 × 13 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Iațimirski nr. 43 (m-rea Neamț).

<Antologhion>

Începe cu slujba sfintului Trifon pe ziua de 1 februarie, urmată la f. 2^v de viața aceluiași sfînt. Începutul lipsește; înc. f. 1^v: МЖЧЕННЫМЪ И ТЪ ПОЕТЪ ДСЪХЪ МОН...

Urmează slujbe de sfinți în ordinea calendarului, o parte din ele urmate de sinaxarele canoanelor.

f. 38^v. Albă.

Merge pînă la 29 august (Tăierea capului sf. Ioan Botezătorul).

¹) Theofil, episcop de Roman (1743–1746).

Însemnări

Pe coperta din urmă, partea interioară :

Попа Гирасим от Дѣвиджнн в лѣто × зрѠ (Popa Gherasim dela Dăvideni, în anul 7109 (1601).

Titluri și inițiale cu roșu și galben. Ornamente în roșu și galben la f. 138, 211, 239^v, 240^v, 25 rînduri pe pagină. Semiuncială cu influențe de cursivă. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

115.

Sec. XVI. Hirtie. 174 f. 34 × 22 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc; foarte rupt, lipsesc foi după f. 6^v, 12^v, 18^v, 24^v, 32^v, 36^v, 41^v, 51^v, 56^v, 84^v, 90^v, 141^v, 160^v, 170^v. 171^v.

Iațimirski nr. 44 (m-rea 'Neamț).

<Antologhion >

Cuprinde slujbele sărbătorilor începînd cu cele din luna septembrie pînă la 6 ianuarie (Bobotează). Urmează apoi, f. 150, slujba sfinților Petru și Pavel (29 iunie).

f. 1. Slujba sfinților Ioachim și Ana (9 septembrie), începutul lipsește, înc. : БѢ ДАСТ ЛИ ГОСПОДЬ О ДШЕКЛЕНЖА ПОЛАТЖ.

f. 1—149. Sărbătorile pe rînd pînă la 6 Ianuarie (Boboteaza).

f. 150—160^v. Slujba sfinților Petru și Pavel (29 iunie); la sfîrșitul f. 160^v, scris mare cu roșu конец = sfîrșit.

f. 161—165^v. După o lacună, urmează slujba celor 40 de mucenici (începutul lipsește).

f. 166—174^v. Slujba Bunei Vestiri (25 martie).

Pe marginile foilor traduceri ale unor pasaje din liturghiile sfinților, în limba romînă (sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă. 30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

116.

Sec. XVI (a doua jumătate). 312 f. 31 × 21 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

Iațimirski nr. 45 (m-rea Neamț)

<Antologhion >

Începe cu slujba sfinților Ioachim și Ana (9 septembrie).

f. 1. Începutul lipsește; înc. Теченіе съвъръшннкше и вѣрж събелодоуша.

Urmează slujbele tuturor sărbătorilor mobile în legătură cu Paștile; se termină cu slujba Înălțării.

Însemnări

f. 212^v. Să se știe această sfântă carti a cui este și de unde este, că este din Fărcașe și-i a preutului Pavelu din ot tam (de acolo) și au dat-o po-mană în Broșteni la biserică, unde este hramul bisericii sveti Necolai.

Titluri și inițiale cu roșu Filigran : mistreț, 29 rinduri pe pagină. Semnucială. Legătură veche în piele și lemn (deteriorată), cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

117.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hirtie, 235 f. 10×8 cm. Numerotația veche 229 f. (numere repetate). După descrierea lui Iațimirski, manuscrisul cuprindea 250 foi, azi ultimele 15 foi lipsesc. Lipsesc de asemenea începutul.

Iațimurski nr. 46 (m-rea Neamț) (Îl socoate de la începutul sec. XVII-lea ; după scris este din a doua jumătate a sec. XVI).

1. <Antologhion> (f. 1—206)

f. 1. Începe cu slujba nașterii lui Hristos (25 decembrie) începutul lipsește, inc. : *Клонъ небеса съхъодитъ сегоже.*

Urmează slujbele sărbătorilor mari în ordinea calendarului, pînă la Înălțarea sfintei cruci (14 septembrie), f. 1—206.

2. <Rugăciuni în limba slavonă cu titluri în slavă și romîină> (f. 206—313).

f. 206. *За здравіе господа* Pentru sănătate doamnei.

f. 207. *За здравіе отръчатъ* Pentru sănătate cuconilor.

f. 208^v. *За здравіе отръковницамъ* Pentru sănătate făciorților.

f. 211. *Бвалѣромъ* (boierilor) <fără traducere>

f. 214. *Стихары и подобны избранны комоу аще приключитъ сѧ* (Stiharii și podobii alese cui dacă i se întîmplă). Subtitlu romînesc : Pentru mila lui Dumnezău.

f. 218^v. *Честномуу кръстоу* (cinstitei cruci).

f. 219^v. *Склатоמוу пророкоу и прѣдвѣдичи и Кръстителю Іванноу* Pentru ruga lui Ioan Cr<i>st<ite>.

f. 220^v. *Аггеломъ* (îngerilor).

f. 221^v. *Склатымъ апостоломъ* Pentru ruga apostolilor.

f. 222^v. *Titlu numai în romînește* : Pentru ruga proorocului.

f. 223^v. *Склатоמוу Геворгіѧ* (sfintului Gheorghie) fără trad. rom.

f. 223^v—224. *Склатоמוу великомъченикѧ Дѧмитрію* Pentru ruga lui s-tii Dimitrie.

f. 225^v. *И прѣчимъ склатымъ мѣченикѧмъ* Pentru ruga și altor mucenici.

f. 226. *Склатоמוу Іванноу Нокотоу* Pentru ruga lui svtii Ioannu Novii, inc. *Днесъ цръкви тръжьствесетъ.*

f. 226^v. СКАТЫМЪ ТРЕМЪ СКАТИТЕЛЕМЪ Pentru ruga a trei mare s <ve>t <ite>l <i>.

f. 227^v. СКАТОМОУ НИКОЛАОУ Pentru ruga lui stîi Nicolae.

f. 229. ПРѢПОДОБНЫМЪ ОТЬЦЕМЪ Pentru ruga a otîilor (sic = pîrin-
tîilor).

f. 229^v. СКАТЫМЪ ПРѢОТЬЦЕМЪ Pentru ruga a preoîilor (i-e: strî-
moşilor).

f. 230^v. ПРѢПОДОБНЫМЪ ЖЕНАМЪ Pentru ruga a fîmei preapodobnice.

f. 232^v. ПРѢПОДОБНѢИ ПАРАСКѢИ Pentru ruga a preapodobnei Paras-
chivi. inc. О ДЕСНЖА СПАСА ПРѢДСТА.

f. 233. КЪСКЪ СКАТЫМЪ Pentru ruga a tuturor sventîilor.

f. 234. О ЗДРАКѢИ ПОРАДОУ КЪСКЪХЪ АЦЕЛИ ЕСТ ПОСТЪ (Pentru sînî-
tatea pe rînd, a tuturor, dacî este în post). За здракѢи ДЕСПОТОУ РЪЦИ СІЕ
Pentru sînîtate domnilor. Sfirşitul lipseşte.

La foile ce lipsesc la sfirşit, dupî descrierea lui Iaţimirski, se mai
gîseau rugîciuni : „pentru sînîtatea maice a lui vodî, pentru sînîtate
doamnei, pentru sînîtate cuconilor, pentru sînîtate a feciorîilor, pre-
ntru sînîtate voinicilor, pentru a tuturor creştinilor, cînd vor vrea sî
<se> scoale de la masî, cînd vor vrea sî încalece.”.

O parte din aceste rugîciuni sînt publicate de episcopul Ghenadie,
în „Biserica ortodoxî romînî”, VIII (1884), p. 843—850 şi 942—964 şi de
P. Syrku, Литургическіе труды патриарха Евфимія Терновскаго (Opere
liturgice ale patriarhului Eftimie de Tîrnova), St. Petersburg, 1890,
p. XXXVI.

Titluri şi iniţiale cu roşu. Ornament în roşu la f. 214. 14 rînduri pe paginî. Semiun-
cialî micî. Legîturî veche în pînzî şi lemn, deterioratî. Scris în Moldova. Slavî bisericeascî
de redacţie medio-bulgarî (cu titluri în romîneşte). De la mînîstirea Neamţ.

113.

Sec. XVII. Hirtie. 320 f. 14,5×19,5 cm. Începutul şi sfirşitul lipsesc.
Iaţimirski nr. 47 (m-rea Neamţ).

1. <Antologhion> (f. 1—310)

Începe cu slujba Naşterii lui Hristos (25 decembrie). Începutul lip-
seşte, f. 1 inc. : . . . ПІЕМЪ КЪЗДВИГИ ЖЪ КЪСН РОГЪ НАШЪ, СКАТЬ ЕСИ ГОСПОДИ.

Urmeazî slujbele sîrbîtorilor pînî la Înîlţarea sfintei cruci
(f. 1—310).

2. f. 310^v—312. ЧИНЪ НА СКАТОЕ БОГОЯВЛЕНІЕ (Rînduiala sfintei Vo-
botezi).

3. f. 312^v—320^v. ПрипѢла на КЪСКЪКЪНЪХЪ ВЛАДИЧЪНЪХЪ И БОГОРОДИЧЪНЪХЪ
ПРАЗДНИКЪХЪ И КЪСКЪМЪ ПРѢПОДОБНЫМЪ ОТЬЦЕМЪ ВЕЛИКЪМЪ И СКАТИТЕЛЕМЪ ВЕЛИКЪМЪ,

ИЗБРАННЫМ МЪЧЕНИКОМ И ВЪСКЪМ НАРОЧИТЫМ СВАТЫМ ПРИПЪКАЖЦІА СЪ СЪ
ИЗБРАННЫМЪ ПСАЛОМЪ (Pripele la toate praznicele împărătești și ale Născă-
toarei de Dumnezeu și la toți părinții mari preacuvioși și la mari ierarhi,
la mucenici aleși și la toți sfinții însemnați, se cîntă cu psalmi aleși). Sfir-
șitul lipsește.

Însemnări.

f. 138^v. **ЛѢТ** × **ЗСКГ** (anul 7223 (1715)).

f. 320^v. Ermonah Ioil.

Titluri și inițiale cu roșu. 12 rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură veche în piele și
lemn cu icoana răstignirii gravată. Scis în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-
bulgară. De la mănăstirea Neamț.

119.

1602 <data pe legătura manuscrisului corespunde cu filigranul și cu scrisul>. Hirtie.
210 f. 34,5 × 21,5 cm. Lipsesc foi după 167^v.

Iașimirski nr. 48 (m-rea Neamț).

<Minei pe luna septembrie>

Titlul pe coperta exterioară, scris cu litere de aur pe piele. **МѢСЪЦЪ СЕПТЕБРІИ, РОКЪ** × **ЛХГ** (Luna septembrie, anul 1602). (Luna este a Mi-
neiului).

f. 1—167^v. Începe cu sluba lui Simion Stîlnicul, 1 septembrie și
urmează cu slujbele tuturor sfinților pe rînd din luna septembrie.

După f. 167^v lipsesc cîteva pagini din slujba mucenicului Grigore
al Armeniei (30 septembrie), cu care se termină slujbele sfinților pe luna
septembrie).

f. 168—210. Sinaxarele canoanelor din septembrie. Titlu: **МѢСЪЦЪ СЕПТЕБРІИ РЕКОМЪИ ИМАЕТ ДНИ 12, ДЕНЬ ИМАЕТЪ ЧАС 12, А НОЩЬ 12** (Luna numită
septembrie are 30 de zile, ziua are 12 ceasuri, iar noaptea 12).

Cuprinde și unii sfinți slavi.

f. 176. **ВЪ ТЪЖЕ ДЕНЬ СТРАСТЬ ОУБИЕНІЕ ГЛѢБА КНАСА СЫНА КОЛОДИМЕРОВА**
(În aceeași zi (5 septembrie)uciderea sneazului Gleb, fiul lui Volodimir).

f. 206^v. **ВЪ ТЪЖЕ ДЕНЬ СТРАСТЬ СВАТАГО ВЪЦЕСЛАВА КНАСА ЧЕСКАГО**
(În aceeași zi (28 septembrie) patimile sfîntului Viaceslav, sneazul cehilor).

f. 210^v. Albă.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: † **Іоу ШѢФАН ВОЕВОДА БОЖІЮ**
МИЛОСТІЮ ГОСПОДАРА ЗЕМАН МОЛДАВСКОИ ДАА СНЕ <**В ЛѢТ** × **ЗРКА**> (Io Ștefan
voevod²), din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei a dat aceasta
<în anul 7121—(1613)>.

²) Ștefan Tomșa, în prima domnie (1611—1615).

Partea între paranteze după catalogul lui Iațimirski, deoarece azi e acoperită cu o etichetă.

Pe foaia liminară nenumerotată : † Mihail am scris. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 32 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente în aur. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară, cu influențe rusești. De la mănăstirea Neamț.

120.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hirtie 248 f. 31 × 20 cm. Lipsesc foi după f. 74^v. Cele mai multe foi rupte pe margine și reparate ulterior.

Iațimirski nr. 49 (m-rea Neamț). (Îl datează din sec. XV. În genere, manuscrisele moldovenești cu filigrana mistrețului sînt din anii 1570—1620).

<Minei pe octombrie >

f. 1—244. Slujbele sfinților din luna octombrie, începînd cu slujba apostolului Andrei și a sfințitului mucenic Anania și a lui Roman cîntărețul, pînă la sfîrșitul lunii.

Sinaxarele canoanelor însoțesc slujbele lor.

f. 157^v. Albă.

f. 244^v—248^v. Cu titlu separat : Служба прѣподобнии Параскеви (Slujba preacuvioasei Paraschiva).

Însemnări

f. 248^v. Сіа книга рекоміе Минею охторіе платил монах Іоаннкіе, скстар Неминскін монастир, запокри к лѣт × зрмѣ мѣсѣца март ка дньы (Această carte numită Minei pe octombrie a plătit-o monahul Ioanichie, scutarul mănăstirii Neamț, pentru a fi legată, în anul 7145 (1637), luna martie 21 zile).

Etichetă pe copertă : Mineiu bulgărescu de luna lui octomvrie (sec. XVII—XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 1. Filigran : mistreț. F. 229—229^v scrise de altă mînă. 28 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

121.

Sec. XV. Hirtie. 283 f. 27 × 19,5 cm. Lipsesc o pagină după f. 239^v și mai multe foi la sfîrșit.

Iațimirski nr. 50 (m-rea Neamț).

<Minei pe luna decembrie >

f. 1—283^v. Începe cu slujba sf. Naum (1 decembrie) și urmează cu ale tuturor sfinților din luna decembrie pînă la sfîrșit. Sinaxarele canoanelor urmează după fiecare slujbă.

Însemnări

Pe coperta de la urmă, partea interioară : Vasile diiac (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu și negru la f. 1. Filigran : oval cu spirală. 30 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură artistică în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

122.

1445 (f. 208^v). Hirtie. 208 f. 27 × 20 cm.

Iașimirski nr. 50 (m-rea Neamț).

<Minei pe luna februarie >

f. 1—208^v. Înc. *Мѣсѣца фѣврѣарѣя ѿ, прѣдъ празднистко Сръктенѣ Господѣ нашего Исуса Христа и свѣтаго мѣченика Трифона* (Luna februarie 1, înainte de prăznuirea Întîmpinării Domnului nostru Iisus Hristos și a sfîntului mucenic Trifon).

Urmează slujbele tuturor sfinților din luna februarie în ordinea calendarului, pînă la sfîrșit. Sinaxarele canoanelor, urmează, cu lipsuri, după fiecare slujbă.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 208^v. † *Гаврила исписа сѣхъ книга в лѣтѣ × сѣцигѣ* (Gavril a scris această carte în anul 6953 (1445)).

Alte însemnări

f. 5^v. Ion diacu, leat 7251 (1743).

f. 14. Să să știe de că <n>du am se <r>is eu, Ion diacu, leat 7251 (1743).

f. 208^v. februarie 16, leat 7251 (1743).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în mai multe culori la f. 1. Filigran : foarfece. 30 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de diacul Gavril de la mănăstirea Neamț. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

123.

1447 (f. 226^v). Hirtie. 226 f. 28,5 × 21 cm. Lipsește începutul.

Iașimirski nr. 52 (m-rea Neamț).

<Minei pe luna martie >

f. 1. Începe cu slujba sfintei Eudochia (1 martie). Lipsește începutul; înc. . . . *Ровати и дѣшамъ нашимъ велижъ милост.*

Primul subtitlu la f. 2 : Мѣсѣць мартіе имат дѣни ѿдѣ, дѣнь имат час ѿ и ноць ѿ. Прологъ (Luna martie are 31 zile, ziua are 12 ceasuri și noaptea 12. Prolog ¹⁾).

Urmează toate slujbele sfinților din luna martie, pînă la sfîrșit, iar sinaxarele canoanelor sînt trecute împreună cu fiecare slujbă, înainte sau după.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 226^v. † Гаврїналъ исписа сѣи коматъ Минеа в лѣтѣ × ѿцнѣ (Gavriliu a scris această bucată de Minei în anul 6955 (1447)).

Dedesupt, pe aceeași pagină : Послѣдовань вьст сїи Миней в лѣтѣ × ѿцѣ (Acest Minei a fost continuat în anul 6970 (1463)).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : trifoi. 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de Gavriliu diaconul de la mănăstirea Neamț. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

124.

1574 (f. 181). Hirtie. 181 f 32×21,5 cm.

Iațimirski nr. 53 (m-rea Neamț).

< Minei pe luna aprilie >

f. 1. Înc. : Мѣсѣца апріліа ѿ, прѣподобныа матере нашѣ Марїѣ Егїп-тѣнкына (luna aprilie 1, preacuvioasa maica noastră Maria Egipteanca). Urmează (f. 1—189^v) toate slujbele sfinților pe luna aprilie, pînă la sfîrșitul lunii.

f. 130—180^v. Sinaxarele canoanelor din luna aprilie, înc. Мѣсѣца апріліе имат дѣни ѿ, дѣнь имат час ѿ, а ноць ѿ. (Luna aprilie are 30 zile, ziua are 13 ceasuri, iar noaptea 11).

f. 181—181^v. Au fost albe, pe care s-au scris însemnări.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 181. Изволенїемъ ѿтца и съ послѣшенїемъ Сына и съврѣшенїемъ Свѣтаго Дѣха, исписа сѣи Миней мѣсѣць апріліа съ помощїа Божїеа, рѣкожъ многогрѣшнаго раба Божїи Трифанъ бывшаго ерен и коупна ѿт него брат его монахъ Мисанъ за ѿ златъ и даде его въ мѣлѣс сѣбѣ и за дѣши свои, въ Немецкомъ монастырѣ идеже естъ Храмъ свѣтаго Бѣснесенїе Господа Бога и Спаса нашего Исуса Христа и въ дѣни господниа нашего Іванъ Петръ коеводъ господаръ земли Молдавскон, егда прїидиша поганиа Турци и Тѣтари и оубиша Іванъ коеводъ и въси кон его и коеваша землю Молдавсконъ кѣшшею половинна. Ъ лѣтѣ × зпѣ мѣсѣца августъ ѿ дѣниа въ часъ ѿ-тїи.

¹⁾ Prolog înseamnă viața de sfinți.

БҪТИ И БРАТІЕ, АЩЕ КТО УТ ВАС МЕТ ЧҪСТИ НА НЕГО, А ВИ ПРОСТИТЕ НАС И ПОМИНАТЕ НАС КЪ СКАТШҪ СЛШЖДАҪ И АЩЕ КТО КЪСХОЩЕТ КЪЗАТИ УТ СКАТОН МОНАСТИР, ДА БЖДЕТ НЕПРОЩЕН УТ БОГА.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfintului Duh, s-a scris acest Minei pe luna aprilie, cu ajutorul lui Dumnezeu, cu mîna mult păcătosului robul lui Dumnezeu, Trifan, fost preot și l-a cumpărat de la dînsul fratele lui, monahul Misail, pentru 25 de zloți și a dat pentru rugăciunea sa și pentru sufletul său la mănăstirea Neamțului, unde este hramul sfintei înălțări a Domnului Dumnezeu și Mintuitorului nostru Iisus Hristos și în zilele domnului nostru, Ioan Petru voevod, domn al țării Moldovei, cînd au venit păgînii turci și tătari și au omorît pe Ion voevod și pe toți oștenii lui și au prădat țara Moldovei mai mult de jumătate, în anul 7082 (1574) luna august 12 zile în ceasul al 9-lea.

Părinți și frați, dacă cineva dintre voi va citi pe dînsul, iar voi iertați-ne și pomeniți-ne în sfintele slujbe. Iar dacă cineva o va lua de la sfînta mănăstire, să fie neiertat de Dumnezeu).

f. 181^v. Acest Minea este al sfintei mănăstiri Neamțului și cine l-ar tăgădui, să nu-l spue unde s-ar afla, să fie afurisit. (Sec. XVIII).

Ierodiacon Io Iorest ot Niamț к лкт × зснк мксца април 9̄ (în anul 7253 (1744) luna april 9). Să să știi de cîndu m-am călugărit aicea la sfînta mănăstire Niamțul, în dzilele mării sale Ioan Costandin Nicolaiu voevod, fiind mitropolit țării chir Nechifor Morăian și m-au călugărit sfînția sa, chir Macarii egumen Niamțului și m-au făcut diiacon sfînția sa chir Varlaam episcop Radav<s>coi (de Rădăuți) leat 7252 (1744) mesița februarie 17.

Pe coperta din urmă, partea interioară : Ierodiacon Iorest ot Niamțu.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă mică și mistreț. 26 rînduri pe pagină. Semi-uncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de Trifan, fost preot. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

125.

Sec. XV. Hîrtie. 216 f. 27,5×20 cm. 'Lipsește începutul. f. 215—216^v urmează după f. 154.

Iațimirski nr. 54 (m-rea Neamț).

<Minei pe luna mai>

f. 1. Slujba prorocului Ieremia. Începutul lipsește; inc. : ...калкн-нын въ рывъ въкръже тобож пркчестта...

Primul subtitlu la f. 2 : Мксца маіа иматъ дъни 14, дънь иматъ час 14, а ноць 1̄ (Luna mai are 31 zile, ziua are 14 ceasuri, iar noaptea 10).

Urmează toate slujbele sfinților din luna mai (f. 1—213^v).

f. 155. Inc. : Мѣсѣца тогожде кѣ, прѣподобнаго штица нашего Сѣмѣона Стѣлпника иже к Дикнигорѣ. (Aceeși lună, în 24, a preacuviosului părintelui nostru Simion Stîlpticul, cel din Muntele Minunat).

Slujba sf. Simeon Stîlpticul, 24 mai, începe la f. 154, dar la f. 155—167^v s-au intercalat foi din alt manuscris din sec. XVI, care cuprind slujba aceluiași sfînt în altă formă. După f. 154, trebuie să urmeze, f. 215—216 care fac parte din canonul acelei zile, apoi f. 168—171, care și ele fac parte din slujba sf. Simion Stîlpticul în redacția manuscrisului din sec. XV-lea.

După terminarea slujbelor de sfinți, pînă la 31 mai urmează, ca un adaus separat la f. 214, slujba sf. Pahomie : СѢТОМЪ ПАХОМІЮ, СЛАКА, ГЛАС ̄6 (sfîntului Pahomie, slavă, glasul 6).

f. 214^v. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : turn și foarfece. Scris de două mâini. (f. 155—167^v sînt intercalate din alt manuscris din sec. XVI-lea în interiorul manuscrisului din sec. XV-lea.) 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

126.

Sec. XV. Hîrtie. 168 f. 26×20 cm.

Iațimirski nr. 55 (m-rea Neamț).

<Mînei pe luna mai>

f. 1—119. Slujbele sfinților pe luna, inc. : Мѣсѣца мана ̄а, сѣлѣтаго пророка Іереміа (luna mai 1, sfîntul proroc Ieremia). Urmează toate slujbele în ordinea calendarului pînă la 31 mai.

f. 120—168. Sinaxarele canoanelor din luna mai. Titlu : Мѣсѣца мана нмат дъни ̄ла, дънь нмат час ̄дї, а ноць ̄ї (luna mai are 31 zile, ziua are 14 ceasuri, iar noaptea 10).

f. 168^v. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu, verde și albastru. Ornamente în mai multe culori la f. 1 și 120. Filigrane : balanță și turn. 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

127.

Sec. XVI. Hîrtie. 203 f. 28×20 cm.

Iațimirski nr. 56 (m-rea Neamț).

<Mînei pe luna august>

f. 1—153. Slujba sfinților pe luna august : Мѣсѣца августѣ а, сѣлѣтъх ̄з Маккавѣи и оучителѣх ̄нхъ Сѣлазара и матере ̄нхъ Соломоніа (luna

august 1, a sfinților 7 Macabei, a învățătorului lor Eleazar și a mamei lor Solomonia). Urmează slujbele sfinților din luna august în ordinea calendarului.

f. 154—203. Sinaxarele canoanelor din luna august. inc. МѢСѦЦА АВГУСТЪ ИМАТЪ ДЪНИИ $\overline{13}$, ДЪНЬ ИМАТЪ ЧАС $\overline{11}$, А НОЩЬ $\overline{11}$ (luna august are 31 de zile, ziua are 13 ceasuri, iar noaptea 11).

Urmează viețile sfinților din luna august în ordinea calendarului.

f. 203. Albă, cu însemnări posterioare.

Însemnări

f. 203. Іеродіакон Іурестъ в лѣтѣ × зснѣ мѣсѣца іюнію кс, в дѣны Іоанъ К<о>с<тантина> Н<икола>е ѿ крестоу (Ierodiacon Iorestu în anul 7251 (1743) luna iunie 26, în zilele lui Ioan Constantin Nicolae I voevod).

Книга августъ, да съ знаетъ, склѣтти мон<астир> въ Нѣмцѣ. О, брате склони се въ зла и сътвори благо, възици мира и пожини его [и пожини его] и мете его. Монахъ Пахоміе въ Нѣмци лѣтѣ × зсѣ.

(Cartea august, să se știe, a sfintei mănăstiri de la Neamț. O, frate, ferește-te de rău și fă binele. Cercetează lumea și alung-o și leapădă-te de dînsa. Monah Pahomie de la Neamț, anul 7210 (1702).

Pe coperta din urmă, partea interioară :

Іеродіакон Іурестъ ученик еромонахъ Макарін егъмен, дикни Соучавскож в дѣны архіепископа митрополита chir Нѣкифоръ крекъ Морозан в лѣтѣ × зснѣ мѣсѣца іюнію кс, въ склѣта монастыре Нѣмцѣ.

(Ierodiaconul Iorest, ucenicul eromonahului Macarie, egumen, di-chiul Sucevii, în zilele arhiepiscopului mitropolit chir Nichifor grecul Moraitul, în anul 7251 (1743), luna iunie 26, de la sfînta mănăstire Neamțul).

Іеромонахъ Лазаръ въ Нѣмцѣ, писалъ здѣ (Ieromonahul Lazăr de la Neamț, am scris aici). (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în trei și două culori la f. 1 și 154. Filigrane : floare stilizată și secure. 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

128.

Sec. XVI. Hîrtie. 9 f. 27 × 18,5 cm. Sfirșitul lipsește.

Iațimirski nr. 57 (m-rea Neamț).

Служба Ікаѡнствъ. Стихарыѣ нескѣданомоу. (*Slujba Acatistului. Sti-harii nescedelne*). Continuă pînă la sfirșitul manuscrisului.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legat în carton (legătură sec. XVIII—XIX). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XVI. Hirtie. 95 f. 21×16 cm
Iașimirski nr. 58 (m-rea Neamț).

<Adunare de slujbe bisericești>

Foaia liminară un icos (sec. XVII), înc. **ИЖЕ ЗЕМАН НА ЗЕМАН УСТА-
ВИКШІН.**

f. 1—2. **На лѣтѣн стѣхирѣх самогласны свѣтомъ къзне(се)нѣс Господоу
нашемоу Исуса Христа (La litie stihiri samoglasnice la sfânta înălțare a
Domnului nostru Iisus Hristos).**

f. 2—5. **Канонъ твореніе Іоанна (Canon, facerea lui Ioan).**

f. 5—13. **Чѣстныи Параклис прѣсвятѣн владичици нашеи Богородици
(Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu).**

f. 13^A—33^V. **Оуказъ како подобаетъ пѣти надъ коути м оученишнмъ вт-
цельмъ и братіамъ нашимъ и прочіимъ Христіанымъ оумершнмъ (Arătare cum se
cuvine să cîntăm la coliva răposaiților părinților și fraților noștri și altor
creștini morți).**

f. 33^V—94^V. **Служба свѣтаго причащенія (Slujba sfintei împărtășanii).**

f. 95—95^V. **Fragmente de imnuri religioase în grecește (Sec. XVII).**

Însemnări

f. 94. **Сіа книга поновна ерѣмонахъ ерѣменъ Иовакимъ в лѣтѣхъ зрлз мѣ-
сица мартъ и къ дъны господина нашего Іо Миронъ Бѣръновскыи коеква
господарѣ земанъ Молдавскон.**

(Această carte a înnoit-o eromonahul egumen Ioachim în anul 7137
(1629) luna martie 8, în zilele domnului nostru Io Miron Bărnovschi
voevod, domnul țării Moldovei).

Pe coperta din urmă, partea interioară : Tote isu cu putința celui
nevoitoriu. Ieremia arhidiiacon. (Sec. XVIII).

Pe foaia liminară : un pasaj șters, apoi altă mîină : **Мѣсаца іюле 18
дне 1810-го года, втцѣс Никодинъ, и втци Григорію (luna iulie 18 zile,
anul 1810, părintelui Nicodim și părintelui Grigorie).**

Titluri și ornamente cu roșu. Ornament în roșu la f. 1. 21 rinduri pe pagină. Semiun-
cială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bise-
ricească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XV. Hirtie. 307 f. 28×20,5 cm. Lipsește sfîrșitul și foi după f. 4^V.

Iașimirski nr. 59 (m-rea Neamț). (Îl datează de la sfîrșitul secolului al XVI-lea).

1. f. 1. **Прѣдословіе настоѣщаго съчетанія (Predoslovie la cetirea celor
dè față) înc. ... Доуль в ѡнѣ иже късѣчьскыи.**

f. 1^v—3. Изложениѣ въ посланіа еже къ и҃сѣмен цр҃ькве скатаго Снмѣвна чюдоткорца к҃р Петръ (Extras din scrisoarea către egumenul bisericii sf. Simion făcătorul de minuni, chir Petru) ꙗс.: Прости ма ѡтце мон...

2. f. 3—4. Прѣдословіа книги сѣа въ о҃убѣдѣніѣ чѣтѣцимъ словъ сѣа рѣчи книги сѣа. (*Predoslovia cărții acesteia în care se dă de știere cititorilor cuvântărilor despre lucrurile ce sînt cuprinse în această carte*). Este de fapt tabla de materii a cărții în care se cuprind 63 de scrieri, dintre care azi o parte lipsesc.

La f. 4^v jos, titlul întregii cărți : Книга Богодѣхнокена съврана и съписана ѡт многѣх и различнѣхъ божественѣхъ книгъ ветхаго ꙗкоже рѣчи закѣта и нокаго, прѣподобнымъ ѡтцемъ Никономъ, живѣющимъ въ глаголемѣи Чр҃ькѣи Горѣ, настакалѣщи и поспѣшьствѣщи подвижащѣхъ сѣа на вѣсѣко дѣло. Дѣхнокное слово сѣа рѣчи сказаніомъ кни҃гы сѣа. (*Carte cu dumnezeiască inspirație adunată și scrisă din multe și deosebite dumnezeiești cărți ale Testamentului, care se spune cel Vechiu și cel Nou, de preacuviosul părintele nostru Nicon, care a trăit în numitul Muntele Negru, îndreptînd și ajutînd pe cei care se nevoiesc în orice lucru duhovnicesc. Cuvînt care cuprinde despre lucrările ce se spun în această carte*).

După f. 4 urmează o lacună în text, lipsesc primele 4 lucrări trecute în tabla de materii.

3. f. 5. Скатаго И҃гнатіа Богоносца ѡт еже къ Поликарпу (*A sfîntului Ignatie purtătorul de Dumnezeu : Din epistola către Policarp*) ꙗс. Рабы и рабына...

4. f. 5^v—8^v. Слово ѡ, ѡтходѣщѣхъ ѡт братен... (*Cuvîntul 6. Despre frații care pleacă...*). Extrase diverse. ꙗс.: Иже о҃убо единомъ дру҃г...

5. f. 8^v—10^v. О различнѣхъ съблзнь... (*Despre definirea păcatelor...*) ꙗс. Горѣ мироу ѡт съблзнь...

6. f. 10^v—16^v. О различнѣхъ о҃учителен... (*Despre definirea învățătorilor...*); ꙗс. Къ іестѣ сѡль земан...

7. f. 16^v—18^v. О различнѣхъ гнѣка и прости (*Despre definirea mîniei și furiei*); ꙗс. Слышастѣ ꙗко речено быст...

8. 18^v—22. О о҃уборизнѣи и вѣсѣкон досадѣи и празнослови... (*Despre desfrîu și toate supărările și cuvintele deșarte*) ꙗс. Иже аще речѣт братѣ...

9. f. 22—23^v. О еже съмирѣвати сѣа съ ближнимъ (*Despre împăcarea cu aproapele...*); ꙗс. Ище принесѣши дарѣ скон...

10. f. 23^v—28^v. О съложени блѣда и сконствоиѣ его... (*Despre definirea curviei și caracterul ei...*) ꙗс. Слышастѣ ꙗко речѣно быст...

11. f. 28^v—31^v. О прѣлюбоудѣани и блѣдѣ... (*Despre preacurvie și curvie*) ꙗс. Речено быст иже аще поуститѣ женѣ...

12. f. 31^v—34^v. О клѣтѣи и различнѣхъ лѣжи... (*Despre jurămînt și diferite minciuni...*) ꙗс. Еже ѡт Матѣа Златоустоко...

13. f. 34^v—41^v. О незлоби и безпристрастно... (*Despre nevinovăție și lipsă de patimi...*) ꙗс. Слышасте ꙗко речено быст...

14. f. 41^v—43. О незлоби и простотѣ... (*Despre nevinovăție și simplitate...*) ꙗс. Еже ѡт Матѳеа : аще нескратитѣ сѧ...

15. f. 43—47. О посласхани... (*Despre ascultare*) ꙗс. Еже ѡт Матѳеа аще кто...

16. f. 47—50^v. О колѣхъ скорѣхъ и тѣснѣхъ и каа колѣ естъ блага и каа съпротивнаго... (*Despre voința proprie și cea străină și care voință este bună și care potrivnică...*) ꙗс. Не можъ азъ о сѣкѣ творити...

17. 50^v—51^v. О блазѣхъ колѣхъ... (*Despre voința cea bună*) ꙗс. Еже прѣизвирати...

18. f. 51^v—57^v. О милостивни и како подобаетъ подааніа творити и како неподобаетъ... (*Despre milostenii și cum trebuie să faci danie și cum nu se cuvine...*) ꙗс. Злата҃҃стъ еже ѡт Матѳеа...

19. f. 57^v—59^v. ꙗко аще естъ нищима раздаати имѣніа, нежели приносити къ црѣккамъ и скрашати ихъ... (*Precum este mai bine să împarți averea săracilor, decât s-o dăruiești bisericilor și să le împodobеști...*) ꙗс. Еже ѡт Матѳеа : Ісоусъ же вѣкѣхъ въ Киѳаніи...

20. f. 60—62^v. О торащихъ милостивна... (*Despre cei ce fac milostenii...*) ꙗс. Злата҃҃стокъ ѡт Матѳеа : сътворитѣ сѣбѣ...

21. f. 62^v—65. ꙗко аще разсмомѣ еже дати оубо҃҃гымъ богатыхъ имѣніа растачкете кто, несѣгрѣшаеѣ... (*Dacă cineva face risipă cu gîndul de a da săracilor averea bogaților, nu păcătuește...*) ꙗс. Блаженникъ Іваннъ съ късѣми.

22. f. 65—68^v. О любни и чьловѣколюбн и како подобаетъ любити нескрѣнѣго... (*Despre dragoste și dragostea de oameni și cum trebuie să iubim pe aproapele...*) ꙗс. Слышасте ꙗко речено быст...

23. f. 68^v—70^v. ꙗко не достонѣ зло творити или ненавидѣти какова любо чьловѣка, или нечѣстника или еретика или елиина. (*Cum nu se cuvine să faci rău sau să urăști pe oricare om, sau necredincios, sau eretic sau elin*¹)...) ꙗс. Пришедже раби къ домѣ.

24. f. 70^v—73. ꙗко подобаетъ молити сѧ паче о нечистивыхъ, еретиколже и елинохъ и късыхъ грѣшникхъ, а не кланити ихъ (*Cum se cuvine a ne ruga și pentru cei necredincioși, eretici și elini*¹) și pentru toți păcătoșii și nu a-i blestema...) ꙗс. Молѧ сео вы прѣжде...

25. f. 73—74. О еже како подобаетъ ѡбѣ милостивна творити (*Despre aceea, cum se cuvine să faci pe față milostenii...*) ꙗс. Бѣннманте милостивна...

26. f. 74—77. О молитре и како подобаетъ молити сѧ... (*Despre rugăciune și cum se cuvine să te rogi...*) ꙗс. Егда молитѣ сѧ...

¹) păgîni.

27. f. 77—84. Образъ молитвы и прѣбыванія ошельничьскаго (*Chirul rugăciunii și a traiului de sihastriu...*) Ѳс. Нѣкыи ино҃да въ шшелникъ...

28. f. 84—87. Образъ молитвы съ пѣтнемъ иже къ др҃жннѣ сѣщнмъ... (*Chirul rugăciunii cîntate a celor ce sînt în tovărășie...*) Ѳс. Молитвы творите стр҃ннѣ...

29. f. 87—90^v. О иже съ молитвомъ къ пѣт Ходящнхъ или къ иномъ какоу нк҃шени... (*Despre cei ce fac rugăciune mergînd pe drum sau în vreo altă încercare...*) Ѳс. Великыи Гарсанѣе рече...

30. f. 90^v—100. Иже молитвѣ въ ннѣхъ ицѣхъ и сам же прилежж ничтоже полсѣеть... (*Cel ce cere rugăciune dela alții și singur nu stăruie, nici un folos nu are...*) Ѳс. Свято Маѣнма въ недокѣдомыхъ.

31. f. 100—103. О человекко оугодн и лицемѣри... (*Despre cei ce se fac plăcuți oamenilor și despre fățarnicie...*) Ѳс. Б҃гдаже постите сѣ...

32. f. 103—106. О нестѣжани и яко еже спражнѣти сѣ въ повелѣннхъ Божнхъ нѣсть пареніе бесловесно... (*Despre ne agonisită și cum a te îndeletnici cu poruncile lui Dumnezeu nu este o rătăcire fără minte...*) Ѳс. Б҃же въ Матѣа; не крываете себѣ...

33. 106—112^v. Ико неподобнѣ оучителю любо-имѣннѣ быти... (*Cum nu se cuvine învățătorului să fie iubitor de averi...*) Ѳс. Жнж оучитель ни томъ...

f. 112^v. О coloană albă.

34. f. 113—118^v. Ико крѣдно іест събѣкспаніе инокухъ съ мнрѣны... (*Cum este păgubitoare adunarea călugărilor cu mireni...*) Ѳс. Рече свѣты Исаіа...

35. f. 119—124^v. Ико недостонѣтъ оклеветавати нѣкыхъ ради нжждныхъ къ еже жнти потрѣбы... (*Cum nu se cuvine a cleveți pe unii pentru nevoia în care trebuie să trăiască...*) Ѳс. Златаоуѣст къ Филппснмъ...

36. f. 124^v—126^v. О богѣтствѣхъ и нищетѣхъ и како познаваемъ такогаа въ Бога ли сѣт или въ дѣнствѣ съпротнвнаго и яко иже въ неправды богѣтско нѣст въ Бога... (*Despre bogăție și sărăcie și cum putem cunoaște dacă acestea sînt de la Dumnezeu sau din fapta potrivnicului și cum bogăția nedreaptă nu este dela Dumnezeu...*) Ѳс. Богоу глаголацоу пророкѣмъ.

37. f. 126^v—134^v. О еже не безъ расжженія сѣдннн искрѣнѣго якоже лицемѣрн фарисее и книжнннн... (*Despre aceia să nu judeci fără socoteală pe aproapele tău, ca fățarnicii farisei și cărturari...*) Ѳс. Сѣт Матѣа заповѣдъ Ѡ...

38. f. 134^v—145^v. Ико не достонѣтъ сѣдннн нерешмъ или праведнѣ или неправеднѣ... (*Cum nu se cuvine să judeci pe preoți, fie cu dreptate, fie fără dreptate...*) Ѳс. Такоу быти оучителю...

39. f. 145^v—149. О божественныхъ сѣдбахъ и яко никто же сиѣ оубѣгнѣти можетъ... (*Despre judecățile lui Dumnezeu, și cum nimeni nu poate scăpa de ele...*) ꙗс. Къ многыхъ вамъ братіе...

40. f. 149—165^v. О творѣщихъ знаменіа или пророчествѣщихъ... (*Despre cei ce fac semne sau prorocii...*) ꙗс. Знаменіа и чудотвореніи...

(În acest text la f. 159^v ѿт лѣтописца (din letopiseț) ꙗс. Къ днѣхъ Василіа иже ѿт Македоніѣ царствокшаго... (În zilele lui Vasile din Macedonia care a fost împărat).

41. f. 165^v—172. Яко добро и благоприхотно Богоу еже делати по праведномъ словѣ... (*Cum este bine și plăcut lui Dumnezeu a lucra după cuvîntul cel drept...*) ꙗс. Отци наши ꙗдохъ...

42. f. 172—178^v. Каа хждожьства обѣтованію иночьскомъ прилична сѣт... (*Care sînt meșteșugurile potrivite cu călugăria...*) ꙗс. Къпрос: каа хждожьства обѣтованію.

43. f. 178^v—181^v. Како подобаетъ комъ продаати и купскати, яко да неприазит сѣ Богоу... (*Cum se cuvine cuiva a cumpra și a vinde, ca să nu supere pe Dumnezeu...*) ꙗс. Къпрос: ѿт постныхъ свѣтаго Василіа.

44. f. 181^v—186. Каа хждожьства мирскихъ достоинна сѣт и яко врачбное хждожьство и въ мирскихъ и въ инокихъ нѣст ѿтметно (*Care meșteșug se cuvine mirenilor și cum meșteșugul medical nu trebuie lepădat, nici de mireni, nici de călugări...*) ꙗс. Есть земедѣлательное хждожьство...

45. f. 186—188^v. О разнѣхъ скопцѣмъ и ѿт кждѣ сѣи прихшъ начало... (*Despre caracterele scopiților și de unde au luat început aceștia...*) ꙗс. Ѿт Евагеліа: сѣт скопци...

46. f. 188^v—201. О смѣреніи... (*Despre smerenie...*) ꙗс. Иже смѣреніа скрокнѣ...

47. f. 201—211. Яко Господнѣхъ заповѣди и прѣдпочитати достоятъ... (*Cum se cuvine a cinsti poruncile Domnului...*) ꙗс. Ѿт посныхъ свѣтаго Василіа...

48. f. 211—219. О покааніи и испокѣдани ѿт божественныхъ писани свѣдетельства... (*Despre pocăință și spovedanie, mărturiile din dumnezeieștile scripturi...*) ꙗс. Къзлюбленныи Господинъ.

49. f. 219^v—238. Показаніа ѿ покааніи и испокѣдани... (*Arătare despre pocăință și spovedanie...*) ꙗс. Братъ иде почръпѣсти...

50. f. 238—243^v. Како подобаетъ причащати сѣ божественныхъ танихъ... (*Cum se cuvine a se împărtăși cu tainele dumnezeiești...*) ꙗс. Добролюубо іест еже часто...

51. f. 243^v—246. Яко страшно и бѣдно естъ немощнымъ по дѣши приимати нѣкаа испокѣданіа... (*Cum este lucru cumplit și nefericit ca cei neputincioși cu duhul să primească o spovedanie...*) ꙗс. Нѣци къспратіа сѣт...

52. f. 246—250. Ико не подобаетъ кромѣ юреа приемати исповѣди... (*Cum nu se cuvine să primească spovedania altcineva decât preotul...*) Ѳс. Никтоже въ сщїицѣхъ въпричьтѣ.

53. f. 250—255. О запрѣщенїхъ и втлжченыхъ иже въ юрии даемыхъ... (*Despre cei oprîți și despărțiți <de cuminecătură> de către preoți...*) Ѳс. Ище которыхъ презвнтеръ...

54. f. 255—273. О празникохъ и постѣхъ и колѣно прѣклоненыхъ къзбра-
ненныхъ или покелѣнныхъ бывати... (*Despre sărbători și posturi și mătăanii care sînt oprite sau poruncite...*) Ѳс. Възъ Петръ и Павелъ заповѣдае... (în acest articol un citat СТСДИТОКО (din Studit); f. 267^v și СЪТ Типика Святыхъ Горы... (Din Tipicul Sfintului Munte).

55. f. 273—280^v. Сказанїе положено въ божественныхъ писанихъ въ праз-
никохъ... (*Spunere luată din dumnezeieștile scripturi despre praznice...*) Ѳс. Иже истинныхъ проповѣдъ...

56. f. 280^v—285^v. Расждженїе рекше сказанїе въ божественныхъ писанихъ
сложено имѣщенїемъ нѣкыхъ глакнзны въ божественныхъ втѣцъ къ свѣдетельствѣхъ еже
къимъ въразомъ и когда подобаетъ прѣданнымъ посты въ общинахъ... (*Cugetare
adică spunere extrasă din dumnezeieștile scripturi, avînd cîteva capitole
din părinții dumnezeiești ca mărturie, în ce chip și cînd se cuvine păzirea
posturilor în de obște...*) Ѳс. Съберныхъ цркви оуставы же...

57. f. 285^v—288^v. О снѣди и пити инокомъ подающимъ ошелникомъ же и
сщїицѣхъ къ дрѣжинѣхъ... (*Despre mîncarea și băutura ce trebuie să se dea
călugărilor, shimnicilor și celor ce sînt în obște...*) Ѳс. Келнкихъ втѣцъ
нашъ Харитонъ...

58. f. 288^v—291. О брашнѣхъ и питїи и прѣбыванїи иже въ общинахъ
жити живущихъ... (*Despre hrana și băutura și viața celor ce trăesc viață în
de obște...*) Ѳс. Иже много постаи сѣ...

59. f. 291^v—295^v. О снѣди подобающїи иже къ мирѣ живущимъ и
како достоятъ Христїаномъ питати сѣ... (*Despre hrana ce se cuvine celor
ce trăesc în lume și cum se cuvine unui creștin să se hrănească...*) Ѳс.
Хощете ли да видимъ...

60. f. 295^v—307^v. О поставленїи и избрѣженїи причьстникъ... (*Despre
așezarea și scoaterea clerului...*) Ѳс. Божественное слово святыхъ. Sfirșitul
lipsește.

Toate aceste lucrări sînt compuse din citate numeroase și scurte
din Vechiul și Noul Testament, Vasile cel Mare, Ioan Gură de Aur, Grigore
Bogoslov, Pravile și Canoane și numeroase alte texte.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : urs. Seris de două mîini (I. 1—118^v, II, 119—307^v).
Seris pe două coloane. 50 rînduri pe pagină. Semiuncială minusculă. Legătură veche în piele
și lemn, cu ornamente geometrice. Seris probabil la Muntele Athos. Slavă bisericască de
redacție medio-bulgară, cu influențe sirbești. De la mănăstirea Neamț.

1472. (f. 190^v). Hirtie. 190 f. 41 × 27 cm. Începutul lipsește.

Îașimirski nr. 60 (in-rea Neamt). (Îl datează din 1474, citind greșit însemnarea scriitorului manuscrisului).

< *Matei Vlastares. Pravila (Sintagma)* >

Începutul lipsește. Titlul românesc pe copertă (sec. XVII). Alcătuirea spunerilor de Pravilă. Pe partea interioară a copertei : ПРАВИЛА МАРЕ (Pravila Mare). Traducerea titlului grecesc este următoarea : Adunare pe capitele a tuturor pricinelor cuprinse în canoanele sfinte și dumnezeeești, adunată și orînduită de cel mai mic între ieromonahi, Matei.

f. 1. înc. : ЖЩА МЫСЛИ КЪ СКАЩЕННИКЪ НАПИСАША СЯ ИЖЕ СИХ ПРАВИЛАКЪ.
(Introducerea).

f. 1—8. În text cu roșu trimiterile citatelor din canoanele sinoadelor, din părinții bisericii și din legiuiri bizantine.

f. 8—8^v. КЕТХОЕ ДЕСАТОСЛАВКІЕ УТ ЛЕВИТИКА (Vechiul decalog : din Levitic).

f. 8^v—11^v. Tabla de materii : СКАЗАНИЕ ГЛАВНИМАКЪ ПО ИАЗЪ КЪДЪКЪ (Spunerea capitelor după alfabet). Sînt 24 de capitele, fiecare împărțit în articole.

f. 12—178^v. Textul Pravilei ; înc. : О КЪРКЪ ПРАКОСЛАКНОИ (Despre credința ortodoxă).

La f. 24, scris cu roșu, deosebit : ИКО ЕДИНОМЪ ПАТРИАРХЪ КОНСТАНТИНЪГРАДА КЪРСТО ВЪДРЖЕНІА ВЪСЖДС ПОСИЛАТИ ДАНО ЕСТ. (Numai singurului patriarh de Constantinopol îi este dat dreptul să trimită peste tot înfigerea crucii ¹⁾).

f. 142—143. Intercalate tablele pentru socotirea datei Paștelui și a crugului soarelui : ПРАВИЛНИЦА ПОКАЗАЩИИ КЪ КОНЪ АКАКЪКЪ ЕЖЕ КЪ ЗАКОННИКИ ПАСЦЪ КЪСЕ ЛОУНЕСТВНОЕ КОТОРОМОХЪ СЪСХОДИТ СЯ ХИНОУ МЪСАЦА И КЪ ТОЕ УТ ПОЛОУ ДЪНЬСТКА СЪВЪРЪШЕНЪКЪШЕ ПРЪКО ИЛИ ВТОРОДЪНЬЕ, ДРЕВНОЕ. (Îndreptar arătînd după lună, în care ani cad după lege toate paștile, în ce fază a lunii și mai precis, în care jumătate de zi, în prima sau în a doua parte a zilei, amănunțit).

f. 142^v—143. КРЖСИ СЛЖИЦЪ (Crugurile soarelui). Dedesupt : МАТӨИ ПОЗНА СІЕ СЪСТАКИТИ (Matei a știut să alcătuiască aceasta). Data Paștilor merge pînă la anul 6859=1351.

f. 179—182^v. ОУТ ПРАВИЛА СКАТАГО ІУАННА ПОСТНИКА. (Din Pravila sfîntului Ioan Postnicul).

f. 182^v—183. НИКИТЫ БЛАЖЕННАГО МИТРОПОЛИТА ПРАКІСКАГО ОУТВЪКТИ КЪ НЪКОЕМОУ КОНСТАНТИНОМУ ЕПИСКОПУ И НИХЪ КЪПРОШЕНЪ БЫСТ. (Răspunsurile

¹⁾ slavropighie.

lui Nichita fericitul mitropolit de Iraelia către un oarecare episcop Constantin pentru cele pe care le-a întrebat), înc. *Опасніе оубо двое жинца*.

f. 183—184^v. *Иже къ скатыиѣ Никифора Кѡнстантїнова града испокѣданика. Правила ѡт црѣквенныхъ его съчиненїихъ и иже съ нимъ скатыхъ ѡтць* (A celui între sfinți Nichifor al Constantinopolului Mărturisitorul: Pravila din scrierile lui bisericești și ale sfinților părinți care erau cu dînsul); înc. *Ище по неждѣни ѡперет сѧ*.

f. 184^v—188^v. *Сѡт ѡткрѣтъ Іѡана скащенїкшаго епископа Кїтрошскаго къ скащенїкшемѡ епископу Драчьскомѡ Кавасилѣ ѡ антїминскѣхъ*. (Din răspunsurile lui Ioan, preasfințitul episcop de Chitros, către preasfințitul episcop de Durazzo (Dracia), Cavasil, despre antimise) înc. *Антїминскїе о скатителныхъ*.

f. 188^v—189. *Сѡ црѣквенныхъ сановѣхъ* (Despre demnitățile bisericești) înc. *Сѡт црѣквенныхъ властель. Іакоже ветхос*.

f. 189—189^v. *Како имѧ чина прѣстоли црѣквѣ ѡт под лежациихъ патриархоу Кѡнстантинѣграда*. (Care sînt scaunele bisericești supuse patriarhului de Constantinopol). Listă de mitropolii și arhiepiscopii. Cele romînești lipsese (treceute : Driastra, a rușilor, Gothia); înc. *Митрополиѧ : ѧ. Кесарїа*.

f. 189^v—190. *Латинскыѧ рѣчи* (Cuvintele latinești). Scurt dicționar latin-slav al cuvintelor folosite în pravile (pe trei coloane); înc. *Даночмїиѣ : по имении прохѡдити*.

(Publicat de Al Iașimirski în Древности славѣнской комїсиї II-2 p. 43 și de E. Kaluzniacki în „Archiv für Slavische Philologie”, XIV (1892), p. 82—88, ambele ediții după alte manuscrise slave mai noi ale Pravilei lui Matei Vlastares.

f. 190—190^v. *Чин бываемыи на поставленїе игоумѣна* (Rînduiala la așezarea egumenului) înc. *Сѡблачит сѧ прѣво...*

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 190^v. *Іермонаѣ Гервасїе исписѧ сїѧ книгѧ монастырю Нѣмецкомѡ в лѣтѣ хъ ѡѡѡ, мѣсѧца апрїа кї*. (Ieromonahul Ghervasie a scris această carte pentru mănăstirea Neamț în anul 6980 (1472), luna april 28).

Pe coperta din față, partea interioară : *Pravilă ceia ce spune păcate multe și réle*. (Sec. XVII).

Pe coperta din urmă, partea interioară : *В лѣтѣ хъ ѡѡѡ мѣсѧца апрїа ѧ* (În anul 7145 (1637) luna aprilie 8).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 109^v, 179, 189. Filigran : foarfecă. 43 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente artistice. Scris în Moldova la mănăstirea Neamț de ieromonahul Ghervasie. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

132.

Sec. XV. Hirtie. 237 f. 22×14 cm. Începutul lipsește.

Iațimirski nr. 61 (m-rea Neamț). (Îl socoate din sec. XVI, dar scrisul și hirtia sint din al XV-lea).

<Viata lui Varlaam și a lui Ioasaf>

Începutul lipsește, înc. f. 1 **Нѣкакъ естъ и востръ и паче и жени...**

Textul urmează pînă la sfîrșit fără împărțirea în capitole și fără subtitluri, afară de cel de la f. 77^v: **Ѡ инорокъ** (Dspre inorog <licorna>).

f. 225^v. Albă, cu o însemnare.

f. 237. Postfața autorului; înc. **Скончкь смъ в Господи житіе.**

f. 237^v. Albă, cu încercări de condei.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : O mila ta, Doamne, marie este, minunată carte este aceasta, plină este de toate învățăturile sfinte. Pahomie episcop ¹⁾).

f. 225^v. **Смерен еромонахъ Лазарь прочтахъ** (Smeritul ieromonah Lazăr, am citit).

f. 236^v. Această carte am citit-o și eu și am aflat multe cuvinte <folisi>toare de suflet, в леат 7225 (1718) Ermonah Isaie egumen ot Neamțu Nou...

f. 237^v. **Сію книгу прочити еродіаконъ Серафимъ.** (Această carte a citit-o erodiaconul Serafim). (Sec. XVII).

Pe coperta din urmă, partea interioară : **Ѡт земли Лецьконъ. Еродіаконъ Сѣрафимъ въ тожде манастиха Нѣмцъ × зрѣа, а въ рождѣства Христова × ахѣгъ.** 1663. (Din Țara Leșească. Ierodiacon Serafim din această mănăstirea Neamțului 7171, iar de la nașterea lui Hristos 1663).

Smeritul ieromonah Lazăr **многорѣшнн** (mult păcătosul). (Sec. XVIII).

Titluri cu roșu. Filigran : cruce greacă. 24 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

133.

Sec. XVI. Hirtie. 139 f. 22×16 cm. Începutul lipsește, precum și foi după f. 4^v, 8^v, 16^v, 57^v, 77^v, 111^v.

Iațimirski nr. 62. (m-rea Neamț).

<Viata sf. Vasile cel Nou>

Începe f. 1. **Чѣстивыи старце кто еси и вът каждоу еси.**

¹⁾ Episcop de Roman (1707–1717).

Textul vieții cuprinde întreg manuscrisul pînă la f. 139.

f. 139. Albă cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : СМЕРЕННИ ЕРОМОНАХ ЛАЗАР ПРОЕГШМЕН ИЗКОЛИА ПРОЧИТАТИ СІЮ КНИГШ И ЕСТ И ПРАВЕДНО И ИСТИНО ЕСТ СІА КСА, ВО СШДНИ БОЖІА НИСЛЕДОВАНИЕ (Smeritul eromonah Lazăr proegumen a bine voit să citească această carte și este dreaptă și adevărate sînt toate acestea, pentru că judecățile lui Dumnezeu sînt de nepătruns). (Sec. XVII).

f. 139^v. СІА КНИГА УТ НЕМЕЦКАГО МОНАСТІР, АЩЕ КТО КЪКШЧИТ А ДА ВЖДЕТ ПРОКАКТ. (Această carte de la mănăstirea Neamț, dacă cineva se ispitește < să > o < ia >, să fie blestemat. (Sec. XVII).

Această carte ce să chiamă Vasilie Novii au petrecut-o eromonah Veniamin clisiaș în zilele Ducăi vodă, leat 7190 (1682) august 5 dni.

Această carte ce se chiamă Vasilie cel Nou o am cetit eu, smeritul ieromonah Lazăr proegumen vă dni < în zilele > gospodare Constantin Racoviță voevod, let 7261 (1753) febr< ar >. Și după acestu domnu au venit Măteiu vodă sin Nicolai voevod, къ тоже лито еже више писах (în același an, în care am scris mai sus).

Pe coperta din urmă, partea interioară : СНА КНИГА РЕКОМАА НАСЛИЕ НОВНИ ПРОЧИТОХ АЗ СМЕРЕНИ ИЕРОДИАКОН ЕФРЕМ КЪ ДНИ БЛАГОЧИСТИВАГО ГОСПОДАРА НЕКОЛАЕ АЛЕКСАНДРА ВОЕВОДА, ЛѢТ X ЗСКК МѢСЦА ДЕКЕМВРИИ КЪ ДНИ (Această carte numită Vasilie cel Nou, am citit-o eu, smeritul ierodiacon Efrem, în zilele binecinstitorului domn Nicolae Alexandru voevod, anul 7222 (1713), luna decembrie 20 zile).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. Ff. 110—110^v și 112—112^v scrise de altă mînă. 18 rînduri pe pagină Semuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

134.

Sec. XV și XVI. Hîrtie. 204 f. 21 × 14 cm. Începutul lipsește și foi după f. 1^v, 130^v. Iațimirski nr. 65. (m-rea Neamț).

1. < *Viețile și lauda sfinților regi sîrbi* > f. 1—130^v.

f. 1—100. Viețile sfinților regi sîrbi Sava și Simion. Începutul lipsește; înc. : . . . скыль и вчисльнемъ повѣдааху.

La f. 93 paragraf deosebit; înc. : Къ име ѿца и сына и святаго дсха къ лѣто x сѣок къ царство благовернаго царя гречьскаго кур Милана Палеолога (În numele Tatălui și Fiului și Sfîntului Duh, în anul 6772 (1264) în domnia bine credinciosului țar al grecilor, chir Mihail Paleolog. . .).

La f. 100 jos o rugăciune în grecește cu litere cirilice. (Sec. XVII).

f. 100. Albă.

f. 101—130^v. *Тогожде Ѡеодосіа монаха похвала свѣтыхъ и прѣподобныхъ ѡтць нашихъ Сумевна и Савы оучителю Срѣбскою* (A aceluiași monah Teodosie: Lauda sfinților și preacuvioșilor părinților noștri Simion și Sava învățătorul Serbiei) înc. *Скѣтла и прескѣщенна намъ.*

2. <Viața și învățăturile sf. Andrei cel nebun pentru Hristos> f. 131—204^v.

De la f. 131 începe al doilea manuscris de cuvîntări bisericești. Începutul lipsește. <Viața sfîntului Andrei cel nebun pentru Hristos, de Nichifor prezviterul>. înc. ...ски бесѣдовати нѣ змеющюу трезвъже сін змомъ.

f. 152^v—154^v. *Слово свѣтаго Яндрѣа нже Христа ради оуродиваго* (Cuvîntul sfîntului Andrei cel nebun pentru Hristos); înc. *Бъ едниже ѡт дьны...*

f. 154^v—162. *Тогожде ѡ нѣкоємъ мнѣсѣ срѣбролюбци* (Ale aceluiași despre un oarecare călugăr iubitor de arginți) înc. *И ѡбрѣте тамо нѣкоєго мнѣха...*

f. 162—165^v. *Тогожде Яндрѣа о некоємъ юноши* (Ale aceluiași Andrei despre un tînăr); înc. *Нѣкон юноша прѣста...*

f. 166—196^v. *Избраніе мало ѡт житіа свѣтаго ѡтца нашего Яндрѣа оуродиваго Христа радѣ, имеюще въпроси свѣтаго Епифанія съ ѡтвѣтми свѣтаго Яндреа. пользно зѣлав* (Mică culegere din viața sfîntului părintele nostru Andrei cel nebun pentru Hristos, cuprinzînd întrebările sfîntului Epifanie cu răspunsurile sfîntului Andrei, foarte folositoare) înc. *Добро зко и дохвално ѣст...*

f. 196^v—204^v. *Тогожде Яндрѣа посвещеніе спасително къ Епифанію* (A aceluiași Andrei, învățătură mîntuitoare, către Epifanie) înc. *Смыоу мон и чедо...*

Însemnări

Însemnarea scriitorului primei părți a manuscrisului

f. 130^v. *Ѡтцы и братія прочитающен понеже аще что не згрѣшихъ въ писани семъ не достатъчно бо оумомъ и не оутвержденъ помыслы грѣшнихъ, нь простите молю къ, Господа радѣ* (Părinți și frați, care citiți, dacă aflați ceva greșit în această scriere din pricina neajunsului minții și neținerii gîndului, cele greșite iertați-le, pentru Domnul).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 166. Filigran: turn (în prima parte). Scris de două mîini (I, f. 1—130^v din secolul al XV-lea, II, 131—204^v din secolul al XVI-lea). 22 și 23 rînduri pe pagină. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Semiuncială și cu influențe de cursivă la a doua mînă. Scris probabil în Serbia. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XV, XVI și XVII (1624—f. 124). Hirtie. 430 f. (paginația veche 4—180. restul nepaginat). Sfrșitul lipsește.

Iașimirski nr. 66 (m-rea Neamț).

1. <Viețile și lauda sfinților regi sârbi> f. 1—123^v.

f. 1—107. : ЖИТІЕ И ПОДВИЗЫ ЕЖЕ КЪ ПОУСТЫНИ СЪ СВОИМ ОТЦЕМ И ОСОБЪ ХОЖДЕНІА И ОТЧЕСТИ ЧЮДЕСЬ СЪПОВѢДАНІЕ ИЖЕ КЪ СЪАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО САРЫ, ПРЪВАГО АРХІЕПИСКОПА И ОУЧИТЕЛА СРЪБСКАГО СКАЗАНО ПРЪПОДОВНЫМ ДОМЕНТИАНОМ ИНОКОМ И ПРЕКЪТЕРЕМЪ МОНАСТРА ХІЛАНДАРЬ НАРИЦАЕМАГО, СЪПИСАНОЖЕ ОУДОСИЕМЪ МНИХОМЪ ТОГОЖДЕ МОНАСТРА.

(Viața și traiul în pustie cu părintele său și umblarea deosebită și povestirea minunilor părintești ale celui între sfinți, părintele nostru Sava, adevăratul arhiepiscop și învățător al Sârbilor, povestită de preacuviosul Domentian călugăr și preot al mănăstirii numită Hilandar, scrisă de Theodosie călugărul din aceeași mănăstire) înc. : Разоума заніе ницетом одръжнм...

f. 107^v—123^v. ТОГОЖДЕ ОУДОСИА МОНАХА ПОХВАЛНОЕ СЪАТЫХЪ И ПРЪПОДОВНИХЪ ОТЦЪ НАШИХЪ СИМЕОНА И САРЫ СЪАТНТЕЛА ОУЧИТЕЛЮ СРЪБСКЮ (Ale aceluiași Theodosie monah, lauda sfinților și preacuvioșilor părinților noștri Simion și Sava erarul și învățătorul sârbilor) înc. СЪАТЛА И ПРОСКЪЩЕННА НАМЪ...

f. 124. Însemnarea scriitorului primei părți a manuscrisului (v. mai jos).

f. 124^v. Albă.

2. f. 125—153. МѢСЯЦА ФЕВРВАРИИ ІД. ПАМЕТЬ И ЖИТІЕ БЛАЖЕНАГО СЧИТЕЛІА НАШЕГО КОН(С)ТАНТИНЪ ФИЛОСОФА ПРЪВАГО НАСТАВНИКА СЛОВЕНСКОУ ІЕЗЫКЪ. (Luna februarie 14, Pomenirea și viața fericitului învățătorului nostru Constantin Filozoful¹), primul îndreptător al limbii slavonești) înc. БОГЪ МИЛОСТНЬ И ШЕДРЬ...

f. 153^v. Albă.

3. <Predici diferite în postul mare și în duminicile după Paști> f. 154—196.

f. 154—155. КЪ НЕДЕЛЮ МЫТАРЕКЪ И ФАРИСЕУКОУ : ІАКО ПОДОБЕТЕТЬ СЪ ВЪНИМАНИЕМЪ ПОСЛОУШАТИ ГЛАГОЛІЕ МОЕ. (În duminica Vameșului și Fariseului : Cum trebuie să ascultați cuvintele mele cu atenție) înc. ПРИИДЪТЕ ОУБО ДЪНЪСЪ БРАТІЕ.

f. 155—156^v. КЪ НЕДЕЛЮ МЫТАРА И ФАРИСЕУКЪ : О МИРѢ И КРОТОСТИ О МИЛОСТЫНИ И ДЕВЪСТЕКЪ. (În duminica Vameșului și Fariseului : Despre pace și blîndețe, despre milostenie și feciorie) înc. БРАТІЕ И ОТЦИ НИ АЗЪ ХОЩУ СЫТЛОСТИ...

¹) Chiril, apostolul slavilor, sec. IX.

f. 156^v—158. Къ неделю в блуднѣм. Поученіе в благосъстави покааніа и в ползи дшхеннѣи. (În duminica Fiului risipitor : Învățătura despre bunătatea pocăinței și despre folosul sufletesc) înc. Къзлюбленнн послоушантѣ самого Христа...

f. 158—159. Къ неделю месопоустны в великомъ явленннмъ дъни Господа нашего Исца Христа. (În duminica lăsatului de carne : Despre marea zi a arătării Domnului nostru Iisus Hristos) înc. Братіе и шци законъ католическы...

f. 159—159^v. Къ неделю сырннственсю в постѣ и како истинномуу послоушникуу истиннымъ постѣ ест штѣкновеніе своеродіе (În duminica lăsatului de brînză : Despre post și cum pentru adevăratul novice, adevăratul post este înfrinare a voinței sale) înc. Братіе и шци. Благын нашъ Богъ...

f. 159^v—161^v. Къ срѣда чьстые неделіе. ѿ постѣ и в бестрастнн, реченоже къ начелѣ поста (miercuri în prima săptămînă a postului : Despre post și despre înfrinare, spus la începutul postului) înc. Братіе и шци. Поста вркме къ се лкто...

f. 161^v—164. Къ пятѣк ѿ неделѣ поста. Наказаніе Епифаніа емоуже аггелъ сочинка свары, како не достонть штходити шт цркъке до штпоушеніа иеренскаго (Vineri în prima săptămînă a postului : Învățătura lui Epifanie, căruia un înger i-a pregătit mîncarea, cum nu se cuvine preotului să iasă din biserică pînă la sfîrșitul liturghiei) înc. Послоушантѣ братіе, съмыслно...

f. 164—165^v. Къ субботѣ ѿ святаго поста : павет творнмъ святаго великомшченника Теодора Тирвна. (Sîmbăta întîii a sfîntului post : Facem pomenire sfîntului mare mucenic Teodor Tiron) înc. Іоуліануу законопрѣстоупномоу...

f. 165^v—166^v. Къ неделю ѿ святаго поста : в прѣз силоу не протезати се намъ къ Богоу и како питати доушоу дшховнымъ зрѣніемъ. (În duminica întîii a sfîntului post : Este peste putință a nu ne lipi de Dumnezeu și cum trebuie hrănit sufletul cu hrană sufletească) înc. Братіе и шци. Поніеже всако зачело...

f. 166—167^v. Къ неделю ѿ святаго и великаго поста, в кротко и оудво съвршати намъ дъни пошеніа къ надежди бесконьчныи жизни. (În duminica a doua a sfîntului marelui post : Despre datorია noastră de a împlini cu umilință și potrivit zilele postului, în nădejdea vieții celei fără de sfîrșit) înc. Братіе и шци : добро ест пост...

f. 167^v—169^v. Къ неделѣ ѿ святаго поста. Написаніе о избеннхъ влѣгарѣхъ Хрстіанъ къ сватыи посты за меса не изденн (În duminica a 3-a a sfîntului post : Scriere despre uciderea de către bulgari a creștinilor în sfîntul post, pentru nemîncarea cărnii) înc. Братіе и шци. Къ сен заповѣди...

f. 169^v—171. Къ среда срѣдопостныѣ неделіе, яко Пасха сіа въразъ ѣст боудуощион вѣчнои Пасцѣ и в трѣпѣни и в моужьствѣ. (În miercurea din săptămîna din mijlocul postului : Paștele acesta este chipul Paștilor veșnice viitoare și despre răbdare și bărbăție) înc. Братіе и отци. Пощеніе прѣходитъ...

f. 171—172. Къ петък срѣдъ постныѣ неделіе. Яко къ оумръщвление страстен и вѣскрѣшеніемъ добродѣтели се ѣст праздновати по все дъни и Пасхасокати Господоу Богоу. (Vineri în săptămîna din mijlocul postului : Cum în uciderea patimilor și învierea cu fapte bune, aceasta este să ții sărbătoare în fiecare zi și să faci Paștele cu Domnul Dumnezeu) înc. Братіе и отци. Приближает се днь...

f. 172—173. Къ неделѣ д поста. ѿ прѣполнвлении свѣтыхъ постъ и вѣдрно твореніе къ и еще пощенію. (În duminica a 4-a a postului : Despre mijlocul sfințelor posturi și despre bucuria către postire mai multă) înc. Братіе и отци. Благодарѣтъ свѣтаго Дсха...

f. 174. Albă.

f. 174^v—175^v. Прѣтрѣпети нам вѣсе мѣченіе подобюже Христороу и свѣтныхъ. (Să răbdăm toate chinurile după pilda lui Hristos și a sfinților) înc. Братіе и отци. Ёда како нас опечалокѣ...

f. 175^v—177. Къ неделю е поста. Яко подвѣаетъ намъ вѣнаклати се напрѣд трѣпѣніемъ нападающихъ на ни видимыхъ и невидимыхъ [напастен. (În duminica a 5-a a postului : Cum că se cuvine să ne înnoim prin răbdarea nenorocirilor văzute și nevăzute, ce cad asupra noastră) înc. Братіе и отци. Яко зима прѣнде...

f. 177—178^v. Къ неделю цѣкѣтносноую : Поощеніе в четвородневнѣмъ Лазари и в свѣтымъ постѣ (În duminica Floriilor : Învățătura despre Lazăr cel înviat a patra zi și despre sfântul post) înc. Братіе. Прѣ-плаукише якоже морексю...

f. 178^v—180. Къ срѣда велію. ѿ спаснои страсти и поощеніе в смѣреномоудрин и о покореніи (În miercurea mare : Despre patimile mîntuitoare și învățătura despre înțelepciunea smerită și umilință) înc. Братіе и отци. Сы днь свѣтын...

f. 180—181^v. Къ петѣкъ великын, о страсти Господа нашего и владыкы Ісуса Христа. (În Vinerea mare : Despre patimile Domnului nostru și stăpînului Iisus Hristos) înc. Братіе и отци. Повсегда оубо Госода...

f. 181^v—183. Къ неделѣ в по Пасцѣ. Яко подвѣаетъ намъ оумирати присно волною смъртїю и в благосѣтавлении (Duminica a 2-a după Paști : Cum se cuvine nouă a muri pururea cu moarte de voie și despre buna rînduială) înc. Братіе и отци. Пасха прѣнде...

f. 183—184^v. Къ неделю г по Пасцѣ : Яко подвѣаетъ намъ Ходити достоно въ мнишьскомъ обѣтованіи и въ изгнаніи еже изгнанни быломъ Господа радн. (În duminica a 3-a după Paști : Cum se cuvine nouă a umbla

cuviincios în făgăduiala călugăriei și în prigoană când sintem prigo-
niți pentru Domnul) înc. Братіе и отци. Радостію радуем се...

f. 184—186. Къ неделю \bar{d} по Пасцк : О вѣнимати себе и вѣгати от
погыбклных мѣсть и вбразы грѣховныхъ. (În duminica a 4-a după Paști :
Despre înfrinare și a fugi de locurile pierzării și de chipurile păcăto-
șilor) înc. Братіе и отци. Брѣме нас зоветъ...

f. 186—187. Къ неделю \bar{e} по Пасцк : о страшномъ соуднии и крѣпко
прѣмкнати дѣни сего жикота нашего. (În duminica a 5-a după Paști :
Despre cumplita judecată și pentru a folosi cu putere zilele acestei
vieți a noastre) înc. Братіе и отци. Прѣвѣваніе сѣи жизни...

f. 187^v—189. Къ неделю \bar{s} по Пасцк прѣд Къзнесеніемъ : іако подо-
баеть благоухати сами себе добродѣтелми. (În duminica a 6-a după Paști
înainte de Înălțare : Cum să se cuvine a ne prețui bine pe noi înșine
prin fapte bune) înc. Братіе и отци. Христовѣмъ въскресеніемъ...

f. 189—190^v. Къ четверток \bar{s} неделю. Къзнесеніе Господа Бога и Спаса
нашего Ісуса Христа и благоугодно житіе между собою. (Joi în a 6-a săp-
tămină : Înălțarea Domnului Dumnezeuului și Mîntuitorului nostru Iisus
Hristos și despre viața cu bună înțelegere între noi) înc. Братіе и отци.
Праздникъ праздникомъ намъ...

f. 190^v—191. Къ неделю \bar{z} по Пасцк. Слову в съборѣ свѣтинѣхъ отъць
 \bar{t} и \bar{n} съшъдшихъ се въ Никіен на Яріа еретика. (În duminica a 7-a după
Paști : Cuvînt despre soborul celor 318 sfinți părinți care s-au adunat
la Nicheia împotriva lui Arie ereticul) înc. Къ Ілѣξανдрин Грүпѣтцкн...

f. 191—193^v. Къ неделю \bar{h} : Пооученіе на съшъствіе свѣтаго Дсха. (În
duminica a 8-a : Învățatură la coborîrea Sfintului Duh) înc. Присно жи-
даен Богъ...

f. 193^v—195. Къ неделю всѣхъ свѣтыхъ. Іако не крѣкію тѣкмо моуче-
ници нѣ житіемъ Божиемъ живше. (În duminica Tuturor Sfinților : Precum
mucenicii nu numai au sîngerat, ci au trăit viață dumnezeiască) înc.
Братіе и отци. Праздникомъ оубо ест празникъ...

f. 195—196. Мѣсѣца марѣіа \bar{k} на Благовѣщеніе : в дѣвствѣк. (Luna
martie 25, la Buna Vestire : despre feciorie) înc. Братіе и отци. Пошеже
Благовѣщеніе...

f. 196^v. Albă.

4. <Тѣлѣвиреа евангеліеи лѣи Марку де Теофилѣкт, архіепископул
Bulgarіеи>, f. 197—351. Înc. Прѣжде закона оубо они свѣтын моужне...

5. f. 351^v—365^v. Мѣсѣца іюниа \bar{k} . Свѣтаго свѣщенномученика отца
нашего Методіа епископа Патарскаго, слово о царствіи езѣкъ послѣднихъ крѣ-
мень, извѣстно сказаніе от прѣваго чьловѣка до скончаніа вѣкоу. (Luna iunie
20. Al sfîntului mucenic, părintele nostru Methodie, episcopul de Patara :
Cuvînt despre împărăția limbilor celor din urmă vreme, povestire dela primul
ot pînă la sfîrșitul veacului) înc. Гда изьдоста из раи Ядамъ...

La f. 363. Іакѣю іако срацини до конца погоубитъ. (Arătare cum saracinii (turcii) pînă în sfîrșit vor pieri).

f. 363^v. О затворенихъ татароу (Despre tătarii cei închiși); înc. Тогда втврѣзуютъ се врата сѣверная и изыдоуть силы языцкыя еже вѣяхоу затворени въноутрѣ нюдоу. (Atunci se vor deschide porțile de la miază noapte și vor ieși puterile păgînești care erau închise înăuntrul iadului) ed. Tihonravov, Памятники отеческой русской литературы р. 213—226.

6. f. 365^v—372. Плачече и рыданія инока грѣшна и странна ниже съпираше се къ дѣши своен. Слово а. (Plîngerile și rusinea călugărului păcătoș și fugar, cu care se dezvinovățește față de sufletul său. Cuvîntul 1) înc. Како сѣдиши како беспечалоуеши. . .

f. 372. Albă.

7. f. 373—414. Житие и жизнь и по чести чюдесь, сказаніе прѣподобнаго отца нашего Касіліа Нокаго, писанно Глігоріемъ мнѣхѣмъ сченикомъ нгѣ. (Viața și traiul și cinstitele minuni, povestire despre preacuviosul părintele nostru Vasilie cel Nou, scrisă de Grigore monahul, ucenicul său) înc. Непостижнаго Бога о чьлоуѣчестѣмъ. . .

8. f. 414—417^v. Мѣсѣца ноємѣбра въ ѣ днь, чьстнаго Храма Мѣхѣла архистратига. (Luna noembrie în 8. Ziua cinstitului hram al lui Mihail arhistrategul) înc. Начело в нецѣлени дароу. . .

9. f. 417^v—424. Дѣянии свѣтаго апостола Андреа и Мѣтеа. (Faptele sfinților apostoli Andrei și Matei) înc. Въ они дньи вѣхъ. . .

10. f. 424—427^v. Слово прѣподобнаго отца Агапи: чесо ради вставлюють чьлоуѣци отца и митрѣ и въземьше крѣст въ слѣд Христа идеть. (Cuvîntul preacuviosului părinte Agapie: Pentru ce lasă oamenii pe tată și pe mamă și iau crucea și merg pe urma lui Hristos) înc. Агапию втѣчь нашъ из млада начеть. . .

11. f. 427^v—429. <Lucrare fără titlu despre aflarea sf. cruci>; înc. Въ с̄ и въ л̄ и третнє лѣто по мѣчени Господа нашего Исца Христа възисканнє вьст крѣта. (În anul 233 după pătımirea Domnului nostru Iisus Hristos a avut loc găsirea crucii). Sfirșitul acestei lucrări lipsește.

f. 429—430^v. Albă.

Însemnări

Însemnarea scriitorului a manuscrisului primei părți

f. 124. Сѣврѣши се сіа свѣтаа и Божествнаа книга, житіе и жизнь иже въ свѣтѣнѣхъ отца нашего Сава прѣваго архіепископа и оучителя сръбскаго въ лѣто x зрѣв, крѣгъ слънцѣ к̄ и лѣны з̄, индикта з̄, златочисло 1̄, Темеліе к̄, мѣсеца генаріе к̄н̄, при нгѣменѣ монастыра свѣтаго Павла кир Іѣвѣнкію іеромонахъ настоянїемъ и поспешенїемъ проїгѣмена кир Митрофана іеромонаха и съ вратїами и насъ грѣшнѣнѣхъ в семѣ троудившнѣхъ се простете, а не клѣнете, понеже съ ноуждею веленю сіе пислѣхъ, понеже вѣше зима чьовствна іако да избавитъ Господь насъ зми грѣховнѣе и сподобитъ съ праведнѣнѣи

селеніа. Сіа писа оубогы црѣноносцѣ Ѡеѡлени таха, понеже имѣхъ самодръ-
жацѣ замѣдлихъ на добродѣланіе и навикохъ въ юности прѣзрѣство и не
науучихъ се любовоу дрѣю, а, кто мене не въсплачетъ окаяннаго.

(S-a sfârșit această sfință și dumnezească carte : viața și traiul
celuia între sfinți, părintele nostru Sava, primul arhiepiscop și învățător
al sîrbilor, în anul 7132 (1624), crugul soarelui 20 și lunii 7, indictionul 7,
numărul de aur 10, temelia 20, luna ianuarie 28, în vremea egumenului
mănăstirii sfîntului Pavel, chir Ioanichie ieromonah, cu îndemnul și aju-
torul proegumenului, chir Mitrofan ieromonah și cu a fraților. Și pe noi,
păcătosul, cel ce s-a trudit pentru aceasta, iertați-mă și nu mă blestemați,
pentru că am scris aceasta cu mare trudă pentru că era iarnă grea,
ca să ne mîntuiască Domnul pe noi păcătoșii de iarnă și să ne învred-
nicească locuirea împreună cu cei drepți. Aceasta a scris-o călugărul sărac
<Antonіe> ¹⁾ așa zis călugăr, pentru că am fost singur tîrzielnic la faptele
bune și din tinerețe am fost obișnuit cu nepăsarea și nu am învățat înțe-
lepciunea. O ! Cine nu mă va plînge pe mine, nenorocitul).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : trifoi (în a doua parte), licorna (în a cincea parte).
Scris de șase mîini în epoci diferite : (I, f. 1—124^v la 1624, II, f. 125—153^v, III, f. 154—174^v,
IV, f. 175—196^v — aceste trei părți scrise în sec. XVIII ; V, f. 197—372^v, și VI, f. 373—429,
minusculă din sec. XV). 25 și 34 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și
lemn (deteriorată). Scris la mănăstirea sf. Pavel (Muntele Athos) de Antonie călugăr. De la mănă-
stirea Neamț.

136.

1443 (f. 370^v). 371 f. 28 × 20 cm. Începutul lipsește.

Іаѡимирски nr. 67 și 68 (Intrucît mai înainte erau două fragmente din același manuscris,
care s-au legat apoi împreună). (M-rea Neamț).

<Іоан Gură de Aur. Cувѣнтări. Мăргăрitar>

Începutul lipsește ; începe cu cuvîntarea a treia f. 1—4 ; înc. Или не
имать власти скъдеани къ брениа.

f. 4^v—15. Тогожде о непостижимѣмъ. Беседа четвъртаа (Ale aceluiasi,
despre cel ce nu poate fi înțeles) ; înc. Довѣкаше оубо прѣжде показаш . . .

f. 15—29^v. Același, același titlu : Бесѣда пятаа (Cувѣнтarea a cin-
cea) înc. Кънегда аще хоцеть кто дължаншж . . .

f. 29^v—37. Idem О непостижимѣмъ слово $\bar{\text{с}}$ (*idem*, Despre cel ce
nu poate fi înțeles, cuvîntul 6) înc. Единь камъ побесѣдовах.

f. 37—54. Иже къ свѣтыхъ шца нашего Іоанна архієпископа Квнстан-
тинѣграда Златауста, еже на Ісдеа слово $\bar{\text{д}}$. (A celui între sfinți, părintele
nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului : Cувѣntul
întii împotriva iudeilor) înc. Хотѣхъ камъ шдати.

¹⁾ Criptogram.

f. 54—67. Тогожде, къ **ИДЕУМ** о тржеахъ Пасхыхъ. Еже речено быстъ въ **Αντιωχίη** къ велицѣи црѣкви (A aceluiași către iudei, despre trîmbițele Paștilor, care a fost rostită la Antiohia în biserica cea mare) inc. Паки страстнии къскѣ чьлоуѣкѣ.

f. 67—91^v. Тогожде на **ИДЕА** слово третіе (Al aceluiași împotriva iudeilor; cuvîntul al treilea) inc. **Ωτ** кждоу намъ оубо...

f. 92—106^v. Тогожде прѣкѣе дългобесеѣдованіе сътворивъ на **ИДЕА** и мало оудръжавъ сѧ **ωτ** дълготы реченныхъ паки сіе реч, слово **Δ**. (Ale aceluiași : mai înainte făcînd cuvîntare lungă despre iudei și scurtîndu-se puțin din cauza lungimii cuvîntării, iarăși vorbește aceasta, Cuvîntul 4) ; inc. **Σκρῖε** дондеже оубо къ чащахъ.

f. 106^v—120. Тогожде на **ИДЕА**, слово **ε**: Ale aceluiași împotriva iudeilor; Cuvîntul 5) inc. **Ουβω** приидете ли сыгость.

f. 120—139^v. *Idem* Слово шестое (Cuvîntul al șaselea) inc. **Μῖμονε** постъ **ΙΣΔΕΝ**скыи.

f. 140—145^v. **Βεσδα** : и быстъ къ лѣто къ неже оумрѣтъ **Ωζία** царь. Видѣхъ Господа сѣдѣща на прѣстолѣ высоцѣи прѣкѣзатѣ и серафими стѣлажъ окрѣстѣ его, слово **α**. (Cuvîntare : și a fost în anul în care a murit Ozia împăratul : am văzut pe Domnul șezînd pe tron înalt ridicat și pe serafimi stînd în jurul lui ; Cuvîntul 1) inc. **Ραδσж** сѧ съ тѣкажцѣ сѧ.

f. 145^v—157^v. Тогожде похваленіе пришедшимъ къ црѣковъ и о благочии иже къ слакословенихъ и о еже видѣхъ Господа сѣдѣща на прѣстолѣ высоцѣи и прѣкѣзнесенѣ, слово **ε**. (Ale aceluiași : Laudă celor ce au venit în biserică și despre meritul celor ce slăvesc eu cîntare și că am văzut pe Domnul șezînd pe tron înalt și ridicat ; Cuvîntul 2) inc. **Μ**ного зрѧ тѣщаніе...

f. 157^v—168^v. Тогожде, о речени пророка **Исаіж** глаголащемъ : и быстъ къ лѣто къ неже оумрѣтъ **Ωζία** царь... Слово **γ**... (A aceluiași. Despre spusa prorocului Isaia, care spune : Și a fost în anul cînd a murit Ozia împăratul..., Cuvîntul 3) inc. **Σκρῖτο** намъ днесъ позвришь быст...

f. 168^v—178^v. Тогожде, **ωτ** прѣвѣжъ **Παραλιπομενῶν** глаголащѣжъ : къзнесе сѧ сердце **Ωζι**нно и о смѣрено мждрокани... Слово **Δ** (Ale aceluiași. Despre primele Paralipomene, care spun : s-a ridicat inima lui Ozia și despre smerita înțelepciune... Cuvîntul 4) inc. **Β**лагословенъ **Βογ**ъ **α**комъ при нашемъ...

f. 178^v—185. Тогожде, о речени пророка **Исаіж**... Видѣхъ Господа и оуказаніеа его по правдѣ прокази сѧ **Ωζία**... Слово **ε**... (A aceluiași. Despre spusa prorocului Isaia : Am văzut pe Domnul și la arătarea lui cu adevărat s-a prăpădit Ozia... Cuvîntul 5) inc. **Π**ринесли днесъ да иже о **Ωζι**и...

f. 185—192^v. Тогожде, о серафимыхъ, слово **σ**, (Al aceluiași : Despre serafimi, Cuvîntul 6) inc. **Ε**да нѣкогдаже о **Ωζι**и...

f. 192^v—213. Слово по календарѣ къ причинѣ на оупивающъ сѧ и о Лазарѣ, слово прѣко (Cuvînt a doua zi după calendre : Despre cei ce se îmbată și despre Lazăr, Cuvîntul întâi) înc. Вчерашній дѣнь праздникъ.

f. 213—225. Тогожде, о богатѣмъ и о Лазарѣ и яко душа нждано съмрътныи не выкажътъ бѣсѣве и о сждѣ и о милостыни, слово б̄ (Ale aceluiași : Despre bogatul și despre Lazăr și cum sufletele celor morți prin violență nu devin diavoli și despre judecată și milostenie, Cuvîntul 2) înc. Оудниѣ сѧ любви вашѣ . . .

f. 225—243. Тогожде, о Лазарѣ. . . слово г̄ (Ale aceluiași ; Despre Lazăr, . . . Cuvîntul 3) înc. Неприлоучшаа сѧ нас . . .

f. 243—255. Тогожде, о богатѣмъ и о Лазарѣ, яко съ быстъ обыче намъ въспоминати древнѣа съгрѣшенія и о Іосифѣ : слово четверто . . . (Ale aceluiași : Despre bogat și despre Lazăr, cum conștiința obișnuiește să ne amintească despre vechile păcate și despre Iosif, Cuvîntul 4) înc. Лазаровы притча конецъ.

f. 255—267^v. Тогожде, о покаяни къ нже на кынскаа ристанїа шшедшнмъ . . . слово п̄тоѣ (Ale aceluiași : Despre pocăință, către cei ce s-au dus la alergări de cai . . . Cuvîntul 5) înc. Хвощъ обычнаго пакы . . .

f. 267^v—279. Слово о нже о Давидѣ и о Саулѣ и о незлобимѣнствѣ . . . слово а̄ (Cuvînt despre David și Saul și despre averea cea fără de păcat . . . Cuvîntul 1) înc. Егда лѣтноѣ нѣкоѣ . . .

f. 279—289. Тогожде, яко велиѣ благо ест не еже проходити тѣчїж добродѣтелъ . . . слово в̄ (Ale aceluiași : Că este foarte bine a nu face decît fapte bune . . . Cuvîntul 2) înc. Бы оубо похвалнсте . . .

f. 289—306^v. Тогожде, яко блазньное ест еже на позврища въсходити . . . слово г̄ (Ale aceluiași : Că este lucru de ocară a umbla la teatru . . . Cuvîntul 3) înc. Многымѧ шт нже прѣвѣ . . .

f. 306^v—312^v. Бесѣда о беспорочнѣмъ и блаженѣмъ Іовѣ. Слово д̄. (Cuvîntul despre neprihănitul și fericitul Iov, Cuvîntul 1) înc. Принде намъ лѣтныи днѣс . . .

f. 312^v—318. *Idem* Бесѣда вторая (A doua cuvîntare) înc. Великыѧ шт вещь . . .

f. 318—328^v. *Idem* Бесѣда третья (cuvîntarea a treia) înc. Принеси и мы кыснѣмъ сѧ . . .

f. 328^v—341^v. *Idem* Бесѣда четвертая (Cuvîntarea a patra) înc. Късждоу сѣо и надъ късѣмн . . .

f. 341^v—349. Тогожде, чьсо ради дрѣво разоумно добрѣ и злоу нарече сѧ . . . (Ale aceluiași. De ce s-a numit arborele cunoștinții răului și bine-lui) înc. Много молнѣ вчера вашѣ . . .

f. 349—358^v. Тогожде, ꙗ глашенїе къ хвтацимъ крнстннн сѧ . . . (Al aceluiași : Cuvînt către cei care vor să se boteze . . .) înc. Зрѧ къ стадѣ . . .

f. 358^v—370^v. Тогожде, слово о покаани и о оумилени. . . (Al ace-luiasi : Cuvînt despre pocăință și despre umilință. . .) înc. Кънегда оубо блаженным. . .

f. 371—371^v. Albe cu însemnări. (Însemnarea scriitorului manu-scrisului).

Însemnări

f. 370^v. † Гавринаъ исписа сѣа Маргаритъ в лѣтъ × сѣна (Gavril a scris acest Margarit în anul 6951 (1443).

f. 371. В лѣтъ × сѣне мѣсѣца іюліа къ гѣ днь втсѣче сѣ глава Сте-фана воеводѣ господарѣ земля Молдавскыѣ, сына Ілѣандра воеводѣ, вт Ро-мана воеводѣ, сына Іліѣ воеводѣ и погребен быст къ Нѣмецкомь монастырю, тогожде мѣсѣца іюліа къ сѣ днь.

(În anul 6955 (1447) luna iulie 13 zile s-a tăiat capul lui Ștefan voevod, domnul țării Moldovei, fiul lui Alexandru voevod, de Roman voevod, f. ul lui Ilie voevod și a fost îngropat în mănăstirea Neamț, în aceeași lună iulie, în 16 zile).

Titluri și inițiale cu roșu. 28 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură nouă în piele și carton. Scris în Moldova la mănăstirea Neamț de Gavril diac. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

137.

1462 (f. 413). Hirtie. 413 f. 27,5 × 19,5 cm.

Iațimirski nr. 69 (m-rea Neamț).

1. f. 1.—227^v. Иже къ свѣтѣхъ прѣподобнаго и богоноснаго втца нашего Ѳфрема Сиринна, пооченіа дшшеполъзнаа и повѣсти оумилениа и оутѣ-шеніа. (Ale celui între sfinți, preacuviosul și purtătorul de Dumnezeu pă-rintele nostru Efrem Siriul : Învățăături folositoare pentru suflet și povestiri despre umilință și mîngîiere) înc. Бѣше сынъ божестѣныхъ моужь. . .

Subtitlurile sînt în general Тогожде свѣтаго Ѳфрема пооченіе, слово sau глава (Ale aceluiași sfînt Efrem învățătură, cuvîntul sau capul) și cu un scurt titlu, sînt numerotate de la 1 pînă la 54 (f. 1—136), apoi iarăși de la 1 la 21 (f. 136—145^v) și de aici de la 86—109 (f. 145^v—227^v). Sînt deci 99 de învățăături.

La f. 227^v : До зде коньць книги свѣтаго Ѳфрема (Pînă aici sfîrșitul cărții sfîntului Efrem).

2. f. 228—252. Житіе и жизньнъ прѣподобнаго и богоноснаго втца нашего Ѳеодосіа великаго иже вбщежителствѣ начелника. (Viața și traiul preacuviosului și purtătorului de Dumnezeu, părintele nostru, Theodosie

cel Mare, care a fost începătorul traiului de obște <al călugărilor>) înc. Сладчаншіа оубо весна . .

3. f. 252—412^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго отца нашего Грїгорїа епископа бывшааго иже въ Омиритѣ града Тафарона и повѣсти ѡ сѣдѣканныхъ, чудесъ ѡт него сѣписанна ѡт епископа града Негранскааго. (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Grigore, care a fost episcop în cetatea Tafaron din țara Omerității și povestire despre faptele și minunile lui, scrisă de episcopul cetății Negran*) înc. Бъсъ нѣкъа естъ не ѡт слакныхъ . .

f. 413. Însemnarea scriitorului manuscrisului (v. mai jos).

f. 413^v. Albă.

Însemnări

Însemnări scrise de scriitorul manuscrisului

f. 412^v. Христосъ зачело и коньцъ ѡтцѣже нашемѡ и ктиторѡ скѣатаго мѣста сего куръ Андонїс, вечнаа память иже прѣведе сїю книгѡ ѡт грѣцкаго извода на сръбскы (Hristos este începutul și sfârșitul. Părintelui nostru și ctitor al acestui sfânt loc, chir Andonie, veșnică pomenire, celui ce a tradus această carte din izvodul grecesc în sîrbește).

f. 413. Прѣписа сїю книгѡ многогрѣшнїи Ѳоанасїе таха монахъ при чѣстнѡмъ ирѣменѣ скѣатаго Павла, іеромонахѡ попѡ куръ Ѳеѡфанѡ въ лѣтѣ х̄с̄цѡ Тѣм же молю се скѣтости вашои съ с̄милїенїемъ милостивн моєи и грѣбости рѣкы и оума страстнаго немощн боудете. Слнцн прочтїаете грѣбо писателное потрѣжденїе нашего сръдїа, да не въ стѣдѣ и прѣтїканїе моєи х̄с̄дости въмѣнїте, занежѣ и молю се помолїте Господа подати ми ѡ силѣ и ѡ прочїихъ ѡтпѡщенїе, кам бо малъ трѣдѣ, мнѣже велїе богатство въ єдинси рѣчи ѡт скѣатаго сръдїа вашего изнешон се.

(A transcris această carte mult păcătosul Athanasie așa zis monah în vremea cinstului egumen de la Sf. Pavel, ieromonahul popa chir Theofan, în anul 6970 (1462). De aceea, mă rog sfințiilor voastre cu umilință, fiți milostivi pentru minile mele grosolane și neputința minții pătimăse. Citiți citiți cele scrise grosolan cu truda silinței noastre, să nu faceți de rușine și de ocară micimea mea ; pentru aceia mă și rog : rugați pe Domnul să-mi dea iertare pentru acestea și pentru altele, ceiace pentru voi este o mică trudă, iar pentru mine mare bogăție iese dintr-un singur cuvînt din sfinta inima voastră).

Alte însemnări

f. 228^v (pe o hîrtie lipită) : х̄ зрѡ мѣсѣць поморнѣ выстѣ (7170 (1662) luna . . a fost epidemie).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu și galben la f. 1. Filigrane : Floare stilizată și foarfecă. Pe copertă lipite pagini ale unui ms. slav, liturghier din sec. XVII. 25 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris la muntele Athos de călugărul Athanasie. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XV. Hirtie. 318 f. 26,5 × 20 cm. Lipssește începutul și foi după 8^v.

Iațimirski nr. 70 (m-rea Neamț).

1. <Efrem Siriul. Învățăături >

Începe cu lauda lui Efrem Siriul, din care nu s-au păstrat decît cîteva rînduri la sfîrșit; înc. Къ нему, что тако прѣбываешн въпіа и хвала и молитеж твоа.

f. 1. Primul subtitlu: Тогожде Ефрема наказаніе слово ā (Ale ace-luiași Efrem: Învățătură, cuvîntul 1) înc. Възъ есмъ Ефремъ грѣшныи.

Urmează cuvîntările numerotate. După f. 8 o lacună. (Lipsește sfîrșitul cuvîntării 5, cuvîntării 6 și începutul cuvîntării 7).

f. 275—275^v. Scrisă de altă mîină (mai nouă).

Cuvîntările lui Efrem Siriul numerotate merg pînă la nr. 100, cu care se termină la f. 289^v.

2. f. 289^v—318. Прѣподобнаго отца нашего Іоанна Дамаскина и презвитери. На прѣславное прѣображеніе Господа и Бога и Спаса нашего Исуса Христа (A preacuviosului părintelui nostru Ioan Damaschin preotul: La preaslăvita schimbare la față a Domnului Dumnezeu și Mîntuitorului nostru Isus Hristos) înc. Прѣидете тръжьстесимъ днес. . .

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: Izvorul cel <de> pocăință, aceasta este; nevoiți fraților de cetiți și <înt> luminat cu totul. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: floare stilizată. 23 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XV Hirtie. 182 f. 22 × 14 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

Iațimirski nr. 72 (m-rea Neamț). (Îl datează din sec. XIV, dar scrisul este din cel următor).

<Isac Siriul. Cuvîntări >

Începutul lipsește; începe cu cuvîntarea nr. 4; înc. . . . тание тѣце слакне слоуга оубо естѣ блаждѣ.

La f. 7^v: Тогожде, слово ē (Ale aceluiași, cuvîntul 5); înc. Оумъ смѣщенъ не можетъ. . .

Urmează cuvîntările numerotate pînă la sfîrșit, în număr de 81. Sfîrșitul cuvîntului al 81-lea lipsește.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: Пахоміе епископ (Pahomie episcop)¹⁾.

La f. 173, pe margine, traducerea unor pasagii în românește.

Titluri și inițiale cu roșu. 28 rinduri pe pagină. Semiuncială minusculă. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

140.

1787 (f. 12). Hirtie. 362 f. 26 × 18 cm.

Iașimirski nr. 73 (m-rea Neamț) și 75 (operele lui Paisie Velicicovschi, la p. 561 a catalogului său).

<Isac Siriul: Cuvîntări traduse de Paisie Velicicovschi >

f. 1—12. Titlu: **Ѣ** переводѣ книги святаго Исаака Сиріина съ елинно-греческаго на славенскіи языкѣ и въ положеныхъ мною изясненіа ради грамматическаго разсма въ немъ много различныхъ точкамъ и значеніихъ краткое изясненіе (Despre traducerea cărții sfintului Isac Siriul din limba elinogreacă în limba slavonă și despre lămuririle puse de mine pentru înțelegerea gramaticală, în care sînt multe și deosebite lămuriri pe puncte, scurtă arătare) înc. Превыблющъ мнѣ еще въ маломъ числѣ. . .

În această introducere Paisie Velicicovschi vorbește despre împrejurările în care a cunoscut cartea lui Isac Siriul și cum a tradus-o după un manuscris grecesc, începînd în anul 1786 și terminînd în anul 1787.

La f. 12. : Преводѣ же сей мой книга сѣа къ дарѣ приношѣ високо преосвященншоу великому господиу кѣр Гавріилу митрополиту. . .

Трѣдникъ сѣа къ переводѣ сѣмѣ сватовознесенскаго Намецкаго и Предтечека Сексаскаго молдоваѣинскихъ монастырен архимандриту Паисіи Величковскіи родимацѣ Полтавскіи.

(Traducerea aceasta a mea a acestei cărți, o aduc în dar înalt preasfînțitului marelui domn, chir Gavril mitropolit. . . S-a trudit la traducerea aceasta arhimandritul de la mănăstirea Neamțului a sfintei Înălțări și a Înainte mergătorului de la Secul, Paisie Velicicovschi, originar din Poltava).

f. 13—14^v. Albe.

f. 15—28^v. Написаніи со Богомъ въ молчаніи и безмолвіи и жити тихомъ составлати сѣа могъшемъ преже всакаго дѣла въ оудерженіа языка и кротка сердца, къ немже и мала похвала въ невѣждническихъ оустенѣ приносима прѣподобному въцѣ Исаакъ Сиріинъ.

²⁾ Pahomie, episcop de Roman (1707—1717).

(Scriere cu Dumnezeu, despre tăcere și nevorbire și prin viață tăcută să te faci puternic, înainte de orice cu ținerea limbii și inimă smerită, în care se află și o mică laudă din buze neștiutoare adusă preacuviosului părinte, Isaac Siriul) înc. **Бѣлицанша согрѣшеніа и склв...**

f. 29—36. **СѢГЛАВЛЕНІЕ НАСТОЯЩІА КНИГИ** (Capetele cărții de față).
Tablă de materii.

f. 36^v. Albă.

f. 37—101. **Иже къ свѣтыхъ отца нашего авкы Исаака Сурїна постника и втшелника бывшаго епископа Христолюбиваго града Нїневін, словеса написана оубв вт негв сконственнымъ азыкомъ, сказана же вт прѣподобныхъ отецъ нашихъ авкы Патрікіа и авкы Аврамїа любопремѣдрыхъ и безмолвник безмолвствовавшихъ къ лаурѣ иже во свѣтыхъ втца нашего Савкы.**

(A celui între sfinți, părintele nostru ava Isaac Siriul, pustnic și sihastru, fost episcop al orașului iubitor de Hristos Ninive, cuvinte scrise de el în limba lui, tălmăcite de preacuvioșii părinții noștri, ava Patrichie și ava Avramia, iubitori de înțelepciune și fără vorbire, care au dus viață în tăcere în lavra celui între sfinți, părintele nostru Sava) înc. **Стрѣхъ Божїи начало есть добродѣтели.** Sînt în total 91 de cuvîntări.

f. 301—302. Albe.

Scris de două mîini (I, f. 1—4^v și II, f. 5—301). a doua mînă fiind scrisul autograf al lui Paisie Velicovschi. Legătură veche în piele și carton. 30 rînduri pe pagină. Cursivă. Scris în Moldova la mănăstirea Neamț de Paisie Velicovschi, autorul traducerii, cu adaosul primelor patru foi de alt scriitor. Ciornă cu corectări marginale și interliniare. Slavă bisericească de redacție ucraineană. De la mănăstirea Neamț.

141.

Sec. XV. Hirtie. 415 f. 28,5 × 20 5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.
Iațimirski nr. 74 (m-rea Neamț).

1. <Grigore Teologul: Cuvîntări> f. 1—386^v

Prima cuvîntare (f. 1—2^v) este fără început; înc. ...**Нижє начи-наемо, ниже прѣстаємо...**

f. 2—30. **Слово ѿ тогожде, на свѣтоую Пасху** (Cuvînt al doilea al aceluiași, la sfințele Paști) înc. **На стражи мое и стануѣ.**

f. 30—39^v. **Иже къ свѣтыхъ втца нашего Григорїа архїепископа Квн-стантїніа града Богослова, къ нокоую неделю, слово г** (Al celui între sfinți, părintele nostru Grigore Teologul, arhiepiscopul Constantinopolului, la duminica Nouă¹), Cuvînt 3) înc. **Почоуаенїа чтати се...**

¹) a Tomei.

f. 40—55. . . . Слово на свѣтоꙋю н-цоꙋ (Cuvînt la sfintele Rusalii) înc. О праздницѣ мало-да любо. . .

f. 55^v—69. . . . О Маккаеѡх, слово ̑̑ (Despre Macabei, Cuvîntul 5) înc. Чѡже Маккаен снх во настоѣщеіе. . .

f. 69—85. . . . О мѡченицѣ Кꙋпріанѣ, слово ̑̑ (Despre mucenicul Chirprian, Cuvîntul 6) înc. Маломъ Кꙋпріанъ оꙋѣѣжа нас.

f. 85—98. . . . О словесеѣхъ, о сѣравнителе Іоꙋліанѣ, словк ̑̑ (Despre cuvînte; despre emulul său Iulian, Cuvîntul 7) înc. Чѡ мѡчнителство. . .

f. 98—112^v. . . . На рѡждество Христоко, слово ̑̑ (La nașterea lui Hristos, Cuvîntul 8) înc. Христос раждает се, прославите. . .

f. 113—193^v. . . . Надгробное Келнкомоꙋ Васіліоꙋ, слово ̑̑ (La înmormîntarea lui Vasilie cel Mare, Cuvîntul 9) înc. Хотѣше оꙋѣѡ мнѡгѡ. . .

f. 194—211. . . . На свѣтаа Просѣщенія, слово ̑̑ (La sfînta Bobotează, Cuvînt 10) înc. Паки Ісѣс мон и паки.

f. 211^v—259^v. . . . На свѣтоіе крѣщеніе, слово ̑̑ (La sfîntul botez, Cuvîntul 11) înc. Кѣра свѣтлыи просѣщенія.

f. 260—292. . . . О свѣтѣмъ Іѡанасіи, слово ̑̑ (Despre sfîntul Athanasie, Cuvîntul 12) înc. Іѡанасіа Хвале, добродѣтель.

f. 292^v—299. . . . О Григоріи братѣ Касіліеѣѣ, пришьдша по избранію въсего съвора снрѣчь по Хиротоніи, слово ̑̑ (Despre Grigore, fratele lui Vasilie, care a venit după alegerea întregului sobor, adică după hirotonie, Cuvînt 13) înc. Дроꙋгоꙋ вѣрноꙋ иѣст измѣны.

f. 299^v—325. . . . О пришествіи сто и петѣдесеть епископъ съборное, слово ̑̑ (Despre sosirea celor o sută cincizeci de sfinți episcopi în sobor, Cuvînt 14) înc. Како камъ наша в дроꙋзи.

f. 326—365. . . . О нищелюбствѣ, словк ̑̑ (Despre iubirea de sărăcie, Cuvînt 15) înc. Мѡꙋжіе, братіе и сѣ оꙋѡз.и.

f. 365—386^v. . . . Ѡ шѣци мльчешн пзкы ради града. Слово ̑̑ (Despre tatăl său, care tăcea față de flagelul grindinei, Cuvînt 16) înc. Чѡ разаете чинь похваліеѡмы. . .

2. f. 387—415^v. Ннкѡты Иракліискаго. Тѣѡкованіе словеса иже въ свѣтѣхъ шѣца нашего Григорія архіепископа Константина града Богослова. Слово надгробное Келнкомоꙋ Васілію (A lui Nichita de Heraclea. Tîlcuirea cuvîntelor celui între sfinți, părintele nostru, Grigorie arhiepiscopul Constantinopolului, Teologul; cuvînt la înmormîntarea lui Vasile cel Mare) înc. Такк ̑̑ страдаѣлнаѡ и плачевнаѡ. Sfirșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu și albastru. Ornamente în culori la f. 2^v, 40, 51^v, 69, 98, 113, 194, 260, 292^v, 299^v, 326. Filigran: grifon. Scris de două mâini (I, f. 1—386^v, II, 387—415^v). 20 rînduri (mîna I) și 40 rînduri (mîna II) pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pinză și carton; s-a păstrat o parte din legătura veche în piele, cu ornamente stilizate. Scris probabil în Moldova. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XV. Hirtie. 253 f. 29 × 21 cm. Lipsește începutul.
Iațimirski nr. 75 (m-rea Neamț).

<Grigore Teologul: Cuvîntări>

f. 1—5. <Cuvîntul întîi>. Lipsește începutul; înc. Нѣчистѣ оубѣ-
гохѡм Ѣгѣпта.

f. 5—42. Тогожде, на свѣтѣю Пасхоу, слоко ѿ (Ale aceluiași : La sfîn-
tele Paști, Cuvîntul 2) înc. На стражи моеи станюу.

f. 42—51. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Григоріа архіепископа Кон-
стантина града Богослова, въ новоу ю неделю, слоко ѿ. (Ale celui între sfinți,
părintele nostru Grigorie Teologul arhiepiscop de Constantinopol : la
duminica nouă, Cuvîntul 3) înc. Поновленіа чтати се ветхѣи законъ.

f. 51^v—68. На свѣтоу петьдесетницюу, слоко д̄ (La sfnitele rusalii,
Cuvîntul 4) înc. О празницѣ мало да любомоу дрѣсткѣем.

f. 68—78^v. Același О Маккакехъ, слоко е̄ (Despre Macabei, Cuvîn-
tul 5) înc. Что же и Маккаевн.

f. 78—87. Același О мѣченицѣ Квпріанѣ, слоко с̄ (Despre mucenicul
Chiprian, Cuvîntul 6) înc. Маломъ Квпріанъ оубѣжа нас.

f. 87^v—97. Același О словесехъ, о сѣржкнители Іоуліанѣ, слоко з̄ (Des-
pre cuvinte; despre emulul său Iulian, Cuvîntul 7) înc. Что мѡучителство
еже из любке.

f. 97—107. Același На рождѣство Христоко, слоко ӣ (La nașterea lui
Hristos, cuvîntul 8) înc. Христос раждает се.

f. 107—146. Același Надгробное великомоу Василію, слоко ѿ̄ (La în-
mormîntarea lui Vasilie cel Mare, Cuvîntul 9) înc. Хоткше оубо мнѡгѣи
намъ.

f. 146^v—159. Același На свѣтаа Просѣщеніа, слоко і̄ (La sfînta
Bobotează, Cuvîntul 10) înc. Паки Ісѣс мон и паки таинство...

f. 159—185^v. Același На свѣтоа крещеніе, слоко д̄і (La sfîntul botez,
Cuvîntul 11) înc. Бѣра свѣтѣи Просѣщеніа...

f. 185^v—203^v. Același О свѣтѣмъ ѿѡанасіи, слоко к̄і (Despre sfîntul
Athanasie, Cuvîntul 12) înc. ѿѡанасіа хвало добродѣтель...

f. 203^v—208. Același О Григоріи братѣ Василіекѣ пришьдша по избра-
нію всего съвѣра сѣрѣч по хіротоніи, слоко г̄і (Despre Grigore, fratele lui
Vasilie, care a venit după alegerea întregului sobor, adică după hiroto-
nie, Cuvîntul 13) înc. Дроугоу кѣроу нѣст.

f. 208—223. Același О пришествіи р̄и епископъ съборное, слоко д̄і (Des-
pre venirea celor 150 de episcopi în sobor, Cuvîntul 14) înc. Како вамъ нашаа,
ѡ дроузи.

f. 223^v—242^v. Același О нищелюбствіи, слоко е̄і (Despre dragostea
de sărăcie, Cuvîntul 15) înc. Мѡужіе, братіе и съ оубозин.

f. 242^v—253. Același **О** **УТЦИ** **МАКЧЕЦИ** **ИЗВЫ** **РАДІ** **ГРАДА**, **СЛОВО** **СИ**
(Despre tatăl său, care tăcea față de flagelul grindinii, Cuvîntul 16) înc.
Что разараете чинк полказемын.

f. 253—253^v. Albe, cu însemnări.

Tilcuirea lui Nichita din Iraclia este intercalată în textul cuvîntărilor,
după fiecare pasaj.

Însemnări

f. 253. **СІА** **КНИГА** **ГЛАГОЛ** **ЕМИ** **БОГОСЛОВЪ** **ГРИГОРИЕ** **АЩЕ** **КТО** **ДРЪЗНЕТЬ**
КЪЗЕТИ **УТ** **ЦРКВЕ**, **ДА** **ЕСТ** **ПРОКЛЕТЪ** (Această carte numită Grigorie Bogoslov, dacă cineva îndrăznește s-o ia din biserică, să fie blestemat).

Titluri și inițiale cu roșu. 43 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pinză și carton. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la mănăstirea Neamț.

143.

1446 (f. 231^v). Hirtie. 231 f. 29 × 21,5 cm. Lipsște începutul.
Iațimirski nr. 76 (m-rea Neamț).

<Ioan Scăvariul *Sinaitul* : *Leastvița*>

Lipsesc părțile introductive, scara și primele trei capitole și începutul celui de-al patrulea ; f. 1 înc. **КЕД** **УНІА** **ПРЪКААГО** **ИЖЕ** **ТАМО** **СЖЦИМЪ** **ДІАКВНОМЪ**.
Sînt în total 30 de capitole numerotate (cu cele ce lipsese), dar și numeroase capitole nenumerate, intercalate.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 231^v. † **Гавріла** **исписа** **сін** **Дѣствичникъ**, **в** **лѣт** **×** **сѣца** (Gavriil a scris această *Leastvița*, în anul 6954 (1446)).

Însemnarea mai nouă pe aceiași foaie : † Scris-am eu erodiiakon Filaret ot Neamț v let 7231 (1722) Measeța dechemvrii în 14 zile.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : foarfece. 22 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pinză și piele. Scris în Moldova la mănăstirea Neamț de diaicul Gavril. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

144.

Sec. XV. Hirtie. 138 f. al × 13,5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul, f 1—12 deteriorate. După catalogul lui Iațimirski, acest manuscris cuprindea circa 350 f. și avea la urmă cinci lucrări teologice adause. Astăzi acestea lipsesc.

Iațimirski nr. 77 (m-rea Neamț).

<Ioan Scăvariul : *Leastvița*>

Primele trei capitole lipsese, precum și începutul celui de-al patrulea ; f. 1. înc. **Час** **настоян** **непрѣста**... (rupt) **аще** **ли** **смакчить** **что** **глас**.

Sînt în total 30 de capitole.

f. 25^v. Albă.

Textul *Leastviței* se termină pe f. 136; la f. 136^v–138^v <Despre mai mulți sfinți cu numele Ioan>, fără titlu deosebit, înc.: *Поннже въ книзѣ сѣи нарицаемонѣ Аѣстраница многаѣи Іоанна Хвалнима*. Sfirșitul lipsește.

Însemnări

Pe margine unele observații asupra textului în limba română.

f. 46. Ce meștersugurile celor către réle acéastea ne îndeamnă a face.

f. 54. Cum poftéște din toate rodurile și din sementiia sa nesăturînd (Sec. XVII).

f. 62. Iaste cînuire mai chinuită decît cel cînuit, ce însăși aceia cu dulceață féce pohtele, cu acéiași dulceață féce ispoveduința de scîrnăviile sale.

Titluri și inițiale cu roșu. 28 rînduri pe pagină. Semiuncială minusculă. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice, deteriorată. Scris în Moldova, la mănăstirea Neamț. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la mănăstirea Neamț.

145.

Sec. XVI. Hirtie. 269 f. 14 × 15 cm.

Iațimirski nr 78 (m-rea Neamț). (Îl datează din secolele XV–XVII).

<*Ioan Scărarul Sinaitul: Leastvița*>

f. 1–5^v. *Послание отца Іоанна игоумена Раѣоу къ Іоанноу достоно и чюднѣмѣ игоуменоу Гвры Синаанскыа* (Epistola părintelui Ioan, egumenul de Raithu, către Ioan cel vrednic de minune, egumenul Muntelui Sinai) înc. *Быше ест. . . и ракнеаггельномѣ отцѣс*.

La f. 4^v. Ilustrația scării cu cele 30 de trepte, care fie care reprezintă o virtute și corespund cu cele 30 de capitole.

Textul începe la f. 6. *Слово постничьское отца Іоанна игоумена иже къ Синаан Гортѣ мнѣом* (Cuvînt pustnicesc al părintelui Ioan egumenul de la Muntele Sinai, către călugări) înc. *Благого и прѣблагаго*.

Textul *Leastviței* pînă la f. 241 cu 30 de capitole.

f. 242–243^v. Albe.

f. 244–264^v. *Отца Іоанна игоумена иже къ Синаанскѣи Гортѣ иноком слово к пастырю* (Al părintelui Ioan egumenul din muntele Sinai, pentru călugări: cuvînt către păstor) înc. *Поннеже къ книзѣ сѣ нарицаемонѣ Аѣстраница многаѣи Іоанна Хвалнима*.

f. 265–267^v. Despre mai mulți sfinți cu numele Ioan. înc. *Поннеже въ книзѣ сѣе. . .*

f. 268^v–269^v. Albe.

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Foarte frumoase ornamente la f. 1, 6, 244. 21 rinduri pe pagină. Semiuncială minusculă. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție sîrbească cu influențe medio-bulgare. De la mănăstirea Neamț.

146.

Sec XVII. Hirtie. 411 f. 21,5 × 15 cm.

Iașimirski nr. 79 (m-rea Neamț).

<Damaschin Studitul : Cuvîntări >

f. 1—15. Слово Дамаскина Иподiakона и Стоудита на божественое Благорочивеніе прѣблагословенныя владичице нашеіе Богородице и принодѣкы Маріам. (Cuvîntul lui Dămaschin hipodiacon și studit : ¹⁾ La dumnezeiasca Bună Vestire a preacuvioasei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria) înc. Обычанъ имать царне.

f. 15—26^v. Același : Слово на деньъ ежи по пакти рождества Господа нашего Исуса Христа, слово ѿ (Cuvînt la ziua nașterii celei după trup a Domnului nostru Isus Hristos, Cuvîntul 2) înc. Оуподобляют се праздницы цркви.

f. 26^v—48. Același : Слово на скътаа богоавлєніа Господа нашего Исуса Христа, слово ѿ (Cuvînt la sfîntul botez al Domnului nostru Isus Hristos, Cuvîntul 3) înc. Къседръжителъ Богъ . . .

f. 48—67. Același Слово ѿ, на четъридесетодньевное стрѣтеніе Господа нашеіо Исуса Христа (Cuvîntul 4, la întîmpinarea după patruzeci de zile a Domnului nostru Isus Hristos) înc. Късако дѣніе и късако дѣло.

f. 67—84^v. Același. Слово риторическое на четъкеродньевное въздвиженіе Лазареко, слово ѿ (Cuvînt retoric la învierea lui Lazăr cea de-a patra zi, Cuvîntul 5) înc. Три чести соуть дше

f. 84^v—95. Același Слово по въздвиженіи Лазареком на стрѣтеніе Христостоко съ камем, слово ѿ (Cuvînt după învierea lui Lazăr, la întîmpinarea Domnului cu ramuri de palmier, Cuvîntul 6) înc. Обычанъ имать царне и велможн.

f. 95—106^v. Același Слово ѿ, на боготѣлесное погребеніе Господа нашеіо Исуса Христа и на плачь прѣскатыя Богородице и на къ а къ съшьскіе (Cuvîntul 7, la îngroparea trupului dumnezeiesc al Domnului nostru Isus Hristos și la plîngerea preasfintei Născătoare de Dumnezeu și la coborîrea în iad) înc. Зла къса и скръвнал.

f. 106^v—120^v. Același Слово на тридньевное възкръсеніе Господа нашеіо Исуса Христа и на Пасхоу, слово ѿ (Cuvînt la învierea cea de-a treia zi a Domnului nostru Isus Hristos și la Paști, cuvîntul 8) înc. Къса сказанія Божіа.

¹⁾ Adică din mănăstirea Studion.

f. 121—130^v. Ацелаѣи Слово на спасителное възнесеніе Господа нашего Ісца Христа, слово ѿ (Cuvînt la Înălțarea Domnului nostru Isus Hristos, Cuvîntul 9) ѡс. Чьловѣкъ поніеже естъ сьзданіе. . .

f. 130^v—142. Ацелаѣи Слово на съшьсткіе въсєскаѣаго и проскѣцающаго Дсха и на Петдєсетницѣс, слово ї (Cuvînt la coborirea atotsfintului și luminătorului Duh și la Rusalii, Cuvîntul 10) ѡс. На трое раздѣленна сѣтъ сьзданіа Божіа.

f. 142^v—158^v. Ацелаѣи Слово на прѣвбраженіе Господа и Бога Сласа нашего Ісца Христа, Слово аї (Cuvînt la schimbarea la față a Domnului și Dumnezeuului, Мѡнтуиторului nostru, Isus Hristos, Cuvîntul 11) ѡс. Господскїи дньсъ благословенїи. . .

f. 158^v—171^v. Ацелаѣи Слово на оуспеніе прѣблагословенные владичице нашїе Богородице и присно дѣквы Маріам, слово кї (Cuvînt la adormirea preabinecuvîntatei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria, Cuvîntul 12) ѡс. Три оустроєніа и чинны.

f. 171^v—180^v. Ацелаѣи Слово на вѣходь въ црѣковь прѣблагословенные владичице нашїе Богородице и присно дѣквы Маріам. Слово гї (Cuvînt la intrarea în biserică a preabinecuvîntatei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria, Cuvînt 12) ѡс. Паки празникъ и паки трѣжьство.

f. 180^v—188. Ѡт книги тогожде Дамаскина, слово ієромонаха и даскала Ілберта Марина ѡт Хис, на Благовещеніе прѣскаѣты Богородице ѡ тропари нынашнем сємь црѣковномь (Din cartea aceluiași Damaschin : Cuvîntul ieromonahului și dascălului Albert Marin din Hios la Buna Vestire a preasfintei Născătoare de Dumnezeu, despre troparele de acum cele bisericesti) ѡс. Дньсъ спасенію нашємъ.

f. 188—211^v. Слово єї Дамаскина монаха иподіакона и стѣдита. Покѣданіе избранныхъ чюдєсъ и исторїи вѣшихъ ѡт прѣввеликихъ чиноначеликѣ Мѡхїла и Гаврїила (Cuvîntul 15 al lui Damaschin monah, ipodiacon și studit : Povestire despre minunile alese și istorii ale preamarilor cîrmuitori de cete Mihail și Gavriil) ѡс. На три чинны сѣтъ раздѣленна.

f. 211—237^v. Ацелаѣи Слово ѡ притчи мытара и фарисєа, сказєтже слово снє о єже неѡсждати и ѡ смѣренїи и ѡ испокѣданїи (Cuvînt despre pilda vameșului și fariseului; spune acest cuvînt despre aceia să nu judeci și despre smerenie și spovedanie) ѡс. Ѡны иже видєт издалєча.

f. 238—253^v. Ацелаѣи Слово ѡ притчи вєсднаго сына. Оучитже слово снє и ѡ поканїи (Cuvînt despre pilda fiului risipitor; ѡнѡѣа acest cuvînt și despre pocăință) ѡс. Кєлнкє нѣккє зло естъ.

f. 254—275. Ацелаѣи Слово ѡ скончанїи мира и ѡ янтихристѣ и ѡ второмъ пришєсткїи Господа нашего Ісца Христа (Cuvîntul despre sfîșitul lumii și despre Antihrist despre a doua venire a Domnului nostru Isus Hristos) ѡс. Ѡбычан имєт царє.

f. 275—287. Același Slovo w izъnâninъ Adamovѣ къ niemъже и w milostenii (Cuvînt despre alungarea lui Adam, în care se vorbește și de milostenie) înc. Икоже чьловѣкъ нѣкин. . .

f. 287—312^v. Același Pokrestъ w skatylъ ikonaxъ skazъiucia wт kъdaxъ начет се сие гоненiе и кин сѣтъ гониттели, кѣкъспѣже и w винѣ, чесо радн прнѣлом правослакиѣ съврѣшати къ прѣвѣсю недѣлю скѣтаго поста (Povestire despre sfintele icoane, arătînd de unde începe această prigoană și care sînt prigonitorii, împreună cu pricina de ce am primit să sărbătorim ortodoxia în prima duminică a sfintului post) înc. Господь нашъ Исусе Христос. .

f. 313—320. Același Slovo na pokloneniе чьстнаго и животворѣсаго кръста чьтмоме къ ѿ недѣлю скѣтаго поста (Cuvînt la închinarea cinstitei și de viață făcătoarei cruci, citit în a 3-a duminică a postului) înc. Оуподоблет се дньшныи скѣтын днь.

f. 320—332^v. Același Slovo къ недѣлю Ѳоминоу (Cuvînt la duminica Tomei) înc. Три сѣтъ великне добродѣтели. . .

f. 332^v—346^v. Același Slovo къ недѣлю Мирносиць (Cuvînt la duminica Mironosițelor) înc. Сладкаа и оумицненна. . .

f. 346^v—359. Același Slovo къ недѣлю Разслабленнаго (Cuvînt la duminica Slăbănogului) înc. Тѣлесныѣ недѣсты бываемыѣ.

f. 359^v—373^v. Același Slovo къ недѣлю w Самараныни (Cuvînt la duminica Samarinençii) înc. Чьловѣцы иже копають гальбены.

f. 373^v—387. Același Slovo w недѣлю слѣпа wт рождества (Cuvînt la duminica Orbului din naștere) înc. Ино нѣст чьстнѣише.

f. 387—402. Același Slovo къ недѣлю скѣтыль и Богоносныхъ wтць (Cuvînt la duminica sfinților și de Dumnezeu purtători părinți) înc. Дредниѣ крѣмень Ѣлнин.

f. 402—409. Același Slovo къ недѣлю късеѣль скѣтыль (Cuvînt la duminica Tuturor Sfinților) înc. Ѳниелнже съврѣшилѣом.

f. 409^v—411^v. Pomelnice cu diferite nume. (Sec. XVII—XVIII).
Însemnări

f. 411^v. Сю кинга кѣпила раба Божiа Гапка за wтпѣще грѣлѣом сконѣъ и за доброе здрова оу Левитиѣ за два леки и wтдала wтць Костатинѣ Четленницкомѣ к Ста(м)еѣлѣ с домѣ Левом зацо пикнен едиин Господа Бога просити по мѣ, Господи рабѣ Божiю Гапкъѣ, Прокопнѣ, Зѣновнѣго, Иван, Иван, Ялѣѣа, Янна, Фросина, Елена, Настасiа, Марiа, Катерина, Теклѣ, Ялѣѣiа, Яндренка, Селннн, Касна, Марiа, Марiа.

(Această carte a cumpărat-o roaba lui Dumnezeu Garpa pentru iertarea păcatelor sale și pentru bună sănătate, de la Leontie pentru doi lei și a dat-o părintelui Constantin Cetleniți la Stambul în casa lui Leon, pentru că se cuvine unuia Domnul Dumnezeu. Să roage pe Domnul pentru mine, roaba lui Dumnezeu Garpa, Procopie, Zenovie, Ioan, Ioan, Alexei,

Anna, Frosina, Elena, Nastasia, Maria, Caterina, Tecla, Alexei, Andreico, Semion, Vasile, Maria, Maria). (Sec. XVIII).

Pe aceeași pagină și pe coperta din urmă, partea interioară : În-că câteva însemnări în slavă și grecește, foarte urît scrise. Din ele rezultă că manuscrisul a aparținut unui român și a fost adus la Țarigrad (Constantinopol). (Sfârșitul sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. 24 rînduri pe pagină Semiuncială. Legătură veche în piele și lămn, cu ornamente stilizate. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție mediodulgară. De la mănăstirea Neamț.

147.

Sec XV—XVI. Hîrtie. 502 f. 21 × 14 cm. Sfârșitul lipsește.

Iațimirski nr. 80 (m-rea Neamț). (Îl datează de la sfârșitul veacului al XV-lea).

<Iosif Vrienios : Cuvîntări >

f. 1—1^v. Свѣтѣкишаго и премѣдраго и блаженѣкишаго оучителя, православнымъ Христіаномъ прѣподобнаго во инокухъ кирѣ Іосифа. Бесѣды различны иже по оному къ Богѣ шестствію шт иже онаго рѣкописании опасну здѣ сложиша сѣ, оуказъ сего списаниа ксего скорѣише тожде и простѣише.

(Ale preasfintului și preaînțeleptului și preafericitului învățător al creștinilor ortodoxi, preacuviosul între călugari chir Iosif : Cuvîntări diverse, care după plecarea lui către Dumnezeu, au fost așezate mai cu grije după manuscrisul său. Arătare a acestei întregi scrieri, mai pe scurt și mai simplu) înc. Иже хотѣщимъ прочитати.

f. 2—20. Свѣтѣкишаго и премѣдраго и блаженнаго оучителя православнымъ Христіаномъ кирѣ Іосифа емше Крїеніе нареченіе. Бесѣды различны реченное въ Константинокъ градѣ при царствѣ Мансила Палеолога и премѣдрѣкишаго Іосифа свѣтѣкишаго вселенскаго патріарха. Слово а : в пребожественнѣи Тронци. Реченоже высть къ полатѣ предстоющимъ тѣ и иже, лѣшимъ града.

(Ale preasfintului și preaînțeleptului și fericitului învățătorului creștinilor ortodoxi, chir Iosif, numit Vrienie : Cuvîntări diferite rostite la Constantinopol în timpul domniei lui Manuel Paleolog ¹⁾ și a preaînțeleptului Iosif preasfintului patriarh ecumenic. Cuvîntul 1 : despre preadumnezeiasca Treime ; a fost rostit în palat celor ce se aflau acolo și celor mai de seamă ai orașului) înc. Боже иже единица и Тронца.

f. 3. Adăugată ulterior cu o completare.

f. 3^v. Albă, textul continuă pe f. 4.

f. 20—34. Тогожде слоко в. Ѡ прѣсвѣсткнѣи Тронци. Къ тожде полатѣ и къ тожде реч се мѣста иже шт Галата, лѣши съшѣдимъ се къ иже сего послѣшаніе.

¹⁾ Manuel II Paleolog. împăratul Bizanțului 1391—1425.

(Cuvîntul 2 al aceluiași; Despre Treime mai presus de toate. S-a rostit în același palat și în același loc celor mai aleși din Galata, care s-au adunat pentru această ascultare) înc. **Богъ мнѣ слава и богатство.**

f. 34—54^v. **Тогожде слово ђ. Ѡ** иже въсе виновниѣ Троице, реченное въ тоижде полатѣ въ сѣмъ иже въ великомъ градѣ приащачюшым се въ Италиѣ тогда съсѣдцию грѣкомъ въ иже сего послѣшаніе.

(Al aceluiași, cuvîntul 3 : Despre Treimea, a toate făcătoare; rostit în același palat către toți cei ce s-au aflat în marele oraș <Constantinopol>, grecii veniți atunci din Italia pentru această ascultare) înc. **Богоу иже прѣбожественіе Троици.**

f. 54^v—77. **Тогожде слово Ѣ,** речено въ тоижде полатѣ, в божественки Троице. Зри иже къ в иже свѣтаго ДСХа исхожденію искани изъавлаіе пространкише въ ко именствѣ ДСХа и в иже исхожденіе гласѣ.

(Al aceluiași, cuvîntul 4, rostit în același palat : Despre Dumnezeiasca Treime. Vezi cele despre chestiunea purcederii Sfîntului Duh, expunere mai întinsă despre denumirea Duhului și despre purcederea cuvîntului) înc. **Моужиѣ възлюбленни, искрънын дрзвы.**

f. 77—92^v. **Тогожде, слово Ѥ.** Къ тоижде речено полатѣ. **Ѡ** божественки Троици. Показѣ іако богословіе прѣвсходитъ късакого Хсдожства и Хитрости по словѣ несъсѣдномъ тѣжиже въра не съмншленними показѣт се.

(Al aceluiași, cuvîntul 5, rostit în același palat : Despre dumnezeiasca Treime. Arată cum teologia întrece fără asemănare orice artă și ocupație; de aceea credința nu se arată cu silogisme) înc. **Божин свѣтин ДШШ оумѣшнтелю...**

f. 92^v—111. **Тогожде, слово Ѧ** Речено въ тоижде полатѣ. **Ѡ** божественки Троици. Прѣставлаіе іако еже глаголати се при латинѣхъ съставъ и соущество и лице тескнотою іезька въращеніе сым правіе въри.

(Al aceluiași, cuvîntul 6, rostit în același palat : Despre dumnezeiasca Treime. Arată cum cînd se zice de către latini : hipostază și ființă și chip, din cauza strîmtoării limbii, prin aceasta se face o abatere de la dreapta credință) înc. **Ѡ** прѣкѣти и вторіе вини.

f. 111—127. **Тогожде слово Ѧ.** **Ѡ** божественки Троици. Къ тоижде реченно полатѣ. **Свѣдѣтельствы множаншими свѣтыхъ икъстѣненше прѣдстаклаіе іако ДСХъ свѣтинъ лицемъ тѣчю въ въща исходитъ.**

(Al aceluiași, cuvîntul 7 : Despre dumnezeiasca Treime; Rostit în același palat. Luminat cu multe mărturii ale sfinților, arătînd precum Sfîntul Duh cu chipul numai de la Tatăl purcede) înc. **Оубо въ иже доспѣкшыхъ словескхъ.**

f. 127—145^v. **Тогожде слово Ѩ.** **Ѡ** божественки Троици. Къ тоижде речено полатѣ. Прѣставлаіе іакъ, іако иже прилогъ дрѣзньшыхъ и съборнѣ и на единѣ божественни въци клетвѣкъ подлагниють.

(Al aceluiași, cuvîntul 8 : Despre dumnezeiasca Treime; rostit în același palat. Arată limpede cum pe cei ce au îndrăznit a face adăugiri dumnezeieștii părinți îi pun supt blestem și împreună și în deosebi) înc. *Ище оубо къ иномѣ помислѣ.*

f. 145^v—163^v. Тогожде слово ѿ. ѿ божественѣи Троици. Реченно къ царскѣи ложницѣ. Показоующе явственѣнше яко еже въ ѿтъца Сыномъ ДСХъ Свѣти глаголати се, не иже състака происхожденіе, из иже къ намъ даніа назнаменѣ юсть ДСХа.

(Al aceluiași, cuvîntul 9 : Despre dumnezeiasca Treime. Rostit în odaia de dormit a împăratului. Arătînd foarte lămurit cum a zice că Duhul Sfînt <este> de la Tatăl prin Fiul, nu însemnează purcederea hipostasei, ci dăruirea către noi a Duhului) înc. *Оубо кающѣ нами иже надеждѣ.*

f. 163^v—183. Тогожде слово ї. ѿ божественѣи Троици. Поочающе явѣнше яко иже въ ѿтъца ДСХъ глаголетъ сѣ съ единіе нинѣ такъ лежѣще при вѣскѣхъ богословѣхъ еже кѣсно назнаменѣть и еже съи прѣдложеніе и еже съ а не личное ДСХа въ соущьствованіе. Рече же се къ Свѣтымъ Апостолѣхъ иже великъхъ, прѣдвстоещоу тоу и цароу.

(Al aceluiași, cuvîntul 10. Despre dumnezeiasca Treime. Învățînd lămurit cum, cînd se spune : Duhul de la Tatăl, împreună, astfel aflîndu-se împreună la toți teologii, însemnează prepozițiile și și *cu*, dar nu se spune că chiar Duhul este cu hipostaza sa. S-a rostit la Sfinții Apostoli cei mari, fiind de față aici și împăratul) înc. *Подобаееть послѣшающихъ божественыхъ.*

f. 183—203. Тогожде слово ѿ. ѿ божественѣи Троици явѣ прѣдставленіе яко идеже аще въ божественыхъ лицехъ глаголетъ се еже Сыномъ соущьственнымъ дѣнство и юже къ намъ ДСХаа благодѣть, а не иже ДСХѣ състаканенше назнаменѣть. Реченже бысть къ иже Свѣтымъ Апостолѣмъ Храмѣ, сѣшъ тоу и късемъ причтохъ.

(Al aceluiași, cuvîntul 11. Despre dumnezeiasca Treime. Arată lămurit cum, cînd se vorbește despre dumnezeieștile fețe, înseamnă acțiunea firească a Fiului și binefacerea Duhului pentru noi, iar nu că Duhul este cu hipostaza lui. A fost rostit la biserica Sfinților Apostoli, fiind de față tot sfatul) înc. *Отцѣ и Сыноу и Свѣтомуу ДСХѣ соущѣ намъ Богѣ.*

f. 203^v—221^v. Тогожде слово ѿ. ѿ божественѣи Троици, реченно къ иже Свѣтымъ Апостолѣмъ Храмѣ къ пришествію цара и множаншымъ архіереямъ и причтѣи и царскому събору, показѣюще явѣнше яко причты къ показанію слова при Богѣ мѣста не имѣтъ, изъясненія же ради тѣчю пріемлютъ се.

(Al aceluiași, cuvîntul 12. Despre dumnezeiasca Treime, rostită în biserica Sfinților Apostoli în prezența împăratului și a multor arhierei și a sfatului și adunării împăratului, arătînd lămurit că pildele nu au loc ca cuvinte de definire a lui Dumnezeu, ci se primesc numai pentru luminare) înc. *Понеже бо нѣсть иже что помислити.*

f. 221^v—238^v. Тогожде слоко ꙗ̄. Ѡ божѣствѣнѣи Троици кѣ прѣименитѣмъ иже Свѣтѣмъ Апостолѣмъ, реченно въ Писаніа ѡ , рѣжеще ѡ Дсе свѣдѣтельства и показꙋюще иже ни кѣ единомъ смѣмъ глаголетъ се Дсе Свѣти и въ Сина неходити.

(Al aceleuiași, cuvîntul 13 : Despre dumnezeiasca Treime, rostit în înainte numita biserică a Sfinților Apostoli, cuprinzînd mărturii din Scriptură despre Duhul <sfînt> și arătînd că în niciuna din acestea nu se spune că Duhul Sfînt purcede și de la Fiul) înc. Крѣсемъ единого Бога быти.

f. 238^v—255^v. Тогожде слоко дѣ. Ѡ божѣствѣнѣи Троици, свѣрнꙋюще иже и кѣса иже въ Писаніа елика неѣцимъ мнеть быти крѣпка на нас кѣ единомꙋ помислꙋ зреть еже прѣдѣстакити свѣгласіе оꙋтѣшителя кѣ Сина. Реченноже быст и то кѣ иже Свѣтѣмъ Апостолѣмъ Храмѣ.

(Al aceleuiași, cuvîntul 14 : Despre dumnezeiasca Treime, adunînd toate pasajele din Scriptură, pe care unii le socotesc a fi puternice împotriva noastră, cu gîndul ca să se vadă că sînt favorabile <pentru părerile lor> despre Fiul) înc. Ѡ иже кѣ прѣбожѣствѣнѣи Троици.

f. 255^v—274. Тогожде слоко е̄. Ѡ божѣствѣнѣи Троици, кѣ томъжде иже кѣсехвалнѣмъ Свѣтѣмъ Апостолѣмъ Храмѣ реченномъ, свѣрꙋшающе иже свѣствѣнѣ иже и кѣси богословꙋ за иже въ Ѡтца и Сина гласомъ тождѣство іестра Ѡтца и Сина Дсеи свѣдѣтелствꙋють, а не иже его свѣстакъ битіе.

(Al aceleuiași, cuvîntul 15 : Despre dumnezeiasca Treime, rostit în aceeași biserică a atotlăudaților Sfinților Apostoli, dovedind lămurit că și toți teologii în cuvîntul <pe care-l zic>, că „de la Tatăl și de la Fiul”, mărturisesc despre identitate firei Tatălui și Fiului ‘cu Duhul <Sfînt>, iar nu despre ființa hipostasei lui) înc. Иже іествомъ оꙋбо кѣсако слоко.

f. 274—290^v. Тогожде слоко ѕ̄. Ѡ божѣствѣнѣи Троици, показꙋе иже собою и аггелꙋ и чѣловѣкꙋ кѣсе кинокнаа Троица еже Троица быти многокѣразнѣ нас и многожди насчи. Реченноже быст иже божѣствѣнѣмъ Апостолѣмъ прѣхвалнѣмъ Храмѣ.

(Al aceleuiași, cuvîntul 16 : Despre dumnezeiasca Treime, arătînd că prin sine și prin îngeri și oameni, Treimea a toate pricinuitoare în multe chipuri și de multe ori a învățat că este Treime. A fost rostit în preaslăvita biserică a dumnezeștilor Apostoli) înc. Нѣніа славнѣи кѣспѣваетъ.

f. 290^v—307. Тогожде слоко ѕ̄. Ѡ божѣствѣнѣи Троици, иже простирꙋюще се словеснимъ и оꙋказꙋ кѣсацѣмъи ноꙋждами не лицемъ Дсе и въ Сина неходити. Глаголаже се кѣ црѣсконъ ложници иже.

(Al aceleuiași, cuvîntul 17 : Despre dumnezeiasca Treime, expunînd lămurit, cu dovezi logice, cu toate cele necesare, că Duhul <sfînt> nu purcede cu chipul <сăу> de la Fiul. S-a rostit întocmai în odaia de dormit a împăratului) înc. Слѣмаже въ ноꙋдѣ недрѣзаемъ рѣрѣ...

f. 307—324. Тогожде слоко ӣ. Ѡ божѣствѣнѣи Троици. Испраклиꙋюще ижека ижекѣмъ ѡ некоторѣмъ мнѣніа. Речено иже быст кѣ Свѣтѣмъ Апостолѣмъ

кѣлнкыѣ и нже простырающым та послушающым и нже простырающым та послушающым и нже свнглнта сѣрѣтѣс.

(Al aceluiași, cuvîntul 18 : Despre dumnezeiasca Treime. Îndreptînd unele păreri ale unora despre unele <chestiuni >. A fost rostit la Sfinții marii Apostoli, ascultînd și cei ce le-au propus acestea și sfatul sinclitului) înc. Нже в пице пользнаа вт словесѣ.

f. 324—341. Тогожде, слоко на Благорѣченіе прѣсвятіе владичнице наше Богородице, реченно къ полатѣ къ петѣкъ петіе недели поста, прилоучившѣ се тогда празникѣс и къ ютрѣ сѣврршаемѣ слоужбѣ нже акаѣнта.

(Al aceluiași, cuvînt la Buna Vestire a preasfintei stăpîinei noastre Născătoare de Dumnezeu, rostit la palat, în vinerea din a cincea săptămînă a postului, întîmpinîndu-se atunci <această > sărbătoare și la liturghia de dimineață, care este acatistul) înc. Къ слакоу кѣсе винокіе.

f. 341—359. Тогожде слоко ино къ в нже Благорѣченіа празникоу. Речено къ тожде полатѣ прѣжде вечерныѣ пѣсенѣи. По лѣтѣ единомѣ нже прѣкаго възглашенію.

(Al aceluiași, alt cuvînt la sărbătoarea Bunei Vestiri. Rostit în același palat, înainte de cîntările vecerniei, după un an de la prima cuvîntare) înc. Богъ нже кѣса прѣжде вѣтіа.

f. 359—359^v. Слоко на распетіе Господа нашего Исуса Христа. Речеже ест къ святін велики петѣкъ къ полатѣ царствующаго града съшдшым се мншѣмѣ. Сіа же соу кѣсем нже на распетіе Господа нашего Исуса Христа словѣ глакизна а̄.

(Cuvînt la răstignirea Domnului nostru Iisus Hristos. Este rostit în sfînta Vinerea mare în palatul din orașul imperial, adunîndu-se mulți. Acestea toate sînt dintre cuvintele la răstignirea Domnului nostru Iisus Hristos, capul 1) înc. Ико ѡжаснѣши іест кѣскѣ... (urmează pînă la capul 7).

f. 359^v—386. Пощеніе в еже іако подобаетъ беззловіе имѣти и паче в нже под рѣкою възпоминающым намъ нже коньчни Господа владикы гласѣ.

(Învățătură despre cum se cuvine să avem blîndețe și iarăși despre aceea ca să ne amintim că sîntem supuși la chemarea de la sfîrșit a Domnului stăpînul <nostru >) înc. Христа дшше нмоуци и творца. . .

f. 386 401^v. Тогожде, слоко къ тожде полатѣ реченно быст в нже Благорѣченіа празникоу. Речеже се по лѣтѣ единомѣ нже втораго слока къ томѣ възглашеніа.

(Al aceluiași : cuvînt rostit în același palat despre sărbătoarea Bunei Vestiri. S-a rostit după un an după ce s-a spus al doilea cuvînt la această sărbătoare) înc. Царнице аггелам владичнице чьлокѣккам.

f. 401^v—427^v. Тогожде слоко реченно къ святін и великии Петѣкъ къ тожде полатѣ. Ѡ божесткномѣ Еваггеліго нже святыѣс страстен сирѣч стоиѣс при крестѣ Исусокѣ мати его и еже по редѣс.

(Al aceluiași : Cuvînt rostit în sfînta și marea Vineri în același palat. Despre dumnezeiasca Evanghelie a sfîntelor patimi, adică : „Stăteau pe lîngă crucea lui Iisus, mama lui” și cele următoare.) înc. Иже сїе въсе неизреченимы. . .

f. 427—451. Тогожде, слово ино реченно въ полатѣ въ . . . свѣтѣи великинъ петѣкъ, в Господнемѣ распетїи. (Al aceluiași. Alt cuvînt rostit la palat, la sfînta Vinerea Mare, despre răstignirea Domnului) înc. Съ расльнь мирѣ и сълѣтнь . . .

f. 451—475. Тогожде, в будшцимъ соудѣ и присно сѣнемъ блаженствѣ слово а. Речено же быст въ свѣтѣхъ апостолѣхъ, въ неделю месопостнѣю съшъдшимъ се мнозѣмъ.

(Al aceluiași : despre judecata viitoare și despre fericirea vecinică. Cuvîntul 1 ; a fost rostit la Sfinții Apostoli în duminica lăsatei de carne, adunîndu-se mulți) înc. Оуподоби се оучитель, къ цркви . . .

f. 475—495. Тогожде, в будшцемъ соудѣ и присно соущемъ блаженствѣ. Слово второ, речеже се и то въ свѣтѣхъ апостолѣхъ по седмомъ днѣи иже прѣкаго шданию.

(Al aceluiași : Despre judecata viitoare și despre fericirea veșnică. Cuvîntul al doilea, s-a rostit și acesta la Sfinții Apostoli după șapte zile de la îndeplinirea celui dintîi) înc. Из биты и саныхъ иже вашемѣ Боголюбію . . .

f. 495—501^v. Тогожде. Слово благодарствѣно къ Богородици. Речено же быст въ шентели иже наставникъ по иже вт Хорн икони сенъ възвращенїю. (Al aceluiași : Cuvînt de mulțumire către Născătoarea de Dumnezeu. A fost rostit în locașul unde era el cîrmuitor, după readucerea de la țară a icoanei acesteia) înc. Богоу въсе силномуу богатно намъ слово . . .

f. 502—502^v. Albe, cu o însemnare (v. mai jos).

Însemnări

Pe foia liminară : Сїа книга обители Поано Коронская земли Молдавскїа. (Această carte este a mănăstirii Poiana Vorona în țara Moldovei).

f. 502. Сїа книга єпископа Георгіа (Această carte este a episcopului Gheorghie ¹⁾). (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : trifoi. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială minusculă. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la mănăstirea Neamț.

148.

Sec. XV. Hîrtie. 158 f. 27 × 21 cm. Lipsesc sfîrșitul și foi după f. 109^v și 144^v. Iațimirski nr. 82 (m-rea Neamț). (Îl datează de la sfîrșitul veacului al XIV-lea).

1. <Cuvîntările lui Ioan Gură de Aur > f. 1—109^v.

f. 1—9. Бесѣда а, въ прѣкинъ днь сътворенїа мироу и в постѣ, слово а

¹⁾ Gheorghie, episcop de Roman (1718—1723).

{Cuvîntarea I-a, la prima zi a facerii lumii și despre post, cuvînt 1) înc.

Бсакаа благочѣстнѹ притча.

f. 9—13^v. Тогожде бесѣда въ вторѣи днь сѣтвореннѣ мироу. Слоко в̄.
(A aceluiași : Cuvîntare la a doua zi a facerii lumii. . . cuvînt 2) înc. Дс-
шекноую любькѣ подкиже.

f. 13^v—22. Тогожде бесѣда въ третѣи днь сѣтвореннѣ мироу. Слоко г̄.
(A aceluiași : Cuvîntare la a treia zi a facerii lumii, cuvînt 3) înc. Ёже
мирскы хоудожникѣ.

f. 22—34. Тогожде бесѣда въ четвѣрти днь сѣтвореннѣ мироу. Слоко д̄.
(A aceluiași : Cuvîntare la a patra zi a facerii lumii, cuvînt 4) înc. Приле-
жати намѣ глас. . .

f. 34—43. Тогожде бесѣда въ пяти днь сотвореннѣ мироу. Слоко е̄.
(A aceluiași : Cuvîntare la a cincea zi a facerii lumii, cuvînt 5) înc. Мноа
же и друга и великаа.

f. 43—48. Тогожде бесѣда въ шести днь сѣтвореннѣ мироу. Слоко з̄.
(A aceluiași : Cuvîntare la a șasea zi a facerii lumii, cuvînt 6) înc. Добрыи
трѣпѣннѹ колѣзны.

f. 48—57. Тогожде бесѣда въ седми днь сѣтвореннѣ мироу. слоко э̄.
(A aceluiași : Cuvîntare la șaptea zi a facerii lumii. . . cuvînt 7) înc. Прінде
пакы обѣтованнѹ.

f. 57—61. Слова избрани шт скжтѣх и божественѣх ѿвагели прочтае-
маи на ксекоу неделю. . . неделѣ еже о митарѣ и фарисеи. (Cuvînte alese
din sfintele și dumnezeeștile Evanghelii citite în toate duminicile. . .
duminica Vameșului și Fariseului) înc. Ёже о митарѣ и фарисеи.

f. 61—66. Пооученнѣ в̄ неделю блѣднаго сына. . . Слоко к̄. (Învăță-
tură la duminica Fiului risipitor. Cuvîntul 2) înc. Благѣ оубо ѣст Богѣ.

f. 66—70. Пооученнѣ въ неделю месопуст. . . Слоко г̄. (Învățătură în
duminica lăsatului de carne. . . Cuvîntul 3) înc. Страшна ѣст днь онѣ,

f. 70—75. Пооученнѣ въ неделю сирною. . . Слоко д̄. (Învățătura în
săptămîna brînzei. . . Cuvîntul 4) înc. Се оубо четвородесетнаго поста.

f. 75—82. Пооученнѣ въ прѣкоую неделю скжтѣх постѣ. Слоко е̄.
(Învățătură în prima duminică a sfîntului post. Cuvîntul 5) înc. Четворо-
десетнын пост, братіе.

f. 82—86. Пооученнѣ в неделѣ в̄ скжтѣх пост. . . Слоко з̄, (Învățătură
în duminica a doua a sfîntului post. . . Cuvîntul 6) înc. Скжтаго четворо-
десетнаго поста.

f. 86—91. Пооученнѣ в неделѣ г̄ пост. . . Слоко э̄. (Învățătură în
duminica a 3-a a postului. . . Cuvîntul 7) înc. Провьбразоуе и прѣд-
писоуе.

f. 91—95. Пооученнѣ въ д̄ неделѣ скжтѣх пост. . . Слоко ӣ, (Învă-
țătură în a 4-a duminică a sfîntului post. . . Cuvîntul 8) înc. Прѣполовляше
братіе. . .

f. 95—98^v. Пооученіе въ петороу неделю пост. . Слово Ѡ. (Învățătură la a cincea duminică a postului. . . Cuvîntul 9) înc. Мимонде оуже зима.

f. 98^v—101. Пооученіе въ соуботоу свѣтаго и праведнаго Лазара. (Învățătură în sîmbăta sfîntului și dreptului Lazăr) înc. Господоу нашему. . .

f. 101—103^v. Пооученіе к неделю Црѣтноснооу. . . Слово дї. (Învățătură în duminica Floriilor. . . Cuvîntul 11) înc. Днѣс оубо намъ еугагелскы.

f. 103^v—105^v. Пооученіе въ свѣтооу и великъю неделю Пасхы, слово кї. (Învățătură în sfînta și marea duminică a Paștilor, cuvînt 12) înc. Радоканіа дѣнь и веселіа, братіе.

f. 105^v—107^v. Пооученіе к понеделник празднне неделіе (Învățătură în luna săptămînii luminate) înc. Разлѣненіе наше подвизане.

f. 107^v—109. Пооученіе к неделю свѣтаго апостола Ѡоми. . . слово дї. (Învățătură în duminica sfîntului apostol Thoma. . . cuvînt 14) înc. **Ѡ** свѣтоноснон неделен.

f. 109^v. Albă, după care lipsesc foi.

2. f. 110—111. *Din Pravila sfinților apostoli*. Începutul lipsește; înc. Да причещают се вси тѣчу аще нѣст к покаянн.

3. f. 111—111^v. О цркви и о свѣтѣмъ причещенн (*Despre biserică și despre sfînta cuminecătură*) înc. Икоже прѣжде рече се.

4. f. 111^v—112^v. Я се во постѣхъ великыхъ и малыхъ (*Despre aceasta, despre posturile mari și mici*) înc. Покалѣваемъ чьолокѣкомъ.

5. f. 112^v—113^e. Моланткѣ дроуга и сіе рѣчи надъ глакою испокѣдакшаго-ти се послед егда испокѣстѣти се. (*Rugăciunea a doua; și aceasta se spune deasupra capului celui ce se spovedeștr, după ce s-a spovedit*) înc. Многѣ милостивны и чьолокѣко любивы. . .

6. f. 113^v—116. Заповѣди о оубивственныхъ грѣсѣхъ (*Învățătură despre păcatele de moarte*) înc. Иже колю сам своєю.

7. f. 116—116^v. Свѣтлыхъ апостоль во цркви <*Din Pravila*> *sfinților apostoli: despre biserică*) înc. Что ѣст праведнѣше.

8. f. 116—121^v. <*Din pravilă*> înc. О крѣоующыхъ.

9. f. 121^v—122. Свѣтаго и вселеньскаго втораго собора (*Ale sfîntului sobor ecumenic al doilea*) înc. Иже аще кто от поганын.

10. f. 122—123. О сырнѣи недел (*Despre săptămîna brînzei*) înc. И въсоу такожде.

11. f. 123—132^v. И се пакъ о иеренхъ (*Și aceasta iarăși despre preoți*) înc. Иеренъ никогдаже да не слоужитъ. . .

12. f. 132^v—139. Ѡт правіла събора антїохїнскаго (*Din Pravila soborului de la Antiohia*) înc. Късакъ иже съ Евреамъ от законныхъ книгъ.

13. f. 139—140. Пакы се заповѣды ны (*Iarăși acestea: Alte învățături din cărțile legilor. . .*) înc. Съродство иже ѣст. . .

14. f. 140—141. Я степень прѣвіа (*Primul grad <al rudeniei>*) înc. Слѣши и оубѣжда.

15. f. 141—141^v. Я се обрачныхъ рождакохъ (*Iar aceasta : Despre căsătoria între rude*) înc. Еже въ брачнаго.

16. f. 141^v—144. О степенѣхъ (*Grăde de rudenie*) înc.; Понеже съв рѣхумь.

După f. 144, lipsesc foi; înc. Понеже съв рѣхумь въ степенемъ.

17. f. 145—150. Lucrare fără titlu despre datoriile călugărilor; înc. Намъ въщемъ быст иже аще мнѣхъ запрѣщенемъ.

18. 150—158^v. Проученіе великаго Василиа къ мнѣхумь (*Învățătura lui Vasile cel Mare, pentru călugări*) înc. Ѫ, иное аще сѣдши за потребоу. Sfirșitul lipsește.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: а патерикъ вел (1. Patericul cel Mare).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: cruce cu postament. 30 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la mănăstirea Neamț.

149.

Sec. XV, prima jumătate. Hirtie. 260 f. 29,5 × 20 cm. Lipsesc foi după f. 245^v. Iațimirski nr. 83 (în-rea Neamț).

1. f. 1—7. Иже къ свѣтыхъ въща нашего Іованна архіепископа Константінк града Златауостаго, слово въ раславленнѣхъ... слово прѣко. (*A celui între sfinți părințele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Despre slăbănog... cuvîntul 1*) înc. Бчерашнаа встанкы нжда...

2. f. 7—13. *Același* Къ рекъ намъ Исусъ прѣбыстъ къ Галилеи: якоже къзыдшиа брата его, тогда и тѣ къзыде въ празникъ (*Spunîndu-le aceasta, Iisus a rămas în Galileia; după ce frații lui s-au dus la sărbătoare, atunci s-a dus și el*) înc. Иже чьловѣньскыи въ Христа,

3. f. 13—18. *Același* Слово на срѣдопятидесѣтницѣ и о Мелхиседецѣ (*Cuvînt la mijlocul praznicului și despre Melhisedec*) înc. Ябъко Финнѣтъ.

4. f. 18—19^v. *Același* Къ срѣдо срѣдо пѣтдесѣтнѣхъ (*În miercurea mijlocul praznicului*) înc. Язъ Христѣлюбци настожце.

5. f. 19—22^v. *Același* Слово къ срѣдѣ пѣтдесѣтницѣ вънегда глаголаахъ Юудее беса имѣти Исусъ и къ еже не сѣдити на лица (*Cuvînt la mijlocul... praznicului, în care se tilcueste versetul: au spus Iudeii că pe Iisus l-a luat dracul și cum nu trebuie să judeci după înfățișare*) înc. Икоже скѣтноснаа лоуна.

6. f. 22^v—25. *Același* Слово къ срѣдѣ пѣтдесѣтницѣ (*Cuvînt la mijlocul praznicului*) înc. Идеже владика Христосъ.

7. f. 25—32^v. *Același* Слово въ Самарѣныни (*Cuvînt despre Samari-neancă*) înc. Днес намъ Христосъ подвигы.

8. f. 32^v—38^v. *Același* О еже отвѣщавъ Исѹс и рече къ нѣмъ: вѣсѣкъ пиши въ воды сежъ вѣжжждетъ сѣ пакы, а иже пиетъ въ водыжже азъ дамъ ему не вѣжжждетъ сѣ въ вѣкы. . . слово ѿ. (*Despre : a răspuns Iisus și a spus către dînsa : oricine bea din această apă va înseta iarăși, iar cel ce bea din apă pe care eu i-o dau nu va înseta în veci... Cuvînt 8*) ѿс. Благо-датъ дѣхъвнѣжъ.

9. f. 38^v—44. *Același* Глагола еи Исѹс: жено, вѣрж ми, нѣмъ тако грядетъ вѣрѣмъ. . . слово ѿ (I-a spus ei Iisus : Femeie, crede-mă că va veni vremea, Cuvînt 9) ѿс. Вѣждоу вѣра намъ трѣбѣ.

10. f. 44—50. *Același, cuvînt la* Оставѣши же почръпало свое жена и тече въ града. . . слово ѿ (*Lășînd vasul său, femeia s-a dus spre oraș... Cuvînt 10*) ѿс. Многы намъ топлотъ.

11. f. 50—52^v. Прѣкла архіепископа Константінѣ града, слово ѿ Самарѣкынн, слово ѿ (A lui Proclu, arhiepiscopul Constantinopolului : Cuvînt despre Samarineancă, Cuvînt 11) ѿс. Принеси оубо днесъ вѣзлюбени.

12. f. 52^v—58^v. Иже въ свѣтѣхъ ѿца нашего Іѹ архіепископа Квнстантінѣ града Златоуостаго въ еже, мимоходѣ Исѹс видѣ чловѣка слѣпа въ рождѣствѣ. . . слово ѿ (A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol. Despre : trecînd Iisus, a văzut un om orb din naștere... Cuvînt 12) ѿс. И мимоходѣ Исѹс, видѣ.

13. f. 58^v—63^v. *Același. Că* рекъ Исѹсъ плюнжъ на землѣ и сътвори брениѣ въ пакюкениѣ. . . Слово ѿ (Aceasta a spus Iisus, scuipînd pe pămînt și a făcut din scuipat tină... (Cuvînt 13) ѿс. Хвѣщѣмъ что въ прочтѣемъхъ.

14. f. 63^v—71. *Același, cuvînt la* Глаголѣша оубо слѣпомѣ пакъ. . . Слово ѿ. (A vorbit orbului iarăși... Cuvînt 14) ѿс. Писаніѣ не просто.

15. f. 71—78^v. *Același, cuvînt la* И изгнаша его вънь и слышавъ Исѹсъ тако изгнаша его вънь. . . слово ѿ. (*Și l-au alungat afară și a auzit Iisus că l-au alungat... Cuvînt 15*) ѿс. Иже ради истинны и ради.

16. f. 78^v—83^v. Иже въ свѣтѣхъ ѿца нашего Іѹанасіѣ архіепископа Ілѣкандрінскаго, слово о еже въ рожденіѣ слѣпомѣ, слово ѿ (Al celui între sfinți, părintele nostru Athanasie, arhiepiscopul Alexandriei : Cuvînt despre orbul din naștere. Cuvînt 16) ѿс. Трѣды оубо пѣтнѣкѣмъ.

17. f. 83^v—93. Иже въ свѣтѣхъ ѿца нашего Іѹанна архіепископа Квнстантінѣ града Златоуостаго. Слово на възнесеніѣ Господа нашего Исѹса Христа. . . слово ѿ (Al celui între sfinți, părintele nostru, Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantinoplei : Cuvînt la Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos... Cuvînt 17) ѿс. И егда крѣста памѣтъ творимъ.

18. f. 93—95^v. *Același, același titlu* Слово ѿ (Cuvînt 18) ѿс. Свѣтло ми црѣковное позорище.

19. f. 96—99^v. *Același, același titlu* Слово ѿ (Cuvînt 19) ѿс. Благословенъ Богъ.

20. f. 99^v—100^v. *Același, același titlu* Слово $\overline{\theta\iota}$ (Cuvînt 19 (sic) înc.

Да реселатъ сѧ небеса.

21. f. 100^v—103^v. Иже къ свѣтѣхъ отца нашего Ѳѳанасіа архієпископа Ѳлєѳандрінскаго, слово на възнесеніе Господа нашего Исуса Христа, $\overline{\kappa}$ (*A celui între sfinți părintele nostru Athanasie, arhiepiscopul Alexandriei: Cuvînt la Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos.* 20) înc. Недокѣданныи принмж.

22. f. 103^v—107^v. *Același, același titlu*, Слово $\overline{\kappa\alpha}$ (Cuvînt 21) înc. Въскрєсеніа оубо паматъ.

23. f. 107^v—112. Прокла архієпископа Константіна града. На възнесеніе Господа нашего Исуса Христа. Слово $\overline{\kappa\kappa}$ (*A lui Proclu, arhiepiscop de Constantinopol: La înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos, Cuvînt 22*) înc. Благословєнъ Богъ, празникъ.

24. f. 112—113. Иже къ свѣтѣхъ отца нашего Василіа єпископа Селевкінскаго. На възнесеніе Господа нашего Исуса Христа: слово $\overline{\kappa\Gamma}$ (*A celui între sfinți, părintele nostru Vasile, episcopul de Seleucia: La Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos, Cuvînt 23*) înc. Чьстно сътекшихъ сѧ.

25. f. 113—115^v. Иже къ свѣтѣхъ отца нашего Григѳрїа Нусїнскаго... еже ест възнесеніе Господа нашего Исуса Христа $\overline{\kappa\Delta}$. (*Ale celui între sfinți părintele nostru Grigore Nisis: ... Despre Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos.* 24) înc. Ико сладокъ съпжтникъ.

26. f. 115^v—119^v. Иже къ свѣтѣхъ отца нашего Іѳанна архієпископа Кѳнстантїнк града Златооустаго, слово на възнесеніе Господа Бога Исуса Христа, $\overline{\kappa\epsilon}$ (*Al celui între sfinți, părintele nostru, Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantinopolului: Cuvînt la Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos...* 25) înc. Свѣтєль оубо вѣсѣкъ празникъ ..

27. f. 119^v—121^v. *Același, același subiect* $\overline{\kappa\zeta}$ (26) înc. Божєствєно нѣкєє оуподобн. . .

28. f. 121^v—130^v. Гєѳргїа презвитєра Кєсарїж Каппадокінскыж, ѡ свѣтѣхъ $\overline{\tau\eta\iota}$ ѡтцѣ и Кѳнстантїнк благочьстникѣм царн. Слово $\overline{\kappa\zeta}$. (*A lui Gheorghe prezbiter din Chesareia Capadociei: Despre cei 318 părinți și despre Constantin, împăratul binecinstitor. Cuvînt 27*) înc. Шокарѣтн сѧ наставникѡмъ.

29. f. 131—139^v. Арсеніа мнїха и презвитєра и нгоумена. Слово свѣтѣхъ трїєста и ѡсмѣнадєсѣтѣхъ ѡтцѣ въ Никєн $\overline{\kappa\eta}$ (*Al lui Arsenie călugăr și prezbiter și egumen: Cuvînt la cei treisute și optsprezece părinți, cei de la Niceia...* 28) înc. Ѣблаци оубо нже ѡтдымѣщжѧ сѧ.

30. f. 139^v—143^v. Иже къ свѣтѣхъ отца нашего Василіа архієпископа Селевкінскаго. О свѣтѣхъ къображєнн вѣрѣ. . . $\overline{\kappa\theta}$ (*Ale celui între sfinți, părintele nostru Vasilie, arhiepiscop de Seleucia: Despre sfântul chip al credinței...* 29) înc. Малъ оубо камъ црѣковнааго. . .

31. f. 143^v—164. Иже къ свѣтѣхъ отца нашего Іѳанна архієпископа Кѳнстантїнк града Златооустаго, слово егда вѣнѣ ѡт црѣкѣе обрѣтаєт сѧ

ΕΥΤΡΟΠΙΕ УТВЕРЖЕНЪ БЫСТ . . . $\bar{\alpha}$. (*Cuvîntul al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantinopolului : Când se afla afară din biserică Eutropie a fost prins . . .* 30) $\bar{\alpha}$ nc. Сладостенъ оубо цѣтннкъ.

32. f. 164—171^v. *Același* Слово сказоуж о свѣтѣм и вѣселенствѣмъ прѣкомъ съборѣ и еще о злочѣсти Нрѣкѣ . . . $\bar{\alpha}$ (*Cuvînt rostit despre sfîntul și primul sobor ecumenic și încă despre necredința lui Arie . . .* 31) $\bar{\alpha}$ nc. Къ двѣнадцатое лѣто.

33. f. 171^v—179^v. *Același* $\bar{\omega}$ т сказаніа еже къ Солоунѣнумъ посланіа . . . слово $\bar{\alpha}$ к (*Din cuvîntarea despre epistola către Tesalonicieni . . . Cuvînt 32*) $\bar{\alpha}$ nc. Пророци оубо достоинно.

34. f. 179^v—185^v. *Același* Слово о еже не плакати стѣнѣ о скончавшій сѣ . . . $\bar{\alpha}$ г. (*Cuvînt despre : Să nu plîngem prea mult pentru cei ce s-au săvîrșit . . .* 33) $\bar{\alpha}$ nc. Не плачимъ горѣкъ вѣзлюбелни . . .

35. f. 185^v—196^v. *Același* Слово на свѣтѣмъ н-цѣм и о свѣтѣмъ Дѣскѣ . . . $\bar{\alpha}$ д (*Cuvînt la sfintele Rusalii și despre Sfîntul Duh . . .* 34) $\bar{\alpha}$ nc. Накы празникъ.

36. f. 196^v—202. *Același, același titlu* $\bar{\alpha}$ е (35) $\bar{\alpha}$ nc. Благословенъ Богъ.

37. f. 202—208. *Același, același titlu* $\bar{\alpha}$ с (36) $\bar{\alpha}$ nc. Къскѣ оубо днь.

38. f. 208—213^v. *Același, același titlu* $\bar{\alpha}$ з (37) $\bar{\alpha}$ nc. Небо нам быст землѣ.

39. f. 213^v—216. *Același* Слово свѣтымъ и вѣсѣлѣалнымъ два на десѣтнмъ апостоламъ, $\bar{\alpha}$ н (*Cuvînt despre sfinții și întru tot laudatii doisprezece apostoli 38*) $\bar{\alpha}$ nc. Къ лѣпотѣ и дньс.

40. f. 216^v—220^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Каслїа Белнкаго архїепископа Кесарїж Каппадокїнскыж. О свѣтѣмъ Дѣскѣ, $\bar{\alpha}$ б. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Chesareii Capadociei : Despre Sfîntul Duh.* 39) $\bar{\alpha}$ nc. Оубе бѣм и ѡ Дѣскѣ.

41. f. 220—223. Иже къ свѣтыхъ отца нашего Каслїа архїепископа Селевкїнскаго. На еретикы о божествѣнѣмъ Тронци $\bar{\alpha}$ (*Al celui între sfinți părintele nostru Vasile arhiepiscopul Seleuciei : Împotriva ereticilor, despre dumnezeiasca Treime* 40) $\bar{\alpha}$ nc. Многа нѣккакѡ ест.

42. f. 223—226. Петра презвитера Антїохїнскаго, Слово въ свѣтѣмъ Пѣндѣсѣтницѣ, $\bar{\alpha}$ а (*Al lui Petre prezviter de Antiohia : Cuvînt la sfintele Rusalii.* 41) $\bar{\alpha}$ nc. Пѣндѣсѣтницѣ оубо празникъ.

43. f. 226—230^v. Иже къ свѣтыхъ отца нашего Іѡанна архїепископа Кѡнстантїнѣграда Златоустаго. Слово ѡ вѣскѣхъ свѣтыхъ иже въ семь мнрѣ мѣченныхъ. $\bar{\alpha}$ в. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantinopolului : Cuvînt despre toți sfinții care au fost munciiți în această lume.* 42) $\bar{\alpha}$ nc. Скѣтлаа и вѣжделѣнна.

44. f. 230^v—236^v. *Același* Слово похвално на вѣскѣхъ свѣтыхъ, $\bar{\alpha}$ г. (*Cuvîntul de laudă la toți sfinții.* 43.) $\bar{\alpha}$ nc. $\bar{\omega}$ т неанже скѣщенно.

45. f. 236^v—245^v. ЛѢВА ЦАРѢ. О ХРИСТѢ ЦАРИ ВѢЧНѢМ... МД. (*A lui Leon împărat : Despre Hristos veşnic împărat...* 44) inc. ПРѢВѢ СКАТАГО ДСѢА.

După f. 245^v s-au smuls 6 foi (sfârşitul caietului numerotat 33) care cuprindeau sfârşitul articolului şi începutul unui alt articol al cărui titlu îl dăm după catalogul lui Iaşimirski, care a avut în faţă exemplarul complet :

46. f. 246—260. ЕФРЕМА СИРИНА. СЛОВО ВЪСѢХЪ СВАТЫХЪ. (*A lui Efrem Sîriul : Cuvînt despre toţi sfinţii*). Începutul lipseşte ; inc. Н ПРОМЫСЛЕН-ТЕЛЪ И ИЖЕ АЩЕ КТО ЕЧЕТ ПО ЕДИННОИ УТ ПОХВАЛЪ.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 260^v. † ГАВРИЛА МОНАХА (*A lui Gavril monahul*).

Alte însemnări

Coperta din faţă, partea interioară : Această carte este preminunată şi scumpă cu mare învăţătură. Pahomie episcop (ss). (Încep. sec. XVIII).

Titluri şi iniţiale cu roşu. Iniţiale ornate. Ornament în culori la f. 1. 25 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură în catifea roşie şi lemn. Scris în Moldova la mănăstirea Neamţ de Gavril monahul. Slavă bisericească de redacţie medio-bulgară. De la mănăstirea Neamţ.

150.

Sec. XV. Hirtie. 348 f. 28 × 19 cm. Începutul lipseşte şi 5 foi după 296^v.

Iaşimirski nr. 84 (m-rea Neamţ). (Îl datează : începutul veacului XV).

1. f. 1—4^v. <*Grigore Nisis : Cuvînt la circumciziunea Domnului*>. Începutul lipseşte ; inc. ПНАГО ЖИТЕЛСТВА СВОБОЖДЪ ПРѢМѢНИ ХЛЖДАНА БО ПЖЕ О ШБРѢЗАНИ...

f. 4—14. ТОГОЖДЕ СВАТАГО ГРИГОРИА НУССКАГО. СЛОВО НАДГРОБНОЕ СВОЕМОУ ЕГО БРАТОУ БЕЛКОМОУ ВАСИЛІОУ (*Al aceluiaşi sfînt Grigore Nisis : Cuvînt la înmormîntarea fratelui său, Vasilie cel Mare*).

3. f. 14—33^v. ЖИТИЕ И ЖИТЕЛСТВО ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО СІЛВЕ-СТРА ПАПЫ РИМСКАГО (*Viaţa şi traiul celui între sfinţi, părintele nostru Silvestru, papa Romei*) inc. ЧЪСТНІИ ОУБО И БОГОВИДѢНИ...

4. f. 33^v—41. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ВАСИЛІА БЕЛКАГО АРХІЕПИС-КОПА КЕСАРІЖ КАППАДОКІНСКЫА. СЛОВО ПА СВАТОЕ ХРИСТОВО КРЕЩЕНІЕ. (*Al celui între sfinţi părintele nostru Vasilie cel Mare, arhiepiscopul Chesareii Capadociei : Cuvînt la sfîntul botez al lui Hristos*) inc. ПРѢМѢДРИИ ОУБО СОЛОМНИИ...

5. f. 41—45^v. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ІВАННА АРХІЕПИСКОПА КВН-СТАНТИНѢ ГРАДА ЗЛАТОУСТАГО. СЛОВО О ЕЖЕ, СЪ ЕСТЬ СЫНЪ МОИ ВЪЗЛЮБЛЕННИИ

¹⁾ Pahomie, episcop de Roman (1707—1717).

и о нем же блаженноиѣхъ. (Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantinopolei : Cuvînt despre : Acesta este fiul meu cel iubit și întru dînsul bine am voit) Ѳс. Любоданни оубо. . .

6. f. 45^v—47. Ацелашѣ Слово на свѣтосе Богоявленіе (Cuvînt la sfînta Bobotează). Ѳс. Късен къселенѣн.

7. f. 47—48. Ацелашѣ На свѣтосе Богоявленіе. . . Исуса Христа (La sfînta Bobotează. . . a lui Iisus Hristos). Ѳс. Прѣкъже рождаство.

8. f. 48—49. Исхїа презвитера Иеросолимскаго. На свѣтосе Богоявленіе. (A lui Isihie prezbiterul din Ierusalim : La sfînta Bobotează) Ѳс. Да вткрѣзжѣ сѣ днѣс.

9. f. 49^v—50^v. Антїпатера епископа Бонстронскаго. Слово на свѣтосе Богоявленіе (Al lui Antipater episcop de Bostra : Cuvînt la sfînta Bobotează), Ѳс. Прѣславнѣ трѣжѣство.

10. f. 50^v—57. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Іованна архїепископа Квнстантинѣ града Златоуѣстаго. Слово о еже съходити сѣ късѣмъ Христїанумъ въ свѣтѣхъ кожїхъ црѣковѣхъ и о крещенїхъ (Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt despre : S-au adunat toți creștinii în sfînta dumnezeiască biserică și despre botez) Ѳс. Късен въ благо дшнѣ естѣ.

11. f. 57—59. Ацелашѣ Слово на свѣтосе Просѣкѣшеніе (Cuvînt la sfînta Bobotează) Ѳс. Празновати хоцѣмъ любеннїци.

12. f. 59—63^v. Ацелашѣ. Слово на свѣтосе Богоявленіа (Cuvînt la sfînta Bobotează) Ѳс. Да вткрѣзжѣ сѣ късѣка. . .

13. 63^v—68^v. Іоуліана епископа Тавїнскаго, Слово на свѣтосе крещеніе Господа и Бога и Спаса нашего Исуса Христа (Al lui Iulian episcop de Tavii : Cuvînt la sfîntul botez al Domnului și Dumnezeuului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos) Ѳс. Иже зданїю владнїка. . .

14. f. 68^v—103. Житїе и жителство прѣподобнаго отца нашего Тео-досїа иже общежителствоу начѣланнїка (Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Theodosie începătorul traiului de obște) Ѳс. Сладчншн оубо кесна. . .

15. f. 103—129^v. Нїла мнїха, о избїенїхъ иже въ Сїнан и Раїѳу свѣтнїхъ втцѣхъ (Nil călugărul, despre sfinții părinți de la Sinai și Raithu, cei uciși) Ѳс. Ходѣ азѣ по мнѣшестѣн . .

16. f. 129^v—140^v. Мѣсѣца іануарїа 14 днѣхъ. Повѣсть Аммонїа мнїха, о оубїенїхъ свѣтнїхъ втцѣхъ въ Сїнан и Раїѳу (Luna ianuarie 14 zile. Povestirea lui Amon călugăr, despre uciderea sfinților părinți de la Sinai și Raithu) Ѳс. Сѣдѣшоу мн нѣкогда. . .

17. f. 141—176^v. Житїе и жизнь прѣподобнаго отца нашего Антвнїа Келнкааго съписано блаженнїмъ Ѳнанасїемъ патрїархомъ Алегѣандрїнскимъ. (Viața și traiul preacuviosului părintele nostru Antonie cel Mare, scrisă de fericitul Athanasie, patriarhul Alexandriei) Ѳс. Довѣрѣть възавннжестѣ.

18. f. 176^v—199^v. Житіє и жителство иже въ свѣтѣхъ отца нашего и исповѣдника Іѳанасіа Великаго архієпископа Аѳеѳандрінскаго. (*Viața și traiul celui între sfinți, părintele nostru Athanasie cel Mare Mărturisitorul, arhiepiscopul Alexandriei*) ѳс. Ини оубо инаа блаженыхъ мжжъ. . .

19. f. 199^v—225^v. Житіє и жизнь прѣподобнаго отца нашего Макарія Егупетскаго съписано Серапіономъ оученикомъ Великаго Антѳоніа наставника поустыннаго (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Macarie Egipteanul scrisă de Serapion ucenicul lui Antonie cel Mare, cărmuitorul pustiei*) ѳс. Ище и мнѡга прилежаніа.

20. f. 225^v—277. Житіє и жизнь прѣподобнаго и воѳоноснаго отца нашего Евѳѳѳміа (*Viața și traiul preacuviosului și purtătorului de Dumnezeu, părintele nostru Euthimie*) ѳс. И въскѣка оубо инаа вещь . .

21. f. 277—296^v. Житіє и жизнь иже въ свѣтѣхъ ѳтца нашего Григоріа архієпископа Кѡнстантінѣ града Боѳослова, съписано Григѳріемъ оученикомъ егѳ (*Viața și traiul celui între sfinți, părintele nostru Grigore Teologul arhiepiscopul Constantinopolului, scrisă de Grigorie elevul său*) ѳс. Съзываетъ оубо нас.

22. După f. 296^v lipsesc 5 foi smulse; după catalogul Iațimirski, conțineau Амѳилохіе епископа Иконінскаго. Слово на Срѣтеніе. (*Amfilohie episcop de Iconium : Cuvînt la Întîmpinarea Domnului*).

23. f. 297—301. Иже въ свѣтѣхъ ѳтца нашего Іѳанна архієпископа Кѡнстантінѣ града Златоѳустаго. Похвалное свѣтѡмоу Мелетіѳу архієпископоу Антїохінскомоу и о потѳщани съшедшнхъ сѧ (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantinopolului; Cuvînt de laudă a sfîntului Meletie arhiepiscop al Antiohiei și despre cei ce au pierit năpraznic*) ѳс. Въсждоу чѳстное.

24. f. 301—306. Иже въ свѣтѣхъ ѳтца нашего Григоріа Нѳсскаго. Слово надгробное иже въ свѣтѣхъ Келикомоу Мелетіѳу архієпископоу Антїохінскомоу (*Al celui între sfinți părintele nostru Grigorie Nissis : Cuvînt de înmormîntare al părintelui nostru Meletie cel Mare, arhiepiscop de Antiohia*) ѳс. Възрасти намъ число апостѡлъское . .

25. f. 306—308. Повѣсть како обрѣтена быст глава свѣтаго пророка Прѣдтеца и Крѣстителя Іѳанна. (*Povestire cum s-a aflat capul sfîntului proroc Înaintemergător și Botezător Ioan*) ѳс. Иишка два ѳтъстока. . .

26. f. 308—311^v. Обрѣтеніе чѳстнаа главы свѣтаго и славнаго пророка Прѣдтеца и Крѣстителя Христова Іѳанна (*Aflarea cînstitului cap al sfîntului și slăvitului proroc Ioan Înaintemergătorul și Botezătorul lui Hristos*) ѳс. Иви сѧ трѣбогати. . .

27. f. 311^v—316. Мжченіе свѣтѣхъ мжченикѣ м̄ иже въ Севастіи мжченикѣхъ (*Muncirea sfinților 40 de mucenici, care au fost munciiți la Sevastia*) ѳс. Въ врѣмена Анкініа.

28. f. 316—322. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего архієпископа Кесарія Каппадокінскаго Василія Великаго. Похвалное свѣтѣхъ мученикъмъ четвѣрцѣ десѣтцѣмъ (*Al celui între sfinți părintele nostru arhiepiscopul Chesareii Capadociei Vasilie cel Mare : Cuvînt de laudă a celor patruzeci de sfinți mucenici*) іпс. СѴТ мничьскыа памѣти.

29. f. 322—327^v. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Григорія Нусскаго. Слово на Благочѣшеніе прѣсвѣтѣхъ владичица нашѣ Богородицѣ и приснодѣвѣы Маріѣ и на Ірѣаны. (*Al celui între sfinți părintele nostru Grigorie Nissis : Cuvînt la Buna Vestire a preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria și împotriva arienilor*) іпс. Къ прѣвѣжѣ недѣла . .

30. f. 327^v—330^v. Іоанна архієпископа Квнстантінк града Златоуостаго. Слово на Благочѣшеніе прѣсвѣтѣхъ владичица нашѣ Богородицѣ и приснодѣвѣы Маріѣ (*Al lui Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantinopolului : Cuvînt la Buna Vestire a preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria*) іпс. Царскыи тѣнстѣ къ праздникѣ.

31. f. 330^v—333^v. Григорія архієпископа Неокесарінскаго. Слово на Благочѣшеніе прѣсвѣтѣхъ владичицѣ нашѣ Богородицѣ и приснодѣвѣы Маріѣ. (*Al lui Grigorie arhiepiscopul Neocesareii : Cuvînt la Buna Vestire a preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria*) іпс. Днес аггелскаго пѣвѣка пѣсно.

32. f. 333^v—336^v. Иже къ свѣтѣхъ отца нашего Іоанна архієпископа Квнстантінк града Златоуостаго. Слово на Благочѣшеніе прѣсвѣтѣхъ Богородицѣ (*Al celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol ; Cuvînt la Buna Vestire a preasfintei Născătoare de Dumnezeu*) іпс. Паки радости бѣагохѣстіа.

33. f. 336^v—338^v. *Același, cu același titlu.* іпс. Иже правды късія свѣнце . .

34. f. 338^v—348. Иже къ свѣтѣхъ отца нашего Іѳанасія Великаго архієпископа Ілеѣандрінскаго. Слово прѣдпразднестѣхъ проповѣдано о Благочѣшеніи прѣсвѣтѣхъ Богородицѣ (*Al celui între sfinți părintele nostru Athanasie cel Mare arhiepiscopul Alexandriei : Cuvînt de propovăduire înainte de sărbătoare, despre Buna Vestire a preasfintei Născătoare de Dumnezeu*) іпс. Божетѣвныа свѣщенно проповѣдникы . .

f. 348^v. Albă.

Insemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Pahomie episcop de Roman (sec. XVIII început).

Pe coperta din urmă, partea interioară : Прочетохъ Θεωδοсіе и Антоніе и Іѳанасіе и Макаріе и една от оубиенихъ (Am citit : Theodosie și Antonie și Thanasie și Macarie și unul din cei uciși). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : inimă cu săgeată. 30 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

151.

Sec. XV—XVI—XVII. Hîrtie. 266 f. 31 × 21 cm.

Iașimirski nr. 85 (m-rea Neamț). (Îi socoate întreg scris în sec. XV).

Foaia liminară. Оуказъ сен книзѣ (Cuprinsul acestei cărți).

1. f. 1—2^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Іоанна архіепископа Константи́на града Златоустаго, слово въ началѣ индиктѣ. (*Al celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt la începutul Indictionului*) înc. Чюдна православыхъ... .

2. f. 3—10. Покѣсть откровѣніа прѣподобнаго отца нашего Архіппа поустынно жителіа и парамона въсе славнаго и чьстнаго Храма архангела Михаила иже въ Хонѣхъ. (*Povestea revelației preacuviosului părintelui nostru Arhip pustnicul, păzitorul preaslăvitei și cinstitei biserici a arhanghelului Mihail de la Chonae*) înc. Начело ищѣленіа даруе... .

3. f. 10—19^v. Покѣсть Іакѡва архіепископа Іерусалимскаго на рождество прѣславныѣ владичице нашѣ Богородице и присно дѣвы Маріе. (*Povestirea lui Iacob, arhiepiscop de Ierusalim, la nașterea preaslăvitei stărpinei noastre, Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria*) înc. Къ покѣстѣхъ дванадесетихъ племень... .

4. f. 19^v—28^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Іоанна презвитера Дамаскіна. Слово на рождество прѣнепорочныѣ владичице нашѣ Богородице и присно дѣвы Маріе. (*Al celui între sfinți părintele nostru Ioan Damaschin prezviterul : Cuvînt la nașterea preaneprihănitei stărpinei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria*) înc. Пріндѣте въси езыци... .

5. f. 29—58^v. Плѣхандра мниха, слово покѣстно о вѣрѣтени чьстнаго и животворещаго крѣста. (*Al lui Alexandru călugărul : Cuvînt de povestire despre aflarea sfintei și de viață făcătoarei cruci*) înc. Повелѣніе вашего шѣчьскаго... .

6. f. 58^v—63^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Инд(р)еа Іерусалимтана на въздвиженіе чьстнаго крѣста. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Andrei de la Ierusalim : la înălțarea sfintei cruci*) înc. Къзакѡбленіи подвижнѣхъ дньсхъ... .

7. f. 63^v—71^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Іѡ архіепископа Константи́на града Златаустаго, слово на чьстіе Іѡ Предетече и крѣстителіа. (*Al celui între sfinți părintele nostru Io<n> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt în cinstea lui Io<n> Botezătorul și Înaintemergătorul*) înc. Къзакѡбленіи, пріде прочею... .

8. f. 71^v—78^v. *Același*. Похвалноіе свѣтлоу Іоаннѣ апостолѣ 1 евангелнстоу и богослову (*Lauda sfîntului Ioan apostol, evangelist și teolog*) іпс. Іоаннѣ въ Ефесѣ. . .

9. f. 78^v—86^v. Никіты Пефлагонина, похвалноіе свѣтлоу апостолу Іакубѣ Алфею. (*Nichita al Paflagoniei : Cuvînt de laudă a sfîntului apostol Iacob al lui Alfeu*) іпс. Кчера и прѣжде блаженнѣишн . . .

10. f. 86^v—97^v. Житіе и жизнь прѣподобныѣ матере наше Петкы въ немже и како прѣнесена быст въ прѣславнн градъ Тръновъ, съписано кврѣ Евѣмїемъ патріархомъ Тръновскымъ. (*Viața și traiul preacuvioasei maicii noastre Paraschiva, în care se spune cum a fost adusă în preaslăvita cetate a Tîrnovei, scrisă de chir Eftimie patriarhul Tîrnovei*) іпс. Аще оубо любокнн . . . Ed. M. Kaluzniacki, *Werke des Patriarchen von Bulgarien Euthimios*, Viena, 1901, p. 59—77.

11. f. 97^v—108. Моученіе свѣтаго Оуара и нже съ нимъ. (*Muncirea sfîntului Varus și a celor cu dînsul*) іпс. Маѣмїану моучителю. . .

12. f. 108—108^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго отца нашего Іоанна Рилскаго съписано Евѣмїемъ патріархомъ Тръновскомъ. (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Ioan de Rîlo, scrisă de Eftimie, patriarhul de Tîrnova*). Sfirșitul lipsește. іпс. Къ лѣпотоу оубв. . . Ed. M. Kaluzniacki *op. cit.*, p. 5—26.

De la f. 109 alt manuscris (sec. XV).

13. f. 109—266^v. Георгїа архїепископа Алеѣандрїнскаго, в рождени и житїи и о изгнанїи нже (въ) свѣтлѣх отца нашего Іоанна архїепископа Константїна града Златоустаго. (*Gheorghe arhiepiscopul Alexandriei : Despre nașterea și viața și surghiunirea celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol*) іпс. Къси древнїи покрѣстописци. . .

Însemnări

Pe foaia liminară : Această carte a Xenofului ¹⁾. Însemnare repetată și pe f. 1.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu și negru la f. 109. Filigran : mină cu stea. Scris de trei mâini (I, 1—108^v, sc. XVII II, f. 109—142^v, sec. XV, III, f. 143—266^v, sec. XV—XVI). 28 rînduri pe pagină (mîna I) și 22 (mîna II-a și a III-a). Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris la muntele Athos (mănăstirea Xenofon). Slavă bisericească de redacție sirbească. De la mănăstirea Neamț.

152.

Sec. XV. Hirtie. 434. f. 28 × 19 cm.

Іаѣимирски nr. 86 (m-rea Neamț).

Господоу Богоу въсємогущоу начинаемъ Панагїрникъ сїнрѣчъ събврннкъ нмѣнъ словеса дшше полъзнаа. (Domnului Dumnezeu atotputernic, încеремъ

¹⁾ Mănăstirea Xenofon (Athos).

Penegiricul sau Săbornicul, care cuprinde cuvinte folositoare pentru suflet).

1. f. 1—8. МѢСѢЦА СЕПТЕВРІИ А ДѢНЬ, ВЪСПОМИНАНІЕ ЖИТІА И ЧЮДЕСЬ ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО СІМЕОНА СТЬПНИКА. (*Luna septembrie 1. Pomenirea și minunile a celui între sfinți părintele nostru Simion Stîlpnicul*) ІНС. Странна вещь и дикна быст. . .

2. f. 8—9^v. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ІВАННА АРХІЕПИСКОПА КОНСТАНТИНА ГРАДА ЗЛАТОУСТАГО. СЛОВО ВЪ НАЧЕЛѢ ИНДИКЪС. (*Al celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt la începerea indictionului*) ІНС. Чюдна православныхъ тръжьстѣа. . .

3. f. 9^v—14. ПОВѢСТЬ О БЫВШЕМЪ ЧЮДЕСѢ АРХІСТРАТИГА МИХАИЛА. (*Povestire despre minunile arhistrategului Mihail*) ІНС. ИЖЕ О ИНИХЪ СВАТЫХЪ ПРОХОДИТИ. . .

4. f. 14—18^v. ПОВѢСТЬ БЫВШАГО ЧЮДЕС АРХІСТРАТИЗИ МИХАИЛУМ И ГАВРИЛУМЪ ВЪ ОБИТЕЛИ ИЖЕ ВЪ СВАТѢИ ГОРѢ АѠВНА ДОХІАРЬ НАРИЦАЕМЫИ. (*Povestire despre minunile arhistrategilor Mihail și Gavriil în locașul dela sfîntul munte Athos, numit Dohiaru*) ІНС. КЪ ЦАРСТВО НИКІФЕРА КОТАНИАТА. . .

5. f. 19—21^v. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО АНДРЕА АРХІЕПИСКОПА КРИТСКАГО ІЕРОСОЛИМАНИНА. СЛОВО НА РОЖДЪСТВО ПРѢСЛАВНЫЕ ВЛАДИЧИЦЕ НАШЕ БОГОРОДИЦЕ И ПРИНОДѢКЪ МАРИЕ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Andrei arhiepiscop al Cretei, ierusalimiteanul : Cuvînt la nașterea preaslăvitei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria*) ІНС. Начело оубо нашимъ празникимъ.

6. f. 21^v—26. ІВАННА МНИХА ПРЕЗВИТЕРА ЄВІЕ, СЛОВО О БЛАГОВѢЩЕНІИ ІВАКИМА И АННЫ И НА РОЖДЪСТВО ПРѢСВАТЫЕ ВЛАДИЧИЦЕ НАШЕ БОГОРОДИЦЕ. (*Ioan călugăr prezbiter de la Evia : Cuvînt despre buna vestire a lui Ioachim și a Anei și la nașterea preaslăvitei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu*) ІНС. КЕЛНЪ АПОСТОЛ ИЖЕ БОЖЕСТВЕННІХЪ ТАННЪ.

7. f. 26—28. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО АНДРЕА АРХІЕПИСКОПА КРИТСКАГО ІЕРОСОЛИМАНИНА. СЛОВО АГІЕ РЕЧЕНОЕ НА ВСЕМИРНОЕ ВЪЗДВИЖЕНІЕ ЧЪСТНАГО И ЖИВОТВОРЕЩАГО КРЪСТА. (*Al celui între sfinți părintele nostru Andrei arhiepiscop de Creta, ierusalimiteanul : Cuvînt rostit la înălțarea în fața întregii lumi a cinstitei și de viață făcătoarei cruci*) ІНС. КРЪСТА ТРЪЖЬСТВО. . .

8. f. 28^v—30. КАСИЛІА ЕПИСКОПА СЕЛЕВКІЕ ИСАВРИНСКЫЕ, НА ВЪЗДВИЖЕНІЕ ЧЪСТНАГО И ЖИВОТВОРЕЩАГО КРЪСТА. (*A lui Vasilie episcopul Seleuciei Isauriei : La înălțarea sfintei și de viață făcătoarei cruci*) ІНС. ВСАКО ОУБО ИЖЕ ОТ ГОРШАГО.

9. f. 30—32^v. ІВАННА АРХІЕПИСКОПА КОНСТАНТИНА ГРАДА ЗЛАТОУСТАГО, ПОХВАЛНОЕ СВАТОМЪ ІВАННЪ АПОСТОЛУ И ЕВАНГЕЛИСТУ И БОГОСЛОВЪ. (*A lui Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol : Lauda sfîntului Ioan apostol și evanghelist și teolog*) ІНС. ІВАННА КЪ КІЕВУ СІНЦКЪМЪ.

10. f. 32^v—35. Блаженнаго Теофилакта архієпископа Българскаго. Слово на въведеніе прѣчистыя Богородице егда приведена быст къ црѣковѣ въ свонѣхъ родителейъ трѣхъ тѣхъ сѣщн. (*Al fericitului Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei: Cuvînt la intrarea în biserică a preacuratei Născătoare de Dumnezeu, cînd a fost adusă în biserică de părinții ei, fiind de trei ani*) Ѳс. И память оубо праведнаго съ похвалою. . .

11. f. 35—38. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Тарасіа архієпископа Константина града, слово на въведеніе прѣсвятые владичице наше Богородице егда въведена быст къ црѣковѣ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Tarasie, arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt la intrarea în biserică a preasfintei noastre Născătoare de Dumnezeu, cînd a fost adusă în biserică*) Ѳс. Скътло и прѣславно настоѣще.

12. f. 30—40. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іѡ(анна) архієпископа Константина града Златауштаго. На Іоудее глаголющее: тѣмже жеишъ възетъ Богъ и роди сына, благословіе, и на коньць слово о Івраамѣ и жртѣхъ его. (*A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol: Împotriva iudeilor; de asemenea că Dumnezeu a luat femeie și a născut fiu, binecuvîntare și la urmă, cuvînt despre Avraam și jertfa lui*) Ѳс. Хоишъ пакы начети о рождѣствѣхъ.

13. f. 40—51. *Același*. Слово о написанинъ Кіриніюхъ и о еже идѣше къждо къ свонъ градь и о еже възидеше и Іосифъ ѡт Галилеѣ ѡт града Назарета къ градь Давидовъ, иже нарицает се Бѣтлѣемъ. (*Cuvînt despre recensămîntul lui Quirinus și cum s-a dus fiecare în orașul său, și că s-a dus și Iosif din Galileia din orașul Nazareth în orașul lui David, care se cheamă Bethleem*) Ѳс. Еже дреклие патріарси оубо болѣхъ .

14. f. 51^v—55^v. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іѡ мниѣ и презвитера Дамаскіна, слово на Христова рождѣство. (*Al celui între sfinți părintele nostru Io<n> Damaschin călugărul și prezbiterul: Cuvînt la nașterea lui Hristos*). Ѳс. Бънегда весна прѣидеть.

15. f. 56—58. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Григоріа Нисскаго, слово на семодневное окрѣзаніе Господа Бога и Спаса нашего Ісуса Христа, къ немже къ кратцѣхъ похвала и великомуу Касплію. (*Al celui între sfinți părintele nostru Grigorie Nissis: Cuvînt la circumcisiunea în a opta zi a Domnului Dumnezeu și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, în care este pe scurt și lauda lui Vasile cel Mare*) Ѳс. Скънь оубо боудѣшимъ благомъ.

16. f. 58—61. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іѡ архієпископа Константина града Златауштаго, слово о еже съходити се въскъмъ Христїанумъ къ свѣтѣю Божию црѣковѣхъ и о крещеніихъ. (*Al celui între sfinți părintele nostru Io<n> Gură de Aur, arhiepiscopul de Constantinopol: Cuvînt despre: se adună toți creștinii în sfînta biserică a lui Dumnezeu și despre botez*) Ѳс. Къси въ благодоушии есте.

17. f. 61^v—63^v. Григоріа архієпископа Нвскаго, слово о еже съ кест сынъ мон възлюбленныи, о немъж благозволѣхъ. (*Grigorie arhiepiscopul Nissis. Cuvînt despre : Acesta este fiul meu cel iubit în care bine am voit*) înc. Любочеदनнн оубо съ штць...

18. f. 63^v—69. Иже въ скатыхъ отца нашего Яѳанасіа Великаго архієпископа Ялѣξανдрінскаго, слово на срѣтеніе Господа Бога и Спаса нашего Исуса Христа. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Athanasie cel Mare, arhiepiscop de Alexandria : Cuvînt la întâmpinarea Domnului Dumnezeu și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos*) înc. Иже настоѣщаа свѣщеннаго.

19. f. 69—70^v. Кврѣла архієпископа Іеросолѣмскаго, слово на срѣтеніе Господніе (*Al lui Chiril, arhiepiscop de Ierusalim : Cuvînt la întâmpinarea Domnului*) înc. Радѣн се сѣкло дѣщн.

20. f. 70^v—73. Иже въ скатыхъ штца нашего Григоріа Нвскаго, слово на Благовѣщеніе прѣсвятые кладнище наше Богородице и прнснодѣквы Маріе и на Яріаны. (*Al celui între sfinți părintele nostru Grigorie Nissis : Cuvînt la Buna Vestire a preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria și împotriva arienilor*) înc. Бъ прѣвѣсю неделю.

21. f. 73—74^v. Иже въ скатыхъ штца нашего Іѳанна архієпископа Константіна града Златошстаго. Слово на Благовѣщеніе прѣсвятые Богородице. (*Al celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt la Buna Vestire a preasfintei Născătoare de Dumnezeu*) înc. Паки радости Благовѣстїа.

22. f. 74^v—75^v. Прокла архієпископа Константіна града, похвалное скатомъ Іоаннъ евангелнстоу и богослову. (*Al lui Proclu, arhiepiscop de Constantinopol : Lauda sfîntului Ioan evanghelist și teolog*). înc. Друзїн оубо благовѣстїннцн.

23. f. 75^v—77^v. Иже въ скатыхъ штца нашего Яѳанасіа Великаго архієпископа Ялѣξανдрінскаго. Слово на рождьство Предншче и Кръстнтеля Іѳанна и о Елнсаветн и Богородици. (*Al celui între sfinți părintele nostru Athanasie cel Mare, arhiepiscop de Alexandria : Cuvînt la nașterea Înaintemergătorului și Botezătorului Ioan și despre Elisabeta și Născătoarea de Dumnezeu*) înc. Ннкоу оубо и склшоуо.

24. f. 77^v—79. Невлїа презкнтера Іеросолѣмскаго. Слово на скаты апостолы Петра и Павла (*Al lui Isihie prezbiter de Ierusalim : Cuvînt la sfinții apostoli Petru și Pavel*) înc. Добро оубо цвѣты.

25. f. 79—80. Иже въ скатыхъ штца нашего Іѳанна архієпископа Константіна града Златошстаго. Похвалное скатымъ апостолымъ дванадесетнмъ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt de lauda a celor doisprezece apostoli*) înc. Бъ лкпотоу и дѣньс...

26. f. 80—86. Прѣподобнаго штца нашего Іѳанна Дамаскїна и презкнтера, на прѣславное прѣображеніе Господа и Бога и Спаса нашего Исуса Христа.

(*Ale preacuviosului părintele nostru Ioan Damaschin și prezbiter : La preaslăvita schimbare la față a Domnului Dumnezeuului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos*) înc. Приидѣте тръжъствоуимъ . . .

27. f. 86—90. Инастасіа смѣренаго мнѣха свѣтѣ горы Сінаискѣ. Слово на свѣтоѣ Христа Бога нашего прѣвбраженіе реченное на тожде свѣтѣи горѣ Оакорцѣи въ праздниѣ. (*Al lui Athanasie smeritul călugăr de la sfîntul munte Sinai : Cuvînt la sfînta schimbare la față a lui Hristos Dumnezeuul nostru, rostit la acest sfînt munte Tabor la praznic*) înc. Іако страшно мѣсто сѣ.

28. f. 90—94^v. Прѣподобнаго отца нашего Іоанна Дамаскіна инока и прѣкритера. Слово на оуспеніе прѣсвѣтѣ Богородице. (*Al preacuviosului părintelui nostru Ioan Damaschin, călugăr și prezbiter : Cuvînt la adormirea preasfintei Născătoare de Dumnezeu*) înc. Память прѣвднѣхъ . . .

29. f. 94^v—96^v. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Германа архіепископа Константіна града, на прѣславное оуспеніе прѣсвѣтѣ Богородице. (*A celui între sfinți părintele nostru Gherman, arhiepiscop de Constantinopol : Despre preaslăvita adormire a preasfintei Născătoare de Dumnezeu*) înc. Да прѣстаноутъ оубо еретикѣмъ.

30. f. 96^v—98. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Іоанна архіепископа Константина града Златоустаго. Слово на оуспѣковеніе чьстнаго Прѣдѣитчѣ. (*A celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la tăierea capului cinstitelui Înaintemergător*) înc. Паки. Продѣа вѣснт сѣ.

31. f. 98—99. *Același, cu același titlu.* înc. Іакоже нѣкѣи мѣжъ.

32. f. 100—108. Моученіе свѣтаго моученика Оуара и иже съ нимъ. (*Pătimirea sfîntului mucenic Varus și a celor ce erau cu el*) înc. Магнѣмианъ моучителю.

f. 108^v. Albă.

33. f. 109—134^v. Моученіе свѣтаго и славнаго велико моученика Артеміа. (*Pătimirea sfîntului și slăvitului mare mucenic Artemie*). înc. Иже великаго и славнаго . . .

34. f. 135—150. Житіе и жизнь и повѣсти чюдесъ сказаніе прѣподобнаго отца нашего и чюдотворца Николы архіепископа Муръ Анкінскѣхъ. (*Viața și traiul și povestirea minunilor preacuviosului părintelui nostru și făcătorului de minuni Nicolae, arhiepiscop de Mira Lichiei*) înc. Мѣдра нѣкаа вещь . . .

35. f. 150—154^v. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Андреа архіепископа Критскаго. Похвалное прѣподобному отцѣ нашему и чюдотворцоу Николаѣ архіепископоу Мурскѣи епархіе. (*A celui între sfinți părintele nostru Andrei, arhiepiscop de Creta : Lauda preacuviosului părintelui nostru și făcătorului de minuni Nicolae, arhiepiscop al eparhiei Mirelor*) înc. Чьлоуѣче Божіи . . .

36. f. 155—162. Моученіе свѣтаго велико моученика Трифона. (*Pătimirea sfântului mare mucenic Trifon*) ꙗс. Господоу Богоу и Спасоу нашему. f. 162^v. Albă.

37. f. 163—171. Моученіе свѣтаго и славнога велико моученика и побѣдоносца Геврѣга (*Pătimirea sfântului și slăvitului mare mucenic și purtător de biruințe Gheorghe*) ꙗс. Спаса оубо нашего.

38. f. 171—179^v. Слово похвално свѣтому и великому въ моученицѣ и побѣдоносцѣ Геврѣгѣ. (*Cuvînt de laudă la sfîntul și marele între mucenici și purtător de biruințe Gheorghe*) ꙗс. Вчера любимаи.

39. f. 180—186^v. Повѣсть о прѣславнѣмъ чудесн свѣтаго великомуженика Геврѣга, иже от него вышемъ на пѣкиенима штрочети. (*Povestire despre preaslăvita minune a sfîntului mare mucenic Gheorghe, despre copiii care au fost robiți, liberați de el*) ꙗс. Иже дарованіа свѣтыхъ.

40. f. 186^v—191. Мученіе свѣтыхъ моученик ѿ иже въ Севастіи мученыхъ (*Pătimirea celor 40 de mucenici, care au pătimit în Sevastia*) ꙗс. Къ вѣремена Діокіина цара...

f. 191^v. Albă.

41. f. 192—195^v. Мѣсѣца августа вѣ: прѣнесеніе мощемъ свѣтаго и славнога прѣво моученика Стефана. (*Luna august 2 : aducerea moaștelor sfîntului și slăvitului primul mucenic Ștefan*) ꙗс. Бысть по еже вѣнести мощи свѣтаго...

42. f. 195^v—198^v. Прокла архіепископа Константина града. Похвалное свѣтому прѣво моученикѣ Стефанѣ (*A lui Proclu, arhiepiscopul de Constantinopol : Lauda sfîntului primul mucenic Ștefan*) ꙗс. Чювѣствное оубо слынце...

43. f. 199—213. Моученіе свѣтаго и славнога великомуженика Прокопіа. (*Pătimirea sfîntului și slăvitului mare mucenic Procopie*) ꙗс. Къ вѣремена она царствовааше Діоклантіанъ.

44. f. 213—218. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Куріала архіепископа Александріскаго, о свѣтѣи Богородици и о свѣтыхъ штрцѣхъ иже в Ѣфесѣ на съборѣ на Несторіа нечѣстивѣншааго и безбожнааго. (*A celui între sfinți părintele nostru Chiril, arhiepiscopul Alexandriei : Despre sfînta Născătoare de Dumnezeu și despre sfinții părinți cei de la Efes de la soborul împotriva lui Nestorie cel necredincios și fără Dumnezeu*) ꙗс. Свѣтло наше слово.

f. 218^v. Albă.

45. f. 219—254. Житіе и жизнь иже въ свѣтыхъ отца нашего Феодора вѣсѣяшааго въ постницѣхъ въ велицѣи Лаврѣ свѣтаго Савы. По семже бывша архіепископа въ градѣ Едесѣ и достопомята исправиша дѣло, съписано от Касіа епископа Емесіскаго. (*Viața și traiul celui între sfinți, părintele nostru Theodor, care a strălucit în sihăstrie în marea lavră a sfîntului Sava, după aceea a fost arhiepiscop în cetatea Edessa, și care a*

făptuit fapte demne de a fi pomenite, scrisă de Vasile episcop de Emessa)
іпс. Благословень Богъ штиць Господь въседръжителъ.

46. f. 225—267. Моученіе свѣтаго и славнаго великомоученика Пантелімона. (*Pătımirea sfântului și slăvitului mare mucenic, Pantelimon*) іпс. Идолскомоу оубо помраченію.

47. f. 267^v—271^v. Иже въ свѣтлыѣ штица нашего Ивана архієпископа Кѡнстантинѣ града Златоустааго. Слово ѡ свѣтлыѣ Макавешѣ и ѡ матерн нѣ. (*A celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre sfinții Macabei și despre mama lor*) іпс. Іако свѣтлыѣ и славыѣ.

48. f. 271^v—275. Месѣца аугуста бѣ. Прѣнесеніе моциемъ свѣтаго славнаго прѣвомѣченика Стефана. (*Luna august 2 : aducerea moaștelor sfântului și slăvitului întîi mucenic Ștefan*) іпс. Быст по иже вънести моци.

49. f. 275—276^v. Иже въ свѣтлыѣ штица нашего Ивана архієпископа Кѡнстантинѣ града Златоустааго. Похвалное свѣтомъ прѣвомѣченикѣ Стефанѣ. (*A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul de Constantinopol : Lauda sfântului întîi mucenic Ștefan*) іпс. Кси оубо моученичѣци.

50. f. 276^v—278^v. *Același*, Слово на свѣтое Христово прѣображеніе. (*Cuvînt la sfînta schimbare la față a lui Hristos*) іпс. Слыша нинѣ вълюблении...

51. f. 279—282. *Același*, Бесѣда о молитвѣи и о мытари и фарисей. (*Cuvînt despre rugăciune și despre vameș și fariseu*) іпс. Никогдаже оубо вынванъ.

52. f. 282—284. *Același*, Слово о блѣднѣмъ сынѣ (*Cuvînt despre fiul risipitor*) іпс. Присно оубо чѣловѣколюбіе.

53. f. 284—285^v. *Același*, Къ еже ѡт Луки Евангеліе о драхмѣ и къ еже чѣловѣкѣ нѣкымъ имѣаще два сына (*Despre cele din Evanghelia lui Luca, despre drahtă și despre : un om oarecare avea doi fii*) іпс. Паки нѣдро Христова.

54. f. 285^v—290. Ивана мниѣ Дамаскина. О иже въ вѣрѣ оубо оубишнѣ. (*A lui Ioan călugărul Damaschin : Despre cei adormiți în credință*) іпс. Иж ѡт сынѣден чѣстна.

55. f. 290^v—297^v. Иполита блаженѣишаго и мѣченика папы Римскаго. Слово о скончаніи мира и о антиХристѣ и втор мѣ пришествіи Господа нашего Ісуса Христа. (*A lui Ipolit preafericitul și mucenicul, papa Romei : Cuvînt despre sfîrșitul lumii și despre Antihrist și despre a doua venire a Domnului nostru Iisus Hristos*) іпс. Понеже оубо блаженіи проороци.

56. f. 297^v—301^v. Иже въ свѣтлыѣ штица нашего архієпископа Кесаріе, Каппадокинскыѣ Касіліа Великаго, бесѣда о еже въниман сѣбѣ. (*A celui între sfinți, părintele nostru, arhiepiscopul Chesariei, Capadociei, Vasilie cel Mare : Cuvînt despre : ia seama la tine însuși*) іпс. Слово потребоу дарова намъ.

57. f. 301^v—306^v. Анастасія мниха Синанскыя Горы. Бес да реченнаа о шестомъ ѱалмѣ къ вѣходѣ свѣтъхъ постъ. (*Al lui Anastasie călugărul de la muntele Sinai : Cuvîntare spusă despre al șaselea psalm la începutul sfîntului post*) ѓпс. Подобающее постомъ начело.

58. f. 307—310. Иже къ свѣтъхъ отца нашего Григоріа Нвскаго. Похвалное свѣтотоу великомученику Ѳеодору Тирону. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Grigorie Nissis : Cuvînt de laudă a sfîntului mare mucenic Theodor Tiron*) ѓпс. Къ Христови людіе свѣтое стадо.

59. f. 310—316^v. Нектарія свѣтѣншаго патриарха Константина града. Слово о свѣтѣхъ великомученицѣ Ѳеодорѣ Тиронѣ и о милостыни. (*Al lui Nectarie, preasfințitul patriarh de Constantinopol : Cuvînt despre sfîntul mare mucenic Theodor Tiron și despre milostenie*) ѓпс. Коль много множество благодти твоѣе.

60. f. 317—327. Повѣсть о дръжцин о свѣтъхъ и чьстныхъ иконахъ и како и которые ради кнны приеть съвершатн въ прѣшю неделю свѣтъхъ постъ свѣтаа и съборнаа цр(к)ви памет православию. (*Povestire despre apărătorii sfințelor și cinstitelor icoane și cum și pentru care pricini a primit sfînta și soborniceasca biserică să împlinească pomenirea ortodoxiei în prima duminică a sfîntului post*) ѓпс. Идвластѣи тѣмѣ шгнанѣ бывши.

61. f. 327—334. Иже къ свѣтъхъ шца нашего Іоанна Златошетаго архіепископа Константина града. Слово о петдесетемъ ѱалмѣ. (*Al celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt despre psalmul al cincizecilea*) ѓпс. встанкы кчерашнее трапезы.

f. 331^v. Albă.

f. 334^v. Albă.

62. f. 335—339^v. Ацелаші О създаи и изгнаніи Адамовѣ. (*Despre crearea și alungarea lui Adam*) ѓпс. Принеси пакы да коснем се.

63. f. 339^v—345. Іѡ мниха и презвитера Дамаскина. Слово сказоющее о свѣтъхъ и чьстныхъ иконахъ къ всакомоу Христіанину и къ цароу Константину Кавелиноу и на все еретикы. (*Al lui Io<n> Damaschin călugăr și prezbiter : Cuvînt despre sfințele și cinstitele icoane, către toți creștinii și către împăratul Constantin Cavelin și împotriva tuturor ereticilor*) ѓпс. Понеже оубо мнози начеше.

64. f. 345—346. Иже съ свѣтъхъ шца нашего Іѡ архіепископа Константина града Златошетаго. Слово къ встающимъ шт божественые слшжы и о свѣщеннѣи трапезѣ и о сѣдѣ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Io<n> Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt către cei opriți de la slujbele dumnezeești și despre sfînta masă și despre judecată*) ѓпс. Іакоже сѣкюцимъ никаже.

65. f. 346—349. Калиста архіепископа Константина града, вѣсѣда в неделю третію поста. (*Al lui Calist, arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt în duminica a treia a postului*) ѓпс. Провобразоуѣ и прописе. . .

66. f. 349—350^v. Иже въ свѣтыхъ вѣща нашего и неповѣдника Іулиана архіепископа Солонскаго. Слово о чыстнѣхъ и животворящихъ крестѣхъ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru și mărturisitorul Iosif, arhiepiscopul de Salonic. Cuvînt despre cinstita și de viață făcătoare cruce*) Ѳс. Креста прѣдлежитъ дньс.

67. f. 350^v—352^v. Калеста архіепископа Константина града, вѣсѣда къ д недеѣ свѣтыхъ пост. (*Calist arhiepiscop de Constaetropol. Cuvîntare la a 4-a duminică a sfîntului post*) Ѳс. Прѣполовахше братіе. . .

68. f. 353—364. Житіе и жизнь прѣподобныѣ Маріе Египтѣнныи съписанно Софроніемъ патриархумъ Іеросолимскыи. (*Viața și traiul prea cuvioasei Maria Egipteanca, scrisă de Sofronie, patriarhul de Ierusalim*) Ѳс. Танноу царскоу добро іест. . .

f. 364^v. Albă.

69. f. 365—370. Повѣсть пользна въ древнихъ повѣстенъ събрана и въспоминаніе являющи иже прѣславнѣ бывшому чюдеснъ внигда перси и варвари Цариградъ бранію окрѣжише иже и погыбоше Божьствнымъ соудомъ нескшени бывше, градеже неврѣжденъ выст молтвами Богородице и моленіе, въ толѣ поет се благодареніе нескѣдалное днь именовавше.

(*Povestire folositoare culeasă din vechile povestiri și dată la iveală pentru pomenire, despre prea slăvitele minuni care au fost cînd perșii și varvarii au înconjurat cu război Tarigradul, care au și pierit din judecată lui Dumnezeu și au fost nimiciți, iar cetatea a rămas neatinsă cu rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu și de atunci se cîntă rugăciune de mulțumire cu stare în picioare, în acea zi*) Ѳс. Въ лѣтѣхъ Иракліа. . .

70. f. 370—372. Леонтіа презвитера Константина града, слово похвално прѣсвѣткн Богородици (*Ale lui Leontie, prezbiterul din Constantinopol. Cuvînt de laudă a preasfîntei Născătoare de Dumnezeu*) Ѳс. Настоещаго чыстнаго. . .

f. 372^v. Albă.

71. f. 373—378^v. Иже въ свѣтыхъ вѣща нашего Іандреа архіепископа Критскаго, Слово на цѣктоносіе. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Andrei, arhiepiscop de Creta : Cuvînt la Florii*) Ѳс. Кчера нас съ владикю.

72. f. 378^v—382^v. Иже въ свѣтыхъ вѣща нашеѣ Курілла архіепископа Ілеѣандринскаго. Слово въ свѣтынъ празникъ цѣктоносныи. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Chiril, arhiepiscopul Alexandriei : Cuvînt la sfînta sârbătoare a Floriilor*) Ѳс. Царское вѣрніи дньс.

73. f. 383—389. Иже въ свѣтыхъ вѣща нашеѣ Іованна архіепископа Константина града Златауостаго. Слово о таннѣхъ и вечернъ спасовѣхъ и о Іоудинѣхъ прѣдательствѣхъ и о прѣчистыхъ и страшныхъ и божественныхъ таннахъ и еже не памето-зловнѣ быти. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt despre cina cea de taină a Mîntuitorului și despre Iuda trădătorul și despre preacuratele și cumplitetele și dumnezeeeștile taine și că nu trebuie să fii răzbunător*) Ѳс. Хотѣхъ и дньс.

74. f. 389—395. ГЕОРГІА МНІХА И ХАРТОФИЛАКА. СЛОВО ВЪ ЕЖЕ СТОИХОУ ПРИ КРЪСТѢ ІЕСУСОВѢ МАТИ ЕГО И СЕСТРА МАТЕРЕ ЕГО И ВЪ БОГОТѢЛЕСНОЕ ПОГРЕБЕНІЕ ГОСПОДА НАШЕГО ІЕСУСА ХРИСТА. (*Al lui Gheorghe călugăr și hartofilax. Cuvînt : cînd au stat lângă crucea lui Iisus, mama lui și despre îngroparea trupului dumnezeesc al Domnului nostru Iisus Hristos*) ІНС. КЪ ВЪСОЧАНШИН ГОРѢ.

75. f. 395^v—400. ИЖЕ СЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ЄПИФАНІА АРХІЕПИСКОПА КИПРЪСКАГО. СЛОВО НА БОГОТѢЛЕСНОЕ ПОГРЕБЕНІЕ ГОСПОДА И БОГА И СПАСА НАШЕГО ІЕСУСА ХРИСТА И О ІУСИФѢ ИЖЕ ОТ АРИМАТЕЕ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Epifanie, arhiepiscop de Cipru : Cuvînt la îngroparea trupului dumnezeesc al Domnului și Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos și despre Iosif din Arimathea*) ІНС. ЧТО СЕ БЕЗМАРКІЕ МНОГО НА ЗЕМЛИ.

76. f. 400—402^v. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ІУАННА АРХІЕПИСКОПА КОНСТАНТИНА ГРАДА ЗЛАТОУСТАГО. СЛОВО НА СВАТОУЮ ПАСХУ. (*A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la sfintele Paști*) ІНС. БЛАГО ВРѢМЕ ДНЪС.

77. f. 403—407. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ІУАННА АРХІЕПИСКОПА СОЛОНСКАГО. ІАКО НИ ЄДИНО РАЗЪНСТВО НИ СЪПРОТИВСТВО ВЪ ЕВАНГЕЛИСТѢХЪ О ВЪСКРЕСЕНІИ. (*A celui între sfinți, părintele nostru, Ioan arhiepiscop de Salonic : Cum nu se află la evangheliști nici o deosebire, nici contrazi-cere despre înviere*) ІНС. ІАКОЖЕ ВЪМѢСТИ СЕ.

78. f. 407—411. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ІВЪ АРХІЕПИСКОПА КОНСТАНТИНА ГРАДА ЗЛАТОУСТАГО. СЛОВО О РАСЛАБЛЕНІИМЪ ІВЪ ЛѢТЪ ИМѢЩИМЪ ВЪ НЕДѢСѢ СВОЕМЪ И ІАКО ОТЕЦЪ МОИ ДѢЛАЕТЪ И АЗЪ ДѢЛАЮ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre slăbănogul care avea 38 de ani cu neputința sa și cum face părintele meu, și eu fac*) ІНС. БЛАГОСЛОВЕНЪ БОГЪ ІАКО НА КОЕЖДО. . .

79. f. 411—413. АСЕЛАСИ, СЛОВО О РАСЛАБЛЕНІИМЪ, РЕЧЕНО ЖЕ БЫСТЪ ВЪ СРѢДЪ СРѢДОПЕНТИДЕСЕТНІЮ И О ЕЖЕ НЕ СЪДИТЕ НА ЛИЦА. (*Cuvînt despre slăbănog ; a fost rostit miercuri la mijlocul postului și să nu judecați de față*) ІНС. БЧЕРАШНЕЕ УСТАВКИ.

80. f. 413—416. АСЕЛАСИ, СЛОВО О САМАРАНИИ. (*Cuvînt despre Samarineană*) ІНС. ДНЪСЪ НАМЪ ХРИСТОСЪ ПОДВИГЪ. . .

81. f. 416—418. АСЕЛАСИ, ГЛАГОЛА ЕИ ІЕСУСЪ : ЖЕНО, ВЪРОУТА МИ, ІАКО ГРЕДЕТЬ ВРѢМЕ ЕГДА НИЖЕ ВЪ ГОРѢ СЪИ НИЖЕ ВЪ ІЕРОСОЛИМЪХЪ ПОКЛОНИТЕ СЕ ОТЦУ. (*I-a spus ei Iisus : Femeie, crede-mă că va veni vremea, cînd nici în acest munte, nici în Ierusalim nu vă veți închina Tatălui. . .*) ІНС. БЪСОУДОУ ВЪРА НАМЪ.

82. f. 418—420. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО АѠНАСІА АРХІЕПИСКОПА АЛЕКСАНДРИНСКАГО. СЛОВО О ИЖЕ ОТ РОЖДЕНІА СЛѢПЦЪМЪ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Athanasie, arhiepiscop de Alexandria : Cuvînt despre orbul din naștere*) ІНС. ТРОУДЪ ОУВЪ ПОУТНИКЪМЪ.

83. f. 420—422. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Іѡ архієпископа Константина града Златауштаго. Слово на възнесеніе Господа нашего Исуса Христа... (Al celui între sfinți, părintele nostru Io <n> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt la Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos) inc. И егда кръста павет творимъ.

84. f. 422—423^A. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Иоанасіа архієпископа Алегѣандріискаго, на възнесеніе Господа и Бога и Спаса нашего Исуса Христа. (A celui între sfinți, părintele nostru Athanasie, arhiepiscop de Alexandria: La Înălțarea Domnului și Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos) inc. Въскресеніа оубо павет.

85. f. 423^V—425. Георгіа презвитера Кесаріе Каппадокінскыє, о свѣтѣхъ тнѣ оцѣхъ и о Константинѣ благочестивѣмъ царн. (A lui Gheorghe, prezbiterul din Chesareia Capadociei: Despre cei 318 sfinți părinți și despre Constantin împăratul binecinstitor) inc. Покарати се нас... .

86. 425—431. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Іѡ архієпископа Константина града Златоуштаго. Слово на свѣтоую н-цоу. (Al celui între sfinți, părintele nostru Io <n> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt la sfintele rusalii) inc. Благословенъ Богъ . . .

87. f. 431—433. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Василіа Великаго архієпископа Кесаріе Каппадокінскыє, о свѣтѣмъ Дсѣѣ. (A celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscop de Chesareia Capadociei: Despre Sfîntul Duh) inc. Оубе въ н о Дсѣѣ... .

88. f. 433—434^V. Льва о Христѣ цар и вѣчнѣмъ цара, слово, егда иже поксодѣ на земли мѣшчителиа рвдоу своимн страстн низложнше добро побѣдныи хравѣрники въсечьстнаа неѣста црквн почитаетъ. (A lui Leon, împărat întru Hristos, veșnic împărat. Cuvînt: cînd peste tot pe pămînt neamul chinuitorilor, lepădînd patimile lor, vor cinsti atotcinstita mireasă, biserica, prin izbînda cu bine a luptătorilor ei) inc. Прѣвѣе прѣсвѣтаго Дсѣа празновааше сѣ... .

f. 435—435^V. Albe.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: cap de bour cu stea. Scris de numeroase mini, 30 și 42 rînduri pe pagină. Semiuncială minusculă. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova (m-rea Neamț). Slavă bisericească de redacție sîrbească. De în mănăstirea Neamț.

153.

Sec. XV. Hîrtie. 506 f. 29 20 cm. Prima foaie ruptă (lipsește o parte). Iațimirski nr. 87 (m-rea Neamț). (Il datează din a doua jumătate a secolului XV).

1. f. 1—141^V. Иже съ свѣтѣхъ отца нашего Василиа Великаго архієпископа Кесаріе Кападокінскыє, <слово на Боговаеніе> (Al celui între sfinți

părintele nostru Va>silie cel Mare <arhiepiscopul Chesariei Capa >dociei : <Cuvînt la Bobotează >) ¹⁾ іпс. прѣмо... въжн...¹⁾).

2. f. 15—23. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іоанна архіепископа Константина града Златоустаго. Слово на свѣтѣ Богоявленіе. (*Al celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la sfînta bobotează*) іпс. Да ѡтверзѡют се... .

3. f. 23—27. *Același*. Слово на крещеніе Господніе (*Cuvînt la botezul Domnului*) іпс. Источникъ евангельскыи оучьнии.

4. f. 27^v—35. Свѣтаго Евсеѣя епископа Александринаго, слово на свѣтѣ Госі одне крещеніе (*Al sfîntului Eusebie, episcop de Alexandria : Cuvînt la sfîntul botez al Domnului*) іпс. Блага вчера о рожденіи Господни.

5. f. 35—44^v. Іоуліана епископа Тавинскаго, слово на свѣтѣ крещеніе Господна нашего Исуса Христа (*Al lui Iulian, episcop de Tavii : Cuvînt la sfîntul botez al Domnului nostru Iisus Hristos*) іпс. Иже зданію владыка.

6. f. 44^v—56. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іоанна архіепископа Константина града Златоустаго, слово о еже съходити се въсѣмъ Христианомъ въ свѣтою Божию црѣковь и о крещеніи ихъ (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt : Se adună toți creștinii în sfînta biserică a lui Dumnezeu și despre botezul lor*) іпс. Къси вы въ благодати есте.

7. f. 56—64. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Григорія Нусскаго. Слово о еже сынъ естъ сынъ мой възлюбленныи. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Grigore Nissis : Cuvînt despre : acesta este fiul meu cel iubit*) іпс. Любоданы оубо.

8. f. 64—68. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іоанна Златоустаго, слово на свѣтѣ Просвѣщеніе (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur : Cuvînt la sfînta Bobotează*) іпс. Празновати хошоу любимици... .

9. f. 68—78^v. *Același*, слово на свѣтѣ Богоявленіе. Господа и Бога и Спаса нашего Исуса Христа (*Cuvînt la sfînta Bobotează a Domnului și Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos*) іпс. Късен въселенѣи... .

10. f. 73—84. Косма веститора, ѡ прѣнесеніи мощен иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іоанна Златоустаго (*Al lui Cosma vestitor* ²⁾): *Despre aducerea moaștelor celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur*) іпс. Слыша се въсако вѣмъ.

f. 84^v. Albă.

11. f. 85—106. Іоанна митрополита Евхантийскаго. Похвала свѣтымъ тріемъ іерархамъ Келкомъ Каспаю, Григорію Богослову и Іоаннѣ Златостомѣ. (*Al lui Ioan mitropolit al Evchaitelor : Lauda celor trei sfinți ierarhi Vasile cel Mare, Grigore Teologul și Ioan Gură de Aur*) іпс. Паки намъ Іоаннъ иже іезыкомъ златин... .

¹⁾ Rupt.

²⁾ Vestitor, demnitate bizantină : paznic al veșmintelor.

12. f. 106—113^v. Иже в свѣтыхъ отца нашего Іоанна архієпископа Костантина града Златоустога. Слово на сретеніе Господа нашего Ісуса Христа и о Сіманѣ и о Аннѣ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la întîmpinarea Domnului nostru Iisus Hristos și despre Simion și Ana*) ѿс. Не тѣчию пать носить.

13. f. 113^v—132. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Фѳанасіа Великаго архієпископа Александрскаго. Слово на срѣтеніе Господа и Бога и Спаса нашего Ісуса Христа. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Athanasie cel Mare, arhiepiscop de Alexandria : Cuvînt la întîmpinarea Domnului și Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos*) ѿс. Іаже настоѣща священнаго.

14. f. 132—139^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Амфилохія епископа Иконинскаго. Слово на срѣтеніе Господа нашего Ісуса Христа (*Al celui între sfinți, părintele nostru Amfilohie, episcop de Iconium : Cuvînt la întîmpinarea Domnului nostru Iisus Hristos*) ѿс. Мнѡзи от великихъ чловѣкъ.

15. f. 139—144. Кѡрилла архієпископа Іеросолимскаго. Слово на срѣтеніе Господнѣ (*Al lui Chiril, arhiepiscop de Ierusalim : Cuvînt la întîmpinarea Domnului*) ѿс. Радѡи се зѣло дѡщи.

16. f. 144—147. Повѣсть како оберѣтена быст глава свѣтаго пророка Прѣдѣитче и Крѣстителѡ Іоанна. (*Povestire cum a fost găsit capul sfîntului prooroc Ioan Înaintemergătorul și Botezătorul*) ѿс. Инока два от вѣстока...

17. f. 147—153^v. Оберѣтеніе чѣстныя главы свѣтаго и славнаго пророка и Прѣдѣитче Крѣстителѡ Іоанна (*Aflarea cînstitului cap al sfîntului și slăvitului prooroc și Înaintemergător, Ioan Botezătorul*) ѿс. Іави се трѣ богатын...

18. f. 153^v—161. Мѡченіе свѣтыхъ мѡченикъ м̄ иже въ Севастіи мѡченикъ (*Pătîmirea celor 40 de mucenici care au pătimit la Sevastia*) ѿс. Къ вѣрѡна Дікінна цара. . .

19. f. 161—171. Иже въ свѣтыхъ отца нашего архієпископа Кіесаріе Каппадокіинскыя Василія Великаго. Похвалное свѣтымъ мѡченикъмъ четѡри десетимъ (*Al celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Chesareei Capadociei : Lauda celor patruzeci de mucenici*) ѿс. Ѣ мѡченичскыя памѣти. .

f. 171. Albă.

20. f. 172—185. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Іоанна Дамаскина. Слово на благовѣщеніе прѣсвѣтыя владичице наше Богородице приснодѣвы Маріе. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Damaschin : Cuvînt la buna vestire a preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria*) ѿс. Нинашномѡ чѣстномѡ. . .

21. f. 186—206. Мѡдѡнна ритѡра Ѣлокола. Слово на Благовѣщеніе (*Al lui Maxim retorul Holobolos : Cuvînt la Buna Vestire*) ѿс. Благовѣститѣ дѣнь от дѣне. .

22. f. 206—215. Иже в свѣтыхъ отца нашего Грѣгорія Нѡскаго. Слово на благовѣщеніе. . и на Пріаны. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Grigore*

Nissis : *Cuvînt la buna vestire și împotriva arienilor*) înc. Въ прѣвсѣю
неделѣю . . .

23. f. 215—220. Грѣгоріа архієпископа Невкїесарїнскаго, слово на Благовѣщеніе (*Al lui Grigore, arhiepiscop de Neochesareia : Cuvînt la Buna Vestire*) înc. Днѣс аггелъскаго пѣвца.

24. f. 220—224. Иже въ свѣтъхъ втца нашего Іоанна архієпископа Костантинна града Златоустаго. Слово на Благовѣщеніе (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la Buna Vestire*) înc. Паки радости . . .

25. f. 224—227^v. *Același, același titlu* ; înc. Иже правды всѣа свѣнце.

26. f. 227^v—233^v. *Același, același titlu* ; înc. Царьскыи хъ танствѣ.

27. f. 234—250. Мшченіе свѣтаго и славнаго великомшченика Гїеоргіа (*Pătimirea sfîntului și slăvitului mare mucenic Gheorghe*) înc. Дїокантіань римскыи самодръжць . . .

28. f. 250—262. Моученіе свѣтаго и славнаго великомоученика и повѣдоносца Гїеоргіа (*Pătimirea sfîntului și slăvitului, marelui mucenic și purtător de biruințe Gheorghe*) înc. Спаса оубо нашего.

29. f. 262—274. Слово похвалное свѣтому и великому въ мшченицѣхъ и повѣдоносцоу Гїеоргіа (*Cuvînt de laudă a sfîntului și marelui mucenic și purtător de biruințe Gheorghe*) înc. Кчера, любимици свѣтаи . . .

f. 274^v. Albă.

30. f. 275—279^v. Иже въ свѣтъхъ втца нашего Іоанна архієпископа Кнстантинна града Златоустаго, похвалное свѣтому Іоанноу богословѣ и евангелїстѣ (*A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Lauda sfîntului Ioan teologul și evanghelistul*) înc. Паки намъ вт небесъ прїнде.

31. f. 279^v—283. Прокла архієпископа Кнстантинна града, похвалное свѣтомоу Іоаннѣ евангелїстоу и богословѣ. (*A lui Proclu, arhiepiscop de Constantinopol : Lauda sfîntului Ioan evanghelist și teolog*) înc. Дроузи оубо благовѣстници . . .

32. f. 283—285. Иже въ свѣтъхъ втца нашего Күрїла архієпископа Александрьскаго, о свѣтѣмъ Іоаннѣ евангелїстѣ и о Богородици (*A celui între sfinți, părintele nostru Chiril, arhiepiscop de Alexandria : Despre sfîntul Ioan evanghelistul și despre Născătoarea de Dumnezeu*) înc. Свѣтъхъ оубо чьсти и славы.

33. f. 285—290. Прѣподобнаго втца нашего и исповѣдника Феодора игоумена стоудїнскаго. Похвалное на обрѣтеніе свѣщенныи главы чьстнаго и славнаго пророка Прѣднїче и Крѣстїтеля Іоанна. (*Al preacuviosului nostru părinte și mărturisitor Theodor și egumen de Studion : Cuvînt de laudă la aflarea sfîntitului cap al cinstitului și slăvitului prooroc Înainte Mergător și Botezător Ioan*) înc. Третїе възвѣщеніе.

f. 290^v. Albă.

34. f. 291—297^v. СЪБХОЖДЕНИЕ И МЪЧЕНИЕ СВАТАГО АПОСТОЛА ВАРНАВА (*Călătoriale și pătimirea sfântului apostol Varnava*) ѲС. ПОНЕЖЕ ОУБѢ ОУТ СЪХОДА.

35. f. 297^v—303^v. ІУСИФА СМЪРЕНАГО ИНОКА, ПОХВАЛНОЕ СВАТОМОУ КАРТОЛОМЕЮ АПОСТОЛОУ (*A lui Iosif smerit călugăr : Lauda sfântului apostol Vartolomei*) ѲС. ИЖЕ НАСТОЕЩЕЕ СЪБРАВЫИ. . .

36. f. 304—309. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОУТЦА НАШЕГО АНТИПАТРА ЕПИСКОПА КОСТРИНСКАГО, СЛОВО НА РОЖДЕСТВО СВАТАГО ПРОРОКА ПРЪДНТЕЧЕ И КРЪСТИТЕЛІА ІУАННА etc. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Antipater, episcop de Bostra : Cuvînt la nașterea sfântului proroc Ioan Înainte mergătorul și Botezătorul etc.*) ѲС. БЪ РОЖДЕННЫХЪЖЕ НАМИ . .

37. f. 309—316^v. АЕТІА ПРЪЗВЕНТЕРА КЪНСТАНТИНЪ ГРАДА. БЕСЪДА НА РОЖДЕСТВО СВАТАГО ІУ ПРЪДНТЕЧЕ И КРЪСТИТЕЛК. (*Al lui Aetius prezbiter de Constantinopol : Cuvînt la nașterea sfântului Io <n> Înaintemergătorul și Botezătorul*) ѲС. МНУСИ ОУБѢ ОУЖЕ МНУЖИЦЕЮ. . .

38. f. 316^v—325. ПРЪПОДОБНАГО ОУТЦА НАШЕГО И ИСПОВЪДНИКА ТЕОДОРА ИГОУМЕНА СТОУДИНСКАГО. ПОХВАЛНОЕ НА РОЖДЕСТВО СВАТАГО ІУАННА ПРЪДНТЕЧЕ. (*A preacuviosului părintelui nostru și mărturisitor, Theodor, egumen de Studion : Laudă la nașterea sfântului Ioan Înaintemergătorul*) ѲС. СЛАВІЮ НЪКОМОУ ВЛЕГЛАСНОУ. . .

39. f. 325—331^v. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОУТЦА НАШЕГО АѲНАСІА БЕЛКАГО АРХІЕПИСКОПА АЛЕХАНДРИНСКАГО, СЛОВО НА РОЖДЕСТВО ПРЪДНТЕЧЕ И КРЪСТИТЕЛК ІУАННА И О БЛАСАВЕТИ И БОГОРОДНИЦИ (*A celui între sfinți, părintele nostru Athanasie cel Mare, arhiepiscop de Alexandria : Cuvînt la nașterea lui Ioan Înaintemergătorul și Botezătorul și despre Elisabeta și Născătoarea de Dumnezeu*) ѲС. НИКОУ ОУБѢ ИСКЪШІЮ.

40. f. 331^v—342. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ІУАННА АРХІЕПИСКОПА КЪНСТАНТИНЪ ГРАДА ЗЛАТОУСТАГО, СЛОВО НА РОЖДЕСТВО ІУАННА КРЪСТИТЕЛІА (*Al celui între sfinți, Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la nașterea lui Ioan Botezătorul*) ѲС. БЛАГОВРЪМЕННЫ ДЕНЬ.

f. 342^v. Albă.

41. f. 343—362^v. МЪЧЕНИЕ СВАТЫХЪ И СЛАВНЫХЪ ВРЪХОВНЫХЪ АПОСТОЛЪ ПЕТРА И ПАВЛА (*Pătimirea sfinților și slăviților apostoli de frunte Petru și Pavel*) ѲС. И ВЪ ХОУДОЖЕСТВОХЪ НЕ ТЪЧІЮ.

f. 349^v. Albă.

42. f. 362^v—367. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОУТЦА НАШЕГО ІУАННА АРХІЕПИСКОПА КЪНСТАНТИНЪ ГРАДА ЗЛАТОУСТАГО, ПОХВАЛА СВАТЫМЪ ВРЪХОВНЫМЪ АПОСТОЛОМЪ ПЕТРУ И ПАВЛУ (*A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Lauda sfinților fruntași apostoli Petru și Pavel*) ѲС. НЕБЕСЕ И ЗЕМЛЕ РЕТЪ. . .

43. f. 367—371. ИСУХІА ПРЪЗВЕНТЕРА ІЕРОСОЛІМСКАГО, НА СВАТЫЕ АПОСТОЛЪ ПЕТРА И ПАВЛА. (*Isihie prezbiterul de la Ierusalim : La sfinții apostoli Petru și Pavel*) ѲС. ДОБРѢ ОУБѢ ЦЕКТЫ. . .

44. f. 371—374^v. Иже въ свѣтъхъ отца нашего Іоанна архієпископа Кѡнстантинїа града Златоустаго, похвалоу Петра и Іоанна и Іакова (A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol: Lauda lui Petru și a lui Ioan și a lui Iacob) ѡс. Свѣнци испѣсѣе свое оуче. . .

45. f. 375—382^v. *Același*, Похвала свѣтомуу апостолоу Павлу (Lauda sfântului apostol Pavel) ѡс. Не сѣгрѣшитъ оубо кто. . .

46. f. 382^v—386. *Același*, Похвалоу свѣтымъ апостоломъ дванадесетимъ (Lauda celor doisprezece sfinți apostoli) ѡс. Къ лѣпотоу дньс. . .

f. 386^v. Albă.

47. f. 387—414. Мѣченїе свѣтаго и славноаго великомуученика Прокопїа (Pătimirea sfântului și slăvitului mare mucenic Procopie) ѡс. Къ врѣмена она царствовааше.

48. f. 414^v—433. Похвалоу свѣтомуу и славномуу великомѣченикоу Прокопїю (Lauda sfântului și slăvitului mare mucenic Procopie) ѡс. Сладко оубо видѣнїе. . .

49. f. 433—446^v. От житїа иже въ свѣтыхъ отца нашего Теодора Эдесскаго, о иноцѣ юнѣшнемъ Мѣланѣ сѣродницѣ тогожде Теодора (Din viața celui între sfinți, părintele nostru Theodor de Edessa; despre călugărul mai tânăr Mihail, ruda acestui Theodor) ѡс. Безмѣствоующоу оубо.

50. Titlul și începutul (8 rînduri) cuvîntului lui Grigore Palama, repetat întreg mai jos, la nr. 55. Aici este șters cu linii roșii. (V. mai jos no. 55).

51. f. 447—454^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Кирила архієпископа Александрінскаго, о свѣтѣи Богородици и о свѣтыхъ отцехъ иже въ Ефесѣ на соборѣ на Несторї нечѣстивѣшиаго и безбожнаго (A celui între sfinți, părintele nostru Chiril, arhiepiscop de Alexandria: Despre sfînta născătoare de Dumnezeu și despre sfinții părinți cei din Efes la soborul împotriva preancredinciosului Nestorie cel fără Dumnezeu) ѡс. Свѣтло наше слово.

52. f. 454^v—460^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Іоанна архієпископа Кѡнстантинѣ града Златоустаго, похвалоу о свѣтѣмъ пророцѣ Іліи. (Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de aur arhiepiscop de Constantinopol. Cuvînt de laudă despre sfîntul prooroc Ilie) ѡс. Прѣвѣ оубо тоуденскыи съборѣ.

53. f. 461—467. Тогожде въ свѣтыхъ отца нашего Германа архієпископа Кѡнстантинїа града, слово на въведенїе прѣсвѣтыи владичице наше Богородице. . . (Al celui între sfinți, părintele nostru Gherman, arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt la intrarea în biserică a preasfîntei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu) ѡс. Се пакы дрѣгое трѣжство.

54. f. 467—477^v. Гивр҃гїа є. ископа Никомидинскаго, слово о свѣтѣи Богородици егда приведена быстъ въ цр҃ковь от сконѣ родителїи (Al lui Gheorghe, episcop de Nicomedia: Cuvînt despre sfînta Născătoare de Dumnezeu, cînd a fost adusă în biserică de părinții ei) ѡс. Добра намъ хотѣшїимъ.

55. f. 477^v—506^v. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего архієпискѣпа Солонскаго Григоріа Палами, слово въ иже свѣтѣхъ свѣтѣхъ въхода и еже къ нимъ Боговиднаго житіа въсе прѣсвѣтѣхъ владичице наше Богородице и принодѣви Маріе (*A celui între sfinți, părintele nostru arhiepiscopul de Salonic, Grigore Palama : Cuvînt la intrarea în sfînta sfîntelor și viața văzătoare de Dumnezeu ce a dus-o într-însa prea sfînta stăpîna noastră Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria*). Е același text al cărui început a fost șters la f. 446^v. inc. На болшіхъ паче.

Însemnări

f. 1. Сѣи панегирикъ Ѣи(новскъ) (Acest Panegiric este dela Xe<nof>)¹⁾ Aceeași însemnare pe coperta din urmă, partea interioară (întreg).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în mai multe culori la f. 1. Filigran : foarfece. Scris de patru mâini (I, f. 1—237^v. II, f. 238—274, III, f. 275—478^v, IV, f. 479—507^v). 24 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris probabil la Muntele Athos. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la mănăstirea Neamț.

154.

Sec. XV. Hirtie. 315 f. 20,5 × 16 cm. Lipsesc începutul și foi după f. 129^v. Iațimirski nr. 88 (m-rea Neamț).

1. f.1—1^v. О foaie detașată dintr-un text fără început și fără sfârșit, în care se vorbește despre sinodul de la Niceia (face parte din caietul 8) inc. . . . шны въскъчкыма жителство же.

Textul începe apoi cu caietul 17, după o mare lacună.

2. f. 2—23^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго отца нашего Ѡнофріа и прочиихъ ныиихъ постникъ написано въ Пафноутіа мниха и шшелника (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Onufrie și a celorlalți pustnici, scrisă de Pafnutie călugărul și sihistrul*) inc. Къ єдинѣ оубо въ днѣи.

3. f. 23^v—25^v. Слова отчъскаа свѣтѣхъ отць. (*Cuvînte părintești ale sfinților părinți*) inc. Братъ въпроси старца . . .

4. f. 26—59^v. Житіе и жизнь прѣподобныхъ матере нашѣ Евпраѣіа (*Viața și traiul preacuvioasei maicii noastre Eupraxia*) inc. Быст нѣкыи мжжъ.

5. f. 59^v—82^v. Мѣсѣца апріліа а днѣхъ, житіе и жизнь прѣподобны Маріа Єгиптѣниж (*Luna aprilie ziua 1: viața și traiul preacuvioasei Maria Egipteanca*) inc. Таниж царѣ добро ест . . .

6. f. 82^v—83^v. О инокыиѣ вѣжавшии въ пѣстниѣ (*Despre călugărița care a fugit în pustie*) inc. Ѡтъцы Іванъ повѣда.

7. f. 83^v—91. Ѡ нѣкоемъ мжжи именемъ Сергіе иже и старѣишни блждницѣмъ быст, потомъ же иночьски вбразъ въземъ, тако спасе сѣ. (*Despre un*

¹⁾ Mănăstirea Xenofon de la muntele Athos.

oarecare om numit Serghie, care era păcătos la bătrînețe, apoi luînd chip călugăresc, s-a mîntuit) înc. Мнѣхъ нѣкыи именем . .

8. f. 91—93^v. Ѡ отрокѣнци посѣченон ѡт свєкра єж понеже не встави єго бл҃ждѣти съ неж (*Despre fetița tăiată de tatăl ei vitreg pentru că nu l-a lăsat să păcătuiască cu ea*) înc. Ѡтьць Дашінахъ вѣзиде. . .

9. f. 94^v—94^v. Ѡ женѣ збїенон ѡт мжжа єж (*Despre femeia ucisă de bărbatul ei*) înc. Дроу҃гын иннок повѣда.

10. f. 94^v—96. <О> обрѣченон иннокыи в пѣстини (*Despre călugărița ce se află în pustie*) înc. Повѣданан авк<а> Кирїль.

11. f. 96—108^v. О дѣкыж не вѣсхотѣ обрѣчете сѧ вѣ бракс, нж оуне-кѣстити сѣ Христѣс (*Despre fecioara care nu a vrut să se lege cu cununie, ci să se mărite cu Hristos*). . . înc. Бѣ нѣкыи ѡт великыиѣхъ . .

12. f. 108^v—112. О трїєхъ женѣхъ вєрѣтєнииѣхъ вѣ пропасти (*Despre cele trei femei care trăiau într-o prăpastie*) înc. Повѣда нам нѣкыи ѡт ѡтьць

13. f. 112—117. О двою братѣс ненавидѣшиѣхъ дрѣг дрѣга сєбє (*Despre cei doi frați care se urau unul pe altul*) înc. И сє повѣдашж нам.

14. f. 117—120^v. Ѡ женѣ вєрѣтєниѣи вѣ ѡстровѣ съ сыном єж (*Despre femeia care trăia în ostrov cu fiul ei*) înc. Блаженын вѣ свѣтиѣхъ.

15. f. 120^v—122. О исповѣдакшии съгрєшенїа своа къ свѣтомѣс старцѣс (*Despre cel care și-a spovedit păcatele la sfîntul stareț*) înc. Мнѣхъ нѣкыи благого.

16. f. 122—126. Ѡ, великочюдо, братїє и повѣсти (O ! mare minune, fraților, și poveste) înc. Повѣда нам нѣкыи ѡт ѡтьць.

17. f. 126—127^v. Слыши братїє сєж повѣсти дѣшполезны како спасж сѧ ѡтци наши (*Ascultați, frați, această poveste foarte folositoare pentru suflet, cum s-au mîntuit părinții noștri*) înc. Повѣда нам ѡтць Ѡєвдѣль. . .

18. f. 127—129^v. Повѣсти дѣшполезное (*Poveste folositoare pentru suflet*). Scriere apocrifă despre Macarie. înc. Ѡтьць Макаріє Ілєждандрѣскаго.

După f. 129^v smulse numeroase pagini (caietele 33—36), care însă se aflau în vremea cînd Iațimirski a făcut catalogul său, de oarece titlurile de pe aceste pagini se află în acel catalog.

19. f. 130—135^v. <Повѣсть ѡ милостини и милосырды како подаєт ємѣ Богѣ дарованїє> (*Povestire despre milostenii, despre cel milos cum îl răsplătește Dumnezeu*). (Titlul, după Iațimirski, se afla pe foaia precedentă, smulsă) înc. Тѣжде ѡтць глаголаше . .

20. f. 135^v—139^v. О трїєхъ ѡшєлницѣхъ (*Despre cei trei pustnici*) înc. Ѡтьць Матѡє повѣда намѣ.

21. f. 140—161^v. Житїє и жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Карнака муроточива подвижавшаго сѧ вѣ Пєла҃гонстѣи горѣ, ѡт кѣдоу и како пришєдша вѣ тѣхъ страны. (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru*

1) Rupt.

Varnava izvoritorul de mir, care s-a nevoit în muntele Pelagoniei, de unde și cum a venit în acele părți) înс. Добро и благословно. . .

22. f. 161^v—168. . . Свѣтаго Ѳрема. Похвалное ѡеще живѣщихъ братен (. . . A sfântului Efrem : Lauda fraților care trăiește viață în de obște. . .) înс. Ран исплънь ест.

23. f. 168—176^v. Слово ѡ покаани и ѡ любви и крещени и исповѣдани и ѡ бѣдѣщихъ сѣдѣ (Cuvînt despre pocăință și despre dragoste și despre botez și spovedanie și despre judecata viitoare) înс. Ничтоже прѣдопочѣтъѣмъ възлюбеннаа.

24. f. 177—179. Ѳтъца нашего Ѳрема Сирина (A părintelui nostru Efrem Siriul) <Viața lui> înс. Бѣ нѣкъми на въстоцѣ мѣжъ.

25. f. 179—183^v. Тогожде Ѳрема наказаніе (Învățătură a aceluiași Efrem) înс. Язѣ есмь Ѳрема грѣшныи.

26. f. 183^v—197^v. Прѣподобнаго ѡтца нашего Ѳрема, ѡ спасени и ѡ покани (A preacuviosului părintelui nostru Efrem : Despre mîntuire și despre pocăință) înс. Ѳтреченіе оубо еже къ свѣтѣмъ крещени.

27. f. 192—202. Ѳ дѣвство слово и чисто (Cuvînt despre feciorie și curățenie) înс. Ѳ дѣвствѣ и ѡ свѣщени дѣшевиѣмъ.

28. f. 202—202^v. Ѳ страстѣ Божіи (Despre patimile Domnului) înс. Блаженъ оубо члѡвѣкъ.

29. f. 202^v—203. Ѳ бестрашін (Despre lipsă de teamă) înс. Ненмѣжи къ себѣ.

30. f. 203—204. Ѳ любви (Despre dragoste) înс. Блаженъ мѣжъ имѣжъ и любовь.

31. f. 204—204^v. О немлѣщихъ любви (Despre cei ce n-au dragoste) înс. Ѳканенъ же и страстенъ.

32. f. 204^v—205. Ѳ дълго трѣпѣніи (Despre îndelungă răbdare) înс. Блаженъ члѡвѣкъ онъ.

33. f. 205—205^v. О немлѣщихъ дълготрѣпѣніа (Despre cei ce nu au îndelungă răbdare) înс. Немлѣжи дълготрѣпѣніа.

34. f. 205^v—206^v. О нагло дѣши сирѣчи о гнѣвѣ (Despre sufletul pripit, adică despre mînie) înс. Нагло дѣшемъ же дрѣжимыи.

35. f. 206^v—208^v. О кротости (Despre blîndețe) înс. Блаженъ къ истинѣ.

36. f. 209—310. О послѣшани (Despre ascultare) înс. Блаженъ стажавки послѣшаніе.

37. f. 210^v—212. Ѳ иже не имѣти зависти и ревност (Despre a nu avea ură și invidie) înс. Блаженъ иже зависти.

38. f. 212—215^v. О иже не быти клеветникъ (Despre : să nu fii cleve-titor) înс. Блаженъ и трѣблаженъ.

39. f. 215^v—225^v. Тогожде свѣтаго Ѳрема; О покаани слово (Al aceluiași sfînt Efrem : Cuvînt despre pocăință) înс. Оумилн сѣ дѣше моа.

40. f. 225^v—239^v. Ацелѣши сѣ ацелѣши титу. înс. Придѣте любнѣщи.

41. f. 238^v—241^v. Наказаніе къ новоначалнымъ инокомъ (*Învățătură către călugării începători*) ꙗс. Възлюбленіе аще утвергъ сѧ... .

42. f. 242—257^v. Ѡ трѣпѣни и о кончинѣ и о вторѣмъ пришестви Христовѣ и ѡ поучени божественныхъ книгъ и что естъ безматѣиѡ полса. (*Despre răbdare și despre sfârșit și despre a doua venire a lui Hristos și despre învățarea dumnezeieștilor cărți și care este folosul tăcerii*) ꙗс. Сѣктло житіе праведныхъ... .

43. f. 258—284. Прѣподобнаго отца нашего Ѡфрема, слово о прѣкраснѣмъ Іосифѣ (*A preacuviosului părintele nostru Efrem : Cuvînt despre preafrumosul Iosif*) ꙗс. Божже Явраимовъ... .

44. f. 284—291^v. Слово наказанія на блаженныхъ како блажѣтъ подвижцемъ сѧ ѡ Господи (*Cuvînt de învățătură pentru fericire, cum devin fericii cei ce se nevoiesc pentru Domnul*) ꙗс. Блаженъ иже възненавидѣтъ житіе.

45. f. 291^v—305^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго отца нашего Макарія Римлянина иже вѣрѣтенъ три пѣприца ѡт раіа. (*Viața și petrecerea preacuviosului părintele nostru Macarie Romanul, care a trăit la trei mile de rai*) ꙗс. Молни сѧ оубо мѧ... .

46. f. 305^v—306. Пѣси Хероѡримскыѧ, егда поетъ литѣргин (*Cîntările heruvimilor, cînd se cîntă liturghia*) și alte rugăciuni. ꙗс. Ижи Херѡвимъ тачно.

47. f. 306—307^v. <*Viața sf. Ecaterina, fără titlu*> ꙗс. Жена нѣкоа благочестивка същи въ градѣ Александрѣстѣмъ дѣщи същи... .

48. f. 308—315^v. <*Rugăciuni fără titlu*> ꙗс. Часъ бо ѡнъ приеъмъ въ смѣ. *Însemnări*

f. 315 : Пахоміе епископъ Романскіи (Pahomie episcop de Roman)¹⁾.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : cap de bou cu trunchiu și șarpe între coarne. 24 rinduri pe pagină. Semuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente în aur (flori stilizate) și titlul КНИГА ГЛАГОЛЕМАА (carte numită). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

155.

Sec. XV. Hirtie. 604 f. 29 × 21 cm. Lipsește începutul.

Iașimirski nr. 89 (m-rea Neamț).

1. <*Ioan Gură de Aur : Cuvîntări*> (f. 1—493 și 497—582^v)

Titlu mai nou pe foaia liminară : Бесѣды Іоанна Златоустаго (Cuvîntările lui Ioan Zlataust). Începe cu cuvîntarea а 2-а.

f. 2—8. Бесѣда Ѣ, въ началѣ създанія, въ начель сътвори Богъ небо и землю (Cuvîntul 2 : La începutul facerii ; la începutul a făcut Dumnezeu cerul și pământul) ꙗс. Многыѣ днь испльняю сѧ.

¹⁾ 1707—1717.

f. 8^v—17. Бесѣда г. Бѣ въ уставшаа. Еже въ началѣ сътвори Бого небо и землю до еже и быст вечерь и быст стро днь едннь (Cuvîntul 3. La cele rămasese. La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul, pînă la : „și a fost seară și a fost dimineața ziua întâia) înc. Скворишъ нъкоемъ оуподоби се.

f. 17—26^v. Бесѣда д. И рече Богъ : да бсдсть свѣтида на тврди небеснхъ въ просвѣщенію земле... (Cuvîntul 4. Și a spus Dumnezeu : Să fie luminători pe tăria cerului, ca să lumineze pământul ...) înc. Хвѣшъ вбичнаго коснсти се.

f. 26^v—43. Бесѣда е. И слышавше глас Бога ходещи въ рани. (Cuvîntul 5. Și au auzit glasul lui Dumnezeu care umbla în rai ...) înc. Довольно мню по силѣ нашен.

f. 43^v—52. Иже въ свѣтънхъ втца нашего архіепископа Константинограда Іоанна Златоустаго, бесѣда лѣ, Еврам же бѣ богатъ зѣло... (A celui între sfinți, părintele nostru, arhiepiscop de Constantinopol, Ioan Gură de Aur. Cuvîntul 33 : Avram era foarte bogat ...) înc. Зрѣваше дньс еже се зсръдіе.

f. 52—63. Рече же Господь къ Еврамъ... (Zis-a Domnul către Avram...) înc. Оувѣдсте ли вѣчера.

f. 63—77^v. Быстже въ царство Імарѣадово... (Era în împărăția lui Amarfath ...) înc. Белико благо възлюбленіи...

f. 77^v—88. Речеже Іаковъ къ Лабанъ... (A spus Iacob către Laban...) înc. Бѣ любви Іаковле іож в Рахилѣ.

f. 88—103. Быст же повънигда родити Рахилъ Іосифа (Cînd a fost Rahila să nască pe Iosif ...) înc. Іаже уставшаа вт нже вѣчера.

f. 103—111^v. И възрѣвъ реч Іаков видѣ паккъ Божіи вплычивши се. (Și a privit Iacob și a văzut oastea lui Dumnezeu așezîndu-se în rînduri ...) înc. Бѣдѣ іако потрудисте се.

f. 112—120^v. Сіа же родства Іаковліа Іосифъ седѣмъ на десетим лѣтомъ вѣше паси съ братіями втце (Aceștia sînt dar cei născuți din Iacob : Iosif fiind de șaptesprezece ani păștea oile cu frații) înc. Пакы на вбичншо трапезѣ.

f. 120^v—135^v. Слово б, в прѣкраснѣмъ Іосифѣ (Cuvîntul 2 despre preafrumosul Iosif) înc. Боже Еврамовъ...

f. 135^v—142^v. Приближише се рече днне Ісраилю еже змрѣти и призна сына своего Іосифа (S-a apropiat -a spus- ziua morții lui Israel și a chemat pe fiul său Iosif ...) înc. Принеси и дны.

f. 143—150. Ацелаші Бесѣда д, в непостижѣмъ (Cuvîntul întâi despre cel de neînțeles) înc. Что се пастирь.

f. 150—155. Ацелаші Бесѣда д, и быст въ лѣто въ нже змрѣтъ Озіа царь (Cuvîntul întâi. Și a fost în anul în care a murit Ozia împărat) înc. Радоу се сътекающе се.

f. 155—164^v. Ацелашѣ ѿ речени пророка Исаїе глаголюшнѣмъ, и вѣстъ въ лѣто въ неже смѣтъ ѿзїа царь. (Despre spusele prorocului Isaia : și a fost în anul în care a murit Ozia împărat) înc. Сѣктло нан дньс.

f. 164^v—175^v. Тогожде въ покаанїи... (A aceluiași : Despre pocăință...) înc. Хоцїсъ вѣычнаго пакы.

f. 176—190^v. Тогожде яко блазньно естъ еже на позорища вьсходити... (A aceluiași : Cum este păcat a umbla la teatru..) înc. Многы мною вт неже..

f. 190^v. Конецъ зде Богодѣхновенымъ словомъ неже вт ієлїнскѣго писанїа на българскы языкъ прѣтворїи чѣстїи и изрѣдениїи по истинѣ въ втцѣхъ дївїиїи кир Дївїиїе вт книги неже въ свѣтыхъ втца нашего Іоанъ Златоустѣго езникомъ и сѣти. (Aici sfinșitul cuvintelor inspirate de Dumnezeu, pe care le-a tradus din scrierea elinească în limba bulgară, cinstitul și rarul în adevăr între părinți, minunatul chir Dionisie, din cărțile celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, cu limba și gura).

f. 191—200. <Sf. Ioan Gură de Aur> Къ скараюцимъ... (către cei ce disprețuiesc...) înc. Мнѣ сео мнози выше...

f. 200—209. Ацелашѣ, О свѣщенїкѣствѣ, слово б. (Despre preoție, cuvîntul 2) înc. Яко сео естъ и въ добрѣ.

f. 209^v—218^v. Ацелашѣ. О еже не нерадїти въ Божїен црѣккѣ и свѣтыхъ танихъ (Despre : nu disprețuiți biserica lui Dumnezeu și sfintele taine...) înc. Мали неже намъ дньс...

f. 218^v—226^v. Ацелашѣ, о покаанїи... (Despre pocăință...) înc. Сега ради честѣ.

f. 226^v—238. Ацелашѣ. Слово въ молитѣхъ вт слово неже къ андрїантомъ (Cuvînt despre rugăciune din cuvîntul despre statui...) înc. Келїе благо молитѣ.

f. 238—249^v. Ацелашѣ. Слово въ грѣхъ и въ испорѣданїю, вт слова еже въ свѣршенионъ любви. (Cuvîntul despre păcat și despre spovedanie, din cuvîntul despre dragostea desăvîrșită) înc. Къзакъблїени и делїи кто вт вас.

f. 249^v—272. Ацелашѣ, Слово въ вѣдѣшїи мѣ соудѣ... (Cuvînt despre judecata viitoare...) înc. Мнози и неже при нас.

f. 272—277. Ацелашѣ. Слово въ постѣ и цѣломудрїю (Cuvînt despre post și cumințenie) înc. Хоцїши ли навикнѣти.

f. 277—278. Ацелашѣ, Слово въ мълчанїи и неизречении (Cuvînt despre tăcere și viață fără vorbă) înc. Слово просто произнесе.

f. 278—285^v. Ацелашѣ. Слово въ покаанїи и сѣтованїи цара Ахава... (Cuvînt despre pocăință și despre cruzimea împăratului Ahar...) înc. Идѣкѣте ли къ прѣвою неделаю.

Dela f. 285^v urmează cuvîntările lui Ioan Gură de Aur, comentarii la texte din Evanghelie.

f. 285^v—290^v. Пристѣпакше ꙗченици его рѣше ѿмѣ: почто въ притчѣхъ глаголюещи имъ? ѡнъ же отвѣщавъ рече: яко вамъ дастъ се вѣдати тани царствїа небеснаго, ѡнѣмъ же не дастъ се. (Venind uceniciei lui, au spus către dînsul: de ce le vorbești lor în pilde? Iar el le-a răspuns, spunînd: vouă vă este dat să cunoașteți tainele împărăției cerului, iar lor nu le este dat) ꙗс. Достойтъ днвити се.

f. 290^v—297. Оуподобенъ се царство небесное чьлвкъмъ стѣюшъ. (Asemenea este împărăția cerului unui semănător...) ꙗс. Что помеждуоу се.

f. 297^v—303^v. Сїа вѣса глагола Ісѣсъ народомъ притчами... (Aceste toate le-a spus Iisus poporului în pilde...) ꙗс. Маркѣже рече.

f. 303^v—314. Оуслышавъ Ісѣсъ отиде отъ тоудѣ въ корабли въ поусто мѣсто... (Auzind Iisus, s-a dus de acolo în corabie, în loc pustiu) ꙗс. Зри покъсоудѣ его отходещя.

f. 314—321. И отпоустывъ народи възыде на гороу... (Și lăsînd mulțimea s-a dus pe munte...) ꙗс. Почто на гороу...

f. 321—331. Тогда приходитъ Ісѣсъ отъ Іеросалима книжницѣ и фарисее (Atunci au venit la Iisus de la Ierusalim cărturarii și fariseii...) ꙗс. Тогда когда егда тѣмъмъ.

f. 331—340^v. Изъшъже Ісѣсъ въ страни Кесарїе Филипови (Ajungînd Iisus în părțile Chesareii lui Filip) ꙗс. Чесо ради шентавшаго.

f. 340^v—350^v. Тогда Ісѣсъ рече оученикомъ своимъ: аще кто хоцетъ помнѣти, да отвержетъ се себѣ и да възметъ кръсть скон. (Atunci Iisus a spus ucenicilor săi: dacă cineva vrea să vină după mine, să se lepede de sine și să-și ia crucea...) ꙗс. Тогда когда егда Петръ.

f. 350^v—360. Ѳминъ глаголю вамъ: сѣтъ нѣци отъ ниже зде стоющїхъ. (Amin zic vouă, sînt unii din cei ce stau aici...) ꙗс. Ёмаже много.

f. 360^v—370. И въпросише его ꙗченици его глаголюще, что сео книжници глаголютъ. (Și l-au întrebat uceniciei lui spunînd: ce spun dar cărturarii...) ꙗс. Не оубо отъ писанїа сїа.

f. 370—379^v. Живѣшимъ же имъ Галилею рече имъ Ісѣсъ... (Pe cînd petrecea în Galileia le-a spus Iisus) ꙗс. Да оубо не глаголютъ.

f. 380—393. Горѣ мирови отъ съблазнен (Vai lumii din pricina smințelilor...) ꙗс. Наше ноужда ест.

f. 393—403^v. И възходѣ Ісѣсъ въ Іерусалим... (Și s-a suit Iisus la Ierusalim...) ꙗс. Не абы ѿ възходитъ...

f. 403^v—411^v. И исходещюу ѿмоу отъ Іерихона послѣдова емъ народъ много... (Și ieșind din Ierihon, l-a urmat popor mult...) ꙗс. Зри отъ коудѣ рѣидъ...

f. 411^v—420^v. И изъшъ Ісѣсъ отъ святилища идеше и пристѣпеше къ немъ оученици его (Și ieșind Iisus din templu, a mers și au venit la dînsul uceniciei lui) ꙗс. Ёмаже бо рече яко вставляетъ се.

f. 420^v—432. **От смоковнице те насчитте се притчи** (Din acest smochin învățați o pildă) înc. **Слаже рече яко поскръбы.**

f. 432^v—441^v. **Къ пръвѣже днь в прѣснака прѣстѣпше оученици Исусови...** (În prima zi a sărbătoarei au venit ucenicii lui Iisus...) înc. **Прѣвы в прѣснѣкъ.**

Cu aceasta se termină cuvântările cu comentarii ale evangheliei de la Matei.

f. 442—461^v. **Ацелашѣ, Бесѣда реченна въ Антиохіи, в речени апостольскомъ** (Cuvînd rostit la Antiohia, despre spusele Apostolilor...) înc. **Оуслышасте апостолскоу.**

f. 461^v—478. **Бесѣда реченна въ старон глаголюемен цркви соуше ѣмоу скъщеникъ, в прилшчившѣм се бесѣднѣю низложени андріанѣтомъ великаго Феодосіа благочестѣваго цара** (Cuvînt rostit în biserica numită cea veche, de cînd era preot. Despre neorînduiala petrecută cu dărîmarea statuilor lui Theodosie cel Mare împăratul bine credincios...) înc. **Что рекоу и что провѣщаю.**

f. 478—493. **Ацелашѣ На шшкствѣне егоже сътвори епископъ Антиохіискыи Флавіанъ къ царѣ Феодосію...** (Despre solia pe care a făcut-o Flavian, episcopul de Antiohia, către împăratul Theodosie...) înc. **егда на прѣстолю.**

2. f. 493—496^v. **Зстави свѣтнѣхъ апостоль, како подобеть жити Христіаннѣ** (*Rînduielile sfinților apostoli, cum trebuie să trăiască un creștin*) înc. **Законодавцоу Мѣвѣсею...**

3. <Continuarea cuvîntărilor lui Ioan Gură de Aur> (f. 497—582^v).

f. 497—502. **Иже въ свѣтнѣхъ отца нашего Іованна архіепископа Константина града Златѣстаго. Слово в беспорочнѣмъ и блаженнѣмъ Іовѣ.** **Прѣвое** (Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan arhiepiscop de Constantinopol, Gură de Aur: Cuvînt despre neprihănitul și fericitul Iov. Primul) înc. **Прѣнде или лѣтнѣи днь.**

f. 502—506. **Ацелашѣ. Десре Іов. Бесѣда втора** (Cuvîntul al doilea) înc. **Келнкѣе отъ вѣщен.**

f. 506—514^v. **Ацелашѣ. Десре Іов. Бесѣда третѣя** (Cuvîntul al treilea) înc. **Принеси нмы коснѣм се.**

f. 514^v—523^v. **Ацелашѣ. Десре Іов. Бесѣда четвѣрта** (Cuvîntul al patrulea) înc. **Късѣдѣ секо и надъ всѣмн.**

f. 523^v—529. **Ацелашѣ. Слово ѣмѣже начело въ създаи ѣдамокѣ...** (Cuvîntul lui dintru început, despre zidirea lui Adam...) înc. **Добри трѣпѣнѣя трѣды.**

f. 529—531. **Тогожде в ѣдамѣ, яко прѣжде сънѣсти ѣмѣ отъ дрѣва разсмаго вѣдѣше кою зло коюли добро...** (A aceluiași: Despre Adam, dacă înainte de a mîncea din arborele cunoștinții, a știut ce este rău și ce este bine...) înc. **Акълю оубо пост.**

f. 531—537^v. A aceluiashi. Чесо ради дрѣво разсмно добрѣ и злѣ нариче се. . . (Dece s-a numit arborele cunoștinții răului și binelui. . .) înc. Мнѣго молнхъ вчера.

f. 537^v—549. Тогожде, в еже Господь въцари се да радѣе се земля. . . (A aceluiashi : Domnul a împărățit ; să se bucure pământul. . .) înc. Паки намъ блаженнаго Давида. . .

f. 549—570. Тогожде, слово яко нже себе невидѣщаго никтоже поврѣдити можетъ. . . (Al aceluiashi : Cuvînt că cel ce nu-și face sieși pagubă, nimeni nu poate să-i facă rău. . .) înc. Кѣмъ себо яко дѣвлиншнмъ.

f. 570—582^v. Тогожде, въ реченіе Давидо глаголюще не бои се егда разбогатеетъ чловѣкъ. . . (A aceluiashi : Despre spusa lui David, care spune : nu te teme cînd se îmbogățește un om. . .) înc. Иже себо земліе дѣлатель. . .

Pînă aici, cuvîntările sfintului Ioan Gură de Aur. Urmează o anexă despre Simbolul credinței.

4. <Comentarii și corespondență despre simbolul credinții> (f. 583—604^v).

f. 583—586. Изложенію в православнѣи крѣк. . . (Expunere despre credința ortodoxă. . .) înc. Крѣслю въ едно Бога.

f. 586—587^v. Писаніе Домника архіепископа Ке(не)тинскаго еже посла къ свѣтомъ Петръ патриархъ прѣвисокаго прѣстола и нже въ Антихискон црквы прѣво прѣстолаомъ и апостоломъ въразномъ мѣжоу, хотѣ его прѣпѣти писаніемъ в іереси своен и в опрѣснакоу (Scrisoarea lui Dominic, arhiepiscopul Veneției, pe care a trimis-o sfintului Petru, patriarhul praeînaltului scaun, bărbatului întîi stător în biserica Antiohiei cu chip de apostol, vrînd să se scuze pentru erezia sa și despre azimă) înc. Домникъ благодѣтію Божию.

f. 588—598^v. Отписаніе соупротивно посланію семоу (Răspunsul împotrivoritor la această scrisoare) înc. Чѣстномуу и равно аггеломъ.

f. 598—602. Писаніе Милана патриарха Константина града еже посла къ патриарху Антихискомоу Петроу (Scrisoarea lui Mihail, patriarhul de Constantinopol, pe care a trimis-o către patriarhul de Antiohia, Petru) înc. Прѣблаженному и дсховному братоу.

f. 602. Невсѣданіе папи Римскаго писмо. . . (Neașteptata scrisoare a papei de la Roma. . .) înc. Сиѣ же исповѣданіе принесоме.

f. 602. И дадоше прѣвсвещенномуу и въселіенскомъ патриархъ Константинограда кир Германъ при благовѣрнмъ царі Іваннѣ Катаціи (Și au dat-o preasfințitului și ecumenicului patriarh de Constantinopol chir Ghermanos în vremea binecredinciosului împărat Ioan Vatatzii) înc. Отцъ іеси съврѣшенъ.

f. 602—602^v. Подписаніе апокрисари тѣхъ нже послани быше отъ папа (Însemnarea solilor celor ce fuseseră trimiși de papa) înc. Сію крѣоу азъ оубо.

f. 602^v—604^v. СѢТВѢЩАНІЕ СВЯТАГО И ВСЕЛЕНСКАГО ПАТРИАРХА ГЕРЬМАНА И СВЯЩЕНАГО СВѢБОРА (Răspunsul sfântului și ecumenicului patriarh Ghermanos și a sfințitului său sobor) înc. Къ посланнымъ въ ппн.

f. 605—605^v. Albe.

Însemnări

f. 604^v. Снѣ книга ЗѢНОВСКА (Această carte este a Xenofului ¹⁾).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : cap de bou cu cruce între coarne. Scris de numeroase mîini. 26 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris la Muntele Athos. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

156.

Sec. XV. Hirtie. 459 f. 30 × 20 cm. Lipsesc începutul și foi după f. 2^v, 287^v.

Iașinurski nr. 90. (m-rea Neamț).

f. 1—1^v. Tabla de materii. Începutul lipsește, cuprinde numai cuvîntările de la nr. 62—105.

1. f. 2—14^v. Иже въ святыхъ отца нашего Іо архіепископа Константина града Златоустаго, Слово о нехлшн смоковници (*Al celui între sfinți, părințele nostru Io <n>, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre smochinul uscat*) înc. Ико оубо зре или дрѣво.

f. 3—12^v. Albe, adăugate ulterior în locul foilor care lipsesc.

2. f. 14^v—18. Леонтіа презвитера Іерусалимскаго, Слово о Іовѣ (*Al lui Leonte, prezbiter din Ierusalim : Cuvînt despre Iov*) înc. Принесен оубо и днькс.

f. 3. 18—22^v. Іо <анна> архіепископа Константина града Златоустаго. Слово о десетыхъ дѣвкъ и о покаанн и о милостынн (... *Al lui Io <an> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre cele zece fecioare și despre pocăință și milostenie*) înc. Оубо оубѣдѣсте ли отъ коудоу.

4. f. 22^v—25^v. *Același, același titlu.* înc. Егда оудобъ иждиваемоє.

5. f. 25^v—34. *Același.* О притчи же тьмс талантъ длъжнѣмъ и сто динарен истежающимъ сѣ. (*Despre pilda celor o mie de talanți datorafi și o sută de dinari agonisiți*) înc. Іакоже отдална го шшьствѣа.

6. f. 34—37. *Același.* Бесѣда о евангелскыхъ глаголахъ : изъшъдше фарисее съвѣтъ пріеше на Ісуса (*Cuvînt despre spusa Evangheliei : Au ieșit fariseii și au făcut sfat împotriva lui Isus*) înc. Елнци пророка Іліе оученици.

7. f. 37—40. *Același* Слово о блѣдници и фарисен (*Cuvînt despre femeia păcătoasă și farisei*) înc. Късегда оубо Богъ.

8. f. 40—46^v. *Același, același titlu.* înc. Късако оубо врѣме.

9. f. 46^v—56. *Același.* Слово о танинѣи вечерн Спасове и о Іоудинѣ прѣдательствѣ (*Cuvînt despre cina cea de taină a Mîntuitorului și despre trădarea lui Iuda*) înc. Хотѣхъ и днькс иже о патриарскѣ.

¹⁾ Mănăstirea Xenofon de la Muntele Athos.

10. f. 56—58. *Același*. Слово на оумывеніе (*Cuvînt la spălare*) înc. Милость Божію и чьловѣколюбіе.

11. f. 58—61^v. *Același*, Слово въ еже, отче аще ест възможно, да мимондет чаш сѧ wt мѧ. (*Cuvînt despre : Părinte, dacă este cu putință, să treacă paharul acesta de la mine*) înc. Ничим же неподобни.

12. f. 61^v—67. Амфѣлохѧ епископа Иконинскаго, слово въ еже, отче аще възможно ест мимондет wt мене чаша сѧ (*Al lui Amfilohie, episcop de Iconium. Cuvînt despre : Părinte, dacă este cu putință, să treacă de la mine paharul acesta*) înc. Паки пакѧ коннь законныи.

13. f. 67—72. Іw<анна> архіепископа Константина града Златоустааго, слово о кръстѣ и о разбонницѣ и о второмъ пришѣствіи Христовѣ (*Al lui Io<an> Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre cruce și despre tâlhar și despre a doua venire a lui Hristos*) înc. Дьньсѧ Господь нашъ Ісусъ Христосъ.

14. f. 72—81^v. Георгіа мнѣха и хартофілака, Слово въ еже : Стоахъ при кръстѣ Ісѣсовѣ мати его и сестра матере его и въ боготѣлесное погребеніе Господа нашего Ісѣса Христа (*Al lui Gheorghe călugăr și hartofilax. Cuvînt despre : Stăteau lângă crucea lui Iisus, mama lui și sora mamei lui și la îngroparea dumnezeiescului trup al Domnului nostru Iisus Hristos*) înc. Къ высочаншѧ горѣ.

15. f. 81^v—85. *Același*. Слово на боготѣлесное погребеніе Господа и Бога и Спаса нашего Ісѣса Христа (*Cuvînt la îngroparea dumnezeiescului trup al Domnului și Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos*) înc. Кидѣсте ли вчера разбонника благо разсміе.

16. f. 85—92^v. Иже въ свѣтыхъ wtца нашего Епифаніа архіепископа Кипрекаго, слово на боготѣлесное погребеніе Господа и Бога и Спаса нашего Ісѣса Христа и о Івсѣѣ иже wt Армаѣіе (*Al celui între sfinți, părintele nostru Epifanie arhiepiscop de Cipru : Cuvînt la îngroparea dumnezeiescului trup al Domnului și Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos și despre Iosif din Arimatheia*) înc. Что се дьньсѧ безновіемъ.

17. f. 92—103. Іw<анна> мнѣха и презвитера Дамаскина. Слово въ свѣтсѧю и велъ сѣботѧ (*Al lui Io<n> Damaschin călugăr și prezbiter : Cuvînt la sfînta și marea sîmbătă*) înc. Кто възглетъ силы.

18. f. 103—104. Іw анна> архіепископа Константина града Златоустааго, оглашеніе на свѣтсѧю Пасѣ (*A lui Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Chemare la sfintele Paști*) înc. Аще кто благочѣстивъ.

19. f. 104—107. *Același*. Слово на свѣтоѳю Пасѣ (*Cuvînt la sfintele Paști*) înc. Благо врѣме дьньсѧ възстѣмъ намъ.

20. f. 107^v—111^v. *Același*, cu același titlu. înc. Радшѧте се о Господи.

21. f. 111^v—113. Иже въ свѣтыхъ отца на<ше>го Григоріа архіепископа Константина града Богослова, Слово на свѣтсѧю Пасѣ и о закьшеннѧи (*A celui între sfinți, părintele nostru Grigore Teologul arhiepiscop de Constanti-*

popol : Cuvînt la sfintele Paști și despre cei care întîrzie) înc. Къскръсна днь и начело.

22. f. 113—123. Тогожде. Слово второе на свѣтѣю Пасхѣ (Al aceluiași : Cuvîntul al doilea la sfintele Paști) înc. На стражи воен стануѣ.

23. f. 123—126. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего архієпископа Кесаріе Каппадокинскыи Василіа Келнкаго : Къ началу еже ут Іуанна Евангеліа (A celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Chesareei Capadociei : La începutul Evangheliei de la Ioan) înc. Къскѣхъ оубо Евангеліи глас.

24. f. 126—135. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Григоріа Нвскаго, Слово на свѣтѣю Пасхѣ (Al celui între sfinți părintele nostru Grigore Nissis : Cuvînt la sfintele Paști) înc. Ище нѣкое патриаршеско.

25. f. 135—142^v. Același. Слово о въскресеніи Господа на⟨шего⟩ Исуса Христа (Cuvînt la învierea Domnului nostru Iisus Hristos) înc. Къси оубо любимици.

26. f. 142^v—146. Іу архієпископа Квнстантіна града Златоуостаго. Слово на свѣтоуѣю Пасхѣ (Al lui Io⟨an⟩ Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la sfintele Paști) înc. Къскресе въ третій днь.

27. f. 146—148. Иже въ свѣтѣхъ утца нашего Іѳанасіа архієпископа Ілєѡандрінскаго, слово на свѣтѣю Пасхѣ (Al celui între sfinți părintele nostru Athanasie, arhiepiscopul Alexandriei : Cuvînt la sfintele Paști) înc. Ище аггелскыи еже Хвалити.

28. f. 148—154. Іуанна архієпископа Квнстантіна града Златоуостаго, Слово на оупивающіхъ се и на въскресеніе (A lui Ioan, Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre bețivi și la înviere) înc. Ѡтложилѡм поста врѣме.

29. f. 154—157. Același, Слово на свѣтоє въскресеніе Господа нашего Исуса Христа (Cuvînt la sfînta înviere a Domnului nostru Iisus Hristos) înc. Късегда оубо радовати се достоятъ.

30. f. 157—159^v. Иже въ свѣтѣхъ утца нашего Василіа архієпископа Селевкинскаго, слово у иже при краснѣхъ вратѣхъ сѣдѣвшимъ Хромѣмъ (Al celui între sfinți, părintele nostru Vasile, arhiepiscop de Seleucia : Cuvînt despre șchiopul care ședea la porțile cele frumoase) înc. Иже оубо малыє сіє.

31. f. 159^v—167. Іу⟨анна⟩ архієпископа Квнстантіна града Златоуостаго, Слово въ новѣю неделю иже и Ѡвминоу (Al lui Io⟨n⟩ Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la duminica nouă, care se zice și a Tomei) înc. Се пакы праздникъ.

32. f. 167—171. Прѣподобнаго утца нашего Ефрема. Слово у близници Ѡмѣ (Al preacuviosului părintele nostru Efrem : Cuvînt despre Thoma geamănul) înc. Ран благоуланнѣшии. . .

33. f. 171—175. Иже въ свѣтѣхъ утца нашего Григоріа архієпископа Квнстантинѣ града Богослова, слову въ новѣю неделю (Al celui între sfinți,

пăринтеле nostru Grigore, Teologul arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt la duminica nouă) ѓс. Πονοβλενία чѣтѣте вѣтъλѣν.

34. f. 175—178^v. Καλίста архієпископа Κωνσταντίνα града, вєсѣда въ недєлю свѣтыѣλ мѣρονоснѣц (Al lui Calist arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt la duminica sfințelor mironosițe) ѓс. И настоѣща недєла.

35. f. 178—185^v. Иже въ свѣтыѣλ ѡтца нашего Грїгорїа архієпископа Антіохїнскаго, Слово на боготєлесное погребєніє Господа нашего Исѣса Христа и ѡ мїроноснѣцѣλ (Al celui între sfinți, părintele nostru Grigore, arhiepiscopul Antiohiei: Cuvînt la îngroparea dumnezeescului trup al Domnului nostru Iisus Hristos și despre mironosițe) ѓс. Похвално и сіє слово.

36. f. 185^v—188^v. Исѣхїа прєзвїтера Ієросолїмскаго. Слово о свѣтѣкмѣ въскресєнн Господа нашего Исѣса Христа и о Іѡсѣфѣ и ѡ мѣроноснѣцѣλ (Al lui Isihia, prezbiter de Ierusalim: Cuvînt despre sfînta înviere a Domnului nostru Iisus Hristos și despre Iosif și despre mironosițe) ѓс. Въскресєнїа спасова вѣсїавшїа.

37. f. 188^v—192. Іѡанна архієпископа Κωνσταντίνѣ града Златоѡѣстаго, ѡт сказанїа еже ѡт Іѡанна Εὐαγγέλια, ѡт слока пѣ-го и ѡ Іѡсѣфѣ иже ѡт Прїматѣеж (A lui Ioan, Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Din povestirea Evangheliei lui Ioan, din cuvîntul al 85-lea și despre Iosif din Arimathea) ѓс. По снѣ прїнде Іѡсѣфѣ.

38. f. 192—198^v. Арсєнїа мнїѣλ и прѣзвїтера и нгоѡмена. Слово ѡ Иѡсѣфѣ иже ѡт Прїматєє и ѡ мѣроноснѣцѣλ женѣλѣ (A lui Arsenie călugăr și prezbiter și egumen: Cuvînt despre Iosif din Arimathea și despre femeile mironosițe) ѓс. Побѣдѣс Христѡвѣс іѡже на сѣмрѣтъ.

39. f. 198^v—203. Иже въ свѣтыѣλ ѡтца нашего Васїла архієпископа Сєлєвкїнскаго. Слово о разслабєннѣкмѣ (Al celui între sfinți părintele nostru Vasile arhiepiscop de Seleucia: Cuvînt despre slăbănog) ѓс. Хѡтѣѣλ ѡѣбо братїє іакоже.

40. f. 203—210^v. Іѡ(анна) архієпископа Κωνστανтїнѣ града Златоѡѣстаго. Слово о разслабєннѣкмѣ лн-лѣт нмоѡщїнмѣ въ недоѡсѣ своемѣ (A lui Io<n> Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt despre slăbănogul avînd 38 de ani în neputința sa) ѓс. Благословєннѣ Богѣ іако на коєждо.

41. f. 210^v—213. Леонтїа прѣзвїтера Κωνστανтїнѣ града, ѡ разслабєннѣкмѣ и о Петрѣ апостолѣ ѡт Ирѡда въ тѣмнїцї затворєнѣ бывшїс (A lui Leonte prezbiter din Constantinopol: Despre slăbănogul și despre apostolul Petru închis în temniță de Irod) ѓс. Иже Господа любєщїнмѣ.

42. f. 213—217. Іѡ(анна) архієпископа Κωνστανтїна града Златоѡѣстаго. Слово ѡ разслабєннѣкмѣ (Io<n> arhiepiscop de Constantinopol Gură de Aur: Cuvînt despre slăbănog) ѓс. Ичєрашнїє ѡстанкѣ.

43. f. 217^v—222. Ацєлашї. Сїа рєкѣ нмѣ Исѣс, прѣбѣст въ Галїлєн, іакоже възыдошє братїа іѡѡ, тогда и тѣ възыдє въ празднїкѣ, нє іавѣ, нѣ ѡтан

(*Acetea le-a spus lor Iisus și a rămas în Galileia : Când au plecat frații lui la sărbătoare, atunci și el s-a dus, nu pe față, ci în taină*) *іпс.* Иже чьло-вѣчьскыи ѡт Христа.

44. f. 222—225. *Același.* Слово на срѣдо пендесетницѣ и ѡ Мелхиседецѣ (*Cuvînt la joia Rusaliiilor și despre Melhisedec*) *іпс.* Иבלѣко и финиѣкь..

45. f. 225^v—226^v. *Același.* Къ... срѣдо пендесетсѣю (*În joia Rusaliiilor*) *іпс.* Язь, Христолюбци.

46. f. 226^v—229. *Același.* Слово въ срѣдо Пендесетнице, вѣнегда глаголаахс Іоудѣи вѣса имѣти Іоусоу и къ еже не соудите на лица (*Cuvînt în joia Rusaliiilor. Când au spus Iudeii că diavoliî au luat pe Iisus și la aceia : nu judecați după înfățișare*) *іпс.* Ико свѣтоноснаа лоуна.

47. f. 230—231. *Același.* Слово въ срѣдо Пендесетницѣ (*Cuvînt în joia Rusaliiilor*) *іпс.* Идѣже вла нка Христос.

48. 231—236^v. *Același.* Слово о самарѣныни (*Cuvînt despre samarineancă*) *іпс.* Дьньс намъ Христос подвигы.

49. f. 236^v—240^v. *Același.* О еже ѡтвѣщавъ Ісѣс и реч къ нѣн : Късакъ пѣн ѡт воды сеѣ вѣзжеждет се пакы, а иже пѣтъ ѡт воды ажѣ азъ дам емс не вѣзжежде въ вѣкы (*Despre : I-a răspuns Iisus și a spus către dînsa : Ori cine bea din apa aceasta va înseta din nou, iar cine bea din apa pe care eu i-o dau, nu va înseta în veci*) *іпс.* Благодать дѣховнѣю.

50. f. 240^v—244. *Același.* Глагола еи Ісѣс : Жено, вѣрѣши ми ико гредет вѣкме егда иже въ горѣ сен, иже въ Іеросалимѣх. . . (*I-a spus Iisus : Femeie, crede-mă că va veni vremea când nici în acest munte, nici în Ierusalim . . .*) *іпс.* Къ соудѣс вѣра намъ.

51. f. 244—248^v. *Același.* Оставяъши же почрипало свое жена и тече въ град (*A lăsat vasul femeia și s-a grăbit spre cetate*) *іпс.* Многы намъ тѡплоты.

52. f. 248^v—250^v. Прокла архіепископа Кѡнстантинѣ града. Слово о самарѣныни (*Al lui Proclu arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre samarineancă*) *іпс.* Принеси оубв дьньс.

53. f. 250^v—254. Іѡанна архіепископа Кѡнстантинѣ града. Златоустааго, къ еже и мимоходѣ Ісѣс, видѣ чьловѣка слѣпа ѡт рождѣство (*A lui Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol. Despre : Treceînd Iisus, a văzut un om orb din naștere*) *іпс.* И мимоходѣ Ісѣс, видѣ.

54. f. 254^v—257^v. *Același.* Сіа рекъ Ісѣс плюнѣс на зѣмлю и сътвори брѣнѣ (*Aceasta a spus Iisus, scuipînd pe pămînt și a făcut tînă*) *іпс.* Хвѣтѣщѣимъ что ѡт прочитаемыиѣ.

55. f. 257^v—263. *Același.* Глаголаше оубв слѣпомѣс пакы, ты что глаголиѣши, ико ѡтверъзе ѡчи твоѣ (*A vorbit iarăși orbului : Tu ce spui cînd se deschid ochii tăi? . . .*) *іпс.* Писаніа не просто иже.

56. f. 263—267^v. *Același.* И изгнаше его вѣнь и слышавъ Ісѣс ико изгнаше его вѣнь (*I-au alungat afară și a auzit Iisus că l-au alungat afară*) *іпс.* Иже ради истины.

57. f. 267^v—271. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Иоанасіа архієпископа Александрінскаго. Слово о иже от рожденія слѣпѣмъ (*A celui între sfinți, părintele nostru Athanasie, arhiepiscopul Alexandriei : Cuvînt despre orbul din naștere*) ꙗко. Трѣдѣ оубо поутникѣмъ.

58. f. 271—273. *Același*, Слово на възнесеніе Господа нашего Исуса Христа (*Cuvînt la înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos*) ꙗко. Не доведе кѣмъ пріимѣе языкъ.

59. f. 273—276. *Același, același titlu.* ꙗко. Бѣскрѣснїа оубо паметь.

60. f. 276—282^v. Іоанна архієпископа Кѣнстантінѣ града Златоуостаго. Слово на възнесеніе Господа нашего Исуса Христа (*Al lui Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos...*) ꙗко. И егда кръста паметь.

61. f. 282^v—283^v. *Același, același titlu,* ꙗко. Да веселет се небеса.

62. f. 283^v—285. *Același, același titlu,* ꙗко. Свѣтломи црковное позорище.

63. f. 285—287^v. *Același, același titlu.* ꙗко. Благословенъ Богъ.

64. f. 287—288^v. Прокла архієпископа Кѣнстантінѣ града (*A lui Proclu, arhiepiscop de Constantinopol (<Despre înălțare >)* ꙗко. Чѣстно сътекшихъ се.

După f. 287^v lipsește o foaie.

65. f. 288^v—290^v. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Григоріа Нисскаго, в глаголемѣмъ въ мѣстѣ Каппадокінстѣмъ обичнѣ спасителнѣмъ еже ѣст възнесеніе Господа нашего Исуса Христа (*A celui între sfinți, părintele nostru Grigore Nissis : Despre <dumineca> numită de obicei în Capadocia „cea mîntuitoare”, adică înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos*) ꙗко. Ико сладкъ съпоутникъ.

66. f. 290^v—293. Іоанна архієпископа Кѣнстантінѣ града Златоуостаго, Слово на свѣтое Господнїе възнесеніе (*Ioan*, *Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la sfînta înălțare a Domnului*) ꙗко. Свѣтел оубо въсакъ праздникъ.

67. f. 293—295. *Același, același titlu,* ꙗко. Божество нѣкое.

68. f. 295—300^v. *Același.* Слово сказѣе о свѣтѣмъ и въселенстѣмъ прѣвомъ съборѣ и еше же и о злочѣсти Аріевѣ и о скръннѣмъ его развращени (*Cuvînt spus despre primul sinod ecumenic și încă și despre necredința lui Arie și despre murdara lui erezie*) ꙗко. Въ девѣтъна десѣтое лѣто.

69. f. 300^v—307. Гѣургіа прѣзвитера Кесаріе Каппадокінские, в свѣтѣхъ тѣхъ отцѣхъ и в Кѣнстантінѣ благочѣстивѣмъ царн (*A lui Gheorghe prezbiterul din Cesareia Capodociei : Despre cei 318 sfinți părinți și despre Constantin împăratul dreptcinstitor*) ꙗко. Покарати се наставникѣмъ.

70. f. 307—312^v. Арсеніа мниха и прѣзвитера и игоумена, Слово о свѣтѣхъ трѣста и семнадесятѣхъ отцѣхъ иже въ Никен (*Al lui Arsenie călugăr și prezbiter și egumen : Cuvînt despre cei trei sute și optsprezece părinți de la Niceia*) ꙗко. Облаци оубо иже отдымѣшѣ.

71. 312^v—315^v. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Василіа архіепископа Селевкіискаго, в свѣтѣмъ въображеніи вѣры (*A celui între sfinți, părintele nostru Vasile, arhiepiscopul Seleuciei : Despre sfînta întruchipare a credinței*) іис. Малъ оубо вамъ.

72. f. 315^v—330. Іу(анна) архіепископа Квнстантінѣ града Златоустаго, слово : егда вѣнѣ цркви верете се Евтропіе втръженъ быст (*Io(an) Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt : Cînd se află în afara bisericii, Eutropie a fost prins . . .*) іис. Сладостенъ оубо цвѣтникъ.

73. f. 330—336. *Același* ѿт сказанія еже къ Солоуніанумъ посланія (*Din cuvîntarea cea către solia Salonicienilor*) іис. Пророци оубо достонно.

74. f. 336—340. *Același*. Слово : о еже не плакати сѣланѣ скончавшихъ се, нь помети и молитвы и милостыніе в нихъ творити (*Cuvînt despre : nu plîngeți prea mult pe cei răposați, ci faceți pentru ei pomeni și rugăciuni și milostenii . . .*) іис. Не плашимъ горцѣ възлюбленн.

75. f. 340—344^v. *Același*, Слово на свѣтоую Пндесетницѣ (*Cuvînt la sfintele Rusalii*) іис. Благословенъ Богъ, велика.

76. f. 344^v—346. *Același*. Слово свѣтлымъ и въсѣхвалнымъ дванадесетимъ апостолоумъ (*Cuvînt la sfinții și întru tot lăudații doisprezece apostoli*) іис. Къ лѣпотоу и днькс нантіе.

77. f. 346—348^v. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Василіа архіепископа Селевкіискаго, на еретики о божествѣнѣи Тронци (*A celui între sfinți, părintele nostru Vasile, arhiepiscopul Seleuciei : Împotriva ereticilor despre dumnezeiasca Treime*) іис. Многа нѣкако іест.

78. f. 348^v—351^v. *Același*. Ѿ свѣтѣмъ Дсѣк (*Despre Sfîntul Duh*) іис. Иже бв и в Дсѣк.

79. f. 351^v—356. Іванна архіепископа Квнстантінѣ града Златоустаго, Слово на свѣтсю Пндесетницѣ (*Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la sfintele Rusalii*) іис. Късакъ оубо днь свѣтелъ.

80. f. 356—360. *Același, același titlu.* іис. Небо намъ быст земля.

81. f. 360—362^v. Петра презвитера Антиохискаго. Слово въ свѣтсю Пндесетницѣ (*A lui Petru prezbiter din Antiohia : Cuvînt la sfintele Rusalii*) іис. Пндесетнице оубо празникъ . . .

82. f. 362^v—368. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Гргоріа архіепископа Квнстантінѣ града Богослова. Слово въ свѣтоую Пндесетницѣ (*Al celui între sfinți, părintele nostru Grigore Teologul, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la sfintele Rusalii*) іис. О празникѣ кратко любомоу.

83. f. 368—374^v. Іу(анна) Златоустаго архіепископа Константина града слово на свѣтсю н-цѣ и о свѣтѣ Дсѣк (*Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la sfintele Rusalii și despre Sfîntul Duh*) іис. Пакы празникъ.

84. f. 374^v—395. Φιλοθεα патриарха Кωνстантина града. Слово в рѣкѣ свѣтлых... (*Filotei, patriarh de Constantinopol: Cuvînt despre toți sfinții*...) Ѳс. И еже словеса оубо иначе.

85. f. 395—402^v. Льва, о Христѣ царя вѣчнѣм цара, слово, егда иже повесоудѣ на земли мѣстелѣа родѣ своимъ страстми низложихше, добрѣ побѣдныи Храбрыныи въсѣчьстнаа нектѣста цркви почитаетъ (*Al lui Leon, împărat întru Hristos, împăratul cel veșnic: Cuvînt: Cînd peste tot pe pămînt luptătorii cu bună izbîndă, biruînd prin patimile lor neamul tiranilor, îi cînsteste biserica, întru tot cînstita mireasă <a lui Hristos>* Ѳс. Прѣкѣ прѣкѣвѣтаго Дѣла.

86. f. 402^v—404^v. Прѣподобнаго отца нашего Ефрема Сирина. Слово в рѣкѣ свѣтлых. (*A preacuviosului părintelui nostru Efrem Siriul: Cuvînt despre toți sfinții*) Ѳс. Неразумныи и ненаоученыи.

87. f. 404^v—407. Иоанна архіепископа Константина града Златоустаго. Слово о рѣкѣ свѣтлыхъ (*Al lui Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt despre toți sfinții*) Ѳс. Сѣтла и въздеелѣнна.

88. f. 407—411. Ацелаші. Слово похвалѣо в рѣкѣ свѣтлыхъ (*Cuvînt la laudă despre toți sfinții*) Ѳс. Ѣт нелиже свѣщенноѣ.

89. f. 411—414. Ацелаші. Слово в постѣ свѣтлыхъ апостолѣ и в милостыни (*Cuvînt despre postul sfinților Apostoli și despre milostenie*) Ѳс. Дѣныи възлюбленіи врачю поклоним се.

90. f. 414—421. Ацелаші. Слово в богатыхъ и в нищихъ и о Авраамовѣ жрѣтѣи (*Cuvînt despre bogați și despre săraci și despre jertfa lui Avram*) Ѳс. Дѣнии четырндецете.

91. f. 421—428^v. Ацелаші. Слово о иже възвеличише се дѣла твоа Господи въса прѣмоудростію сътворишь еси (*Cuvînt despre: A preamărit lucrarea ta Domnul, de ai făcut toate cu înțelepciune*...) Ѳс. Мала оубо соуть реченаа...

92. f. 428^v—434^v. Ацелаші. Слово о апостольскѣи рѣчи и о женахъ и мъжехъ и о цѣломудреніи (*Cuvînt despre spusele Apostolilor și despre femei și bărbați și despre înțelepciune*) Ѳс. Къ медьвѣнкимъ источникымъ.

93. f. 434^v—444. Моученіи свѣтлыхъ и славныхъ апостолѣ Петра и Павла (*Pătimirea sfinților și slăviților Apostoli Petru și Pavel*) Ѳс. И въ Хоуджествѣхъ.

94. f. 444—446^v. Иоанна архіепископа Кωνстантина града Златоустаго. Похвала свѣтымъ вѣхъовнымъ апостоломъ Петрѣ и Павлѣ (*Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Lauda sfinților apostoli de frunte Petru și Pavel*) Ѳс. Небесе и землие рет видѣш.

95. f. 446^v—450^v. Ацелаші. Похвала свѣтомѣ апостолѣ Павлѣ (*Lauda sfințului apostol Pavel*) Ѳс. Несъгрѣшнѣ оубо вторан.

96. f. 450^v—453. Исѣхія презвитера Иеросалимскаго, на свѣтые апостолы Петра и Павла (*A lui Isihie, prezbiter din Ierusalim: La sfinții apostoli Petru și Pavel*) Ѳс. Добрѣ оубо цѣкты.

97. f. 453—454^v. Iw<анна> архієпископа Кѡнстантіна града Злато-оустаго, Похвалноє Петроѡ и Іоаннѡ и Іакѡвѡ (*A lui Io<n> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Lauda lui Petru și a lui Ioan și a lui Iacov*) ѡс. Слѡвѡцѡ испѡсѡѡе срѡѡе.

98. f. 454^v—456^v. *Același*. Похвалноє свѡтымъ апостоломъ кѡ-тѡмъ (*Lauda celor 12 apostoli*) ѡс. Къ лѡпотѡ и дѡнѡс нантѡемъ.

f. 457—459^v. Albe.

Însemnări

l. 456^v. Сѡн Панегірікъ ѡноѡескъ (*Acest Panegiric este al Xenofului*¹⁾).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament la f. 2. Filigran : cerc dublu cu ornament la mijloc. Scris de mai multe mâini (I. f. 1—139^v, III f. 140—365, II. f. 365^v—433, IV. f. 433^v—457^v). 30 rânduri pe pagină. Seniuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris la muntele Athos. Slavă bisericească de redacție sîrbă. De la mănăstirea Neamț.

157.

Sec. XVI. Hîrtie. 529 f. 13,5 > 9,5 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc. Iațimirski nr. 92 (în-rea Neamț).

1. f. 1—2. <Lucrare fără început împotriva ereziei lui Nestorie : > ѡс. Нам тогожде по чѡловѡчьствѡу іакѡже бо естъ въ Божеествѡ.

2. f. 2—5. Анастасіа патріарха Божіаго града велікіе Антіохіе и Куріла Алегандрінскааго, изложено въ кратцѡ въ вѡрѡ по вѡпросѡу и штеќцаніѡу (*A lui Anastasie patriarhul orașului lui Dumnezeu, marea Antiohie și a lui Chiril de Alexandria : Expunere pe scurt despre credința prin întrebări și răspunsuri*) ѡс. Къпрос : Кое вѡрѡ еси.

3. f. 5—10^v. Мѡханаа Сѡггела Іерос<а>лимскааго, изложеніе въ право-славномъ вѡрѡ (*A lui Mihail Singhelul din Ierusalim : Expunere despre credința ortodoxă*) ѡс. Къроую въ единого Бога.

4. f. 10^v—12. Свѡтаго Маѡима, изложеніе въ вѡрѡ въ кратцѡ (*A sfîntului Mașim : Expunere pe scurt despre credința*) ѡс. Къпросити и штеќцати . . .

5. f. 12—14. Тогожде, въ двою свѡршенноу ествѡствѡу сѡн Господа нашего Ісѡса Хрѡста (*Ale aceluiași : Despre cele două ființe desăvîrșite ale Domnului nostru Iisus Hristos*). ѡс. Слѡво штеќе.

6. f. 14—33. Стезаніе бывшее въ кратцѡ въ Іерусалимѡхъ при Софроніи архієпископѡ въ вѡрѡ Хрѡстіанстѡи и законѡ евренскѡмъ съшѡшоу се съборѡ Хрѡстіанскѡмъ и евренскѡмъ. (*Disputa care a fost pe scurt la Ierusalim în vremea lui Sofronie arhiepiscopul despre credința creștină și legea evreiască, cînd s-a adunat la Ierusalim soborul creștinilor și al evreilor*) ѡс. Хрѡстіанни прѡжде вѡсѡхъ.

¹⁾ Mănăstirea Xenofon la Muntele Athos.

7. f. 33—53. Предѣли съ Богомъ различни по прѣданію и вѣркѣ свѣ-
тыѣ съвѣрныѣ и апостольскыѣ цркви (*Diferite definiții, cu Dumnezeu,
după tradiție și credința sfintei sobornicești și apostolești biserici*) ꙗс.
Кѣднти подобает.

8. f. 53—53. Іуанна царѣ Кантакуззина, о тринчествѣ дшше и о ествѣ-
ствахъ (*A lui Ioan Cantacuzino împăratul : Despre sufletul în trei părți și
despre ființe*) ꙗс. Бствствоу чьлокѣчьское.

9. f. 54—55. Тогожде, ѡ вѣркѣ (*A aceluiași : Despre credință*) ꙗс.
Іако аще вѣра безъ дѣлъ.

10. f. 55—55^v. Тогожде, ѡ законѣ нечкствныхъ (*A aceluiași : Despre
legea nelegiuirilor*) ꙗс. Іако ѡт паденіе и скоудостію.

11. f. 55^v—56. Тогожде, о истинкѣ (*A aceluiași : Despre adevăr*)
ꙗс. Истина оубо една и простаа.

12. f. 56^v. Тогожде, о немощи различіа дшшк и тѣла (*A aceluiași :
Despre neputința de a deosebi sufletul și trupul*) ꙗс. О тѣлесн оубо неможеть...

13. f. 56^v—59^v. Паки ѡт Климентінскыхъ. О соуцкствоу и ествствоуца,
іако тожде ест и съставъ и лице тожде ест : (*Iarăși din Clementiane : Despre
aceia că „existență” și „ființă” sînt același lucru, și „întocmire” și „chip”
același sînt*) ꙗс. Еже ѡ сцкствѣс.

14. f. 59^v—60. Богослова : ѡт еже о градоу пазвы ради (*A Teologului :
din : Despre „pentru flagelul grindinei”*) ꙗс. Прѣмоудрость прѣваа.

15. f. 60^v—61. Свѣтаго Васіліа, ѡт еже . . . (*Ale sfîntului Vasilie :
Din acelea despre : . . .*) ꙗс. Неподобает прилоучившін.

16. f. 61—61^v. Ѡт апостолнскыхъ заветаини. (*Din învățătura aposto-
lilor*) ꙗс. Бзыцъскыхъ книгъ къскѣ . . .

17. f. 61^v—63. Евсеѣія ѡт начело словніе покѣсти (*A lui Eusebie :
Povestire din introduce*) ꙗс. Поніеже и еллинкы.

f. 63—503^v. Urmează cîteva sute de fragmente scurte uneori cîte o
jumătate de pagină, fie indicate pe scurt : Teologul, Gură de Aur ; fie cu
titluri ale pasajelor comentate din Vechiul și Noul testament, fără indi-
carea autorului. Ele nu formează lucrări întregi, ci sînt extrase fragmen-
tare, dintre care însemnăm numai cîteva mai importante).

f. 134—135. Albe, adăugate în locul unei lacune.

18. f. 230^v—231^v. Ѡт житіа свѣтаго Грігоріа папы Римскааго (*Din
viața sfîntului Grigore, papa Romei*) ꙗс. Иже въ свѣтнхъ Грігоріе.

19. f. 264—266. Ѡт житіа свѣтаго Іуанна Милостиваго (*Din viața
sfîntului Ioan Milostivul*) ꙗс. Еже съ мною быти . . .

f. 294—295^v. Albe, adăugate în locul unei lacune.

20. f. 455—462. Прѣданіе оуоставмъ иже на вѣнкшнхъ странѣ прѣкы-
вакцимъ иннокмъ, рекшеѣ скѣтскааго житіа правило (*Tradiția orînduirii călu-
gărilor care trăiesc în afară, adică pravila vieții de schit*) ꙗс. Подобает
оубо вѣдати.

21. f. 462—466. О неоумѣющіиѣхъ ниже прочитающіиѣхъ свѣтѣхъ писании (*Despre cei ce nu știu, nici nu citesc sfintele scripturi*) ѣне. Бѣудѣже вѣдомо и во семъ.

22. f. 503—523^v. Слово свѣтѣхъ вѣселенскѣхъ седмѣхъ съборѣ гдѣ и когдѣ и на кѣе кѣждо ихъ събраше се (*Cuvînt despre cele șapte sfinte soboare ecumenice, unde și cînd și pentru ce fiecare din ele s-au adunat*) ѣне. Подокаѣет вѣдати вѣсакомоу Христѣаниноу.

f. 512^v—513. Albe.

23. f. 524^v—528. Ѡт лѣтописца (*Din Letopiseț*). <Extrase din cronograf> ѣне. Пѣсла Бѣгъ гада прѣорока.

Însemnări

Pe coperta din urmă, partea interioară : Сѣа книга глаго<лѣма> пѣчѣла свѣто Пѣвѣска вѣ свѣтѣхъ горѣ Пѣона (*Această carte numită Albină este a sfintului Pavel, în sfintul Munte Athos*).

Titluri și inițiale cu roșu. 19 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris, la Muntele Athos (Sf. Pavel). Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

158.

Sec. XV. (Prima jumătate), Hîrtie. 350 f. 29 × 19 cm Începutul și sfîrșitul lipsesc. După f. 346, o foaie sărită la numerotare; f. 350 ruptă.

Iațimirski nr. 93 (m-rea Neamț). (Îl datează de la sfîrșitul veacului al XIV-lea).

1. f. 1. <Viața și lauda abbei Dorotei> ѣне. Те ѣкоже и достоинно кѣзѣска вѣѣмъ сево корѣнѣ соуцѣ.

f. 2—8. Ѡтѣца Досѣиѣн слово вѣ (*Despre părintele Dositei*, ¹⁾ сѣвѣнтѣ 2). ѣне. Блаженѣ о истинѣ.

2. f. 8—139. Прѣподобнаго ѣтѣца нашего авѣа Дорѣѣа оуѣчениѣ различна кѣ своимъ ѣмоу оуѣченикомъ. . . (*Ale preacuviosului părintelui nostru avva Dorotei. Învățături diferite către ucenicii săi*) ѣне. Испрѣва, ѣгда стѣворѣн Бѣгъ.

3. f. 139—179. Житѣиѣ прѣподобнаго ѣтѣца нашего Пѣисѣа Бѣлѣнкаго, испѣсано прѣподобнымъ Иѣваномъ Коловоомъ (*Viața preacuviosului părintelui nostru Paisie cel Mare, scrisă de preacuviosul Ioan Colovos*) ѣне. ѣкоже ѣрасна мѣра сеѣго.

f. 179^v. Albă.

4. f. 180—350^v. <Varlaam și Ioasaf> Пѣсаниѣ сѣн дѣше полѣзноѣ ѣтѣ кѣноуѣтрѣнѣ ѣѣѣпскѣѣ стѣранѣ глаголемѣ Иѣндѣа вѣ свѣтѣхъ градѣ прѣнесѣно Иѣваномъ мѣнѣхѣмъ моуѣжемъ свѣтѣмъ вѣ монастырѣ свѣтон вѣ немѣже житѣиѣ Карлаамѣ и Иѣасаѣа прѣсно пѣметноу и бѣжѣствѣного (*Scrisoarea aceasta folositoare pentru suflet a fost adusă din părțile lăuntrice ale Ethiopiei*,

¹⁾ Titlul este greșit; e vorba de Dorotei în text.

adică India, în sfînta cetate, de către Ioan Călugărul, bărbat sfînt în mănăstirea cea sfîntă, în care se cuprinde viața lui Varlaam și a lui Ioasaf cel veșnic pomenit și dumnezeesc) înc. **Єлицѣ дѣломъ божинмъ водими соутъ.**

La f. 233 subtitlu separat **Притча и иннорозѣ** (Pilda despre inorog <licornă>).

Sfîșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 73^v, 82, 98, 180. Inițiale ornat (ornamente animale la f. 73^v). 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris la Muntele Athos. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la mănăstirea Neamț.

159.

Sec. XV. Hîrtie. 322 f. 21,5 × 13,5 cm. Lipsesc începutul și sfîșitul și foi după f. 88^v și 128^v.

Iașimirski nr. 95 (m-rea Neamț). (Crede o parte din manuscris scris în sec. XIV).

1. f. 1—49 . <Cugetărfle lui Maxim Mărturisitorul> numerotate pe margine. Sus deasupra fiecărei pagini **Маѣ<им>** = Maxim. Începutul lipsește; începe cu cugetarea nr. 70; înc. **Шляюци но стражеть занъ еда вркме позоветь.**

Cugetările sînt numerotate pînă la nr. 400.

2. f. 50—88^v. **Нєчлїа презвитєра къ Θεοδοулу, словєса дѣше полезная трѣзєнни и добродѣтели главєнни. Начкѣло, просвѣщенїє дѣши и истинно изложєнїє, глаголемаа втѣцїатєлнаа и молитєвнѣж главы** (*Ale lui Isihie prezviterul — către Theodul — cuvinte folositoare de suflet, capete despre mintea trează și binefacere. Începutul: luminarea sufletului, spunerea adevărului, rostite prin răspunsuri și capete de rugăciuni*) înc. **Трѣзвєнїє юєт хждо-жєство.**

3. <Cugetări> numerotate pe margine de la 1 la 98.

După f. 88^v foi smulse (erău la locul lor cînd s-a făcut catalogul Iașimirski, care dă titlul: **Главы четырїста прѣподобнаго втца нашего Таласїа** Capete patru sute, ale prea cuviosului părintele nostru Thalasia).

f. 89—103^v. Cugetările părintelui Thalasia încep cu nr. 34 și merg pînă la 400. Începutul lipsește, înc. **Слово да єст оумна...**

4. f. 103^v—115^v. **Прѣподобнаго втца нашего Фїлофеа Храма свєтѣж Бєгороднѣж нже въ кспннѣ Сїнанстѣнї** (*Ale preacuviosului părintelui nostru Filotei din lăcașul sfintei Născătoare de Dumnezeu, care este la rugul de la Sinai*) înc. **Єсть оумная вран.** Cugetările numerotate pe margine de la 1—38.

5. f. 115^v—128^v. НѢЛА ПОСТНИКА ГЛАВНИИ В МОЛИТВѢ РН (*Ale lui Nil Pustnicul : Capete despre rugăciune 150*) ÎNC. ИЖЕ ХОЩЕТ БЛАГОВОННИИ. Сугетări numerotate pe margine de la 1—148. După f. 128 lipsește o foaie.

6. f. 129—204. ГЛАВНИИ ПРѢПОДОБНАГО УТЦА НАШЕГО МАКАРІА, УТ СЛОВЕСЬ ЕГО ПРѢТВОРЕННА ЛОГОШЕТОМЬ РН (*Capetele preacuviosului părintelui nostru Macarie, din cuvintele lui traduse de logofăt, 150*) ÎNC. БЛАГОДАТНЖ ОУБѢ И ДАРѢМЬ.

Cugetările numerotate pe margine dela 1—150.

7. f. 204—205^v. НИКИТЫ ИНОКА И ПРЕЗВИТЕРА ШЕНТѢЛИИ СТОУДИТСКЫА СТИХОАТА (*Ale lui Nichita Stihat călugărul și prezbiter din mănăstire Studioon*). <Întrebări și răspunsuri>; ÎNC. КЪПРОС : КАА ЕСТ МЫСЛЬ.

8. f. 205^v—230. ТОГОЖДЕ ГЛАВЫ ДѢТЕЛНЫ СЪТНИЦА ПРѢВЖ (*Ale aceluiași „capete lucrătoare”, prima sută*) ÎNC. ЧЕТЫРИ НЕПРОУЖВИ.

9. f. 230—253. ДРОУГЫЖ УТ ЕСТЫВНЫХЪ ТОГО ГЛАВНИИ, ВТОРЫЖ СЪТНИЦА (*Altele din „capetele naturale” ale aceluiași, a doua sută*) ÎNC. НАЧАЛО ОУБѢ ЛЮБВЕ БОЖІА.

10. f. 253—263^v. ИНЫЖ ГЛАВНИИ, ТРЕТІА СЪТНИЦА, ТОГОЖДЕ (*Alte capete, a treia sută, ale aceluiași*) ÎNC. ИНО ШЕЗЫКЪ БОЖІИ.

11. f. 263^v—272. ОУТ ПОУЧЕНІА КНИГЬ ПРѢПОДОБНАГО УТЦА НАШЕГО СЪММЕНА НОВАГО БОГОСЛОВА ИГОУМЕНА БЫКШАГО МОНАСТЫРѢ УГРАДЫ СВАТАГО МАМАНТА (*Din învățăturile cărții preacuviosului părintelui nostru Simion Noul Teolog și fost egumen al mănăstirii grădina sfântului Mamant*) ÎNC. БРАТІА И УТЦЫ, ВСѢКЪ ЧЛОВѢКЪ.

12. f. 272—285^v. СЛОВА УТ ГЛАВНИИ АЗЪБОУКОВНЫХЪ ПРѢПОДОБНАГО УТЦА НАШЕГО СІММЕНА НОВАГО БОГОСЛОВА (*Cuvinte din capetele pe alfabet ale preacuviosului părintelui nostru Simion Noul Teolog*) ÎNC. БОГЪ ЕГДА СЪДЕТЬ НА СЪДѢ . . .

13. f. 285^v—306^v. ГЛАВЫ ДѢТЕЛНЫ ПРѢПОДОБНАГО УТЦА НАШЕГО ТИМОТЕЯ ЕДЕСКОГО (*Capetele lucrătoare ale preacuviosului părintelui nostru Theodor al Edessei*) ÎNC. ПОНЕЖЕ ОУБѢ БЛАГАГО БОГА.

Cugetări numerotate pe margine de la 1—100.)

14. f. 306^v—318. СЪММЕНА НОВАГО БОГОСЛОВА ГЛАВНИИ (*Capetele lui Simion Noul Teolog*) ÎNC. МНОГОЕ И БЕЗГОДНОЕ СЪКРОУШЕНІЕ.

Cugetări numerotate de la 1—50.

15. f. 318—322^v. ТОГОЖДЕ (*Ale aceluiași*). <Cugetări numerotate>; sfârșitul lipsește; ÎNC. ШЕШЕ УТРЕЦИ СЪ ВЪСХІШЕШИ.

În tot manuscrisul corectări marginale de mîna lui Paisie Velicovschi, starețul de la Neamț (a doua jumătate a sec. XVIII).

Titluri și ornamente cu roșu. Inițiale ornate. 24 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pinză. Scris în Moldova la mănăstirea Neamț. Slavă bisericească de redacție mediodulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XV. Hirtie. 312 f. 21,5 × 14 cm. Lipsesc foi după f. 2^v, 171^v. Foi completate în sec. XVII (f. 1—2^v, 24—27^v).

Iașimirski nr. 96 (m-rea Neamț).

1. <Învățăturile abbei Dorotei> f. 1—152.

f. 1—2^v. Послание къ кратѣ просишоу послати сѧ емоу ѡсрѣтениа слова прѣподобнаго отца нашего авва Доротеа (Epistolă către fratele care a cerut să i se trimeată cuvintele ce s-au aflat ale preacuviosului părintelui nostru avă Dorotei). Foi adause în sec. XVII. înc. Хвала оу срѣдѣ блажж.

f. 3—5^v. <Viața avei Dorotei>. Începutul lipsește, înc. . . . окъ и дѣломъ по словѣ си старецъ. . .

f. 5^v—14. Ѡ отци Доситен, слово ѡ (Despre părintele Dositei (sic, în loc de Dorotei). Cuvîntul 2) înc. Блаженни и по истинѣ авва.

f. 14—152. Прѣподобнаго отца нашего авва Доротеа, оученіа различна къ своимъ емоу ученикомъ. . . (Ale preacuviosului părintelui nostru avva Dorotei: Învățături diferite către ucenicii săi. . .) înc. Исправа егда сътвори.

2. f. 152—159. Слово свѣтаго Макарія ѡ сѣрѣшенки и истиннѣм молитвѣ (Cuvintele sfîntului Macarie : Despre rugăciunea desăvîrșită și ade-vărată) înc. Добро есть постъ.

3. f. 159—162^v. Повѣстъ дѣше полезна зѣло отца Макарія (Poveste foarte folositoare pentru suflet a părintelui Macarie) înc. Повѣдѣлаж старци

4. f. 162^v—164. Свѣтаго Исая сказанне полѣзное (A sfîntului Isaia : Povestire folositoare) înc. Рече свѣткн Исая.

5. f. 164—165. Свѣтаго Маѣма въпрос (A sfîntului Maxim întrebare) <Întrebări și răspunsuri.> înc. Како можетъ оумъ. . .

6. f. 165—171^v. Иѡанасіа Илѣзандрьскаго главизни (Capetele lui Athanasie al Alexandriei) înc. Къзлюбленіи попечѣм сѧ ѡ спасени.

7. f. 172—172^v. <Dfn Pateric>. înc. Повѣдаш ѡ етерѣ.

8. f. 172^v—196. О оумилениі слова (Cuvînt despre umilință) <și altele din Pateric> înc. Глаголаж ѡ отци Ирсени.

9. f. 196^v—201. Слово свѣтаго отца нашего Ефрема, о отпадажцих ѡт своа лѣности и непшѣжцих видж ѡ грѣскѣх (Cuvîntul sfîntului părintelui nostru Efrem : Despre cei căzuți din pricina lenevirii lor și care nu cugetă despre păcatele lor) înc. Брате мнишѣсколѣ житию.

10. f. 201—207. Тогожде Ефрема. Слово о блаженнѣх (Ale aceluiași Efrem : Cuvînt despre cei fericiți) înc. Блаженъ иже възненакиднѣ. . .

11. f. 207—210^v. Наказанне іако подобаетъ смнати сѧ ни глаоумити сѧ—слово кѣ (Învățătură cum trebuie să te stăpînești și nu trebuie să glumești, cuvînt 23) înc. Начало развращенію.

12. f. 210^v—212. Тогожде **Ефрема** в трѣпкни слово (*Ale aceluiași Efrem : Cuvînt despre răbdare*) ꙗко. Любимци, бждѣмъ Храбри.
13. f. 212—215. Наказаніе еже прѣходитъ вт мѣста на мѣсто и не прѣхидитъ, слово **ꙗс** (*Învățătură : să treci din loc în loc și să nu treci ; cuvînt 26*) ꙗко. Кѣра мати естъ.
14. f. 215—246. Пооучение свѣтаго **Ефрема** Сирина, слово **н** (*Învățătura sfîntului Efrem Sîriul. Cuvîntul 50*) ꙗко. Бвалѣзнь иждитъ.
15. f. 246—261^v. Тогожде **Ефрема** Сирина, слово егда придошж къ немъ братіа и въпросишж в дѣлесеѣхъ нмы слов, **кѣ** (*Al aceluiași Efrem Sîrul : Cuvînt cînd au venit la el frații și l-au întrebat despre fapte, cuprinzînd 22 cuvîntări*). Sînt 22 de scurte cugetări despre virtuți și păcate ; ꙗко. Блажж вашж жизнь.
16. f. 261—264. **Ѹт** Патерика избранна словеса (*Cuvînte alese din Pateric*) ꙗко. Повѣда намъ нѣкыи.
17. f. 264—264^v. Прѣподобнаго **Исаака**, словеса (*Cuvintele preacuviosului Isaac*) ꙗко. Съ нестъ чинъ.
18. f. 265—268. Собо полезно на вѣсѣкъ днь прочитаемоу бывати пользы ради (*Cuvînte folositoare a le citi în fiecare zi pentru folos*) ꙗко. Нѣкто вт братнѣ написи.
19. f. 268—269. **Свѣтаго Ефрема** (*Ale sfîntului Efrem*) ꙗко. Къспринми млъчание.
20. f. 269—271. Повѣсти свѣтыѣ отць (*Povestea sfîntilor părinți*). Din Pateric. ꙗко. Реченѣ кто вт старецъ.
21. f. 271—272. **Ѹт** жити свѣтаго **Пахомна** слово (*Din viața sfîntului Pahomie, cuvînt*) ꙗко. Келкыи **Пахомне** еше юнѣскыи.
22. f. 272^v—274. **Ѹт** жити свѣтаго **Бенедикта** (*Din viața sfîntului Venedict*) ꙗко. Нѣкогдаже свѣтомоу **Бенедиктоу**.
23. f. 274—275. **Свѣтаго Карѣсанѣѣа** (*Ale sfîntului Varsanufie*) ꙗко. Братъ въпроси втца **Карѣсанѣѣа**.
24. f. 275 și 277^v. **Ефрем** (*Efrem*) ꙗко. Ище живеши съ братиамн.
25. f. 275^v—277^v <*Din Pateric*> ꙗко. Рече старецъ : Ище не моцишъ . . .
26. f. 277—278^v. Прѣподобнаго втца нашего **Стефана** **Ѹвенскааго**, заповѣди втрекшии сѣ мира (*Ale preacuviosului părintelui nostru Ștefan din Teba : Învățături pentru cei ce s-au lepădat de lume*) ꙗко. Прѣвое оубв немѣн . . .
27. f. 278^v—285. Тогожде, заповѣди болъшжѣ прѣкыиѣ къ **Хвтацимъ** спасти сѣ (*Ale aceluiași : Învățături mai mari ca cele dintîi, către cei care vor să se mîntuiască*) ꙗко. Прѣжде вѣсего трѣбоуемъ.
28. f. 285—286. **Молитва** (*Rugăciune*) ꙗко. **Бладино** **Господи** **Исоусе** **Христе**.
29. f. 286—289. Слово свѣтаго **Келнкааго** отца **Макаріа** (*Cuvîntul sfîntului părinte Macarie cel Mare*) ꙗко. Повѣда намъ **авка** **Исана**.

30. f. 289—296. ИНЫ ВЕСѢДЫ СВАТЫИХЪ ОТЦЪ (*Alte cuvîntări ale sfinților părinți*). <Scurte sentințe din Ioan Gură de Aur, Efrem Siriul, Nil, Isidor> inc. Рече старецъ : аще нальжжтъ ти.

31. f. 296—296^v. Прѣподобнаго отца нашего Симеона новаго Богослова, в прѣвомъ вѣннманн (*A preacuviosului părintele nostru Simeon Noul Teolog : Despre prima luare aminte*) inc. Прѣваагв оубо вѣннманна. . .

32. f. 296^v—297^v. О разлнчн втораго вѣннманн (*Despre defînirea celui de a doua luare aminte*) inc. Второе же вѣннманнє ест се.

33. f. 297^v—298. Се н в третнемъ вѣннманн (*Aceasta și despre a treia luare aminte*) inc. Послашанн бв своего.

34. f. 298—301^v. О разлнчн третнаго вѣннманн (*Despre defînirea celei de a treia luare aminte*) inc. Начало же третнаго вѣннманнн.

35. f. 301^v—306. СВАТАГО ОТЦА НАШЕГО ЕФРЕМА СИРИНА, СЛОВО В СТРАСТИ СПАСОВѢ, МЗ (*Al sfîntului părintelui nostru Efrem Siriul : Cuvînt despre patimile Mîntuitorului, 47*) inc. БОЖ СМ ГЛАГОЛАТИ.

36. f. 306—306^v. ИНЫ ВЕСѢДА СВАТЫИХЪ ОТЦЪ (*Alte cuvinte ale sfinților părinți*) inc. Рече старецъ : аще наложжтъ.

37. f. 306^v—311. НАКАЗАНИЕ СВАТАГО ЕФРЕМА СИРИНА В ПОКААНИИ (*Învățătura sfîntului Efrem Siriul despre pocăință*) inc. ДАВЕЦЪ ВЪСѢХЪ БЛАГЫХЪ.

38. f. 311—311^v. ИВАННА ЗЛАТОУСТАГО (*Ale lui Ioan Gură de Aur*) și ale altora scurte cuvîntări; inc. Рече блаженныи ИВАННЪ.

39. f. 312—312^v. ОУТ ЖИТНА ИВАННА МИЛОСТИВАГО (*Din viața lui Ion cel Milostiv*) inc. Блаженныи ИВАННЪ МИЛОСТИВЪИИ.

Însemnări

f. 2^v. О ! de folos și sufletesc lucru este întru această carte, carele și eu smeritul și mult păcătosul o am cetit peste tot, cînd să făce schitul în Codrul Pășcanilor, ce să камă Брăтеști Да знати см въ двугое время (Să se știe în multă vreme) Ieromonah Lazar leat 7242 (1734).

Titluri și inițiale cu roșu. Scris pe două coloane. 16 și 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

161.

Sec. XV. Hirtic. 276 f. 20,5 × 20 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după 5^v, 6^v, 175^v, 271^v.

Iațimîrski nr. 97 (m-rea Neamț).

1. f. 1—5. <Cuvînt al lui Ioan Gură de Aur.> Începutul lipsește, inc. НАМЪ ВЪСХОТѢНІЕ НЕПОДАЕТЪ ТРОУДА.

2. f. 5—5^v. ТОГОЖДЕ, ВЕСѢДА О НЕПОСТИЖИМЪМЪ, ЯКО НЕ БѢ СЪХОЖДЕНІЕ СЕРАФИМЪМЪ. СЛОВ ТРЕТІЕ (*Ale aceluiași. Cuvîntare despre cel de neînțeles, că*

nu a fost o coborîre a serafimilor. Cuvîntul al treilea) înc. Трѡѡдолюбеныѡ ѡт земадѣлника.

După f. 5^v, lacună; începe alt manuscris. După f. 6 două foi smulse.

3. f. 6—12^v. <Din Patericul egiptean și cel de Ierusalim,> fără început, înc. Моеж нагь пакын ѡтцаж тамо.

4. f. 12^v—26^v. Тогожде, послание различна къ братѡс въпросившоу его ѡ нечювствѡ дѡши и ѡ исакновѡнїа любви, отвѣтъ (*Ale aceluiași. Epistole diferite către fratele care l-a întrebat despre nesimțirea sufletului și despre tăierea dragostei. Răspuns*) înc. О нечювствѡи дѡшж твож.

5. f. 26^v—28. О женѣ пришедшѡи исповѣдати сѡ (*Despre femeia care a venit să se spovedească*) înc. Приспо помнимаемьн Єѡлогїе.

6. f. 28—30. О мъжи съпиражшим сѡ съ вѣсы ̄ часи прѣжде смъртъи его (*Despre bărbatul care s-a luptat cu dracii 3 ore înainte de moartea lui*) înc. Повѣда намь нѣкьн ѡт отць.

7. f. 30—33. О мнїхѡхъ плѣменыхъ въ Африкьнж (*Despre călugării prădați în Africa*) înc. Къ странахъ глаголемьнхъ Калавїа.

8. f. 33—33^v. О сповѣдавшимъ своа съгрѣшенїа къ свѣтомѡс старцѡс (*Despre cei ce și-au spovedit păcatele la sfîntul stareț*) înc. Мнїхъ нѣкьн и благого вѣннїн.

9. f. 33^v—39^v. О исповѣдавшимъ сѡ къ вѡбразѡс Господа нашего Исуса Христа (*Despre cei ce s-au spovedit la icoana Domnului nostru Iisus Hristos*) înc. Мъжжъ нѣкьн ѡт славьнхъ.

10. f. 39^v—41^v. О трїхъ женѡхъ обрѣтѡнїи в пропасти (*Despre cele trei femei care trăiau în prăpastie*) înc. Повѣда намь нѣкьн ѡт отць.

11. f. 41^v—45^v. О женѣ обрѣтѡнѡи въ островѣ съ сынѡмъ еж (*Despre femeia care trăia în ostrov cu fiul ei*) înc. Блаженьн въ свѣтхъ.

12. f. 45^v—90. О отци Герасимѣ емоу же львъ поработа (*Despre părintele Gherasim, căruia i-a fost rob un leu*) înc. Сказа намь нѣкьн ѡт ѡтць.

13. f. 90—93. Ѣ инѡм магистрянѣ (*Despre alt „magistriean”*) înc. Тъжде ѡтць повѣда намь.

14. f. 93—97. Прѣподобнаго нашего Серапїона (*Ale preacuviosului nostru Serapion*) înc. Съ нже въ свѣтхъ.

15. f. 97—100. О простѣмъ Павель (*Despre Pavel cel simplu*), înc. Блаженъ ѡтць Павелъ.

16. f. 100—110. Отца Филимона ошеаника, слово велми полезно (*Al părintelui Filimon pustnicul: Cuvînt foarte folositor*) înc. Глаголаахъ ѡтци Филимон ѡшеаницѣ.

17. f. 110—128^v. Нже въ свѣтхъ ѡтца нашего Єфрема, слово ѡ поклани (*Al celui între sfinți, părintele nostru Efrem: Cuvînt despre pocăință*) înc. Прїндѣте любьнмнїн . . .

18. f. 128^v—131^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Иларіона, в седнѣмъ жити (*A celui între sfinți, părintele nostru Ilarion : Despre a trăi în singurătate*) ѿс. Потѣшиа сѧ братіе паче вѣсего.

19. f. 131^v—142^v. Прѣподобнаго отца нашего Симеона Новаго Богослова (*Ale preacuviosului părintelui nostru Simion Noul Teolog*) ѿс. Братіе н отѣци, вѣсѣк чловѣкк.

20. f. 142^v—147. Иже въ свѣтыхъ отца нашего великаго Иѳанасіа патриарха Александрѣскаго, слово вѣлавлено къ заповѣдемъ Божіихъ и вѣсѣмъ от-връгшиа сѧ мира, хотѣшиа спасити сѧ (*Ale celui între sfinți, părintele nostru Athanasie, cel Mare, patriarhul Alexandriei. Cuvîntare pe capitoale, despre poruncile lui Dumnezeu și către toți cei ce s-au lepădat de lume, vrînd să se mîntuiască*) ѿс. Вѣзлюбленіи потѣшиа сѧ в спасеніи.

21. f. 147—150. Иже въ свѣтыхъ прѣподобнаго отца нашего Макарія великаго, слово сѣло полкѣно (*Al celui între sfinți, preacuviosul părintele nostru Macarie cel Mare : Cuvînt foarte folositor*) ѿс. Хотѣи пристѣпнѣти къ Господоу...

22. f. 150—169. Ѡ смѣрѣнѣ мѣдрости (*Despre smerita înțelepciune*) <și din Pateric>; ѿс. Явѣа Иѳонне трѣждѧ сѧ (urmat de alte fragmente din Pateric).

23. f. 169—175^v. <*Cuvintele lui Efrem Siriul despre virtuți și păcate*> (fără titlu), începe cu subtilul Ѡ страѣ Божіи глава а (*Despre frica de Dumnezeu, capul 1*) urmează o lacună.

24. f. 175^v—179^v. <*Scriere fără titlu*>, ѿс. Какѣна сѣт пламеню в Господьномѣ.

25. f. 179^v—180. Бесѣды дшешеплезни отца Зосими (*Cuvinte folositoare pentru suflet ale părintelui Zosim*) ѿс. Повѣда намъ счєнык отца Зосима.

26. f. 180—181^v. Свѣтаго Макарія великаго (*Ale sfîntului Macarie cel Mare*). ѿс. Подобѣтъ себѣ отрекшомоу сѧ.

27. f. 181^v—184. Исааково (*Ale lui Isaac*) ѿс. Потрѣба и себѣ ти лю-бвилицѣ.

28. f. 184—184^v. Григоріа бесѣдовнаго в вѣщи сѣ оумилєннѣи (*Ale lui Grigore : Cuvinte despre lucrurile umilîntei*) ѿс. Къ началѣ оубѣ и ещє сѣщѣани.

29. f. 184^v—186^v. О инокѣни иже тѣловѣмъ гѣгорѣшон (*Despre călugărița care și-a ars trupul*) ѿс. Иже въ свѣтыхъ отѣцѣ епископѣ.

30. f. 186^v—189. О отѣци Виталиїи иже блаженнѣа спасшомѣс (*Despre părintele Vitalie care a mîntuit pe păcătoase*) ѿс. Старецѣ же нѣкѣи.

31. f. 189—194. О блаженнѣмъ епископѣ Нонѣ (*Despre fericitul episcop Nonus*) ѿс. Ѡтѣцѣ іако вѣповѣда намъ.

32. f. 194—196. О инокѣни бѣжавшии въ поустинѣа (*Despre călugărițele care au fugit în pustiu*) ѿс. Ѡтѣцѣ Іѳнѣ повѣда.

33. f. 196—196^v. **Ѣ** ЖЕНѢ ОУБНЕНОН УТ МЖЖА ЕЖ (*Despre femeia ucisă de bărbatul ei*) **і**нс. ДрѢГЫН ННОКЪ ПОВѢДА...
34. f. 196^v—197. **О** ЖЕНѢ ПАТРИКЫЕВѢ ВЪПАДШОН ВЪ ЕРЕСЬ (*Despre femeia patricelui căzută în erezie*) **і**нс. ПОВЕДА НАМЪ УТЪЦЬ АНАСТАСІЕ ПРЕЗВИТЕР.
35. f. 197—198. **О** ННОКЫНН ОБРѢТЕНОН ВЪ ПОУСТЫНН (*Despre călugărița care trăia în pustiu*) **і**нс. ПОВЕДА НАМ АКА КИРИАЪ.
36. f. 198—209. **О** ННОКЫНН ВЕРѢТЕНОН ВЪ ІУРДАНСТѢНН ПЪСТЫННН (*Despre călugărița care a trăit în [pustiul Iordanului]*) **і**нс. НѢКЫН УТ БЕЛНКЫХЪ И БОГОНОСНЫХЪ.
37. f. 209—213^v. **С**ВѢТАГО ІУАНА ЕПИСКОПА КАРПАТІНСКАГО, ГЛАВНА СТОРНИЦА (*Ale părintelui Ioan, episcop de Carpathos, capete o sută*) **і**нс. НЕ ВЪСХОЩН НИКОГДАЖЕ У ННОЧЕ.
38. f. 213^v. **С**ВѢТАГО АѠАНАСІА (*Ale sfântului Athanasie*) **і**нс. РЕЧЕ БЕЛНКЫН АѠАНАСІЕ.
39. f. 213^v—223. **Д**ѢСТВИЧНИКОКО (*Din Leavstviță*) **і**нс. СЪМОТРИМЪ И УБРАЩЕМЪ.
40. f. 223—237^v. **О** ЧЪЛОВѢККО СГОДІЮ НАНЦЕМЪ УТ ЕВАГГЕЛІА ЗАПОВѢД Н (*Despre cele ce se cuvin omului, sau 8 învățături din evanghelie*) **і**нс. ѢГДА ЖЕ ПОСТИТЕ СѢ.
41. f. 237^v—244. **О** ЕЖЕ НЕ БЕЗРАСЖДЕНІА СЖДНТИ... (*Să nu judeci fără rațiune...*) **і**нс. ѢТ ЖИТІА СВѢТАГО ПАХОМІА...
42. f. 244—247^v. **І**АКО НЕДОСТОИТЪ СЖДНТИ ІЕРЕУМ ИЛИ ПРАВЕДНѢ ИЛИ НЕ ПРАВЕДНѢ (*Cum nu se cade preoților să judece fie cu dreptate sau fără dreptate...*) **і**нс. СВѢТАГО АНАСТАСІА СИНАИТЪСКАГО.
43. f. 247^v—251^v. **О** БОЖІНЪ СЖДЕАХЪ (*Despre [judecățile lui Dumnezeu]*) **і**нс. ГЛАГОЛАШЕ АКА АѠАНОНН.
44. f. 251^v—253. **Ѣ**Т ЖИТНА СВѢТАГО ПАХОМІА (*Din viața sfântului Pahomie*) **і**нс. БЪДАЩ НѢКОГДА УТЪЦЪ ПАЛАМОНЪ.
45. f. 253—258. **Ѣ**Т ЛАКСАКОНА ПАТЕРНИКА (*Din Lavsiakon*) **і**нс. ОУДАМЪ НѢКТО.
46. f. 258—263. **И**ЖЕ ВЪ СВѢТЫХЪ УТЦА НАШЕГО МАРКА ЖИВШАГО ВЪ ѠРАЧЪСТѢНН ГОРѢ (*A celui între sfinți, părintele Marco, care a trăit în munții Traciei*) **і**нс. ПОВЕДА НАМ АКА СЕРАПИОНЪ.
47. f. 263—263^v. **С**ВѢТАГО ДОМЕТИЗНА ПЕРСѢННИНА И ДЪВА ОУЧЕНИКА ЕГО (*Ale sfântului Domețian Persul și a doi ucenici ai lui*) **і**нс. СЪ ВѢЖЕВЪ ВРЕМЕНА...
48. f. 263^v—271^v. **И**ЖЕ ВЪ СВѢТЫХЪ УТЦА НАШЕГО ИЛАРІОННА, У ОТВРЖЕНН МИРА ННОЧЬСКАГО (*A celui între sfinți, părintele nostru Ilarion : Despre lepădarea călugărească a lumii*) **і**нс. КЪСІН УТРЕКШЕН СѢ МИРА.
49. f. 272—276^v. <*Fragmente din tâlcuirea Vechiului testament*>. Cele cinci foi de la sfârșit nu fac parte din acest manuscris.

Titluri și inițiale cu roșu. 28 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XVI. Hîrtie, 90 f. 20,5 × 16 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după f. 30^v; f. 72 ruptă.

Iațimirski nr. 98 (m-rea Neamț).

1. <Inmormîntarea călugărilor> f. 1—30.

1. 1—3. <Rînduiala înmormîntării călugărilor>. Începutul lipsește; înc. Да спасет ил же създа оуби како затвори сѧ милосерді Христова моѳо. f. 3—30. Послѣдованіе бываемо оубишии иннокѧ (Rînduiala ce se face la călugării adormiți).

2. f. 31—90^v. <Din Pravila sfîntului Vasile>, Începutul lipsește; înc. Сѧх повелитѧ емоу шѧць.

La f. 46 subtitlu: О родитѧлех и о члѧдѧх правило (Pravilă [despre părinți și copii] înc. РѡДИТЕЛІЕ ЧЛѡДѡМ СВОИМ РАВНО.

La f. 53 subtitlu: Заповѣди ѡ оубиствених грѣсѧх (Învățătură despre păcatele de moarte) înc. Иже колеж оубиство.

Sfîrșitul manuscrisului lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: coroană F. 50^v scrisă de altă mină. 17 rinduri pe pagină. semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară De la mănăstirea Neamț.

163.

1750 (f 234^v). Hîrtie. 236 f. 32,5 × 20 cm.

Iațimirski nr. 102 (m-rea Neamț).

<Simeon Poloțhii (1629—1680). Cunună credinței catolice (adică univărsale) scrisă în 1670>

f. 1. Titlu: Кѧнецъ вѧри католическіѧ на основаніи сѡмвола свѧтихъ апостолѧ из различнихъ цѧтѡвѧ богословскіхъ и прѡтчихъ соплетеніи... (Cunună credinței catolice pe temeiul simbolului sfinților apostoli împletită din diferite flori teologice și altele).

f. 1^v—2. Albe.

f. 2^v—3. Трѧдѡлюбіемъ многгрѧшнаго іеромонаха Сѡмеона Полоцкаго в лѧто ѡт созданія міра × зрѡм а ѡт рѡждество еже по плотѧ Господа нашего Исца Христа × ахѡ мѧсеца іюніа къ ѳ дѧнь. (Cu truda iubitoare a mult păcătoșului ieromonah Simeon Poloțchi, în anul de la facerea lumii 7178, iar de la nașterea după trup a Domnului nostru Iisus Hristos 1670, luna iunie în 9 zile).

f. 3^v—6. Предословіе к читателю православномоу (Predoslovie către cititorul drept credincios) înc. Божіимъ скрашеннои ѡбразомъ.

f. 6^v. Albă.

f. 7—8^v. Изъясненіе главѣхъ и внихъ разсужденіи книги сѣа (Arătarea capitolelor și a cugetărilor dintr-însele din cartea aceasta).

f. 9. Albă.

f. 9^v. Desenul reprezentînd simbolic Sfînta Treime.

f. 10. Textul înc. Господи рекѣи: Язкъ есмь алфа и ѡмега (Domnul a spus: Eu sînt alfa și omega...).

Urmează textul pînă la f. 234^v.

f. 235—236^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului.

f. 234^v. Переписалъ же ест сѣи вѣнецъ ради дѣшевного спасеніа 1750 года с средниѣхъ чиселъ маа по средниѣхъ числѣхъ юна и того всеѣхъ едниѣхъ мѣсѣцѣхъ писа сѣа (S-a transcris această cunună, pentru mîntuirea sufletului, în anul 1750, de la mijlocul lui mai pînă la mijlocul lui iunie și s-a scris în timp de o lună).

f. 2. Іосифъ Урсинъ (Iosif Ursin).

Ilustrație în culori cu culori simbolice formînd cadru în jurul titlului [la f. 1. 28—29 rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură nouă în piele și carton. Scris în Ucraina. Limbă rusă-arpuseană. Mănăstirea Neamțl.

164.

1439. (f. 330). Hîrtie. 331 f. 29 > 20 cm.

Iașimirski dă la f. 796—797 o scurtă descriere.

1. f. 1—30. Ялѣандра мниѣа, слово повѣстно о шербѣтени чьстнаго и животворѣщаго крста... (*Al lui Alexandru monahul: Cuvînt de povestire despre aflarea cînstitei și de viață făcătoarei cruci*) înc. Покелѣніе нашегѣо вѣчьскѣаго прѣподобствіа...

2. f. 30—43^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго вѣтца нашегѣо Іѡанна Рылскаго съписано Ѣвѣнміемъ... патриархѡмъ Трънѡвскимъ (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Ioan de Rîlo, scrisă de Eftimie, patriarhul de Tîrnova*) înc. Къ лѣпотѣ оубо кто намъ поносилен.

Publicat de M. Kaluzniacki, *Werke des Patriarchen von Bulgarien, Euthimios*, Wien 1901, p. 5—26.

3. f. 43^v—73. Мшченіе свѣтаго и славногѣо великомшченика Артеміа (*Pătîmirea sfîntului și slăvitului mare mucenic Artemie*) înc. Іаже великаѣо и славноѣо мшченика.

4. f. 73^v—91^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго вѣтца нашегѣо Іларіѡна епископа Мегленскаго въ немже и како прѣнесенъ бысть въ прѣславныи град Трънѡвъ, съписано Ѣвѣнміемъ патриархѡмъ Трънѡвскимъ (*Viața și traiul preacuviosului nostru părinte Ilarion, episcop de Meglena, în care se spune și*

cum a fost adus în preaslăvita cetate a Tîrnovei, scrisă de Evtimie, patriarhul de Tîrnova) înс. Сладка оубо настожція жизнь...

Publicat de M. Kaluzniacki, *op. cit.*, p. 27—58.

5. f. 91^v—97^v. Похвалное свѣтлоу Миханлоу Квинноу съписаное Євѹміемъ патриархомъ Тръновскымъ (*Lauda sfîntului Mihail oşteanul, scrisă de Evtimie, patriarhul de Tîrnova*) înс. Радостивн на днес и настожще тръжьство.

Publicat de M. Kaluzniacki, *op. cit.*, p. 170—180.

6. f. 97^v—137^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго отца нашего Стефана Новаго и исповѣдника иже по свѣтыхъ и чьстныиѣхъ иквнѣхъ пострадавашаго (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Ștefan cel Nou Mărturisitorul, care a pătimit pentru sfintele și cinstitele icoane*) înс. Божьствена нѣкаа вещь добродѣтель.

7. f. 137^v—150^v. Похвалное иже въ свѣтыхъ отцоу нашему Іванноу епископѣ Полиботскому съписано Євѹміемъ патриархомъ Тръновскымъ (*Lauda celui între sfinți, părintele nostru Ion, episcopul de Poliboton, scrisă de Evtimie, patriarhul de Tîrnova*). Înс. Иже по лѣпотѣ очистишеш дшж...

Publicat de Kaluzniacki, *op. cit.*, p. 181—202.

8. f. 150^v—153. Козмы веститора, похвалное свѣтымъ богоотцемъ Іванкумоу і Аннѣ (*A lui Cozma Vestitor : Lauda dumnezezeștilor părinți, Ioachim și Ana*) înс. Бчера Богородицѣ рождествено.

9. f. 153—170^v. Мъчениіе [свѣтыиѣхъ мъченикы] [Євстратіа, Авѣнтіа, Євгеніа, Мардаріа и Ѡреста (*Pătîmirea sfinților mucenici Eustratie, Axentie, Evghenie, Mardarie și Orest*)] înс. царствоужцоу Діоклитіаноу и Маѣнміаноу.

10. f. 170^v—203^v. Рывтура свѣтыишѣа Божіѣ великыѣ цркви Миханла Калсама, на свѣтыѣхъ и славныѣхъ новопавленныѣхъ Христовы мъченикы Янтвнвіа, Іванна, Євстаѳіа (*Ale ritorului preasfintei marei biserici a lui Dumnezeu, Mihail Valsamon, la sfînta și slăvita nouă, arătare a lui Hristos mucenicilor Antonie, Ioan, Eustathie*) înс. Ище же и божьственыѣхъ кромиѣ помощинне.

11. f. 203^v—214. Житіе и жизнь прѣподобнаго отца нашего Іванна Квалбеника иже Христа ради ницаго (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Ioan Colibașul, care a trăit sărac pentru Hristos*) înс. Толмилеанаа нѣкаа вещь рождѣшиѣ...

12. f. 214—221^v. Козмы веститора, о прѣнесени мѹщен иже въ свѣтыхъ отца нашего Іванна Златоустаго (*A lui Cozma Vestitor : Despre aducerea moaștelor celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur*) înс. Слыша сѣ въскѣко вамъ въ Христо...

13. f. 221^v—224^a. Житіе и жизнь прѣподобнаго отца нашего Киріла Философа (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Chiril Filozoful*). înс. Сєю прѣподобнаго отца нашего Квріла.

Ed. Fr. Pastrnek. *Dejny slovenskych apostolu Cyrilla a Methodia*, Praga, 1902.

14. f. 224^v—233. Иже въ свѣтыхъ ѡтца нашего Іоанна Дамаскина и презвитера. Слово на Благовѣщеніе пречистѣ владичицѣ нашѣ Богородицѣ и преносѣкы Маріѣ (*A celui între sfinți, părintelui nostru Ioan Damaschin prezviterul : Cuvînt la Buna Vestire a preacuratei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria*) ꙗко. Нинѣшномоу чьстномоу и царскомоу събранію.

15. f. 233—281^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Сѡмемна иже въ дивнѣи гворѣ съписано ѡт Никифора магистра Интіѡхинскаго (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Simion, cel din Muntele Minunat, scris de Nichifor, magistrul din Antiohia*) ꙗко. Благословенъ Богъ того еѡ благословити.

16. f. 281^v—286. Обхожденіе и мѣченіе свѣтаго апостола Варнавы (*Călătoria și pătimirea sfîntului apostol Varnava*) ꙗко. Понеже оубо ѡт съхода Спаса нашего.

17. f. 286—301^v. Похвалное свѣто и великомѣченици Недѣли, съписаное Евѡнміемъ патріархомъ Тръновскимъ (*Lauda sfintei și marei mucenite Nedelea scrisă de Euthimie, patriarhul de Tîrnova*). ꙗко. Съзываетъ нас вина настожшаго праздника...

Publicat de Kaluzniacki, *op. cit.*, p. 147—169.

18. f. 301^v—324. Житіе и подвижнн прѣподобныхъ матере нашѣ Евпраѣїѣ (*Viața și nevoințele preacuvioasei maicii noastre Eupraxia*) ꙗко. Бысть нѣкыи мѣжъ въ Кѡнстантинѣградѣ.

19. f. 324—330. Мѣченіе свѣтаго и славнаго мѣченика Іоанна Новаго иже въ Бельградѣ мѣчншаго сѡ, съписано Григѡриемъ мнихомъ и презвитеромъ въ великои црѣкви Молдовахинскон (*Pătimirea sfîntului și slăvitului mucenic Ioan cel Nou, care a fost chinuit la Cetatea Albă, scrisă de Grigore călugărul și prezviterul din marea biserică a Moldovlahiei*); pe margine : Țamblac (scris în sec. XVIII). ꙗко. Мнѡси оучителства иже добрѣ . .

Autorul este Grigore Țamblac. Publicat de episcop Melhisedec în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, III, p. 163—174.

f. 330^v—331^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 330. † К лѣт × ѡцмз мѣсеца сеп<темврн> кѣ, съврѣши Гаврѣл сѣн съврѣник (În anul 6947 (1439) luna septembrie 23, a isprăvit Gavril acest sbornic).

Alte însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: Aice este și mucenia lui sveatăi Ioan Novii scris de svetii Gligorie Țamblacu, a fost dascăl întâi dinceput în Moldova și egumen aice în Niamțu și mai apoi mitropolit în Kiev,

cărue i-am sărutat și sfintele moștii acolo. Pahomie episcopu¹⁾). (Încep. sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în culori la f. 1. Filigrane : foarfece și tiară. 30 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova, la mănăstirea Neamț, de diacul Gavril. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

165.

1441 (f. 307^v). Hîrtie 307 f. 26 × 19 cm.
Iașimirski p. 794—795. (m-rea Neamț).

1. f. 1—138^v. Житіє и жизнь прѣподобнаго отца нашего Грігѡрія епископа бывша иже въ Омиритѣ града Тафарон. . . Сѣписано от епископа града Негранска (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Grigore, fostul episcop din orașul Tafaron al Omiriților. . . , scris de episcopul cetății Negra-nei*) іпс. Бѣск нѣкаа ест не от славныхъ. . .

2. f. 139—147. Иже въ святыхъ отца нашего Іоанна архієпископа Кѡнстантинѣ града Златоустѡаго, ѡ блаженнѣмъ Філогонн. . . (*A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul de Constantinopol : Despre fericitul Filogon. . .*) іпс. Язъ оубо и днес готѡвакаа сѡ.

3. f. 147—149^v. *Același*; Слово похвално прѣсвятыхъ владичицъ нашъ Богородицъ. . . (*Cuvînt de laudă a preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu. . .*) іпс. Бѣсія намъ днес праведное сльнице. . .

4. f. 149^v—158^v. Житіє и жизнь прѣподобнаго отца нашего Павла Ѡнѡвенскаго (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Pavel din Teba*) іпс. Повѣдаша намъ оученици отца Янтѡніа. . .

5. f. 153^v—158. Житіє и жизнь прѣподобнаго отца нашего Ялѣѣіа чловека Божіа Ієфиміанѡва сына (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Alexie, omul lui Dumnezeu, fiul lui Iefimie*) іпс. Быст чловекъкъ благовкрень.

6. f. 158—170^v. Грігѡрія мниха и презвитера игѡмена обитѣли Пандократѡровъ, похвалное святѡмъ велнкомъсченикъ Гѡргіс (*Ale lui Grigore <Pantocratorul> călugăr și prezbiter igumenul locașului Pantocratorului : Lauda sfîntului mare mucenic Gheorghe*) іпс. Бѣанко нѣкоє и чюда пѣлно мжжъство.

7. f. 171—189^v. Ѡткрѣвеніє свѣтаѡ Іоанна Богѡслова еже видѣвъ Патмѣ вѡстровѣ (*Revelația sfîntului Ioan Teologul pe care a văzut-o în insula Patmos*) іпс. Ѡткрѣвеніє Ієсѣу Христова.

8. f. 189^v—204^v. Житіє и жизнь прѣподобныхъ матерѣ нашъ ФілоѠни, сѣписанон Ѡвѡнїемъ патріархѡмъ Трънѡвскымъ (*Viața și traiul preacuvioasei*

¹⁾ Pahomie, episcop de Roman (1707—1717).

maicii noastre Filofteia, scrisă de Evtimie, patriarhul de Tîrnova). înc. Иже къ добродѣлѣхъ веджшн.

Publicat de M. Kaluzniacki, *Werke des Patriarchen von Bulgarien Euthimios*, Viena, 1901, p. 78—99.

9. f. 204^v—207. МЖЧЕНІЕ СВАТЫХЪ МЖЧЕНИКЪ ХРИСТОВЪ ІОУСТИНА ФИЛОСФЪ, ХАРИТОНА И ХАРИТОСЫ, СВЕАПНСТА, ИЕРАКСЪ, ПЕВНА И ЛЕВЕРІАНА МЖЧНИИМЪ БЫШЕМЪ ВЪ РИМСТѢМЪ ВЕЛЦѢМЪ ГРАДѢ (*Pătımirea sfinților mucenici ai lui Hristos, Iustin filosoful, Hariton, și Haritosa, Evelpist, Ierax, Peon și Liverian, care au fost chinuiți în marele oraș al Romei*) înc. Къ врѣмена БЕЗАКОННЫХЪ НДѢЛАСАЖИТЕЛ.

10. f. 207—211. МЖЧЕНІЕ СВАТЫХЪ И СЛАВНЫХЪ МЖЧЕНИКЪ ХРИСТОВЪ ІОУКІАНА И ИЖЕ СЪ НИМЪ МЛАДЕНЦИ: КЛАВДІА, ИПАТІА, ДІОНИСІА, ПАВЛА (*Pătımirea sfinților mucenici ai lui Hristos: Luchian și a tinerilor ce erau cu el: Claudie, Ipatie, Dionisie, Pavel*) înc. ЦАРСТВОУЩИСЪ ЯВРИАИНСЪ.

11. f. 211—214. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ УТЦА НАШЕГО ІОАНА АРХІЕПИСКОПА КОНСТАНТИНѢ ГРАДА ЗЛАТОУСТААГО. СЛОВО НА РОЖДѢСТВО ПРЕДИТЧЕВО И О ВЪПЛАЦЕНИ ГОСПОДИ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt la nașterea Înainte mergătorului și despre întruparea Domnului*) înc. ТРЖБѢ ГЛАСѢЩИ ВНИИЪ ВЪСѢКЪ НА БРАНЬ...

12. f. 214—283^v. ЖИТІЕ И ЖИЗНЬ ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ УТЦА НАШЕГО ТЕОДОРА ВЪСІАКАШАГО ВЪ ПОСТНИЦѢХЪ... СЪПИСАНА УТ КАСИІА ЕПИСКОПА ЕМЕСІНАСАГО (*Viața și traiul celui între sfinți, părintelui nostru Teodor, care a propovăduit la pustnici... scrisă de Vasile episcop Emessa*) înc. БЛАГОСЛОВЕНЪ БОГЪ УТЦЪ ГОСПОДЬ...

13. f. 284—299. ЖИТІЕ И ЖИЗНЬ ПРѢПОДОБНАГО УТЦА НАШЕГО ВАРВАРА МИРШОТЦА ПОДВИЗАВШАГО СМЪ ВЪ ПЕЛАГОНСТЫН ГИРѢ, УТ КЖДОУ И КАКО ПРИШЕДША ВЪ СЕА СТРАНЫ (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Varvara, izvorătorul de mir, care s-a nevoit în muntele Pelagoniei și de unde și cum a venit în aceste părți*) înc. Добро и благословено еже ут подвига.

14. f. 299—307^v. ГРІГОРІА МНИХА ПРЕЗВИТЕРА ИГОУМЕНА ОБИТѢЛИ ПАНДОКРАТШРОВЫ. СЛОВО НА СВАТЫИ ЦѢКТОНОСІА ПРАЗДНИКЪ И ТАКО ИИЕДИНО НЕСЪГЛАСІЕ ВЪ ЕВАГГЕЛУСТѢХЪ И НА ІСДЕМЪ (*Al lui Grigore <Țamblac>, călugăr și prezbiter și egumen al locașului Pantocratorului: Cuvînt la sfînta sărbătoare a Floriilor și cum nu este nici o contrazicere la evangheliști și împotriva iudeilor*) înc. Къ вчерашнихъ же сѣ днь.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 307^v. Гаврил исписа сн съборникъ в лѣтѣ × $\overline{\text{СЦМΘ}}$ (Gavril a scris acest sbornic în anul 6949 <1441>).

Alte însemnări.

Pe coperta din față, partea interioară: Pahomie episcop Romanschi. Într-această carte este și viața epi<s>copului Pavel Theveischii și altor

sfinți a mulți, foarte de mare folos ; și sîntu 2 cazanii prea de folos a lui svîntui Gheorghie vel mucenic și alta la Duminica Floriilor scrise și făcute de svîntii Grigorie Țamblacu, care a fost egumenu aice în mănăstirea Niamțului și au fost și la săborul al optule și mai pe urmă au fost mitropolit la Chiev, care i-am sărutat și svintele moștii în Peșteră. (Sec. XVIII la început).

f. 307^v. СѢА КНИГА ПОНОВИ МОНАХЪ МИХАИЛЪ ЗА 5 ЗА И 5 АСПРИ В ЛѢТО × 33 МѢСАЦА АРБѢСТЪ И (Această carte a înnoit-o monahul Mihail pentru 6 zloți și 6 aspri în anul 7090 (1582) luna august 15).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în culori la f. 1. Inițiale ornate 30 rinduri pe pagină Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova, la mănăstirea Neamț, de diacul Gavril. Slavă bisericească de redacție mediu-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

166.

1780 (f. 179^v). Hîrtie. 180 f. 29,5 × 22 cm.

Iațmirski nr. 128, p. 567. (Biblioteca starețului Paisie Velicikovski).

f. 1—179^v. ПРѢПОДОБНАГО ОТЦА НАШЕГО МАКАРІА ЕГІПЕТСКАГО, БЕСѢДЫ ДУХОВНЫ СЛОВО МНОГІА ПОЛЗЫ ИСПОЛНЕННЫ В ДОЛЖНОМЪ И ТЩИМОМЪ ХРИСТИАНСКОМЪ СОВЕРШЕНСТВѢ (Ale preacuviosului părintelui nostru, Macarie Egipteanul : Cuvîntări duhovnicești pline de foarte mult folos despre datoria și zelul creștinilor pentru desăvîrșire).

Sînt în total 50 de cuvîntări.

f. 180—181^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 179^v. Писалъ Софроніи и Спυριδωνъ × 1780 ГОДА (Au scris Sofronie și Spiridon în anul 1780).

Titluri și inițiale cu roșu. Desen în peniță reprezentînd pe Macarie văzînd pe serafimi sburînd, la f. 1. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele. Scris în Moldova de călugărul Sofronie și Spiridon. Slavă bisericească de redacție mediu-bulgară. De la mănăstirea Neamț (biblioteca starețului Paisie Velicikovski).

167.

1779 (f. 286). Hîrtie. 287 f. Paginația veche (cirilică) de la f. 14, 1—166, 1—407. 20,5 × 15,5 cm.

Iațmirski nr. 178, p. 573 (Biblioteca lui Paisie Velicikovski).

1. <Callist și Ignatie Xantopoli : Raiul. Tradus din grecește de Paisie Velicikovski, starețul de la Neamț>

f. 1. Însemnarea scriitorului manuscrisului (v. mai jos).

f. 1^v. Albă.

f. 2—11^v. Главы іже по части по рѣдѣ настоящаго слова (Capitolele care pe rînd sînt în cartea de față).

f. 12. Titlul cărții; Малѣишихъ къ пѣстынницѣхъ Каллиста и Игнатія ѿанѳополскѣхъ. . . глаголетъ сѣ же наименованіе книгѣ сѣа Раи, іакѡ малѡ не ѡт всего божественнаго писанія ѡбдержитъ къ сѣбѣ свѣдѣтелства (Al celor mai mici între pustnici Callist și Ignatie Xantopuli. . . se numește această carte cu titlul Rai, pentru că cuprinde în ea mărturii aproape din toată dumnezeiasca scriptură).

f. 12^v—13. Albe.

f. 13^v. Chipul lui Nestor cronicarul (dintr-o carte rusească tipărită).

f. 14. Предисловіе слова еже и первыя главы число имать (Cuvinte de introducere care au și numărul capitolului întîi). inc. Подобаше оубо намъ. Urmează textul împărțit în 100 de capitole (f. 14—176^v).

2. f. 177—178^v. ѿ блаженныхъ отцѣхъ нашихъ Каллістѣ патриарскѣ и Игнатіи, ѡт книгѣ Сѡмѡна архіепископа Ѳессалонітскаго, во главѣ іже ѡ божественномъ послѣдованіи сѣе, страницѣ сѣи (Despre fericirii noștri părinți, Callist patriarhul și Ignatie, din cartea lui Simeon, arhiepiscopul de Thessalonic, în capitolul despre urmea lui Dumnezeu, 395, pagina 210). inc. Израднѣ же во днѣи.

3. f. 179—179^v. ѿ црѣковныа повѣсти Мелетія Ѳонискаго, въ книгѣ дѣи, главѣ еѣ, числѣ и (Din Istoria bisericească a lui Meletie de Athena, în cartea 14, capitolul 15, paragraful 5). inc. Каллістѣ вторын.

4. f. 180—286. ѿ іже сѣтъ Калліста Катафигіота (Din cele care sînt ale lui Callist Catafighiotul). Scurte cugetări numerotate de la 1 la 286. inc. ѿ. Ксако животно.

f. 286^v—287^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 286. Сѣа книга Каллиста Катафигіота с переводѣ господина ѡтца іеросхїмонаха Паниця чьстнаго старца обители Сѣдлскіа что на Молдовѣ, переписана свѣщенномонахомъ Ніколаемъ жившїимъ при отцѣ Онуфрїю схїмонахѣ во пѣстыни над потокомъ Короною въ Молдовѣ × аѳѳѳ года марта с ѣ апрїла по дѣи, числа. Списано × аѳѳѳ года апрїла дѣи днѣа Ніколаемъ.

(Această carte a lui Calist Catafighiot după traducerea domnului părinte ieroshimonah Paisie cinstitul stareț al locașului de la Secul din Moldova, copiată de ieromonahul Nicolae care a trăit pe lângă părintele Onufrie shimonah în sihăstria de pe pîrăul Vorona în Moldova, anul 1799 de la martie 2 pînă la 14 aprilie. Scris în anul 1779 aprilie 14 de Nicolae).

f. 179^v. Сїю книгѣ Раи свѣтаго Калліста патриарха и спостника его прѣподобнаго Игнатія ѿанѳополскѣхъ, господннѣ ѡтецѣ іеросхїмонахѣ Паницѣ, старецѣ обители Драгомирнон, Сѣдлскон и Намецкон, многимъ своимъ трудомъ и

тщаниемъ чрезъ нѣкоторыхъ господинъ знатныхъ изъ Царьграда вискалъ, и самъ собою въ греческаѣмъ на славенскій языкъ перевелъ. Изъ онагво перевода × аѳѳѳ года аѳѳста в̄ д(ъни) намъ недостоннымъ, по нашему прощенію писалъ. Съ которои тогоже числа начали писать, а окончили тогоже года октовріа к̄. Свидѣтельствемъ, свѣщенномонахъ Николай и сѣмонахъ Онѳѳрін во псѣтнини жившіе, надъ потокомъ Короною.

(Această carte, Rai, a sfintului Callist patriarh și a celui care a fost pustnic împreună cu dînsul, Ignatie Xantopuli, a dobîndit-o domnul părinte ieroshimonah Paisie, starețul mănăstirilor Dragomirna, Secul și Neamț, cu multă trudă și nevoință a sa de la niște domni de seamă de la Țarigrad și el singur a tradus-o din grecește în limba slavonă. Și din acea traducere, la anul 1779, august 7 zile, ne-a scris pentru noi, nevrednicii, după rugămintea noastră, care de la aceeași pagină am început să scriem, și am terminat în același an, octombrie 20. Mărturisim : ieromonah Nicolai și shimonah Onufrie, care trăiesc în sihăstria de pe pîrăul Vorona).

f. 1. Снѣ книга Раи изъ книгѣ сѣмонаха Онѳѳрія жившѣга кѣ лѣтъ въ псѣтнини надъ потокомъ Короною въ Молдавіи идѣже и престави сѣ и погребенъ бысть × аѳѳѳ года марта кѳ днѣ. Свидѣтельствю свое рѣчно писавши сію книгу и съ нимъ на томъже псѣтнинномъ мѣстѣ безмолствовавши сѣмонахъ Николай.

(Această carte Rai este dintre cărțile shimonahului Onufrie care a trăit 25 de ani în sihăstrie lîngă pîrăul Vorona în Moldova, unde a și murit și a fost îngropat în anul 1789, luna martie 29 zile. Mărturisesc cel ce am scris cu mîna mea această carte și care împreună cu dînsul am dus viață în tăcere, shimonahul Nicolae).

Titluri cu roșu. La f. 13^v foaie tipărită, reprezentînd pe cronicarul Nestor de la Kiev scrînd în chilia sa. Ornamente în roșu, galben și albastru la f. 14, 176^v, 180. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele. Scris în Moldova, la mănăstirea Vorona de Nicolae ieromonahul. Slavă bisericească de redacție rusească. De la mănăstirea Neamț (biblioteca starețului Paisie Velickovski).

168.

Sec. XIX (început). Hîrtie. 63 f. 22 > 17 cm.
Iașimîrski nr. 174 p. 573. (Biblioteca lui Paisie Velickovski).

<Pomenicul mănăstirii Neamț>

4 foi liminare albe, nenumerate.

f. 1. За здравіе помановеніе свѣтлыхъ обители Намецкіа (Pomenirea pentru sănătate a sfintului locaș de la Neamț). Între altele : Свѣткихи правителствѣщюции свнудѣ всероссіинскіи (Prea sfînțitului Sinod cîrmuitor rusesc).

f. 1^v. Arhiepiscopii. Arătați între cei vii: Veniamin (Costache) (1803—1846); la morți începe cu Dositei.

f. 2. Episcopii.

f. 2^v. Arhimandriții.

f. 3—3^v. Ieroshimonahii.

f. 3—4^v. Ieromonahii.

f. 5—5^v. Ierodiaconii.

f. 6—7. Schimonahii.

f. 7^v. Albă.

f. 8—18^v. Monahii.

f. 19—24. Albe.

f. 24^v. Alți monahi cu rudele lor.

f. 25. За оупокон братин сватыхъ обители Намецкיא (Pentru odihna fraților sfintului locaș al Neamțului). Începe cu mitropoliții (primul, Gavril), arhiepiscopii (primul, Grigore).

f. 25^v. Episcopi (începe cu Amfilohie), stareți (începe cu Paisie). Ксечестнаго отца нашего (Prea cinstitul părintele nostru).

f. 26—27 și 30^v. Ieroshimonahii.

f. 27^v—28. Albe.

f. 29^v—30. Albe.

f. 31. Albă.

f. 31^v. Ierodiaconii.

f. 32. Albă.

f. 32^v—36. Shimonahii.

f. 36^v—38^v. Albe.

f. 39—45. Monahii.

f. 45^v—54^v. Albe.

f. 55. Паисія старца родителей: іерея Іоанна и монахини Іуліаніи (Părinții starețului Paisie: Preotul Ioan și monahia Iuliana).

f. 55^v—57^v. Послушникъ мѣрскихъ (Poslușnicii mireni).

f. 58—63^v. Albe.

Scris de mai multe mâini, o serie de nume adăogându-se în cursul vremilor în pomelnic. Pe două coloane, 20 rânduri pe coloană. Semiuncială. Legătură veche în carton. Scris în Moldova (mănăstirea Neamț). Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț (Biblioteca lui Paisie Velicikovski).

169.

1791 (f. 1). Hirtie. 85 f. 20,5 × 17 cm.

Iașimirski nr. 18 p. 556. (Din Biblioteca starețului Paisie Velicikovski).

f. 1. Врачебная наставленія о любострастныхъ болѣзняхъ кои приключаются отъ разныхъ частяхъ челоуѣческаго тела, сочиненныя славнымъ

врачемъ I. I. Пленкомъ съ латынскаго на россійскіи языкъ предложилъ Несторъ Максимовичъ Амбодикъ, надворный совѣтникъ медицины докторъ и профессоръ повивальнаго искусства подъ вѣдѣніемъ государственной медицинской коллегіи. Во градѣ с.-Петра. Печатано при император. акад. наук 1790 года, а съ оной списано в Молдавіи въ столичномъ городѣ Ясахъ 1791 года.

(Sfaturi medicale despre bolile venerice care se încuibază în diferite părți ale corpului omenesc, scrise de vestitul medic I. I. Plenco, traduse din limba latină în rusește de Nestor Maximovici Ambodic, consilier aulic, doctor în medicină și profesor de arta moșitului al colegiului imperial de medicină. În orașul Sf. Petru. Tipărite la Academia imperială de științe în anul 1790, iar după aceasta transcrise în Moldova în orașul de scaun, Iași, în anul 1791).

f. 2—3. Предисловіе от сочинителя (Precuvîntarea autorului).

f. 3^v—5^v. Оглавление (Tabla de materii).

f. 6—84^v. Textul. O parte din rețete în limba latină.

f. 85. Albă.

f. 85^v. O rețetă.

26 rinduri pe pagină. Cursivă. Legătură în carton. Scris în Moldova, la Iași. Rusește. De la mănăstirea Neamț (Biblioteca lui Paisie Velickovski).

170.

1643 (f. 127^v). Hirtie. 169 f. 21 × 15 cm.

Iașimirski f. 853—854 (nr. 2 al mănăstirii Secul).

<Liturghier>

f. 1—1^v. Albe.

f. 2—3^v. Începutul Evangheliei de la Ioan, în romînește (sec. XVIII, adaos pe paginile ce fuseseră lăsate albe).

f. 4—5^v. Albe.

f. 6—12. **УСТАВ БОЖЕСТВЕННА СЛЪЖБА ВЪ НИЖЕ И ДІАКОНСТВА** (Rînduiala slujbei dumnezeești în care și slujba diaconului).

f. 12^v—13. Albe.

f. 13^v. Miniatură : sf. Ioan Gură de Aur.

f. 14—54^v. **БОЖЕСТВЕННА СЛЪЖБА НИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ІОАН ЗЛАТОУСТАГО** (Slujba dumnezeiască a celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur).

f. 55—56. Albe.

f. 56^v. Miniatură : sf. Vasile cel Mare.

f. 57—93^v. **БОЖЕСТВЕННА СЛЪЖБА НИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ВАСИЛІА БЕЛІКАГО** (Slujba dumnezeiască a celui între sfinți, părintelui nostru Vasilie cel Mare).

f. 94—96. Albe.

f. 96^v. Miniatură : sf. Grigore Dialogul.

f. 97—118. БОЖЕСТВЕНАА СЛЪЖБА ПРѢЖДЕ СВѢЩЕННАА (Dumnezeiască slujbă, celor mai înainte sfințite).

f. 118^v. Albă.

f. 119—127. СИЦЕ ГЛАГОЛЕТ ІЕРЕН УТПОУСТ НА КЪЖДО ДЪНЬ ВСЕГО ЛѢТ (Așa spune preotul отпустul în fiecare zi peste tot anul).

f. 127^v. Însemnarea scriitorului manuscrisului (v. mai jos).

f. 128—129^v. ЧИИ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ СВѢЩЕНОСЦА И ДЕПОТАТА (Rînduiala la așezarea celui ce poartă lumînările și depotat).

f. 129^v—130. ЧИИ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ ЧЪТЦА И ПѢВЦА (Rînduiala la așezarea citețului și cîntărețului).

f. 130^v—131^v. ЧИИ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ ИПОДІАКОНА (Rînduiala la așezarea ipodiaconului).

f. 132—139^v. ЧИИ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ ДІАКОНА (Rînduiala la așezarea diaconului).

f. 136—139^v. ЧИИ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ СВѢЩЕННИКА СИРѢЧ ПОПА (Rînduiala la așezarea preotului sau a popei).

f. 140—146. ЧИИ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ ЕПИСКОПА ИЛИ МИТРОПОЛИТА ИЛИ ПАТРИАРХА (Rînduiala la așezarea episcopului sau a mitropolitului sau a patriarhului).

f. 147—151. МОЛИТВА ЕГДА ПОСТАВЯТ МИТРОПОЛИТА И ВЪХОДИТЬ ПРѢЖДЕ ВЪ ГРАД И ЧЪТЕТ МОЛИТВѢ ПРѢД ГРАДОМ (Rugăciunea cînd se așează mitropolitul și iese întîia oară în cetate și citește rugăciunea înaintea cetății).

f. 151^v—158^v. МОЛИТВА ЮЖЕ ГЛАГОЛЕТ АРХІЕРЕН ИЛИ ДЪХОВНИКЪ ПРОЩЕНЪ ЗА ГРѢХЫ ВЛАНЫА И НЕВОЛНЫА И ЗА ВЪСѢКЪХЪ КЛѢТВѢ И ЗАКЛИНАНІЕ И ВСѢКЪХЪ ГРѢХЪ (Rugăciunea pe care o spune arhiereul sau duhovnicul pentru iertarea păcatelor cu voie sau fără voie și pentru toate blestemele și afuriseniile și toate păcatele).

153^v. Însemnarea scriitorului manuscrisului (v. mai jos).

159—169^v. Albe.

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 127^v. Изволеніемъ Оутца и съ спсѣшеніемъ Сына и съврѣшеніемъ Свѣтаго Дѣла, написа сѣ сіа свѣтаа и божественнаа лѣтсргіе повелѣніемъ и оусрѣдіемъ и даденіемъ пана Феодора Іановича великаго лѣтсргіета и дарова ѡ прѣквсѣщенномуу своемуу дѣхвонномуу отцоу кнр Карлаамоу архіепископу и митрополиту Соучавскомуу и всѣмъ земли Мѣлѣвскои, въ дѣни благочѣстиваго и Христолюбиваго господина нашего Іоу Каснаіе воевода в лѣт \times зрна мѣсеца маи кѣ.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfintului Duh, s-a scris această sfință și dumnezeiască liturghie din porunca și cu strădania și darea panului Theodor Ianovici, mare logofăt, și a dăruit-o preasfinți-

tului său părinte duhovnicesc, părintelui chir Varlaam, arhiepiscop și mitropolit de Suceava și a toată țara Moldovei, în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului domnul nostru, Io Vasilie voevod, în anul 7151 (1643) luna mai 25)

f. 158^v. *Написа сѧ сѧ лѧвѧрѧга рѧкожъ мнѧго брѧкъшнаго раба Божѧ Иванка въ епископѧ Радѧвскѧ при епископѧ кир Анастасѧе отъ Молдавица.*

(S-a scris această liturghie cu mâna mult păcătoșului, robul lui Dumnezeu, Ivanco, în episcopia de Rădăuți, sub episcopul chir Anastasie de Moldavița).

Alte însemnări

f. 14^v—15. Această sfântă liturghie este a sfintei mănăstiri Secului (sfârșitul secolului al VXIII-lea).

Inițiale și titluri cu aur și alte culori. Inițiale ornate și ornamente numeroase în mai multe culori. Miniaturi la f. 6, 13^v, 14, 56^v, 57, 96^v, 97, 119, 128. 14 rânduri pe pagină. Semi-uncială. Legătură veche în catifea și lemn, cu aplicații metalice. Scris în Moldova, la episcopia de Rădăuți. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Secul.

171.

Sec. XV. Hirtie. 325 f. 28 × 20 cm.; f. 303—321 smulse se păstrează numai mici fragmente. Asemenea, foi smulse după f. 11.

Iațimirski nr. 1. (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XVI, dar scrisul și filigrana sint mai vechi).

1. <Din cărțile Vechiului Testament>

f. 1—44. *Книга тетрѧвасилѧ, еже ест четверо царѧствѧвникѧ, ца(р)ство прѧвое* (Cartea tetro-vasilio, care este a celor patru Regi. Prima împărăție).

2. f. 44—44^v. *Адаосъ въ сек. XVII, un apocrif intitulat : Какѧ ѡсѧди Марѧа Пилата прѧд царемъ Кесаремъ* (*Cuvînt cum a învinuit Marta pe Pilat înaintea împăratului Cesar*) înc. *По възнесеніе Господа нашего Исуса Христа къставше Маріа и иде въ Римъ къ царю Августѧу Кесарю* (După înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos, s-a sculat Maria și s-a dus la Roma la împăratul August Cesar).

3. <Din cărțile Vechiului Testament> f. 45—297^v.

f. 45—88^v. *Царство вторѧе* (A doua împărăție).

f. 88^v—141^v. *Царство третіе* (A treia împărăție).

f. 142—187^v. *Царство четвѧртоѧе* (A patra împărăție).

f. 155. Albă.

f. 188—217^v. *Словеса прѧточна Солѧмѧнѧ сына Давида* (Cuvintele în pilde ale lui Solomon, fiul lui David).

f. 217^v—222. *Пѧни пѧніа Солѧмонѧ сына Давидѧ* (Cîntarea cîntărilor lui Solomon, fiul lui David).

f. 222—266^v. Прѣмѣдрост Ісѹсова сына Сирахова (Înțelepciunea lui Iisus, fiul lui Sirah).

f. 266^v—269^v. Сице полихронъ глаголетъ прѣдъ глагола въ Іѡвѣ (Astfel se spune polihronul, înainte de a spune cartea lui Iov).

f. 270—297^v. Іѡвѣ, сказаніемъ книгъ Іѡвѣвѣ (Iov, spunerea cărții lui Iov).

4. f. 298—302^v. Видѣніе Ісаѣ пророка еже видѣ въ Христѣ. (*Vedenia lui Isaia proorocul, pe care a văzut-o despre Hristos*). Апокриф. inc. Къ двѣнадцате лѣто царствоушоу Езекин.

Sfârșitul lipsește, foile 303—321 smulse.

5. f. 322—325^v. <Fragment dintr-o scriere apocrifă despre patimile Mântuitorului>, inc. ѿ сребръникы ѡт архіерен и ѡт старецъ.

Insemnări

f. 3—7. Pe marginea de jos a paginilor : Сіа книга глаголема Четвороцарственик кѹниѣ аз раб владикы Христа моего много грѣшныи Димитріе бык питар и даѣ е въ Цркѡв Бѣлыи идеже ест Храма чьсное рождество свѣтаго Іѡана Предитича и крѣстителѣ въ Іѣскомъ трѣса, въ задѣшіе родителѣ монѣ и въскѣспшиѣ и за ѡтпѣщеніе грѣховъ монѣ. Яще же кто ен продаст или инако стѣнт ѡт къ свѣтаа цркѡвѣ, да ест непрощен ѡт Бога и свѣтаго Іѡанна. Яще анже възметъ поученіа раді, а ѡн пакѣ безъ благословеніа іерѡвѣ да не възметъ и пакѣ да дастъ въ рѣски его, тако да благословитъ его Господѣ и да ѡткріетъ емѣ въскѣ прѣмѣдростъ Дѣха свѣтаго писанное въ книскъ сеа, ѡмин, амин, амин. Писѹ рѣкомъ можъ в лѣте x зрѣді фѣв ѿ дѣни свѣты мѣченика Хараламбіа.

(Această carte numită Patru împărați, am cumpărat-o eu, robul stăpînului meu Hristos, mult păcătosul Dimitrie fost pitar și am dat-o Bisericii Albe, unde este hramul cinstitei nașteri a sfintului Ioan Înainte mergătorul și Botezătorul în târgul Iași, pentru pomenirea părinților mei și a tuturor adormiților mei și pentru iertarea păcatelor mele. Dacă cineva o va vinde sau o va ascunde altfel de la sfânta biserică, să fie neiertat de Dumnezeu și de sfântul Ioan. Dacă însă cineva o va lua pentru învățătură, să n-o ia fără binecuvîntarea preotului și iar să o dea în mîinile lui ; <atunci> să-l binecuvînteze Domnul și să-i descopere toată înțelepciunea Sfîntului Duh scrisă în această carte, amin, amin, amin. Am scris cu mîna mea, în anul 7114 (1606) februarie 10 zile, la sfîntul mucenic Haralambie).

Adaus dedesubt (f. 5^v—6^v) de același : Пакѣ аз самъ Дѣмитрѣ видѣще мѣтежъ свѣтыѣ цркѡвѣ еже въ Іасѣ ѡтъ злокачченіи еже ѡтъ враговъ земскѣи и запѣстѣжѣ цркѡвѣ Божіѣ, тѣмѣже помислиѣ да не погинеѣт, нѣ даѣ ен въ монастырѣ Бистрици, Храма сѣпеніе прѣсѣвѣтѣи Богородици, за дѣше полезъ и спасеніе ѣкоже и прѣжде писаномъ, амин, в лѣте x зрѣсі, дѣк. кѣ.

(Tot eu, singur Dumitru, văzînd neorînduiala sfintelor biserici celor din Iași din pricina relelor întîmplări care vin de la dușmanii țării și au

pustiit bisericile lui Dumnezeu, de aceea m-am gândit să nu piară, ci am dat-o la mănăstirea Bistrița, hramul adormirii prea sfintei Născătoare de Dumnezeu pentru folosul sufletesc și mîntuire, cum am scris și mai înainte, amin. În anul 7116 (1607), decembrie 29.

f. 22. ЗДЕ ЧИТЕТ ПОП МАНКЪ УТ ДЪНАЦИ МНОГО ЦА ПОВЕТЕТ (Aici a citit popa Manea din Dănești multe din aceste povestiri). (Sec. XVII).

f. 187^v. Съ четворо царственник кспил раб Божин Димитрие житничар сынъ Хилп Тодоранович и дал его въ Бѣлаа цръкве ѿ Иаскон тръгъ, иде же ест Храма чьстное рождьство свѣтлаго и славнога пророка и Предвѣстника и Кръстителя Іванна въ за дшшея себѣ и родителя его и кто сео възмет егво ут цръков и не даст пакн въ цръкве и бѣдетъ пагуба свѣтѣн цръкви, он да дастъ утекатъ прѣдъ страшнаго и нелицемѣрнаго съдище Христовѣмъ. Амин.

(Acest „Patru împărați” l-a cumpărat robul lui Dumnezeu, Dimitrie jitnicer, fiul lui Filip Tudoranovici și l-a dat la Biserica Albă în târgul Iași, unde este hramul cinstitiei nașteri a sfîntului și slăvitului proroc și Înainte mergător și Botezător Ioan, pentru pomenirea sa și a părinților lui. Și cine o va lua dela biserică și nu o va da iarăși la biserică și va fi paguba sfintei biserici, el să dea răspuns înaintea cumplitei și nefățarnicei judecăți a lui Hristos. Amin).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1, 45, 188. Filigrane: cap de bou cu cruce între coarne și șarpe, cerc cu două flori stilizate. Scris de două mîini (I, f. 1—186^v, II, f. 187—325^v). 26 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

172.

Sec. XVI—XVII. Hirtie. 215 f. 19 × 15 cm. Foi rupte, completate ulterioar. Iașimirski nr. 2. (Muzeul de antichități). (O datează din sec. XVI).

<Psaltire >

f. 1—2. Foi albe cu însemnări. Titlul pe f. 2^v (scriere mai nouă decît restul manuscrisului): Давида пророка катхисма ѿ. Цлауом Давидѣ цара, пке ѿ (A lui David proorocul cathisma 1 a Psalmilor lui David împăratul, cîntul 1).

f. 159—165. Completată de altă mînă, mai noi.

f. 164^v. Albă.

Psalm 151 pînă la f. 187^v.

f. 187^v—206^v. Cîntările scriptuare care urmează după Psalmi, înc. Искнь Моисеука въ исхвд (Cîntarea lui Moisi, la ieșire).

f. 206^v—208^v. Тропар сие поемъ въ сьботѣ по непорочноѣ (Acest tropar îl cîntăm sîmbătă după „neprihănite”).

f. 208^v—209^v. Сін тропари въскрѣсни пьетъ сѣ въ недеѣѣ по непорочноѣ (Aceste tropare ale învierii se cîntă duminica după „neprihănite”).

f. 209^v—215. Тропарн Бѣскрѣснн и Богородичнн (Тропаре ale Învierii și ale născătoarei de Dumnezeu).

f. 215^v. Albă cu însemnări.

Însemnări.

Pe coperta din față partea interioară : Aiastă Psaltire să să știe că iaste a moșului Iorest și o au dat de o-m legat în bani 80, ghenarie 20 dni, leat 7207 (1699).

Eu Nicula fiind întru sfînta și marea mănăstire ot Urezi, fiind egumen Ioan. (Sec. XVIII).

Pe f. 1. † Această Psaltire să s<ă> știe că iaste a moșului și o au dat de o am legat eu, Mateiu gramaticul în bani 80, ghen<arie> 20 dni, leat 7207 (1699).

f. 159^v. Pe foaia completată : această foae Пис аз Матен многогрѣшник. гѣн. ѿ днѣ лѣт × зсз (Am scris eu Matei mult păcătosul, ianuarie, 12 zile, anul 7207 (1699).

f. 215^v. Să se știe de cînd s-au legat această carte în dzilele lui Racoți Ghiorghie craiu cel tînăr¹⁾ vă leat 7151 (1643) от рождества Христова × дѣмѣ, аз писахъ Соломонъ (de la nașterea lui Hristos 1643, eu am scris Solomon). <Să> să știe de cîndu am luat această carte de protu-<попа> din Capăcelu dereptu 4 f<lorini> și să să știe de această c<arte> dată din... (restul nu s-a mai scris) (Sec. XVII).

Pe coperta din urmă, partea interioară :

Să să știe această Psaltire a cui este, a moșului Iorest ot Ruscă și i-a o legat-o dascalul Matei gramaticul în bani 80 ; și am scris eu Stanciu copilul от там (de acolo) leat 7207 (1699).

Să să știe această Psaltire a cui este, a moșului Iorest.

Titluri și inițiale cu roșu. 14 rînduri pe pagină. Semiuncială (unele completări cu cursive). Legătură modernă în pînză (s-a păstrat coperta din față a legăturii vechi cu icoana răstignirii). Scris în Transilvania. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități

173.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hîrtie. 201 f. 19 × 13 cm. Uzat, șters și rupt. Iașmirski nr. 3 (Muzeul de antichități).

1. <Psaltire>.

f. 1. Fusese lipită de copertă. Cuprinde un fragment liturgic (sec. XV) din alt manuscris.

f. 2—172^v. Titlul : Давида пророка и царѣ пѣснѣ (Ale lui David prooroc și împărat, cîntări).

¹⁾ Gheorghe Racoți, principele Ardealului 1630—1648.

f. 172^v—189. Cîntările scriptuare, care urmează după Psalmi, înc. Иѣсѣ Моисеова въ исходѣ (Cîntarea lui Moisi la Ieşire).

f. 189—189^v. Молитва кончавши Фалтырь (Rugăciunea la terminarea Psaltirei).

2. f. 189^v—194^v. Тѣже молитва за вѣск Хрістіанъ (De asemenea rugăciunea pentru toți creștinii).

3. f. 195—200^v. Параклис прѣсвѣтки владичици нашеи Богородици (Paracelisul preasfintei stăpînei noastre Născătoarea de Dumnezeu).

4. f. 201—201^v. Fragment din Triod slav, sec. XVI.

Însemnări

f. 1^v. Scris pe dos, foarte șters : Барнѣвски Могила воевода, Божию милостию господарѣ земли... слугимъ нашимъ (Barnoschi Moghilă¹) voevod din mila lui Dumnezeu domnul țării... slugilor noastre...²).

f. 201. Să să știe că am dat doi florinți și 6 costande.

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornamente în roșu și albastru la f. 2, 83, 172^v. Filigran : mistreț. 16 rînduri pe pagină. Smiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

174.

Sec. XVI. Hîrtie. 321 f. Numerotația veche 1—322, socotindu-se și foaia liminară. 29 × 21 cm.

Iașimirski nr. 4. (Muzeul de antichități).

1. <Psaltire >

f. 1—24. Чинъ како длѣженъ естъ пѣти Фалтырь (Rînduiala după care trebuie cîntată Psaltirea).

f. 3—248. Давида пророка и царѣ. Иѣсѣ (David proroc și împărat. Cîntări).

f. 129^v. Albă.

f. 248^v. Albă.

f. 249—269^v. Cîntările scripturare ce urmează după Psalmi.

2. <Acatistul Maicii Domnului >.

f. 270—298^v. Въ пѣтокъ ѣ неделѣ поста, вечеръ, бываесть служба ѿкаѣстоу прѣсвѣтѣхъ Богородицѣхъ (vineri în a 5-a săptămîină a postului, seara se face slujba Acatistului preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

3. f. 299—309. Чстнынъ параклис прѣсвѣтки владичици нашеи Богородици (Cînstitul paracelis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu).

¹) Miron Barnovschi, domnul Moldovei (1626—1629).

²) Rupt.

4. f. 309—319 СЛЪЖБА КЪ ГОСПОДА НАШЕМОУ Исусу Христу (*Služba către Domnul nostru Iisus Hristos*).

f. 319^v—321^v. Albe.

f. 320^v. <Începutul Psalmului I>.

Însemnări.

f. 285 : Grigoraș Simis logo <fă>t писакъ (am scris). (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornamente în roșu la f. 1, 3, 130. 14 rânduri pe pagină. Semiuncială mare. Legătură veche, artistică, în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticuități.

175.

1627. (f. 189^v). Hîrtie. 193 f. Numerotația veche : 1—190. 27,5 × 19,5 cm. Lipsește începutul.

Iațimirski nr. 5. (Muzeul de anticuități).

1. <*Psaltire*>

Începutul lipsește. Începe cu Psalmul 2. înc. Пѣс на Господи и на Христа его.

f. 8—8^v. Adaose cu cursive din Psalmul 9 în locul unei pagini ce lipsește (sfîrșitul sec. XVII).

f. 172—187^v. Cîntările scriptuare ce urmează după Psalmi.

f. 187^v—188. Пророчество Захаріа отца Предтечева (Prorocirea lui Zaharia, tatăl Înainte mergătorului).

f. 189^v—191. (*Încadrat*). Însemnarea scriitorului.

f. 192^v—193^v. Albe cu încercări de condei și însemnări.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 188^v—191 : Изволеніемъ Сѣтца и съ поспѣшеніемъ Сына и съврѣшеніемъ Свѣтаго Дѣла въ свидѣноу и прѣблагомъ Богоу слава и величію и въ бесконечни вѣкы. Аминь. Въ грѣшни и менши въ инѣцѣхъ недостонни Христу рабъ, монахъ Мардаріе, съписахъ сѣхъ Псалтирь въ земли Оугрорахінскои въ монастыри зовомѣмъ Бистрица прилежащоу въ подкрыліи горы глаголемыж Папоуша, идеже естъ потроуждєніе и крѣтори Баніа съ благословеніемъ и повелѣніемъ отца нашего игоумена ѱеромонаха киръ Инаніа въ свѣтѣмъ же монастыроу бывшоу црковномоу Хранителю и парамонарѣ великомѣ еписархоу киръ Мнѣаніа ѱеромонахѣ тогожде монастыра имже бѣди вѣчнаа памѣт.

Бъ дѣни благочестиваго и Христолюбиваго господина Іоу Ілєѡандрѣ воєводи сынѣ Радѡула воєводи и архієпископѣ киръ Февѣилъ тогда прѣстателствожщоу Рєбничскыіе епархїи.

Троудже сѧ о семь мѣши и послѣдни иже тѣчю имѧ иночьское имѣжи дѣлаже ни мало лѣнныи и оубоги въ добродѣтелехъ тѣцаливыже и богаты въ грѣсехъ рабъ рабомъ Христовѣмъ, емоуже званіе ест въ начало оубо къ прѣво-
 моу четиридесѧтоу обрѣтает сѧ срѣднее же его и прѣвое съвѣкоуплет сѧ съ
 четвѣртымъ и на конци окръсть десѧтого сто и петое обдрѣжеще въ лѣто
 × 3985, кржгъ сѧнцоу кд, лоуны дї, ѳемеліе д, идикто дї, и поставихомъ въ
 прѣдреченныи монастырь Бистрица въ свѧтжѧ црковь Храма оуспеніа прк-
 свѧтыжъ владичицъ нашъ Богородицъ и присно дѣвы Маріжъ идеже лежетъ мощи
 свѧтого прѣподобнаго отца нашего Григоріа Декаполита, въ молежъ и похвалы
 прѣсвѧтыжъ владичицъ нашъ Богородицъ и въ славу и чѣсть иже изъ нежъ
 рождшомоу сѧ истинномоу Господоу Богоу и Спасоу нашему Ісусу Христоу.
 Тѣмже квалѣнкѣ прѣклонъ мола сѧ и мило сѧ дѣжъ молимъ же въсѣхъ о Христѣ
 ѡтца и братіѧ нашѧ, юныи и съвѣзрастныи и старыи чѣтжше или пишжше,
 исправлѣте, насъ же оусрѣдно на сіе дѣло потѣцавшихъ сѧ любви ради Хри-
 стовыи благословлѣте, да ѡбои славаще Ѡтца изъ негоже всѣ, Сына имже
 всѣ, Дсха свѧтого о немже всѣ, Тронцъ единосѣщныжъ и нераздѣлимжъ зде
 оуличимъ съмирение и милость, тамо же сежъ свѣтомъ озримъ сѧ и благодѣтїю
 и вѣчныхъ благъ насладимъ сѧ съ въсѣми свѧтыми иже ѡт вѣка Богоу оугожд-
 шими въ непрѣходимыи вѣкы. Ямин. Тѣмже, оубо ѡтци и братіе възлюблен-
 наа молимъ сѧ вашемоу боголюбїю, аще бждетъ нѣгде погрѣшено нествѣршенїемъ
 оума моего или виною извода или машело положенїе не бждетъ оугодно вашей
 любви, аще и понosite въ правдѣ моеи Хоудости, обаче не проклѧните, нжъ бла-
 гословите, поминажше іако ничто же въ чьловѣчѣхъ ствѣршенное иматъ, не писа-
 емъ дсхъ свѧтыи ни аггелъ, нжъ чьловѣкъъ страстенъ и грѣшенъ и ржка брениа
 и тлѣнна и дсхъ оунылыи и окаяны.

Моли те владикъ Христа іако да вашихъ радї свѧтыхъ молитвъ и мы недо-
 стоннии сподобимъ сѧ съ вами стати о деснжѧ праведнаго сжджъ на страшномъ
 сждицоу и оуслышати благаго гласа ѡного : приндѣтъ благословенїи ѡтца моего,
 наслѣдоуи те оуготованное вамъ царство ѡт сложенїа мироу, егоже бжди въсѣмъ
 намъ полоучити благодатїжъ и чьловѣколюбїемъ Господа нашего Ісуса Христа съ
 нимже Отцоу коупно съ свѧтымъ Дсхомъ, слава и дрѣжава, чѣсть и покла-
 нѣнїе въ вѣкы вѣкомъ. Ямин. И ствѣрши сѧ мѣсаць септеврие кн днны.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfîntului Duh,
 Dumnezeuului atotvăzător și preabun, slavă și mărire și în vecii cei fără
 sfîrșit. Amin.

Eu păcătosul și mai mic între călugări, nevrednicul rob al lui Hristos
 monahul Mardarie, am scris această Psaltire în țara Ungrovlahiei în
 mănăstirea numită Bistrița care se află la poalele muntelui numit Păpușa,
 unde este truda și etitoria banilor, cu binecuvîntarea și porunca părintelui
 nostru egumenul ieromonah chir Anania, fiind în sfînta mănăstire paznic
 al bisericii și paramonar marelui eclisiarh, chir Mihail ieromonah al ace-
 leiași mănăstiri, căruia fie-i veșnică pomenire.

În zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului domn Io Alexandru voevod, fiul lui Radul voevod ¹⁾ și arhiepiscop <fiind> chir Theofil care atunci stetea în fruntea eparhiei Râmnicului.

S-a trudit la aceasta mai micul și cel mai de pe urmă, cel ce numai numele îl are de călugăr, lucrînd mult, leneș și sărac în fapte bune, grăbit și bogat în păcate, robul robilor lui Hristos, iar numele lui este : la început așadar a patruzecea <cifră> se află lîngă cea dintîi ²⁾, apoi la mijloc se află o sută și cea dintîi, se adună a patra ³⁾, iar la sfîrșit o sută și cea dintîi, îmbrățișînd pe a zecea ⁴⁾, în anul 7136 <1627> ⁵⁾, crugul soarelui 24, al luni 11, temelia 1, indiction 11 și am depus-o în mai înainte zisa mănăstire Bistrița în sfînta biserică, cu hramul adormirii preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria, unde zac moaștele sfîntului, preacuviosului părintelui nostru Grigore Decapolitul, pentru rugăciunea și lauda preasfintei noastre Născătoare de Dumnezeu și în slava și cinstea celui născut dintr-însa adevăratul Domn Dumnezeu și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. Deci, plecînd genuchii, rugîndu-mă și cerînd mila, ne rugăm de toți cei întru Hristos părinții și frații noștri, tineri și maturi și bătrîni, care citesc sau scriu ; îndreptați și pe noi cel ce din inimă am sîrguit la această muncă, pentru dragostea lui Hristos, binecuvîntați-mă, pentru ca împreună să slăvim pe Tatăl din care sînt toate, pe Fiul prin care sînt toate, Treime de o ființă și nedespărțită, ca să dobîndim aici împăcare și milă, iar acolo să strălucim prin această lumină și prin har și să ne îndulcim de bunătățile cele veșnice împreună cu toți sfinții, care din veci au plăcut lui Dumnezeu, în veacurile nesfîrșite. Amin.

De aceea deci, părinți și frați iubiți, mă rog de iubirea voastră de Dumnezeu, dacă va fi ceva greșit din cauza minții mele nedesăvîrșite sau din vina izvodului, sau așezarea materiei nu va fi plăcută dragostei voastre, dacă chiar dojeniți cu dreptate pe micimea noastră, însă nu blestemați, ci binecuvîntați, amintindu-vă că nimeni între oameni nu are desăvîrșirea, căci nu a scris Duhul Sfînt, nici înger, ci un om cu patimi și păcătos și mîna de lut și pieritoare și duh sărac sau nenorocit.

Rugați pe stăpînul Hristos, ca pentru rugăciunile voastre sfinte și eu, nevrednicul, să mă învrednicesc împreună cu voi să stau la dreapta dreptului judecător la cumplita judecată și să aud acel bun glas : Veniți binecuvîntații părintelui meu, să moșteniți împărăția gătită vouă de la facerea lumii, care să ne fie dat nouă tuturor a dobîndi prin bunătatea

¹⁾ Alexandru Coconul, 1623—1627.

²⁾ adică Ma.,

³⁾ rda,

⁴⁾ rie = Mardarie.

⁵⁾ Data este din lunile sept.—oct. ale anului de la Facere, căci după aceea nu mai domnea Alexandru Coconul.

și iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, căruia împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh să-i fie slavă și stăpînirea și cinstea și închinarea în vecii vecilor Amin. Și s-a sfîrșit în luna septembrie 28 zile).

f. 191. Scris-am eu dascalul Danciu. (Sec. XVIII).

f. 192. † Să se știe de cînd am venitu eu Costandin ot Arnota la Bistrița av<gust > 14 dni, 7219 (1711).

f. 192^v. Această Psaltire este a Bistriței meseața iunie, leat 7220 de la naștere leat 1712 ; eu Onufreu ierodiacon ot Bistrița.

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate în mai multe culori ,cu vultur și coroană. Ornamente în mai multe culori la f. 87, 172. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Țara Romînească la mănăstirea Bistrița de Mardarie monah. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticități.

176.

1503 (f. 270). Hîrtie. 270 f. (Numerotația veche 1—268). 28 × 19 cm. Șters de apă, în special cerneala roșie.

Iațimîrski nr. 6. (Muzeul de anticități).

<Evangheliar >

f. 1. **Ѣже ут Іоанна свѣтосѣ Евангеліи въ свѣтѹю и великоѹю неделію Пасхы** (A lui Ioan sfînta Evanghelie la sfînta și marea duminică a Paștilor).

f. 1—188^v. Urmează textele evanghelice ce se citesc în biserici la sărbătorile mobile în legătură cu Paștile și apoi ale duminicilor de peste an.

f. 188^v. **Сказъ гласовом Евангеліамъ Нъскръсьнымъ, Апостолоу, Евангелію** (Lista glasurilor Evangheliilor Învierii, Apostolului, Evangheliei).

f. 189—267. **Съборникъ въ нѣмъ сказъсѣ<тъ> главы коемѹждо** (Sinaxar în care se spun capitolele fiecărei <Evanghelii>). Restul titlului șters de apă.

Începe cu luna septembrie pînă în august. Se indică pasajele din Evangheliile, care se citesc la sărbătorile din fiecare lună.

f. 267—270. **Евангеліа различна на всѣхъ потрѣбъ** (Evangheliile diferite, pentru orice nevoie).

Urmează indicații privind evangheliile și tipicul bisericesc.

f. 270^v. Albă.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 270. **Благоволеніемъ Отца и поспѣшеніемъ Сына и съдѣствіемъ Свѣтаго Дѣла, исписа се сіа книга въ мо<на>стыри Рылсцѣи въ Храмѣ прѣі одобнаго отца нашего Іо<анна> Рылскаго, повелѣніемъ отца нашего и҃смена іермо<на>Х Ѳеавктіста в лѣтѣ, ѡ и аї, кроугъ сльнцѣ аї, л҃сны Ѳї, Ѳемеліе в̄ идиктіѡн с̄, писа таха мѡнахъ Спїридон потрѣжденіемъ же множдѣ братъ нашего іермо<на>Х Інастасіа, Богъ да спасеть писевшіхъ и помилуетъ чѣтоуціи х̄б. Ѳминъ.**

БѢ ТОЖЕ ЛѢТ ПРѢСТАВИ СЯ УТЬЦЬ НАШ ИГЪМЕНЬ ІЕРМОНАХЪ ΘΕΩΚΤΙΣΤΗΣ, ΜΕΣΑΙΟΝ ΜΑΙΑ Ι, НА СВАТАГО АПОСТОЛА СΙΜΩΝΑ ΖΙΛΟΤΑ, ΕΜΟΥΘΕ ΧΡΙΣΤΟΣ НА БРАК ПРІДЕ И ВОДЪ ВЪ ВІНО ПРѢЛОЖИ.

(Cu binecuvîntarea Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu făptuirea Sfintului Duh, s-a scris această carte în mănăstirea Rilo, în hramul preacuviosului părintelui nostru Io <n> de Rilo, cu porunca părintelui nostru, egumenul ieromonah Theoctist în anul 7011 <1503>, crugul soarelui 11, al lunei 19, temelia 4, indictionul 6. A scris așa zisul monah Spiridon și cu trudă multă a fratelui nostru ieromonahul Anastasie. Dumnezeu să mintuiască pe cei ce au scris și să miluiască pe cei ce citesc. Amin.

În același an a răposat părintele nostru igumenul ieromonah Theoctist, luna mai 10, la sfintul apostol Simon Zilot, la nunta căruia a venit Hristos și a transformat apa în vin).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 1. Filigran : mânușe cu stea în vârful unui deget. 28 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Bulgaria, la mănăstirea Rilo, de Spiridon monah. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

177.

Sec XVI (inceput). Pergament. 130 f. 34 × 25 cm. Lipsesc inceputul, sfîrșitul și foi după p. 1^v și 63^v. Foile tăiate în colțul din dreapta, jos.

Iațimirski nr. 8 (Muzeul de antichități). (Î datează din sec. XV).

<Tetrevanghel>

Începutul lipsește.

f. 1—1^v. Evanghelistar (sfîrșitul lipsește).

f. 2—10^v. <Evanghelia lui Matei>. Începutul lipsește; începe cu cap. 108. Cap. XXVI, v. 33, înc. . . сѣ о тебѣ азъ николиже забланнѣо сѣ рече.

f. 11—12. Главкы Євангеліа еже ут Марка (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 12—13. Прѣдословіе еже ут Марка сватаго Євангеліа (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Marcu) <De Theofilact al Bulgariei>.

f. 13^v. Albă.

f. 14—60. Єже ут Марка сватое Благорѣствованіе (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 60^v—62. Єже ут Лукы сватаго Євангеліа главкы (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 62^v—63. Прѣдословіе еже ут Лукы сватаго Євангеліе (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 63^v. Albă.

Urmează o lacună.

f. 64—130^v. <Evanghelia de la Luca>. Începutul lipsește. Începe cu mijlocul cap 2 și merge pînă la mijlocul cap. 103.

Sfîrșitul lipsește, precum și întreaga Evanghelia a lui Ioan.

Titluri și inițiale cu roșu, albastru sau aur. Inițiale ornate. Ornamente artistice în culori la f. 14, 60^v. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în piele și pînă. Scris probabil în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

178.

Sec. XVI. Hîrtie. 361 f. 21 × 16 cm. În numerotație s-au omis : o foaie între f. 197 și 198 și o foaie între f. 334 și 335.

Iatimirski nr. 13. (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—4. **Начкнаем ТретоЕвангеліе** (Începem Tetravanghelul).

f. 4^v. Albă.

f. 5—7. **Єже ут Матѳеа свѣтаго Евангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 7—11. **Θεωφιλακτα архієпископа ОХридскаго, прѣдисловіе єже ут Матѳеа свѣтаго Евангеліа** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la sfînta Evanghelia de la Matei).

f. 11^v. Albă.

f. 12—107^v. **Єже ут Матѳеа свѣтаго Евангеліа** (Sfînta Evanghelia de la Matei).

f. 107^v—108^v. **Єже ут Марка свѣтаго Евангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 109—110^v. **Прѣдисловіе єже ут Марка свѣтаго Евангеліа** (Predoslovie la sfînta Evanghelia de la Marcu).

f. 111—168. **Єже ут Марка свѣтаго Евангеліе** (Sfînta Evanghelia de la Marcu).

f. 168—170^v. **Єже ут Лска свѣтаго Евангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 170^v—171. **Прѣдисловіе єже ут Лска свѣтаго Евангеліа** (Predoslovie la sfînta Evanghelia de la Luca).

f. 171^v—172^v. **Єже ут Лска свѣтаго Евангеліе** (Sfînta Evanghelia de la Luca).

f. 173—267. **Єже ут Лска свѣтаго Евангеліе** (Sfînta Evanghelia de la Luca).

f. 267^v. **Єже ут Іωанна свѣтаго Евангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 268—270. ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІВАННА СВЯТАГО ЄВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 270^v. Albă.

f. 271—342^v. ЄЖЕ УТ ІВАННА СВЯТОЄ ЄВАНГЕЛІЕ (Sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 343—349^v. СКАЗАНИЕ ПРѢКЛАДЦІЕ ВЪСЕГО ЛѢТО ЧИСЛО ЄВАНГЕЛЕСКО (Spunere cuprinzînd numărul Evangheliilor pe tot anul). *Cuprinde diferite table pentru folosirea Evangheliilor, pe tot anul, în post, la vecernie și utrenie, precedate de o introducere.*

f. 349^v—357^v. СЪБОРНИКЪ СЪ БОГОМЪ ВІ ТИМ МѢСАЦЕМЪ (Sinaxar cu Dumnezeu al celor 12 luni).

f. 357^v—358^v. ЄВАНГЕЛІА РАЗАЧНА И ВЪСЪКЪЖ ПОТРЪБЪЖ (Evanghelii diferite pentru orice trebuință).

f. 358^v. Я СЕ, КАКО ЧЪТЕТ СЪ ВЕС ТЕТРАЄВАНГЕЛЪ ВЕЛІКЪЖА НЕДЕЛА (Iar aceasta : cum se citește întregul Tetravanghel al Săptămîinii mari).

f. 359. ОУКАЗЪ ГЛАСОВОМЪ И ЄВАНГЕЛІАМЪ ВЪСКРЕСНЫМЪ И АПОСТОЛЪСЪ И ЄВАНГЕЛІЮ (Arătarea glasurilor și Evangheliilor învierii și a Apostolului și a Evangheliei).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 5, 12, 111, 173, 271. Primele 4 foi adăugate ulterior, scrise de altă mînă. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate artistic. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

179.

Sec. XVI. Hîrtie 314 f. 32 × 22 cm. Lipsește începutul. Proastă conservare ; marginile foilor putrezite de umezeală, la unele dintre foi lipsește colțul drept jos, iar de la f. 296, părți din text.

Iașimirski nr. 14. (Muzeul de antichități). (Cu data „mijlocul sec. XVI (anii 1552—1561)”, însă data aceasta lipsește în ms., locul fiind rupt).

< Tetravanghel >

f. 1—1^v. <Capitolele Evangheliei de la Matei, care concordă cu celelalte Evanghelii, începînd cu cap. 42 >¹⁾. Începutul lipsește.

f. 1^v—4^v. ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΟΥΡΗΔΕΣΚΑ<ГО>, ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВЯТАГО ЄВАНГЕЛІЕ (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 5—83^v. ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВЯТОЄ ЄВАНГЕЛІЕ (Sfînta Evanghelie de la Matei).

¹⁾ Această concordanță se stabilește, mai jos, și pentru celelalte evanghelii.

f. 84—85. **ЄЖЕ УТ МАРКА СВЯТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 85—86^v. **ПРѢДИСЛОВІЕ УТ МАРКА СВЯТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 87—134^v. **ЄЖЕ УТ МАРКА СВЯТОЄ БЛАГОУКЪСТВОВАНІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 135—136^v. **ЄЖЕ УТ ЛУКЫ СВЯТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 138—226. **ЄЖЕ УТ ЛУКЫ СВЯТОЄ ЄВАНГЕЛІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 226^v. **ЄЖЕ УТ ІОАННА СВЯТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 227—229^v. **ПРѢДИСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ ІОАННА СВЯТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 230—298. **ЄЖЕ УТ ІОАННА СВЯТОЄ ЄВАНГЕЛІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 298^v—299^v. **СКАЗАНИЕ ПРѢКЛАДАНІЕ ВЪСЕГО ЛѢТА ЧИСЛО ЄВАНГЕЛСКОЕ** (Arătare a numărului Evangheliei pe tot anul).

f. 299^v—307^v. **СКАЗАНИЕ ЄЖЕ НА ВЪСКЪКЪ ДАНИ ДЛЪЖНО ЄСТ ГЛАГОЛѢТИ СЯ ЄВАНГЕЛІЕ НЕДЕЛАМ ВЪСЕГО ЛѢТА** (Arătare a evangheliilor care trebuie spuse în duminicile de peste tot anul).

f. 307^v—312^v. **СЪВЪРННИКЪ СЪ БОГОМЪ КІ МѢСЯЦЕМЪ** (Sinaxar cu Dumnezeu a celor 12 luni).

f. 312^v—313. **ЄВАНГЕЛІА РАЗЛИЧНА НА ВЪСКЪКЪ ПОТРЕБЪ** (Diferite evanghelii pentru orice trebuință).

f. 313—313^v. **И СЕ КАКО ЧЪТЕТ СЯ ТЕТРАЄВАНГЕЛЪ ВЪ ВЕЛИИ НЕДЕЛИ** (Și aceasta cum se citește Tetravanghelul în Săptămîna mare).

f. 313^v—314. **СКАЗАНИЕ КАКО ПОДОБАЕТ ВЕРѢТАТИ ПОВЪСЕДЪНЕВНА ЄВАНГЕЛІА** (Arătare cum se cuvine să se afle Evanghelia zilnică).

f. 314. **ОУКАЗ ГЛАСУЮЩЕМЪ ІЄВАНГЕЛІАМЪ ВЪСКРЪСНЫМЪ И АПОСТОЛАМЪ І ЄВАНГЕЛІА** (Arătarea glasurilor evangheliilor învierii și ale Apostolului și ale Evangheliei).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 314^v. **ІВРАМІЕ ЕРМОНАХЪ НЕ ПИСА СІЄ ТЕТРОЄВАНГЕЛЪ ВЪ ЛѢТО . . .** (Ieromonahul Avramie a scris acest Tetravanghel în anul . . .). Restul rupt.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 5, 87, 138, 230. Filigran : stemă. 21 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn (deteriorată). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI (prima jumătate). Hirtie. 236 f. 27 × 19 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul, precum și foi după f. 3^v, 14^v; unele foi desprinse și rupte și cu bucăți lipsă. Ultimele trei foi încurcate la legat; după f. 234, urmează f. 236.

Iașimirski nr. 16. (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—60. <Evanghelia de la Matei>. Începutul lipsește; lipsesc zaciarele 1—4 și începutul zaciarei 5.

f. 60—60^v. ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ МАРКА (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 60^v—62. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 62^v. Albă.

f. 63—104^v. ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 104^v—106. ЕЖЕ УТ ЛСКЫ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 106. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛСКЫ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 107—177^v. ЕЖЕ УТ ЛСКЫ СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 178. ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ ІВАННА (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 178—180. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 180^v. Albă.

f. 181—233^v. ЕЖЕ УТ ІВАННА СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 234 și 236. СЪБОРНИКЪ СЪ БОГОМЪ БІ МѢСАЦЕМЪ ПОКАЗЪЖ ГЛАВЫ КОЕ-МЪЖДО ЕВАНГЕЛІО (Sinaxar cu Dumnezeu al celor 12 luni arătând capitolele fiecărei evanghelii); fragmente: septembrie 1—20, ianuarie 14—31 și februarie 1—3.

f. 235—235^v. Diferite evanghelii pentru orice trebuință.

Începutul lipsește.

f. 235^v. Я СЕ КАКО ЧЪТЕТЪ СЪ ТЕТРАЕВАНГЕЛЪ ВЪ ВЕЛИИ НЕДЕЛЕ НА ЧАСЪХЪ, ВЕС ТЕТРАЕВАНГЕЛЪ (Și aceasta cum se citește Tetravanghelul în Săptămîna mare la ceasuri, întreg Tetravanghelul).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 63, 107, 181, 234. Filigrane: cerc cu un desen în trei lobi, ancoră, secure. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Molodva. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI. Hirtie. 257 f. 22 × 14 cm. Lipsesc începutul, sfârșitul și foi după f. 11^v. La începutul manuscrisului se văd urmele, la cotor, a 16 foi rupte.

Iațimirski nr. 17 (De la Muzeul de antichități).

<Tetравангел>

f. 1—59. <Evanghelia de la Matei>. Începutul lipsește : cap. 1—21 și începutul cap. 22.

f. 59—60. ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІАМ ЕЖЕ УТ МАРКА (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 60—61^v. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СВѢТАГО БЛАГОВѢСТВОВАНІЕ (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 62—108. ЕЖЕ УТ МАРКА СВѢТОЕ БЛАГОВѢСТВОВАНІЕ (Sfânta Evanghelie de la Marcu)

f. 108—109^v. ЕЖЕ УТ ЛУЧКЫ СВѢТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 110. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛУЧКЫ СВѢТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 111—184. ОУТ ЛУЧКЫ СВѢТОЕ БЛАГОВѢСТВОВАНІЕ (Sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 184. ЕЖЕ УТ ІВАННА СВѢТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 184—186. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІВАННА СВѢТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 186^v. Albă.

f. 187—238^v. ЕЖЕ УТ ІВАННА СВѢТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 239. Albă.

f. 240—249^v. Евангелистар. Сказаніе еже на вѣсѣк день длѣженъ ест глаголетн свѣтое Евангеліе (Spunere pe fiecare zi, cum este dator să se spună sfânta Evanghelie).

f. 249^v—250^v. <Diferite evanghelii pentru orice trebuință>. (Fără titlu).

f. 251. Евангеліа вѣскръснаа и апостолъ (Evangheliile și apostolul învierii.)

f. 252—257^v. Minologhiu. Съ Богомъ съборникъ вѣ-мь мѣсѣцемъ (Cu Dumnezeu, sinaxar al celor 12 luni). Merge pînă la 11 iulie. Lipsesc sfârșitul.

Extrase publicate de Miletic, Дако-Ровѣните в Сборникъ, IX, p. 206.

Titluri și inițiale cu roșu. 21 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Seris probabil în Transilvania. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI. Hirtie. 259 f. 27 × 20,5 cm. Lipsesc foi după f. 119 ; foi mutilate la sfrșitul manuscrisului.

Iașimirski nr. 18. (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—2. **ЄЖЕ УТ МАΘΕΑ ГЛАВЫ СВЯТАГО ЄВАНГЕΛΙΑ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 2—4^v. **ΘΕΟΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΒΥΛΓΑΡΣΚΑГО, ΠΡΟΪΔΙΣΛΟΒΙЄ ЄЖЕ УТ МАТ-ΘΕΑ СВЯТАГО ЄВАНГЕΛΙΑ** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 5. Albă.

f. 6—74^v. **ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВЯТОЄ БЛАГОВЄСТІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 75—76. **ГЛАВЫ ЄВАНГЕΛΙΑ ЄЖЕ УТ МАРКА** (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 76—77. **ΠΡΟΪΔΙΣΛΟΒΙЄ ЄЖЕ УТ МАРКА СВЯТАГО ЄВАНГЕΛΙΑ** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 77^v. Albă.

f. 78—119. **ЄТ МАРКА СВЯТОЄ БЛАГОВЄСТВОВАНІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 119^v. Albă.

f. 120—189^v. <Evanghelia de la Luca>. (Începutul lipsește ; lipsesc zacialesle 1—2 și începutul zacialesle 3).

f. 190. **ГЛАВЫ ЄВАНГЕΛΙΑМ ЄЖЕ УТ ІВАННА** (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 190^v—192^v. **ΠΡΟΪΔΙΣΛΟΒΙЄ ЄЖЕ УТ ІВАННА СВЯТАГО ЄВАНГЕΛΙΑ** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 193—247^v. **ЄЖЕ УТ ІВАННА СВЯТОЄ БЛАГОВЄСТВОВАНІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 248—257^v. **СЪБОРНІКЪ СЪ БОГОМЪ ВІ МЄСЯЦОМЪ** (Sinaxar cu Dumnezeu al celor 12 luni).

f. 257^v—258^v <Diferite evanghelii pentru orice trebuință>.

f. 259. Tipicul glasurilor și Evangheliilor Învierii la utrenie.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 259^v. **СЛАВА... ВЪКЪ. АМИН** (Slavă... în veci, amin).

Titluri și inițiale cu aur, roșu și albastru. Ornamente în culori la f. 1, 6, 75, 78, 190, 193, 248. (Iașimirski, Catalog, p. 301, afirmă că ornamentele sînt lucrate mai tîrziu decît manuscrisul și după modelul celor din manuscrisele moscovite din sec. XVI). Filigran : două semilune unite cu o linie. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

183.

Sec. XVI. Hirtie. 187 f. 28 × 20 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul; f 141—143 legate greșit după f. 145; f. 159—163 legate greșit după f. 182.

Iațimirski nr. 19. (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—43^v. <Evanghelia de la Matei>. Începutul lipsește; lipsesc cap. 1—16, iar din 17 sînt numai 4 rînduri de la sfîrșit.

f. 44—44^v. ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ МАРКА (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 44^v—45^v. ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СВЯТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 46—79. ЕЖЕ УТ МАРКА СВЯТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 79^v—80^v. ЕЖЕ УТ ЛУКА СВЯТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfîntei Evanghelii de la Luca).

f. 81. ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛУКА СВЯТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 81^v. Albă.

f. 82—139 ЕЖЕ УТ ЛУКА СВЯТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 139^v. ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ ІОАННА (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 140. ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІОАННА СВЯТОЕ ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 142—184^v. ЕЖЕ УТ ІОАННА СВЯТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 185—187^v. СЪБОРНИКЪ СЪ БОГОМЪ ВІ МѢСЯЦЕМЪ (Sinaxar cu Dumnezeu al celor 12 luni), de la 2 ianuarie pînă la 31 august. Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 46, 79^v, 82, 142. Filigran : cirlig 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

184.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hirtie. 355 f. 21,5 × 16,5 cm. Lipsesc începutul, sfîrșitul și foi după f. 131^v, 264^v.

Iațimirski nr. 20. (De la Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—50^v. <Evanghelia de la Matei>. Începutul lipsește : cap. 1—73 și începutul cap. 74.

f. 51—52^v. **ЄЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 53—55. **ПРѢДИСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 55^v. Albă.

f. 56—128. **ЄЖЕ УТ МАРКА СВАТОЄ БЛАГОВѢСТВОВАНІЕ** (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 128—130^v. **ЄЖЕ УТ ЛУКА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 130^v—131^v. **ПРѢДИСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ ЛУКА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 132—261. <Evanghelia de la Luca>. Începutul lipsește : cap. 1 și începutul cap. 2.

f. 261. **ЄЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 261^v—264. **ПРѢДИСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 264^v. Albă.

f. 265—352^v. <Evanghelia de la Ioan>. (Lipsește începutul zăcii 1).

f. 353—355^v. **СКАЗАНИЕ ПРѢМАЛЦЕЄ ВЪСЕГО ЛѢТА ЧИСЛО ЄВАНГЕЛЬСКОЄ** (Spunere cuprinzînd numărul Evangheliei pe tot anul).

Lipsește sfîrșitul.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 51, 56, 128, 353. Filigran : mistreț. 16 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătura modernă în pinză. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

185.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hîrtie. 175 f. 33,5 × 22,5 cm. Lipsește începutul. Iașimirski nr. 21. (Muzeul de antichități).

<Tetrevanghel>

f. 1. Albă. Adăugată la legat.

f. 1^v. Însemnare (v. mai jos).

f. 2—3^v. **ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΣΚΟΥ, ΠΡΟΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΟΥΚΑΖΗ** **ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie și tipicul lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 4—40^v. **ЄЖЕ БЛАГОВѢСТВОВАНІЕ СВАТАГО УТ МАТΘΕΑ** (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 41. **ЄЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 42. **ПРѢДИСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 43—71. **ЄЖЕ УТ МАРКА СВАТОС БЛАГОВЄСТЕВАНІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 71^v—72^v. **ЄЖЕ УТ ЛУКА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (<Capetele> sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 73. **ПРЄДНСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ ЛУКА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 73^v. Albă.

f. 74—123. **ЄТ ЛУКА СВАТОС БЛАГОВЄСТЕВАНІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 123—123^v. **ЄЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 123^v—125. **ПРЄДНСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 125^v. Albă.

f. 126—162^v. **ЄЖЕ УТ ІВАННА СВАТОС ЄВАНГЕЛІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 163—167. **СЪБОРНІКЪ БІ-МЬ МѢСАЦЕМЪ СКАСА ГЛАВЫ КОЕМОЖДО ЄВАНГЕЛІЄ** (Sinaxar pe 12 luni spunînd capete le fiecărei Evanghelii).

f. 167—173. <Evanghelistarul>: **Начало съ Богомъ съборникъ ѿ ЄВАНГЕЛИСТ** (Începutul cu Dumnezeu al sinaxarului celor 4 evangheliști).

f. 173^v. Albă.

f. 174. **Tipicul glasurilor Evangheliilor Învierii și a apostolului.**

Însemnări

Pe f. 1^v: † Исписахъ <am scris> popu Stanciulu ot Negroșu, să să știe [ie] că s-au prăstăvitu prioteasa Mariia la Păresimi, în zioaa de Cristopoclonenie <închinarea crucii> și ao ramasu popa săracu și 7 coconi : Sahira 16 aaii și Dobra de 13 aaii și Voica de 9 aaii și Anghelu de 8 aaii și Dobre [și] 4 ai și Marina 6 ai și Zaharii i de tri Ioni, много плачнт на сего врѣме 71 [20]34. Исписахъ (Mult au plîns la acea vreme 7134 (1626). Am scris). Și a f[iv]osti domn[o] Alixa <n> dru voiv<o>de și au morit[o] și Radol[o] voivode ato<n>ce... adosu mort[o] de la Moldova¹⁾ și-u vost... ostu rău fveri same.

Pe f. 40^v: Scris-amu eu popa Stanciulu de rî<n>dulu acești cărți dupia mortia me [hi] să hvi lu Anghilu să hvie pomianiă că-mi iaste feciori, să zichia вечна емс паміятъ (vecinica lui pomenire).

f. 125: По Късене(се)ни Господне ут бітіє въ лѣто × 39[15]71, въ днѣ [в] Радолу сына Мнхневи водъ († După Înălțarea Domnului în anul 7113 (1605) în zilele lui Radul fiul lui Mihnea vodă)²⁾.

¹⁾ În 1626 a murit în Moldova Radu Mihnea, iar în Țara Românească domnea Alexandru Coconul.

²⁾ Data greșită, la 1605 domnea în Țara Românească Radu Șerban.

f. 162^v. Adecă iau popa Antonie și să știe precum am petrecut această carte de 4 ori. (începutul sec. XVIII).

f. 174 : † Сію кни҃сѣ бѣголемѣ Тетрѣеван҃геліѣ свѣзанѣ попа Кръстѣ синѣ попа Гер҃ге († Această carte numită Tetravanghel a fost legată de popa Cîrstea, fiul lui popa Gherge).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 2, 4, 42, 43, 71, 74, 126. Filigran : ancoră într-un oval. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate, deteriorată. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticități.

186.

Sec. XVI. Hirtie, 346 f. 26 × 18 cm. Lipsește începutul și foi după f. 1^v, 3^v, 23^v, 64^v, 65^v, 138^v, 148^v, 200^v, 241^v, 242^v, 245^v, 327^v. La f. 1, 137, 339 s-au decupat miniaturile.

Îațimirski nr. 22 (ca fiind scris în Rusia nordică cu ortografie rusă). (De la Muzeul de anticități).

<Tetravanghel>

f. 1. Cuprindea o miniatură ce a fost decupată. Ulterior, s-a făcut o însemnare (v. mai jos).

f. 1^v. Inițial albă, apoi continuarea notei de pe f. 1.

f. 2—3^v. <Predoslovia lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la Evanghelia de la Matei>. Lipsește începutul.

f. 4—64. <Evanghelia de la Matei>. Lipsește începutul și zaciarele 26—76.

f. 64^v. Inițial albă, apoi o însemnare chirilică românească din sec. XVIII cu text bisericesc fără valoare.

f. 65. <Capetele Evangheliei de la Marcu>. Lipsește începutul.

f. 66. <Predoslovia la Evanghelia de la Marcu>. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

f. 67—136. <Evanghelia de la Marcu>. Lipsește începutul.

f. 136^v. Albă.

f. 137—139^v. Єже въ Лоу҃кы свѣтаго Єван҃геліа главы (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 140—241^{*}. <Evanghelia de la Luca>. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

f. 242. На свѣтоу҃ю Пасхѣ на литур҃гін (<Evanghelia> ce se citește în ziua de Paști la liturghie).

f. 243—245^v. <Predoslovia la Evanghelia de la Ioan> Lipsesc începutul.

f. 246—327. <Evanghelia de la Ioan>. Lipsește începutul.

f. 327^v. Albă.

f. 328—338^v. <Minologhiul>. Lipsește începutul.

f. 339—346^v. <Evanghelistar>. Titlul decupat.

Însemnări

f. 1. ... и при превскіащенномъ Антоніе митрополита въсѣа Рѣсн рѣд Иванок написан въ дрѣгон дѣцки исподніе положил сіе Евангеліе Тетров в церквѣ къ свѣтотн живоначалнон Тронце да къ свѣтотн великомѣ...

(... Și în vremea preasfințitului Antonie mitropolit a toată Rusia neamul Ivanov scris pe foile de mai jos a pus acest Tetravanghel în biserica sfintei începătoare de viață Treimi și către sfintul marele...). (Sec. XVI).

f. 139^v. И которон свѣщенник и дѣакон с того Храма счнет сдѣжити и того Евангеліа с престола не сности и тѣхъ мнѣнн не того Храма не вынести и дѣла до ннхъ нѣт никомѣ, ни момѣ родѣ. Я потѣмъ бы книгамъ пѣан, а мою дѣшю помнналн и мон родітелн.

(Și care preot și diacon va avea a sluji în această biserică, această Eвангhelie să n-o ridice de pe prestol și aceste mineie din această biserică să nu le scoată și să nu aibă treabă cu ele nimeni, nici neamul meu. Și de vor sluji pe aceste cărți și sufletul meu și al părinților mei să-l pomenească). (Sec. XVI).

f. 4—8. Свѣтаго Дѣла рабъ Божні Яввакумъ надал снѣ дѣшеполезнѣю книгу рекомѣю... вѣчннми часы мает непорѣшонна читати. Я дѣховны, которы маетъ быти повиннн за его шпщнне грѣхо Господа Бога просити.

(... a Sfintului Duh, robul lui Dumnezeu Avacum a dat această carte folositoare sufletului numită... care vremuri veșnice să se citească neclintit. Iar fața bisericească care va fi, să fie dator să ceară Domnului Dumnezeu iertarea păcatelor lui). (Sec. XVII).

În interiorul scoarței de la urmă : † Să să știe cini ne-au tipărit această Ivaghele în zilili preasfințitului domnului nostru Ca<n>timir ¹⁾ voivod și părintelui mitropolit Eftimii, să să știe. V léto 7208 (1700) octombrie.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamentele au fost decupate, se mai văd urme pe f. 1. Filigrane: țiară, mistreț, mână cu o coroană deasupra, stemă. Foile de la urmă (344—346^v) scrise în sec. XVIII, în locul celor ce lipseau. 17 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente și cruce. Scris în Ucraina. Slavă bisericească de redacție rusească, cu influențe medio-bulgare. De la Muzeul de antichități.

187.

Sec. XVI. Hirtie. 103 f. 32 × 21 cm. Lipsește sfîrșitul și foi după f 9^v. Multe foi desprinse, iar unele avînd lipsă părți din text.

Iațimirski nr. 23. (Muzeul de antichități).

< *Tetravanghel* >

f. 1—7^v. Сказаніе прѣемлаще въсего лѣта число Евангелское (Spunere cuprinzînd numărul Eвангheliilor pe tot anul).

¹⁾ Antioh Cantemr, domnul Moldovei.

f. 7^v—9^v. **Ε**ΞΕ **Ω**Τ **Μ**ΑΤΘΕΑ **Ε**ΥΑΓΓΕΛΙΑ **Γ**ΛΑΒΥ (Capetele Evangheliei de la Matei).

f. 9^v—11. **Θ**εωφιλакта архієпископа **О**Хридскаго, прѣдословіє **Ε**ΥΑΓΓΕΛΙΑ **Ε**ΞΕ **Ω**Τ **Μ**ΑΤΘΕΑ (Predoslovia lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la Evanghelia de la Matei).

f. 11. Albă^v.

f. 12—84. **Ε**ΞΕ **Ω**Τ **Μ**ΑΤΘΕΑ **С**ΒΑΤΑГО **Б**ΛΑΓΟΒѢСТВОВАНІЕ (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 84—85. **Ε**ΞΕ **Ω**Τ **Μ**ΑΡΚΑ **С**ΒΑΤΑГО **Ε**ΥΑΓΓΕΛΙΑ **Γ**ΛΑΒΥ (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 85—85^v. **Π**ρѣдословіє **Ε**ΞΕ **Ω**Τ **Μ**ΑΡΚΑ <**С**ΒΑΤΑГО **Ε**ΥΑΓΓΕΛΙΑ> (Predoslovia la <sfinta Evanghelie> de la Marcu).

f. 86—103^v. **Ε**ΞΕ **Ω**Τ **Μ**ΑΡΚΑ **С**ΒΑΤΟΕ **Ε**ΥΑΓΓΕΛІЕ (Sfinta Evanghelie de la Marcu). Numai pînă la cap 30, restul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1, 12, 86. Filigran : ancoră. 19 și 12 rinduri pe pagină ; f. 2—9^v pe două coloane. Nelegat. Scris în Țara Românească. Slavă bisericască de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

188.

Sec. XVI. Hirtie. 20 f. 28 × 21 cm. Lipsesc foi după f. 15^v. Este numai un fragment, lipsind cea mai mare parte a textului.

Iațimirskki nr. 24. (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—1^v. **С**КАЗАНИЕ **Π**РѢМЛАЩЕЕ **В**ЪСЕГО **Л**ѢТА **Ч**ИСЛО **Ε**ΥΑΓΓΕΛСКОЕ (Spunere cuprinzînd numărul Evangheliei pe tot anul).

f. 1^v—5^v. **К**АЗАНІЕ **Ε**ΞΕ **Н**А **В**ЪСѢКЪ **Д**НЬ **Д**ЛЪЖНОЕ **Г**ЛАГОЛѢТИ **С**Я **Ε**ΥΑΓΓΕΛІЕ **Н**ЕДЕЛѢМ **В**ЪСЕГО **Л**ѢТА (Spunere a Evangheliei care trebuie să se spuie în fiecare zi în săptămînile din tot anul)

f. 5^v—6^v. **Ε**ΞΕ **Ω**Τ **Μ**ΑΤΘΕΑ **С**ΒΑΤΑГО **Ε**ΥΑΓΓΕΛΙΑ **Γ**ΛΑΒΥ (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 7—9 **Θ**εωφιλакта архієпископа **О**Хридскаго, прѣдисловіє **Ε**ΥΑΓΓΕΛΙΑ **Ω**Τ **Μ**ΑΤΘΕΑ (Predoslovia lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la Evanghelia de la Matei).

f. 9—1^v. **Ε**ΞΕ **Ω**Τ **Μ**ΑΤΘΕΑ **С**ΒΑΤΟΕ **Б**ΛΑΓΟΒѢСТІЕ (Sfinta Evanghelie de la Matei). Numai cap 1—15 și începutul cap. 16.

f. 16—18^v. <Minologhiul>. Numai de la 31 ianuarie înainte, începutul lipsește.

f. 19—19^v. **Ε**ΥΑΓΓΕΛΙΑ **Ρ**ΑΖΑΝІЧНА **Н**А **В**СѢЛЪ **Π**ΟΤРѢБЪ (Evanghelii diferite pentru orice trebuință).

f. 19^v—20. **И** СЕ **К**АКО **Ч**ѢТЕТ **С**Я **Т**ЕΤΡΑΕΥΑΓΕΛЬ **В**Ъ **В**ІСНЪКЪ **Н**ЕДЕЛѢ (Și aceasta : cum se citește Tetravanghelul în Săptămîna mare).

f. 20^v. Indicația glasurilor pentru cântarea Evangheliei și a Apostolului.

Însemnări

Însemnarea scrutorului manuscrisului

Pe f. 8^v: † Помѣни, Господи Петръ Оубрѣке въ царствѣ своемъ († Po-
menește, Doamne, pe Petre Ureche în împărăția ta).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1 și 9. Filigran : secure sau halebardă. 26 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente animale și florale (deteriorată). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

189.

1635 (f. 22^v). Hirtie. 285 f. 31,5 × 20,5 cm. Lipsesc foi după f. 24 și la sfârșit Iașimirski nr. 25. (Muzeul de antichități).

< Tetravanghel >

f. 1—1^v. Сказаніе приѣмаѣице въсего лѣта число Евангеліа (Spunere cuprinzând numărul Evangheliilor pe tot anul).

f. 1^v—8^v. Сказаніе еже на въсакъ днь дѣжно ест глаголети съ Евангеліе, недѣлаѣмъ въсего лѣта (Spunere a Evangheliei care trebuie spusă în fiecare zi a săptăminilor din tot anul).

f. 8^v—10^v. Еже въ Матѳеа свѣтаго Евангеліа главы (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 11—12^v. Θεωφιλακτα архієпископа Охридскаго, прѣдисловіє Евангеліа еже въ Матѳеа (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la Evanghelia de la Matei).

f. 13—13^v. Albă, adăugată la legat.

f. 14—87. Еже въ Матѳеа свѣтаго Евангеліа (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 87—88. Главныи Евангеліа еже въ Марка (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 88—89. Прѣдисловіє еже въ Марка свѣтаго Евангеліа (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 89^v. Albă.

f. 90—137. Еже въ Марка свѣтаго Евангеліе (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 137—138^v. Еже въ Лукы свѣтаго Евангеліа главныи (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 138^v—139. Прѣдисловіє еже въ Лукы свѣтаго Евангеліа (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 139^v. Albă.

f. 140—220. **СѢТЪ АСКИ СВЯТОЕ БЛАГОВѢСТІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 220—220^v. **СЖЕ УТ ІВАННА СВЯТАГО ЄВАНГЕЛІЕ ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 220^v—222. **ПРѢДНЕСЛОВІЕ ИЖЕ УТ ІВАННА СВЯТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 222^v. Însemnarea scriitorului (v. mai jos).

f. 223—279^v. **СЖЕ УТ ІВАННА СВЯТОЕ ЄВАНГЕЛІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 280. Albă, apoi completată cu o însemnare (v. mai jos).

f. 280^v. Albă.

f. 281—285^v. **СЪБОРНИКЪ СЪ БОГОМ ПОЧИНАЕМ БѢ-ТНМ МѢСАЦЕМ** (Începem cu Dumnezeu, sinaxarul celor 12 luni). Lipsește sfîrșitul (1 mai—31 august).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 222^v. **КЪ ИМА СѢТЦА И СЫНА И СВЯТАГО ДСХА ВЪ ЕДИНОМЪ БОЖЕСТВѢ,** поча сѧ сѧ благословеснаѧ кнѧга именемъ Тетръєвѧγγελіе и съврѣши сѧ ржкожъ мнвоу грѣшнаго и оуничженнаго раба Божіею Григоріа Хъбочансѧ, бѣ во лѣтѣхъ младѣхъ 24, израстомъ малъ, понеже, утцы свѧтѣи и діакони и грамотицы исправлѣхте, четше гдѣ же обрѣхте что съгрѣшеніа моѧго и вы покрывахте своимъи благоразуміемъ, а васъ Христосъ Богъ проститъ молитвами свѧтыхъ своихъ и царствѣхъ небесномѣхъ въдваритъ васъ въ кѣкы. **ИМНИ. КЪ ЛѢТѢХЪ ХЪ ЗРѢМЪ,** а ут рождѣства Христова **ХЪ АХЪ** въ дѣни благочестиваго господина земли Молдовѧхѣинсконъ Івана Баснаіе воевода, мѣсѧца генѣара съврѣши сѧ, дѣна **КѢ**.

(În numele Tatălui și a Fiului și a Sfîntului Duh într-o singură Dumnezeuire s-a început această binecuvîntată carte anume Tetravanghel și s-a săvîrșit cu mîna preapăcătoșului și a umilului rob al lui Dumnezeu Grigorie Huboceanul; era însă tînăr de ani, de 24, mic de statură. Deci, sfinți părinți, diaconi și grămătici, citind, îndreptați unde veți afla ceva greșeală a mea și voi acoperiți-o prin înțelepciunea voastră, iar pe voi Hristos Dumnezeu vă va ierta cu rugăciunile sfinților săi și în împărăția cerească vă va așeza pe voi în veci, amin: în anul 7143, iar de la nașterea lui Hristos 1635, în zilele binecinstitorului domn al Moldovlahiei Ioan Vasile voevod, s-a sfîrșit în luna ianuarie, ziua 29).

Alte însemnări

f. 280: † Că de a hi cerul tot hîrtie și stélele tot diiaci și marea tot cerneală și iarba tot condéa, încă n-ar putea scrie păcatele oamenilor (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu și în mai multe culori la f. 13, 90, 140, 223, 281. Filigran: stemă. 22 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în catifea și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVII (prima jumătate). Hirtie. 208 f. 20 × 14,5 cm.

Iațimirski nr. 26 (Muzeul de antichități).

<Тетравангелъ>

f. 1—1^v. **Ѣже ѡт Матѳеа свѣтаго Ѣвангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei)

f. 2—4. **Ѳеѡфилакта архіепископа Охридскаго, прѣдсловіе Ѣвангеліа еже ѡт Матѳеа** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 4^v. Desen în cerneală, înfățișînd pe evanghelistul Matei care scrie Evanghelia.

f. 5—54^v. **Ѣже ѡт Матѳеа свѣтаго Благоуктеіе** (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 55—55^v. **Ѣже ѡ<т> Марка свѣтаго Ѣвангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 56—57. **Прѣдсловіе еже ѡт Марка свѣтаго Ѣвангеліа** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 57^v. Albă.

f. 58—90. **Ѣже ѡт Марка свѣтаго Ѣвангеліе** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 90^v—91^v. **Ѣже ѡт Лсы свѣтаго Ѣвангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 92. **Прѣдсловіе еже ѡт Лсы свѣтаго Ѣвангеліа** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Luca). Text scris în sec. XVIII.

f. 93—149^v. **Ѣже Лсы свѣтаго Ѣвангеліе** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 150. **Главы еже ѡт Іѡанна свѣтаго Ѣвангеліе** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 150—151^v. **Прѣдсловіе еже ѡт Іѡанна свѣтаго Ѣвангеліа** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 152—194. **Ѳт Іѡанна свѣтаго Ѣвангеліе** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 194^v—199. **Сказаніе еже на всѣкъ днь длжно глаголетн съ Ѣвангеліе недѣлѣмъ всѣго лѣта** (Spunere a Evangheliei ce trebuie spusă în fiecare zi, în săptămînile de peste tot anul).

f. 199^v—204^v. **Сзѡрникъ съ Богомъ ѡ мѣсѣцѣмъ сказѡхъ главы коемѣждо Ѣвангелію избраннымъ свѣтымъ и праздникомъ владичнымъ** (Sinaxar cu Dumnezeu al celor 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii a sfinților aleși și a praznicelor împărătești).

f. 205—206^v. **Сказаніе прѣемлаще всѣго лѣта число Ѣвангелское** (Spunere cuprinzînd numărul evangheliei pe tot anul).

f. 207—207^v. Adăugată la legat.

f. 208. Însemnare fără valoare.

f. 208^v. Însemnări (v. mai jos).

Însemnări

f. 194. Ся книга сътвори рекомин Третїивангел и понови сѧ за нѧ сребрїни на имѧ КърстѸ за чотирн повне, Флорѧ и жена его Пина и чѧд нѧ за дѸши свонѧ и за дѸши родїтеле свонѧ, надеже ест Храм Ѹспенїе прѧсвѧтїа Богородице и присно дѧво Марїе, в лѧто x Ѹрм мѧсѧца март кѧ.

(Această carte numită Tetravanghel s-a făcut și a înoit-o argintarul anume Cirstu pentru patru fișii <de pînă>, Florea și soția lui Ana și copii lor, pentru sufletele lor și a părinților lor <și a fost dată> unde este hramul Adormirii preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și pururea fecioara Maria¹, în anul 7149 (1641), luna martie 25).

f. 150^v: † Ся книга рекомаа Тетроевангел поновиа и wskъзав пан дѸ-мнтрѸ оурикар и кнїгинѧ его Марїа и даде ѧ въ свѧтѧа црѧков гдѧ же ест Храм Ѹспенїе прѧсвѧтїа владїчице наше Богородице и присно дѧвы Марїа в трѧг Роман, гдѧ же бѧ прѧжде, въ задѸше им и родителїм нѧ, да бѧдет им въ памѧт вѧчна, въ дѧни Гика воєвода, въ лѧто x ѸрѧѸ мѧсѧца май кѧ. Писаѧ Апостол пѧвец.

(Această carte numită Tetravanghel a înoit-o și a legat-o pan Dumitru uricar și cneaghina lui Maria și a dat-o în sfinta biserică, unde este hramul Adormirii preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria în târgul Roman, unde a fost mai înainte, întru pomenirea lor și a părinților lor, să le fie pentru vecinică pomenire, în zilele lui Ghica voevod, în anul 7166 (1658) luna mai 22. Am scris Apostol cîntăreț).

f. 1. Însemnare criptografică din sec. XVII: † ѸчѸ волни ѸѸ ѸѸкѸ Ѹтѧблѧци Ѹлѧв нїнѸ бнѧ блѧзи, care după descifrarea lui Iațimirski, înseamnă: сѧ словеса написал много грѧшнии ерен Глїгорїе († Aceste cuvinte le-a scris preapăcătosul preot Grigore).

f. 210^v (sec. XVII): Дософѧтею епископ († Dosoftei episcop). (Sec. XVII).

Тодѧр дѧк Ѹт село Бѧлѧнещи Ѹт воло[ло]ст Неамеское († Toader diac din satul Bălănești din ținutul Neamț).

3. Toma Chelsie, Constanti<n>, Ștefan, Nastasie.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f.1, 5, 58, 90^v, 93, 150, 152. Miniatură în peniță la f. 4^v. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

¹) E vorba de biserica Uspeniei din Roman.

1654 (f. 61). Hirtie, 342 f. 28,5 × 19 cm. Lipsește începutul și foi după f. 192^v și 338^v; f. 14 ruptă (lipsește jumătate).

Iațimirski nr. 28 (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—8. СКАЗАНИЕ ПРИЕМЛѢЩЕЕ КЪ СЕГО ЛѢТА ЧИСЛА ЕВАНГЕЛИСТОМ (Spunere cuprinzînd pe tot anul numărul evangheliștilor).

f. 8^v—10. ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ ЕВАНГЕΛΕΚΥ ГЛАВЫ (Capetele Evangheliei de la Matei).

f. 10—14. ΘΕΩΘΗΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΒΥΛΓΑΡСКАГО, <ΠΡΕΔΙΣΛΟΒΙΕ> ΕΚΕ УТ МАТΘΕΑ СКАΤΟΕ ΕΒΑΓΓΕΛΙΕ <Predoslovie> lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 14^v. Albă.

f. 15—105. ѠТ МАТΘΕΑ СКАΤΟΕ БЛАГОКЪСТІЕ (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 105—106^v. ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ΕΒΑΓΓΕΛΙΑ ГЛАВЫ (Capetele sfîntei Evanghelii de la Marcu).

f. 106^v—108^v. ΠΡΕΔΙΣΛΟΒΙΕ ΕΚΕ УТ МАРКА СКАТАГО ΕΒΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 109—165. ЄЖЕ УТ МАРКА СКАΤΟΕ БЛАГОКЪСТІЕ (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 165—167. ЄЖЕ УТ ΛΣΚΥ СКАТАГО ΕΒΑΓΓΕΛΙΑ ΓЛАВЫ (Capetele sfîntei Evanghelii de la Luca).

f. 167^v—168. ΠΡΕΔΙΣΛΟΒΙΕ ΕΚΕ УТ ΛΣΚΥ СКАТАГО ΕΒΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 168^v. Albă.

f. 169—255^v. ЄЖЕ УТ ΛΣΚΥ СКАΤΟΕ БЛАГОКЪСТІЕ (Sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 255^v—256. ЄЖЕ УТ ΙΩΑΝΝΑ СКАТАГО ΕΒΑΓΓΕΛΙΑ (Capetele sfîntei Evanghelii de la Ioan).

f. 256—259. ΠΡΕΔΙΣΛΟΒΙΕ ΕΚΕ УТ ΙΩΑΝΝΑ СКАТАГО ΕΒΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 259^v. Albă.

f. 260—332. ѠТ ΙΩΑΝΝΑ СКАΤΟΕ БЛАГОКЪСТІЕ (Sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 332^v—338^v. СЪ БОГОМ СЪБОРНИКЪ КЪ МЪСАЦЕМ (Cu Dumnezeu sînar a 12 luni) începînd cu 15 august. Lipsește sfîrșitul.

f. 339—342. <Din Evanghelistar> (Începutul lipsește).

f. 342^v. Albă.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 57—61. СІА КНИГА РЕКОМН ТРЕТОВАНГЕЛ КЪ ПНА Ж САЗТА ГОСПОЖДА ГОСПОДИНС ИВАН ГИВРГИ СТЕФАН КОЕВОДА, БОЖІЮ МИЛОСТІ ГОСПОДРЪ ЗЕМАН МОЛ-

ДАВСКОН И ДАДЕ А ВЪ СВАТЫ ЦРЪКОВЪ НАЕ ЖЕ ЕСТ Храм архангела Михаилла и Гаврила, да БЪДЕТ ЕИ ВЪЧНА ПАМЕТ. Я КТО ПОКЪСИТЪ ШКАСТИ ИЛИ ВЪЗЪКТИ, ДА БЪДЕТ ТРЕКАКТЪ И ПРОКАКТЪ УТ ТИЈ УТЦЪ ИЖЕ ВЪ НЕКЕН И ДА ИМАТ ЧЕСТ СЪ ИСАИ И СЪ ТРЕКАКТОМ ЯРИА. Е А КТО × ЗРЪТ СЕПТЕВРИА К.

(† Această carte numită Tetravanghel a cumpărat-o Doamna Safta a domnului Ioan Gheorghe Ștefan voevod, din mila lui Dumnezeu domn al țării Moldovei, și a dat-o în sfânta biserică unde este hramul arhanghelului Mihail și Gavril, să-i fie vecinică pomenire. Iar cine va îndrăzni să o fure sau să o ia, să fie de trei ori blestemat și blestemat de cei 318 părinți cei de la Niceia, și să aibă parte cu Iuda și cu de trei ori blestematul Arie. În anul 7163 (1654) septembrie 20).

Alte însemnări

Pe coperta din urmă, partea interioară : Această Tritivanghel l-au tocmit Ipiwane de la svînta mănăstire Pângărați și <a> dat domna Safta l ugh<i> de a ei, în dzilele lui Dumitrașco voevod къ лѣт, × зрѣк мѣсѣца септевриѣ к днькѣ. Писалъ попа Некита ут Икѣнѣци, приде ут Брошени, оХ, оХ, оХ и многогрѣшна и недостоѣнаго (. . . în anul 7182 (1673) luna septembrie 20 zile. A scris popa Nechita de la Ivănești, care a venit de la Broșteni, oh, oh, oh, și preapăcătос și nevrednic).

f. 1^v : † 14 potronici 5 bani дал (am dat) la oi, să să știe<e>. (Sfîrșitul sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f.1, 15, 109, 260. Filigrane : mistreț și stemă. Scris de două mfini (I, f. 1.—204^v, II, f. 205—342). 19 și 20 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente artistice. Scris în Moldova. Slavă bisericască de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

192.

Sec XVII (prima jumătate). Hirtie, 280 f. 32,5 × 21,5 cm.

Iațimirski nr. 29. (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—2. Сказаніе приѣмѣющіе въ сего лѣта число евангеліе (Spunere cuprinzînd numărul Evangheliei pe tot anul).

f. 2—9^v. Сказаніе еже на въсакъ днь дѣжноѣ глаголати сѣ евангеліе неделамъ въ сего лѣта (Spunere a Evangheliei, care trebuie spusă în fiecare zi a săptămînilor din tot anul).

f. 9^v—11. Еже ут Матѣа свѣтаго евангеліа глагоу (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 11—14. Теофилакта архієпископа Болгарьскаго, прѣдисловіе еже ут Матѣа свѣтаго евангеліа (Predosloviea lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 14^v. Cu o însemnare (v. mai jos).

f. 15—89. **ѠТ МатѠеа свѠтоѠ БлагорѠктіѠ** (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 89^v—90^v. **Ѡже Ѡт Марка свѠтаго Ѡваггеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 90^v—92. **ПрѠдѠсловіѠ иже Ѡт МарѠа свѠтаго Ѡваггеліа благорѠктіѠ** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 92^v. Inițial albă, apoi s-a scris o însemnare ruso-ucraineană, cuprinzând blestemul celui ce ar înstrăina Tetravanghelul (notă ce ulterior s-a ras).

f. 93—139. **ѠТ Марка свѠтѠѠ ѠваггеліѠ** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 139—140^v. **Ѡже Ѡт ЛѠкы свѠтаго Ѡлаггеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 140^v—141. **ПрѠдѠсловіѠ еже Ѡт ЛѠкы свѠтаго Ѡврггеліа** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 141^a. Albă.

f. 142—214. **Ѡже Ѡт ЛѠкы свѠтоѠ БваггѠктіѠ** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 214. **Главы Ѡваггеліа еже Ѡт ІѠанна** (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 214—216. **ПрѠдѠсловіѠ еже Ѡт ІѠанна свѠтаго Ѡваггеліа** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 216^v. Albă.

f. 217—268^v. **Ѡже Ѡт ІѠанна свѠтоѠ ѠваггеліѠ** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 269—274^v. **СѠборникъ съ БогѠмъ кѠ мѠсѠцемъ свѠтымъ празникомъ въскъмъ сказѠжъ главы коемоуждо Ѡваггелію избраннымъ** (Sinaxar cu Dumnezeu al celor 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii, a sfinților aleși și a tuturor praznicelor).

f. 274—277^v. Din Evanghelistar.

f. 278. Albă, adăugată la legat.

Însemnări

f. 14^v. (Sdc. XVII): **Изволениемъ ѠцѠ<а> и поспѠшениемъ Сына и дѠнствомъ свѠтаго ДѠха, сню книгоу именемъ ѠваггеліѠ кѠпила рабъ БѠжін ІѠанъ и зъ братомъ зъ Гарасимомъ и зъ сестрою зъ Коссею за своѠ ѠтпѠщеніѠ грѠхѠвъ и приписѠетъ ен коу церкви свѠтаго и праведнаго ЛѠзарѠа и тако иже бы неѠтленны Ѡтъ тонъ свѠтонъ цѠркѠве подъ клѠтвою свѠтыѠ ѠтѠцѠ Ѡ и Ѡи иже въ НикенѠ.**

(Cu voia Tatălui, cu ajutorul Fiului și săvîrșirea Sfintului Duh, această carte anume Evanghelie a cumpărat-o robul lui Dumnezeu Ioan și cu fratele Gherasim și cu sora Vosia, pentru iertarea păcatelor lor și au dăruit-o la biserica sfintului și dreptului Lazăr și astfel să fie nedespărțită

de la acea sfântă biserică sub blestemul celor 300 și 18 sfinți părinți de la Niceia).

f. 277^v. СЪ БЫСТ В ЛѢТО × ЗРНӨ (Aceasta a fost în anul 7159 = 1651).

f. 278. ГДЕ ОУЧНА ЯНДРЕИ СВЯТЫ ЕВАНГЕЛИЕ ВЪ ЛѢТО × ЗСА (Unde a învățat Andrei sfânta Evanghelie, în anul 7201 = 1693).

f. 278^v: Întru tot cinstit dumneata Dumitrașcu vel spătar ot București, scriemu pace și sănătate dumitale. (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 15, 93, 142, 217. Filigran: mistreț. Scris de două mâini (I, f. 1–40^v, II, f. 40^v–280). 21 și 22 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

193.

Sec. XVI. Hirtie, 285 f. 35,5 × 26 5 cm. Lipsesc foi după f. 14^v, 37^v, 81^v, 134^v și 215^v. Foi putrezite — cu părți lipsă — și lipite între ele. Miniaturile s-au desprins de pe foi și s-au pierdut.

În numerotația modernă a ms.-ului s-au omis 2 foi și anume între f. 203–204 și f. 204–205.

Iașimirski nr. 30 (cu data sec. XVII). (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

1–7. СЪКОРНИКЪ СЪ БОГОМЪ ВІ МѢСЕЦЕМЪ ПОКЛЗШЕ ГЛАВЫ КОЕМОУЖДО ЕВАНГЕЛИА (Sinaxar cu Dumnezeu al celor 12 luni, arătând capetele fiecărei evanghelii).

f. 7–10. <Evanghelistar.>

f. 10^v–12^v. ОЕВФІЛАКТА АРХІЕПИСКОПА БЪЛГАРСКАГО, ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАТӨЕА СВЯТАГО ЕВАНГЕЛИА (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfânta Evanghelie de la Matei).

f. 13–14. ЕЖЕ УТ МАТӨЕА СВЯТАГО ЕВАНГЕЛИА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 14^v. Miniatură: evanghelistul Matei.

f. 15–77. <Evanghelia de la Matei>. Lipsește începutul zăcialei 1. f. 64, 64^v, 66^v, 66 68^v, și 77^v. Albe.

f. 78–79^v. ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СВЯТАГО ЕВАНГЕЛИА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 80–81. ЕЖЕ УТ МАРКА СВЯТАГО ЕВАНГЕЛИА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 81^v. Miniatură: reprezintă pe evanghelistul Marcu. Azi distrusă.

f. 82–130^v. <Evanghelia de la Marcu>. Lipsește începutul: zăcialele 1–2 și începutul zăcialei 3.

f. 131–132^v. ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛУКА СВЯТАГО ЕВАНГЕЛИА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 133—134^v. **ЄЖЕ УТ ЛСКЫ СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 135—213^v. <Evanghelia de la Luca>. Lipsește începutul. Din începutul zăcialei 1 se află numai un fragment.

f. 213^v—215^v. **ПРѢДСЛОВІЕ ІЄЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 215^v. **ГЛАВЫ ІЄЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan). Sfirșitul lipsește.

f. 216—285^v. <Evanghelia de la Ioan>. Lipsește începutul.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 79, 131 și 213. Inițiale lucrate cu aur și alte culori; la f. 14 restul unei miniaturi deteriorate 21 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție șirbească. De la Muzeul de antichități.

194.

Sec. XVII (inceput). Hirtie, 278 f. 37 × 21 cm.

Iațimirski, nr. 32. (Muzeul de antichități).

<Tetrevanghel>

f. 1—2^v. **ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 2^v—5^v. **ΘΕΩΦΗΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΒΥΛΓΑΡΕΚΑГО, ПРѢДСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfânta Evanghelie de la Matei).

f. 6—79. **ЄТ МАТΘΕΑ СВАТОЄ БЛАГОВѢСТВОВАНІЕ** (Sfânta Evanghelie de la Matei).

f. 79—80. **ЄЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 80—81^v. **ПРѢДСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 82—125^v. **ЄТ МАРКА СВАТАГО БЛАГОВѢСТВОВАНІЕ** (Sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 125—127^v. **ЄЖЕ УТ ЛСКЫ СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 127^v—128. **ПРѢДСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ ЛСКЫ СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 129—206. **ЄТ ЛСКЫ СВАТОЄ БЛАГОВѢСТВОВАНІЕ** (Sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 206^v—207. **ЄЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 207—209. **ПРѢДСЛОВІЕ ЄЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 210—265. **СѢТЪ ІВАННА СВАТОГЪ БЛАГОУСЪТВОВАНІЕ** (Sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 265—268. **СКАЗАНИЕ НА ВЪСЪКЪ ДЕНЬ КАКО ДЛЪЖНО ЕСТ ГЛАГОЛАТИ СЯ ЕВАНГЕЛІЕ** (Spunere pentru fiecare zi cum trebuie spusă Evanghelia).

f. 268—274. **СБОРНИКЪ БІ-МЪ МѢСАЦЕМЪ СКАЗУЖ ГЛАВЫ КЪМОУЖДО ЕВАНГЕЛІЮ ИЗБРАННЫМЪ СВАТЫМЪ И ПРАЗНИКОМЪ** (Sinaxar al celor 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii, a sfinților aleși și a praznicelor).

f. 274—277^v. Din Evangelistar.

f. 278. Cu însemnări.

Însemnări

f. 209^v. † **СІА КНИГА РЕКОМІИ ТЕТРЪВАНГЕЛ СЪТВОРИ...** (Această carte numită Tetravanghel a făcut-o ...). (Sec. XVII).

f. 278. † Eu popa Ilie am cumpărat de la Ștefan din Cărbunești u bute de vin și i-am plătit noîdzici de védre și 6 de védre și măsura ii dégetul cel mare pînî unghe, să să știe. (Sec. XVII).

f. 278^v: 1. † Vasile † Lopul † Ion.

2. † Irodiacon Ioil ot Bésiaricaani nastavnic întru tot acia.

3. † Întru totu cinstitu părintele nostru Varnava ot Beserecani.

4. † Ierodiiakon Paisie ot Răchitosa. (Sec. XVII).

În interiorul scoarței de la sfîrșit :

1. † Nichita dători un pămātu să secere. † Dodora dători unu pămātu să secere. † Andrei dători unu pămātu să secere. † Simionu dători unu pămātu să secere. † Ionu dători unu pămātu să secere. † Ivan dători unu pămātu să secere. † Var<va>ra dătore un pămātu să secere. † Sava dătore unu pămātu să secere. † Ivanu dătore un pămātu să secere. (Sec. XVII înc.).

2. Văletu 7211 (1703) [săd] să să știe de cî<n>d amu <în>vățat. Sava.

3. Să să știe căn<d> am învățat la daseal.

Titluri și inițiale cu roșu și verde. Ornamente în roșu și negru la f. 6, 82. Filigran : mistreț. 21 rînduri pe pagină. Semiunicală. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

195.

Sec. XVI—XVII. Hîrtie 267 f. 30,5 × 19 cm. Unele foi desprinse ; f. 107 nu aparține ms.-ului.

Iațimirski nr. 33. (Muzeul de antichități).

< *Tetravanghel* >

f. 1. <Rugăciunile ce se spun înainte de a citi Evanghelia>. Foaie adăugată posterior. **СЕ ВЪНЕГДА НАЧИНАШИ ЧЪСТИ БЛАГОУСЪТІЕ** (Acestea cînd începi să citești Evanghelia).

f. 1^v. Albă.

f. 2. Скаланіе прѣмлащєе въсєго лѣта число евангелскоє (Spunere cuprinzînd pe tot anul numărul evangheliei).

f. 3—4. Єже ѡт Матѳеа свѣтаго Евангеліа главы (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 4—6^v. Θεωφιλакта архієпископа Българ⟨с⟩каго, прѣдисловіє єже ѡт Матѳеа свѣтаго Евангеліа (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 7—74^v. <Evanghelia de la Matei> inc. Ѡт Матѳеа свѣтоє Евангеліа глава ā (Sfînta Evanghelie de la Matei, cap. I).

і. 74^v—75^v. Єже ѡт Марка свѣтаго Евангеліа главы (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 76—77. Прѣдисловіє єже ѡт Марка свѣтаго Евангеліа (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 77^v. Albă.

f. 78—121. Ѡт Марка свѣтоє Евангеліє (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 121—122^v. Єже ѡт Луки свѣтаго Евангеліа главы (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 123. Прѣдисловіє єже ѡт Луки свѣтаго Евангеліа (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 124—198^v. <Evanghelia de la Luca> inc. Ѡт Лски свѣтоє Евангеліа глава ā (Sfînta Evanghelie de la Luca, cap. I).

f. 198^v. Єже ѡт Іѡанна свѣтаго Евангеліа главы (Capetele Sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 198^v—200^v. Прѣдисловіє єже ѡт Іѡанна свѣтаго Евангеліа (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 201—249^v. <Evanghelia de la Ioan> inc. Ѡт Іѡанна свѣтоє Евангеліа глава ā (Sfînta Evanghelie de la Ioan, cap. I).

f. 250—255. Сѣборникъ вѣ-мѣ мѣсѣцємъ сказоуѡ главы комєждо евангеліоу (Sinaxar pe 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii).

f. 255—260^v. Сказаніє єже на вѣсѣкѣ днь дѣжно глаголетѣ сѧ Евангеліє (Spunere pe fiere zi, cum ești dator să spui Evanghelia).

f. 261—264^v. Albe.

Însemnări

f. 260^v: † Сѧ Тетровангел ѡт стараго Іѡсифа († Acest Tetravanghel este de la Iosif cel bătrîn). (Sec. XVII).

f. 264. † Єто аз пан Васіліє († Iată, eu, pan Vasilie). (Sec. XVII).
† Irodiiacon Elladie. (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în mai multe culori la f. 7, 78, 124, 201, 250. Inițiale ornate. 23 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVII. Hirtie, 304 f. 31 × 20 cm. Colțurile de jos ale primelor 11 file rupte ; f. 297 legată pe dos. Ultimele foi arse și rupte.

Iațimirski nr. 34. ((Muzeul de anticități).

<Tetravanghel>

f. 1—2^v. **ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВАТΑГО ЄВАΓΓΕΛΙΑ ΓΛΑΒΥ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 2^v—5. **ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΟΥΡΗΔΣΚΑГО, ΠΡЄДНСЛОВІЄ ЄВАΓΓΕΛΙΑ УТ МАТΘΕΑ** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la Evanghelia de la Matei).

f. 5^v. Albă.

f. 6—85^v. **ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВАТΟЄ ЄВАΓΓΕΛΙΑ** (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 86—87. **ΓΛΑΒΥ ЄВАΓΓΕΛΙΑ ЄЖЕ УТ ΜΑΡΚΑ** (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 87—88^v. **ΠΡЄДНСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ ΜΑΡΚΑ ЄВАΓΓΕΛΙΑ СВАТΑГО** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 89. Albă.

f. 90—140^v. **ЄЖЕ УТ ΜΑΡΚΑ СВАТΟЄ ЄВАΓΓΕΛΙЄ** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 140^v—142^v. **ЄЖЕ УТ ΛΣΚΥ СВАТΑГО ЄВАΓΓΕΛΙΑ ΓΛΑΒΥ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 142^v—143. **ΠΡЄДНСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ ΛΣΚΥ СВАТΑГО ЄВАΓΓΕΛΙΑ** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 143^v. Albă.

f. 144—225. **ЄЖЕ УТ ΛΣΚΥ СВАТΟЄ ЄВАΓΓΕΛΙЄ** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 225^v. **ΓΛΑΒΥ ЄЖЕ ΙΩΑΝΝΑ СВАТΑГО ЄВАΓΓΕΛΙΑ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 225^v—228. **ΠΡЄДНСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ ΙΩΑΝΝΑ СВАТΑГО ЄВАΓΓΕΛΙΑ** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 228^v. Albă.

f. 229—287. **ЄЖЕ УТ ΙΩΑΝΝΑ СВАТΟЄ ЄВАΓΓΕΛΙЄ** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 287—288. **Сказаніє прѣмалациє вѣсєго лѣта число єваггєлскоє** (Spunere cuprinzînd numărul Evangheliei pe tot anul).

f. 288—294^v. **Сказаніє іажє на вѣсѣк днь дѣжно єст глаголати єваггєліє нєдѣлѣм вѣсєго лѣта** (Spunere a Evangheliei care trebuie spusă în fiecare zi a săptămînilor de peste tot anul).

f. 294^v—301. **Сѣборникъ ѿ мѣсѣцѣм сказсж главы коємсждо єваггєлю избраннын свѣтын и празникком владичным** (Sinaxar al celor 12 luni, arătînd

capetele fiecărei evanghelii, a sfinților aleși și a praznicelor împărătești). Titlul se repetă la f. 295^v.

f. 301^v. Albă.

Însemnări

Pe foaia liminară : † 6 lei † 7 constande † 4 bani buni și un șaleu au dat zurgravul la Turcul. (Sec. XVII, a doua jumătate).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1, 6, 86, 90, 144, 229. Filigran : stemă. 21 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în lemn și catifea, complet deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticități.

197.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hirtie. 188 f. 27 × 19 cm. Lipsesc sfârșitul. Pagini rupte și completate mai târziu, în sec. XVII.

Îațimirski nr. 35, cu data sec. XVI—XVII. (Muzeul de anticități).

<Tetrevanghel>

f. 1—6^v. СКАЗАНИЕ ЕЖЕ НА ВЪСЪКЪ ДЪНЬ ДЪЛЪЖНОЕ ГЛАГОЛАТИ СЪ ЕВАНГЕЛІЕ (Spunere pe fiecare zi, cum ești dator a spune evanghelia).

f. 2^v. Albă.

f. 7—8. <ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА> ЕЖЕ УТ МАТΘΕΑ (<Capetele Evangheliei> de la Matei).

f. 8—9^v. ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΟΪΡΗΔΕΣΚΑΓΟ, ΠΡΟΪΔΙΣΛΟΓΙΕ ΕΒΑΝΓΕΛΙΑ ΕΚΕ УТ МАТΘΕΑ (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la Evanghelia de la Matei).

f. 10—76. ΕЖЕ УТ МАТΘΕΑ СЪΑΤΟΕ БЛАГОУКЪСІЕ (Sfânta Evanghelie de la Matei).

f. 76^v. Albă.

f. 77—78. ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ МАРКА (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 78—79. ΠΡΟΪΔΙΣΛΟΓΙΕ ΕΚΕ УТ МАРКА СЪΑΤΑГО ΕΒΑΝΓΕΛΙΑ (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 79^v, 83^v. Albe.

f. 80—122. ΕЖЕ УТ МАРКА СЪΑΤΟΕ ΕΒΑΝΓЕЛІЕ (Sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 122^v. Albă.

f. 123—124. ГЛАВЫ ЕЖЕ УТ ΛΣΚΥ СЪΑΤΑГО ΕΒΑΝΓЕЛІА (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 124—124^v. ΠΡΟΪΔΙΣΛΟΓΙΕ ΕΚЕ УТ ΛΣΚΥ СЪΑΤΑГО ΕΒΑΝΓЕЛІА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 125—188^v. ΕЖЕ УТ ΛΣΚΥ СЪΑΤΟΕ ΕΒΑΝΓЕЛІЕ (Sfânta Evanghelie de la Luca). Sfârșitul lipsește.

Însemnări

f. 9^v. СѢН ТЕТРАЕВАНГІЕЛ КЪНИА ДОРИН ПИТАР ЗА КЪ ЗЛАТЪ И ДАДЕ <ВЪ МОЛБѢ> ЕГО СЕБѢ И СЪПРЪЖНИЦИ СВОЕИ И РОДИТЕЛИИ СВОИХЪ ВЪ ДЪНИ ПЛЕ<К>САИДРА ВОЕВОДИ ВЪ ЛѢТО X 3...

(Acest Tetravanghel l-a cumpărat Dorin pitarul cu 20 de zloți și l-a dat întru rugă sieși, a soției sale și a părinților în zilele lui Alexandru voevod în anul 7 ... = 15 ... ¹⁾)

Titluri și inițiale cu roșu. ornament în culori la f. 10 (lipit pe pagină), 80 și 125. Inițiale ornate. Mai multe pagini în interior adause și scrise de alte mâini. 22–30 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche, deteriorată, în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară De la Muzeul de antichități.

198.

Sec. XVI–XVII. Hirtie, 290 f. 32 × 20,5 cm. Lipsește începutul. După f. 183^v se văd la cotor urmele a 11 foi ce s-au rupt din ms., câteva foi rupte în două. Lipsește foaia izolată menționată de Iațimirski la sfârșitul ms-ului. În numerotația modernă s-a omis o foaie (după f. 9).

Iațimirski nr. 36. (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1–50^v. <Evanghelia de la Matei>. Începutul lipsește: lipsesc zaciarele 1–55 și începutul zaciei 56.

f. 50^v–53. ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 53–54^v. ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 55–106. ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТОЕ БЛАГОУСТРОЕВАНІЕ (Sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 106^v–108^v. ЕЖЕ УТ ЛУКА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 108^v–110. ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛУКА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 109^v. Albă.

f. 110–192. ЕЖЕ УТ ЛУКА СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 192–192^v. ГЛАВЫ ЕЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 192^v–195^v. ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Ioan).

¹⁾ Scris în Țara Românească; e vorba de Alexandru Mircea (1568–1577).

f. 196—271^v. **ЄЖЕ УТ ІВАННА СКАТОЄ ЄВАНГЕЛІЄ** (Sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 272—278. **СКАЗАНИЕ ПРѢМАЩЕЕ ВЪСЕГО ЛѢТА ЧИСЛО ЄВАНГЕЛСКОЄ** (Spunere cuprinzînd numărul tuturor Evangheliilor pe tot anul).

f. 278^v—286^v. **СЪБЪРНИКЪ СЪ БОГОВЪ БІ МѢСЯЦЕМЪ ПОКАЗЪА ГЛАВЪ КОМЪЖДО ЄВАНГЕЛІЄ ИЗБРАНЪМЪ СКАТЫТЬ И ПРАЗНИКЪМЪ ВЛАДИЧНЫМЪ** (Sinaxar, cu Dumnezeu, pe 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii ale sfinților aleși și ale praznicelor împăratești).

f. 287—288^v. **ЄВАНГЕЛІА РАЗЛИЧНА НА ВЪСѢКЪЖ ПОТРЕБЪ** (Evanghelii diferite pentru toate nevoile).

f. 289. Albă.

f. 289^v. Din Evanghelistar.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu și în mai multe culori la f. 54, 106^v, 110, 107 Filigran : mistreț. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

199.

Sec. XVII. Hîrtie, 321 f. 21 × 15 cm.

Iațimirski nr. 37. (Muzeul de antichități).

< *Tetravanghel* >

f. 1—2^v. **ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЪ** (Capetele sfîntei Evanghelii de la Matei).

f. 2^v—5^v. **ΘΕΟΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΒΥΛΓΑΡСКАГО, ПРѢДИСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 6—87. **ЄУТ МАТΘΕΑ СКАТОЄ БЛАГОВѢСТКОВАНІЄ** (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 87—88^v. **ГЛАВЪ ЄВАНГЕЛІА ЄЖЕ УТ МАРКА** (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 88^v—90. **ПРѢДИСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 90^v. Albă.

f. 91—141^v. **ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТОЄ БЛАГОВѢСТКОВАНІЄ** (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 141^v—143^v. **ЄЖЕ УТ ΛΣΚΥ СКАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЪ** (Capetele sfîntei Evanghelii de la Luca).

f. 143^v—144. **ПРѢДИСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ ΛΣΚΥ СКАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 144^v. Albă.

f. 145—238^v. **ЄЖЕ УТ ЛСКЫ СКАТОЄ ЄВАГГЕЛІЄ** (Sfânta [Evanghelie de la Luca]).

f. 239. **ГЛАВЫ ЄВАГГЕЛІА ЄЖЕ УТ ІВАННА** (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 239—241^v. **ПРѢДНСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ ІВАННА СКАТАГО ЄВАГГЕЛІА** (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 242—308^v. **ЄЖЕ УТ ІВАННА СКАТОЄ ЄВАГГЕЛІЄ** (Sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 308^v—314^v. **СЪБОРНІКЪ СЪ БОГОМЪ ВІ МѢСАЦОМ СКАЗСА ГЛАВЫ КОЕМСЖДО ЄВАГГЕЛІЮ ИЗБРАННЫМ СКАТЫМЪ И ПРАЗДНИКОМЪ** (Sinaxar, cu Dumnezeu, a celor 12 luni, arătând capetele fiecărei evanghelii, a sfinților aleși și a praznicelor).

f. 314—318. <Evanghelistarul>.

f. 318^v—320^v. Albe cu unele însemnări (v. mai jos).

Însemnări

f. 319^v: La anul 1823 s-au întâmplat cutremur în luna lui ghenare în...¹⁾ la apus...¹⁾ din noapte. Spre a să pomeni.

f. 320: Această carte a sfintei mănăstiri din anul 1820 rezlețindu-să cu rezmerița ce s-au întâmplat și din vrerea sfînti Troiță, iarăși au venit la locul ei (ss) Costandin logofăt al Cozii.

f. 320^v: Cercai acest condeiu ca să lu văz. În ce chip dorește cerbulu de izvoarele...¹⁾ În anul 1823 în luna lui ghenare.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente la f 1, 6, 91, 145, 242. 22 rinduri pe pagină. Semi-uncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Țara Românească Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

200.

Sec. XVI (sfârșit) — sec. XVI (inceput). Hirtie. 318 f. 35 × 22,5 cm. F. 1 s-a lipit greșit la începutul ms.-ului, aparține sfârșitului manuscrisului.

Iațimirski nr. 38. (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1. Aparține sfârșitului ms.-ului.

f. 2—10. **СКАЗАНІЄ ПРИЕМАКЦЕЄ ВЪСЕГО ЛѢТА ЧИСЛО ЄВАГГЕЛСКОЄ** (Spunere cuprinzînd numărul Evangheliei pe tot anul).

f. 10—11. **ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАТАГО ЄВАГГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 11^v—13^v. **ПРѢДНСЛОВІЄ ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΒΥΛΓΑΡСКАГО ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАТАГО ЄВАГГЕЛІА** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfânta Evanghelie de la Matei).

¹⁾ Locuri albe.

f. 14—103. **ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАТОЄ БЛАГОВЄСТРОВАНІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 103^v—104^v. **ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЄВАГГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 104^v—105^v. **ПРЄДНЕСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЄВАГГЕЛІА** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 106—160. **ЄТ МАРКА СКАТАГО БЛАГОВЄСТІА** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 160—162. **ЄЖЕ УТ ЛСКЫ СКАТАГО ЄВАГГЕЛІА** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 162—162^v. **ПРЄДНЕСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ ЛСКЫ СКАТАГО ЄВАГГЕЛІА** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 163—245^v. **ЄТ ЛСКЫ СКАТАГО БЛАГОВЄСТІА** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 246. **ГЛАВЫ ЄВАГГЕЛІА ЄЖЕ УТ ІВАННА** (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 246^v—248. **ПРЄДНЕСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ ІВАННА СКАТАГО ЄВАГГЕЛІА** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 248^v. Albă.

f. 249—311. **ЄЖЕ УТ ІВАННА СКАТОЄ БЛАГОВЄСТІЄ** (Sfintă Evanghelie de la Ioan).

f. 311^v. Cu însemnări (v. mai jos).

f. 312—316^v. **СЪВОРНІКЪ КІ МЄСЯЦЕМ СКАЗЪА ГЛАВЫ КОЕМОУЖДО ЄВАГГЕЛІОУ ИЗБРАННЫМ СКАТЫМ И ПРАЗДНИКОМ** (Sinaxar pe 12 luni spunînd capetele fiecărei evangheli, ale sfinților aleși și ale praznicelor).

f. 316^v—318 și 1. **ЄВАГГЕЛІА РАЗЛИЧНАА НА ВЪСКЪКЪ ПОТРЕБЪЖ** (Evanghelii diferite pentru toate nevoile).

f. 318. Un rînd cu text religios, lipsit de interes.

Însemnări

f. 311 : † **СЪ ТЕТРОЄВАГГЕЛ УТ БОГЪА** († Acest Tetravanghel este de la Bogza). (Sec. XVII).

f. 311^v : **СІЮ КНИГЪ УТ БЕСЕРКАНИ ЕДЕ ЖЕ ЕСТ ХРАМ БЛАГОВЄСТІЕНІЄ, ИСПІСАХЪ АЗЪ МНОГОРЄШНИ ЕРОДІАКОН ІВАНІКІЄ УТ ТАМЪ** († Această carte din Biserici unde este hramul Bunei Vestiri, am scris eu multpăcătosul ierodiacon Ioanichie de acolo). (Sec. XVII). † **КРЪСТНИАН УТ СИЛО КЪЛИМАНИ, ИОН УТ СИЛО ВЪЛКНИ** († Cristiian din satul Călimani, Ion din satul Văleni). (Sec. XVII).

f. 318^v : 1. **Ermonah Varna** <va>, egumen ot sviataa monastira Beserecani s<e>riem pace și sănătate la dumneata vataș de rându celor **вєз** (fără) vecini că i-am împresurat...

2. † **ЄРОДІАКОН ІВАННИКІЄ ВЪ ЛКТО × ̄РП** († Ierodiacon Ioanichie în anul 7180/1672/)

f. 1 (care trebuia așezată la sfârșit): Smé<ri>tul popa Misail ot sfinta monastir Beserecan<i>, Eftimie, Да вѣдѣтъ въ потрѣбу своєю (să fie pentru nevoile sale).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 2, 14, 106, 159^v, 249, 312. Filigran: mistreț. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

201.

Sec. XV (prima jumătate). Hîrtie. 264 f. 20 × 13 cm. Lipsește începutul și sfârșitul. Iațimirski nr. 39. (Muzeul de antichități).

<Apostol>

f. 1—61^v. Faptele apostolilor. Înc. Семь раздѣленъ языци яко ѿнь Lipsește începutul cu zaciarele 1—2 și începutul zaciarei 3.

f. 62—224^v. Epistolele apostolilor. Începe cu subtitlul: Сказаніе Іаковля посланіе (Spunere despre epistola lui Iacov). Fiecare epistolă e precedată de o scurtă introducere.

f. 224^v—232. Сборникъ, с Богомъ, въ мѣсяцѣмъ сказѣе главы коємоуждо апостолю празникомъ и избраннымъ святимъ (Sinaxar, cu Dumnezeu, a celor 12 luni arătînd capetele fiecărui Apostol, al sărbătorilor și sfinților aleși).

f. 232—235^v. Начело соубота и недеа святки и велцки мѣнници (Începutul sîmbetelor și duminicilor sfîntului și marelui post).

f. 235—238^v. Прохимени і апостола і алауіари на всакохъ потрѣбохъ различны (Prochimene și apostoli și aleluie pentru toate nevoile diferite).

f. 239. ¹⁸ Къ недеаго на литургии блаженныи, глас а (Duminică la liturgia fericitilor, glasul 1). Urmează și celelalte glasuri).

Însemnări

f. 247^v. Ѡтпѣхъ рабъ Божіа Іованъ ка летургии (Am cîntat robului lui Dumnezeu Iovan 21 de liturghii). (Sec. XV).

Se repetă la f. 249^v.

Titluri și inițiale cu roșu. 22 rînduri pe pagină. Semiuncială minusculă. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris probabil în Serbia. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

202.

1519 (f. 176^v). Hîrtie, 176 f. 30,5 × 21 cm. Iațimirski nr. 40. (Muzeul de antichități).

<Apostol>

f. 1—37^v. Дѣаніа, святыхъ апостоль на Пасхъ съписана Лукою апостоломъ і евангелистомъ (Faptele sfinților apostoli, la Paști, scrise de apostolul și evanghelistul Luca). Urmează textele ce se citesc pînă la Rusalii.

f. 38—159^v. <Epistolele apostolilor>. Înc: Сказаніе Иіковѣк посланіе (Spunerea epistolei lui Iacob). Fiecare epistolă precedată de o introducere. Se începe cu prima duminică după rusalii.

f. 160—167^v. Сказаніе извѣстно иже на вѣседннн, главамъ Дѣканн апостоль (Spunere pentru știință a capetelor pe fiecare zi, a Faptelor apostolilor).

f. 167^v—175. Съборникъ съ Богомъ вѣ-мъ мѣсецемъ (Sinaxar, cu Dumnezeu, al celor 12 luni).

f. 175—175^v. Прокимѣни вѣскрѣсны и анидѣари осмыи гласевымъ (Prochimenele învierii și aleluiaie pe opt glasuri).

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 160: † Понеже любымннцн штци н братіе, ако н много съгрѣшиа († Fiindcă iubiți părinți și frați dacă și mult am greșit), după care urmează inițialele Θ Φ Θ și Φ (Th. F. Th. și F.).

f. 175^v—176^v. Исписа се сіа книгоу нарицани Праксъ съ Божиѣмъ смотреніемъ н велма хвѣтѣніемъ н поспешеніемъ Сѣина н съврѣшеніемъ Свѣтаго Дсха, емъ же слава н дрѣжава чисти поклоненіе ѿтцѣ н Сынѣ н Свѣтомъ Дсхѣн і нынѣ, присно въ веки, амин.

Исписахъ се сію книгоу нарицаемыми Праксъ въ дѣни благочистиѣаго н Христолюбиваго господароу вѣсію землю Оугровлаѣинскаго великаго Іѡ Басараѣ вонводѣ, понеже любимннцн штци н прѣвѣзлюбленн братіе по величію н велма по смѣтренію Божию н по заповѣди господиноу нн великомуу жоупанъ Преда, сынъ великаго жоупана Прѣвоула дровника: понеже рече рабоу си да испише сіа божества книгоу, азъ многогрѣшннхъ послѣоушахъ моего господа н начехъ писати сію божественію писменна съ вѣкнами роуками. ѿ томъ азъ мно(го)-грѣшннхъ молбоу сътворихъ штци къ вашемуу свѣтїню н къ вашемуу любовь братіе, ако съмъ н много грѣшиа нли мѣроу нли безъ мѣрѣ нли бесъ числа, штци н вѣзлюбленн братіе а вы последѣити н не кльннте, да некако да се прогнѣѣва милостивъ Богъ на мн грѣшннхъ. ѿ томъ штци н брате, книже(ѣ)н чловѣкъ не съмъ былъ, аноу съмъ гледалъ како ест оу зводъ былъ, да штци н брате, ако съмъ шт изводъ грѣшиа нли шт себѣ, а вы да речете: Богъ да прости рабоу Божию, імерекъ, а Господъ Богъ да проститъ доуша ваше амин, понеже се оустрашннхъ ере чоухъ шт проч(н) чирѣтѣписецн како рекоше що естъ благословено ест, а що не, не, в лѣто хъ зѣн. Изъ мно(го)-грѣшннхъ чирѣтѣписецъ, дѣакъ Драгомѣр.

† Сіа книжка нарицанима нме Праксъ приложі жоупанъ Преда въ свѣтаюю монастырѣ нарицанима Бистрыцоу въ Храмъ свѣтомъ Неколн, понеже кога се покоусятъ да го принесе на ино мѣсто шт сію свѣтн Храмъ нли калоугеръ нли гра(м)атикъ нли просто чловѣкъ, да естъ проклетъ шт тнї штѣци нже въ Никенъ н да естъ причетенъ съ Юдою н съ Ірїа н съ ннн многози що рѣпташе н рекоше на Бога неправдѣ н да се прѣт на страшннн сѣдѣ съсвѣтомъ Неколн н самъ жоупанъ Преда естъ рекъ да се пишеть сію прокльненіе н съврѣши се сію

книгѣ, мѣсѣца октобрія дѣнь кѣс, празникъ славыи мѣченикѣ Димитріе въ стоа
Кралука при протопопъ Кладѣа Дѣха.

(S-a scris această carte numită Praxiu, cu foarte marea vrere și socoteală a lui Dumnezeu, cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfintului Duh, lui deci mărire și stăpînire, cinstită închinăciune, Tatălui, Fiului și Sfintului Duh și acum și pururea în veci, amin.

† S-a scris această carte numită Praxiu în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului domn a toată țara Ungrovlahiei, marele Io Basarab voevod. Fiindcă iubiți părinți și preaiubiți frați, după mărirea și prea marea socotință a lui Dumnezeu și după porunca domnului meu, marele jupan Preda, fiul marelui jupan Pîrvul vornic, căci a spus robului său să scrie această dumnezeiască carte, eu multpăcătosul ascultînd pe domnul meu, am și început a scrie această dumnezească scriptură, cu mină de lut. Apoi, eu multpăcătosul am făcut rugă părinților, către sfințenia voastră, și către dragostea voastră, fraților, că dacă am și greșit mult sau cu măsură ori fără măsură sau fără număr, părinți și frați iubiți, iar voi îndreptați și nu blestemați, ca nu cumva să se mînie milostivul Dumnezeu asupra mea păcătosul; apoi părinți și frați, om cărturar n-am fost, ci am căutat cum a fost în izvod, așa că, părinți și frați, dacă am greșit de la izvod sau de la sine, iar voi să spuneți: Dumnezeu să-l ierte pe robul lui Dumnezeu cutare și Domnul Dumnezeu să ierte sufletul vostru, amin. Fiindcă m-am înspăimîntat, căci am aflat de la alți scriitori cum au spus: ceea ce este binecuvîntat, binecuvîntat este, iar ceia ce nu, nu. În anul 7028 (1519). Eu preapăcătosul scriitor, Dragomir diacul.

† Această carte numită anume Praxiu a dăruit-o jupan Preda în sfînta mănăstire numită Bistrița, în hramul sfîntului Nicolae. Fiindcă cine va îndrăzni s-o ducă din acest sfînt hram în alt loc sau călugăr, ori grămătic, sau om de rînd, să fie blestemat de 318 părinți cei din Niceia și să fie părtaș cu Iuda și cu Arie și cu cei mulți care au murmurat și strigat împotriva lui Dumnezeu pe nedrept și să se pîrască la cumplita judecată cu sfîntul Nicolae. Și însuși jupan Preda a spus ca să se scrie acest blestem. Si s-a sfîrșit această carte în luna octombrie a 26-a zi, sărbătoarea slăvitului mucenic Dumitru, în scaunul Craiovei, sub protopopul Vlad Duhu).

Alte însemnări

f. 176^v: 1. Scris-am eu Matei logofăt ot Drăgoești, cum să să știe că am citit pe acest Pracsii cîndi au fost popă Ungureanul. (Sec. XVII — XVIII).

2. Єрмонахъ Василіе лѣто + зрѣзъ синъ Михалко лвофет (Ieromonah Vasile, fiul lui Mihalco logofăt, anul 7166 = 1658).

3. Исписахъ перо и мслвно (Am scris cu pana și cerneala) (același scris ca la nr. precedent)

În interiorul scoarței de la sfârșit un început de scrisoare — de la începutul sec. XVIII — a unui Teodor grămaticul-probabil al mănăstirii Bistrița — către un logofăt Sionie pentru niște clopoței de cădelniță.

Titluri cu inițiale cu roșu și albastru. Ornamente în culori la f. 1, 37, 43, 75^v, 92^v, 104, 109^v, 110, 116, 129^v, 130, 132, 138, 160, 165^v. Filigran : balanță. 28 rânduri pe pagină. Semi-uncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Țara Românească, la Craiova de diacul Dragomir. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de anti-chități.

203.

Sec. XVII. Hirtie, 173 f. 18,5 × 14 cm. Lipsește începutul și sfârșitul și foi după f. 31^v, 56^v, 65^v, 86^v, 102^v, 112^v.

Iațimirski nr. 42. (El datează din sec. XVI și XVII) (Muzeul de antichități).

1. <Mineiu> f. 1—56^v.

Începutul lipsește.

f. 1—15^v. МѢСѦЦА ТОГО ЖЕ ВЪ Н ДѢНЬ СВЪРОЪ СВѦТАГО АРХИСТРАТИГА И ПРОЧИИХЪ НЕБЕСНЫХЪ И БЕЗ ПЛЪТНЫХЪ (În aceeași lună, la 8 zile : Soborul sfântului arhistrateg și a celorlalte puteri cerești și fără de trup).

f. 15^v—26^v. МѢСѦЦА ЮЛІАНА ВО Ө ДѢНЬ, ИЖЕ ВЪ СВѦТЫХЪ УТЦА НАШЕГО КИРИЛА АРХИЕПИСКОПА АЛЕКСАНДРИСКАГО, В ТОИЖЕ ДѢНЬ ПРЕСТАВЛЕНІЕ ПРѢПОДОБНАГО УТЦА КИРИЛА ИГЪМЕНА БЕЛОЗЕРСКАГО ЧЮДОТВОРЦА (Luna iulie 9 zile, a celui întru sfinți părintele nostru Chiril, arhiepiscopul Alexandriei ; în aceeași zi, răposarea preacuviosului părintelui Chiril, egumen de la Beloezer, făcătorul de minuni).

f. 26^v—31^v. МѢСѦЦА ОКТАВРІА КС, ПАМѦТ ВЕЛИКАГО МЪЧЕНИКА ХРИСТОВА ДИМИТРІА (Luna septembrie 26, pomenirea marelui mucenic al lui Hristos, Dimitrie).

f. 31^v. МѢСѦЦА ТОГО ЖЕ ВІ ДѢНЬ, СВѦТАГО УТЦА ІВАН <ЗЛАТОУСТ> (În aceeași lună 12 zile, părintele Ioan <Gură de Aur>).

Sfârșitul lipsește, urmează o lacună.

f. 32—56^v. МѢСѦЦА СЕПТЕМВРА КС, СВѦТАГО АПОСТОЛА ІВАН БОГОСЛОВА (Luna septembrie 26, a sfântului apostol Ioan Bogoslov).

f. 45^v. Albă.

2. <Apostol> f. 57—112^v.

Începutul lipsește. Cuprinde numai Epistolele apostolilor. Inc. cu titlul pe f. 57 : СКАЗАНИЕ ІАКОВА СВЪОРНАГО ПОСЛАНИЕ (Spunere despre epistola sobornicească a lui Iacob). Textul epistolelor e întrerupt de mai multe lacune. Sfârșitul lipsește.

3. <Slujebnic> f. 113^v—172^v.

f. 113^v—157. La praznicile împărătești. Începutul lipsește inc. СТРАХЪ ВСѦКЪ ПРЕСЛАВНЕ ПОЗНАВА.

f. 157—172^v. Служба вещи праздником Богородичном (Slujba în deobște a praznicelor Născătoarei de Dumnezeu).

Sfârșitul lipsește.

f. 173—173^v. Albe.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament grosolan la f. 157. Scris de mai multe mîni (I, f. —31^v, II, f. 32—56^v, III, f. 57—112^v, IV, f. 113—172^v). 19—20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris probabil în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească. De la Muzeul de antichități.

204.

1651 (f. 223). Hirtie. 223 f. 46,5 × 35 cm.

Iașimirski nr. 43. (Muzeul de antichități).

<Apostol>

f. 1—1^v. Сказаніе дѣяніи апостолскыѣ написаныѣ Лукою евангелистомъ, по лѣтѣхъ мншѣхъ страсти Господна (Povestirea faptelor apostolilor scrisă de Luca evanghelistul, mulți ani după patimile Domnului). Introducere.

f. 2—49. Дѣянія свѣтыхъ апостолъ (Faptele sfinților apostoli). Cu indicații liturgice ale zilelor, în care se citesc paginile respective, de la Paști la Rusalii.

f. 49—199^v. <Epistolele apostolilor>. înc. Сказаніе Іаковѣ посланіа ѿ (Spunerea Epistolei I a lui Iacob).

Epistolele sînt precedate de scurte introduceri.

f. 200—210^v. Сказаніе извѣстно иже на всѣхъ дѣни главамъ дѣяніи апостолъ (Lista capetelor Faptelor apostolilor pentru fiecare zi).

f. 211—223. Сѣбѣворникъ вѣ-мъ мѣсяцемъ сказаѣ главы апостолоу великомъ праздникомъ господскимъ и прѣчинъ свѣтымъ (Sinaxar al celor 12 luni. Lista capetelor Apostolului la sărbătorile mari împărătești și ale altor sfinți). Începe cu luna septembrie.

f. 223^v. Însemnarea scriitorului. (V. mai jos).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 223^v. Изволеніемъ отца и поспѣшеніемъ единогоуднаго его Сына и съвършеніемъ Свѣтаго Дсѣа, се азъ недостонныи и послѣдній владыкъ. Христа моего рабъ и поклонникъ свѣтлыа Троицы въ кнѣсѣхъ смѣреніе и присноуниинъ панъ Радсѣ велъ колне и жѣпанница его Софінка и отць его Милалчѣ и мати его Нѣкшѣ възревновахъ и въздеѣлѣхъ въсѣмъ срѣцемъ моимъ и тѣшѣно оусрѣдствовахъ съ въсѣмъ дѣшеѣмъ и сътвориѣ сѣѣ книга нарицаеминъ Пращю и далъ ен въ монастыръ Козіа иде же естъ Храмъ свѣтлыа Троицы неразѣлимаѣ, да бѣдетъ имъ въ свѣтлыи жрѣтъвникъ присно поминемынъ на полсѣ дѣшевнѣю. Ище кто хоцетъ възѣти или отдалити или прѣдаде сѣю книгуѣ рекомую свѣтлыа апостолскыѣ Дѣяніе

wt сего Храма, тако же пишеть више, да бѣдет проклѣтъ съ анаѳемоу т̄ и н̄и
ниже в Никен. Бѣ дѣны благочыстиваго и Христа любиваго Іоу Матѳеи Басѣраб
воевод и госпожда его Елина земли Угровлахинскыя и прочая. И док<н>чал
сію книгу аз многугрѣшникъ Насиліе Босіе даскал wt земли Младавскыи,
мѣсца сеп<теврїи> дѣнь 4, влѣтъ × 398̄.

(Cu voia Tatălui și ajutorul unuia născut Fiului său și cu săvîrșirea
Sfîntului Duh, iată eu, nevrednicul și ultimul rob al stăpînului meu,
Hristos și închinător al Sfintei Treimi, smeritul și veșnic nenorocitul între
cnezi, pan Radul mare comis și jupanița lui Sofica și tatăl său Mihalcea
și mama lui Neașa, am rîvnit și am dorit din toată inima mea și cu sir-
guintă m-am silit din tot sufletul și am făcut această carte numită Praxiu
și am dat-o la mănăstirea Cozia, unde este hramul sfintei Treimi nedes-
părțite, ca să le fie lor în sfintul jertvelnic veșnică pomenire, pentru folosul
sufletesc. Dacă cineva va lua sau va îndepărta sau va vinde această carte
numită Faptele sfinților apostoli de la acest lăcaș care scrie mai sus, să
fie blestemat cu anatema celor 318 de la Niceia. În zilele binecinstitorului
și de Hristos iubitorului Io Matei Basarab voevod și al doamnei lui, Elina,
ai țării Ungrovlahiei și altora. Și am terminat această carte, eu mult pă-
cătoșul Vasilie Bosie dascal din țara Moldovei, luna septembrie 1 zi, în
anul 7160/1651/).

Pe coperta din față, partea interioară :

Acest sfînt Apostol de la sfărîmarea sfintei mănăstiri Cozii, au intrat
în mîinile ostașilor. L-am răscumpărat eu, aflîndu-mă ispravnic la acest
județ Argeș și l-am închinat aici la sfînta mănăstire Argeș. 1788 iulie 7.
Constandin Vișor<eanu>biv vel agă.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f 1, 2, 49, 50, 56, 64, 68, 69^v, 75^v, 76,
77, 77^v, 78, 79, 81, 83, 90^v, 92, 114, 116, 129, 130, 137^v, 142, 143, 148^v, 154, 155, 160,
161, 163^v, 165, 171, 172, 176, 177, 180, 180^v, 182, 200 și 211. Filigran : floare stilizată.
27 de rînduri pe pagină . Semiuncială mare. Legătură veche în piele și lemn, artistică și cu minia-
turi în aur, reprezentînd scene religioase, pe coperta din față și pe cea din urmă. Scris în Țara
Romînească de dascalul Vasile Bosie din Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară.
De la Muzeul de antichități (venit acolo de la mănăstirea Cozia).

205.

1346 (f. 410^v). Pergament. 410 f. 23 × 17 cm.

Iațimirski nr. 44 (Muzeul de antichități).

<Psaltire cu tîle >

f. 1. Însemnări religioase în 1. slavă și greacă.

f. 1^v—4. Прѣдословіе и сказъ како съставленъ быст Псалтирь (Pre-
doslovie și arătare cum a fost alcătuită Psaltirea).

f. 4^v. Давидъ сынъ Іессевъ, югда сѣде въ царствѣ своемъ и избра д̄
моуже моудре : Ісафа, Юмана и Юѳодна и Идиѳоумъ и състави с ними Псалтирь

красньк съ штѣкти пѣс Божію (David, fiul lui Ieseu, cînd a stat în împărăția sa și a ales 4 bărbați înțelepți : Asaf, Ieman și Ietham și Idithum și a alcătuit cu ei Psaltirea frumos cu răspunsuri, cîntările lui Dumnezeu).

f. 4^v—386^v. Urmează psalmii scriși cu litere mai mari, iar sub fiecare frază, cu litere mai mici, tălmăcirea.

f. 386^v—410. Cîntările scriptuare care urmează după Psaltire, înc. Пѣс Маріе сестры Моисеѣви къ илѣодѣ (Cîntecul Mariei, sora lui Moisi, la Ieșire).

f. 410^v. Însemnarea scriitorului (v. mai jos).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 410^v. Изволеніемъ Божиємъ и въплъщеніемъ Свѣтаго Духа и рожденіемъ Сына, сини Фалтирь написа се помощью Божию и прѣчистые его матере в лѣтѣ × СВНД, ѣндикто Г, съ потычаніемъ прилежымъ и всердчнымъ таже в оуставоу божественныхъ писанин, написа си Фалтирь Бранко Младѣновичъ и роукою много грѣшнаго завитаго въ соуѣтин житинстѣмъ, раба Божия Іоан а зовомъ Богослова, въ мѣстѣ рекомѣмъ Борьчь, въ дъни благовѣрнаго и богочестиваго и самодръжца всѣхъ Сербскихъ земель и поморскихъ, краля Стефан и сына моу краля Уроша. Бъ тѣхъ вѣмъхъ прѣже господникъ краля Стефан градъ Костоуръ, градъ Бѣлградъ, градъ Каниноу.

(Cu voia lui Dumnezeu și prin întruparea (sic) Sfîntului Duh și prin nașterea Fiului. Această Psaltire s-a scris cu ajutorul lui Dumnezeu și a preacuratei lui maici în anul 6854 (1346) indictionul 3¹) cu sîrguința depusă din toată inima pentru rînduiala dumnezeeștilor scripturi. A scris această Psaltire Branco Mladenovici, iar cu mîna mult păcătosului cel cuprins de zădărniciile vieții, robul lui Dumnezeu Ion, numit Bogoslov, la locul numit Borici, în zilele binecredinciosului și cînstitului lui Dumnezeu și autocratului a toate țările Serbiei și al ținuturilor de la mare, craiul Ștefan și a fiului său, craiul Uroș. În acea vreme a luat domnul craiul Ștefan²) cetatea Costur (Castoria), cetatea Belgrad, cetatea Canina).

f. 2 jos : A mănăstirii > Bistrița (cu sigilii de fum). (Sec. XIX la început).

Extrase și descrierea acestui manuscris de Fr. Miklosić, *Psaltir s tumacenjem pisan 1346 za Branka Mladenovica* (Psaltire cu tălmăcire scrisă la 1346 de Branco Mladenovic) în *Starine* (Zagreb) IV, 1872, p. 29—62, și de Al. Odobescu în „Revista romînă”, 1 (1861), p.709—725.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu reprezentînd cupole de biserici la f. 1^v și 4^v. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Serbia la Borici de diaconul Ioan Bogoslav. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități.

¹) Indictionul greșit. Indictionul anului 6854 (1346) este 14.

²) Ștefan Dușan (1331—1355).

1703 (f. 4^v). Hirtie. 346 f. 32,5 × 21,5 cm.
Iașimirski nr. 45. (Muzeul de antichități).

< *Tâlcul Evangheliei de Teofilact* >

f. 1. На евангелиста Іоанна Бесѣды Іоанна Златоустаго (La evanghelistul Ioan, cuvintele lui Ioan Gură de Aur), în versuri.

f. 1^v. <Se arată că această carte a fost tipărită din porunca țarului Rusiei Petre Alexievici și a patriarhului Adrian, la Moscova, în anul 1698 >.

f. 2—4. Ко изкестіе книги сѣм читателю (Vestirea acestei cărți către cititor).

Urmează tâlcul celor patru Evanghelii, fiecare pasaj urmat de tâlcul său. Fiecare din cele patru Evanghelii e precedată de o scurtă introducere și de scara capitolelor.

f. 7—92, 134^v—221 Albe.

f. 341. Сказаніе еже какъ на всакъ день четъ сѣмъ сщ҃ее Евангеліе (Spunere cum se citește în fiecare zi Evanghelia respectivă).

f. 342^v și 346. Albe.

Însemnări

f. 4^v. Această sfântă și dumnezeiască Evanghelie care cu suflarea Duhului Sfânt s-au tâlcuit de sfântul și fericitul Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei, scrisu-se-au de pe izvodul cel slovenesc ce s-au tipărit într-o împărătească și marea cetate a Moscului (precum arată și în Predoslovnia aceștii sfinte cărți), din porunca și cu toată cheltuiala preasfințitului chir Theodosie, mitropolitul Ungrovlahiei, la anul de la facerea lumii 7211 (1703).

f. 8—15. Pe marginea de jos a paginilor: Această sfântă și dumnezeiască carte ce să chiamă Theofilact, adecă sfânta Evanghelie cu tâlcu, dătu-se-au de preasfințitul mitropolit chir Teodosie la vremea sfârșitului vieții sfinții sale, când s-au mutat dintr-această lume, o au lăsat sfinția sa să dea la sfânta mănăstire Coziia, unde să slăvește prea sfânta și începătoarea de viață Troițe, ca să fie a sfintei beserici. Iară cine va înstrăina de acolo, unul ca acela să fie supt blestemul sfintei Troițe și al tuturor sfinților, Amin. ghenarie 23 dni leat 7216 (1708).

Titluri și inițiale cu roșu. Gravuri în lemn detașate dintr-o tipăritură, reprezentind pe cei patru evangheliști, la f. 7^v, 94^v, 138^v, 233^v. Ornamente de mină, în negru, foarte fine la f. 8, 95, 139 și 224. 41 de rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente, cu scene religioase în aur. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție rusească. De la Muzeul de antichități.

Sec. XV. Hirtie, 264 f. 21 × 13 cm.
Iajimirski nr. 46. (Muzeul de antichităţi).

<Tipic>

f. 1—67. Неодобъ знаа како типика снє книгы многымъ многы къ разоумѣннѹ, рѣшитѹ Марко инокъ, въ єдино правнѹиѹ жьрць (Acest Tipic, spune Marco călugărul, arată preotului într-unul singur cum să se înțeleagă multe cărți care sînt greu de știut).

Indicarea textelor ce se citesc la slujbele sărbătorilor de peste an în ordinea calendarului, începînd de la 1 septembrie.

f. 67—98. Типикъ црѣковнаго послѣдованна иже въ Иерусалимѣ свѣтїе лавры прѣподобнаго и боѣноснаго шца нашего Сави снєже послѣдованнє бываетъ и в прочїхъ въ Иерусалимѣ свѣтѹхъ монастырѣ (Tipic bisericesc al rînduelli care se face la Ierusalim în sfînta lavră a prea cuviosului și purtătorului de Dumnezeu părintele nostru Sava și în celelalte sfinte mănăstiri de la Ierusalim).

f. 98—207. Послѣдованнє црковнаго пѣннїа и събранїе всего лѣта, зачинає шт мѣсѣца сєк<тє>мвѣра до мѣсѣца августъ (Rînduiala cîntării bisericești și sinaxar pe tot anul, începînd din luna septembrie pînă în luna august).

f. 207^v. Albă.

f. 208—257. Послѣдованнє Типика свѣтїе м̄-це (Orînduirea Tipicului în sfîntul marele post.

f. 240—240^v. Къ свѣтѹхъ шца нашего Іω<н> архїепнскопа Константина града Златооустго, слово на свѣтѹшю Пасхѹ (Al celui între sfinți părintele nostru Іо<о> Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt la sfintele Paști). Sfirșitul lipsește.

f. 257—258. Сказанїе како достонѣт кадит цркъв (Spunere cum se cuvine să se tămîeze biserica).

f. 258—262^v. Continuă indicațiile de tipic.

f. 262^v—263. Молитва над коутинею (Rugăciune pe colivă).

f. 263^v—264^v. Albe.

Însemnări

Pe foaia liminară : † Сн Типикъ свѣтаго Гѣоргїа ḡѣнѡѣа (Acest Tipic este al sfîntului Gheorghe de la Xenof¹).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: arc (?). Scris de două mîni (Ik f. 1—207, II, f. 208—263). 21 (mîna I) și 26 (mîna II) rînduri pe pagină. Semiuncială mică. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris la mănăstirea Xenofont de la Muntele Athos. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

¹) Măn. Xenofont dela muntele Athos.

Sec. XVI. Hirtie, 208 f. 31 × 20 cm. Lipsește sfirșitul
Iațimirski nr. 47. (Muzeul de antichități).

< *Tipic* >

f. 1—2. Albe cu o însemnare (v. mai jos).

f. 3—7. Главныи еже въ настоѣщии сѣи книзѣ оуказ о ѿ час и малки вечерни (Capitolele care se află în această carte. Arătarea despre al noulea ceas și despre vecernia cea mică).

f. 7—34. Типикъ црквиенѣи сѣлжеѣ иже въ Иерусалимѣ свѣтлыѣ лавры прѣподобнаго и богноснаго втца нашего Савы; сѣе послѣдованіе бываеѣтъ и въ прочиѣхъ Иерусалимскыѣхъ свѣтлыѣхъ обытѣклѣи (Tipic al slujbei bisericesti. Această rînduială se face în sfinta lavră a preacuviosului și de Dumnezeu purtătorului, părintelui nostru Sava de la Ierusalim. Această rînduială se ține și în celelalte sfinte locașuri din Ierusalim).

La f. 19^v subtitlu **О еже не творити бесѣды въ цркви** (Despre a nu face vorbă în biserică).

f. 34^v—155. Послѣдованіе црковнаго пѣнія и събранія въ селѣтнаго, наченше вт мѣсѣца септеврія до мѣсѣца августѣ (Rînduiala cîntării bisericesti și sinaxar pe tot anul, începînd de la luna septembrie pînă în luna august).

f. 155—187. Служба свѣтлыѣхъ великыѣхъ м-це (Slujba sfintului și marelui post).

f. 187—188. Иже въ свѣтлыѣхъ втца нашего Іоанна архіепископа Константінѣ града Златѣстаго, слово на свѣтлыѣхъ Пасхѣ (Al celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol: Cuvinț la sfintele Paști).

f. 188—205. О часѣхъ великыѣхъ неделѣи и въ сѣж свѣтлыѣхъ седмицѣ (Despre ceasurile săptămînii mari și a toată săptămîna luminată). De la f. 192 urmează și săptămînile de după Paști pînă la duminica Tuturor Sfinților.

f. 205—206^v. О слѣужбѣ и жителстѣк свѣтаго поста свѣтлыѣхъ апостолю (Despre slujba și petrecerea sfintului post al sfinților apostoli).

f. 206^v. Оуказъ оставши апостолюмъ, евангеліомъ неправнсемымъ свѣтлымъ (Arătare a celorlalți apostoli și evangheli a sfinților neprăznuiți). Sfirșitul lipsește.

f. 207—208^v. Albe.

Însemnări

f. 1^v. Tipic al svintei și dumnezească mănăstire Cozia anno domi <ni > 1693. (Cifra anului repetată în cifre arabe, apoi în cirilice).

f. 2^v. La anii lui Hristos 1821 s-au întîmplat apostasie în Țara Romînească și după șiderea mea în Sibii, luni cinsprezece tocmai, am

venit apoi aici trecător la sfînta mănăstire Cozia. 1822 mai 22. David arh<imandrit> episcop Rîmniți. Chi.

f. 7—12. Pe marginea de jos a foilor : Cozia, cine o va înstrăina de la Cozia, să fie sub blestemul săborului de la Nicheia și celorlalte săboară 7206 (1698).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 3. 29 rînduri pe pagină. Semiuncială Legătură veche în piele și lemn cu ornament stilizat. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacției medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

209.

Sec. XVI. Hîrtie. 249 f. 22 × 15 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc. Iațimirski nr. 48. (Muzeul de antichități).

<Ceaslov>

f. 1—51. <Slujba utreniei, ceasurile cu obednița și pavecernița>. Începutul lipsește, înc. Петра и Павла въси, Яндриа, Іаква.

Primul subtitlu la f. 3^v : Часъ ѿ (Ceasul I).

f. 52—52^v. Albe.

f. 53—182^v. Послѣдованіе црковнаго пѣнія и събранія въселѣтнаго наченіе въ мѣсца септември до мѣсца августа (Rînduirea cîntării bisericești și sinaxar pe tot anul, începînd din luna septembrie pînă în luna august).

f. 183—205^v. Трѣпарѣ и кондаци великыѣ ѿ-цѣ (Troparele și condacele postului mare).

f. 206—228^v. Псалми избранны вънегда поетъ съ поліелеу на господскыя праздницы и свѣтымъ великымъ (Psalmi aleși, cînd se cîntă polieleul la praznicele împăratești și la sfinții mari).

f. 228^v—235. Припѣла на въскресныхъ владичныхъ и Богородичныхъ праздникъ и въскресныхъ прѣподобныхъ шцемъ великымъ и свѣтымъ и великымъ избраннымъ мченикомъ и въскресныхъ нарочитымъ свѣтымъ, припѣвающія съ съ избраннымъ Псаломъ, егда поетъ съ Поліелеу, наченіе въ осмаго дьне септемвриа мѣсца, твореніе куръ Филофеа монаха логѣета бывшаго Мирча воеводж; на рождество прѣчистыѣ Богородицѣ поетъ съ сіе.

(Pripeale la toate sărbătorile împăratești și ale Născătoarei de Dumnezeu și ale tuturor preacuvioșilor, părinților mari și sfinți și mucenicilor mari și aleși și tuturor sfinților consacrați, care se cîntă cu Psalmi aleși, cînd se cîntă Polieleul, începînd a opta zi a lunii septembrie. Opera lui Filotheiu monah, fost logofăt al lui Mircea voevod; la nașterea preacuratei Născătoare de Dumnezeu se cîntă aceasta).

f. 246^v—246. Чинъ како подобаетъ пѣти квално оуспшнымъ (Rînduiala cum se cuvine a se cînta la coliva răposaților).

f. 246^v—249^v. ЧИМЪ НА ОСВЕЩЕНИЕ КОДЫ (Rînduiala la sfințirea apei). (Sfîrșitul lipsește).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 206. Filigran : stemă. 22 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pînză și carton. S-a păstrat restul primei coperte în piele a legăturii vechi. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități,

210.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hîrtie. 88 f. 20,5 × 16 cm. Lipsește începutul și sfîrșitul și foi după f. 17^v. Foarte rupt și uzat.

Iațimirski nr. 49. (Muzeul de antichități).

<Ceaslov >

f. 1—12^v. <Slujba obedniței >. Începutul lipsește, înc. БЛАЖЕНИ И ТВОИ НЕПРЪКЪТЪЛНИГО И ПРИСНО СЪЖИНАГО.

Pe aceeași pagină subtitlu : Начало ѡбѣдници (Începutul obedniței). f. 12^v—16. ЧИМЪ МАЛОИ ПАВЕЦЕРНИЦИ (Rînduiala pavecerniței mici).

f. 16—17^v. Начало ѡбичныхъ павецерници (Începutul pavecerniței obișnuite).

f. 17^v—39^v. Начало павецерници великихъ (Începutul pavecerniței mari).

f. 18. Intercalată din alt manuscris.

f. 18^v. Albă, urmează o lacună.

f. 39^v—88^v. Синаксарь съ Богомъ по типикоу Иерусалимскому святаго прѣподобнаго отца Савы въсего лета приимѣа (Sinaxar, cu Dumnezeu, după tipicul de la Ierusalim al sfîntului și prea cuviosului părintelui nostru Sava, cuprinzînd întreg anul).

f. 69—70^v. Rupte, se păstrează un fragment.

Sfîrșitul lipsește; cuprinde numai lunile septembrie-februarie.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 39^v. Filigran : mistreț. 19 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

211.

Sec. XVII. Hîrtie. 321 f. 23 × 16 cm. Lipsesc începutul și sfîșitul.

Iațimirski nr. 50. (Muzeul de antichități).

<Tipic >

Începutul lipsește; f. 1. înc. МОНА ИЗМІЖ НА ВЪСЪКЪЖ НОЦЬ ЛОЖЕ МОЕ f. 1—23^v. Slujba vecerniei și a pavecerniței.

f. 24—145^v. Indicarea slujbelor pe sărbători în ordinea calendarului; înc : МѢСАЦА СЕПТЕВРІИ ИМАЖ ДЪНИ 12, ДЪНЬ ИМАТ ЧАС 12 И НОЦЬ 12. (Luna septembrie are 30 de zile, ziua are 12 ceasuri și noaptea 12).

f. 145—291^v. **КЪ СЪБОТА ВЕЧЕР НА ВЕЛИЦЪКИ ВЕЧЕРНИ** (Simbătă seara la vecernia mare). Slujba vecerniei din zilele săptămîinii.

f. 291^v—313. **ЕВАНГЕЛІА КЪСКРЪСЕНИ НА СТРЕНИ КЪ НЕДЕЛА** (Evangheliile învierii la utrenie, duminica).

f. 313—321^v. **СЛЪЖБА СВАТАГО ПРИЧЕЦЕНІА** (Slujba sfintei împărtășanii). Sfirșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Oramente în mai multe culori la f. 24 și 145^v. Filigran : spadă în cerc. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

212.

Sec. XVI. Hirtie, 256 f. 22 × 14 cm.

Iașimirski nr. 51. (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XVII).

<Тіріс>

f. 1—7. **ГЛАВІЗНЫ ЕЖЕ ВЪ НАСТОЯЩЕН СЕН КНИЗЪК** (Capetele ce se află în această carte de față).

f. 7^v. Albă.

f. 8—48. Titlu : **ТИПИКЪ ЦРКОВЪКИ СЛОУЖБЪКЪ ИЖЕ КЪ ІЕРУСАЛИМЪ СВАТЫЕ ЛАВРЫ ПРЪПОДОВНАГО И БОГОНОСНАГО УТЦА НАШЕГО САВЫ. СІЕ ПОСЛѢДОВАНИЕ БЫВАЕТ И КЪ ПРОЧИМЪ ІЕРУСАЛИМСКИМЪ СВАТЫМЪ ШЕНТЪКІАИ** (Tipic al slujbei bisericești din lavra de la Ierusalim a preacuviosului și purtătorului de Dumnezeu, părintele nostru Sava. Această rînduială se face și în celelalte sfinte locașuri de la Ierusalim).

f. 48—187. **ПОСЛѢДОВАНИЕ ЦРЪКОВНАГО ПЪКІА И СЪБРАНИЯ ВЪСАЛѢТНАГО НАЧЪНШЕ УТ МЪСАЦА СЕПТЕМВРІА ДО МЪСАЦА АУГЪСТА** (Rînduiala cîntării bisericești și sinaxar și pe tot anul, începînd din luna septembrie pînă în luna august).

f. 187^v—232. **СЛЪЖБА СВАТЫЕ И ВЕЛНЫЕ МЪЦЪ** (Slujba sfintului și marelui post).

f. 232—251^v. <Slujbele de la paști pînă la Rusalii>.

f. 251^v—252^v. **О СЛОУЖБЪКЪ И РАЗДРЪЦЕНІИ НЪТНЫЕ СЕДМІЦЕ** (Despre slujba și dezlegările din săptămîina Cincizecimii).

f. 252^v—254. **О СЛОУЖБЪКЪ И ЖИТЕЛЬСТВЪКЪ СВАТАГО ПОСТА СВАТЫМЪ АПОСТОЛЬ** (Despre slujba și petrecerea sfintului post al sfinților apostoli).

f. 254—255^v. **ОУКАЗЪ ОСТАВШИМЪ АПОСТОЛАМЪ И ЕВАНГЕЛІАМЪ НЕПРАЗНОУЕМЫМЪ СВАТЫМЪ** (Arătare pentru apostolii și evangheliile care s-au lăsat la o parte, la sfinții care nu se prăznuiesc).

f. 256. **СВѢТІАНЫ ГЛАСОВЪМЪ** (Svetilnele pe glasuri).

f. 256^v. Albă.

Însemnări

f. 1. A sfintei mănăstiri Bistriți iaste acest tipicariu.

f. 2 A Bistriți <i> (cu o pecetie de fum).

f. 256^v. Храм ѿспении Богородице (Hramul Adormirii Maicii Domnului).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1, și 8. Filigran : mină cu stea la un deget. 25 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate artistic. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

213.

Sec. XVII. Hîrtie. 157 f. 21 × 14 cm. Lipsesc începutul, sfîrșitul și foi după f. 84^v. Iașmirski nr. 52. (Muzeul de antichități). (Îi socoate scris în Moldova).

1. <Ceaslov >

f. 1—79. Începutul lipsește ; înc. **БДМВЪ ЗНАЕНДѢХ ДИЕНА СЕДѢНІА ТВОА.**

f. 79—82^v. Тропари възкресны (Troparele învierii). (După f. 82 o lacună).

2. <Sinaxariul celor 12 luni >

f. 83—138^v. Începutul lipsește ; înc. **НІА УТ ТБЕБ БОГА НАШЕГО ИМАЩИ БО КРѢПОСТЬ ТВОА.**

f. 138^v—146^v. <Troparele și condacele Triodului și ale Penticostarului >. **Начало святаго великаго поста** (Începutul sfîntului și marelui post).

f. 146^v—153. **Чѣстныи Параклис прѣсвятѣи Богородици** (Cinstitul Paraclis al preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 153^v—156^v. **Къ свѣтъа велика недѣли Пасхи** (La sfînta marea duminică a Paștelui). Sfîrșitul lipsește.

f. 157. Indicații liturgice.

Însemnări

f. 79. † **Коупил раб Божію поп Марко и жина его Шъраска, дал ѣ талер, да бждет ему молеб и памѣт и чадал его и дади ут сило Тѣтъраш къ црѣков ут Броциени еде же ест Храм арѣагила Михжила пред Богомъ, къ вѣкы. Аминь.**

(A cumpărat robul lui Dumnezeu, popa Mareu și soția lui Parasca, a dat 2 taleri, să-i fie lui rugăciune și pomenire și copiilor lui și a dat-o din satul Tătărași în biserica de la Broșteni, care este hramul arhanghelului Mihail, înaintea lui Dumnezeu, în veci. Amin). (Scris sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu și verde. Ornament în culori la f. 79. Filigrane : cruce cu stemă, secure. 21 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI. Hirtie, 129 f. 21 × 15 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul.

Iațimirski nr. 53. (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XVII, dar scrisul este din sec. XVI).

<Tipic>

f 1—110. Indicarea cîntărilor pe tot anul în ordinea calendarului. Începutul lipsește. Începe cu luna septembrie. *Interesant faptul că lunile sînt numite și cu numele lor slave populare :*

f. 7. Мѣсеца октѣбрь рекомыи листопад (Luna octombrie numită listopad);

f. 51. Мѣсеца генварь рекомыи просинец (Luna ianuarie numită proșineț);

f. 89. Мѣсеца июн рекомыи изокъ (Luna iunie numită izoc);

f. 96. Мѣсеца июля рекомыи червен (Luna iulie numită cerven).

f. 42. (decembrie 20). Къ тоже дньк пристави сѧ преосвященныи митрополит Петръ въсеа Ржси въ 7 час ноци въ лѣт x 534 и положен быст въ градѣ Москвѣ (În aceeași zi a murit peasfințitul mitropolit Petru a toată Rusia la trei ceasuri din noapte în anul 6<8>34 (1326) și a fost îngropat în cetatea Moscovei¹⁾).

f. 111—129^v. Неделѣ еже в мытари и фарисеи (Duminica Vameșului și a Fariseului). <Rînduiala cîntărilor în postul mare>.

Sfârșitul lipsește.

Însemnări

Pe coperta din urmă, partea interioară : † Izvod de cărți ce s-au luat dela popa...

1 Pănticostaru

1 Triod de post

1 Molituvnic...²⁾

1 Molităvnic Râmnic.

1 Leturghier dela munteni.

1 Paraimier Râmnic.

1 Psaltire.

1 Psaltire tij cu slova muntenească (?).

1 ivanghelie.

1 Psaltire la brutul (?)

1 cădelniță

1 patrafir

3 părechi de naracviți

1 felon

1 stihar

1 naramnă.

¹⁾ Mitropolitul Petru al Rusiei + 1326.

²⁾ Acoperit de eticheta Academiei.

De atîtia au vinit ali nostru.
Smerit erei Nifon. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 21 rînduri pe pagină Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu icoana răsțignirii. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție ucraineană. De la Muzeul de antichități.

215.

Sec. XV. Hîrtie, 285 f. 21 × 13 cm. Începutul și sfîșitul lipsesc; rupt și uzat.
Iațimirski r. 54. (Muzeul de antichități).

1. <Psaltire >

f. 1. Începutul lipsește; înc. cu Psalmul 3.

f. 1—105. Psalmii în număr de 151.

f. 105—115^v. <Cîntările scripturale ce urmează după Psalmi>. înc.

ПѢСНЬ МОИСЕЕВА ВЪ ИСХОДѢ (Cîntarea lui Moisi la Ieșire).

2. <Tipic >

f. 116—152. <Sinaxarul celor 12 luni>. Începutul lipsește. Începe cu luna septembrie.

f. 152—178^v. <Тропаре и condacele Triodului și ale Penticostarului>. Начало святаго и великаго поста (Începutul sfîntului și marelui post).

f. 178^v—211^v. Часовъцъ имѣе нощнью и дневнью службу по старымъ великимъ лавримъ иже в свѣтлыихъ мѣстахъ нашего Савы. Сице послѣдованіе бываеиетъ и въ прочиихъ Иеросалимскыихъ свѣтлыихъ обывѣліи (Ceaslov cuprinzînd slujba de noapte și de zi, după orînduiala marelui lavre, a celui între sfinți părințele nostru, Sava. Aceeași orînduială se obișnuiește și în celelalte locașuri sfinte de la Ierusalim).

f. 211^v—225. Служба ѿкабистѣ прѣсвѣтыи Богородице (Slujba Acatistului preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 225—228. Служба къ Господоу нашему Исусу Христу (Slujba către Domnul nostru Isus Hritos).

f. 228—235. Чѣстныи Параклис прѣсвѣтии владичици нашей Богородици (Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre, Născătoarea de Dumnezeu).

f. 235—237^v. Канон исповѣданія (Canonul spovedaniei).

f. 237^v—244^v. Канонъ молбень къ прѣчиствѣи Богородици (Canon de rugăciune către preacurata Născătoare de Dumnezeu).

f. 244^v—248. Канонъ молбень къ своему аггелю Хранителю (Canon de rugăciune către îngerul păzitor).

f. 248—251. Канонъ ѿ плач прѣсвѣтыи Богородице (Canonul plîngerii preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 252—259. Чин како подобает пѣти Параклис прѣподобнои матери нашои Петке (Rînduiala cu care se cuvine a cînta Paraclisul preacuvioasei maicii noastre Paraschiva).

f. 259—266^v. Чин како подобаетъ пѣти Параклис свѣтѣи царици Ѡеѡфанѣ (Rînduiala cum se cuvine a cînta Paraclisul sfintei împărătese Theofana).

f. 267—271. Rînduiala a diferite cîntări; f. 267: О еже въ келіи лѣтніи иноком (Cîntarea călugărilor în chilia).

f. 271—281^v. Псалмы избрании вънегда поет се Поліелеу (Psalmi aleși, cînd se cîntă Polieleul).

f. 282. Albă cu încercări de condei și însemnări.

f. 282^v—285^v. Сынъ Тропары въскресеніа (Aceștia sînt Troparele învierii).

f. 285^v. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Василіа Келікаго (Ale sfîntului părintelui nostru Vasile cel Mare). inc. К ако писаніе Бога.

Numai cîteva rînduri, sfîrșitul lipsește.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: Începutul unui hrisov al lui Mircea Ciobanul pentru mănăstirea Bistrița: Милостию Божию Іоанъ Мирчѣ воевода. Даватъ господства ми сна повѣленіе госпства ми оцѡу егъменъ отъ свѣтѣи монастыр нарцаемаго Бистрица (Din mila lui Dumnezeu Ion Mircea voevod. Dă domnia mea această poruncă a domniei sale părintelui egumen de la sfînta mănăstire numită Bistrița).

f. 251^v. † Милостию Іоу Матею Басараб воевода (Din mila <lui Dumnezeu> Io Matei Basarab voevod).

f. 282. Scris-am eu de mă rog, cine-și va face pomană cu această carte, să o lege, să fie pentru Dumnezeu.

† Мѣсѡца мартію сконча се дѡховникъ Иларіонъ въ срѣдѣ великою неделѣ, хѣчна мѡ паметъ (Luna martie a răposat duhovnicul Ilarion în miercurea din săptămîna mare. Veșnica lui pomenire) (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

216.

Sec. XVI. Hirtie, 392 f. 20 × 13 cm. Foi rupte și putrede; lipsesc foi după f. 166^v. Iațimirski nr. 55. (Muzeul de antichități).

1. <Psaltire> f. 1—153.

f. 1—139. Давида пророка и царѣ пѣсмъ (Cîntările lui David proroc și împărat).

f. 139^v—153. <Cîntările scriptuare ce urmează de obicei după Psalmi>; înc. Пѣсѣ Моисеѣвоу въ исходѣхъ (Cîntarea lui Moisi la Ieșire).

2. <Tipic> f. 153—393.

f. 153—160^v. Апостолы и евангеліа и блаженны прѣдъ неделѣ (Apostolul și evangheliile și fericirile peste săptămîină).

f. 161—178^v. <Acatistul Maicii Domnului>. Începutul lipsește. Cuprinde canonul de mulțumire către Născătoarea de Dumnezeu, facerea lui Iosif. (Începe cu cîntare a IV-a. Între cîntarea a VI-a și a VII-a se intercalează acatistul propriu-zis al Bunei Vestiri).

f. 179—179^v. Я се имена прѣчистіе Богородице числомъ 72 (Acestea sînt denumirile preasfintei Născătoare de Dumnezeu în număr de 72).

f. 180—192^v. Молитвы святаго причищенна (Rugăciunile sfintei împărtășanii).

f. 192^v—210^v. Якоѣистъ о погребеніи и воскресеніи (Acatistul îngropării și învierii).

f. 210^v—228^v. Якоѣистъ чьстномъ кръстѣ (Acatistul cinstitei cruci).

f. 228^v—232^v. Часове прѣдъ рождествомъ Христовѣмъ (Ceasurile înainte de nașterea lui Hristos).

f. 232^v—235^v. Часове прѣдъ Богоявленіемъ (Ceasurile înainte de Bobotează).

f. 236—239^v. Пятъкъ великѣи (Ceasurile în Vinerea Mare).

f. 240—247. Чьстнии Параклис прѣсвятѣи владичици нашеи Богородици (Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu).

f. 247—255. Чьстнии Параклис сватомъ... Прѣдѣтичи... Іоаннѣс (Cinstitul Paraclis al sfintului Înainte mergătorul... Ioan).

f. 255—260^v. Служба къ Господѣ нашему Исусу Христу (Slujba către Domnul nostru Isus Hristos).

f. 261—275. Часослвецъ имѣа ноциѣа и дневнѣа слоужбѣа по оуставоу прѣподобнаго отца нашего Сави (Ceaslovăț cuprinzînd slujba de noapte și de zi după rînduiala preacuviosului părintelui nostru Sava).

f. 273^v. Albă.

f. 276—370. Тропарникъ въсеѣго лѣта (Troparele pe tot anul).

f. 371—385^v. Служба сватыхъ и великѣхъ мѣтницѣа (Slujba sfintului și marelui post). Se dau și troparele și condacele duminicilor și zilelor de seamă de la duminica Vameșului și Fariseului pînă la duminica Tuturor Sfinților.

f. 385—390. Тропарѣ въскресни и ипакое осмымъ гласомъ (Troparele învierii și ipacoi pe cele 8 glasuri).

f. 390—392^v. Богородичны осмымъ гласомъ и кръсто Богородичны (<Troparele> Născătoarei de Dumnezeu pe cele opt glasuri și ale crucii și Născătoarei de Dumnezeu).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1 și 276. Scris de două mâini (I, f. 1—370^v, II, f. 371—392^v). 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pinză (s-a păstrat un fragment din legătura veche în piele, cu ornamente stilizate). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

217.

1583 (f. 292). Hirtie. 294 f. 21 × 15 cm. Începutul lipsește.
Iașimirski nr. 56. (Muzeul de antichități)

1. <Psaltire>

f. 1—153^v. Psaltirea; începutul lipsește. Începe cu Psalmul 30.

f. 49^v. Albă.

f. 144—170^v. <Cîntările scriptuare ce urmează după Psalmi>. înc. И҃сѣ Моисеова къ исхвдѣ (Cîntarea lui Moisi la Ieșire).

2. <Slujebnic>

f. 171—192. <Slujba Acatistului Maicii Domnului> înc. : Къ пѣток вечеръ ѣ неделѣ поста бываеть слоужба Якоѣстѣ прѣсвятыхъ Богородицѣ (Vineri seară în a 5-a săptămîină a postului se face slujba Acatistului preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 192^v—201^v. Чѣстнынъ Параклис прѣсвятѣи владичици нашеи Богородици (Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpîinei noastre Născătoare de Dumnezeu).

f. 201^v—214. Служба къ Господѣ нашему Исхсѣ Христу (Slujba către Domnul nostru Isus Hristos).

f. 214—228^v. <O serie de rugăciuni>. Prima: Молитва глаголема на исхвдѣ души (Rugăciunea numită, la ieșirea sufletului).

f. 228^v—240^v. Творение Христофвра патрикия Митилина (Opera lui Hristofor patriciul din Mitilene.) Stihuri pentru toate lunile, începînd cu luna septembrie pînă la august.

f. 240^v—263^v. Служба свѣтаго причащенія (Slujba sfintei cuminecături).

f. 263^v—289. Трѣпаре въскрѣсны и ѹпасѣе (Troparele învierii și ipascoi).

f. 286^v. Albă.

f. 289^v—291^v. Чинъ бываемъ праздновати свѣтлыхъ избранныхъ праздниковъ (Rînduiala serbării sfintelor sărbători alese) în ordinea calendarului.

f. 292—294^v. Albe cu însemnări și indicații liturgice în romînește.

Însemnări.

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 292. Сѣжъ книга нареченнынъ Псалтиръ исписа многгорѣшнынъ монахъ Селевестроѣ и даде жъ братѣ своему монаху Евлогіе на Къ златъ татарскыѣ, в лѣтѣхъ ѡ 534 (Această carte numită Psaltire a scris-o mult păcătosul monah Sele-

vestru și a dat-o fratelui său, monahul Evloghie, pe 20 de zloți tătărești în anul 7091 (1583).

f. 293^v. *ИЗРОБНІЕМЪ СЪТЦА И СЪ ПОСПЕШЕНІЕМЪ СИННА СНА КНИГА СЪТВОРИ И СКРАСИ ЕРОМОНАХЪ СЕЛЕВЕСТРОСЪ УТЪ СВАТА МОНАСТІРЪ СЛАТИНА* (Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului a făcut această carte și a înfrumusețat-o Selevestru de la sfânta mănăstire Slatina).

Alte însemnări

f. 292^v. Să să știe când au nins după Sveti Gheorghie, meseța april în douădzăci cinci dzile, vleat 7194 (1682). *ЕРОМОНАХЪ ІОНЪ УТЪ КАМЕН* (Eromonahul Ion de la Piatra).

f. 294. *× ЗСА МКСАЦА ІАНСАРН ПІ ДНИ, ІОНЪ КОНИАСЪ УТЪ КАМЕН* (7231 (1723) luna ianuarie 13 zile, Ion copilul de la Piatra) să se știe.

f. 294^v. Să să știe cînd au murit Costantin Cantimir vodă și au fost într-acel an 70 de orînduiale pe țară, fără ilișuri și fără sulgiuri și fără alte mărunțișuri; și mai pre urmă au scos și hărtii în țară, hărtiia de 6 ughi; și întru această pomană s-au prestăvitu-s<a> și mărie sa. *ВКЧНАА ЕМС ПАМКЪТЪ, ВЛКЪТ × ЗСА МКСАЦА МАРТЪ С* (veșnica lui pomenire, în anul 7201 (1693) luna martie 6).

f. 109. *ІОНЪ ВЛКЪТ × САС* (Ion, în anul 7230 = 1722).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornamente în roșu la f. 61, 154, 171. Filigran : mistreț. 20 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de monahul Selevestru de la mănăstirea Slatina. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

218.

1573 (f. 247^v). Hirtie. 309 f. 31×20 cm. Lipsește începutul și sfîrșitul. Foarte deteriorat. Iașimirski nr. 57. (Muzeul de antichități).

1. <Psaltire> f. 1—130^v.

f. 1—119. <Psalmii>. Începutul lipsește; începe cu Psalmul 7.

f. 99. Completată în sec. XVII, în locul unei foi care lipsea.

f. 120—130^v. <Cîntările scriptuare ce urmează după Psalmi>, înc. : *ІКЪ МОУСЕУВА ВЪ ИХОДЪ* (Cîntarea lui Moisi la Ieșire).

2. f. 131—182^v. *ЧАСОСЛОВЕЦЪ ИМЪЖ НОЩИНЪЖ И ДНЕВНЪЖ СЛОУЖЕЖ ПО ССТАКЪ ПРЪПОДОБНАГО УТЦА НАШЕГО САВЪ* (Ceasloveț cuprinzînd slujba de noapte și de zi după rînduiala preacuviosului părintelui nostru Sava).

3. <Slujbnic> f. 182^v—309^v.

f. 182^v—229. <Rînduiala cîntărilor pe tot anul> înc. : *МКСАЦА СЕНТЕРІЕ ИМАТЪ ДНИ 1, ДНЪ ИМАТЪ ЧАСЪ 11 И НОЦЪ 11* (Luna septembrie are 30 zile, ziua are 12 ceasuri și noaptea 12).

f. 229—243. **Начало святаго и великаго поста** (Începutul sfântului și marelui post). Rînduiala cîntărilor din postul mare.

f. 243^v—244^v. **Тропаре прѣла недела и кивдаки** (Tropare peste săptămîină și condace).

f. 244^v—246. **Богородични осми гласовом** <Troparele> Născătoarei de Dumnezeu, pe opt glasuri).

f. 246—248^v. **Тропарн въскръсеныи и впакои** (Troparele învierii și ipacoii).

f. 248^v—257^v. **Въ патжк ѣ пост вечерь бываеть служба Якаѳистоу прѣ-святыхъ Богородице** (În vinerea a 5-a a postului se face slujba Acatistului preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 257^v—261. **Чистый Параклис прѣсвятки Богородици** (Cinstitul Paraclis al preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 261—264^v. **Служба къ Господу нашему Исусу Христу** (Slujba către Domnul nostru Isus Hristos).

f. 264^v—266^v. **Канон прѣваемъ [прѣваемъ] по въ<сѣ> .. дьни мнихомъ** (Canon cîntat în fiecare zi al călugărilor).

f. 266^v—279. **Апостол и Евангеліа прѣз неделе** (Apostolul și Evan-ghelia pentru săptămîină).

f. 279—288^v. **<Псал>ми избрани господскимъ празникомъ** (Psalmi aleși la sărbătorile împărătești).

f. 289—290. **<Сказаніе> празникомъ господскимъ** (<Lista> sărbătorilor împărătești).

f. 290—309^v. **Евангеліа въскръсныи** (Evangheliile învierii). Sfirșitul lipsește.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 247^v. **Така Макаріе писъ въ лѣто × 3̄0̄1̄, при і҃с҃мен и архімандритъ кѣр Іванъ, вѣчна мѣ паметъ. Ѡ, владико Христе царю, простимъ грѣшнаго, аще, семъ погрѣшна понеже есмь твоє създаніе и не писа аггелъ, нъ каа и пепелъ. Я ви, чесніи ѡтци, чѣтеции, справите и благословите. Яминъ.**

(Așa-zisul <călugăr> Macarie a scris în anul 7081 (1573) sub egumenul și arhimandritul chir Ioan, veșnica lui pomenire. O, stăpîne Hristoase, împărate, iartă păcătosului, dacă întru aceasta am greșit, pentru că sînt făptura ta și nu a scris un înger, ci lut și cenușă. Iar voi, cinstiți părinți, citind, îndreptați și binecuvîntați. Amin).

Alte însemnări

f. 237^v. Această carte iaste a sfîntului schit Cioclovina. Ion Inochentie arhimandrit. (Sec. XVIII început).

f. 303^v. Antonie ungurenil ot Sibîșel, leat 7224 (1716).

f. 308^v. Gheorghie grămaticul ot schitul Cioclovina, Lupul Tutuc (?) ot Tismana. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornament la f. 131. Filigran : ancoră. Scris de două mîini : (I, f. 1—173^v, II, f. 174—309^v). 24 și 30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pînză. Scris în Țara Romînească, la mănăstirea Cioclovina, de monahul Macarie. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

219.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hîrtie, 264 f. 21 × 15 cm.

Iațimirski nr. 58. (Muzeul de antichități).

1. f. 1—19. ЯКОУНСТЪ ПРЪСВАТЪН БОГОРОДНИЦИ (*Acatistul preasfintei Născătoare de Dumnezeu*).

2. f. 19^v—25^v. ЧЪСТНЫИ ПАРАКЛИС ПРЪСВАТЪН БОГОРОДНИЦИ (*Cinstitul Paraclis al preasfintei Născătoare de Dumnezeu*).

3. f. 25^v—30^v. СЛЪЖБА КЪ ГОСПОДЪ НАШЕМС ИСЪСЪ ХРИСТЪС (*Slujba către Domnul nostru Isus Hristos*).

4. f. 30^v—35. КАУИИ МОЛЕБЕНЬ КЪ СВОЕМС АГГЕЛОУ ХРАНИТЕАЮ (*Canon de rugăciune pentru îngerul păzitor*).

5. f. 35—39. КАУИИ МОЛЕБЕНЬ ЧЪСТНОМС ИУАННС ПРЪДИТЧИ (*Canon de rugăciune către cinstitul Ioan Înaintemergătorul*).

6. f. 39—42^v. КАУИИ ЧЪСТНОМС И ЖИВОТВОРАЩОМС КРЪСТЪС (*Canon la cinstita și de viață făcătoare Cruce*).

7. 43—47. КАУИИ СВАТЫМ АПОСТОЛОМ И СВАТОМС НИКОЛЪ (*Canonul la sfinții apostoli și la sfîntul Nicolae*).

8. f. 47—51. КАУИИ МОЛЕБЕНЬ ВЕЩЕ ТРОНИЦИ, АРХАГГЕЛОУ, ПРЪДИТЧИ, НИКОЛЪ И БОГОРОДНИЦИ (*Canon de rugăciune împreună pentru Treime, arhanghel, Înainte mergătorul, Nicolae și Născătoarea de Dumnezeu*).

9. f. 51^v—54. КАУИИ ПЪВАЕМ ПО ВЪСКЪ ДЪНИ МНИХУМ (*Canon de cîntare în fiecare zi al călugărilor*).

10. f. 54—59^v. КЪ НЕДЕЛЪ ВЕЧЕР, НА ГОСПОДИ ВЪЗВАХЪ СТИХИРЫХЪ ПОДОБНЫ (*Dumnica seara la : Doamne, strigat-am, stihire, podobii*).

Urmează stihirile pentru celelalte zile pînă la f. 90^v.

11. f. 90^v—104^v. ЕУАГЕЛІА А ВЪСКРЪСНУ (*Evanghelia I a Învierii*).

12. f. 104^v—105^v. ОУКАЗ ГЛАСОКОМ ІЕУАГЕЛІАМ ВЪСКРЕСЫМ И АПОСТОАС ІЕУАГЕЛА ОУТЪРЕНІИ (*Arătarea glasurilor Evangheliilor Învierii, a Apostolului, Evanghelia utreniei*).

13. f. 105^v—111. АПОСТОЛ И ІЕУАГЕЛІА ВЕЩЕ СВАТЫМ ВЕЛНЫМ (*Apostolii și Evangheliile îndeobște pentru sfinții mari*).

14. f. 112—130^v. СЛЪЖБА СВАТАГО ПРИЧАЩЕНІА (*Slujba sfintei împărtășanii*).

15. f. 131—136^v. ЕГДА КТО ХОЦЕТЪ СПАТИ, ДЪЖЕНЬ ЕСТ ГЛАГОЛАТИ НА КЫИЖДО ВЕЧЕРЪ (*Cînd cineva vrea să doarmă, e dator să spuie acestea în fiecare seară*).

16. f. 136^v—143. МОЛНТВЫ СВАТАГО ГРИГОРИА ДВОЕСЛОВА... (*Rugăciunea sfîntului Grigore Dialogul*).

17. f. 143^v—148^v. Молитва исповѣданіе къ Господоу нашему Исѣс Христоу (*Rugăciunea spovedaniei către Domnul nostru Iisus Hristos*).

18. f. 148^v—149. Молитва святаго Антїохѣ (*Rugăciunea sfântului Antioh*).

19. f. 149—149^v. Молитва прѣподобнаго отца нашего Памсія поустынника еже на кѣѣкъ днь молѣше сѣ (*Rugăciunea preacuviosului părintelui nostru Paisie pustnicul, cu care se ruga în fiecare zi*).

20. f. 149^v—151. Молитва святаго Петра чръноризца (*Rugăciunea sfântului Petru călugărul*).

21. f. 151—152. Молитва къ Господоу нашему Исѣс Христоу съ оумилненіем (*Rugăciunea către Domnul nostru Iisus Hristos cu umilință*).

22. f. 152—152^v. Молитва къ Богородици (*Rugăciune către Maica Domnului*).

23. f. 152^v—156. Чинъ бываеѣт егда съблазнь бѣдетъ въ снѣкъ (*Rînduiala ce se obișnuiește cînd ai păcătuit în somn*).

24. f. 156—158^v. Ѡ житіи срѣчь ѡ пощени и раздрѣдшени въсего лѣта (*Despre hrană, adică despre postit și dezlegare pe întregul an*).

25. f. 159—205^v. Прѣданіе ѣставлѣмъ иже на вѣнѣшненіи странѣ прѣбывающемъ ннѣкомъ рекше скүтскаго житіа правило (*Tradiția regulilor călugărilor ce trăiesc în afară, adică pravila vieții de schit*).

26. f. 205^v—207. Ѡтъ събранна рекше ѡт типика сватыа горы (*Din sinaxare adică din tipicul Sfântului Munte*).

27. f. 207—212. Канѡнъ молебенъ къ Господоу нашему Исѣс Христоу (*Canon de rugăciune către Domnul nostru Iisus Hristos*).

28. f. 212—216. Канѡнъ на исходъ дѣши кврѣ Андреа Критскаго (*Canon la ieșirea sufletului, al lui chir Andrei al Cretei*).

f. 216^v—217^v. Albă.

29. f. 218—226^v <Tablele Pashaliei și ale posturilor >

30. f. 227—228. Ѡ звѣздаѣ глаголемѣи Цигръ (*Despre steaua numită Tigru*).

31. f. 228^v. <O tablă a soboarelor ecumenice, cu locul, data, numărul părinților și numele ereticilor condamnați >.

32. f. 229—230^v. Ѡтъ когда възходитъ сльнце исходитъ въ зодїи (*De cînd iese soarele și merge pe zodiac*) . .

33. f. 230^v—231^v. Ѡ възходѣ луни (*Despre mersul lunii*).

34. f. 231^v—232. Ѡ оудобныхъ зодїѡхъ добрыхъ же и злыхъ и посрѣднихъ (*Despre zodiile favorabile, bune și rele și cele mijlocii*).

35. f. 232. Ѡ добрыхъ днѣхъ (*Despre zilele bune*).

36. f. 232—233^v. Ѡ разболѣвшимъ сѣ чловѣцѣхъ (*Despre îmbolnăvirea omului*).

37. f. 234—237. Ѡ исправленіи зодїѡмъ (*Despre alcătuirea zodiilor*).

f. 237^v. Albă.

38. f. 238—238^v. **ѢТ ПРАВЛА СВѢТЫХ АПОСТОЛЪ** (*Din Pravila sfinților apostoli*) inc. **ИЖЕ ВЪ СВѢТЫИ АГГЕЛЪ.**

39. 238^v—246^v. **ИЖЕ ВЪ СВѢТЫХ ѠТЦА НАШЕГО ѲѠНАСІА БЕЛКАГО ПАТРІАРХА ІЛЕХАНДРЪСКАГО,** слово ѡглавлено къ заповѣдемъ Божиимъ въсѣмъ ѡтвергшїимъ сѧ мира (*Al celui între sfinți, părintele nostru Atanasie cel Mare, patriarhul Alexandriei: Cuvînt pe capitole, despre învățătura lui Dumnezeu pentru toți cei ce se leapădă de lume*) inc. **РАЗЮБЛЕННИИ, ПОПЕЦЪМЪ,**

40. f. 246^v—255. **ѢТ ОУЧИТЕЛСТВА ѠТЦА. ѲММѠНЪ** (*Din învățăturile părintelui Ammon*) inc. **ЧЕТЫРИ ВЕЩИ СЖТ...**

41. f. 255^v—257^v. **ѢТЦА МАКАРА** (*Al părintelui Macarie*) inc. **ИЖЕ БѠ СЖДАЖ.**

42. f. 258—260. **СВѢТАГО ВАСИЛА БЕЛКАГО.** Слово како достоитъ инокумъ быти нестѡжателномъ (*Cuvîntul sfîntului Vasile cel Mare: cum se cuvîne călugărului să fie sărac*) inc. **ПОСТОИТЪ ИНОКОУ ПРѢЖДЕ ВЪСѢХЪ.**

43. f. 260^v—261^v. **<Modele epistolare>** inc.: **ПРѢДОСЛОВІА ПОСЛАНИИМЪ** (*Începerea epistolelor*). **МИТРОПОЛИТА** (*mitropolitului*). **ГОСПОДАРЮ** (*domnului*). **БОЛѢРИНЪ** (*boierului*). **ІЕГЪМЕНИМЪ** или **СВѢЩЕННИКОМЪ** (*egumenilor sau ieromonahilor*), **ДРЪГ** (*prietenului*)

f. 262—264^v. **Албе** cu însemnări.

Însemnări

f. 263. **ѢГДА ПРИСТАВИ Сѧ БРАТЪ НАШЕМЪ ЕРОДІАКОНЪ ГІДИИИИ И БИСТЕЧЕНІЕ ЛѢТОВО** × **ЗРНЪ. МѢСАЦА ФЕВ. КЪ** въ дѣни **ВАСИЛАЕ** **ВОЕВОДА.**

(Cînd a murit fratele nostru ierodiaconul Ghedeon și a fost cursul anilor în 7156 (1648) februarie 26 în zilele lui Vasile voevod¹).

Scris-am eu, mic ca de doîzeci de ani, raiul cel desfătat cu greșală au lăsat. Să să știe de cînd am învățat docsologie grecește la părintele Sofronii cu David ugurianul și o priceasnă <7>258 (1750) ghenari 20 dni Toder <criptogramă> diiac.

f. 265^v. **ІѠ ДУКА ВОЕВОДА БОЖІЮ МИЛОСТІЮ** (*Io Duca voevod*²) **ДИН МИЛА ЛУИ ДУМНЕЗЕУ.** **ЕРМОНАХЪ МИХІЕ** **ЕГУМЕНЪ** от свѣата монастире **БИСТРИЦІИ.**

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Frumoase ornamente în culori la f. 1, 112, 131. Filigran: mistreț, 19 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în piele și carton. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anti-chități.

220.

Sec. XVI. Hîrtie 185 f. 28 × 19 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc. Numeroase foi rupte. Lipsesc foi după f. 80^v, 171^v.

Iațmirski nr. 59 (Muzeul de anti-chități). (reproduce o însemnare romînească în care se spune că această carte e a mănăstirii Goha din Iași; foaia azi nu se mai găsește).

¹) Vasile Lupu, domnul Moldovei, 1634—1653.

²) Gheorghe Duca, domnul Moldovei, 1665—1666, 1668—1672, 1678—1684.

<Psaltire cu tipic>

f. 1—6. Psaltirea. Începutul lipsește; începe cu Psalmii 65—69. După aceea urmează o lacună.

f. 7—16. Cîntările utreniei și vecerniei, începutul lipsește.

f. 16—21. Тропари и кондаке и свѣтлыны прѣкъ въса седмьцж (Troparele și condacele și svetilnele pentru toată săptămîna).

f. 21—24^v. Тропари Богородичны и ипакоже въскресни ѡсмымь гласо-
вѡмь (Troparele Născătoarei de Dumnezeu și ipacoi învierii pe opt
glasuri).

f. 25—57. Богородични и крстѡбогродични ѡсмымь гласовѡмь (Cîntările Născătoarei de Dumnezeu și ale Născătoarei de Dumnezeu la cruce pe opt glasuri).

f. 57—80^v. Начало вечерни (Începutul vecerniei). Urmează cîntările vecerniei mici și mari).

După 80^v o lacună.

f. 81—178. <Troparele și condacele de peste an>. Începe cu ziua de 4 septembrie (începutul lipsește).

După f. 171^v lipsește o foaie cu începutul lunii august.

f. 178^v—185^v. Тропарѡ и кондаци великыѡ м-цж (Troparele și condacele postului mare). Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă cu coroană. 22 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticități.

221.

1531 (f. 311). Hîrtic, 320 f. 22,5 × 17 cm. Începuul și sfîrșitul lipsesc. Lipsește o foaie după f. 305 și alta după f. 310; f. 280 urmează înainte de f. 311.

Iațmirski nr. 60. (Muzeul de anticități).

1. <Psaltire> f. 1—68^v.

f. 1—54. Psaltirea. Începutul lipsește. Cuprinde numai Psalmii 105—151, urmat fiecare de tropare.

f. 54—68^v. <Cîntările scripturale ce urmează de obicei după Psaltire>. înc. Пѣснь Давидъ въ нѣходѣ (Cîntarea lui David la Ieșire).

2. <Tipic> f. 68^v—311^v.

f. 68^v—69^v. Сін тропари въскресни поют се въ неделю, по непорочнаѡ (Acele tropare ale învierii se cîntă duminica, după „neprihănite”).

f. 70—71. Дрѡусин тропари поемн въ соуботоу, по непорочнаѡ (Alte tropare, care se cîntă sîmbăta, după „neprihănite”).

f. 71^v. Albă.

f. 72—133^v. Часословѣцъ имѣе ноцю и дневноюу слоужбеу по типикоу Иерусалимскоу святаго Савы (Ceaslovăţ cuprinzînd slujba de zi şi de noapte după tipicul sfîntului Sava de la Ierusalim).

f. 133^v—137^v. Трѡпари въскрєсны и Богородичны (Troparele învierii şi ale Maicii Domnului).

f. 137^v—139^v. Трѡпары дъневней прѣз неделю (Troparele zilnice în săptămîină).

f. 140—155^v. Блажены апостолы і Євѡггеліа прѣз неделю (Fericirile la Apostol şi Evanghelia peste săptămîină).

f. 155^v—204^v. <Rînduială la slujbele de peste săptămîină> înc. Въ неделє вечер на Господи възвѡх (Duminică seara, Strigat-am către Domnul).

f. 204^v—223. Канѡнъ свѡтыимъ апостолѡм (Canon la sfinţii apostoli).

f. 223—239. Канѡнъ чѣстномѡ кръстѡ, творєніє Григоріа Синѡита (Canonul la cinstita cruce, opera lui Grigore Sinaitul).

f. 239—242^v. Канѡнъ ѡ плачи Богородици (Canon despre plîngerea Maicii Domnului).

f. 242^v—247. Канѡн молебєнъ прѣсвѡтѣи Богородици (Canon de rugăciune a preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 247—252. Канѡн молебєнъ къ прѣчистѣи Богородици (Canon de rugăciune către preacurata Născătoare de Dumnezeu).

f. 252—262^v. Канѡн шедрѣже по имени свѡтыи възсєго лѣта, творєніє Григоріа инока (Canon cuprinzînd pe nume toţi sfinţii întregului an, opera lui Grigore călugărul).

f. 263. Канѡн пѣваемъ на исходъ дѡши (Canon care se cîntă la ieşirea sufletului).

f. 263—271. Инок канѡн молебєнъ прѣсвѡтѣи Богородици (Alt canon de rugăciune al preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 271^v—308^v. Катавасіє . . . възсєлѣтныє празникѡм (Catavasia... la sărbătorile din tot anul);

între alţi sfinţi, la f. 277^v, Стефана Срѣбскаго иже въ Дечанахъ (A lui Ştefan al Serbiei, de la Deciani).

la f. 291^v—308^v. Свѡтѡс Сіменѡс и свѡтѡмѡ Савы срѣбьскомѡ (A sfîntului Simion şi a sfîntului Sava al Serbiei).

f. 308^v—311^v şi f. 288—288^v. Свѣтилны съ Євѡггелскимѡ самогласнымѡ аї, творєніє chir Льва прѣмоудраго (Sveatilne cu idiomelele Evangheliei, 11, opera lui chir Leon cel înţelept).

f. 311—311^v. Însemnarea scriitorului manuscrisului (v. mai jos).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 311—311^v. <И>зволєніємъ Ѡтца и съ <поспѣшніємъ>¹ Сына и съвѣршєніємъ Стѡтаго Дѡха а<зѡ много> ѣрѣшніи и мѡнши въ иноцѣхъ, недостѡннии Христѡс рабѡ, ієродіакѡн Теофіл съписахъ сію книгѡ въ земли Ѣгровѡдѡнскѡи

¹) Rupt.

въ монастыри зовомен Быстрица прилежащъ въ подкрыли горы глаголюемыя Папѣша идеже естъ потрѣженіе и тѣтори [баніа, съ благословеніемъ отца нашего и҃сѣмена иеромонаха куръ Мисаила и повелѣніемъ раба Божіа іеродіакона Ѳеодора епископа тобожда монастыра имже бѣди вѣчнаа память, въ лѣтѣ х̄ ̄ ̄ и лѣтѣ, въ дѣни благочестиваго и Христолюбиваго господина Іу Клад воеводы сынъ бывшаго Клад воеводы Младого, иже пріеть коньць житію въ дѣни Іу Басараба воеводы.

Тѣмже колѣнѣ прѣклонъ, молю се и млиши се, дѣю, поюцимъ или чѣтѣ-щимъ или прѣписѣющимъ, аще бѣдетъ что погрѣшено, поюще любве ради <Христа, прос>тите въ сем потрѣдившаго <выше> реченнаго мниха сѣрдно благословите а не клѣнѣте, пониже не писа ДѢХ Свѣти ни аггелъ, нѣ рѣка грѣшна и брѣнна и дѢХ оунымыи и каанныи и грѣшныи, да и вы сподобите се оуслышати страшнаго и нелицемѣрнаго сѣдіе, благыи нынѣ штебѣть: пріидѣте благословеніи отца моего, наслѣдѣшите оуготованное вамъ царствіе отъ сѣложеніа мирѣ, его же бѣди оулѣчити въскѣмъ намъ славице въси кѣсно Ѡтца и Сына и Свѣтаго ДѢХа и нынѣ и присно и въ вѣкы вѣкомъ. Ѳмин.

(Cu voia Tatălui și cu <ajutorul >¹⁾ Fiului și cu săvârșirea Sfintului Duh, Eu, <mult >¹⁾ păcătosul și mai mic între călugări, nevrednicul rob al lui Hristos, ierodiaconul Theofil, am scris această carte în țara Ungrovlahiei în mănăstirea numită Bistrița, care se află la poalele muntelui numit Păpușa, unde este truda și ctitoria banilor, cu binecuvîntarea părintelui nostru egumenul ieromonah chir Misail și cu porunca robului lui Dumnezeu ierodiaconul Theodor eclisiarhul aceleiași mănăstiri, căruia să-i fie veșnică pomenire, în anul 7039 (1531) în zilele drepteiinstitorului și de Hristos iubitorului domn Io Vlad voevod²⁾, fiul fostului Vlad voevod cel Tînăr, care a primit sfișitul vieții în zilele lui Io Basarab voevod.

De aceea, plecînd genunchii, mă rog și cer milă celor ce vor cînta sau vor citi sau vor copia, dacă va fi ceva greșit la cîntare, pentru dragostea lui <Hristos >¹⁾, iertați pe cel care s-a trudit, <mai sus >¹⁾ zisul călugăr, binecuvîntați-l din inimă și nu-l blestemați, pentru că n-a scris Duh Sfînt, nici înger, ci mină păcătoasă și de lut și duh întristat, nefericit și păcătos, ea să vă învredniciți și voi să auziți la judecata cea înfricoșată și fără fățarie acel răspuns bun : veniți binecuvîntații părintelui meu, să moșteniți împărăția gătită vouă de la facerea lumii, pe care, fie, s-o dobîndim noi toți, slăvind cu toții împreună pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfîntul Duh și acum și pururea și în vecii vecilor, Amin).

Alte însemnări

f. 288^v. Scris-am eu Staico logofăt ot Bistrița. (Sec. al XVII-lea).

Ieroddiacon Efrem scris-am acest nume să se pomenească la sfînta liturghie. (Sec. al XVII-lea).

¹⁾ Rupt.

²⁾ Vlad Innecatul (1530—1532), fiul lui Vlad cel Tînăr (1510—1512).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 72, 271^v. Filigran : ancoră într-un cerc. 21 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pfnză. Scris în Țara Românească, la mănăstirea Bistrița, de ierodiaconul Theofil. Slavă bisericească de redacție sârbească. De la Muzeul de antichități.

222.

1612 (f. 187). Hîrtie. 249 f. 21 × 17 cm. În legătură fragmente dintr-un slujebnic slav, sec. XVI. Sfirșitul lipsește, multe foi rupte. Iașimirski nr. 61. (Muzeul de antichități).

<Psaltire cu tipic>

f. 1—2^v. Fragment dintr-un slujebnic slav.

f. 3. Albă cu însemnări (v. mai jos).

f. 4—4^v. Întroducere la Psaltire : **СНЦЕ ПОЧИНАЕ ПСАЛТИР** (Așa începem Psaltirea).

f. 5—187. Textul Psaltirii : **ДАВИДА ПРОРОКА И ЦАРЪ ПЪС** (Cîntările lui David proroc și împărat).

f. 187^v—188^v. **МОЛНТКА ПО СВЪРЪШЕНИ ПСАЛТИРЪ** (Rugăciune după sfirșirea Psaltirii).

f. 189—207^v. <Cîntările scriptuare ce urmează de obicei după Psalmi >; **ИНС. ПЪСНЬ МОИССОВА ВЪ ИСХУДЪ** (Cîntecul lui Moisi la Ieșire).

f. 208—215. **СЛУЖБА КЪ БОГОУ НАШЕМОУ ИСХС ХРИСТОУ** (Slujbă către Dumnezeu nostru Iisus Hristos).

f. 215^v. Albă.

f. 216—217^v. **СНЦЕ ПОЧИНАЕМ ЯКАОИСТЪ** (Așa începem Acatistul).

f. 217—243^v. **БЪ ПАТОК Ё РЕДЕЛЪ ПОСТА БЫВАЕТ СЛУЖБА ЯКАОИСТЪ ПРЪСВАТЫХ БОГОРОДИЦЪ** (Vineri în a cincea săptămină a postului, seara, se ține slujba Acatistului preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 244—249^v. **ЧЪСТНЫИ ПАРАКЛИС ПРЪСВАТЪКИ ВЛАДИЦИЦИ НАШЕИ БОГОРОДИЦИ** (Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu). Sfirșitul lipsește.

f. 250—250^v. Fragment de rugăciune slavă (alt mss).

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 187. **СЛАВА СВЪРЪШИТЕЛО БОГОУ НАШЕМОУ ВЪ ВЪКЪ, АМИН. ИСПИСА СИН ПСАЛТИРЪ МИХАИЛЪ ДІАКЪ ВЪ ЛЪТО × ЗРЪК МЕСАЦЪ ФЕВРВАРИИ АІ** (Slavă Dumnezeului nostru săvîrșitorului, în veci, amin. A scris această Psaltire Mihail diacon în anul 7120 (1612) luna februarie 11)

f. 94—105. Pe marginea de jos a paginilor : **СОТ КЪНИГИ ДОБРА И УТ ВЪСЪХ СЪТ СЪ КНИГЫ И ДА НЕ ИМАЕТ ВОЛИ НИКТОЖЕ ВЪЗЪАТИ ИХ УТ ТВОГО СВЪТЪКИ МОНАС(ТИРЪ), А ИЖЕ ПОКОУСНЕВИИ СЪ ВЪЗЪАТИ ИХ ИЛИ ПРОДАТИ ИЛИ ИЗВЕСТИ НЪКАКО**

ѡТ НИХЪ СЪ НѢКЫМЪ ОУХИЩЕНІЕМЪ ѡТ СВАТНИ МѢСТО ТОГО ПОНѢ ВЪ ИНОЖЪ МОНАСТІРЪ НАИ ВЪ МИРСКЫХЪ СЕЛАХЪ БЕЗЪ ВѢСТИ СВАТІИ СЪВѢРЪ, ДА БЖДЕТЪ ПРОКЛАТЪ И ТРЪКЛАТЪ ѡТЪ ГОСПОДА БОГА СЪТВОРШАГО НЕБО И ЗЕМЛЮ И ѡТЪ ПРѢЧНЫМЪ ЕГО МАТИ И ѡТЪ ТНІ СВАТЫХЪ ѡТЦЪ ИЖЕ ВЪ НИКИИ И ѡТЪ ВЪСѢХЪ СВАТЫХЪ И ѡТЪ НАСЪ ДА БСТЪ НЕПРОЩЕНЪ И ВЪ СІИ ВѢКЪ И ВЪ БЖДЖЩІИ И ДА ИМАЕТЪ ПРИЧАСТІЕ СЪ ІРІА ТРЪКЛАТІЕМЪ И СЪ ЕУНОМІЕ И СЪ СЪВѢРА БЕЗЪ ГЛАВНАГО И СЪ ИНИМИ ЕРТИКЫ И СЪ НОУДОЖЪ ПРѢДАТЕЛЕМЪ ХРИСТА И ДА РА(С)ТЛАНТЪ СЪ ТѢЛѡ ЕГО ДОНДЕЖЕ ЖИВЕ БЖДЕТЪ, КОТОРИИ БЖДЕТЪ ТАКОВІИ ТАКО АЗЪ СЪ МНУГЫМИ НИЩЕТИ СЪТВОРИХЪ ХОДИТИ ПО НИМЪ МОНАСТІРЪ СЪ МНУГЫМИ СКРЪБЫ И ПОЛОЖИХЪ НАДЕЖДАЖЪ МОЖЪ НА МАТИ НАША БОГОРОДИЦЕ КОТОРАЯ НЕУМАЛѢЕТЪ СЪ МИЛОСТИ ЕЖЪ НИКОЛИЖЕ НА ВѢКЫ; СЪИ ИСПИСОКЪ СЪТВОРИХЪ ВЛѢТО × ЭРКА МѢСАЦА ФЕВРВАРЪ 3 ДНИИ.

(Din cărțile cele bune și cu toate sînt 6 cărți și să nu aibă voie nimeni să le ia de la această sfîntă mănăstire, și cine va încerca să le ia sau să le vîndă sau să le ducă cu vreo înșelăciune dela acest sfînt loc în altă mănăstire, sau în sate mirenești, fără știrea sfîntului sobor, să fie blestemat și de trei ori blestemat de Domnul Dumnezeu făcătorul cerului și al pămîntului și de preacurata lui Maică și de 318 sfînți părinți cei de la Niceia și de toți sfînții și de noi să fie neiertat și în acest veac și în cele viitoare și să aibă parte cu Arie cele de trei ori blestemat și cu Evnomiie și cu Siver cel fără cap ¹⁾ și cu alți eretici și cu Iuda trădătorul lui Hristos și să putrezească trupul său cît timp va fi încă viu, care va fi întocmai ca și mine, care cu multă sărăcie am fost pus să umblu în alte mănăstiri, cu multe supărări și mi-am pus nădejdea mea în maica noastră Născătoarea de Dumnezeu, căreia nu i se micșorează mila ei nici odată în veci. Această însemnare am făcut-o în anul 7124 (1616) luna februar 7 zile).

Alte însemnări

f. 3. Să se știe de cîndu au ninsu în luna avgust în 3 zile, leat în 7224 (1716) în zilele lui Mihai vodă²⁾ în domnie a 3a. Să se știe de cîndu am venit eu, Dumitrașco aici la mănăstire la Beserecani și ne-u predat Nemții în dzilele lui <Mi>hai vodă¹⁾ leat 7225 (1717) ghenarie 24.

Să se știe de cînd au fost Ștefan Calotă în Bisiricani 7243 (1735).

f. 187. Să să știe de cînd am ceput la Psaltirile measița iunie 10 zile, cinstite și prea iubite a ta (sic) frate Ghe., de cînd ne tot pîrfeai la igumenul Ghi. o să îți mi<nte>.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 4, 5, 94, 189, 216, 218. Inițiale ornate. Filigran: mistreț. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de Mihail diacul. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

¹⁾ Vezi nota la ms. nr. 103.

²⁾ Mihai Racoviță, domnul Moldovei, 1712–1726 (în a treia domnie).

1628. (f. 260^v). 352 f. 20 × 17,5 cm. Lipsesc foi după f. 7^v.

Iațimirski nr. 62. (Muzeul de antichități).

f. 1. Albă, cu încercări de condei.

1. f. 1^v—3^v. <Rugăciuni către Maica Domnului (scrise mai târziu de altă mână decît restul manuscrisului).

f. 4. **Ѣгда начинаеш правил его, прѣжде помози см сице** (Cînd începi pravila ta, înainte, roagă-te astfel :).

2. <Psaltire> f.4^v—260^v.

f. 4^v—6. **Чинь егда хоцеш пѣти Псалтирь** (Rînduiala după care vei cînta Psaltirea).

f. 6^v—7. Albe.

f. 7^v. Chipul lui David cîntînd din chitară. Urmează o lacună.

f. 8—237^v. <Textul Psalmilor>. Începutul lipsește. Începe cu Psalmul 2.

La f. 124 o cruce pe toată pagina ; f. 124 albă, apoi continuă Psalmii.

f. 238—260. Cîntările scriptuare, care urmează după Psalmi. înc. : **Иже Моисеова съ исходѣ** (Cîntarea lui Moisi, la Iesire).

f. 260^v. Însemnarea scriitorului manuscrisului (v. mai jos).

3. <Slujebnic> f. 261—345^v.

f. 261—262^v. înc. **Сице починаем Якаѡнствъ** (Așa începem Acatistul).

f. 263—292. **Якаѡнствъ прѣсвятѣи Богородици** (Acatistul preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 292—304^v. **Чѣстныи Параклис прѣсвятѣи владичици нашеи Богородици** (Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu).

f. 304^v—314^v. **Служба къ Господоу ижемоу Исѡс Христоу** (Slujba către Domnul nostru Iisus Hristos).

f. 315—339^v. **Служба святаго причащенія** (Slujba sfintei împărtășanii).

f. 339^v—345^v. **Ѣгда кто хоцет спати см, длѣжень см ест глаголати на кындѣ вечерѣ по страстѣмъ молитвѣж** (Cînd cineva vrea să doarmă, e dator să spuie în fiecare seară, după patemi, această rugăciune...)

(Text scris de altă mână, mai nouă ; cuprinde și alte rugăciuni).

f. 346—346^v. Albe.

f. 347—351. Tăblițele Pascaliei.

f. 351^v—352^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 260. **†Изволеніем Ѡтца и поспѣшеніем Сына и съврѣшеніем Святаго Дѡха. Се аз многорѣшныи и въ нищѣхъ недвостонныи рабъ Христовъ, неромнѡхъ Ісаіа, въздѣлѣніемъ Святаго Дѡха оусерѣдствовахъ и сътворихъ съи Псалтырь въ**

НЕМЖЕ И ЯКООНСТ И ПАРАКЛИС ПРЧИСТЫМЪ И СЪ ПРВЧИИ ПРИШГЫ И ДАДУХЪ ЕМЪ ВЪ СВАТЫИ МОНАСТЫРЪ ЗВЪОМЫИ БЕСЕРЕКАНИ, ЯКО БЫТИ МНЪ ВЪ ПАМЯТЪ И ВЪ ШТПЩЕНІЕ ГРѢХЪЕНОЕ. ТАКОЖДЕ И НЕШТАДЪЛЕНА ДА БЖДЕТЪ ШТ СЕГО СВАТАГО МѢСТА ПОДЪ КЛАТВОЖЪ СВАТЫХЪ АПОСТОЛЪ И БОГОВИНСНЫХЪ ШТЦЪ И СЪВЕРЪШИ СѢ ВЪ ДЪНИ БЛАГОЧЪСТИВАГО ІУ МІРВОНЪ БАРНОВСКІИ ВОЕВОДА, ВЪ ЛѢТЪХЪ ХЪ ЗРЛСЪ ГЕНАРИЕ КД.

(† Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfintului Duh. Iată eu, mult păcătosul și între călugări nevrednicul rob al lui Hristos, ieromonahul Isaia, am împlinit dorința Sfintului Duh și am făcut această Psaltire, în care se află și Acatistul și Paraclisul Preacuratei și cu alte adaosuri și am dat-o la sfînta mănăstire numită Beserecani, ca să-mi fie mie pomană și pentru iertarea păcatelor. De asemenea să fie neclintia de la acest sfînt loc, sub blestemul sfinților apostoli și al părinților purtători de Dumnezeu. Și s-a sfișit în zilele binecinstitorului Io Miron Barnovschi voevod¹), în anul 7136 (1628) ianuarie 24.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente la f. 125, 238, 263. La f. 7^v un desen reprezentînd pe proorocul David. Textul dela f. 339^v—345^v scris de altă mînă, mai nou. 15 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova, la mănăstirea Bisericanii, de călugărul Isaia. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anti-chități.

224.

Sec. XVII. Hîrtie. 321 f. 21 × 14 cm. Lipsesc începutul și sfișitul. Numeroase foi rupte din care se păstrează fragmente.

Iașimirski nr. 63. (Muzeul de anti-chități).

1. <Psaltire> f. 1—205.

La început, cîteva foi rupte, nenumerotate, din care s-au păstrat fragmente; cuprindeau o introducere la Psaltire.

f. 1—25. ЧИНЪ ЕГДА ХОЩЕШИ ПѢТИ ПСАЛТЫРЬ (Rînduiala cînd vrei să cînti Psaltirea).

f. 4. Albă, cu exerciții de scriere.

f. 4^v. Chipul lui David (miniatură).

f. 5—189. Textul Psalmilor. Titlu: ДАВИДОВА ПРОРОКА И ЦАРѢ ПѢС (Cîntările lui David împărat și proroc).

f. 97^v. Albă.

f. 190—205^v. Cîntările scriptuare care urmează după Psalmi. înc.: ПѢС МОИСЕВКА ВЪ ИСХОДѢ (Cîntarea lui Moisi la „Teșire”).

2. f. 205—205^v. О СЪКРАЩЕНИ ПОСТ ПОСТНИКОУ СЪ ЛЮТЪРГІАМИ И ПСАЛТЫРМИ (Despre postul pustnicului cu liturghiile și Psaltirile pe scurt).

3. <Ceaslov mic>

¹) Miron Barnovschi, domnul Moldovei (1626—1629).

f. 206—237. Часословець имѣа нощнѣа и днѣвнѣа слоужбѣа по оуставоу прѣподобнаго отца нашего Савы (Ceasloveţ cuprinzînd slujba de zi și de noapte după rînduiala prea cuviosului părintelui nostru Sava).

f. 237^v. Albă.

4. <Tipic> f. 238—321^v.

f. 238—304^v. Последованіе црѣковнаго пѣнія и събраніа въслѣтнаго, начнше от мѣсѣца септерія до мѣсѣца августа (Rînduiala cîntării bisericești și sinaxar pe tot anul, începînd din luna septembrie pînă în luna august).

f. 304^v—317. Начало свѣтаго и великаго поста (Inceputul sfîntului și marelui post).

f. 317^v—321. Тропаре въскресни упокоє всмим гласовом (Troparele învierii, ipacoi pe opt glasuri).

f. 321—321^v. Богородични и Крсто Богородични (Cîntările Născătoarei de Dumnezeu și ale Născătoarei de Dumnezeu la cruce).

Sfirșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu și aur. Inițiale ornate. Miniatură în culori (regele David) pe o pagină întreagă la f. 4^v. Ornamente în culori la f. 173, 4, 97, 190, 206 și 238. 19 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură în pînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

225.

Sec. XVII. Hîrtie. 325 f. 23 × 16 cm. Sfirșitul lipsește, și foi după f. 200^v. Iațimirski nr. 64. (Muzeul de antichități).

1. <Psaltire> f. 1—217^v.

f. 1—1^v. Сице починнаемъ Псалтирь (Așa începem Psaltirea).

f. 2—200^v. Давида пророка и царѣ пѣснь (Cîntările lui David proroc și împărat). Textul Psalmilor în număr de 150. După f. 200 o lacună, lipsește Psalmul 151.

f. 201—217^v. Cîntările scriptuare ce urmează după Psalmi. Lipsește începutul primei cîntări a lui Moisi. inc. ѿбнѣа свѣтаго твоѣа.

2. <Ceaslov mic>

f. 218—325. Часословець имѣа нощнѣа и днѣвнѣа слоужбѣа по оуставѣ прѣподобнаго отца нашего Савы (Ceasloveţ cuprinzînd slujba de noapte și de zi după rînduiala prea cuviosului părintelui nostru Sava).

Sfirșitul lipsește.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: † Іон Барновскы Мовила воевод Бож... (Ion Barnovschi Movila¹) voevod <din mila lui> Dumnezeu...).

¹) Miron Barnovschi (1626—1629).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornamente în roșu la f. 1 și 2, și în culori la f. 102^v, 218. 18 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate pe coperta din față. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

226.

Sec. XVII. Hirtie. 107 f. 29 × 20 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul; deteriorat și putred.

Iațimirski nr. 65. (Muzeul de antichități).

1. <Psaltire> f. 1—61.

f. 1—44. Textul Psalmilor. Începutul lipsește. Începe cu Psalmul 110 și merge pînă la Psalmul 151.

f. 44—61. Cîntările scripturale. înc. *Пѣсѣ Моисѣева въ исходѣ* (Cîntarea lui Moisi la Ieșire).

f. 61. Jos, o rugăciune adausă mai tîrziu.

f. 61^v. Însemnare cu cuprins religios.

2. <Ceaslov mic> f. 62—107^v.

f. 62—81. *Часословъць имѣе ношнѣю и дневною слоужбоу по оуставоу прѣподобнаго отца нашего Савы Иерусалимскаго* (Ceasloveț cuprinzînd slujba de zi și de noapte după rînduiala prea cuviosului nostru părinte Sava de la Ierusalim).

f. 81—85^v. *Богородичны осмиимъ гласомъ пѣваемы на Бого и Господь съ тропаремъ* (Cîntările Născătoarei de Dumnezeu, pe opt glasuri, cîntate la „Dumnezeu este Domnul” cu tropare).

f. 85^v—107^v. *Светилне прѣз неделю* (Svetilnele peste săptămîină).

Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament la f. 44. Filigran: ancoră în cerc. 17 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură nouă în pînă. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

227.

Sec. XVI. Hirtie, 99 f. 22 × 14 cm. Lipsesc foi după f. 4^v, f. 11 ruptă, goluri în text la 19^v—23^v.

Iațimirski nr. 66. (Muzeul de antichități).

<Liturghier>

f. 1. Însemnare în romînește pentru rînduiala împărtășaniei în ceasul morții; înc.: † Întra aciaste zile cade se cene minîncă carine, în toți anii pînă la moartea lui, de va dzécea și va măinca carne sau brînză, la moarte să nu-l cumenece. . . (probabil sfîrșitul sec. XVI).

f. 1^v—2^v. Text slav despre învierea lui Hristos.

f. 3. Albă.

f. 3^v. Rugăciunea „Cuvine-se cu adevărat” în grecește, scrisă în litere chirilice († *ѲѢИИИ ЕСТНН ОС ОЛЕΘОС МАКАРИЗЕНЬ СЕ ТИИ ΘΕΩΤΟΚΟΝЬ...* Sec. XVI.

f. 4—9^v. <Liturghierul>: *ѸСТАВЪ БОЖЕСТВЕННА СЛЪЖБ[Е]Ы ВЪ НИИЖЕ И ДІАКОНСТВА* (Rînduiala dumnezeeștii slujbe, în care și a diaconului).

f. 10^v—24^v. *БОЖЕСТВЕННА СЛЪЖБА ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ІВАННА ЗЛАТОУСТАГО* (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur).

f. 25—55. *БОЖЕСТВЕННА СЛЪЖБА ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ВАСИЛІА ВЕЛИКАГО* (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare).

f. 55^v—58. *ПРИПѢЛА НА ВЪСА ПРАЗНИКЫ ГОСПОДСКЫА И МЪЧЕНИКЪМ* (Pri-peale la toate praznicele domnești și ale mucenicilor).

f. 58—75. *ПСАЛМИ ИЗБРАНЫ ПѢВАЕМЫ НА ГОСПОДСКЫА ПРАЗДНИКЫ ПО ПОЛНЕН* (Psalmi aleși ce se cîntă la praznicele împărătești după polieleu).

f. 76—99. *ВЪ СВАТАМ ВЕЛ СЪБОТА* (În sfînta sîmbătă mare). Slujba din sîmbăta mare și de paști.

f. 99. Rugăciune. (Sec. XVII).

Însemnări

f. 4^v. *СІА КНИГА БЪДЕТЪ ОУ ЧАСТЪ МЪЖРИКЪЖИ ПО ИМѢ ЛЕТОРЪІЕ* (Această carte anume Liturghia va fi din partea Măriicăi).

f. 99. *ПРИМНА МОХИЛА* (Ieremia Mohilă)¹).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f.4. Filigran : cruce. Scris de mai multe mâini (I, f. 1—3^v, II, f. 4—5, III, f. 5—59^v, IV, f. 60—99). 19 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

228.

Sec. XVI. Hirtie. 121 f. 20 × 14 cm.

Iațimirski nr. 67. (Muzeul de antichități).

<Liturghier>

f. 1—7^v. *ѸСТАВЪ БОЖЕСТВѢННЫ СЛЪЖБЫ ВЪ НИИЖЕ И ДІАКОНСТВА* (Rînduiala slujbei dumnezeești, în care este și a diaconului).

f. 8—^v. Albe.

f. 9—53. *БОЖЕСТВЕННА СЛЪЖБА ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ІВАННА ЗЛАТОУСТАГО* (Dumnezeiasca slujba a celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur).

¹) Ieremia Movilă, domnul Moldovei (1595—1606).

f. 53^v. Albă.

f. 54—84. БОЖЕСТВЕНА СЛЪЖБА ИЖЕ БЪ СВАТЫХЪ УТЦА НАШЕГО Василіа Великаго (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare).

f. 84^v. Albă.

f. 85—121^v. БОЖЕСТВЕНА СЛЪЖБА ПРЪЖДЕ СВЯЩЕННЫЕ (Dumnezeiasca slujbă a celor înainte sfințite).

Însemnări

Pe coperta de la urmă, partea interioară: ПИСИЕ УТ Б(ИСТРИ)ЦА (Paisie de la Bistrița). Sec. XVII.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1, 9, 54, 85. Filigran : ancoră. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, artistică, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de anticități.

229.

1658 (f. 134). Hirtie. 136 f. 20 × 13 cm.

Iașimirski nr. 68. (Muzeul de anticități).

<Liturghier >

f. 1 <Începutul liturghierului>. Diacul a scris 4 rînduri, apoi a renunțat din cauza unei greșeli de ortografie și a reluat același text la f. 3.

f. 1^v. Albă.

f. 2. O însemnare liturgică.

f. 2^v. Albă.

f. 3—8^v. УСТАВЪ БОЖЕСТВЕННА СЛОУЖБЫ (Rînduiala dumnezeestii slujbe).

f. 9—42. БОЖЕСТВЕНА СЛЪЖБА ИЖЕ БЪ СВАТЫХЪ УТЦА НАШЕГО Іоанна Златоустаро (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur).

f. 42^v—44^v. Albe.

f. 45. <Începutul liturghiei lui Vasile cel Mare>. Diacul a renunțat la această pagină și a reluat titlul la f. 46.

f. 45^v. Albă.

f. 46—79^v. БОЖЕСТВЕНА СЛЪЖБА ИЖЕ БЪ СВАТЫХЪ УТЦА НАШЕГО Василіа Великаго (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare).

f. 80—104. БОЖЕСТВЕНА СЛЪЖБА ПРЪЖДЕ СВЯЩЕННАА (Dumnezeiasca slujbă a celor înainte sfințite).

f. 104—133^v. Началъ вечерни (Începutul vecerniei).

f. 133^v—134. Cu însemnări (v. mai jos).

f. 134^v—136^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 133^v—134. СЛАВА СЪВРЪШИТЕЛЮ БОГОУ ПО ЗАЧАЛѢ И КОНЕЦЪ ДАВШОМЪ И ДАРОВАВШОМЪ ВИДѢТИ МНѢ НЕДОСТОИНОМУ РОБОУ ТВОЕМЪ ГОСПОДИ, ВЪ ЛѢТЪ × ЗРѢС МѢСАЦА МАРТЪ МѢ ДНЬ (Slavă lui Dumnezeu săvîrșitorul care mi-a dat și mi-a dăruit să văd după început și sfîrșitul, mie nevrednicului robului tău, Doamne, în anul 7166 (1658), luna martie 18 zile).

Alte însemnări

f. 34. † СІА СВѢТАА И БОЖЕСТВЕНАА ЛИТЪРГИЕ КЪПИХЪ ЕРОМОНАХЪ МИХЕЮ ЗА КІ ЛЕШ И ДАДЕ А ВЪ СВѢТАА МОНАСТІРЪ ИЖЕ НАРИЦАЕТ СѦ БЕСЕРЕКАНИ, ДА БЪДЕТЪ ЕМЪ ПАМѢТ И РОДИТЕЛЕ ЕМЪ, ДА ПОМЪКНЕТЪ ИХЪ БОГЪ ВЪ ЦАРСТВО НЕБЕСНОЕ. АМИН.

(Această sfințită dumnezeiască liturghie am cumpărat-o eromonahul Mihaiu pentru 12 lei și am dat-o în sfînta mănăstire care se numește Bese-recani, să-i fie lui pomană și părinților lui, să-i pomenească Dumnezeu în împărăția cerurilor. Amin).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 3, 9, 46, 80. 16 rînduri pe pagină. Semiunicială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stihzate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

230.

1651 (f. 48^v). Hîrtie, 102 f. 15 × 10,5 cm. Începutul lipsește. Iațimirski nr. 69. (Muzeul de antichități).

<Slujebnic>

f. 1. Însemnări (v. mai jos).

f. 2—2^v. <Rugăciune în slavă>, scrisă mai tîrziu decît restul manuscrisului (la 1732) de Vasile, sluga vătafului de aprozi (v. însemnările).

f. 3—4. Albe.

f. 5—48^v. <Slujba diaconului>, lipsește începutul. înc.: ... ДОВА СѦ ДЪША МОА О ГОСПОДИ... (Slujba diaconului la diferite împrejurări).

49—97^v. СЛУЖБА СВѢТАГО ПРИЧИЩЕНІЕ (Slujba sfintei cuminecături).

f. 98—99^v. МОЛІТВА ПРѢПОДОБНАГО ОУЦА НАШЕГО ПАИСІА ПОУСТЫННИКА (Rugăciunea preacuviosului părintelui nostru Paisie pustnicul).

f. 99^v—100^v. Rugăciuni în slavonește, scrise în sec. XV.

f. 101—102^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 48. БОЖЕСТВЕННЫМЪ ПРОИЗВОЛЕНІЕМЪ, МОЛІТВАМИ ПРѢЧИСТЫМЪ ЕГО МАТЕРЕ И ВЪСѢХЪ СВѢТЫХЪ, АПОСТОЛЪ, ПРОРОКЪ И МЪЧЕНИКЪ, КЪ ДЪНЫ БЛАГОЧЪСТИВАГО ІУ БАСИЛІЕ ВОЕВОДА ГОСПОДАРЬ ВЪ ЗЕМЛИ МЪЛДАВСКЫИ, БАРАЛАМЪ МИТРОПОЛИТЪ СЪЗДАВСКЫИ, ЯНАСТАСЕ ЕПИСКОПЪ РОМАНСКИИ И СМѢРЕНІИ АЗЪ ЕРМОНАХЪ ГЕВРГИЕ ОУ СВѢТАГО

монастир Бисерикани, сърѣдствваѡ и сътворнѡ сѡ дѡконикъ отъ мога стѣ-
жаниѣ въ лѣто хъ зрѣно, мѣсѡца юліѣ 01 дѣнь, азъ Калин писаѡ и дадохъ его свѣтѣи
цркви, да бѣдетъ въ молѣбѣ и въ памѣтъ мнѣ и родителемъ моимъ, рабы Божіи
Марко, Параска и чада нѣхъ. Бѣчна имъ памѣтъ.

(Cu voia dumnezeiască, cu rugăciunile prea curatei lui Maici și ale tuturor sfinților, apostolilor, prorocilor și mucenicilor, în zilele binecinstitorului Io Vasile voevod ¹⁾, domn în țara Moldovei, Varlaam mitropolit de Suceava, Anastasie episcop de Roman și smeritul, eu erodiaconul Gheorghe dela sfinta mănăstire Bisericani, m-am străduit și am făcut acest diaconic din agonisita mea, în anul 7159 (1651) luna iulie 19 zile. Eu Călin am scris. Și am dat-o sfintei biserici, să fie de rugăciune și de pomană mie și părinților mei, robii lui Dumnezeu : Marco, Parasca și copiii lor. Veșnica lor pomenire).

Alte însemnări

f. 1. Nevrednicii și smeriții călugărași trei, eromonahul Pahomie, eromonahul Varlaam, erodiacon Iorest ot sfinta mănăstire Beserecani, ni-am scris numele într-această sfintă liturghie ca să se știe, leat 7230 (1722) februarie 24 <v> dni (în zilele) Ioan Mihaiu Racoviță ²⁾ voevod. Iordache vel vistiarnic al nostru fericit ctitor, tretii gospodstvo (a treia domnie).

eromonah Pahomie iscal (m.p.)

f. 2^v. La sfirșitul unei rugăciuni slavone : Am scris eu Vasile sluga vătavului di aprozi Alexandru și <u>mbla velet 7241 (1732) dec. 9.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 49. 13 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente artistice. Scris în Moldova, la mănăstirea Bisericani, de Călin gramaticul. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anti-chități.

231.

1578. (f. 31). Hirtie. 86 f. 22 × 17 cm.

Iașimirski nr. 70 (Muzeul de antichități) (n-a citit însemnarea dela f. 31 și îl datează de la începutul sec. XVII).

<Liturghier >

f. 1—7^v. УСТАВЪ БОЖЕСТВЕННА СЛУЖБЫ ВЪ НЕИ ДѢКОНСТВА (Rînduiala slujbei dumnezeiești, în care este slujba diaconului).

f. 8—52. БОЖЕСТВЕННА СЛУЖБА НИЖЕ ВЪ СВѢТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ІВАННА ЗЛАТА-ОУСТАГО (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur).

¹⁾ Vasile Lupu, 1634—1653.

²⁾ Mihai Racoviță în a treia domnie, 1715—1726.

f. 52—77. Божественна служба нже в свѣтлыѣ шѣца нашего Касндіа Великаго (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare).

f. 77—82. <Ругăciuni diverse>.

f. 82—86. <Отпустuri>; în : Ѡтпущеть на павечерници и на полнощница (Отпуст la pavecerniță și la mezonoptică).

f. 86. <Есфониселе де Паști>.

f. 86—86^v. Însemnare (v. mai jos).

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 31. Сіа литургіа кспна Гангма и даде еѣ въ монастырь Іосифъ в лѣто х зпс апрна ѿ (cu litere roșii) (Această liturghie a cumpărat-o Ghenghea și a dat-o la mănăstirea lui Iosif în anul 7086 (1578) april 8).

Altă însemnare

f. 86—86^v. Изволеніем Ѡтца и съ поспѣшеніем Сына и наставленіем Свѣтаго Дсха, се оубо аз Григоріе Гѣнгѣ кспнѣ сіа литургіа и дахъ въ монастырь Іосифѣвѣ иде же ест Храмъ Благоевѣченіе Богородице тако да бждет еѣмъ памѣт и подрѣжію ѿнесін и чад нх и родителем нх. И да никто ѡт рѡд монхъ или ѡт сынѡв монхъ или бжди кто, да не порѣшит ѡ ѡт [свѣтаѡ црѣкѡвѣ, а кто въсхоцет порѣшити га, да бждет дрѣгъ непрызномѡ сирѣч дїаволѡ, жити съ нимъ въ мѣкѡ вѣчна.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și îndemnul Sfintului Duh, iată dar, eu, Grigore Gheanghea, am cumpărat această Liturghie și am dat-o în mănăstirea lui Iosif, unde este hramul Bunei Vestiri a Născătoarei de Dumnezeu, ca să- fie lui pomană și soției sale Anesia și copiilor lor și părinților lor. Și nimeni din neamul meu, sau din fiii mei, sau oricine, să n-o clintească dela sfinta biserică. Iar cine ar vrea s-o clintească, să fie tovarăș vrăjmașului, adică al diavolului, să trăiască cu el în chinurile veșnice).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente grosolane în culori la f.1 și 8. 16 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

232.

Sec. XVII. Hirtie. 69 f. 20 × 13 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Iațimirski nr. 71. (Muzeul de antichități).

<Liturghier>

f. 1—27. <Liturghia lui Ioan Gură de Aur>. Începutul lipsește. înc. Таже въходитъ въ црѣковѣ пощѣ стихѡвѣ.

f. 18^v. Albă.

f. 27^v—43. **БОЖЕСТВЕНАА СЛОУЖБА ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ВАСИЛІА ВЕЛНКАГО** (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare).

f. 43^v—46^v. **СИЦЕ ГЛАГОЛЕТ СВАЩЕНИКЪ НА КЪЖДО ДЪНЬ ОТПОУСТ И НА КЪЖДО ПРАЗДНИКЪ** (Astfel rostește preotul optustul în fiecare zi și la fiecare sărbătoare).

f. 46^v. **КЪЗГЛАШЕНІА НА ПАСХЪ НА СТРЕНИ** (Ecfonisele de Paște la utrenie).

f. 46^v—48^v. **МОЛНТВА НАД КОУТИЖ** (Rugăciune la colivă) pentru sfântul zilei și alta pentru cei răposați.

f. 49—59^v. **ЕВАНГЕЛІА КЪСКРЕСНА** (Evangheliile Învierii).

f. 60—69^v. **ПОСТОЛН И ЕВАНГЕЛІА КАТА ДНЕВНАА** (Apostolii și Evangheliile în fiecare zi).

Sfirșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de mai multe mâini (I, f. 1, II, 1^v—2^v, III, f. 3—8, IV, f. 8—20, V, f. 20—27^v, VI, f. 28—69^v). 18, 19, 22 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

233.

Sec. XVII. Hirtie. 191 f. 22 × 14 cm.
Iașirmirski nr. 72. (Muzeul de antichități).

<Liturghier>

f. 1—11. **УСТАВЪ БОЖЕСТВЕННЫХЪ СЛОУЖБЪ ВЪ НИЖЕ И ДІАКОНСТВА** (Rînduiala slujbei dumnezeești, în care este slujba diaconului).

f. 11^v. Albă.

f. 12—72^v. **БОЖЕСТВЕНАА СЛОУЖБА ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ІВАННА ЗЛАТОУСТАГО** (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur).

f. 73—110^v. **БОЖЕСТВЕНАА СЛОУЖБА ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ВАСИЛІА ВЕЛНКАГО** (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare).

f. 111—133^v. **БОЖЕСТВЕНАА СЛОУЖБА ПРЪЖДЕ СВАЩЕННАА** (Dumnezeiasca slujbă cea mai înainte sfințită).

f. 134—144. **СИЦЕ ЕЖЕ ГЛАГОЛЕТЪ ІЕРІИ ОТПОУСТ НА КЪЖДО ДЪНЬ ВЪ НЕДЕЛА И НА КЪЖДО ПРАЗДНИКЪ ЛЪТОУ** (Astfel spune preotul otpustul în fiecare zi, duminica și la fiecare sărbătoare a anului).

f. 144—148^v. **МОЛНТВА ЛИТІННЫ** (Rugăciunile litiei), urmate de ipacoi și alte rugăciuni.

- f. 148^v—150^v. Молитва над кѣтиж (Rugăciunea la colivă).
 f. 151—190^v. Служба свѣтаго причащенія (Slujba sfintei împărtășanii).
 f. 191—191^v. Albe.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu la f. 1, 12, 73 și 111. 16 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

234.

Sec. XVI (sfârșit). Hîrtie, 126 f. 29 × 28 cm.
 Iațimirski nr. 73. (Muzeul de antichități) (Îl datează din sec. XVII).

<Liturghier>

f. 1—10^v. Ѹставка божественна служба въ нем и діаконства (Rînduiala slujbei dumnezezești în care este și <slujba> diaconului).

f. 11—11^v. Albe.

f. 12—63^v. Божественна служба иже въ свѣтлыѣ отца нашего Іуанна Златоустаго (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur).

f. 64—94. Божественна служба иже въ свѣтлыѣ отца нашего Василія Мелникаго (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare).

f. 94^v. Albă.

f. 95—114. Божественна служба прѣжде свѣщеннаа (Dumnezeiasca slujbă cea mai înainte sfințită).

f. 114—118^v. Снцеже глаголет нерен отпуст на кждо днь въ неделѣ и на кждо празник лѣтоу (Așa spune preotul otpustul în fiecare zi a sărbătorii și la fiecare sărbătoare a anului).

f. 118^v. Възглашеніа на Пасхѣ (Ecfonisele de Paști).

f. 119—122^v. Молитвы литинны (Rugăciunile litiei).

f. 122^v—123^v. Молитва над коутя свѣтомѣ (Rugăciunea la colivă pentru sfînt).

f. 124—124^v. Молитва над коинвож (Rugăciunea la colivă).

f. 125—126. Прииции господскимъ празникомъ и въскъм свѣтымъ (Prilevca (băutura monahală) la praznicile împărătești și la toți sfinții).

f. 126^v. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu, verde și galben. Ornamente în mai multe culori la f. 1, 12 și 64. Filigrane : mistreț și ancoră în cerc. 14 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI sau începutul sec. XVII. Hîrtie. 54 f. 18 × 14 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc. Lipsesc foi după f. 38^v.

Iațimirski nr. 74. (Muzeul de antichități) (Îl datează din sec. XVI).

<Liturghier >

f. 1—16. Liturghia lui Vasile cel Mare. Începutul lipsește; înc. **Извѣстна въ вѣрѣ оутвърдиа въ надежди.**

f. 12—12^v. Completată mai tîrziu, altă mîină, în locul unei foi lipsă.

f. 16—26^v. **Ѹставъ божественныхъ прѣжде свѣщенныхъ слоужбы** (Rînduiala dumnezeeștii slujbe celei înainte sfînțite).

f. 26^v—33^v. **Молитвы вечерни** (Rugăciunile vecerniei).

f. 33^v—38. **Молитва оутрѣни** (Rugăciunile utreniei).

f. 35—35^v. Completată mai tîrziu de altă mîină, în locul unei foi lipsă).

f. 38—38^v. **Молитва въ всѣхъ скверныхъ** (Molitva pentru toate supărările).

După f. 38^v, o lacună.

f. 39—41^v. **Отпустѣ на праздникы господскыхъ и Рождество Богородици** (Otpuste la praznicile împărațești și la nașterea Născătoarei de Dumnezeu). Text scris de altă mîină pe foi adause).

f. 42—43. **Къзглашеніа на Пасхоу** (Ecfonisele de Paști).

f. 43—51. **Послѣдованіе свѣщеніа водѣ** (Rînduiala sfințirii apei).

f. 51—51^v. **Чинъ вербченіа царемъ и княземъ и въскъмъ православнымъ Христіаномъ** (Rînduiala logodnei împăraților, a cnezilor și a tuturor creștinilor ortodoxi). Sfîrșitul lipsește.

f. 52—53. **Мзла вечерни** (Vecernia mică). Pe foi aduse, altă mîină mai tîrziu.

f. 53—54^v. <Text slav și romînesc despre Mîntuirea păcătoșilor > alternativ un rînd slav și unul romînesc; înc.: în usprădzécele ceas elue cela ce se intoară ce la bătrînețe ore spré călu<gă>rie orie spre creștinătate... (încep. sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: mistreț. F. 12—12^v și 35—35^v completate mai tîrziu de altă mîină. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură în piele și lemn, cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

1649 (f. 102^v). Hîrtie, 166 f. 30 × 20,5 cm. Lipsesc începutul și foi după f. 64^v, 102^v, 137^v și 145^v.

Iațimirski nr. 75. (Muzeul de antichități).

<Liturghier >

Pe foile liminare, cîntări liturgice în romînește (încep. sec. XIX).

f. 1—64^v. <Liturghia lui Ioan Gură de Aur> (începutul lipsește).

La f. 24^v—25, la pomenirea domnului țării în slujbă sînt trecuți cu litere de aur (repetat și la f. 62): *КѢА ГОСПОДАРС НАШЕМС ІѠ МАТѠЕІО ВОЕВОДѢ И ХРИСТОЛЮБИМѢИ ГОСПОЖДИ ЄЛЕНИ* (Marelui nostru domn Io Matei voevod¹) și de Hristos iubitoarea doamnă Elena).

La f. 26 și 51, la pomenirea arhiepiscopului e trecut Ștefan (mitropolitul Ungrovlahiei).

După f. 64^v, o foaie smulsă cu începutul liturghiei lui Vasile cel Mare. f. 65—102^v. <Liturghia lui Vasile cel Mare> (începutul lipsește).

După f. 102^v, o foaie smulsă cu începutul liturghiei celor înainte sfințite.

f. 103—135^v. <Liturghia celor înainte sfințite> (începutul lipsește).

f. 126—127^v. *УСТАВЪ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ СВѢЩЕНОЦА* (Rînduiala la așezarea purtătorului luminilor).

f. 128—130^v. *УСТАВЪ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ ЧЪТЦА ИЛИ ПѢВЦА* (Rînduiala la așezarea citețului sau a cîntărețului).

f. 131—133^v. *ЧИНЬ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ ПОДІАКОНА* (Rînduiala la așezarea hipodiaconului).

f. 134—137^v. *УСТАВЪ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ ДІАКОНА* (Rînduiala la așezarea diaconului). După f. 137^v, o foaie smulsă.

f. 138—140^v. Rînduiala la așezarea preotului. Lipsește începutul.

f. 141—145^v. *УСТАВЪ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ АРХІМАНДРИТА* (Rînduiala la așezarea arhimandritului). După f. 145^v, o foaie smulsă.

f. 146—148^v <rînduiala la așezarea episcopului> începutul lipsește.

f. 149—154. *МОЛИТВА ІЖЕ ГЛАГОЛІЕТЪ АРХІЕРЕН ИЛИ ДУХОВНИКЪ ПРОШЕМС ЗА ГРѢХИ ВЪСЕ ВОЛЬНЫЕ ЖЕ И НЕВОЛЬНЫЕ И ВЪСАКѢ КЛЕТВѢ И ЗАКЛАННІИ ВЪНІЕГДА ПОНЧЕСТИТИ СЕ СВѢТЫХЪ ТАИНЪ* (Rugăciunea pe care o spune arhiereul sau duhovnicul pentru iertarea tuturor păcatelor făptuite cu voie sau fără voie și a tuturor blestemelor și afuriseniilor, cînd se sfințesc sfintele taine).

f. 154^v—155^v. *МОЛИТВА НА УСНОВАНІЕ ЦРКВЕ* (Rugăciunea la temelia bisericii).

f. 156—157^v. *ОТПУСТЫ ПО ВЪСЕ ДНЕВНЫЕ* (Otpusturile pentru toate zilele).

f. 158—165^v. *ОТПУСТЫ НА ПРАЗДНИКЫ* (Otpusturi la sărbători).

f. 166—166^v. Cîntări liturgice în romînește (sec. XVIII).

Însemnări

Insemnările scriitorului manuscrisului

f. 51. *ПОМѢНИ ИМЕЕ УСВѢТЯЮ ХРИСТОВѢ ГРѢШНАГО ПИСАТЕЛА МИХАИЛА ДІАКОНА* (Pomeniște numele slăvitorului lui Hristos, păcătosul scriitor Mihail diacon).

f. 102^v. x *АХМѠ* (1649).

¹) Matei Basarab, domnul Țării Romînești (1632—1654).

Titluri și inițiale cu roșu și cu aur. Inițiale ornate. Ornamente artistice în culori la f. 126, 128, 131, 141, 149, 150 și 159. 15 rânduri pe pagină (pe unele pagini sînt în plus mai multe rânduri cu scriere minusculă). Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu icoana în aur a sfintei Treimi și inscripții religioase pe ambele coperte. Scris în Țara Românească de diaconul Mihail. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

237.

1527 (f. 342^v). Hîrtie. 356 f. 15 × 10 cm. Începutul lipsește.
Iațimirski nr. 76 (Muzeul de antichități).

< *Trebnic* >

f. 1—17^v. Sfințirea apelor la Botezul Domnului. Începutul lipsește.
Înc. : ПУСТЫНИ ОУГОТОВАНТЕ ПЖТЬ ГОСПОДИНЬ.

f. 17^v—32. ЧИНЬ НА ВСВЯЩЕНІЕ ВОДЪКЪ (Rînduiala la sfințirea apei).

f. 32—51^v. ЧИН БЫВАЕМЫИ СПОВѢДАНІЮ (Rînduiala spovedaniei).

f. 52—54^v. ЧИНЬ БЫВАЕМЫИ ОДѢВАНІЕ РАСЫ (Rînduiala îmbrăcării rasei).

f. 55—67. ПОСЛѢДОВАНИЕ МАЛОГО ОБРАЗА ЕЖЕ МАНТИА (Rînduiala chipului mic călugăresc, al mantiei).

f. 67—115. ЧИН БЫВАЕМЫИ ВЕЛИКАГО АНГЕЛСКАГО ОБРАЗА (Rînduiala la marele chip îngeresc).

f. 115^v—134. ЧИН БЫВАЕМЫИ НА РАЗЛЖЧЕНІЕ ДУШИ (Rînduiala la despărțirea sufletului).

f. 134—199^v. ПОСЛѢДОВАНИЕ БЫВАЕМО О ОУСОПШИХЪ ИНОКОХЪ (Rînduiala la călugării adormiți).

f. 199^v—214^v. И СЕ СКАЗЪ КАКО ПОДОБАЕТЪ ПѢТИ КОЛЕНО ОУСОПШОМОУ (Arătare cum trebuie cîntat la coliva celui mort).

f. 215—253^v. ЧИН ПОГРБЕНІЮ НАД ВЪСѢКЪМЪ МИРЬСЪМЪ ЧЛОВѢКОМЪ (Rînduiala la îngroparea tuturor oamenilor mireni).

f. 254—308. ЧИН БЫВАЕМЫИ ВСВЯТИТИ МАСЛО (Rînduiala la sfințirea untului de lemn).

f. 308—313^v. МОЛИТВА... ПРОЩЕНІЕ ЗА ГРѢХЫ ВЪСѢКЪМЪ (Rugăciunea... pentru iertarea tuturor păcatelor).

f. 313^v—314^v. МОЛИТВА ВЪ ЛОВЕНІЕ РЫБАМЪ (Rugăciunea la pescuitul peștilor). (Pe margine, desemnat un pește).

f. 314^v—317. МОЛИТВА... АЩЕ ЧТО ВЪПАДЕТЪ СКРЪВНО ВЪ СЪСЪДЪ (Rugăciunea... dacă a căzut ceva necurat în vas).

f. 317—318. МОЛИТВА ОТКРѢВЕНТЕ КЖЩИМЪ... (Rugăciunea pentru apărarea caselor...).

f. 318—318^v. МОЛИТВА ОТЪ ЗАПОРА ВОДЪКЪ (Rugăciunea la oprirea apelor).

f. 319—336^v. МОЛИТВА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА ЗА ЗЪМІА СИЦЕ АЩЕ ОУТЪС КОГО (Rugăciunea sfîntului apostol Pavel pentru șarpe, dacă a mușcat pe cineva). (Apocrif).

f. 336^v—342^v. Припѣла господскимъ праздникомъ (Pripeale la praznicele împărătești).

f. 343—345. Чин надъ wskрѣншимъ сѣмъ кладаицею (Rînduiala la fîntîna care s-a făcut necurată).

f. 345—346^v. Чинъ егда ключитъ сѣмъ скверноу и нечистоу въ нѣщо въпасти (Rînduiala cînd se întîmplă ca să cadă în ceva cele murdare și necurate).

f. 346^v—348. Молитѣжъ wt въсѣкомъ скрѣвны wskрѣвнишимъ сѣмъ (Rugăciunea pentru întinarea cu orice fel de lucru necurat).

f. 348—348^v. Молитѣва надъ юшимъ скверна мѣса въ погани (Rugăciunea la cei ce au mîncat carne necurată, la păgîni).

f. 349—350. Молитѣва надъ въсѣкимъ съсѣдомъ wskрѣвнишимъ сѣмъ (Rugăciunea pe fiecare vas care a fost întinat).

f. 350—351. Молитѣва на wчищеніи цркви wskрѣвненѣи wt еретикъ (Rugăciunea la curățirea bisericii pîngărită de eretici).

f. 351—354^v. Чинъ како подобаетъ приимати ижи wt еретикъ свѣтѣи... цркви приходящѣмъ (Rînduiala cum trebuie primit un eretic, care vine la sfînta biserică).

f. 355—356^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 342^v. Въ лѣтѣ x 342 съврѣши сѣмъ сѣмъ книгѣ (În anul 7035 (1527) s-a sfîrșit această carte).

Alte însemnări

f. 354^v. Сѣмъ книги били сѣмъ старіи и пакы wновны wtцѣ старшіи Ѳндоніи и wновны и сѣмъ сѣмъ книгѣ (Aceste cărți au fost vechi și iarăși le-a înnoit părintele stareț Andonie și a înnoit și a legat 211 cărți). (Sec. XVI).

Сѣмъ Бисерикани естъ книгѣ (Această carte este de la Bisericieni).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane : potcoavă și cruce. 16 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericască de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticități.

238.

Sec. XV. Hîrtie, 132 f. 20 × 14,5 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc, precum și foi după f. 6^v, 7^v și 82^v; după f. 54^v, o foaie numerotată.

Iașimirski nr. 77. (Muzeul de anticități).

1. <Trebnic> f. 1—48

f. 1. Începutul lipsește : sfîrșitul rînduiei tunderii călugăruu. inc. : Наставѣ избранныхъ твоихъ.

f. 1—7^v. Послѣдованіе малаго вѣраза еже ѿст мантиа (Rînduiala chipului mic, adică al mantiei). Sfirşitul lipseşte.

f. 8—34^v. <Rînduiala la înmormîntarea călugărilor> (începutul lipseşte).

f. 34^v—48. Чинъ бываемы исповѣданію (Rînduiala spovedaniei).

2. f. 48—52^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Никифора Константина града Исповѣдника. Правила о црѣковныхъ егво съчиненныхъ иже съ нимъ свѣтыхъ отць (A celui între sfinţi, părintele nostru Nichifor al Constantinopolei Mărturisitorul. Pravila bisericească alcătuită de dînsul şi de părinţii cei care erau cu dînsul). înc. : Ище по неѣдѣннѣ.

3. f. 52^v—53. Ѡтвѣтъ Іованна свѣщеннѣишаго епископа Кутрошьскаго свѣщеннѣишему епископу Драчьскому Кавасилѣ о антиминокъ (Răspunsul lui Ioan, preasfinţitul episcop de Chitros, preasfinţitului episcop Cavasilas de Durazzo, despre antimise). înc. : Антимиснѣ отъ свѣтытелныхъ.

4. <Trebnic> f. 53—132^v.

f. 53. О еже оскѣнати се свонхъ жень въ неделю и въ м-цоу (Despre abţinerea de la femeia sa duminica şi în Postul Mare).

f. 53—54^v. О исповѣданнѣ (Despre spovedanie).

f. 54^v—55. О приносимыхъ оусьпшихъ (Despre cele ce se aduc morţilor).

f. 55—58^v. Ище слоучит се пролти се отъ свѣщеннѣ (Dacă se întîmplă să curgă din sfînta cuminecătură).

f. 58—60. О раздръженнѣ брашень (Despre abţinerea de mîncături).

f. 60—68^v. Молитва... о исповѣдающомоу се (Rugăciunea pentru cei ce s-au spovedit).

f. 68^v—70. Простителнаа молитва (Rugăciunea de iertare).

f. 70—71^v. Понѣже и въ грѣцкымъ вѣкоупѣ обрѣтохъмъ сѣ обѣ молитва на вѣнованнѣ цркве и кръстоу вѣдроуженнѣ (Pentru că şi în izvodul grecesc am aflat împreună amîndouă aceste rugăciuni pentru înnoirea bisericii şi punerea crucii).

f. 71^v—72. Молитва ѣ томоужде (Rugăciunea a doua pentru acelaşi lucru).

f. 72—72^v. Молитва надъ оскверншнмъ се въ брашнѣ отъ погань (Rugăciunea pentru pîngărirea mîncării de păgîni).

f. 72^v—73. Молитва о свѣтомъ жрѣтвеннѣ оскверненномъ отъ еретикъ (Rugăciune cînd sfîntul jertfelnic este pîngărit de eretici).

f. 73—74. Молитва ѣ о твмъжде (Rugăciunea a doua, pentru acelaşi lucru).

f. 74—74^v. Молитва въ братотвореннѣ (Rugăciune la înfrăţire).

f. 74^v—75. Молитва о раздръженнѣ анатематисаннѣ (Rugăciuni pentru stingerea anatimizării).

f. 75^v. Молитва над новомъ кладезомъ (Rugăciune la fântâna cea nouă).

f. 75^v—76. Молитва от крѣви текуще носомъ (Rugăciune la curgerea sîngelui din nas).

f. 76—76^v. Молитва от запора водъ (Rugăciune la oprirea apelor).

f. 76^v—77^v. Молитва отрочницѣу отвергшѣ се и испоганившѣ се и како ѿ се (Rugăciunea pentru tînărul care s-a rătăcit și s-a păgînit și se căiește).

f. 77^v—78^v. Молитва Хрїстіаниноу прѣлѣстившомоу се въ языцкое прѣлѣщеніе и пакы възвращѣмоу се въ цркви Божіи (Rugăciunea creștinului care a fost înșelat cu înșelăciunile ereticilor și iarăși s-a întors la biserica lui Dumnezeu).

f. 79. Молитва о отходящѣхъ въ путь (Rugăciunea celui ce a pornit la drum).

f. 79—79^v. Молитва о раздрѣшеніи запрѣченіа (Rugăciunea pentru ștergerea opreliștei).

f. 79^v—80. Молитва о въ сонъ съблажніающимъ се братѣхъ (Rugăciunea pentru fratele care a păcătuit în somn).

f. 80—80^v. Молитва от всякое скръби чьлоуекѣхъ (Rugăciunea pentru toate supărările omului).

f. 80^v—81. Молитва окаящихъ се и исповѣдающихъ (Rugăciunea celor ce se căiesc și se sprovedesc).

f. 81—81^v. Снце подобаетъ приимати приходящихъ от латинскихъ крѣкъ къ нашенъ крѣкъ правдѣи (Așa se cuvine a primi pe cei ce vin de la credința latinilor la adevărul credinței noastre).

f. 82—82^v. <Rugăciuni>. Sfîrșitul lipsește. Urmează o lacună.

f. 83—115. <Slujba maslului>. Începutul lipsește.

f. 115—132^v. Чинъ како поетъ се Параклис (Rînduiala cum se cîntă Paraclisul). Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

f. 65. A Bistriței leat 1742.

f. 79^v. Antonie ermonah igumen Bistriței leat 1742 avgust 8 zile.

f. 83. (Cu litere latine). Popa Leontie Bethleni din Bistricza ѡ лѣтѣ × аѡѡме (în anul 1742).

Pe coperta din urmă, partea interioară: Писа азъ Преда въ лѣтѣ × зрнѣ (Am scris eu Preda, în anul 7153 (1645)).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : foarfece, 18, 19, și 23 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn (deteriorată). Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

239.

Sec. XVI. Hîrtie. 35 f. 21 × 13 cm. Este numai fragmentul unui manuscris, sfîrșitul lipsește.

Iațimirski nr. 78. (Muzeul de antichități).

< Trebnie >

f. 1—9^v. МОЛИТВЫ ВЕЧЕРНА (Rugăciunile vecerniei).

f. 9^v—20. МОЛИТВЫ ГЛАВО ПРѢКЛАВНЕНІЮ (Rugăciuni cu plecarea capetelor).

f. 20—21^v. ДІАКОНСТВА НА СТРЕНИ (Slujba diaconului la utrenie).

f. 21^v—23. ДІАКОНСТВА ВЪ ВЕЧЕРЬ (Slujba diaconului la vecernie).

f. 23—24^v. ДІАКОНСТВА ВЕЛ (Slujba cea mare a diaconului).

f. 25—26. МОЛИТВА НАД КЪТИЖ СВАТОМЪ (Rugăciunea la coliva sfințului).

f. 26—32^v. МОЛИТВА ТАЖЕ ГЛАГОЛЕТ АРХІЕРЕН ИЛИ ДУХОВНИКЪ ПРОЩЕНЪ ЗА ГРѢХЪ ВОЛНЫМЪ И НЕВОЛНЫМЪ И ЗА ВЪСѢКЪМЪ КЛАТЕЖ И ЗАКЛИНАНІЕ И ЗА ВЪСѢКЪМЪ ГРѢХЪ (Rugăciune pe care o rosteste arhierarul sau duhovnicul pentru iertarea păcatelor cu voie și fără voie și pentru orice blesteme și afurisenii și pentru toate păcatele).

f. 33—35^v. МОЛИТВА НАД КОУТИЖ ОУСОПШИМ (Rugăciunea la coliva celor morți).

Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente cu roșu la f. 1. 14 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele (numai coperta din față). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

240.

Sec. XVI. Hîrtie, 119 f. 20 × 15,5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după f. 30^v, 51^v, 76^v și 117^v.

Iațimirski nr 79. (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XVII. Filigranele și scrisul sînt din sec. XVI).

< Trebnie >

f. 1—8. <Sfințirea apelor>. (Începutul lipsește).

f. 8—10. МОЛИТВА... АЩЕ ВЪПАДЕТЪ ЧТО СКВРЪННОИ ВЪ СЪСЪДЪ, ВЪ ВИННО И ВЪ ЕЛЕН (Rugăciunea... cînd cade ceva necurat în vas, în vin sau în untdelemn).

f. 10—10^v. МОЛИТВА НАД СЪСЪДОМЪ ОСКВРЪНШИМЪ СЪ (Molitva asupra vaselor care s-au pîngărit).

f. 10^v—11. **МОЛИТВА НАД КЛЪНШИГО СЪ ДРЪВОСТИЖ** (Rugăciunea pentru îndrăzneala care se supune).

f. 11—11^v. **МОЛИТВА НА БЛАГОСЛОВЕНІЕ ДОМОУ И Храмоу новоу** (Rugăciunea la binecuvîntarea casei și locuinței noi).

f. 11^v—12^v. **МОЛИТВА НА БЛАГОСЛОВЕНІЕ ВИНОУ** (Rugăciune la binecuvîntarea vinului și altele cu același obiect).

f. 12^v—13. **МОЛИТВА НА ПРИНОСИМЫМЪ ПЛОДОМЪ ВЪСЪКЪКАГО УВОЩА** (Rugăciunea la aducerea roadelor tuturor poamelor).

f. 13—13^v. **МОЛИТВА НАД ГРОЗДІЕМ** (Rugăciunea asupra strugurilor).

f. 13^v—14^v. **МОЛИТВА РАЗДРЪШЕНІЮ НАД ГРОБЫМЪ ДЪХВЕНАГО УТЦА УТ-ПОУСТНАА ОУМРАЖИМЪ** (Rugăciunea de iertare a păcatelor, spusă la înmormîntarea morților de părintele duhovnic).

f. 15—29. **ЧИНЪ НА БОГОСЛАВЕНІЕ НА ВОДѢ** (Rînduiala la Bobotează, la sfințirea apei).

f. 29—30^v. **МОЛИТВА УТ ВЪСЪКЪКОЖ СКВЪРНЫ** (Rugăciunea pentru toate supărările).

f. 30^v. **МОЛИТВА ХОТЯЩИМЪ АНАФОРА ПРИЧАСТИ** (Rugăciunea celui ce vrea să se împărtășească cu anaforă).

După f. 30^v, o lacună.

f. 31—117^v. <Rînduiala slujbei la sărbătorile împărătești peste an : întîmpinarea Domnului, Buna Vestire și Schimbarea la față>. Începutul lipsește; începe cu luna februarie. **МѢСЦА ТОГОЖДЕ БѢ, СВѢТЕНІЕ ГОСПОДА И БОГА И СПАСА НАШЕГО ІСУСА ХРИСТА НА МАЛКИ ВЕЧЕРНИ** (Luna aceeași 2. Întîmpinarea Domnului și Dumnezeuului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos la vecernia mică).

f. 118—118^v. <Fragment dintr-o Psaltire>. (Psalmii 150 și 151). (Din alt manuscris).

f. 119—119^v. Ruptă, fragment liturgic.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: **СНІЕ МЕТАНІЕ СВѢТВАРѢ... ШЕФАН ВОДА** (Această închinare a făcut-o Ștefan-vodă).

Pe coperta din urmă, partea interioară: **СМѢРЕНІЕ МЕТАНІЕ ИРМОНАХЪ ТЬЕОДОР ДІАК. ПИШЕМ ПОКЛОНЕНІЕ... ПЛОСНИЦЪ** (criptogram) **ВЪ ЛѢТѢ X ЗРКА МѢСЦА МАИ КГ ДЪНЬ. ТОАДЕР.** (Smerită metanie, ermonahul Theodor diacon, scriem închinare... (Toader) <criptogram> în anul 7124 (1616) luna mai 23 zile, Toader).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane : mistreț, stemă, cruce. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticități.

Sec. XVI. Hirtie. 159 f. 19 × 15 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul și foi după f. 101^v. Iațimirski nr. 80. (Muzeul de anticități). (Îl datează din sec. XVII).

<Trebnic>

f. 1—8. <Rînduiala sfințirii apelor>. Începutul lipsește.

f. 8—15^v. Чин освещенія водѣ въ 1 августа (сѣтуа) мѣсца (Rînduiala sfințirii apelor la 1 al lunii august).

f. 16—34. Послѣдованіе бываемо еже сътворити втрочати вгладшеніе и кръстити (Rînduiala ce se face la chemarea și botezul copiilor).

f. 34—67^v. Чин бывающа свѣтити масло (Rînduiala la sfințirea unt-delemnului).

f. 67^v—81. Чин погребаніа свѣщенниці [(Rînduiala îngropării preoților)].

f. 81^v—91. Чин вѣнчаніа (Rînduiala căsătoriei).

f. 91—101. Молитвы на приклоненіе колѣномъ въ неделѣ н-тъмниці (Rugăciuni la plecarea genunchilor în duminica Rusaliilor).

f. 102—108. Канон на исходуу души въсакомѣ Христіанномѣ (Canon la ieșirea sufletului a tot creștinul).

f. 108—130. Чин погребаню мирскимъ чловѣкомъ (Rînduiala îngropării mirenilor).

f. 109. Ruptă, se păstrează numai un fragment.

f. 124^v. Albă.

f. 130—133^v. Молитва въпрошеніе чадѣ дѣховнаго (Rugăciunea de iertare a fiului duhovnicesc).

f. 134—147. На рождество Христово дѣтемъ дѣховнымъ (La nașterea lui Hristos, fiilor duhovnicești).

f. 147—149. Молитва Храмоу въ немже дитѣ родит сѣ (Rugăciunea casei în care s-a născut un copil).

f. 149—150. Молитва знаменати младенца именѣ нареци (Rugăciunea cînd se dă un nume copiilor).

f. 150—154. Молитвы вечернѣа (Rugăciuni de seară).

f. 154—159^v. Молитвы оутрѣчин (Rugăciuni de dimineață). Sfârșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. Scris de 4 mîini (I, f. 1—87^v, II, f. 88—101^v, III, f. 102—133^v și IV, f. 133^v—159^v). 19 și 14 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice (deteriorată). Scris probabil în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticități.

Sec. XVI. Hirtie. 203 f 28 × 21 cm. Lipsește sfârșitul.
Iațimirski nr. 81 (Muzeul de antichități).

<Ceaslov>

f. 1—31^v. Часловець имѣнѣ и ноцинѣ и дневнѣ службѣ по оуставоу прѣподобнаго и Богоноснаго отца нашего Савы (Ceasloveț cuprinzînd slujba de zi și de noapte a părintelui nostru purtător de Dumnezeu, Sava).

f. 31^v—35^v. Тропарѣ и кондакѣ и свѣтлны прѣз въсѣ седмицѣ (Tropare și condace și sveatiline pe toată săptămîna).

f. 35^v—38^v. Тропарѣ Богородичны и ипакое въскресни (Troparele Născătoarei de Dumnezeu și ipacoi ale învierii).

f. 39—56^v. Богородични и крестобогородични осемм гласовем (Cîntările Născătoarei de Dumnezeu și ale Născătoarei de Dumnezeu la cruce pe opt glasuri).

f. 56^v—67. Начало ѡбѣдници (Începutul slujbei la prînz).

f. 67—73^v. Начало вечерни (Începutul vecerniei).

f. 73^v—92^v. Начало великои павечерници (Începutul pavecerniței mari).

f. 93—190^v. Послѣдованіе црквеннаго пѣніа и събраніа въсѣ лѣтнаго наченшіе от мѣсѣца септевриа до мѣсѣца августѣ (Rînduiala cîntării bisericesti și sinaxar pe tot anul, începînd de la luna septembrie pînă la luna august).

f. 190^v—201^v. Тропарѣ кондаци великыѣ мѣцѣ (Troparele și condacele postului mare).

f. 201—201^v. Іванъ Нѡвин (Ioan cel Nou). <Cîntările lui Ioan cel Nou de la Suceava, cu o cîntare adăugată la urmă de altă mînă>.

f. 202—203^v. Псалми избрани вънегда поет сѣ Полелеу на господскыѣ праздникы (Psalmi aleși cînd se cîntă Polieleul la praznicele împărătești).
Sfârșitul lipsește.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Пис къ дъни Іѡнѣ Мѡхѣнѣ вѡевѡдѣ, Стефа(н) (Am scris în zilele lui Ion Mihai voevod ¹⁾. Ștefan). Ермонахъ Варлаамъ в лѣто × 3534 (Ermonah Varlaam în anul 7234/1726). Мона(х) Нѡрестъ въ лет × 3537 ноевкрин ѣ (Monahul Iorest în anul 7237 (1726) noiembrie 5).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu la f. 1, 93, 202. Filigran : mistreț. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (numai coperta din față). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

¹⁾ Mihai Racoviță, domnul Moldovei, 1703—1705, 1707—1709, 1715—1726.

243.

Sec. XV. Hîrtie. 168 f. 29 × 19 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc ; f. 33—35 rupte, lipsesc părți din ele.

Iațimirski nr. 83 (Muzeul de antichități).

<Ocoih. Partea I, glasurile I—IV >

f. 1—39^v. <Glasul > Începutul lipsește; începe cu cîntările Pave-
cerniței mari de duminică; înc. *Прѣдварнѣ пиши сждн.*

f. 39^v—86. <Glasul 2 >. înc. *К сжб<отж> вѣч<еръ> на малки вечерни...*
глас *ѣ* (Sîmbătă seara, la vecernia mică, glasul 2).

f. 86^v—146^v. <Glasul 3 >.

La f. 124 jos este adăugat, la cîntarea sfintei cruci : *Конним съблю-
деніе и варвары поѣждаща* (Ajutătoarea oștenilor și învingătoarea bar-
barilor).

f. 146^v—168^v. <Glasul 4 >.

Sfîrșitul lipsește. Cuprinde cîntările de sîmbătă pînă miercuri și cele
de duminică.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : foarfece. Scris de mai multe mîini (I, f. 1—14^v, II,
f. 15—32^v, III, f. 33—35^v, IV, f. 36—122^v și V, f. 123^v—168^v). 28 rînduri pe pagină. Semiun-
cială. Legătură modernă în pînză și carton. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție
medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

244.

Sec. XV. Hîrtie. 252 f. 19,5 × 13,5 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc.

Iațimirski nr. 84 (Muzeul de antichități).

<Ocoih >

f. 1—24^v. <Glasul I >. Începutul lipsește. Începe cu cîntările de
duminecă seara. înc. *Избави мѧ многыѧ напастен.*

f. 24^v—55. <Glasul al 2-lea >. înc. : *К сжб<отж> вѣч<еръ> канон Бого-
родниці глас ѣ* (Sîmbătă seară, canonul Născătoarei de Dumnezeu, glasul 2).

f. 55 —87. <Glasul al 3-lea > (începe la fel).

f. 87 —117. <Glasul al 4-lea > (începe la fel).

f. 117 —144^v. <Glasul al 5-lea > (începe la fel).

f. 144^v—174^v. <Glasul al 6-lea > (începe la fel).

f. 174^v—203. <Glasul al 7-lea > (începe la fel).

f. 203 —230^v. <Glasul al 8-lea > (începe la fel).

f. 231 —252^v. *Богородичны въ гласовѣхъ въскръсньхъ* (Cîntările Născă-
toarei de Dumnezeu pe glasurile învierii).

Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de două mîini (I, f. 1—230^v și II, f. 231—252); ultimul scris este mai nou, probabil, din secolul al XVI-lea. 22 și 25 rînduri pe pagină. Semiuncială (la prima mîină cu elemente de cursivă). Legătură modernă în pînză și carton. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

245.

Sec. XV. Hîrtie. 251 f. 29 × 19 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după f. 154^v Foarte rupt; foi înădite ulterior cu părțile din text ce lipseau (f. 8—160 și 223—230). Mai înainte forma două volume separate f. 1—160 și 161—251, dar după aceea, dovedindu-se că textul este în continuare, s-au reunit într-unul singur.

Iașimirski nr. 85 și 86 (Muzeul de antichități).

<Octoih >

f. 1—21. <Glasul 1 >. Începutul lipsește. Începe la mijlocul slujbei de luni seara.

f. 21—53. <Glasul 2 >. înc. Б сѣб<отъ> вечеръ стѣхърыхъ въскрѣсны гласъ б (Sîmbătă seară, stihariile învierii, glasul 2).

f. 53—85. <Glasul 3 > cu același început.

f. 85—92. <Slujba sfintului Nicolae >: Мѣсѣца декемврія б, иже въ свѣтыхъ мѣца нашего Николая епископа Мирликиа (Luna decembrie 6. A celui între sfinți, părintele nostru Nicolae, episcopul Mira Lichiei).

f. 92—127. <Glasul 4 >. Începe ca mai sus.

f. 127—154^v. <Glasul 5 >. Începe ca mai sus. Sfîrșitul lipsește. Urmează o lacună.

f. 154^v—183^v. <Glasul 6 >. Lipsește începutul.

f. 183^v—214^v. <Glasul 7 >. Începe ca mai sus.

f. 214^v—251 <Glasul 8 >. Începe ca mai sus.

f. 251^v. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de două mîini (I, f. 1—229^v, și III, f. 230—251). 32 rînduri pe pagină. Semiuncială (la prima mîină cu elemente de cursivă). Legătură modernă în pînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

246.

Sec. XVI. Hîrtie. 201 f. 26 × 19 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul; foi rupte, cu lipsuri (f. 7, 83—86).

Iașimirski nr. 87 (Muzeul de antichități).

<Octoih. Partea I-a glasurile I—IV >

f. 1—6. <Glasul 1 >. Lipsește începutul. Cuprinde numai cîntările de vineri seara; înc.: Тѣбъ тыи живама съблюди.

f. 6—83^v. <Glasul al 2-lea >. înc.: Б сѣб<отъ> вечеръ на малки вечерни (Sîmbătă seara ... la vecernia mică).

f. 83^v—166. <Glasul al 3-lea > (începe la fel).

f. 166^v—201^v. <Glasul al 4-lea > (începe la fel).

Sfîrșitul lipsește. Cuprinde numai cîntările de sîmbătă pînă marți inclusiv.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. F. 65—66^v scrise de altă mînă. 25 și 30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pinză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

247.

Sec. XVII. Hîrtie. 274 f (f. 107 este cu bis).

Lipsește începutul și sfîrșitul.

Iațimirski nr. 88 (Muzeul de antichități).

<Octoih, partea a 2-a, glasurile 5—8 >

f. 1—57^v. <Glasul 5 >. Începutul lipsește. înc. : ...СѢХ РАДОВАНІА БОГОРОДИЦЕ НІЕМ ТИ (Cuprinde cîntările de luni pînă vineri).

f. 57^v—130. <Glasul 6 >. înc. : К СЖЕВЪЖ ВЕЧ(ЕР) НА МАЛѢИ ВЕЧЕРНИ (Sîmbătă seară la vecernia mică ...).

f. 130—206^v. <Glasul al 7-lea > (cu același început).

f. 206^v—275^v. <Glasul al 8-lea > (cu același început).

Sfîrșitul cîntărilor de vineri seara lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : două săgeți încruciate. 27 rînduri pe pagină. Semiuncială: Nelegat. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

248.

Sec. XVI (sfîrșit)—sec. XVII (început). Hîrtie. 361 f. 29 × 19 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Foi rupte ; lipsesc foi după f. 15^v.

Iațimirski nr. 89 (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XVII ; filigrana mistrețului apare însă în manuscrisele moldovenești la sfîrșitul sec. XVI și la începutul secolului următor).

<Octoih >

f. 1—15^v. <Glasul 1 >. Lipsește începutul. Începe cu cîntarea a 8-a din canonul Treimeii, ce se cîntă duminică la mezonoptica.

f. 9—9^v. și 12—12^v. Adăugate mai târziu, completînd cîte o foaie ruptă.

f. 15^v—173. <Glasul al 2-lea > ; începutul lipsește.

f. 173—261. <Glasul al 3-lea > БѢ СЖЕ(ОТ)А ВЕЧ(ЕР) НА МАЛѢИ ВЕЧЕРНИ... ГЛАСЪ (Sîmbătă seara, la vecernia mică... glasul al 3-lea).

f. 261—357^v. <Glasul al 4-lea> (același titlu).

f. 357^v—360^v. СВѢТІЛНИИ ЕВАНГЕЛЬСКІИ (Svetilnele evangheliilor).

f. 362—362^v. СЪТЦА НАШЕГО ІВАННА АРХІЕПИСКОПА КОНСТАНТИНА ГРАДА ІВАННА ЗЛАТОУСТАГО. СЛОВО ОУЧИТЕЛНУ (. . . al părintelui nostru Ioan, arhiepiscop de Constantinopol, Ioan (sic) Gură de Aur. Cuvînt de învățătură). înc. : ИЩЕ КТѢ БЛАГОУСЪТІВЪ. Sfirșitul lipsește.

Însemnări

f. 191^v—192^v. Pe partea de jos a paginilor : Să să știe cîndu m-am băgatu eu Tăna<se> la carte v leat 7221 (1713) la egumen ot Runcu, eromonah Varlam, în 15 zile în noemvrie.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice (deteriorată). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

249.

Sec. XVIII. Hîrtie, 68 f. 16,5 × 10,5 cm.

Iațimirski nr. 90. (Muzeul de antichități) (Îl datează din sec. XVII la sfîrșit).

<Octoih>

f. 1—1^v. Albe, cu însemnări.

f. 2—10. Glasul 1. înc. : Начало соботом усмогласникъ въ соботъ вечеръ на велицѣи вечеръни . . . глас перва (Începutul Octoihului de sîmbătă, sîmbătă seara, la vecernia mare . . . glasul întii).

f. 10—18. înc. Е съботъ вечеръ . . . глас ѿ (sîmbătă seară . . . glasul 2).

f. 18^v—26^v. Glasul 3.

f. 26^v—33^v. Glasul 4.

f. 33^v—41. Glasul 5.

f. 41—48. Glasul 6.

f. 48—54. Glasul 7.

f. 54—67^v. Glasul 8.

f. 68—68^v. Albă, cu încercări de condei.

Octoihul nu cuprinde decît cîntările de sîmbătă pe fiecare glas.

Însemnări

f. 1^v. Să s<ă> știe de cîndu mi-au cîntat Toader, ficior lui Mătăiu, în zile lui Grigore vodă, 8 glasuri, let 7270 (1763).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament grosolan la f. 2. 16 rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură nouă în pînză și carton. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție rusească. De la Muzeul de antichități.

250.

Sec. XVI. Hîrtie. 248 f. 27 × 19 cm. Sfirşitul lipseşte.
Iaţimirski nr. 91 (Muzeul de antichităţi).

<Triod-Penticostar> f. 1—248^v.

f. 1. Pentru titlu este lăsat loc alb, probabil în vederea unei scrieri ornamentale. înc. Господи възваѣ пост ѿ и поем душеполезнѣа.

La f. 134 titlul separat : Къ [святѣа и великѣа неделѣ [Насѣхы по вънегда изыти въ припрат и покладити въскѣ (În sfînta şi marea duminică a Paştilor, cînd iese <preotul> în pronaos şi tămîiază pe toţi ...).

f. 225^v—248^v. Събраніе въ сѣбота свѣтаго и праведнаго Лазара... (Sinaxar în sîmbăta sfîntului şi dreptului Lazăr ...). Urmează sinaxare pentru zilele de la Florii la duminica Tomii).

Însemnări

Pe coperta din faţă, partea interioară : Лѣт × зсмс мѣсѣца априа з̄ а<кни> (Anul 7246 (1738) luna aprilie 7 zile).

Varlaam ot Besaricani am scris, am uscat cernala (Sec. XVIII).

Coperta din urmă, partea interioară : Сіе карте сътвори еромонаѣ Досов<теи> (Această carte a făcut-o eromonahul Dosov<tei>). (Sec. XVII).

Ioan diacu dela...

Această carte este a Tazlăului, să să ştie, v leat 7211 (1703); cine i-a lua-o să fie proclat şi afurisit de a o sute de oteţi şi 18.

Titluri şi iniţiale cu roşu. Filigrane : ancoră în cerc şi mistreţ. 22 rînduri pe pagină. Semi-uncială. Legătură veche în piele şi lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacţie medio-bulgară. Muzeul de antichităţi.

251.

Sec. XVI. Hîrtie. 346 f. 16 × 10 cm. Lipseşte începutul, numeroase foi rupte, din care se păstrează numai fragmente.

Iaţimirski nr. 92 (Muzeul de antichităţi).

<Antologhion>

f. 1—23^v. <Slujba pentru naşterea lui Hristos>. Începutul lipseşte. înc. : Не вѣ приѣт чьловѣкъ... (rupt).

Primul subtitlu la f. 23^v. Стѣхъры на свѣтоѣ Богоавленіе (Stihire la sfînta Bobotează). Urmează slujbele sărbătorilor mari în ordinea calendarului, ultima fiind Înălţarea Crucii (f. 1—271).

f. 266^v. Albă, cu o scurtă rugăciune, adăugată ulterior.

f. 267—277^v. Подобны избранны (Podobii alese).

f. 278—289^v. Стихъры и тропари и кондакы свѣтым нарочитым прѣ-подобнѣи матери нашеи Параскеви (Stihire şi tropare şi condace ale sfinţilor

consacrați : preacuvioasii maicii noastre Paraschiva) *Urmează și ale celorlalți sfinți în ordinea calendarului.*

f. 289^v—298. Припѣла на въскръсньхъ владичныхъ и Богородичныхъ праздныкъ . . . припѣвающіа сѣ съ избраннымъ Цааломъ, егда поетъ сѣ поліелеу, наченше въ осмаго днѣ септемврѣа мѣсѣца, твореніе крѣ Филоѳеа монаха логѡѳета бывшаго Мирча воеводѣ (Pripeale la toate sărbătorile împărătești și ale Născătoarei de Dumnezeu care se cântă cu Psalmi aleși, când se cântă Polieleul, începînd de la a opta zi a lui septembrie. Opera lui chir Filotei monahul, fost logofăt al lui Mircea voevod).

f. 298^v—324^v. Стыхирѣ въскръсны и Богородичны осмымъ гласомъ (Stihirele învierii și ale Născătoarei de Dumnezeu, pe opt glasuri).

f. 324^v—345^v. Стыхирѣ евангелскы (Stihire ale evangheliilor). Sfirșitul lipsește.

f. 339^v. Albă.

f. 346^v—346. Albe, cu însemnări liturgice.

Titluri și inițiale cu roșu. 16 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătura veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

252.

Sec. XVI. Hirtie. 420 f. 29 × 19 cm. Sfirșitul lipsește, multe foi rupte; f. 419, 420 numai fragmente.

Iațimirski nr. 93 (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XVII).

< *Antologhion* > .

f. 1. Începe : < Мѣсѣца¹⁾ септеврѣи въ ̄ а днѣнь. Начатокъ <ин>¹⁾ индиктоу сирѣчъ новомоу лѣтоу (Luna septembrie 1 zi, începutul indictionului, adică a anului nou). Urmează slujbele sfinților în ordinea calendarului (f. 1—129).

f. 31^v. Albă, cu însemnări.

f. 129—418^v. înc. Мѣсѣца сеп- въ ̄ а днѣнь, начатокъ индиктоу сирѣчъ новомоу лѣтоу (Luna septembrie ziua 1, începutul indictionului, adică al anului nou). (*Urmează viețile sfinților, dar și în această parte se dau din nou slujbele*). Merge pînă la f. 410 cu toate sărbătorile pînă la sfirșitul lunii august, apoi la f. 410—415 slujba sf. Dumitru (20 octombrie) și pocrovul Născătoarei de Dumnezeu (1 noiembrie) f. 416—418^v.

f. 419—420^v. Foarte rupte, par a face parte din alt manuscris : slujba duminecii preacuvioșilor părinți.

Însemnări

f. 3—9^v. Pe marginea de jos a paginilor : Сѣа кни҃га ремомла Мѣненъ избранъ кѣспн ен Мѣне Цѣфанъ въ Морокъ въ Марцине Никорѣс въ Болѣс и даде

¹⁾ Rupt.

за не ѿ злат и даде емъ въ црѣковѣ Моров идеже ест Храмъ свѣтаго Храма свѣтаго иерарха Николаа да бждет имъ памѣтъ вѣчни шцемъ и митремъ ихъ и въса чадіа имъ. Яще кто покѣситъ сѣ скрати въ томъ цркви, да бждетъ проклѣтъ и триклѣтъ въ тѣ и нѣ вътцѣ и да бждетъ емъ съперникъ свѣтинъ Николаа въ днь сждни и да бждетъ имати съперъ въ вѣсѣхъ свѣтъхъ въ вѣкы. Аминъ.

(Această carte numită Minei ales a cumpărat-o Mane Ștefan din Marov de la Margine Nicoară din Vâlcea și a dat pe ea 8 zloți și a dat-o în biserica de la Morov, unde este hramul sfântului hram (sic) ale sfântului ierarh Nicolae, să fie pentru pomenirea tatălui și a mamei lor și a tuturor copiilor lor. Dacă cineva s-ar încerca să o fure din această biserică, să fie blestemat și de trei ori blestemat de 318 părinți și să-i fie lui pîriș sfântul Nicolae în ziua judecării și să aibă pîră de la toți sfinții în veci. Amin. (Sec. XVII început).

f. 13—24. Pe marginea de jos a paginilor :

Eu popa Văscu amu screșiu di-a rîndul că am cupărat această carte în dzile lui Apafi Miau ¹⁾, cîndu au tvost < sic > vă leat 7173 (1665). ~

f. 31^v. У восени вонско потыць 8 волосѣхъ, тогожде рокъ земѣла сѣтрасла сѣ, тогожь рокъ и мѣсѣць мѣновъ сѣ рокъ × аѣк, власною рѣкою Поповичъ Иванъ Станиславскыи.

(În toamnă, oastea a năvălit la moldoveni ; în același an pămîntul s-a cutremurat, în același an și luna (sic) s-a numit anul 1620 ; cu mînă proprie Popovici Ioan Stanislavski).

f. 246^v—247. În jurul paginilor : Истокъ сію книгъ рабъ Божіи Гавриилъ въ Цекотанъ зѣтъ Продановъ. Искѣнила енъ въ Ладская Земля за три золотинъ и тижъ за дрѣгинъ три золотинъ что енъ покря единъ даскалъ 8 домъ Галинъ въ Шербинецъ его грашнаго не кланите. Я вътъ сѣда на преже кто сію книгъ продастъ або скрадетъ, а тжи чьловѣкъ да естъ проклѣтъ и триклѣтъ въ триста вътцѣ и шемнадесятъ. Написакъ Никваръ дѣакъ.

(A reparat această carte robul lui Dumnezeu Gavril din Țecoteni, ginerele lui Prodan. A răscumpărat-o din Țara Leșească pentru trei zloți. Și iarăși pentru alți trei zloți a legat-o un dascăl în casa lui Galin din Șerbineț, pe el păcătosul nu-l blestemați. Iar de acum înainte, cine va vinde această carte sau o va fura, iar acel om să fie blestemat și de trei ori blestemat de trei sute și optsprezece părinți. A scris Nicoară diac.). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament cu roșu la f. 1. Filigran : mistreț. Scris de numeroase mîini. Multe foi înlocuite în decursul vremii. 24. 27 și 33 rînduri pe pagină. Legătură modernă în pînză și carton. Scris în Transilvania. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

¹⁾ Mihai Apaffy, principe al Ardealului, 1661—1690.

Sec. XVI — începutul sec. XVII. Hirtie. 114 f. 22 × 15 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul și foi după f. 2^v, 5^v, 38^v și 40^v; f. 36 păstrată numai jumătate. Numeroase foi rupte.

Iațimirski nr. 94 (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XVII, Filigrana mistrețului este însă caracteristică pentru epoca 1570—1630).

<Antologhion >

f. 1—2^v. Slujba sfântului Simion Stîlpnicul (1 septembrie). Lipsește începutul. înc.: ...*възе мѡудре Томоу до конца послѣдовал.*

f. 3—5^v. Din slujba Înălțării crucii (14 sept.) Începutul și sfârșitul lipsesc.

Urmează o lacună.

f. 6—18. *Мѣсѧца ноевѣра ѿ сѣборѣ архангѣла Мѣхѧила* (Luna noiembrie 8, soborul arhanghelului Mihail).

f. 18^v. Albă.¹

Urmează slujba sărbătorilor în ordinea calendarului.

Sfârșitul lipsește.

Însemnări

Însemnare scrisă probabil de scriitorul manuscrisului

f. 91. *Помени Господи Івана въ царствѣ своемъ небесномъ въ вѣки. Ѳмин.* (Pomeneste, Doamne, pe Ioan în împărăția ta, a cerurilor, în veci. Amin).

Pe coperta de la urmă, partea interioară ruptă: *Помани... прежде... отъ Адама... рабъ Божій Іоан... писал... Поменеște... mai înainte... de la Adam... robul Domnului Ioan <care a? > scris...).*

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane: mistreț și șarpe încolăcit pe cruce. Scris de trei mîini I, f. 1—5^v, II, f. 6—100^v, și III, f. 101—114). 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris probabil în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XV. Hirtie. 98 f. 29 × 22 cm. Lipsește începutul.

Iațimirski nr. 95 (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna septembrie >

Începutul lipsește. Începe cu slujba sfântului Vavila (4 septembrie) înc. *И небеси приснодѣво тѧнства.*

f. 3^v. *Мѣсѧца того ѣ, свѧтого пророка Захаріе, отца Прѣдѧитичевѣ* (Aceeasi lună 5, sfântul proroc Zaharia tatăl Înainte mergătorului).

Urmează slujbele tuturor sfinților pe luna septembrie pînă la sfârșitul lunii.

Însemnări

f. 98^v. Сію книгѣ поклонны манастир свѣтаго Пандѣлѣмона панѣ Барбѣлѣ и дворникѣ Прѣслоу съ братіями своими (Această carte au închinat-o mănăstirii sfântului Pandelimon pan Barbul și Pîrvul vornic cu frații lor¹).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : creneluri. Scris pe două coloane. 28 rînduri pe coloană. Semiuncială. Legătura veche. În piele și lemn, cu ornamente stilizate artistice. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sârbească. De la Muzeul de antichități.

255.

Sec. XVI. Hirtie. 180 f. 31 × 21 cm.

Iașimirski nr. 96 (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna septembrie>

f. 1. Albă cu însemnări (v. mai jos).

f. 1^v. Cîntare în cinstea preă cuvioșilor părinți. Titlu : Иныхъ стихары прѣподобномъ (alte stiharii la preacuvioși).

f. 2—177^v. Mineul pe septembrie. Înc. : Мѣсѣца септем(в)ріе начетокъ индиктѣ сырѣчъ ново лѣто и памѣт прѣподобнаго отца нашего Сімеона Стѣпаника (Luna septembrie, începutul îndictionului, adică a anului nou și pomenirea preacuviosului părintele nostru Șimion Stîlpanicul). Urmează slujbele tuturor sfinților pînă la sfîrșitul lunii.

f. 178—180. Богородичны по слава свѣтымъ противъ гласѣ (Cîntări pentru Născătoarea de Dumnezeu, pentru slavă sfinților, pe glasuri) și altele.

f. 180^v. Albă cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări

f. 1 : Scris-am eu ot mănăstire Arnota, ca sa sa știe leat 7201 (1693).

Să să știe <de c>²) îndu s-au scris dajdea în <zilele lui>²) Io Radul Leon voivod, meseța septemvrii 18, leat 7176 (1667). Scris-am eu ot selo <din satul> Petrari. (Sec. XVII).

f. 180^v. Cînstitului și de bună rudă și luminat întru Hristos Dumnezeu, bun credincios Pavel irodiacon. (Sec. XVII).

Pe coperta de la urmă, partea interioară : + Cînstite și precînstite cînstite Matei logofăt pace și sănătate.

† Eu Matei logofăt. (Sec. XVII).

(Zgîriat în lemn) : Irodiacon Ion v leat 7178 (1670).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 2. Filigrane : flori stilizate într-un cerc și trifoi. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn (deteriorată). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

¹) Este vorba de frații Craiovești de la sfîrșitul sec. XV și începutul sec. XVI.

²) Rupt.

Sec. XV. Hîrtie. 268 f. 25 × 19 cm. Începutul lipsește.
Iațimirski nr. 97 (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna octombrie>

f. 1—186. <Slujbele sfinților pe luna octombrie>. Începutul lipsește. Începe cu slujba lui Dionisie Areopagitul (3 octombrie), al cărei început lipsește. înc. . . БѢИ СИ ЖЕЛАНИЕМЪ КРАИ ВЪРНЫМЪ ОУТВЪРЖДЕНИЕ (Urmează slujbele tuturor sfinților din luna octombrie.

f. 186^v. Albă.

f. 187—268^v. Sinaxarele sfinților pe luna octombrie. înc. : МѢСЯЦА ВЪКТОБРИА А СВАТАГО АПОСТОЛА ИНАНИЖ (Luna octombrie 1. A sfîntului apostol Anania).

La f. 196—200. Повѣсть о видѣніи Козмы мниха страшна сѣло и ползна (Poveste despre vedenia lui Cozma călugărul, foarte cumplită și folositoare) înc. БѢ ПІ ТОЕ ЛѢТО.

220—221^v. БѢ ТЪЖДЕ ДЕНЬ СВАТЫХЪ ПРѢПОДОБНЫХЪ ПАРАСКЕВЫА (În aceeași zi¹) a sfintei prea cuvioase Paraschiva) de Evtimie patriarhul de Tîrnova; înc. СІА СВАТАА ПРѢПОДОБНАА ПАРАСКЕВИ.

Ed. M. Kaluzniacki, *Werke des Patriarchen von Bulgarien Euthymios*, Viena, 1901, p. 59—77.

f. 233—236^v. БѢ ТЪЖДЕ ДЕНЬ [ПАМАТЬ ПРѢПОДОБНАГО ОТЦА НАШЕГО ИВАННА РЫЛСКАГО (În aceeași [zi²). Pomenirea preacuviosului părintelui nostru Ion de Rilo) de Evtimie patriarhul de Tîrnova, înc. СВАТЫИ И ПРѢПОДОБНЫИ ОТЦА НАШЕ ІВАНЪ.

Ed. M. Kaluzniacki *op. cit.*, p. 5—26.

f. 240—240^v. БѢ ТЪЖДЕ ДЕНЬ ПРѢКНЕСЕНИЕ МОЩЕМЪ СВАТАГО ПАРИОНА ЕПИСКОПА МЕГЛЕНСКАГО (În aceeași zi³) aducerea moaștelor sfîntului Parion, episcop de Meglena) de Evtimie, patriarh de Tîrnova, înc. ЦАРСТВОУЩЕОУ КАЛОИВАННОУ ЦАРЮ БЪЛГАРСКОМУ.

Ed. M. Kaluzniacki *op. cit.*, p. 27—58.

Sfîrșitul lipsește. Se termină cu începutul vieții lui Marcian, episco de Siracuză (30 octombrei).

Apoi la urmă f. 268—268^v (sfîrșitul lipsește) separat : МѢСЯЦА ВЪКТОБРИА ДІ СЛОУЖБА СВАТЫХЪ ПРѢПОДОБНЫХЪ ПЕТКЫ (Luna octombrie 14. Slujba sfintei preacuvioasei Paraschiva), care lipsește în partea I, ce cuprinde slujbele sfinților. înc. О ПРѢСЛАВНОЕ ЧУДО.

f. 268^v la urmă : Конецъ охтврѣсѣ (Sfîrșitul lui octombrie).

¹) 14 octombrie.

²) 19 octombrie.

³) Adică 21 octombrie.

Însemnări

Coperta din urmă, partea interioară :

† Mila lui Dumnezeu să fie pre capul tuturor creștinilor, să fie pre ale noastre capete cu mila milostivului Dumnezeu, eu creștin și mai mic tuturor creștinilor și rob robilor . . . ¹⁾ много грешником (mult păcătosul). Amin. (Grafie nouă, copia unui text dispărut).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în culori la f. 179. Filigran ; două cercuri neconcentrice, unul într-altul. 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pînză (s-a păstrat și legătura veche în piele). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

257.

Sec. XV sau XVI. Hîrtie. 249 f. 27 × 18 cm. Sfirșitul lipsește. Iațimirski nr. 98. (Muzeul de antichități). (II datează din sec. XVI).

<Minei pe luna noiembrie>

f. 1—249- Slujbele sfinților pe luna noiembrie. înc. Мѣсѧца ноемврія въ ѧ-го дѧнь святыхъ бесрѣбнникъ Козмы и Даміана (Luna noiembrie în 1-a zi a sfinților celor fără de arginți Cozma și Damian).

Urmează slujbele tuturor sfinților pe luna noiembrie. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

Sfirșitul lipsește (probabil o singură foaie).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. l. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

258.

Sec. XVI-XVII. Hîrtie. 185 f. 34 × 23,5 cm. Sfirșitul lipsește. Iațimirski nr. 99. (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna noiembrie>

f. 1—185^v. Slujbele sfinților pe luna noiembrie. înc. : Мѣсѧца ноеврія ѧ дѧнь, иже въ святыхъ бесрѣбныхъ Козмы и Даміанна (Luna noiembrie 1-a zi, celor întru sfinți, fără de arginți, Cozma și Damian).

Urmează slujbele sfinților pe luna noiembrie. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

Lipsește sfirșitul, probabil o singură foaie din slujba apostolului Andrei (30 noiembrie).

Titluri și inițiale în mai multe culori. Ornament în culori la f.l. Filigran : coroană într-un cerc. 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

¹⁾ Un nume răzuit, ilizibil.

259.

Sec. XVI. Hirtie 207 f. 27 × 19 cm.

Iațimirski nr. 100. (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XV și-l socoate scris în Moldova. Vezi însă însemnările de la Măn. Bistrița din Oltenia).

<Minei pe decembrie>

f. 1—207. Slujbele sfinților din luna decembrie. înc.: **МѢСЯЦА ДЕКЕМВРІА 1, СВЯТАГО ПРОРОКА НАШМА** (Luna decembrie 1, a sfințului prooroc Naum):

Urmează slujbele tuturor sfinților din luna decembrie. Lipsesc sinaxarelor canoanelor.

f. 207^v. Albă cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări

f. 207 jos. Cetit Grigore. (Sec. XVII).

f. 207^v. **ИНС АЗЪ СТАН** (Am scris eu Stan). Să să știe de cându au fost la Bistrița în zilele părintelui Gherasim, Io Radul Leon voivod, v leat 7175 (1667).

Pe coperta din urmă, partea interioară: Acest sfânt Minei iaste al sfintei mănăstiri Bistriței și lo-am dat eu, popa Ioan eclisiarhul sfintei Bistriți (sic) de l-am legat cu cheltuiala noastră, întru zilele luminatului domn Io Costandin voevod Basarab, în zilele părintelui chir Paisie arhimandritul, leat 7199 (1691) Roc (anul) 1680¹) april 3 dni.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în culori la f.l. 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legat în piele și lemn cu icoana răstignirii. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericască de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități.

260.

Sec. XVI. Hirtie. 238 f. 29 × 21 cm. Lipsesc începutul și mai multe foi în interior după f. 5^v și 117^v.

Iațimirski nr. 101, (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna decembrie>

f. 1—238^v. <Slujbele sfinților pe luna decembrie>. Începutul lipsește. Începe cu slujba sfântului Sava cel Sfințit (5 decembrie) din care s-a păstrat numai sfîrșitul. Urmează slujbele sfinților pe luna decembrie pînă la 31 decembrie inclusiv. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran; cerc cu N. înscris. 25 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente artistice. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericască de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități.

¹) Așa în text, cu cifre arabe; data nu corespunde cu anul de la Facere, nici cu dominația lui Constantin Brîncoveanu.

261.

Sec. XVI (prima jumătate). Hîrtie. 263 f. 28 × 19,5 cm. Începutul (o foaie) lipsește. Iațimirski nr. 102 (Muzeul de antichități) (îl datează din sec. XV).

<Minei pe luna ianuarie>.

f. 1—263^v. <Slujbele sfinților pe luna ianuarie>. Începutul lipsește, începe cu slujba sf. Vasile (1 ianuarie); înc.: ... *ЖЕНН ПРОВѢЩАЕМЫ, ЕДИНО БОЖЕСТВО.*

Urmează slujbele tuturor sfinților din luna ianuarie. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

La f. 146 jos, adausă o cîntare despre „pustie”. (Sec. XVII).

Însemnări

Pe foaia liminară v^o. Această sfîntă carte ce-s chéamă Minéi, iaste a sfinții și dumnezeieștii mănăstiri Bistriții și au înnoit Ioan ermonah ecliserhul în zilele preluminatului domn Io Costandin Basarab voivod, fiind egumen în sfînta mănăstire Paisie arhimandrit, era vă leatul 7199 (1691) meseța (luna) iunie 6 dni (zile).

Titluri și inițiale cu roșu și alte culori. Filigran : mînușă. 26 rînduri pe pagină. Semun-cială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Țara Romînească. Este scris de același grămatic Dragomir (a doua mînă) ca manuscrisul nr. 262 din 1521. Slavă biseri-cească de redacție medio-bulgară cu influențe sirbești. De la Muzeul de antichități.

262.

1521 (f. 312). Hîrtie. 312 f. 29 × 21 cm. Începutul (primele 8 foi) lipsește. Iațimirski nr. 103. (Muzeul de antichități). Afirmă că ortografia ar fi sirbească.

<Minei pe luna ianuarie>

f. 1—307. <Slujbele sfinților din luna ianuarie>, începutul lipsește. Începe cu slujba sf. Vasile (1 ianuarie); înc.: ... *ЧЪСТАА РАДН СМ Т ЖЕ СВѢТЬ ВЪСІАВШІА НАМ.*

Urmează¹ slujbele sfinților pe luna ianuarie pînă la 31 ianuarie. Unele slujbe (d.e.a sfinților Vasile, Grigore și Ioan—30 ianuarie) au sinaxarul zilei.

f. 307—312. *Ирмоси егда трѣбоуеш ут всѣхъ гласехъ* (Irmoasé, cînd ai nevoie de ele, din toate glasurile).

f. 312. Însemnarea scriitorului (v. mai jos).

f. 312^v. Albă cu însemnări (v. mai jos)..

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 312: *Прозволеніемъ Оутца и поспѣшеніемъ Сына и съвършеніемъ Святаго Духа. Съврши се сіа книгѣ мѣсца Мартіа днь 31: исписа, еѣ сіа начиртаніе въ святоу ю монастырѣ нарицаемоу Бистрицоу, въ дньи благочести-*

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1 și 132. Filigran : ancoră. 25 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească (scrisul seamănă cu al manuscriselor 261 și 262). Slavă bisericească de redacție medio-bulgară cu influențe sîrbești. De la Muzeul de antichități.

264.

Sec. XVI. Hîrtie. 270 f. 30 × 21 cm. Lipsește sfîrșitul. Foarte rupt și putred, numeroase foi rupte. Întreg manuscrisul șters și spălat de apă.

Iașimirski, nr. 106 (Muzeul de antichități). (El datează de la sfîrșitul veacului al XV-lea).

<Minei pe lunile noiembrie-februarie>

f. 1—7. <Slujbele și sinaxarele sfinților pe luna noiembrie> înc. : **Мѣсѣца ноемвриѣ иматъ дъни 1̄, дънь иматъ часъ 1̄, ноць 1̄** (Luna noiembrie are 30 de zile, ziua are 10 ceasuri, noaptea 14).

La f. 55^v—56. **Мѣсѣца тогоче, к̄, свѣтаго [Григоріа Декаполита** (În aceeași lună, la 20, a sfințului Grigore Decapolit) (ale cărui moaște se află la mănăstirea Bistrița, fapt care nu e pomenit).

f. 74—161. <Slujbele și sinaxarele sfinților pe luna decembrie>, înc. **Мѣсѣца декевриѣ иматъ дънинъ 1̄, дънь иматъ часъ 9̄, а ноць 1̄** (Luna decembrie are 31 de zile, ziua are 9 ceasuri, iar noaptea 15).

f. 161^v—225^v. <Slujbele și sinaxarele pe ianuarie> înc. **Мѣсѣцъ януаріѣ иматъ дъни 1̄, дънь иматъ часъ 1̄, а ноць 1̄** (Luna ianuarie are 31 de zile, ziua are 10 ceasuri, iar noaptea 14).

f. 226—270^v. <Slujbele și sinaxarele pe februarie>; înc. **Мѣсѣцъ февруарѣ иматъ дъни 1̄, дънь иматъ часъ 1̄, а ноць 1̄** (Luna februarie are 20 de zile, ziua are 11 ceasuri, iar noaptea 13).

Începutul zilei de 28 februarie pe o foaie ruptă, sfîrșitul lipsește.

Însemnări

Pe foaia liminară : **ѲѠАНАСІЕ ЕРѠДІАКОНЪ УТЪ ЕПІСКѠПІЕ, ЛѠТЪ × ЗРЦЕ** (Athanasie erodiacon de la episcopie anul 7192 (1684).

f. 88^v. **Димитрашко Катакузин**

Царекъ прѣстолаже за правостин

Да бѣдетъ свѣтъ утъ тма глѣбинъ лѣа трѣ вечернин.

(Dimitrașco Catacuzin

Scaunul împărătesc, rea dreptate

Să fie lumină din întuneric

trei seri în groapa leilor).

Pe coperta de la urmă, partea interioară : **Милостію Божию епископъ Рѣмническн Стефанъ** (Din mila lui Dumnezeu, episcopul de Rîmnic Ștefan¹⁾).

Titluri și inițiale cu roșu și albastru. Ornamente în culori la f. 1, 74^v, 16^v1 și 225. Filigran : balanță în cerc. 25 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

¹⁾ Ștefan, episcop de Rîmnic (1673—1693).

Sec. XVI. Hirtie. 163 f. 28 × 20 cm.

Iațimirski, nr. 107. (Muzeul de antichități). Îl datează de la sfârșitul sec. XV și-l socotea scris în Moldova. Scrisul seamnă însă cu al Mineelor de la Măn. Bistrița (Oltenia) (v. mai sus p. 261—263).

<Minci pe luna martie>

f. 1—163^v <Slujbele sfinților pe luna martie>. înc.: МѢСѦЦА мѢРТА 1, прѢПОДОБНЫМЪ МАТЕРЕ НАШѦ ЕВДОКІЖ (Luna martie 1, a prea cuvioasei maicii noastre Eudochia).

f. 3. МѢСѦЦА мѢРТИЕ ИМАТЪ ДНІИИ 31, ДНЬИ ИМАТЪ ЧАСЪ 12 И НОЦЬ 12, прологъ (Luna martie are 31 de zile, ziua are 12 ceasuri și noaptea 12, Prolog).

Urmează slujbele sfinților pe luna martie. Slujbele sînt urmate de sinaxarele canoanelor.

Textul „Proloagelor” (vieților de sfinți), adaus la sfârșitul fiecărei zile, nu se potrivește întotdeauna cu sfîntul a cărui slujbă îl precede, se raportă la alt sfînt.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 163^v. СЛАВА СВѢРЪШИТЕЛЮ БОГУ ВЪ ВѢКЫ. АМИН. СПАСЕНЬ БЖДИ ИМѢВЫ ЗДРАВЬ, БЖДИ ПИСАВЫ. ПИСА МАНІТОРЪ ИНА ВЪМАРРРРРРНИИ БДДЪ (Slavă lui Dumnezeu săvîrșitorul, în veci. Amin. Să fie mîntuit cel ce o va avea, să fie sănătos [cel ce a scris-o] A scris maistrul (urmează o criptogramă, care se desleagă astfel: *Radata Sîrbul*, (după Iațimirski, Catalog p. 406).

Pe aceeași pagină, scris invers: ЦѢСѦ МЮЧНАТЪ, ПЕТЪРИЦѦ СЪС ПЕТЬ СТО И СВѢКЪКЪПИ СЪС СЕДЕМЪ ДЕСЕТЬ И ПРИКЪПИ ДЕКЪ СТО КЪ ВОСМИ И ПЕТЬ ДЕСЕТЬ И НА КОНЕЦЪ ЛНѢ. ТРИДЕСЕТЬ СЪС ПЕТЬ И СВѢКЪКЪПИ СЪС СЕДЕМЪ СТО И ПЕТЬДЕСЕТЬ И ПРИКЪПИ ТРИ СТО КЪ ДЕСЕТЬ И НА КОНЕЦЪ ПЕТИ.

Cele două criptograme de la început sînt citite de Iațimirski: *Stanicea Preda* (?) și *Elfrosin Leontie*.

(De cinci ori cu cinci sute și se adună cu șaptezeci și se lipește două sute de opt și cînzeci și la urmă nimic.)

Treizeci cu cinci și se împreună cu șapte sute și cincizeci și se lipește trei sute către zece și la urmă cinci).

(Este vorba, probabil, de o dată, pe care însă nu o putem rezolva).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în culori la f. 1 Filigran: potir. 28 rînduri pe pagină. Semnucială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească (probabil la măn. Bistrița, ca și manuscrisele 261, 262, 263). Slavă bisericească de redacție medio-bulgară cu influențe sîrbești. De la Muzeul de antichități.

1534—1536 (f. 200). Hîrtie. 202 f. 31 × 22 cm. Începutul lipsește.
Iașimirski nr. 109 (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna mai>

f. 1—260. <Slujbele sfinților pe luna mai>. Începutul primei zile (slujba prorocului Ieremia, 1 mai, lipsește). inc.: СВОЕМС ВЪЖДЕЛѢННЪ ПЕВЪШЕЕ СѦ СЛОВО УТЧЕЕ.

Urmează slujbele tuturor sfinților pe luna mai, fiecare cu sinaxarele respective.

f. 86^v, 90^v, 105^v, 108^v, 113^v și 142^v, albe.

f. 200—201. Însemnarea (postfață) a scriitorului manuscrisului.

f. 201^v. Albă.

f. 202—202^v. Cu însemnări.

Însemnări

Postfața scriitorului manuscrisului

f. 200—201. Слава съвършителю Господоу Богоу и Спасе нашему Исусу Христу въ вѣкы съвършающоу всеко дѣло, доброначинаемоу в имени его подобает началъ и конецъ благъ, понеже ест Христосъ зачало и конецъ и томъ хвала и дрѣжава чьст и покланеніе сподобаетъ въ всекожъ твари и въ всекогѡ дѣхана іже на небеси и іже на земли и іже въ мѡрї живѣщи и движѣщи сѧ въ Отци и Сынѣ и Святѡмъ Дусѣ, Тронце свѣтаа, спаси дѡше наше. Попис сїю книгѡ рекомаго на име маи мѣсѣца в лѣтъ благочѣстивомъ Івань Брага вонвода и съвърши сѧ в лѣтъ благочѣстивомъ и Христолюбивомъ господинѡ нашему Івань Пѣтрѡ вонвода Младі, сынъ великаго и прѣдѡбраго и стараго Івн Радоула вонвода.

Да, утци и братіе, чѣткѣте исправлѣюще и Бога благодарѣте и мене грѣшнаго и вкааннаго не проклѣнѣте, понеже не писа дѡхъ свѣти, нь рѣка грѣшна и сѧмъ плѣненъ въ мнѡжство грѣхѡвѡ, нѣже вѣаче благословите, а васъ Богъ. И сподоби мене стати въ деснѣжѡ тебе въ дѣнь страшнаго ти пришествіа, владикѡ. Попис сїю книгѡ и кспсе, жѡпанъ Бланкѡа великинъ логоуетъ и постави въ свѣтіе црѣкве рекомаго село Пискани, іако да пѣта бѣдетъ паметъ чѣстнажъ, да сѣтъ помощниці и покровителіе дѡшамъ нѣ и рѡднѣ(лѣ) нѣ и да дарѡетъ и животъ вѣчнинъ и пиши нетлѣннѣи и поконъ некончѣемѡмъ. Аминь.

Ище кто дрѣзнетъ да изводитъ сїю книгѡ въ црѣкве въ Пискани и постави на дрѡго мѣсто, да естъ проклѣтъ (въ) триста и всемъ на десѣте свѣтинъ Богоноснѡ утцы. Амин. Амин. Амин.

Прими сего свѣтааго и прѣчѣстааго и дѡше спаснаго источника изтичѣщаго изъ ребрѣ Спасовѣхъ. Сѡхъ вкаанне възницѡжъ (criptogram : Гавриѡл) съвѣтничѣ благъи и приснѡ дрѡже и вѣрнѡ, іакоже рече нѣкынъ въ свѣты: дрѡгѡ вѣрнѡ нѣстъ измѣни. Тѣмъже, мола тѡ приникъ напѣи сѧ въ сего безсѡмрѣтнаго источника водажъ живѣжъ, іакоже рекоша свѣтаа и чѣстнаа и поклоннаа оуста Исуса

Христа сына Божія: Късѣкъ піжн шт воды жже азъ дамъ емъ, ѿ не иматъ въз-
 жждати сѧ в вѣкы нж иматъ животъ вѣчныи и вѣрѣжи въ мѧ рѣкы истекѣжт
 изъ чрѣва его водѣ живи и аще и ѡмретъ и живѣтъ бждетъ. Ѹт сежъ воды напивше
 сѧ апостоли проидошъ вес мѧръ тако мѧрнѧмъ ѡгны, павлѣжще сѧ шт въстока
 же и до западъ настѣпѣжще и попиражще лѣва и зѣмѧ и все снажъ вражѧ, ѡ нѧхъ
 бо речено естъ: красны ѿггы благовѣстѣвѣжщѧхъ мѧръ. Благовѣстѣвѣжщѧхъ радѡстъ и
 црѣкѣ просвѣтишѧ и патриархѣ съверѣшишъ, царѧ ѡмждрѡшъ, велмжже въра-
 зѣмишъ и въсѧ мѧзыкы наѣчишъ славити и благодарити и покланѣти сѧ Ѹтцѣ
 и Сыну и Свѧтому Дѡху. Ѹт сѧхъ медоточныхъ водъ напишъ сѧ мѣченици и
 непомѣжѣшъ тѣлеса своѧ, нж ѡгню и мечю прѣклоишъ главы своѧ и въсѣ
 краснаа мѧра сего ни въчтоже вѣмѣнишѧ, да Христа присно зрѣще веселѧтъ сѧ
 и радѡжтъ сѧ въ вѣкы, шт сего источника ранскаго напишѧ сѧ царѣ и своѧ
 царствѧ вставише, да вѣчномъ царствѣ съцарствѣжтъ, зрѣще царѣ славы цар-
 стѣвѣжща въ немъ и велижже свое богатство даше ѡбогымъ и цркви създѧшъ и
 книжѣ написае и въсѣккожъ ѡтварѣе оукрашишъ, да възможѣтъ оугодити и павити
 сѧ царю вѣчномъ слоугы и дрѣшн бжжнѧи и рабы вѣрны и блази въхѡдаще въ
 радѡстъ Господа своего. Сего радѣ ѡхъ, ѡкаанѣе Гааурѧне, не забжди рекшаго
 прилѣпе дѡша моѧ по тебѣ мене же прѣжтъ десница твоѧ. Благо бо естъ по истинѣ
 благо и въсѣккожъ хвалы двестонно еже приипати Богу.

Ѣ не прилѣпѣти сѧ долъ вѣкжщѧмъ и тѣжшѧмъ мѧра сего зане мѧръ
 сънъ мимоходитъ и похѡти его исчезаѣтъ, а творѧи вола Божѧ прѣбываетъ въ
 вѣкы. Сего радѣ и азъ благодарѧ тѧ, тако възделѣлъ еси источника сего при-
 тежати своен цркви въ памѧтъ вѣчнжѧ. . .¹⁾ въ истинжъ доброу дѣлаъ възде-
 лѣлъ еси, чѣстѣниши бо естъ скровищъ могоцѣнныхъ и слаждѣше паче меда и
 сътѧ. Икоже рече Господъ: въсѣккъ книжникъ наѣчѧи сѧ царствѣ небесномъ.
 Подобенъ чьловѣкъ имовитъ нже износѧ шт скровищъ своихъ новаа и ветхаа.
 Чьловѣкъъ везсловесенъ скотъ естъ, елика добраа аще творѧтъ, безъ солнаа сѣжтъ, сице
 и цркви безъ книгъ подобна естъ въразѣ лѣпѣ ѡчию не имѣщѣ, чѣмъ естъ нѣкоемъ
 лице слѣпомъ свѣта невидѣще ни тою сладѡсти. Мола сѧ въсѣккомъ чѣтѣщомъ
 и прѣписѣжщѣ неправѣжщѧи, благословите, а не злословите, вѣдѣще тако никто
 съверѣши, тѣкмо единъ Богъ, томъ слава в вѣкы. Ѣминъ. Ѹхъ. Ѹхъ. Ѹхъ. Ѹ,
 ѡкаанѧи и мнѡготрѣднѧи Гаврѧна въсѣе трѣждае сѧ ѡ Господѧ прѡсти. Ѣминъ.
 Ѣмъ же рѣка естъ прѧхъ и прѣсть и пепель въ малѣ жвалѣтъ сѧ, а въскорѣ
 погыбѣетъ.

Богъ же нашѣмъ, слава в вѣкы. Ѣминъ. Ненадежны надежда, Господѧ слава
 тебѣ, спасенъ бѣде и мѣ, въпомилѡванъ бѣди писавѣ. Ѣминъ.

Попне мѣсѧца юнѣ к̄ дѧнь и съверѣши сѧ мѣсѧца августѧ к̄н̄ дѧнь.

(Slavă săvîrșitorului Domnului Dumnezeu și Mîntuitorului nostru
 Iisus Hristos în veci, cel ce săvîrșește orice lucru, celui ce începe bine în
 numele lui, îi dă început și sfîrșit bun, pentru că Hristos este începutul

¹⁾ Două cuvinte răzuite.

și sfârșitul și căruia se cuvine laudă și stăpînirea, cinstea și închinarea de la orice făptură și de la orice suflare ce trăiește și se mișcă în cer și pe pămînt și în mare, întru Tatăl și Fiul și Sfîntul Duh, Treime sfîntă, mîntuiește sufletele noastre.

Am scris această carte numită anume : Luna mai, în anii binecinstitorului Ioan Braga voevod ¹⁾ și s-a sfîrșit în anii binecinstitorului și de Hristos iubitorului domnului nostru Io Pătru voevod cel Tînăr²⁾, fiul marelui și prea bunului Ion Radul voevod cel Bătrîn³⁾. Părinți și frați, cetiți îndreptînd și mulțumiți lui Dumnezeu și pe mine, păcătosul și nenorocitul, nu mă blestemați, pentru că nu a scris Duhul Sfînt, ci mîna păcătoasă și minte plină de mulțimea păcatelor, ci dimpotrivă binecuvîntați, iar pe voi <să vă binecuvînteze> Dumnezeu. Și mă învrednicește stăpîne să stau la dreapta în ziua cumpletei tale veniri. A scris această carte și a cumpărat-o jupan Vlaicul mare logofăt și a pus-o în sfînta biserică numită satul Piscani, ca în schimb să le fie pomenire cinstită, să fie ajutători și apărători ai sufletelor lor și ale părinților lor și să le dăruiască viața veșnică și hrană nestricăcioasă și pace nesfîrșită. Amin.

Dacă cineva ar îndrăzni și ar scoate această carte din biserică de la Piscani și ar pune-o în alt loc, să fie blestemat de treisute și optsprezece sfinți părinți purtători de Dumnezeu. Amin. Amin. Amin.

Primește acest izvor sfînt și prea cinstit și mîntuitor de suflet izvorît din coasta Mîntuitorului. Oh, nenorocite <Gavril>⁴⁾ sfetnice bun și veșnic prieten credincios, precum spune unul dintre sfinți : prietenul bun este neschimbat. De aceea, te rog, vino să bei din acest izvor nemuritor de apă vie, precum spune sfînta și cinstita și venerata gură a lui Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu : „Oricine va bea din apa pe care i o dau eu, nu va înseta în veci, ci va avea viață veșnică și crezînd în mine, vor ieși rîuri de apă vie din pîntecele lui și chiar dacă moare viu va fi”. Din această apă au băut Apostolii și au străbătut toată lumea arătîndu-se ca fulgere de foc, de la răsărit și pînă la apus și călcînd în picioare lei și șerpi și toate puterile dușmane, căci despre ei s-a spus : frumoase sînt picioarele care aduc veste bună lumii, care binevestesc bucurie și sfințesc biserici și așează pe patriarhi și înțelepțesc pe împărați și dau minte celor mari și învață toate limbile să slăvească și să mulțumească și să se închine Tatălui și Fiului și Sfîntului Duh. Din aceste ape izvoritoare de miere au băut mucenicii și nu au cruțat trupurile lor, ci au închinat capetele lor focului și săbiei și au socotit toate frumusețile lumii acesteia întru nimic, ca văzînd

¹⁾ Porecla lui Vlad Vintilă (1522—1535).

²⁾ Radu Paisie, numit și Petru de la Argeș (1535—1545).

³⁾ Radu cel Mare (1495—1508).

⁴⁾ În text criptogramă.

pururea pe Hristos să se veselească și să se bucure în veci. Din acest izvor al raiului au băut împărații și au lăsat împărăția lor ca să împărătească în împărăția veșnică, văzînd pe împăratul slavei împărățind într-însa. Și cei puternici au dat averile lor săracilor și au zidit biserici și au scris cărți și le-au înfrumusețat cu toate podoabele, ca să poată place și să se ivească înaintea împăratului cel veșnic ca slugi și prieteni de aproape și robi credincioși și buni, întrînd întru bucuria Domnului lor.

De aceea, oh, nenorocite Gavriile, să nu fii uitat, lipește sufletul meu către tine, pe mine mă primește la dreapta ta. Căci în adevăr este bine și vrednic de toată lauda a se alipi de Dumnezeu. Iar cei ce nu se lipesc, sînt trași în jos și sînt corupți de lumea aceasta, pentru că lumea aceasta este trecătoare și plăcerile ei se risipesc, iar cel ce face voia lui Dumnezeu rămîne în veci. De aceea, și eu îți mulțumesc că ai dorit să dobîndești pentru biserica ta acest izvor, pentru pomenirea veșnică...¹⁾, în adevăr ai dorit un lucru bun, căci este mai de preț decît tezaurele de mare preț și mai dulce decît mierea și decît fagurele. Precum spune Domnul: tot cărturarul să se învețe pentru împărăția cerurilor. Asemenea este unui om bogat care scoate din tezaurul său și cele noi și cele vechi. Omul fără învățatură este vită, chiar dacă face fapte bune, sînt nesărate și astfel biserica fără cărți este asemenea chipului frumos care nu are ochi, adică unei fețe oarbe care nu vede lumina, nici dulceața ei. Mă rog oricărui cititor și celui care transcrie îndreptînd, binecuvîntați, iar nu vorbiți de rău, știind că nimeni nu este desăvîrșit, afară de unul Dumnezeu, căruia slavă în veci. Amin. Oh, Oh, O, nenorocitul și mult truditul Gavril, în zadar se trudește, Doamne iartă, Amin. A cărui mîină este praf și pulbere și cenușă, în puțină vreme se risipește și în curînd va pieri. Dumnezeuul nostru slavă în veci. Amin, Doamne, nădejdea celor deznădăjduiți, slavă ție, mîntuește-mă și pe mine, să fie mîntuit cel ce a scris. Amin.

S-a scris în luna iunie 20 zile și s-a sfîrșit în luna august 28 zile).

Alte însemnări

f. 203. *Зде да се знает како си кспил сїю книгѣ Урс столник и дал ѡ свѣто монастыр зовеми си мо(настир) Бистрицѣ, да ест немѡ вѣчнаѣ памѣтъ* (Aici să se știe că și-a cumpărat această carte Urs stolnic și a dat-o sfintei mănăstiri care se numește mănăstirea Bistrița, să-i fie lui veșnică pomenire) (Se. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: cap de zimbru, furcă cu șarpe încolăcit. 25 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris în Țara Romînească de diacul Gavril. Slavă bisericească de redacție mediobulgară. De la Muzeul de antichități.

¹⁾ Două cuvinte răzunte.

267.

Sec. XVII. Hîrtie. 131 f. 21 × 14,5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.
Iațimirski, nr. 110 (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna mai>

f. 1—131^v. Slujbele sfinților pe luna mai. Începutul lipsește; înc.: МѢСѦЦА ТОГОЖДЕ ꙗ СВѢТЫѦ МЪЧЕНИЦИ ПЕЛАГѦИ (Luna aceeași 4, a sfintei mucenițe Pelaghia).

Cuprinde și pe sfinții ruși: f. 50. Принесение чьстныхъ мощенъ иже по свѣтыхъ отца нашего Николая отъ Миробарграда (Aducerea cinstitelor moaște ale celui între sfinți, părintelui nostru Nicolae din Mirobargrad).

f. 97^v. МѢСѦЦА ТОГОЖДЕ КѢ, вьретеніе чьстнаго телеси свѣтаго Леонтиа архіепископа Ростовскаго (Luna aceeași, aflarea cinstitului trup al sfintului Leontie, arhiepiscop de Rostov).

f. 130^v. Преставленіе иже во свѣтыхъ отца нашего Игнатіа архіепископи Ростовскаго чудотворца (Răposarea celui între sfinți, părintele nostru, Ignatie arhiepiscopul de Rostov, făcătorul de minuni).

Sfîrșitul lipsește. Textul cuprinde zilele de la 4 la 28 mai inclusiv.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: amforă. 22 rinduri de pagină. Semiuncială mică. Legătură veche în piele și lemn, cu cotorul înnoit. Scris în Moldova Slavă bisericească de redacție rusească. De la Muzeul de antichități.

268.

Sec. XVI—XVII. Hîrtie. 206 f. 20,5 × 13 cm. Sfîrșitul lipsește.
Iațimirski, nr. 111. (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XV).

<Minei pe luna iunie>

f. 1—206^v. Slujbele sfinților din luna iunie. înc.: МѢСѦЦА ІЮНІА ꙗ, свѣтаго мъченика Іоустина философа и иже с нимъ (Luna iunie 1, a sfintului mucenic Iustin filozoful și cei cu dînsul).

Cuprinde slujbele sfinților pînă la 27 iunie inclusiv. Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 1—9. Pe marginea de jos a paginilor: Книга глаголемая Миниа рождества свѣтѣи Богородици Антоньева монастыря Великаго Новграда (Carte numită Minei a mănăstirii lui Antonie de la Marele Novgorod, cu hramul nașterii sfintei Născătoare de Dumnezeu). Această însemnare a fost răzuită ulterior și este foarte greu lizibilă.

Titluri și inițialele cu roșu. 23 rinduri pe pagină. Semiuncială cu elemente de cursivă. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Rusia, la Novgorod. Slavă bisericească de redacție rusească. De la Muzeul de antichități.

Sec. XV. Hîrtie. 108 f. 26 × 19,5 cm. Sfirşitul lipseşte (o foaie). Multe foi rupte pe margini.

Iaţimirski, nr. 112 (Muzeul de antichităţi).

<Minei pe iunie>

f. 1—18. Slujbele sfinţilor pe luna iunie. înc. : Мѣсѣца июніа въ прѣвы дѣнѣ : свѣтаго мѣченика Юустина Философа и иже съ нимѣ (Luna iunie în prima zi, a sfinţilor Iustin Filozoful şi a celor cu dînsul).

Urmează slujbele tuturor sfinţilor din luna iunie pînă la 30 iunie inclusiv. Lipseşte probabil numai o singură foaie la sfîrşit. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

Însemnări

Pe coperta de la urmă, partea interioară : Ion Bordie diiac. (Sec. XVIII).

Titluri şi iniţiale cu roşu. Filigran : corabie. 29 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele şi lemn, cu ornamente geometrice. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacţie medio-bulgară. De la Muzeul de antichităţi.

Sec. XV. Hîrtie. 155 f. 29 × 20 cm. Foarte putred şi rupt. Aproape toate foile cu fragmente lipsă.

Iaţimirski, nr. 113 (Muzeul de antichităţi).

<Minei pe luna iunie>

f. 1—154. Slujbele sfinţilor în luna iunie, înc. : Мѣсѣць июнь имѣт дѣнѣи ѿ, дѣнѣ имѣт час ѿ, а ноць ѿ (Luna iunie are 30 zile, ziua are 15 ceasuri, iar noaptea 9).

Cuprinde slujbele tuturor sfinţilor din luna iunie. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

f. 154^v—155^v. Albe cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări

Pe f. 154 era însemnarea scriitorului, care însă s-a rupt cu partea de jos a paginii; se mai citeşte, cu roşu, numai : мног... (Mult...).

f. 154 : Сію Минен понови сѣ въ дѣни Іу Шербан воевод при егъмен Партеніе, мѣсѣца юніе кѣ дни... (Acest Minei a fost înnoit în zilele lui Şerban voevod,¹) în vremea egumenului Partenie, luna iunie 20 zile...²).

Titluri şi iniţiale cu roşu. Ornament în negru la f. 1. Filigran : mînă cu o stea în virful unui deget. 25 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele şi lemn (deteriorată). Scris în Ţara Romînească. Slavă bisericească de redacţie mediobulgară. De la Muzeul de antichităţi.

¹) Şerban Cantacuzino (1678—1688).

²) Rupt.

271.

Sec. XV. Hîrtie. 159 f. 28 × 21 cm. Foi rupte și putrede.
Iațimirski, nr. 114 (Muzeul de antichități).

<Minei pe iulie>

f. 1—158. Slujbele sfinților din luna iulie. Мѣсѧца Іюліа ѿ дѣнь. свѧтыхъ чудотворць и всерьбрьникъ Козмы и Даміана иже въ Римѣ пострада- дившіиХ (Luna iulie ziua 1 a sfinților făcători de minuni și fără de arginți, Cozma și Damian, care au suferit <mucenicie> la Roma).

Urmează slujbele tuturor sfinților din luna iulie. Sinaxarele canoa- nelor lipsesc.

f. 161—160^v. Albe cu însemnări.

Însemnări

f. 158^v. Стан въ лѣтѣ × зрѣд (Stan, în anul 7174 (1666).

O censtete părinte, chir Gherasim ot Bistrița, leat 7174 (1666).

f. 159. † Сію Минѣи поноки сѣ при вгъменѣ Партеніе въ дѣни Ію Шербан конвоа, мѣсѧца юніе дѿ дѣни въ × зрпѣ (Acest Minei s-a înnoit în vremea egumenului Partenie în zilele lui Io Șerban voevod, luna iunie 14 zile în 7188 (1680)).

Coperta din urmă, partea interioară : Пише даскъль Матен Кроиторюль. Писе граматикъ Михаилъ, въ лѣтѣ × зкз (Scris-a dascălul Matei Croitoriul. Am scris, gramatic Mihail în anul 7027 (1519)).

† Писе граматикъ Михаилъ <в> лѣтѣ × зкз (Am scris, gramatic Mihail <în> anul 7027 (1519)).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : ancoră cu săgeată. Scris pe două coloane. 30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice (deteriorată). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

272.

Sec. XVII (la început) ¹⁾. Hîrtie. 169 f. 30,5 × 21 cm. Lipsește jumătatea de sus a primei foi.

Iațimirski, nr. 115 (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna iulie>

f. 1—169^v. înc. (rupt) : — <мѣсѧца юліи имѧт дѣни ѿд, дѣнь имѧт ча>си дѿ, а ноц ѿ (Luna iulie are 31 de zile, ziua are > 14 ceasuri, iar noaptea 10).

¹⁾ Pe coperta din față, partea interioară, se află lipită o etichetă, care provine de la direcția Muzeului de antichități și pe care scrie : „Litteratură Ecclesiastică! Mai multe serbări bisericești sau ale sînților de preste an în limba slavonă; lipsește fața cu titlu, letu 7188, anu 1680“.

E posibil ca această dată să fi fost pe jumătatea de sus a foi 1, care azi e ruptă, dar nu e sigur că ea reprezintă data scrierii manuscrisului, care, după scris, este de la începutul veacului al XVII-lea.

Urmează slujbele tuturor sfinților din luna iulie. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Milostive domne, să fii măria ta sănătos întru cinstit.

Милостію Божію Іу Григоріе воевод (Din mila lui Dumnezeu, Io Grigore voevod). (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament la f. 169^v. Filigrane : ancoră în cruce și trei semilune. 28 de rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu icoană a lui Hristos, gravată. Scris probabil în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară cu influențe srbesti. De la Muzeul de antichități.

273.

Sec. XVI (prima jumătate). Hirtie. 206 f. 29 × 20 cm.

Iațimirski, nr. 116. (Muzeul de antichități). (Îl socoate scris în Moldova ; scrisul e muntean, însemnările sînt din Țara Românească).

< Minei pe luna august >

f. 1—205^v. Slujbele sfinților pe luna august. înc. : Мѣсѣца августа, святыхъ зѣкъ Маккавѣи и оучителя ихъ Елеазара и матери ихъ Соломоніи (Luna august 1, a sfinților 7 Macabei și a învățătorului lor, Eleazar și a mamei lor Solomonia).

Urmează slujbele tuturor sfinților pe luna august. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

f. 206. С : ихърж на помазаніе (Stiharii la ungerea cu sfintul mir).

f. 206^v. Albă cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Пис грѣмьтникъ Феодоръ (A scris gramaticul Theodor). (Sec. XVII).

Scris-am eu logofătul Radul, pînă la tine, logofăt. (Sec. XVII).

f. 205^v. Acest Minei iaste al bisericii de la bolnița Bistriței. (Sec. XVII).

f. 206^v. Cinstului și preasfințitului părintelui nostru chirio chir Paisie, arhiemandritul sfintei și dumnezește lavrei Bistrița. (Sec. XVII)

Urmează cîteva exerciții epistolare.

Titluri și inițiale cu roșu și verde. Ornament în negru la f. 1. Filigran : mînușă cu stea în virful unui deget. Scris de două mîni (I. f. 1—137^v și II. f. 138—205^v), f. 206 adausă de altă mînă. 24 și 25 rînduri de pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI. Hirtie. 29 f. 21,5 × 13 cm. Începutul lipsește. Foi mutilate. Iațimirski, nr. 117 (Muzeul de antichități).

f. 1—29^v. <Calendarul bisericesc cu indicarea sărbătorilor și a cîntărilor ce se cuvîin la fiecare din ele> Începutul lipsește. Începe cu luna noiembrie. (Sfînta Ecaterina, 24 noiembrie).

La f. 2. МѢСѢЦА ДЕКЕВРІИ ИМАТ ДЪНИ 14, ДЪНЬ ИМАТЬ ЧАС 9 А НОЦЬ 15 (Luna decembrie are 31 de zile, ziua are 9 ceasuri, iar noaptea 15).

Urmează calendarul bisericesc pe lunile decembrie—august.

Pe f. 29^v, o cîntare de laudă, adăugată în sec. XVII.

Însemnări

f. 3. † БЛАГОРОДНОМЪ И МОЮ ПОЧЕТНОМЪ НАПРАВНТЕЛО ЖЪПАН ТЬЕВДОСІЕ (Nobilului și cinstitului meu dregător jupan Theodosie). (Sec. XVI).

f. 23^v : 1628.

f. 25^v : † Să să știe că am luat de la Slavna aspri 166. (Sec. XVII).

Pe coperta din urmă, partea interioară :

Să să știe : Proca as <pri > 3, i <și > 15... Săbiștean as <pri > 2, Ilie as <pri > 3, Vălici as <pri > 5, Dochina as <pri > 2, Gherghi al Hotei as <pri > 14, Mihail Curtean as <pri > 6, Stanciul Chircăi as <pri > 10, Radul as <pri > 15. (Sec. XVII la început).

Пис граматик НАК ЕГДА ПОТРЕСЕ ЗЕМЛЕ, ВИСТ ТЕЧЕНИЕ ЛКЪТЪ ВЪ ЛКЪТЪ × ЗРКѠ МѢСІЦА ИСАИШ (A scris Iia gramatic cînd s-a cutremurat pămîntul, a fost cursul anilor, în anul 7129 (1621) luna iulie).

ИЖЕ ВЪСА ПОД НОГНЕМ СКОИМ ТРАПАЛ, ЦАРИЕМЪ ЦАРЪ, ГОСПОДАРЕМЪ ГОСПОДАРЪ, БЕЛКОМЪ ПОВЕЛІАМ СЪЛТАН СЪАНИМАН ХАН, НИСКОМЪ ПОКЛАНЕНІЕ ДАЖЪ ДО ЛИЦА ЗЕМЛЕ (Cel ce toate sub picioarele sale le-a călcat, împăratul împăraților, domn al domnilor, marelui poruncitor, sultan Soliman han, adîncă închinare pînă la fața pămîntului). (Sec. XVI).

Titluri și inițiale cu roșu. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Muzeul de antichități.

Sec. XVII (a doua jumătate). Hirtie 330 f. 15,5 × 9,5 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc. Iațimirski, nr. 118 (Muzeul de antichități).

<Calendar bisericesc>

Începutul lipsește; începe cu ziua de 20 septembrie (СЪАТЪГО ПРОРОКА САМШИА) (a sfîntului proroc Samuil).

Urmează indicarea tuturor sfinților de peste un an în ordinea calendarului cu unele foarte scurte rezumate ale vieții fiecărui sfânt. Sînt indicați și sfinții ruși.

f. 21^v—22. . . . и прѣподобныхъ матерѣ нашеѣ Парасквѣи. Пренесены сѣть мощи еѣ въ отечественѣ еѣ въ болгарьскѣю землю во градѣ Терновѣ. Нинѣже мощи еѣ лежатъ въ Колоцькон земли во Асѣхѣ, въ лѣтѣ × SΨ̄а въ царство Иванны Асенѣ (. . . Și a preacuvioasei maicii noastre Paraschiva. Moaștele ei au fost aduse din patria ei în țara Bulgariei în cetatea Tîrnova. Acum moaștele ei stau în țara Moldovei, în Iași. În anul 6701 (1193) în împărăția lui Ioan Asen).

Această însemnare datează manuscrisul, după anul 1641, cînd au fost aduse moaștele sfintei Paraschiva la Iași.

f. 244—244^v. (Sub 2 iunie). . . . Иванны же родомъ въ градѣ Трапезонта Армяньскѣи страны чїномъ кѣпецъ, пострадаже въ Белѣградѣ въ лѣтѣ × ̄з̄. (Ioan de neam din cetatea Trapezont din părțile Armeniei, negustor, a pătimit la Cetatea Albă¹, în anul 7000 (1492) (sic.).

Calendarul merge pînă la ziua de 17 august (f. 330) (Sfîntul mucenic Miron și preacuviosul Alipie, pictor de icoane la sfîntul locaș Pecersca din Kiev).

Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. 14 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură nouă în pinză și carton. Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească. De la Muzeul de antichități.

276.

Sec. XVII. Hirtie. 89 f. 16 × 9 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul, rupt, foi mutilate lipsesc foi după f. 10.

Iațimirski, nr. 119 (Muzeul de antichități).

1. <Rugăciuni>

Începutul lipsește, înc.: . . . ЖДАЕТ СѦ ЕСТЬѦ ЧИНЬ РЕЧЕ БЕЗПЛОТНЫИ <Cîntări bisericești și rugăciuni fără titluri deosebite> (f. 1—26).

f. 26—62^v. <Rugăciune slavonă către Maica Domnului>, scrisă la începutul sec. XVIII.

2. <Acatist>

f. 27—50. ЯКОУИСТЪ КЪ ГОСПОДЪ НАШЕМОУ ИСУС ХРИСТЪ (Acatist către Domnul nostru Isus Hristos).

3. <Rugăciuni>

f. 50^v—60^v. — КАНОНЪ ВЪ ПОНЕДѢЛОКЪ КЪ СВОЕМОУ АГГЕЛЪ ХРАНИТЕЛЮ (Canon de luni, către îngerul păzitor).

¹) E vorba de sfîntul Ion cel Nou de la Suceava.

f. 60^v—65^v. Канон в четвъръ нноческѣн (Canon de joi, călugăresc).
f. 66—70. Молитва по вѣсѣ дни по правилѣ мнѣхъ... (Rugăciune în fiecare zi după pravila călugărului).

f. 70^v—77^v. Правило отъ злыхъ помыслъ (Pravilă pentru gândurile rele).

4. f. 78—85^v. Вѣсѣ чьстны Параклис прѣсвятѣн владичици нашеи Богородици (*Atotcinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre, Născătoare de Dumnezeu*).

5. f. 86—89^v. Служба по все дневнаѣ къ Господоу нашему Исусу Христу (*Slujba din fiecare zi către Domnul nostru Iisus Hristos*).

Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

f. 69^v—70. Е лкто вист тогда × зрѣг мѣсѣца генаріе кѣ егда избран вист Нексан БѢХШ и поставлен его надъ вше вѣсѣхъ болѣ(р), велики лугофетъ въ Молдавскон земан, господаръ Дабнжа воєвод.

(A fost atunci în anul 7173 (1665) luna ianuarie 25, cînd a fost ales Neculai Buhuș și l-a pus mai sus decît toți boierii, mare logofăt în țara Moldovei, domnul Dabija voievod).

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de mai multe mîini (I. f. 1—10, II. f. 11—25, III. f. 26—27 și IV. f. 27—89^v). 15, 17 și 18 rînduri pe pagină. Semiuncială cu influențe de cursivă. Nelegat Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară cu influențe rusești. De la Muzeul de antichități.

277.

Sec. XV, circa 1493, după începutul Pashaliei (f. 209^v). Hîrtie, 209 f. 20 × 14 cm. Sfîrșitul lipsește; putred și rupt. Numeroase foi mutilate.

Iașimirski, nr. 120 (Muzeul de antichități).

1. f. 1—89^v. <Canoane și cîntări în cinstea mucenicilor și sfinților>. Titlu rupt: На... мѣченичны (la... mucenicești).

2. f. 90—99^v. Параклис нже въ свѣтѣхъ отцѣхъ нашему Николоу чудотворцу (*Paraclis al celui între sfinți, părintele nostru Nicolae, făcătorul de minuni*).

3. f. 99^v—109. Параклис свѣтому и славному великому мученику Христовоу Гевргію (*Paraclis al sfîntului și slăvitului mare mucenic al lui Hristos Gheorghie*).

f. 109^v—110^v. Albe.

4. f. 111—114^v. <Rugăciuni rostite de preot și diacon la liti>.

5. f. 115—116^v. Сѣд(нны) на оупеніе прѣсвятѣе Богородице (*Sedîne la adormirea preasfintei Născătoare de Dumnezeu <și la alte prilejuri>*).

6. f. 117—118^v. ЯВГУСТΟΥ $\bar{\epsilon}\iota$, на велицѣхъ вечерни... (*August 15, la vecernia mare*).

7. f. 119—129. Къ антию... прѣсвятѣхъ Богородици (*La litie... preasfintei Născătoare de Dumnezeu*).

8. f. 129^v—140. Чкстнын Параклис пѣваемъ(ын) прѣсвятѣхъ владичици нашеш Богородици (*Cinstitul Paraclis care se cîntă preasfintei stărpînei noastre Născătoare de Dumnezeu*).

f. 140^v. Albă.

9. f. 141—171^v. Си ѱалмы пѣваемын по Поліелен, въ мѣсто „на рѣцѣ Кавѣлннцѣхъ“ въ господскыя празднигы и святымъ великымъ, апостолымъ, мѣченикымъ, свѣтителемъ и прѣподобніемъ ѱалмомъ на рождество прѣсвятыхъ Богородице.

(*Aceștia sînt Psalmii care se cîntă la Polieleu în loc de „la râul Vavilonului”, la praznicile împărătești și ale sfinților mari, ale apostolilor, mucenicilor, ierarhilor și preacuvioșilor, ale Psalmilor la nașterea preasfintei Născătoare de Dumnezeu*).

10. f. 172—173^v. Припѣло на рождество Богородици (*Pripeală la nașterea Născătoarei de Dumnezeu*).

Urmează alte scurte pripeale, dintre care unele sînt după cum arată alte manuscrise, opera lui Filotei monahul, fostul logofăt al lui Mircea voevod).

11. f. 174—182^v. Поліелеу пѣваемое на господскыя празднигы и въ нарочныя склтыя нмоуѣше агрипнію (*Polieleu ce se cîntă la praznicile împărătești și la sfinții consacrați avînd prîveghiu*).

12. f. 182^v—191. Богородичнымъ веснимъ гласовомъ пѣваемы по тропарѣхъ свѣтинь (*Teotocarii pe opt glasuri, care se cîntă după troparele sfinților*).

13. f. 191—203^v. Оуставъ пѣваемын надъ колнвмъ оустъпшнхъ (*Rînduiala care se face la colivele celor răposați*).

14. f. 203^v—209. Канонъ оустъпшнмъ (*Canon la cei adormiți*).

15. f. 209^v. Пасхалія начинаюція отъ почела весмы тысоуѣ лѣт (*Paschalia începînd de la începutul mileniului al optulea*) începere : Къ лѣтъ x за индиктнн $\bar{\alpha}\iota$, кроугъ слънцъ $\bar{\alpha}$, лънь $\bar{\theta}$, $\bar{\theta}\epsilon\mu\epsilon\lambda\iota\epsilon\ \bar{\kappa}\epsilon$ în anul 7001 (1493), indiction 11, crugul soarelui 1, al lunii 9, temelia 25).

Sfirșitul lipsește.

Pe coperta din urmă, partea interioară, o rugăciune pentru sufletul răposaților.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornaмент în negru la f. 1. Filigran : mîna cu stea în virful unui deget. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anti-chități.

278.

Sec. XVI. Hirtie. 74 f. 20,5 × 15 cm. Sfirșitul lipsește; lipsesc foi după f. 66^v. Iațimirski, nr. 121 (Muzeul de antichități).

<Slujbe de sfinți>

f. 1—27^v. Мѣсѣца маи кг̄ дни нже въ свѣтнѣхъ отца нашего Испокѣдника Мѣхана епископа Синдскаго (Luna mai 23 zile, a celui între sfinți părintele nostru Mihail Mărturisorul, episcopul Sinadelor) înc. Кеск възложитнѣ въсѣгда господови. . .

Între cîntările sfîntului, la f. 7^v—8^v: Слава, глас ѿ; сіа твореніе Симона Дѣдковича вистіара (Slavă, glasul 8. Facerea lui Simon Dédiulovici vistier) înc. Свѣтителю богосъдре ты твоего пастыроначелника.

f. 28—66^v. Мѣсѣца нвембрин ѿ дни, съборъ архістратига Мѣхана и прочіихъ бесплѣтныхъ силъ (Luna noiembrie 8 zile, soborul arhistrategului Mihail și a celorlalte puteri fără de trup). înc. Бесплѣтнинъ архгелъ Божію.

După f. 66^v, o lacună.

f. 67—73^v. <Slujba prorocului Daniel> (lipsește începutul și sfirșitul). înc. . . въхъ потрѣбитъ сѣ.

f. 74. Albă.

f. 74^v. Albă, cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: Писахъ ес Теодосіе отъ Козіа (Am scris eu, Teodosie, de la Cozia). (Sec. XVII).

f. 1—5^v. Pe marginea de jos a paginilor: Scris-am eu care. . . ¹⁾ Această sfîntă carte iaste a sfintei mănăstiri și am scris eu, robul lui Dumnezeu cu mîna de țărănă, iar mîna va putrezi, iar slova va rămîne și cine va cети mă va. . . (restul frazei nu a mai fost scris).

f. 74^v. Зде писахъ азъ Матеи (Aici am scris eu, Matei). (Sec. XVI—XVII).

Leat 7198 (1690) și am scris eu Ivașco copilul.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 1 și 28. Filigran: trei semilune. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

279.

Sec. XVII. Hirtie. 124 f. 19 × 14 cm. Începutul și sfirșitul lipsesc. Iațimirski, nr. 122 (Muzeul de antichități).

Începutul lipsește; începe cu caetul 23.

1. f. 1—4^v. Якоу истову, поп благословенъ: Богъ наш, трисътоу, прѣсвѣтаа Троице (Acatistul, preotul blagoslovește: Dumnezeuul nostru, de trei ori, preasfînta Treime).

¹⁾ șters.

2. f. 4^v—31. КЪ ПАТОК ВЕЧЕР Ё НЕДЕЛЮ ПОСТА БЫВАЕТ СЛОУЖА ЯКАОСТЪ ПРЪСВАТЪН БОГОРОДИЦЕ (*Vineri seara în a 5-a săptămînă a postului se face slujba Acatistului preasfintei Născătoare de Dumnezeu*).

3. f. 31^v—41^v. ЧЪСТЪИИ ПАРАКЛИС ПРЪСВАТЪН ВЛАДИЧИЦИ БОГОРОДИЦИ (*Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpîne Născătoare de Dumnezeu*).

4. f. 42—50^v. СЛЪЖБА КЪ ГОСПОДЪ НАШЕМЪ ІЕСУС ХРИСТОУ (*Slujba către Domnul nostru Iisus Hristos*).

5. f. 51—57^v. <*Rugăciuni către Mîntuitor, îngerul păzitor, Maica Domnului, rugăciunile sf. Ioan Gură de Aur pentru cele 24 ceasuri ale zilei, etc*>.

6. f. 58—63^v. НАЧАЛО ПОЛНОЧНИЦИ (*Începutul slujbei la miezul nopții*).

7. f. 64—64^v. <*Rugăciune către Iisus Hristos*> (scrisă la sfîrșitul sec. XVII pe o foaie albă).

8. f. 65—84^v. СЛЪЖБА СВАТАГО ПРИЧАЩЕНІА (*Slujba sfintei împărtășanii*).

9. f. 95—107^v. МОЛИТВЫ СВАТАГО ГРИГОРИА ДВОСЛОВА (*Rugăciunile sfîntului Grigore Dialogul*) urmate, sub același titlu general, de alte rugăciuni scurte.

10. f. 108—112^v. КАНОН ПЪВАЕМЪ ПО ВЪСКЪ ДЪНИ МНИХЪМ (*Canon cîntat în fiecare zi de călugări*).

11. f. 113—121^v. КАНОНЪ МОЛЕБЕНЪ КЪ СВОЕМЪ АГГЕЛОУ ХРАНИТЕЛЮ ДЪШИ И ТЪЛЪ (*Canon de rugăciune către îngerul păzitor al sufletului și trupului*).

12. f. 121^v—124^v. КАНОНЪ МОЛЕБЕН СВАТЪН ТРОНИЦИ И АРХАГГЕЛЪМ И ПРЪДИТЪНИ И НИКОЛЪ И БОГОРОДИЦИ (*Canon de rugăciune la sfînta Treime și la arhangheli și la Înainte mergător și la Nicolae și la Născătoarea de Dumnezeu*).

Sfîrșitul lipsește.

Însemnări.

f. 1. Să <se> știe de când am luat Psaltire dila Iosif, eu am scris Gheorghitile, alta să n-aibă nime trebă și să fim sănătoși, molitvă di dimineati, și di sară, blagosloviți. (Sec. XVIII).

f. 114^v. Să să știa de când am fost la Beserecani, eu Ion ot Rîcăciuni v leat 7220 (1712).

f. 115^v. Să să știe de cînd am vi<ni>t la mănăstere la Bistrițe-Ion Vasile Roșca (încep. sec. XVIII).

Titluri își inițiale cu roșu. Ornamente în roșu la f. 31^v, 42, 65 și 108. 17 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice (s-a păstrat numai coperta din urmă). Scris probabil în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI. Hirtie. 109 f. 20 × 13 cm. Sfirșitul lipsește și foi după f. 101^v, 108^v.

Iațimirski, nr. 123. (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XVII, dar scrisul și filigrana sint din al XVI-lea).

1. f. 1—30. Служба свѣтаго причиненіа (*Slujba sfintei împărtășanii*). f. 26—26^v. Text scris mai târziu de altă mână, în locul unei foi ce lipsește.

f. 30^v. <Rugăciune Tatăl Nostru> în grecește cu litere cirilice.

2. f. 31—56^v. <Acatistul Maicii Domnului>. В пѣток ѣ неделк пост вечеръ (Vineri în a cincea săptămână a postului, seara).

3. f. 56^v—66^v. Чинъ свѣтосѣ параклисѣ [прѣсвѣтѣки владичице нашеи Богородици (*Rînduiala sfîntului paraclis al preasfintei stărpînei noastre Născătoare de Dumnezeu*).

la f. 63—63^v, intercalată o rugăciune din alt manuscris.

4. f. 66^v—72^v. Егда кто инокъ хоцет спати, сіа ест длѣжень на кажда вечеръ глаголетн, молити сѧ къ Господосъ нашемъ Исѣсѣ Христу (Cînd un călugăr vrea să doarmă, este dator în fiecare seară să spuie acestea; să se roage către Domnul nostru Iisus Hristos).

Urmează alte cîteva scurte rugăciuni.

5. f. 73—99^v. Мѣсѧца ноємврія ѣ, събор архистратига Мѣхѧила и прочнихъ бесплѣтныхъ силъ (*Luna noembrie 8, soborul arhistrategului Mihail și al altor puteri fără de trup*).

6. f. 100. <Cronica scurtă a Moldovei în limba slavă>. inc. Приде Драг(о)ша воевода и господствова ѣ лѣт (A venit Dragoș voevod și a domnit 2 ani).

Publicată de I. Bogdan în *Convorbiri literare* XXXV, 1901, p. 527—530.

7. f. 100^v—101^v. Молитвы свѣтаго Іо(н) Златоустѣтаго (*Rugăciunile sfîntului Io(н) Gură de Aur*). Text scris ulterior, (sec. XVII la sfirșit sau începutul sec. XVIII).

Urmează o lacună.

8. f. 102—108^v. Канонъ молебнѣи вообще архангелоу и Прѣдвѣдичи и свѣтому Николѣ и Богородици (*Canon de rugăciune împreună către arhanghel și Înaintemergătorul și sfîntul Nicolae și Născătoarea de Dumnezeu*).

Sfirșitul lipsește.

9. f. 109—109^v. <Rugăciune către sfînta Treime> fără titlu. Text adaus mai târziu.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: Тудоска, дочка Чоголина продала и съ третей част и ѣ част въ село Бърнов(а) Роши и тиж Мѣхѣ Бантъш и Преда. (Tudosca fiica lui Ciogolea a vîndut a treia parte și a

5-a parte din satul Bîrnova Roşie și de asemenea Mihnea Bantăș și Preda... (Sec. XVII).

Pe coperta din urmă, fața interioară :

1040 de cue de șandelă de la Sărafim ot Besărecanni înpromut.

1350 de cue de șandelă de la Gheorghie WT ЗДѢ (de aici) înpromut. (Sec. XVIII).

† Гро аз пан Глигоріе проушѣ твое (Iată eu, pan Gligore mă rog ție...). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran. mistreț. Scris de mai multe mâini (I. f. 1—30, II. f. 31—72^v, III, f. 73—99^v, IV. f. 100^v, V. f. 100^v—101^v, VI. f. 102—108^v și VII. f. 109—109^v), 27 și 19 rînduri pe pagină. Semiuncială veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

281.

Sec. XVI—XVII. Hîrtie. 19 f. Formate diferite, provin din diferite manuscrise. Iațimirski, nr. 124 (Muzeul de antichități).

1. f. 1—7^v. <Fragmente dintr-un Octoih> scris în Moldova în sec. XVI. Începe cu caetul 36 (glasul al 4-lea). înc. ПОКАЗАЛ СЯ ЕЩЕ ПОКААНІЮ.

La f. 5^v titlu К ВТОРЕК ВЕЧЕР (Marțea seara).

2. f. 8—8^v. <O pagină din Evanghelia lui Matei>

3. f. 9—9^v. <O pagină din calendarul bisericesc> (luna ianuarie).

4. f. 10—10^v. <Rugăciune de laudă către Hristos>.

5. f. 11—11^v. <Pagină din Octoih, glasul 5>.

6. f. 12—12^v. <Pagină din Evanghelie>.

7. f. 13—13^v. <Din slujba sfîntului Avacum> (2 decembrie).

8. f. 14—14^v. <Din slujba nașterii Maicii Domnului>

9. f. 15—15^v. <Pagină din Octoih, glasul 8>.

10. f. 16—16^v. <Pagină din introducerea la Evanghelia a lui Theofilact al Bulgariei>.

11. f. 17 (pe două coloane). <Sinaxar la Evangheliilor pe tot anul>.

ЕВАНГЕЛІА ДРЪЖИ РАДОМ ДО ПАТА НЕДЕЛѢ ПОСТА И ТАКО ВЕЛОДИ ВЪСѢ ГОДИЦНОЕ ЧИСЛО ДО НЕДЕЛѢ ЦВѢТНЖА (Evanghelia ține rîndul pînă la a cincea săptămîină a postului și apoi cuprinde numărul pe tot anul pînă la duminica Floriilor).

f. 17^v. Albă cu însemnări.

12. f. 18—18^v. <Rugăciune către crucea lui Hristos>.

13. f. 19. <Din viața sfîntului Ștefan>.

f. 19^v. Albă.

Însemnări

f. 17^v. ЯЗ ПАН БИСНАНЕ ДІАК WT ХЖЕЖШНЦЕ (Eu, pan Vasile diac din Hăbășești). (Sec. XVI—XVII) O altă semnătură a aceluiași diac, pe aceeași pagină.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane : mistreț, trifoi în cerc, vas). Scris de mai multe mâini (fiecare din fragmente deosebite). Între 16 și 32 rânduri pe pagină. Semiuncială. Așezate într-o legătură veche în piele cu lemn, cu ornamente stilizate. Scrise în genere în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

282.

Sec. XVI—XVII. Hîrtie. 8 f. 21 × 13 cm. Manuscrisul este format din foi detașate din trei manuscrise diferite.

Iațimirski, nr. 125 (Muzeul de antichități).

1. f. 1—5. <Fragment dintr-o predică religioasă tradusă din grecește>; fără început și fără sfârșit (sec. XVII). înc. . . шенож мыслехъ та бо естъ нево въсходѣшиа.

2. f. 6—6^v. <Pagină dintr-un Trebnic>; f. 6^v, СЛОУЖБА НА УСКЛѢЩЕНІЕ КОДУ, ЕГДА ХОЩЕШИ НАМѢКШЕ СЪЖДА И ПОСТАВИТЪ ВЪ ПАПРАТЪКЪ (Slujba la sfințirea apei, cînd vrei să umpli vasul și să-l așezi în pronaos). (Sec. XVI).

3. f. 7—8^v. <Două pagini dintr-un Molitvenic>. înc. СЖДЪ И ПРАВДЖ НЕРПЪДАЖДЪ МЕНЕ ОБИДА.

Titluri și inițiale cu roșu în cele două fragmente de manuscrise de la urmă. 22, 21 și 18 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn (este legătura primelor 5 foi). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

283.

1610. (f. 72^v). Hîrtie. 240 f. 17 × 10 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul. Textul în grecește și în slavonește.

Iațimirski nr. 126 (Muzeul de antichități).

1. f. 1—3^v. <Indicații practice pentru viața călugărească>.

2. <Psaltichie> (f. 4—233^v).

f. 4—6^v. <Noțiuni de papadichie> (notație muzicală și text grecesc).

f. 7—24. Textul Psaltichiei, cîntări bisericești cu note muzicale (textul în limba greacă). înc. "Αρχι του μεγάλου έσπερηνοῦ (Începutul vecherniei mari).

f. 24^v. Albă.

f. 25—139^v. Titlu în slavonește : НАЧАЛО ЛЕТСЪРІИ (Începutul liturghiei). Note muzicale, textul în grecește, însemnări dedesubt, cu roșu, în greacă și slavonă.

f. 59^v. Albă.

f. 72^v. Albă cu însemnări (v. mai jos).

f. 125^v. Albă.

f. 140—233^v. НА РОЖДЕСТВО БОГОРОДНИЦІ (La nașterea Născătoarei de Dumnezeu). Însemnări liturgice dedesubt în slavonește, indicînd diferite sărbători la care se cîntă cîntările respective.

f. 234. Albă.

3. f. 234^v. <Pashalia>. Tabelă pentru calcularea Paștilor, a crugului soarelui și lunii și a temeliei în limba slavonă.

f. 235^v. Albă.

4. f. 236—240^v. Припѣла на въскѣкыѣ владичныѣ и Богородичныѣ праздникъ (*Pripeale la toate sărbătorile împărătești și ale Născătoarei de Dumnezeu*). Aci este și opera lui Filotei monahul, logofătul lui Mircea voevod, al cărui nume nu este menționat.

Sfârșitul lipsește.

Însemnări

f. 72^v. Б ѿѣтъ тисѣцаѣ седморо гвѣное десѣто гвѣна пѣторица сѣгоуѣо и девѣтица пакы въ сѣгвѣо, кспн сѣа книга ѡ пѣниѡѣ кир Митрофан епископъ Романскѣи и даде ѡ своему оученикѣ иеромонаѣ Барлаам ентѣ емѣ на словословіѣ иже въ Троицѣ славимомѣ Богѣ, дондеже онъ еждетъ въ мрътѣвнѣмъ семъ тѣлесѣ и комѣ аще хоцетъ ѡ дати или пакъ продати, добро воленъ ентѣ емѣ, а кто емѣ прѣтитъ или прѣрѣксетъ, тои на главѣ его да сънидетъ и ѡтъ Господа непрощенъ да ест. ѿѣта же сльцѣ тогда ѡтдажцѣ выше писаное число и второ сношеніѣ познавааше сѡ явѣ яко.

(În anul de șapte ori o mie, de zece ori cinci, de două ori și nouă iarăși de două ori <i.e. 7118 <1610> a cumpărat această carte de cîntări chir Mitrofan, episcop de Roman ¹⁾ și a dat-o ucenicului său, ieromonahul Varlaam, să fie lui pentru slăvirea în cîntece a lui Dumnezeu cel într-o Treime slăvit, pînă ce el va fi în acest trup muritor. Și cui va vrea să o dea sau iarăși să o vîndă, să-i fie cu bună voie, iar cine l-ar amenința sau l-ar dojeni, acestea să cadă pe capul lui și să fie neiertat de Domnul. Anii soarelui atunci scăzîndu-i, numărul mai sus scris și la a doua adunare se va cunoaște lămurit).

f. 239^v. Theofan ierodiacon ot Bisăricani, țînutul Pietrii.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu la f. 4, 7 și 140. 14, 11 și 10 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Textul slavon : slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

284.

Sec. XVII (început). Hîrtie. 97 f. 14 × 10,5 cm. Începutul lipsește. Scris în grecește și slavonește.

Iațimirski, nr. 127 (Muzeul de antichități).

<Psaltichie slavo-grecescă>

f. 1. Cîntări bisericești cu note muzicale și dedesubtul fiecărui rînd text în grecește. Începutul lipsește.

¹⁾ Mitrofan, episcop de Roman (1608—1613).

Sub text sînt subtitluri în slavonă, arătînd sărbătorile la care se cîntă cîntările respective (f. 57, 63, 66, 70, 75, 78).

Titlu în slavonește la f. 11^v : Начало литургии (Începutul liturghiei).

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : † Крстина в место во Коцеци дал ѣ потъ еси ради а сръ<вро> (Cîrstina din loc din Coțești a dat 5 patronici buni pentru un argint). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. 18 rinduri pe pagină. Textele slavone în semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Textul slavon în slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

285.

Sec. XVI. Hirtic. 322 f. 29 × 20,5 cm. Începutul lipsește.
Iațimirski nr. 128 (Muzeul de antichități).

<Pravilă-Nomocanon>

f. 1—9^v. <Hotărîrile sinoadelor ecumenice și ale celor locale>.

f. 1. Începutul lipsește; înc. ИХъ прокляше и осудилше святини отци.

f. 9^v—26. Изложениє Правилъмъ Апостольскимъ же и отъчьскимъ имѣиє тълкованиє Илѣксїа дїакона и законъхранителя Ирстина (Extrase din Pravilele Apostolilor și ale părinților cu tîlcuirea lui Alexie diacon și a lui Aristin nomofilax) înc. : Ирстина жена вѣше. . .

f. 26—125. <Pravilele soboarelor ecumenice>. începe : Святини и вѣселеньскимъ иже въ Никен прѣвѣи съборъ (primul sfînt și ecumenic sobor de la Nicheia) înc. Его же проклянише тин святини отци . .

Urmează Pravilele celorlalte soboare ecumenice și locale, cu tîlcuirile respective.

f. 125—138. Свѣтаго и великаго Васїана отъ посланныхъ иже Амфилохїю епископу Иконнискомъ и къ Дидоръ и къ никен (Ale sfîntului și marelui Vasile din epistolele către Amfilohie, episcop de Iconium și către Diodor și către alții) înc. Правн<ло> а : Еретико ест иже вѣроу. . .

f. 138—138^v. Тогожде в вѣрѣи и сѣгрѣшающихъ правило (A aceluiași Pravilă despre sorocul <de pocăință> pentru cei ce păcătuiesc) înc. : Правило а : поставлѣиє прѣвъ прѣдѣлъ.

Urmează (f. 139—153) scurte Pravile ale lui Vasile cel Mare, Tarasie, patriarh de Constantinopol, Dionisie, arhiepiscop de Alexandria și multe altele, din epistolele cărora se dau scurte fragmente.

f. 154—156^v. О Масалианѣхъ иже сѣтъ ѣниѣ глаголемин Богомилн баешни (Despre Masalieni care acum se numesc Bogomili, eretici) înc. Масалианѣ маниѣнскою ересю.

f. 156^v—160. **Ѹт свѣтка божественныхъ новыхъ заповѣдихъ иже въ божественнѣхъ наследии царя Иустиниана на различныхъ заповѣдихъ съходяще се подобно съ божественными и священными Правилами** (Din codicele noilor dumnezeesti învățături care s-au scos din dumnezeiasca moștenire a împăratului Justinian, diferite învățături, asemenea cu Pravilele dumnezeesti și bisericesti) **іnc. И ѡт великия свое крѣпость.**

Urmează din Novelele împăratului Justinian. Primul subtitlu (f. 160—175): **Заповѣд пръвѣя в новыхъ Иустиниана цара** (Prima învățatură din cele noi ale împăratului Justinian . . . ¹⁾). **іnc. И како подобает епископы.**

f. 175—184. **Новая заповѣд благочестиваго царя Ялксѣпа Комънина** (Noua învățatură a binecinstitorului împărat Alexie Comnen ²⁾), **іnc. Двое таковоє въслоуха.**

Urmează mai multe novele ale aceluiași împărat.

f. 181. **Алба.**

f. 184—191^v. **Ѹт различныхъ титль рекше главы Истиниана новыхъ заповѣдихъ . . .** (Din diferite titluri adică capitole ale împăratului Justinian din noile orînduiri . . .) **іnc. Ико нѣкомѡ иклекетующѡ.**

f. 191—196^v. **Избрание ѡт закона Богомъ данаго . . . Моисеѡм . . .** (Alegere din legile lui Dumnezeu, date . . . lui Moise . . .) **іnc. Непринимеш сасха соуетна . . .**

f. 196^v—203. **Никиты мниха презвитера монастыра Стоудыскаго порекломъ Стѣнта, къ латином . . .** (Ale lui Nichita călugăr, prezbiter al mănăstirii Studion numit Stithat, către latini . . .) **іnc. Ице ест въ тебѣ разѡмь.**

f. 203—205^v. **Ѹт франкъхъ и в прочихъ латинкъхъ** (De la franci și despre ceilalți latini) **іnc. Папа Римскыи и еинко.**

f. 205—206. **Свѣтаго Анастасна патриарха Антиохискаго . . . како великъ ест . . . архіеренскыи сань . . .** (Ale sfântului Anastasie patriarh de Antiohia . . . cât de mare este demnitatea arhierască . . .) **іnc. Бъ црковнѣхъ писаныи.**

f. 206—206^v. **Тогожде свѣтаго Анастасіа. Сповѣдание в папѣ Римсцѣхъ Григоріи вѣсѣдовницѣ и чюдотворци** (A aceluiași sfânt Anastasie. Mărturisire despre papa Romei Grigore cuvîntătorul și făcătorul de minuni) **іnc. Сказа намъ презвитерь.**

f. 206^v—207. **Чинь рекше молитвы очѣщению** (Rînduiala, adică rugăciunile curățirii . . .) **іnc. Рекше пръвѡє н ѡгамь.**

f. 207—207^v. **Ѹдѣкниє извѣстно в томъ како подобает быти божественно приношнію въ свѣтѣхъ слѡужбѣхъ** (Arătare cum trebuie aduse dumnezeestile daruri la sfînta slujbă). **іnc. О хлѣбѣ и в чаши приношения.**

¹⁾ Justinian, împăratul Bizanțului (527—565).

²⁾ Alexie Comnen, împăratul Bizanțului (1081—1118).

f. 207—259^v. Закона градскаго главы различни (Capete diferite din codul civil) inc. **Г** поставлении епископъ . . .

f. 259^v—270. **Б**езканонныхъ брацѣхъ (Despre căsătoriile nelegiuite) inc. Сиснииа свѣщеннаго архіепископа.

f. 270—273. Главы црѣковныя въпросы Правиланыи и отвѣты свѣтаго събора бывшаго въ дѣны прѣвсвѣщеннаго въселенскаго патриарха Константинѣ града Николаы (Capitole bisericești, întrebări din Pravilă și răspunsurile soborului care a fost în zilele preasfințitului Nicolae patriarh ecumenic de Constantinopol.) inc. Въпрошеныи отъ Івана мниха.

f. 273—275. **О**твѣти прѣдложеннаго митрополита Ираклинскаго Никиты прѣдложеннымъ (Răspunsurile lui Nichita preafericitul mitropolit de Iradcleia la întrebările ce i s-au pus). inc.: **С**моу въ вопрошеніемъ отъ Костантина епископа . . .

f. 275—277. Изложеніе рекше въспоминаніе бывшаго црковнаго съединенія при Константинѣ и Романѣ (Expunere, adică amintire despre unirea bisericii din vremea lui Constantin și Roman¹⁾) inc. **С**вомоу оубо царьствоующи . . .

f. 277^v—281. По въпросомъ и по отвѣтомъ вѣсѣда свѣтаго Диадоха открьвенна (Cuvîntul sfîntului Diadoh pe întrebări și răspunsuri) inc. По въпросомъ и по отвѣтомъ.

f. 281^v—295. Свѣтаго Епифанія архіепископа Купрьскаго града Костантиніа, в ересехъ (A sfîntului Epifanie, arhiepiscopul de Constantinea, oraș din Cipru, despre erezii) inc. **В**ъсѣмъ ересемъ матери соут . . .

f. 296—317. Свѣтаго Никифора патриарха града Константинѣ сповѣданіе в окаявѣтающихъ Христианы рекше в иконожегчилахъ еже соут иконоборци (Ale sfîntului Nichifor, patriarh de Constantinopol, spunere despre cei ce clevetesc pe creștini, adică despre cei ce ard icoanele, care sînt iconoclaști) inc. Христианомъ вкляветатели нарекоше се.

f. 317—317^v. Postfața traducătorului în slavonește (v. mai jos).

f. 317^v—322. Иванны Дамаскына, изложеніе вѣры въ кратцѣ (A lui Ioan Damaschin: Expunere pe scurt a credinței) inc. **В**ъпрос: которые вѣры еси.

f. 322—322^v. **Б** възбраненныхъ брацѣхъ (Despre căsătoriile oprite) inc. **С**ъродство иже естъ родное.

Însemnări

f. 317—317^v. Postfața traducătorului în slavonă din 1295. Произдоше на свѣтъ словѣнскыаго языка Богодѣхновенныи се сіе кнѣгы нарицаемыи Номоканонъ помрачѣнъ во вѣлоу прѣжде сего влакомъ моудрости еаннскаго языка, ниикѣ же влаишаше рекше истаковани быше и благодатию Божіею паснопають невѣдѣнниа тьмоу отгонеще и вѣсе просвѣщающе свѣтомъ разоумнымъ и отъ грѣхъ избавляюще вѣсакъ оубо оучигель, рекоуже епископъ и през-

¹⁾ Constantin și Roman, împărați ai Bizanțului, domnesc împreună, 919—944.

вѣтеръ или ннѣ кто оучителски санъ прѣдръже еще силъ книгъ невѣсть добръ, тѣмъ ни самъ себе знаетъ кто естъ приникноуе же въ глѣбннѣноу богодѣхновеннѣхъ силъ книгъ, такоже бѣ зръцалѣ и самъ се оузритъ каковъ естъ и како моу подобаетъ емоу быти и другнѣ познаетъ и наоучитъ. Изиде же на свѣтъ нашего языка божественое се писанне потъшаннѣмъ и любовнѣю многою и желаннѣмъ изъ млада всвѣщанаго и богочестываго и прѣвсвѣщанаго и прѣваго архіепископа въсе Српскыя землѣ и поморскыя кнрь Савы, сына прѣподобнаго отца Симеона прѣваго наставника въсѣхъ Српсьцѣхъ землѣхъ съ же благочестывнѣхъ архіепископъ и краля . . .¹⁾ тѣмъ вѣновнѣ и всвѣтити въ Српсьцѣхъ землѣхъ, писани же . . .¹⁾ снѣ въ дѣни благочестываго и благовѣрнаго и свѣтороднаго господина краля Стефана Уроша въсе Српсьцѣхъ землѣхъ и поморскыя и брата мѣ господина Стефанъ Зети краля оугрьскаго, повелѣннѣмъ ню матере богочестывнѣхъ и благовѣрнѣхъ и свѣтороднѣхъ велнкшехъ госпожде кралице въсе Српскыя землѣхъ и поморскыя бѣлѣнѣ. Тогда прѣдръжѣщъ прѣстоль свѣтителства Српскыя землѣхъ всемоу архіепископѣ Евстатию второмъ именованѣмъ, писаны же быше книги сѣ рѣскою многорѣшнѣнаго чрънца Герьмана въ жоупѣ Чрънон Стѣнкѣ въ мѣстѣ рекѣмѣ домѣ спаснѣхъ Милешекѣ, въ лѣтѣ хъ свѣтѣ индикта ѡ, лѣтоже бѣ сльнцѣ дѣ. Молюже вы почитающнѣ и прѣписоующнѣ и исправакѣюще, почитантѣ, еще что погрѣшнѣхъ и благословентѣ, а не кльнѣтѣ. Яминь, Яминь, Яминь.

(A ieșit la lumină în limba slavă aceste cărți inspirate de Dumnezeu, numite Nomocanon, căci mai înainte au fost întunecate de norii înțelepciunii limbii elenice, iar acum s-au luminat, adică au fost traduse și din bun darul lui Dumnezeu luminează întunericul neștiinței gonindu-l și strălucind cu totul de lumina înțelegerii și ferindu-ne de păcate. Deci orice învățător, adică episcop și preot sau oricare altul care ocupă demnitatea de învățător, dacă nu cunoaște bine aceste cărți, atunci nici pe sine însuși nu știe cine este, iar cufundându-se în adâncul acestor cărți inspirate de Dumnezeu, se vede pe sine însuși ca într-o oglindă și precum se cuvine să fie și cunoaște și pe ceilalți și-i învață.

.. A ieșit la lumină în limba noastră această scriere prin râvna și multa dragoste și dorință din tinerețe a sfințitului și cinstitorului de Dumnezeu și preasfințitului și primului arhiepiscop a toată țara Serbiei și a părților de la mare, chir Sava, fiul preacuviosului părinte Simion primul cîrmuitor a toată țara Serbiei. Acest binecinstitor arhiepiscop și crai . . .¹⁾ a înnoit și a sfințit scriptura în țara Serbiei . . .¹⁾ aceasta în zilele binecinstitorului și binecredincioasului și din neam de sfinți, domnul crai Ștefan Uroș²⁾ a toată țara Serbiei și al părților de la mare și a fratelui său, domnul Ștefan crai unguresc al Zetei³⁾, cu porunca mamei lor, cinstitoarea de Dumnezeu și binecredincioasa și din neam de sfinți, doamna crăiasa a

¹⁾ Locuri albe în text.

²⁾ Ștefan Uroș Miliutin, 1282—1321.

³⁾ Ștefan Dragutin, 1276—1316.

toată țara Serbiei și a părților de la mare, Elena. Atunci ținea scaunul ierarhicesc al țării Serbiei al optulea arhiepiscop, Eustatie, al doilea cu acest nume.

S-a scris această carte cu mîna mult păcătosului călugăr Gherman în jupa Cerno Stena în locul numit casa mîntuirii Mileșevo, în anul 6803 (1295), indictionul 7, era anul soarelui 4. Vă rog pe cei ce citiți și copiați, îndreptați, dacă aflați ceva greșit și binecuvîntați și nu blestemați. Amin. Amin. Amin).

Textul Pravilei după un ms. sîrb identic descris cu extrase de V. Iagić în *Starine* VI, p. 149—150.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă cu cruce deasupra. 32 rînduri pe pagină. Semi-uncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice (deteriorată). Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de anticități.

286.

Sec. XVI (inceput). Hîrtie. 394 f. 32 × 20 cm.
Iașimirski, nr. 129 (Muzeul de anticități).

< *Sintagma (Pravila) lui Matei Vlastares* >

f. 1. СЪЧИНЕНІЕ ПО СЪСТАВЪХЪ ОБЪЕТИХЪ ВЪСЪХЪ ВНИ СВАЩЕННИХЪ И БОЖЕСТВЕННИХЪ Правиль потрѣженноже въ кѣпѣ и сложенно иже въ свѣщенно-иннокыѣ послѣднимъ Матѳеимъ. (Adunare pe capitole cuprinzînd toate cazurile sfintelor și dumnezeeeștilor Pravile, cu truda și în același timp și cu întocmirea celui din urmă dintre ieromonahi, Matei ¹⁾).

f. 1—24^v. <Introducerea> fără titlu separat; înc. СЪЧИНЕНІЕ ПОСЪСТАВЪХЪ ОБЪЕТИХЪ ВЪСЪХЪ ВНИ...

f. 24^v—33. СКАЗАНИЕ ГЛАВНИМАХЪ ПО АЗЪ ВЪДЪ (Lista capetelor după alfabet).

f. 33^v—374. Начело ѧ състава. О штерьгшихъ се не порочныи сеи Хри-стїанскыи вѣры и како расказавшихъ се силъ приѣмати подобаетъ (Începutul părții I. Despre cei care s-au abătut de la neprihănirea acestei credințe creștine și cum se cuvine să primim pe cei ce se pocăesc pentru aceasta) înc. Благовѣрѣнно оубо юст по семь...

f. 43^v. Albă.

La f. 47 titlu marginal : Ѡ Богомилѣхъ (Despre Bogomili).

f. 305—306. Таблица Pashalei : Мѧши позна снѣ състави. (Matei a știut să alcătuiască acestea). (Notiță în josul paginei).

¹⁾ Matei Vlastares, jurist bizantin, sec. XIV, autorul compilației Syntagma.

f. 374—380^v. **Ѣ**т правилъ свѣтаго Іоанна Постника (Din pravila sfin-
tului Ioan Pustnicul).

f. 381—382. Никѣти блаженнаго митрополита Іераканскаго штеѣти къ
нѣкоюмъ Константиносъ епископъ в нѣже въпрошенъ быст в двоѣженцѣхъ.
(Răspunsurile lui Nichita, fericitul mitropolit de Heraclea, către un oare-
care episcop Constantin la întrebările despre bigamie) înc. **Ѣ**пасеніе оубо
двоѣ женце не венче. . .

f. 382—384^v. Иже въ свѣтыхъ Никѣфора Константинова града Исповѣдника.
Правила в црковнахъ его съчиненіихъ и иже съ нимъ свѣтахъ штеѣ
(A celui între sfinți Nichifor al Constantinopolului Mărturisorul : Pravila
despre cele bisericesti alcătuită de el și de sfinții părinți care au fost cu
dînsul) înc. **Ѣ**ще по невѣденіи шперет се.

f. 384^v—392^v. **Ѣ**т штеѣты Іоанна свѣщенниѣшаго епископа Кутрош-
скаго къ свѣщенниѣшомъ епископъ Драчьскомъ Кавасилѣ, в антиминосѣхъ
(Din răspunsurile lui Ioan preasfințitul episcop de Chitros către preasfin-
țitul episcop de Durazzo, Cavașila, despre antimise) înc. **Ѣ**нтиминси в свѣ-
тителныѣ причестившиѣ се.

f. 394^v. <Lista mitropolițiilor ce țin de patriarhia de Constantinopol >
(fără titlu). Intre altele : Рѣсія, Дистра (Rosia, Distr).

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Сію книгъ правнашю Матѣіемъ
съставленшю и Деспиною княгншою Бистрицкомъ монастырѣш преданшю, аз
грѣшныи Оудрище Нѣстѣрел шт Фіерѣши прочитохъ въ лѣто Господне × $\overline{\text{ахлс}}$
при Маден Басараѣш началникъ Блаѣозапланенскомъ и прочаѣ, текѣцимъ лѣтомъ
шт міротвореніа × $\overline{\text{зрмд}}$.

(Această carte de Pravilă, alcătuită de Matei și dăruită mănăstirii
Bistrița de cneaghina Despina, ¹⁾ eu păcătosul Udriște Năsturel din Fie-
răști am citit-o în anul Domnului 1636, în vremea lui Matei Basarab cîr-
muitorul Țării Romînești de peste munți și a altora, cursul anilor de la
facerea lumii 7144). Scris de mîna lui Udriște Năsturel.

În cuprinsul volumului se află numeroase observații marginale ale
lui Udriște Năsturel, scrise cu mîna lui, lămurind sau corectînd unele
cuvinte tehnice din text. D. e. f. 5. **З**ри именованіе се еже ест Правило (Vezi
numirea aceasta ce este Pravila).

f. 15. **Ѣ**зь деранію в семъ, ничтѣже веннѣа сѣ, глаголѣти яко погрѣ-
шеніе ест сіе еже къ мѣстѣ оуаншаше пишет оуслышаше (Eu îndrăznesc să
spun, netemîndu-mă de nimic, că aceasta este greșit, că în loc de : „s-a
lăsat” scrie „a auzit”).

f. 384 : Vasile egumen ot Bistrița (și pecetia mănăstirii).

¹⁾ E vorba de doamna Despina a lui Neagoe Basarab (1512—1521).

Pe coperta de la urmă, partea interioară :

Această carte este a mănăstirii Bistriță. (Sec. XVIII).

Искал аз (Am scris eu) Goran logofăt 7160 (1652).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1, 24 și 37^v. 27^v rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

287.

Sec. XVI. Hirtie. 219 f. 28,5 × 19 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

Іаѣимирски, нр. 131. (Muzeul de antichități). (Îl datează de la începutul sec. XV, dar scrisul este din secolul următor).

<Viețile sfinților pe lunile septembrie-februarie >

f. 1—221 <Viețile sfinților pe lunile septembrie-februarie.> Începutul lipsește. Începe cu ziua de 2 septembrie : Къ тѣже днь нже въ свѣтъѣ ѡтца нашего Іѡанна архієпископа Кѡнстантина града постника (În aceeași zi, a celui între sfinți părintele nostru Ioan arhiepiscop de Constantinopol, pustnicul). Urmează viețile sfinților (sinaxarele) în ordinea calendarului. La multe vieți se adaugă scurte slujbe.

f. 1^v, 25^v, 26^v, 43^v, 65^v, 119^v și 161^v, albe.

Primul titlu la f. 33 : Мѣсѣць ѡктобріє имѣт дни 31, днь имѣтъ час 11 а ноць 11 (Luna octombrie are 31 de zile, ziua are 11 ceasuri, iar noaptea 11).

f. 50—51. <Viața sfintei Paraschiva>, după Evtimie al Tîrnovei > (rezumat) (14 octombrie).

f. 107^v. <Viața sf. Grigore Decapolitul>. Nu se arată că moaștele lui sînt la Măn. Bistrița (20 noiembrie).

f. 110—111. <Sf. Mihail oșteanul, după Evtimie de Tîrnova > (rezumat).

Textul merge pînă la data de 18 februarie (f. 218). Sfîrșitul lipsește.

f. 219—219^v. Albe cu desene ornamentale.

Însemnări

f. 119. † Бѣше сі прологн некогда въ Бистрицѣ въ всечѣстнем манастирѣ, ѡтѣро бан (Au fost odinioară aceste Prologe în mănăstirea preacinstită a Bistriței, ctitoria banului).

Titluri și inițiale cu roșu. Scris în două mîni (I. f. 1—10^v și II. f. 11—218^v). 28 (I mînă) și 38 (a II-a mînă) rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pinză (s-a păstrat și o parte din vechea legătură în piele). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI. Hirtie. 112 f. 21 × 14 cm Începutul lipsește, putred și șters.
Iașimirski, nr. 132 (Muzeul de antichități)

<Viața sfântului Grigore Omirîț >

f. 1—112. Începutul cu titlul lipsește, de asemenea partea de sus a f. 1 putredă, ilizibilă.

Întreaga lucrare este un dialog; se arată cu roșu: *Архієпископъ рече* (Arhiepiscopul spune). *Єрван глаголет* (Ervan vorbește).

f. 112^v. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de două mâini (I. f. 1—43^v și 54^v—98^v, II. f. 50—53^v și 99—112). 30 și 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pînză. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

289.

Sec. XVI. Hirtie. 550 f. 22 × 15 cm.
Iașimirski, nr. 134 (Muzeul de antichități).

<Ioan Gură de Aur, Mărgăritarul >

f. 1. Titlu: *Иже къ свѣтыѣхъ ѡтца нашего Іуана архієпископа Константина града Златоустаго книга глаголемѣа Маргаритѣ* (A celui între sfinți părintele nostru, Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol: cartea numită Margarit).

f. 1—18^v. *Бесѣда ѡ непостижимѣмъ. Слово прьвое* (Cuvîntare despre cele de neînțeles. Cuvîntarea întâi) înc. *Что сѣи пастырь не прѣдстѡи.*

f. 18^v—40. *Тогожде, ѡ непостижимѣмъ, бесѣда вторѡ* (A aceluiași: Despre cele de neînțeles. Cuvîntarea a doua) înc. *Прѣдъ мнозѣмъ днь.*

f. 41—60^v. *Тогожде бесѣда, ѡ непостижимѣмъ и ѡко нескѣхъ Хожденіє сѣрафимѡвѣ. Слово ѣ* (A aceluiași: Cuvîntare despre cele de neînțeles și cum este umblarea în ceruri a serafimilor. Cuvîntarea a 3-a) înc. *Троудѡлюбеніи ѡтъ земледѣлани.*

f. 60^v—81^v. *Тогожде. Ѣ непостижимѣмъ бесѣда. Слово є* (A aceluiași. Cuvîntare despre cele de neînțeles. Cuvîntarea a 4-a) înc. *Доклѣше оубо прѣжде показашоу.*

f. 81^v—107^v. *Тогожде, ѡ непостижимѣмъ бесѣда. Слово є* (A aceluiași: Cuvîntare despre cele de neînțeles. Cuvîntarea a 5-a) înc. *Къ негда лицѣ Хоцетъ кто.*

f. 107^v—122^v. *Тогожде, бесѣда ѡ непостижимѣмъ къ неподобнымъ. Слово є* (A aceluiași: Cuvîntare despre cele de neînțeles, către cei necuviincioși. Cuvîntarea a 6-a) înc. *Єдинъ камъ повѣскѣдокаль днь...*

f. 122^v—140^v. Тогожде, въ прѣвѣе Паралипомень (А ацелуиаѣ : Din cartea întâi a Paralipomenelor) înc. Благословенъ Богъ яко и при нашемъ рѣдѣ. . .

f. 140^v—155^v. Тогожде, вездѣ о серафимохъ (А ацелуиаѣ : Cuvîntare despre serafimi) înc. Егда нѣкогда юже о Ѡзѣн. . .

f. 155^v—188. . . Іуанна . . . Златауѣстаго. Къ реченіе Івраамлеє глаголюще : Положи рѣкоу твою подѣ стегно мое и къ различнаи свѣдѣтельства (А lui . . . Ioan . . . Gură de Aur : La spusa lui Avraam care a zis : Pune mâna ta sub coapsa mea și despre mărturiile deosebite) înc. Подвижъ се с камн, ѡ, Христолюбци.

f. 188—218^v. Тогожде, о печатехъ книгъ и како приводитъ сынъ ѡтцѣ и ѡтцъ сыноу и ѡ Спасокѣ сьмотреніи (А ацелуиаѣ : Despre pecețile cărților și cum călăuzește fiul pe tată și tatăl pe fiu și despre privirea Mîntuitorului) înc. Келико дѣши сьготовленіе къ спасеніе.

f. 218^v—245. . . Іуанна . . . Златауѣстаго. Слово о нже о Давидѣ и о Саулан и о незлобо имѣникствѣ и еже подобати пощедѣвати крагы и нже не сѣшнмъ тоу глаголѣти с нхъ зак (А lui Ioan . . . Gură de Aur : Cuvîntare despre David și despre Saul și despre averea cea nevinovată și cum se cuvine a cruța pe dușmani și nici <nu se cuvine> a vorbi de rău pe cei ce nu sînt de față) înc. Егда лѣтноє нѣкое и жесто. . .

f. 245—265^v. Тогожде, яко велиє благо єст не єже прохѣдитъ чюдобрѣдѣтель нъ неже хвалити ю и яко болшеє постави ѡдолѣніе пощадѣвъ Саула Давидъ нежели егда Гѣліаѣа низложи и яко себе паче нежели Саула ползѡка се сьтворникъ и о ѡтѣкѣтованіи єго еже къ Саулоу (А ацелуиаѣ : este foarte bine să nu umbli cu prevestiri și nici să le lăuzi și cum mai mare izbîndă a dobîndi David cruțînd pe Saul, decît cînd a doborît pe Goliat și cum și-a dobîndit mai mare folos decît lui Saul și răspunsurile lui către Saul) înc. Къ оубо прѣжде похвалнсте Давида. . .

f. 265^v—300 bis. Тогожде, яко блазньно єст еже на позорища въсхѣднѣти и яко прѣлюбѣде сьвершены сьтвараєть. . . и яко всакъ видъ незлобо имѣніа прѣкѣзѣде Давидѡе же о Саулаѣ. . . (А ацелуиаѣ : Cum este păcat a umbla cu fățarnicie și cum adulterii săvîrșesc fapta. . . și cum David a arătat nevinovăție față de Saul. . .) înc. Мнѡгы мнѣню ѡт нже прѣкѣне ѡставашихъ.

f. 300 bis — 328^v. . . Іуана . . . Златауѣстаго. Слово : о еже Господь къцари се, да радоует се земля. О еже егда прѣидет царство Богоу и Ѡтцоу и ѡ таннствѣ крещеніа (А lui Ioan . . . Gură de Aur : Cuvîntare la aceea că Domnul a împărățit ca să se bucure pămîntul, despre aceea cînd va veni împărăția lui Dumnezeu și Tatăl și despre taina botezului) înc. Накы намъ блаженаго Давида доуховныє. . .

f. 328^v—353. Тогожде, поученіе къ хотещимъ просвѣщан се и о притчи кинограднои (А ацелуиаѣ : Învățătura către cei care vor să se preoțescă și despre pilda viei) înc. Зроу стадоу влагочьствнхъ.

f. 353—376^v. ... Іванна ... Златаустаго : къ иже събраніа встаклаю-
щихъ и на позоры въсходещиѣхъ и тако не токмо потрѣбѣнѣше ѡт иже на позо-
рѣхъ събраніа иже въ цркви прѣпровожданиѣ нѣ и сладчаншеѣ... (A lui Ioan
... Gură de Aur : Către cei care au părăsit adunarea și umblă cu fățăr-
nicie și cum nu numai că sînt mai cu folos cei ce rămîn în biserică decît
cei ce se adună cu fățărnicie, dar le este și mai dulce ...) înc. Не кѣмѣ
къими потрѣбѣю.

f. 376^v—396. Тогожде. Бесѣда къ иже къ празднику токмо събираю-
щими се и къ иже обвинюущими Божіи промыслъ за еже богатими быти и
нищими въ житіи. И тако потрѣбѣнѣши нищеза и тако богатства множаѣ
сладость имать въ соуду и оутверждениѣ и ѡ Иниѣ (A aceluiași : Cuvîn-
tare către cei care se adună numai la sărbători și către acei care învi-
nuesc providența divină ca să fie bogați și sînt săraci în viață. Și cum
este mai folositoare sărăcia și cum bogăția are mai mari urmări la jude-
cată și întărire și despre Anna) înc. Късоуѣ такоже являѣет се къ пркво
събраніѣ...

f. 396^v. Albă.

f. 397—419^v. ... Ів<анна> ... Златаустаго, еже на Юдее, слово ā (Cu-
vîntarea I a lui Ioan Gură de Aur, cea împotriva iudeilor). înc. Хотѣхъ
вамъ, ѡтдати днѣс останкы.

f. 419^v—435^v. Тогожде, къ Іоудеѡм, о трѣбахъ Пасхыиѣхъ, еже речено быст
въ Интіохиѣ къ велицѣи цркви, слово ē (A aceluiași : Către iudei ; despre
trîmbițele Paștilor, care a fost rostită la Antiohia în biserica cea mare.
Cuvîntarea a 2-a) înc. Паки страстнии и въсѣхъ чловѣкѣхъ.

f. 436—470. Тогожде, на Іоудее, слово третіѣ (A aceluiași : Împotriva
iudeilor. Cuvîntarea a 3-a) înc. Ѣт коудѣ намъ оубо множаншии съборѣ...

f. 470—496. ... Ів<анна> Златаустаго, слово на Ісдее ā (... A lui
Ioan Gură de Aur : Cuvîntare împotriva iudeilor a 4-a) înc. Мнмонде пост
Іоудейскы.

f. 496—504. Ів<анна> Златаустаго, бесѣда пркѣа : и быст въ лѣто
въ иже ѡмрѣт Озіа царь. Видѣхъ Господа сѣдѣща на прѣстолкѣ висоцѣ...
(... A lui Ioan Gură de Aur : Cuvîntarea întîi : Și a fost în anul în care a
murit regele Ozia. Am văzut pe Domnul șezînd pe un tron înalt) înc.
Радѣю се сътѣкающе се къс...

a f. 504^v—522. Тогожде. Похвалѣниѣ пришедшимъ къ црковѣ и о бла-
гочиниѣ иже къ славословѣниѣхъ и о еже видѣхъ Господа сѣдѣща на прѣстолкѣ
высоцѣ и прѣкъсненѣхъ (A aceluiași : Lauda celor ce vin în biserică și despre
fapta bună care stă în cîntările de slavă și cum am văzut pe Domnul
șezînd pe un tron înalt și prea ridicat) înc. Мнмо зроу тѣцаниѣ.

f. 522—538^v. Тогожде : о речениѣ пророка Исаѣе, глаголющимъ : и быст
къ лѣто въ иже ѡмрѣтъ Озіа царь, видѣхъ Господа сѣдѣща на прѣстолкѣ

кисоцѣ и прѣккзнесенѣ и похвала града Антиохіе и на кърванякуцие бракъ божесткное сказаніе (Același: Despre spusa prorocului Isaia, care a zis: Și a fost în anul în care a murit regele Ozia, am văzut pe Domnul șezînd pe un tron înalt și prea ridicat și lauda cetății Antiohia și arătarea lui Dumnezeu pentru căsătoriile oprite) înc. Свѣтло нам дньс позорище.

f. 538^v—548^v. Тогожде, о покааніи и къ еже пріндѣте къррадѹим се Господоки и о Нинекитѣнех (A același: Despre pocăință și despre <spusa>: Veniți să ne bucurăm întru Domnul și despre Nineviteani) înc. Свѣтло нам дньс позорище. . .

f. 549—550^v. Albe.

Titluri și inițiale cu roșu. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități.

290.

Sec. XVI. Hirtie 244 f. 31,5 × 21 cm.

Iașimirski, nr. 135 (Muzeul de antichități).

1. 1—5. Слова избрана въ книги свѣтаго Діонисіа Препогита (*Cuvînte alese din cartea sfîntului Dionisie Areopagitul*) înc. Знаніе о Божѣ ничтоже . .

2. 5—237. Книга наречена еврскимъ языкомъ Паренесис, словенскъиже языкомъ глаголема Ефрем, притче стешеніа, моленіа, наказаніи дше полезна, много различна (*Cartea numită în limba siriacă (sic) „Parenesis”, iar în limba slavonă numită Efrem, mîngîiere prin parabole, rugăciuni, învățături folositoare pentru suflet, foarte diferite*).

Scurte învățături în număr total de 102; înc.: Бѣ некы натоцѣ мжжѣ.

f. 239^v—244^v. Postfața traducătorului, despre folosul moral al cărții. înc.: Се братіе слышасте трѣди.

Însemnări

f. 1. Пишет жспан мнлостію Божіо Іѹн (Serie jupan Ion, din mila lui Dumnezeu). (Sec. XVI).

f. 1^v. Smerenia ermonah Ioan egumen ot Bistrița. (Încep. sec. XVIII).

f. 2. Scris-am eu Constandin. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1 și 5. Scris de două mîni (I. f. 1—8^v și II. f. 9—244^v) 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pinză (s-a păstrat un rest din vechea legătură în piele). Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități.

Sec. XV—XVI Hirtie. 281 f. 22 × 14 cm.

Iațimirski nr. 136. (Îl datează din sec. XV). (Muzeul de anticități).

f. 1—1^v. Albe cu însemnări.

1. <Ioan Scărarul (Sinaitul) *Leastvița*> f. 2—243^v.

f. 2—2^v. СКАЗАНИЕ ИЗКЪСТНО ЕЖЕ О ГЛАВНИИХЪ КНИГЫ СЕЖ (Spunere pentru știrea capitolelor din această carte).

f. 2^v. СЛОКО ВКРАТЦѢ ПРОЗРѢНІА СВЯТЫХЪ ЛКСТВИЦА (Cuvînt pe scurt pentru cunoașterea sfintei *Leastvițe*) înc. ИЖЕ РАВНО ЧИСЛЕНА.

f. 3—6. ПОСЛАНИЕ ОТЦА ІВАННА ІГОУМЕНА РАІΘΟΥ КЪ ІВАННОУ ДОСТОННО ЧЮДНОМЪ ІГОУМЕНОУ ГОРЫ СІНАНСКЫХЪ (Epistola părintelui Ioan, egumenul de la Raithu, către Ioan vrednic de minune, egumenul de la muntele Sinai) înc. КЫШЕ ЕСТЬ СТЪКНОМОУ...

f. 6^v. <Închipuirea scării virtuților.>

f. 7—7^v. ЛКСТВИЦА БОЖЕСТВЕНАГО КЪСХОДА (Scara urcării dumnezeești) înc. ИЖЕ КЪ КНИСѢ ЖИВОТНѢ...

f. 8—13. ЖИТІЕ КЪ КРАТЦѢ УТЦА ІВАННА ІГОУМЕНА СВЯТЫХЪ ГОРЫ СІНАНСКЫХЪ НАРЕЧЕНАГО СХОЛАСТИКА КЪ СВЯТЫХЪ ПО ИСТИНѢ. СЪПИСА ЖЕ СЯ ЖИТІЕ СЕ УТ ДАНИЛА ИНОКА СМЪРЕНАГО РАІΘЪСКАГО (Viața pe scurt a părintelui Ioan egumenul sfintului munte Sinai, numit Sholasticul, cel cu adevărat între sfinți. S-a scris această viață de Daniil smeritul călugăr de la Raithu) înc. ЕЖЕ ОУБО КТО ПРИ ЖИВЫИ.

f. 13^v. Albă.

f. 14—240^v. СЛОКО ПОСТНИЧЬСКО ОТЦА ІВАННА ІГОУМЕНА ИЖЕ КЪ СІНАН ГОРѢ МНИХОВЪ, О УТВЕРЖЕНІИ СОУЕТНАГО ЖИТІА ЕЖЕ И ПОСЛА КЪ ОТЦОУ ІВАННОУ ІГОУМЕНОУ РАИТЪСКОМОУ ПОНЖЖДЕНЬ БЫВЪ УТ НЕГО СЪПИСАТИ (Cuvînt pustni-cesc al părintelui Ioan, egumenul călugărilor de la muntele Sinai despre lepădarea vieții deșarte, pe care l-a trimis părintelui Ioan, egumenul de la Raithu, îndemnat fiind de dînsul să scrie) înc. СЛОКО А. БЛАГАГО И ПРѢ-БЛАГАГО.

Urmează cuvîntările (treptele) în număr de 30 și un СЛОКО КЪ ПАСТЫРЮ (Cuvînt către păstor) (f. 221—240^v).

f. 241—243^v. Despre diferiți sfinți cu numele Ioan (fără titlu) înc. ПОНЕЖЕ КЪ КНИСѢ СЕН.

2. f. 244—249. ИЗЛОЖЕНІЕ О ПРАВОСЛАВНОИ ВѢРѢ (*Expunere despre credința ortodoxă*, ...) înc. КЪРОУЖЪ КЪ ЕДИННОГО БОГА.

3. f. 249—251. ИЗЛОЖЕНІЕ ДРУГОЕ УТ ОУСТИНИАНА ИЗЛОЖЕННО САМОДРЪЖЦА (*A doua expunere, expusă de Justinian autocratul*) înc. КЪРЪЕМЪ КЪ ЕДИ-НАГО БОГА.

4. f. 251—252. СТАВАНІЕ БЫВШЕЕ КЪ КРАТЦѢ КЪ ІЕРУСАЛИМОВЪ ПРИ СОФРОНИА АРХІЕПИСКОПѢ О ВѢРѢ ХРИСТИАНСТВИ И ЗАКОНѢ ЕВРЕНСКОМЪ (*Dispută*

ce a avut loc pe scurt la Ierusalim în vremea arhiepiscopului Sofronie despre credința creștină și legea evreiască) înc. Христіанинъ прѣжде къскѣ.

5. f. 252^v—255^v. Михаилла Сиггела Іерусалимска, изложеніе в православнѣи кѣркѣ (A lui Mihai Singhelul de la Ierusalim. Expunere despre credința ortodoxă...) înc. Къ лѣт × ССПѢ.

6. f. 255^v—261. Писаніе Михаилла патриарха Константина града еже посла патриархоу Антиохинскомѣ Петроу... (Serisoarea lui Mihail patriarh de Constantinopol, pe care a trimis-o patriarhului Petru al Antiohiei...) înc. Кѣскѣ оубо склѣше...

7. f. 261—270^v. Повѣсть полкѣзна сѣло о латинкѣх, когда втлѣжншж сѣ вт грѣць (Povestire foarte folositoare despre latini, când s-au despărțit de greci...) înc. Къ лѣта благочестивыхъ царн...

8. f. 270^v—278^v. О прѣмѣдрѣм Соломонѣ, въ малѣ... (Despre prea înțeleptul Solomon, pe scurt...) înc. Соломонъ оубо велнокі.

9. f. 278^v—279. Тогожде с̄ слово, в дрѣкѣк разоумнѣмъ (Al aceluiași, Cuvîntul al 6-lea despre arborele înțelegerii) înc. Снце оубо дрѣкво вно...

10. f. 279—281. Никифора Калиста, повѣсть ѿ вечерѣхъ Христокѣхъ (A lui Nichifor Calist. Poveste despre cinele lui Hristos) înc. Вечерѣ Господа нашего.

f. 281^v. Albă, cu o însemnare religioasă.

Însemnări

f. 1. Сін Лѣствицѣ сътвори еромонахъ (Această Leastvița a făcut-o eromonahul).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornaмент in culori la f. 8. Scris de două mâini (I. f. 1—240^v și II f. 241—281^v). 26 și 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție mediodulgară. De la Muzeul de antichități.

292.

Sec. XV. Hîrtie. 230 f. 21,5 × 14,5 cm. Lipsesc foi după f 5^v și 9^v.

Iașimirski, nr. 137 (Muzeul de antichități).

<Ioan Sinaitul-Scărarul Leastvița >

f. 1—3^v. Послание втца Іуванна нгоумена Рандоу къ Іуванноу достонно чюдномуу нгоуменуоу горы Сінанскыжъ (Epistola părintelui Ioan, egumenul de la Raithu, către Ioan vrednic de minune, egumenul de la muntele Sinai) înc. Кыше ест естѣвномуоу и равноаггелномуу...

f. 4. Albă.

f. 4^v. <Închipuirea scării virtuților >.

f. 5—5^v. Лѣствица божественаго късѣода (Scala urcării dumnezești) înc. Іже въ кннскѣ жиквтиѣ...

După f. 5^v, foi lipsă.

f. 6—9^v. <Introducerea la Leastviță> (începutul lipsește) înc. **Тажкжа пжчнж пркити расматржж.**

După f. 9^v, foi lipsă.

f. 10—229^v. <Textul Leastviței> (începutul lipsește, probabil o foaie) înc. **И ѡгнем срѣдечным и пламенем.**

Cuvintele (treptele) în număr de 10.

f. 230—230^v. Albe, cu încercări de condei.

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornament în culori la f. 1. 26 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (artistică). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

293.

Sec. XVI (început). Hirtie. 268 f. 29 × 22 cm. Putred și pătat cu apă.

Iațimirski, nr. 138. (Muzeul de antichități). (Îl socoate din secolul XV și scris în Moldova.

În realitate, ortografia sîrbească și scrisul arată Țara Romînească și sec. XVI).

<Leastvița lui Ioan Sinaitul-Scărariul>

f. 1. Albă, cu încercări de condei și desene.

f. 2^v. **Б начело лѣствичниѣ книг** (La începutul cărților treptelor) Tabla de materii.

f. 2^v. Albă.

f. 3. <Introducere la Leastviță> înc. **Иже равночисльниі намъ...**

f. 3^v. Albă.

f. 4—7^v. **Житіе къ кратцѣ блаженнаго Івана игумена скатые горы Сѣнанскыѣ глаголемаго СХоластика...** съписанно бывше Даниломъ инокомъ (Viața pe scurt a fericitului Ioan, numit Sholasticul... egumen al sfântului munte Sinai... scrisă de Daniil călugărul) înc. **Єж: кын оубо іест иже божьствнаго.**

f. 7^v—8^v. **Посланіе <Іванна игумена Раноѣ> къ Іванноу достоублаженноу игуменуу Сѣнанскыѣ горѣ. . СХоластика, послѣдыже ѡт испанія имено данна Лѣствичника** (Epistola lui <Ioan egumenul de la Raithu>¹) către Ioan vrednic de minune, egumenul de la muntele Sinai... Sholasticul, care mai târziu, după scrierea aceasta s-a numit Leastviniul <Scărariul>) înc. **Ксе славноу и равноаггелноу...**

f. 9. **Прѣдъслокиѣ** (Predoslovie) înc. **Иже къ книзѣ жикотна.**

f. 9^v—159^v. **Словеса постничьска авки Іван и игумена иже къ Сѣнанцѣ горѣ инкоу іаже посла авкѣ І анноу Раноѣскоу** (Cuvintele pustnicești ale avvei Ioan și egumen al călugărilor de la Muntele Sinai, pe care le-a trimis avvei Ioan de la Raithu) înc. **Благомоу и прѣблагомс.** <Textul „Scării” (leastvița)>.

¹) Șters, ilizibil

f. 159^v—160^v. <Lămurire despre diferiții Ioan care au scris lucrări religioase> înc. **Понѣже въ книзѣ сѣи нарицаемонѣ Ѳвѣстенца многаши Іуанна Хвалима и блажимаа слышимъ..** (Pentru că în această carte numită *Leastvița* auzim lăudându-se și fericindu-se pe mai mulți Ioani...).

f. 161—161^v. Albe.

f. 162^v—268. **Посланиѣ... и отвѣтъ** (Epistolă... și răspuns). Textul șters și ilizibil la început).

Titlurile nu se pot citi, fiind șterse de apă.

Urmează 30 de epistole cu caracter ascetic.

f. 268^v. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu și albastru. Ornamente în mai multe culori la f. 2 și 3. Filigrane : două chei cu o țiară, cap de zimbru, ancoră cu săgeată. Scris pe două coloane, 27 rinduri pe coloană. Semiuncială. Legătură modernă în pînză. S-au păstrat resturile legăturii vechi în piele, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități

294.

Sec. XVI. Hîrtie. 284 f. 20 × 14 cm.

Iașimirski, nr. 139 (Muzeul de antichități).

<*Ioan Scărarul (Sinaitul) Leastvița*>

f. 1. Albă.

f. 1^v—6^v. **Прѣподобнаго отца нашего Иларіѡна в четверъжни мира нночьскаго ради житіа (Ale preacuviosului părintelui nostru Ilarion despre părăsirea lumii acesteia pentru viața călugărească) înc. Къси иже мира сего...**

f. 6^v—9^v. Același cu același titlu. înc. **Потѣщимъ сѣ братіѣ...**

f. 10—10^v. **Сказаніе извѣстно еже о главнзнахъ книги сѣж** (Spunere pentru știință despre capetele acestei cărți).

f. 11—14^v. **Посланиѣ отца Іуанна игоумена Ринѡу къ Іуанноу достоинночудномъ игоуменоу горы Синанскыа** (Epistola părintelui Ioan, egumenul de la Raithu, către Ioan cel vrednic de minune și egumen al Muntelui Sinai) înc. **Кыше естественомъ и равно.**

f. 15. <Închipuirea scării virtuților.>

f. 15^v—17. **Ѳвѣстенца божѣственнаго въсхвда** (Scara urcării dumnezești) înc. **Иже въ книзѣ животнѣи.**

f. 17^v—19^v. Albe.

f. 20—27. **Житіѣ въ кратцѣ отца Іуанна игоумена сватыхъ горы Синанскыа нареченаго Схвластика...** от **Даніила инокѣ смѣренаго Ринѡскаго** (Viața pe scurt a părintelui Ioan, egumenul sfintului munte Sinai, numit

Sholasticul, . . . <scrisă> de Daniil smeritul călugăr de la Raithu) înc. **Ѣже оубо ктѡ при живыи.**

f. 27—263. **Слѡво постничѣско отца Іѡанна игѡумена иж(ѣ) къ Синан горѣ мниѡом . . .** (Cuvîntul pustnicesc al părintelui Ioan, egumenul călugărilor din sfîntul munte Sinai. . .) înc. **Благато и прѣблагато. . .**

Urmează celelalte cuvinte (trepte) în număr total de 30.

f. 263—284^v. **Отца Іѡанна игѡумена иже къ Синанстѣ горѣ иноком, слоѡо къ пастырю** (Al părintelui Ioan, egumenul călugărilor de la muntele Sinai, cuvînt către păstor) înc. **Къ долнен оубѡ кинскѣ.**

Însemnări

f. 284^v: Să să știe că aciastă svântă carte este svinte mănăstirii (Încep. sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane: cîmpe, floare stihzată, stemă. Scris de mai multe mîini (I. f. 1—6^v, II. f. 6^v—9^v, III. f. 10—283 și IV. f. 283—284^v). 20, 21 și 22 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară De la Muzeul de antichități.

295.

Sec. XVI—XVII. Hîrtie. 90 f. 17,5 × 11 cm. Lipsesc începutul. Iașimirski, nr. 140 (Muzeul de antichități). (Îl socoate scris în Moldova).

1. <Ioan Scărariul (Sinaitul) Leastvița> f. 1—66^v

f. 1—66^v. Înc. **О отѣрѣженіи мира тлѣкованіе глаѡа ā**)Despre părăsirea lumii, tîlcuire, capul 1). Urmează cuvintele (treptele) lui Ioan Sinaitul, în număr de șase.

2. <Scurte cuvinte, extrase din diferiți autori bisericești> f. 66^v—88^v

<Din Grigore Sinaitul, Theodor al Edessei, Vasile „cel Înțelept”, „preaînțeleptul” Pselos, Dorothei, cele mai multe extrase fără numele autorului >.

3. f. 89—90. **О жити отца нашего Іѡанна игѡмена сватыхъ горы Синанскыхъ нареченаго Сѡластикѡ тлѣкованіе** (Despre viața părintelui nostru Ioan, egumenul sfîntului munte de la Sinai, numit Sholasticul, tîlcuire) înc. **Бде рожденіе и град. . .**

Însemnări

f. 90^v. (În limba ungară): Mindennök örok emlékings halgatok (tuturor ascultătorilor, veșnică amintire).

Titluri și inițiale cu roșu. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legat în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris probabil în Transilvania. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XV. Hirtic. 330 f 22 × 11 cm. Lipsese începutul și sfârșitul
Iațimirski, nr. 141 (Muzeul de antichități).

1. f. 1. Пара титло : Фотіа патріарха Константіна града вт ѿгоже къ Мѣханлоу кнезоу българскомоу посланіа о свѣтѣхъ седмихъ и вселенскѣхъ съборѣхъ (*Paratitlu <subtitlu> : a lui Fotie, patriarh de Constantinopol, de la dânsul către Mihail cneazul bulgarilor*¹⁾), *scrisoare despre sfintele șapte soboare ecumenice*).

Acest titlu a fost șters cu roșu și înlocuit de un altul, de același scriitor :

f. 1—116^v. Титло ѿ, о свѣтѣхъ дѣсѣхъ, великаго вѣанасіа (Titlul 12 : *Despre Sfântul Duh, ale lui Atanasie cel Mare*) înc. ѿдга глаголетъ Господь къ Исѣин.

Urmează sub același titlu foarte multe scurte epistole ale aceluiași și ale altor părinți ai bisericii, despre Sf. Duh.

2. f. 116^v—118. Пара титло : Фотіа патріарха на иже старааго Рима, яко вт ѿца единого исходитъ дѣхъ свѣтинъ, а не и вт сына (*Paratitlu (subtitlu) : ale lui Fotie patriarhul împotriva Vechii Rome, că Sfântul Duh purcede numai de la Tatăl, nu și de la Fiul*) înc. Яце простъ збо дѣхъ вт ѿца.

3. f. 118—148^v. Титла ѿ. На вполінаріа великаго вѣанасіа, вт ѿже къ Македоніѣ вполінаріанінѣ събесѣдованіа Македоніе (Titlul 13. *Ale lui Atanasie cel Mare, împotriva lui Apolinarie din scrierea către Macedonie : convorbirea lui Macedonie cu Apolinarie*).

Urmează mai multe extrase din polemicile împotriva ereziei lui Apolinarie. înc. Не тѣкмо погрѣшае глаголю.

4. f. 148^v—193^v. Титла ѿд, на несторіанн иже къ свѣтинѣхъ втца нашего Квріла, вт тѣквѣніа свѣтаго въображеніа (Titlul 14, *împotriva Nestorienilor, ale celui între sfinți, părintele nostru Chiril, din tâlcuirea sfintei întrupări*) înc. Иже Христа къ два раздѣлююще.

Urmează mai multe fragmente teologice din același scriitor.

5. f. 193^v—237. Титла ѿѣ. Великаго вѣанасіа, на глаголющнѣхъ единноество сложени быти Христа. . . (Titlul 15. *Ale lui Atanasie cel Mare împotriva celor ce spun că Hristos a avut o singură hipostază*) înc. Что къзвѣщеное начинаніе.

6. f. 238—240^v. Титла ѿі, на негѣнномнителѣ иже вт Ісѣіана вѣанкарнасенскаго и Гаіани вѣлѣандринскаго, вт тѣквѣніи вѣонтіа вѣзантінскаго (Titlul 16. *Împotriva celor ce susțin incoruptibilitatea, Iulian de Halicarnas și Gaian de Alexandria din tâlcuirea lui Leontie Bizantinul*) înc. Иже вт Ісѣіана и Гаіана негѣнномнителѣ.

¹⁾ Mihail-Boris, 853—888.

7. f. 240—245. ТИТЛО $\overline{\text{ZI}}$. На Богвстрасникы. . . свѣтаго Кврилла, вт еже къ Илѣандрѣномъ бесѣды (*Titlul 17. Împotriva „celor ce suferă pentru Dumnezeu” . . . cuvîntările lui Chiril către alexandriini*) Ѳс. Роди нам Дак(нд)а Еммануила.

8. f. 245—267^v. ТИТЛО $\overline{\text{IN}}$, на единколонны Сергіа, Пирра, Павла епископъ патриарха Квнстантина града и никих. . . свѣтаго Маѣма (*Titlul 18. Împotriva monotelitilor Serghie, Pirrus, Pavel fost patriarh de Constantinopol și alții . . . ale sfîntului Maxim . . .*) Ѳс. Кога естъ ествнаа сила.

9. f. 267^v—271. ТИТЛО $\overline{\text{IO}}$, на иконоборце. . . вт дѣтателнихъ седмаго събора. . . (*Titlul 19. Împotriva iconoclaștilor . . . din hotărîrile soborului al șaptelea . . .*) Ѳс. Начело вразное естъ начело.

10. f. 271—280. ТИТЛО $\overline{\text{K}}$, на армѣни (*Titlul 20. Împotriva armenilor*) Ѳс. По четкрѣтѣмъ нже къ Халкидонѣ.

11. f. 280—322^v. ТИТЛО $\overline{\text{KA}}$. На глаголемы Пауликіани вт нже Фотіа блаженѣншаго патриарха Квнстантина града (*Titlul 21. Împotriva celor numiți Paulicieni, din ale lui Fotie, preafericitul patriarh de Constantinopol*) Ѳс. Самосата градъ естъ Сврнскыи.

12. f. 322^v—330^v. ТИТЛО $\overline{\text{KB}}$. На Масалиани (*Titlul 22. Împotriva Masalienilor*) Ѳс. Бъ лѣтѣхъ Оуалентіановѣхъ.

Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

f. 1 (cu roșu) : Указе сію книгѣ недвустованныи діаконъ Іаквѣ нже и написа два тетрадъ къ началѣ (A legat această carte cel nevrednic de a fi numit diacon, Iacob, care a și scris două caete, cele de la început). (Sec. XV).

La f. 237^v s-a șters un titlu scris cu cerneală roșie, pe margină scrie scriitorul manuscrisului : „Сіа црѣвленнаа слова чрѣнноомъ лежете къ грѣскомъ и прѣписѣен, црѣна да полагаетъ сіа, понеже мимо тече нас“ (Aceste cuvinte cu cerneală roșie se află în grecește și le-am transcris, dar s-au șters cu negru, pentru că noi am sărit din text). Această însemnare arată că avem de-a face cu manuscrisul traducătorului din grecește.

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de două mâini (I. f. 1—16^v și II. f. 17—330^v). 21 și 25 rinduri pe pagină. Semiuncială (cu influențe de cursivă la mîna a doua). Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

297.

Sec. XVI (prima jumătate). Hirtie. 162 f. 27,5 × 18 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Iațimирski, nr. 142 (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XV și-l socoate scris la muntele Athos).

1. f. 1—7^v. <Viata sfîntului Nicolae>, începutul lipsește. Ѳс. : Пастырѣ его же камъ помаза ДСХъ свѣтми.

2. f. 7^v—14^v. Повѣст о погребени скѣтаго Никола (*Povestire despre îngroparea sfântului Nicolae*) ѓнс. Благословень еси Госпдин Исусе Христе.

3. f. 15—21^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Павла Ѳикенскаго (*Viața și petrecerea preacuviosului părintelui nostru Pavel Tebanul*) ѓнс. Повѣдашѣ нам оучиници.

4. f. 21^v—36^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Іѡанна иже Христа ради Ницаго (*Viața și petrecerea preacuviosului părintelui nostru Ioan cel Sărac pentru Hristos*) ѓнс. Тѡнителна нѣкаа кець.

5. f. 37—100. Житіе и жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Іѡдоніе Келнкаго съписано блаженным Іѡанасіе архіепископом Іѡлѣандрыскымъ (*Viața și petrecerea părintelui nostru Antonie cel Mare, scrisă de fericitul Atanasie, arhiepiscop al Alexandriei*) ѓнс. Добръ ревность въздвижѣ. . .

6. f. 100—162^v. Житіе и жителство иже къ скѣтымъ ѡтца нашего Исповѣдника Іѡанасіа Келнкаго архіепископа Іѡлѣандрыскаго (*Viața și petrecerea celui între sfinți, părintele nostru Atanasie cel Mare Mărturisorul, arhiepiscop de Alexandria*) ѓнс. Иніи оубѡ инаа блаженныѣ мѣжѣ.

Sfîrșitul lipsește.

Titluri inițiale cu roșu. 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție mediodulgară. De la Muzeul de antichități.

298.

Sec. XVI (prima jumătate) Hîrtie. 191 f. 29 × 21,5 cm. Începutul lipsește; f 119 ruptă pe jumătate.

Iațumirski, nr. 143 (Muzeul de antichități).

1. f. 1. <Cîteva rînduri dintr-o predică>. Sfirșitul lipsește. ѓнс. : Чьло-вѣкъкъ смърти прѣдаде.

2. f. 1—6^v. Слово скѣтаго Ѳфрема о любві и ѡ сѣтніамъ жити (*Cuvîntul sfîntului Efrem despre dragoste și despre deșertăciunea vieții*) ѓнс. Къзлюбеніи ѡстаникъ сѣтна.

3. f. 6^v—13. Къ недѣлкѣ мѣсонѣс(т)на. О второмъ прншестки Господне (*În dumineca lăsatului de carne : Despre a doua venire a Domnului*) ѓнс. Нѣ и пакы къ искончаніе.

4. f. 13—15^v. Слово Іѡана Златоѡстаго ѡ любки (*Cuvîntul lui Ioan Gură de Aur despre dragoste*) ѓнс. Къзлюбеніи ничтоже чеснѣе.

5. f. 15^v—24. Слово ѡт скѣтымъ книг и о небесныхъ силахъ и како създанъ быст чьловѣкъкъ (*Cuvînt din cărți sfinte și despre puterile cerești și cum a fost făcut omul*) ѓнс. Понеже тѡнна снѣ.

6. f. 24—27^v. Пророчество Исанно сына Іѡмосока с рыданіемъ и плачем ѡ послѣднихъ лѣтѣхъ (*Prorocirea lui Isaia, fiul lui Amos, cu tînguire și plîns despre anii de la sfîrșit*) ѓнс. Тако глаголет Господь. Слышите.

7. f. 27—29. Слово Івана Златоустаго о покані души и в оу рѣжани тѣлѣ (*Cuvîntul lui Ioan Gură de Aur despre pocăința sufletului și despre înfrînarea trupului*) інс. Помысанте братие како сретѣх¹⁾ . .

8. f. 29—36^v. Тогожде Івана. Слово в трѣпкѣни и в благохвалені, яко да не сѣло плачемъ сѣ за смершнх (*Ale aceluiași Ioan : Cuvînt despre răbdare și despre lauda celor bune, că nu trebuie să plîngem foarte pe cei morți*) інс. Принеси днь съи прѣжде.

9. f. 36^v—41. Слово Івана архієпископа Константина града (*Cuvîntul lui Ioan, arhiepiscop de Constantinopol*). Acest cuvînt al lui Ioan Gură de Aur nu are titlu, інс. Трѣпкѣни имѣт многообразны цѣкты.

10. f. 41—43^v. *Același* <fără titlu> інс. Нинѣ слышасте пѣснописца.

11. f. 43^v—47^v. *Același* : Чтеніе на цѣкѣтнѣ неделѣ (*La duminica Floriilor*) інс. О чудесна чудеса Господнѣ.

12. f. 47^v—60. Житіе и жизнь прѣподобнаго отца нашего Енофриа пѣстнаго, написано вт Пафнѣтіа мнх и нахорнста (*Viața și petrecerea preacuviosului părintelui nostru Onufrie pustnicul, scrisă de Pafnutie, călugăr și anahoret*) інс. Къ єдини вт дньни потъщаніе сътворихомъ.

13. f. 60^v—63^v. . . Івана Златоустаго, слово на рождество Христова (*Al lui Ioan Gură de Aur : Cuvînt la nașterea lui Hristos*) інс. Что се знаменіе и прѣрѣканіа .

14. f. 63^v—65. Івана Златоустаго. Слово на Богоявленіе (*A lui Ioan Gură de Aur : Cuvînt la Bobotează*) інс. Источникъ евангелнскихъ (sic) счєні . .

15. f. 65—67^v. *Același* : Слово в Иродѣ и о избєненнх младенцѣх (*Cuvînt despre Irod și despre pruncii uciși*) інс. Хотѣл бил присно дѣлорна словеса ррорѣкдати.

16. f. 68—71. *Același*. Слово . . в ї-тих дѣкв (*Cuvînt despre cele 10 fecioare*) інс. Югда кончинѣ житнѣ сєго.

17. f. 71—74. Къ четвєртек 5 неделѣ по възыскані прѣмждрости, в вѣпрошені скатаго Каснана и Гангорна (*Joi, în a 6-a săptămînă, după dobîndirea înțelepciunii, despre întrebările sfîntului Vasile și ale lui Gligorie*) інс. Ѡткрєвеніе скатѣмъ апостоломъ.

18. f. 74—76^v. Слово на възкрѣсеніе Лазарево (*Cuvînt la învierea lui Lazăr*) інс. Придѣте възлюбєніи страсто трѣпци.

19. f. 76^v—79. Слово блаженнаго Ефрема в посѣфорѣ рекше о комкани (*Cuvîntul fericitului Efrem despre cuminecătură*) інс. Гааголѣж о братѣ етерѣ яко . .

20. f. 79—80^v. Наказаніе в томъ еже имѣшом даст сѣ (*Învățătură despre : celui ce are, i se dă*). інс. Пиншег бо имѣшомъ даст сѣ.

21. f. 81—104^v. Блаженнаго Иѳанасна архієпископа Ілєксандрьскаго, къ Індіѣхъ кнѣцѣ о многых и нѣжных възысканіи нже къ скѣщеннх писаніи недорѣ-

1) pentru страх.

домо и длѣжныѣ всѣмъ Христіаномъ въѣдомъ бы(ти) (*Ale fericitului Athanasie, arhiepiscopul Alexandriei către Antioh cneazul despre multele lucruri de folos ce se pot găsi în sfințele scripturi și necunoscute și pe care orice creștin e dator să le știe*) іпс. Прѣвѣ сео върѣваше и крѣстише сѧ.

22. f. 104^v—107^v. Оут житіа свѣтаго Андреа. Повѣстъ в ѣкоемъ сребролюбци (*Din viața sfântului Andrei; poveste despre un oarecare iubitor de arginți*) іпс. Единножъ ходѣши блженомъ по стѣгнахъ...

23. f. 107^v—110. Повѣстъ в милостиніи (*Poveste despre milostenie*) іпс. Ходѣши сео по стѣгнахъ...

24. f. 110—111^v. Оу прѣзвѣтерѣ иже въ блѣдъ вѣпадши (*Despre preotul care a căzut în păcat*) іпс. Повѣда намъ нѣкыи оутъ оутецъ...

25. f. 111^v—113^v. Заветъ свѣтлыи и славыи мѣченикѣ мѣ иже къ Севастіи скончавше сѧ (*Testamentul sfinților și slăviților 40 de mucenici, care s-au săvârșit în Sevastia*) іпс. Мелетіе и ѣтне и ѣвтихне...

26. f. 113^v—117^v. Пантѣлеа діѣкона великыи цркѣе, повѣстъ чудесыи великаго и весъ славыи Миханла архістратига (*A lui Pantoleu diacon al mării bisericii: Povestirea minunilor marelui și atotslăvitului arhistrateg Mihail*) іпс. Келници и мнози и разанчн...

27. 118—132. Избраніе мало оутъ житіа свѣтаго оутца нашего Андреа жродикаго Христа ради, имѣше въпросы свѣтаго Іѣпифаніа съ оутѣктми свѣтаго Андреа, полезно зѣлау (*Mică alegere din viața sfântului părintelui nostru Andrei cel nebun după Hristos, cuprinzând întrebările sfântului Epifanie cu răspunsurile sfântului Andrei*) іпс. Быстъ къ вѣрѣмена блгочестникаго царѣ Льва...

28. f. 132^v—141. Оутъ посланыи свѣтаго Васіліа (*Din epistolele sfântului Vasile*) іпс. И пакыи инде оутцемъ...

29. f. 141^v—148^v. Иже въ свѣтлыи оутца нашего великаго Макарія, слово како подобаетъ быти иноку (*Al celui între sfinți, părintele nostru Macarie cel Mare: Cuvînt, cum se cuvine să fie călugărul*) іпс. Помышлѣжъ оубо члѣда.

30. 148^v—156. Слово в покаяніи и в въздвиженіи къ Богу быкшаго икономѣ именованнаго Ѳеѡфіла (*Cuvînt de pocăință și de ridicare către Dumnezeu al fostului iconom anume Theofil*) іпс. Быстъ по вѣрѣменіи иномъ прѣжде.

31. f. 156—159. Слово нѣкоего старца къ сыноу своему дѣховному (*Cuvînt al unui oarecare stareț către fiul său duhovnicesc*) іпс. Сыи и члѣдо мое пріклоніи сѧ о твое.

32. f. 159—166^v. Слово Іѡана Златѡустаго, в кторомъ прішествіи (*Cuvîntul lui Ioan Gură de Aur, despre a doua venire*) іпс. По възношеніи Господніи...

33. f. 167—175. Слоужба свѣтаго причащеніа (*Slujba sfintei împărățanii*) іпс. Безаконіа моя прѣзри Господи.

f. 175^v. Albă, cu încercări de condei.

34. f. 176—188. Иже въ свѣтлѣхъ отца нашего Іоанна Златоустаго архієпископа Констандинѣ града, слово о пѣтдесатѣмъ Псалмѣ (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt despre Psalmul al cincizecilea*) înc. Останкы вчерашнаѣ трапезы отдати.

35. f. 188^v—191. От старечьскаго слова прѣподобнаго отца нашего Макарія (*Din cuvîntul de stareție al preacuviosului părintelui nostru Macarie*) înc. Свѣтаго Макарія Плѣхандръкина...

f. 191^v. Albă, cu însemnări.

Însemnări

f. 35. Пишетъ жъпан Драгомірѣ столникъ до тебе жъ(спане) Баде вистизар и такози да възраствѣетъ вар .. (*Scris jupan Dragomir stolnic către tine, j<upane> Badea vistier și astfel să fii sănătos...*). (Sec. XVII).

f. 43. Възъ граматикъ Манѣ исписахъ и рекохъ въ мои сердце (Eu Manea gramatic, am scris și am spus în inima mea).

f. 190^v. Христѣ, помози ми, грѣшнаго Харитонѣ кажда се (Hristoase, ajută pe păcătosul Hariton, care se căiește). (Sec. XVII).

f. 191^v. Панъ Тръновскии вришесть ко тебе пане Мирѣ що ми сжт ка конници поскоро подѣ... место... въ Никополи по вризма господства ни (Pan Tarnovschi poruncește către tine, pane Mirea, că îmi sînt <de nevoie> 21 de oșteni, în grabă... ¹⁾ locul... ¹⁾ la Nicopol, după porunca domnului nostru). (Sfîrșitul sec. XVI sau începutul sec. XVII).

Бѣчнаа памѣтъ кто сижи книгѣ печальска, азъ много грѣшни бѣжъ, нъ много сдѣихъ чюдесехъ свѣтлымъ шцемъ и мжжемѣ яко мало пострадахъ на семъ вѣцѣ и много добро постигохъ въ царствѣи небесни. Да отци и брати и ми попечѣмъ сѣ о дшшъ нашихъ...¹⁾ ви онъ насъ Господъ Богъ избавитъ отъ огнѣ негасимаго.

(Veșnică pomenire celui ce s-a îngrijit de această carte. Eu, mult păcătos fiind, dar mult m-am minunat de minunile sfinților părinți și bărbați, căci puțin au suferit în acest veac și mult bine au dobîndit în împărăția cerurilor. Părinților și fraților și alții care vă îngrijiți de sufletele noastre... ¹⁾ ca Domnul Dumnezeu să ne izbăvească de focul cel nestins).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane : trei cireșe, inimă cu săgeată. Scris de mai multe mîini (I. f. 1—166^v, II. f. 167—175 și III. f. 176—191). 21, 23, 24 și 28 de rinduri pe pagină. Semnucială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară De la Muzeul de anticități.

¹⁾ Șters, pătat.

Sec. XVI început. 226 f. 29 × 21 cm.

Iațimirski, nr. 144 (Muzeul de antichități).

Pe foaia liminară, însemnarea scriitorului (v. mai jos).

1. f. 1—32^v. СКАТАГО ЄПИФАНІА АРХІЄПИСКОПА КИПРСКАГО. Ѡ ПОГРЕБЕНИ ГОСПОДА НАШЕГО ІСХСА ХРИСТА. . . (*A sfântului Epițanie, arhiepiscop de Cipru : Despre îngroparea Domnului nostru Iisus Hristos . . .*) ІНС. ЧТО СЕ ДНЬС БЕЗ МАЛЪВНІЄ.

2. f. 32^v—35. ІВАННА ЗЛАТОУСТАГО. СЛОВО НА ПРЪСЛАВНОЄ ВЪСКРЕСЕННІЄ ГОСПОДА НАШЕГО ІСХСА ХРИСТА (*Al lui Ioan Gură de Aur : Cuvînt la preaslăvita înviere a Domnului nostru Iisus Hristos*) ІНС. БЛАГО ВРЪМЕ И ВСЕ ДОБРО ГЛАСНО.

3. f. 35^v—41. *Același, același titlu.* ІНС. БЪСТАВЪ ВЪ ТРЕТИ ДНЬС.

4. f. 41—42^v. *Același* : СЛОВО НА ВЪСКРЕСЕННІЄ ХРИСТОВО (*Cuvînt la învierea lui Hristos*) ІНС. ДНЬС ВЪЗЛЮБЛЕНІИ ТЪМНАП. . .

5. f. 42^v—44^v. *Același* : СЛОВО НА СВАТОН ВЪСКРЕСЕННІЄ ХРИСТОВО (*Cuvînt la sfînta înviere a lui Hristos*) ІНС. ЗЪЛО МИ НИНІА ОУМЪ. . .

6. f. 44^v—49^v. *Același* : НА ВЪСКРЕСЕННІЄ ХРИСТОВО. . . (*La învierea lui Hristos*) ІНС. КЪ ТЪ ДНЬС И СЕ ДВА.

7. f. 49^v—54. ІВАННА ПРЕЗВИТЕРА, СЛОВО УТ СКАЗАННІА ЄВАГГЕЛЬСКА. (*Al lui Ioan prezbiter : Cuvînt din învățăturile Evangheliei*) ІНС. О ТИ ДОСТАЖЕ ПАКЪ.

8. f. 54—60. *Același, același titlu.* ІНС. ПОИЕЖЕ РЕЧЕ ОУБЪ.

9. f. 60—75. СКАТАГО ІѠНАСІА АРХІЄПИСКОПА ІЛЕГАНДРЬСКАГО, СКАЗАНІЄ У ПРАЗНИЦЪ ПАСХЪ (*Al sfântului Athanasie, arhiepiscopul Alexandriei : Învățatură despre sărbătoarea Paștilor*) ІНС. БЪЧЕРА БРАТІЄ У НАРОЦЪ.

10. f. 75—82. СВАТАГО УТЦА НАШЕГО ГРИГОРИА НИСЬСКАГО, СЛОВО У ТРИДНЕВНЪМЪ ВЪСКРЕСЕНИ ГОСПОДНИ (*Al sfântului părintelui nostru Grigore Nissis : Cuvînt despre învierea de a treia zi a Domnului*) ІНС. ПОХВАЛНЪ ЦРЪКОВНИИ.

11. f. 82^v—83^v. ІВАННА. . . ЗЛАТОУСТАГО. СЛОВО ОУЧИТЕЛЪ (*Al lui Ioan . . . Gură de Aur : Cuvînt de învățatură*) ІНС. ІЩЕ КТО БЛАГОЧЪСТНЪ.

12. f. 83^v—90^v. *Același*. СЛОВО НЕВЪКРЪСТНИА РАДИ ѠУМЪ АПОСТОЛА (*Cuvînt despre necredința apostolului Toma*) ІНС. СЕ БО ПРИСПЪХЪ ВАМ. . .

13. f. 90^v—97^v. КЪ ТОУЖДЕ НЕДЕЛЮ НОВОЮ, СЛОВО УТ СКАЗАННІА ЄВАГГЕЛСКАГО (*La duminica nouă : Cuvînt din învățatura Evangheliei*) ІНС. ѠУМА ЖЕ ІЕДИИ УТ ОБОУ НА ЕСЕТЕ.

14. f. 97^v—103^v. ІВАННА АРХІЄПИСКОПА КИОНЪСТАНИНА ГРАДА. СЛОВО У РАСЛАБЛЕНЪМЪ (*Al lui Ioan arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre slăbănog*) ІНС. ІЩЕЖЕ СВЪТОНОСНА.

15. f. 103^v—118. ЧТЕНІА НА ВЪСКРЕСЕННІЄ ГОСПОДНЕ, ДЪВАНІЄ СКАТЫЕ ТРОИЦЕ СЪТВОРЕНО КАРИНОМЪ ИЛИКЪШЕМЪ (*Citire la învierea Domnului : Lu-*

crarea sfintei Treimi, alcătuită de Carinus Ilibeos) înс. Въ имь свѣтъиѣ Тронце.

16. f. 118—120. Юсевиѣ архіепископа града Ялѣхандриѣ. Слово о свѣтъѣи неделѣи (Al lui Eusebie, arhiepiscopul cetății Alexandria : Cuvînt despre sfînta duminică) înс. По оутрѣни въ свѣтоѹю . . .

17. f. 120—124. Același. Ѡ съшьствѣи Іоанна Предѣтечѣ въ адъ (Despre coborîrea lui Ioan Înaintemergătorul în iad) înс. Възлюбленіи, добро ѣст.

18. f. 124—126^v. Іоанна . . . Златооустѣго. Слово ѣгда възъидѣ Ісусъ въ црковь (Al lui Ioan Gură de Aur : Cuvînt cînd a intrat Iisus în biserică) înс. Идѣже владѣнка ꙗко источникъ . . .

19. f. 126^v—131^v. Același, cu același titlu. înс. Ши пѣкъ ꙗвелько ж:

20. f. 131^v—146^v. Același. . . Слово ѣгда исцѣлѣн Христос слѣпца (Cuvînt, cînd a vindecat Hristos pe orb) înс. Много и различна соѹтъ.

21. f. 146^v—151. Același. Слово на свѣтоѹе Възнесеніе . . . Ісуса Христа (Cuvînt la sfînta Înălțare . . . a lui Iisus Hristos) înс. Свѣтъль праздникъ Христово.

22. f. 151^v—156. Același, același titlu. (Cuvîntul 2). înс. Благословень Богъ благокрѣмѣ . . .

23. f. 156—160. Єпифанніа архіепископа Купрьскаго. Слово на възнесеніе . . . Ісуса Христа (Al lui Epifanie, arhiepiscopul de Cypru : Cuvînt la înălțarea lui Iisus Hristos) înс. Благословень Богъ красота . . .

24. f. 160^v—163^v. Диѣдохѣ епископа Фотикінскаго. Слово на възнесеніе . . . Ісуса Христа (Al lui Diadoh, episcop de Fotichia : Cuvînt la înălțarea . . . lui Iisus Hristos) înс. Приведими ныни ꙗ.

25. f. 164—167^v. Слово на възнесеніе . . . Ісуса Христа (Cuvînt la înălțarea lui Iisus Hristos) înс. Кеселѣте се небеса.

26. f. 167^v—174^v. Іоанна Златооустѣго . . . Слово на свѣтоѹю Петидесетницѹю (Ioan Gură de Aur . . . Cuvînt la sfintele Rusalii) înс. Бсакыи оубѣ днь.

27. f. 174^v—180. Același. Слово ѡт сказанніа Євѣггель (Cuvînt din învățătura Evangheliei) înс. Въ послѣдніи днь.

28. f. 180—187. Același. Слово ѡ свѣтъмь Дсѣѣ на ѣ-тъи днь (Cuvînt despre Sfîntul Duh la ziua Rusalilor) înс. Небо намь дньс быст зѣмля.

29. f. 187—192. Același. Слово въ Петидесетницѹс (Cuvînt la Rusalii) înс. Дсѣокнѣ и благодати с небесе . . .

30. f. 192—198. На съшествіе свѣтаго Дсѣа слово (Cuvînt la coborîrea Sfîntului Duh) înс. Пакы намь ѡ друзѣи радость.

31. f. 198—200^v. Василіа епископа Исакрінскаго града Селевекіе. Слово ѡ тамъждѣ (Al lui Vasile, episcop din cetatea Seleucia în Isauria : Cuvînt despre același lucru) înс. Чѣста оубѣ намь.

32. f. 200—202. Прокла архієпископа Цариграда, слово на Петдесетнын дьнь (*Al lui Proclu, arhiepiscop de Țarigrad : Cuvînt la ziua Rusaliilor*) înc. Дьньс братіе нанде.

33. f. 202—220. О Свѣтѣль Дсѣк слово... (*Cuvînt despre Sfîntul Duh...*) înc. Дсѣкно и истинно.

34. f. 220—227^v. Іванна Златауѣстаго... похвала въѣтъмъ свѣтъмъ (*A lui Ioan Gură de Aur... Lauda tuturor sfinților*) înc. Понѣже Петдесетницѣхъ.

f. 228. Lista cuvîntărilor așezate pe sărbători.

f. 228^v. Albă, cu încercări de condei.

Însemnări

f. liminară. Сіа кнѣга зовеми Пантелеимонъ, глаголюемн Храмы Оуспеніе пр' свѣтіе Богородіце наше владичице и прснодѣви Маріе Храмы Быстрыца манастиръ глаголюемъ (Această carte numită Panteleimon, a numitului lăcaș al Adormirii preasfintei Născătoare de Dumnezeu, stăpîna noastră și pururea fecioară Maria, hramul mănăstirii numite Bistrița). (Sec. XVI—XVII).

f. 227^v. Însemnarea scriitorului manuscrisului: Слава съвршителию Богоу о всемъ. Помените же и троудившаго се Иакова <мон>ахъ (Slavă lui Dumnezeu săvîrșitorului întru toate. Pomeniți și pe cel ce s-a trudit, Iacov <mon>ahul).

Titluri și inițiale cu roșu și albastru. Inițiale ornate. Ornament în culori la f. 1. Filigran : cruce în cerc. 25 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

300.

Sec. XVI. Hirtie. 320 f. 27,5 × 20,5 cm.

Iațimirski, nr. 145 (Muzeul de antichități) (Îl datează din sec. XV, dar scrisul este mai nou).

1. f. 1—5. ... Іванна . . . Златоѣстаго, бесѣда о молиткѣ и в мытарн и фарицен (*Al lui Ioan Gură de Aur : Cuvînt despre rugăciune și despre vameș și fariseu*) înc. Никогдаже оуныканмъ възлюбленіи.

2. f. 5—9. *Ацелаші, ацелаші тилу.* înc. Иже из аliche цвѣтники... .

3. f. 9^v—15^v. ... Архієпископа Кесаріе Каппадокінскыє Каснліа Келнкаго, бесѣда о смѣреннмоудрін (*Al lui Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cesareei Capadociei : Cuvînt despre înțelepciunea smerită*) înc. Длѣжьнь бѣ чьловѣкъ.

4. f. 15^v—21. Калнста патрїарха Квнстантіна града, бесѣда въ неделю паже о мытарн и фарицен (*Al lui Calist, patriarh de Constantinopol : Cuvînt în Dumineca vameșului și fariseului*) înc. Иже в мытарн и фарицен... .

5. f. 21—24^v. ... Іванна . . . Златоѣстаго, слово в мытарн и фарицен... . (*... al lui Ioan... Gură de Aur : Cuvînt despre vameș și fariseu*) înc. Чьловѣка два възыдоста въ црѣквѣхъ,

6. f. 24^v—29^v. Іванна архієпископа Квнстантіна града Златоустаго : Слово в блонднѣмъ сынѣ (*Al lui Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre fiul risipitor*) ѳс. Прісно оубо чьлокѣколюбі:

7. f. 29^v—38. *Același*. Ѣ блонднѣмъ и др кѣ еже вѣдѣти добро и зло и о разбонницѣ (*Despre fiul risipitor și despre soracul cunoașterii binelui și al răului și despre tâlhar*) ѳс. Прѣжде намъ братіе. .

8. f. 38—46^v. Каліста архієпископа Квнстантіна града, бесѣда о блонднѣмъ сынѣ (*Al lui Calist, arhiepiscop de Constantinopol. Cuvînt despre fiul risipitor*) ѳс. Благъ оубо Богъ кѣ вѣсѣмъ ест. .

9. f. 46^v—50. ... Ів<анна> Златоустаго, въ еже вт Лоуку Еуаггеліе о драхмѣ и въ еже чьлокѣк нѣкын нмааше два сына (*Io<an> Gură de Aur : La Evanghelia de la Luca, despre drahtă și la : „un om oarecave avea doi fii”*) ѳс. Паки нѣдра Христово.

10. f. 50—59^v. *Același*. Слово в оуспшихъ и богатыхъ и ницихъ (*Cuvînt despre cei adormiți și bogați și săraci*) ѳс. Принесн дньс паче прѣвнхъ.

11. f. 59^v—76. ... Андреа архієпископа Критскаго... о чьлокѣчьстѣмъ жити и в оумршихъ (*A lui Andrei, arhiepiscop de Creta : Despre viața omenească și despre cei morți*) ѳс. Ничтоже яко въ истинс.

12. f 76—88^v. Іванна мниха Дамаскина, в иже въ вѣрѣ оуспшихъ (*A lui Ioan Damaschin călugăr : Despre cei adormiți întru credință*) ѳс. Иже вт сънѣде и чѣстнаа.

13. f. 88^v—98^v. ... Ефрема Сиріна. Слово о трѣпѣни о в скончани вѣка и в вторѣмъ Господни пришѣствіи не прѣемнеѣмъже пракеднхъ царствин и бесконѣчнон грѣшнихъ лоуцѣ, кинаже исповѣданіс и в Божествнхъ писани, поученіи повел ніе, кые соутъ кѣзни вражіе и о безмльвіа полси. (... *al lui Efrem Siriul : Cuvînt despre răbdare și despre sfîrșitul lumii și despre a doua venire a Domnului, împărăția cea fără de schimbare a celor drepti și chinurile cele fără de sfîrșit ale păcătoșilor, mărturisirea vinei și despre porunca învățăturii dumnezeeeștilor scripturi, care sînt chipurile vrăjii și despre folosul sihăstriei*) ѳс. Скѣтло житіе пракеднхъ...

14. f. 98^v—108. ... Ів ... Златоустаго. Слово в апостолском реченіи : яко вѣси прѣдстанемъ соуднш Христовоу, да приметъ кѣждо паже съ тѣлвмъ съдѣа... и в соудѣ (... *Ale lui Io<an>... Gură de Aur. Cuvînt despre spusa Apostolului, cum toți ne vom înfățișa la judecata lui Hristos, ca să primească ficcare după cîte a făptuit cu trupul,...* și despre judecată) ѳс. Непщевдлхъ велнка нѣкаа.

15. f. 108—118. *Același* : Бесѣди о трѣпѣни и оумлени и желаніи боудшихъ благъ и о вторѣмъ пришѣствіи Господа нашего Ісѣса Христа (*Cuvîntări despre răbdare și umilință și despre năzuința către bunurile viitoare și despre a doua venire a Domnului nostru Iisus Hristos*) ѳс. Молю васъ братіе, нетѣчю вт настоещихъ...

16. f. 118—126^v. Ацелаși Къ еже: егдаже приндетъ сынъ чьлокѣчьскыи въ слакѣ ѡтца своего (*Despre: când va veni fiul întru slava Tatălui său...*) ꙗко. Прѣсѣченіа сее сладости.

17. f. 126^v—139^v. Ацелаși: Къ еже: о лѣтѡхъже и вѣкменѣхъ, братіе, не трѣбѣ естъ писати се камъ, сами еш навѣстокѣсте. Ѣт еже къ Солшніанумъ посланіа (*Fraților, nu trebuie să vă scriu despre ani și vreme, căci singuri ați dat de știre. Din epistola către Salonicieni*) ꙗко. Ництоже тако много испытателно.

18. f. 137—146^v. Каснаіа архіепископа Кесаріе Кападокинскыѣ. Слоко ѡ еже кѣниман себѣ (... *al lui Vasilie, arhiepiscopul Chesareei Capadociei: Cuvînt despre: ia seama la tine însuși*) ꙗко. Слоко потрѣбоу дасть намъ.

19. f. 146^v—155. Ацелаși: Бесѣда ѡ благодареніи (*Cuvînt despre recunoștință*) ꙗко. Слышастелн глаголы апостола.

20. f. 155—165. Грігоріа Нусскаго. Къ начелѡ скѣтыхъ постъ (... *A lui Grigore Nissis: La începutul sfîntului post*) ꙗко. Съчетанно жикотно чьлокѣкы.

21. f. 165—173. ... Іѡанна ... Златоустаго. Бесѣда о пророцѣ Іѡнѣ и Даніилѣ и тріехъ отрокухъ и ѡ покаяніи: речена же быст къ вѣходѣ скѣтыхъ постъ (... *a lui Ioan... Gură de Aur: Cuvîntare despre prorocul Iona și despre Daniil și cei trei copii și despre pocăință; a fost rostită la începutul sfîntului post*) ꙗко. Свѣтло дньс наше трѣхъство.

22. f. 173—182^v. Каснаіа Великаго. Слоко о постѣ. (*A lui Vasilie cel Mare: Cuvîntare despre post*) ꙗко. Бѣстроубите реч на новъ мѣсѣць.

23. f. 182^v—196. Анастасіа мниха Сінанскыѣ горы. Бесѣда речена о шестомъ Псалмѣ въ вѣходѣ скѣтыхъ постъ (*A lui Anastasie călugăr de la muntele Sinai: Cuvîntare rostită despre psalmul al șaselea, la începutul sfîntului post*) ꙗко. Подобающе постомъ начело чистаго...

24. f. 196—202^v. Каснаіа Великаго. Слоко о постѣ (*Al lui Vasile cel Mare: Cuvînt despre post*) ꙗко. Молите реч скѣщенникумъ.

25. f. 202^v—204^v. Ацелаși: О постничьствѣ и како подобаетъ украшенъ быти инокъ (*Despre pustnicie și cum trebuie să fie împodobit călugărul*) ꙗко. Достойтъ инокъ прже вѣсѣхъ.

26. f. 204^v—208. Прѣподобнаго ѡтца нашего Доротеа. Слоко ѡ постѣ (*Al preacuviosului părintelui nostru Dorotei: Cuvînt despre post*) ꙗко. Къ законѣ повелѣ Богъ.

27. f. 208—212^v. Ефрема Сиріна. Слоко ѡ отцехъ скончавшихъ се... (*Efrem Sirinul: Cuvînt despre părinții răposați*) ꙗко. Къ сынъ день прѣвынъ.

28. f. 212^v—215^v. Ацелаși, ацелаși титлу. ꙗко. Оутробою моею болю...

29. f. 215^v—232^v. Іѡанна Златоустаго. Слоко повѣненіе имѣе ѡ постъ: (*Al lui Ioan Gură de Aur: Cuvînt de învățătură despre post*) ꙗко. Прѣдлежитъ намъ вѣзлюбленіи ..

30. f. 232^v—245. *Același*. Ъ създаиѣн и изгнаниѣн ꙗдамовѣ (Despre crearea și izgonirea lui Adam) ѣнс. Принеси пакы да коснем се притчи.

31. f. 245—247. *Același*. Слово в постѣ (Cuvînt despre post) ѣнс. Гредетъ вѣкъмѣ вѣсакон кеѣни.

32. f. 247—253. Григоріа Нисскаго, похвалноѣ скатомѣ Ѳеодори Тиронѣ (A lui Grigore Nissis : Lauda sfîntului Theodor Tiron) ѣнс. Ы, Христори людіе, скатое стадо...

33. f. 253—262. Нектаріа скатѣшаго патриарха Кѡнстантиніа града. Слово в скатѣхъ . . Ѳеодорѣ Тиронѣ (Al lui Nectarie, preasfințit patriarh de Constantinopol : Cuvînt despre sfîntul... Theodor Tiron) ѣнс. Колъ много мнѡжестѣвъ благостн...

34. f. 262—272. Порѣстѣ дѣшепользна о чѣстнѣи и скатѣи иконѣ Господа нашего Исуса Христа иже вѣ Халкопратіи (Poveste folositoare pentru suflet despre cinstita și sfînta icoană a Domnului nostru Iisus Hristos cea de la Halcopratia...) ѣнс. Владычнѣмъ чюдесемъ вѣспомяніе.

35. f. 272—290^v. Порѣстѣ в дрѣжеѣни о скатыхъ и чѣстнынѣхъ иконахъ (Povestire despre apărarea sfintelor și cinstitelor icoane) ѣнс. Идѡстѣн тѣмѣ ѡтгнанѣ.

36. f. 290^v—300. Калиста скатѣишаго архіепископа Константина града. Бесѣда вѣ неделю прѣвѣсю скатыхъ постѣ кже и Пракослакнѣсю именуемъ (Al lui Calist, preasfințitul arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt în Dumineca întîi a sfîntului post, pe care o numim și a Ortodoxiei) ѣнс. Четворо десетнынъ съи постѣ.

37. f. 300—306^v. Германа архіепископа Кѡнстантина града, Слово в крѣстѣи . . иконахъ (Al lui Ghermanos, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre cruce și despre... icoane) ѣнс. Понеже оубо мнѡси ѡт иже безѣмнѣ...

38. f. 306^v—319^v. Іѡанна... прѣзвитера Дамаскина. Слово сказѡщее, в скатыхъ и чѣстнынѣхъ иконахъ... (Ioan... preotul Damaschin : Cuvînt rostit despre sfintele și cinstitele icoane...) ѣнс. Понеже оубо мнѡси начеже съчинѡвати.

f. 320—320^v. Albă.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : † Чѣщеншімѣ прѡсѣщеномѣ архіепискѡп кѡр, кѡр Доонис (Prea cinstitului și prea sfințitului arhiepiscop chir, chir Doonis). (Sec. XVII).

Și noi smerenii nostru împreună cu toți cinstiți clerici ce am tăș <sic> o fome <sau> jeluît că nu pot lăcu<i>... (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament la f. 1. 27 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități

Tehnoredactor: Alexandru Ioana

*Dat la cules 09.04.1968, Bun de tipar 10.05.1969. Tiraj 1100.
Hârtie semvelină 65 g/m², Format 16/70 × 100, Coli editoriale 31,6.
Coli de tipar 26³/₄. A. 01840/1968, Indicele de clasificare pentru
bibliotecile mari: 017.1 (498.124 B.) Acad.; 091=8. Indicele de
clasificare pentru bibliotecile mici: 017.1 (R); 091=8.*

Tiparul executat sub com. nr. 717 la Întreprinderea poligrafică nr. 8,
B-dul 6 Martie nr. 29, București — R.P.R.

Е Р А Т Ъ

Pag.	rîndul	în loc de:	se va citi:
3	11 de jos	м үспѡва	мѡүспѡва
10	10 „ „	самод жакномѡ	самодржавномѡ
19	13 „ „	вѡзметъж	вѡзметъ ж
22	4 „ „	сѡаткго	сѡатаго
25	3 „ „	ро нтелен	роднтелен
42	10 „ „	ч днѣ	чаднѣ
64	6—5 „ „	арѣаггел, ѡглас	арѣаггелъ, глас
89	13 „ sus	Іан	Іоан
89	12 „ jos	сж ншоу	сждншоу
98	18 „ sus	оус енїе	оүспенїе
116	17 „ jos	f. 154	f. 154—181
117	18 „ „	Еуаггелїа.	Еуаггелїа главы.
118	11 „ sus	погрѣж	потрѣж
120	13 „ „	Ма ін	Марїн
121	13 „ jos	пр днсавїе	прѣднсавїе
158	14 „ „	лѣлѣхъ	лѣтѣхъ
179	9 de jos	Leeatviŕei	Leastviŕei
183	21 „ „	całgari	caługari
192	13 „ sus	арѣїегнскопа	арѣїепнскопа
195	8 „ „	Слово о	Слово о
207	1 „ sus	Бес да	Беседа
209	19 „ jos	дѣлаю	дѣлаю
237	6 „ „	всѣшоши	всѣшоши
241	16 „ sus	плѣменыхъ	плѣненыхъ
257	14 „ „	кѡнїхъ	күпнїхъ
257	17 „ „	сѡпнїхъ	сѡопнїхъ
257	21 „ „	прѣмдрѡст	прѣмүдрѡст
280	6 de jos	Сѡѡрннїкъ	Сѡѡврннїкъ
299	18 „ sus	indicŕi	indicaŕii
336	8 „ jos	luturgice	liturgice
386	9 „ „	ѣ	Ѧ
390	17 „ „	отцоу	отцоу
392	5 „ „	Іанноу	Іоанноу
398	14 „ sus	Енофрїа	Енофрїа
398	4 „ jos	Пншет	Пншет
400	19 „ sus	пане	пане
401	6 „ jos	на есете	надесете
404	4 „ sus	блѡуднѣмъ и др вѣ	блѡуднѣмъ и дрѣкѣ
404	17 „ jos	повел нїе	шѡвеленїе

